

86

การเขียน และ การแปลหนังสือ สำหรับวัยรุ่น

ดร.ลมูล รัตตากร

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

ISBN 974 8050 505

การเขียน และการแปลหนังสือ สำหรับวัยรุ่น

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขเพิ่มเติม

ลมูล รัตตากร

ป.ม. กศ.บ. M.A. in Library Science
Doctor of Library Science

30 ส.ค. 2534

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

ความดีของหนังสือเล่มนี้ขอโน้มมอบแด่
พ่อ แม่ และ บุรพจารย์

ประกาศคุณูปการ

ขอขอบคุณผู้มีนามต่อไปนี้เป็นอย่างยิ่ง ที่กรุณาอนุญาตให้ผู้เขียนนำเรื่องและคำประพันธ์มาลงเป็นตัวอย่างในหนังสือเล่มนี้

ลำดับที่	ผู้แต่งและ/หรือสำนักพิมพ์	เรื่อง/คำประพันธ์
1	นวลจันทร์ รัตนากร	จรัล มโนเพ็ชร
2	เจนภพ จบกะบวนวรรณ และ พัทธพร พริ้ง ลิมปิจาติ แห่งสำนักพิมพ์หนอน	คนใช้บ้านนอก
3	ชัยวัฒน์ คุประตกุล	จากใจกลางกาแล็กซีสู่โลก และ แสงโลก
4	ครรชิต มาลัยวงศ์ และวิริยะ สิริสิงห แห่งชมรมเด็ก	พายุทราย
5	เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ และสำนักพิมพ์ ก.ไก่	เพียงความเคลื่อนไหว
6	ป๋อง (นามแฝง) และนิตยสารสกุลไทย	ฉันเดินไปในป่า
7	ปรีชา อุตระกุล และกรมการฝึกหัดครู	ฝันไม่แน
8	ลมูล รัตดากร และสำนักพิมพ์แพรววิทยา	เจ้าบ่าวของซูโกะ

สารบัญ

คำนำ.....	
ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	1
1. ลักษณะของวัยรุ่น.....	3
2. ความต้องการและความสนใจของวัยรุ่น.....	9
3. ความสนใจในการอ่านของวัยรุ่น.....	19
บรรณานุกรม.....	38
ตอนที่ 2 การเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น.....	43
4. ความรู้ทั่วไปก่อนการเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น.....	45
5. การเขียนหนังสือสารคดีสำหรับวัยรุ่น.....	53
6. การเขียนหนังสือบันเทิงคดีสำหรับวัยรุ่น.....	79
7. การเขียนนิทานและการเขียนร้อยกรองสำหรับวัยรุ่น.....	113
บรรณานุกรม.....	131
ตอนที่ 3 การแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น.....	139
8. ความรู้ทั่วไปก่อนการแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น.....	141
9. การแปลหนังสือสารคดีสำหรับวัยรุ่น.....	153
10. การแปลหนังสือบันเทิงคดีสำหรับวัยรุ่น.....	161
11. การแปลนิทานและการแปลร้อยกรองสำหรับวัยรุ่น.....	175
บรรณานุกรม.....	181
ตอนที่ 4 ข้อคิดจากนักเขียนและนักแปล.....	185
12. ข้อคิดจากนักเขียน.....	187
13. ข้อคิดจากนักแปล.....	203
ภาคผนวก.....	215
บรรณานุกรม.....	249
แนะนำผู้เขียน.....	253

คำนำ

ฉบับปรับปรุง

หนังสือเรื่องการเขียนและการเปลี่ยนหนังสือสำหรับวัยรุ่นฉบับปรับปรุงเล่มนี้ ได้ปรับปรุงจากฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม มีนาคม 2531 ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ คือ มีการจัดลำดับขั้นตอนในการเขียนและการเปลี่ยนหนังสือใหม่โดยค้นคว้าจากหนังสือที่เกี่ยวข้องและรวบรวมความคิดเห็นจากแบบสอบถามนักเขียนและนักแปลที่ปรากฏชื่ออยู่ในบทที่ 12 และบทที่ 13 อธิบายเพิ่มเติมในเรื่องการเขียนนิทานชาดก อธิบายเรื่องแหล่งข้อมูลเดิมและแหล่งที่สองใหม่ และตัดข้อมูลแหล่งที่สามออก ในเรื่องลิขสิทธิ์ ได้เขียนใหม่ให้ครอบคลุมทั้งลิขสิทธิ์ในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศไทยและลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ พร้อมทั้งตอบข้อข้องใจต่าง ๆ ที่มีได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนในฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ทั้งยังได้เปลี่ยนและเพิ่มเติมตัวอย่างบทร้อยกรองและตรวจสอบสัมผัสให้ถูกต้องด้วย สำหรับคำสำคัญตลอดเล่มและข้อผิดพลาดในเรื่องวรรคตอนและตัวสะกดได้รับการตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้องโดยละเอียดเช่นกัน

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตำราเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านสมปรารถนา

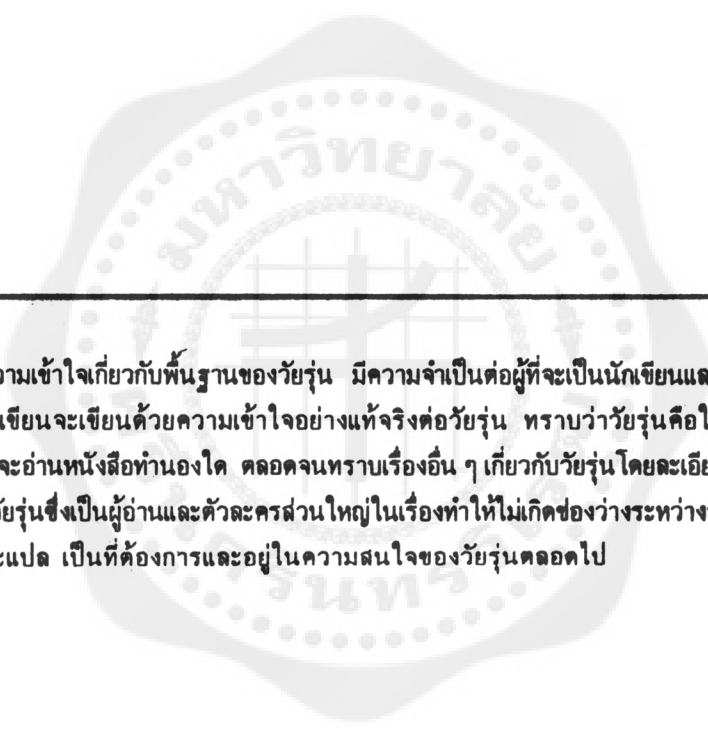
ลมูล รัตตากร

มกราคม 2532

ตอนที่ 1

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัยรุ่น

ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานของวัยรุ่น มีความจำเป็นต่อผู้ที่จะเป็นนักเขียนและนักแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่นเป็นอันมาก นักเขียนจะเขียนด้วยความเข้าใจอย่างแท้จริงต่อวัยรุ่น ทราบว่าวัยรุ่นคือใคร มีลักษณะอย่างไร ต้องการอะไรและสนใจจะอ่านหนังสือท่านองใด ตลอดจนทราบเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับวัยรุ่นโดยละเอียด นักเขียนและนักแปลจะใกล้ชิดสนิทสนมกับวัยรุ่นซึ่งเป็นผู้อ่านและตัวละครส่วนใหญ่ในเรื่องทำให้ไม่เกิดช่องว่างระหว่างวัยขึ้น เช่นนี้ จะทำให้หนังสือที่ท่านเขียนและแปล เป็นที่ต้องการและอยู่ในความสนใจของวัยรุ่นตลอดไป

1

ลักษณะของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ เป็นระยะเวลาที่มีการเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็ว มีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 50 และสูงขึ้นอย่างชัดเจน นอกจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายแล้ว ยังมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม จะมีการเผชิญกับปัญหาการปรับตัวของตนเองและปรับตัวให้เข้ากับสังคม² เป็นระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงสภาพจากวัยเด็กซึ่งได้รับการดูแลจากผู้ใหญ่ไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของเด็กหญิงได้แก่ เพิ่มขนาดของทรวงอก มีประจำเดือน เป็นต้น เด็กชายจะเติบโตอย่างรวดเร็ว มีขนรักแร้ มีการหลั่งน้ำกาม³ วัยรุ่นเป็นวัยที่เข้าสู่ภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์และพร้อมที่จะเป็นพ่อแม่ได้⁴

ช่วงอายุของวัยรุ่น คือระยะเริ่มต้นและสิ้นสุดของวัยรุ่นในทัศนะของนักวิชาการ ผิดแผกแตกต่างกันอยู่บ้าง เช่น คาร์เตอร์ วี. กูด จัดช่วงอายุวัยรุ่นตั้งแต่ 13 หรือ 14 ปีจนถึง 20 ปีเศษ⁵ เช่นเดียวกับเซนา ซูธเธอร์แลนด์ ไคแอนน์ แอล. มอนสันและเมย์ ฮิล อาร์บัทนอท ซึ่งเห็นว่าช่วงอายุวัยรุ่นควรเริ่มต้นเมื่อ 13 ปีและสิ้นสุดเมื่ออายุ 20 ปี⁶ ส่วน

¹ พิพัฒน์ ชูวอเวช “สุขภาพวัยรุ่น” ใน วัยรุ่นวัยรุ่น หน้า 71-78

² John Barren Mays. “Youth, Social Aspects of,” In The New Encyclopaedia Britannica. Macropaedia, v.19 p. 1090.

³ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร และ ประหยัด ทองมาก “ศัพท์การศึกษาและจิตวิทยา” วารสารพัฒนาหลักสูตร 15 : 78 ธันวาคม 2525

⁴ สุชา จันทน์เอม และ สุธาส์ จันทน์เอม จิตวิทยาเด็กเกเร หน้า 71

⁵ Carter V. Good. Dictionary of Education. p. 16.

⁶ Zena Sutherland, Dianne L. Monson and May Hill Arbuthnot. Children and Books. p. 26.

จอห์น บาร์เรน เมย์ กล่าวว่า ในออสเตรียจะถือว่า อายุ 19 ปีเป็นเวลาสิ้นสุดของวัยรุ่น ในขณะที่อังกฤษถือว่าสิ้นสุดวัยรุ่นเมื่ออายุ 18 ปี และในบางประเทศถือว่าผู้หญิงเริ่มเป็นผู้ใหญ่เมื่ออายุ 18 ปีขึ้นไป ในขณะที่ผู้ชายมีอายุมากกว่า 21 ปี จึงจะถือว่าเป็นผู้ใหญ่¹ ที.อี. อิงเกลกล่าวว่า ในสังคมที่ซับซ้อนมาก ช่วงอายุของวัยรุ่นอยู่ในระหว่าง 12 หรือ 13 ปี และสิ้นสุดลงเมื่ออายุ 21 ปีถึง 22 ปี² ปีเตอร์ ฮอลลินเดลกล่าวว่า ช่วงอายุวัยรุ่นเริ่มต้นเมื่ออายุ 13 ปี³ แต่ไม่ได้ระบุว่าสิ้นสุดลงเมื่อใด อาจเป็น 18 ปี ดังที่จอห์น บาร์เรน เมย์กล่าวไว้ข้างต้นก็เป็นได้⁴ ในขณะทีอเลค เอลลิสแบ่งช่วงอายุวัยรุ่นชายเป็น 3 ระยะดังนี้

1. ก่อนวัยรุ่น ช่วงอายุระหว่าง 13-14 ปี
 2. วัยหัวเลี้ยวหัวต่อ เมื่ออายุ 15 ปี
 3. วัยรุ่นตอนปลาย ช่วงอายุระหว่าง 16-18 ปี
- อเลค เอลลิสกล่าวว่า วัยรุ่นหญิง จะเริ่มก่อนวัยรุ่นชายเล็กน้อย⁵
- ส่วนแฮต กอร์ดอน แบ่งช่วงอายุวัยรุ่นออกเป็น 2 ระยะคือ⁶
1. วัยรุ่นตอนต้น อายุ 12-15 ปี
 2. วัยรุ่นตอนปลาย อายุ 16-20 ปี

วัยรุ่น คือผู้ที่ไม่เป็นเด็กอีกต่อไป แต่ยังไม่เป็นผู้ใหญ่ ในสังคมอุตสาหกรรม เช่น ในยุโรปและอเมริกา คืออายุระหว่าง 13-18 ปีเป็นวัยรุ่น สำหรับสังคมเกษตรกรรม เช่นในแอฟริกา เอเชียและละตินอเมริกาต้องการให้เด็กโตเร็วช่วยทำงานได้ วัยรุ่นอาจมีช่วงระยะสั้นมากหรือไม่มีช่วงที่เป็นวัยรุ่นเลย ก่อนค.ศ.1960 ชักโลกทางตะวันตกถือว่าผู้ที่เป็นผู้ใหญ่คือผู้ที่มีอายุ 21 ปี ต่อมาลดลงมาเป็น 18, 19 และ 20 ปี แต่ขณะนี้ ทั้งในอเมริกา แคนาดาและยุโรปส่วนใหญ่ ถือว่า 18 ปีเป็นผู้ใหญ่แล้ว นอกนั้น อาจเป็น 19, 21 ปี ในออสเตรเลีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์และยุโรปบางประเทศถือว่าเมื่ออายุ 20-21 ปีก็เป็นผู้ใหญ่แล้ว⁷

อาจกล่าวได้ว่า ในทัศนะของนักวิชาการต่างประเทศบางท่าน ช่วงอายุวัยรุ่นสิ้นสุดลงเมื่ออายุ 20, 21 หรือ 22 ปี

ในประเทศไทย จะมีการเปลี่ยนแปลงค่าน้ำหน้าชื่อ จากเด็กชายเป็นนายและเด็กหญิงเป็นนางสาวเมื่อผู้นั้นอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ ในขณะที่จะมีการบรรจุผู้มีอายุ 18 ปีเข้ารับราชการ ผู้มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ก็สามารถทำนิติกรรมใด ๆ ตามกฎหมายได้โดยไม่ต้องได้รับคำยินยอมจากพ่อแม่ผู้ปกครอง สำหรับผู้ชายก็เข้ารับราชการทหาร เมื่ออายุย่างเข้า 21 ปี ถ้าเช่นนั้นจะหมายความว่าช่วงอายุวัยรุ่นของไทยจะเริ่มเมื่ออายุ 15 ปี, และสิ้นสุดลงเมื่ออายุ 20 ปีบริบูรณ์หรือไม่ เท่าที่ปรากฏในบทความและหนังสือต่าง ๆ ในภาษาไทย สามารถประมวลช่วงอายุของวัยรุ่นได้โดยย่อดังนี้

¹ John Barren Mays. "Youth, Social Aspects of," in The New Encyclopaedia Britannica. Macropaedia. v. 19, p. 1090.

² T.E. Engle. "Adolescence," in Encyclopaedia Americana. v. 1, p. 175.

³ Peter Hollindale. Choosing Books for Children. p. 39.

⁴ John Barren Mays. loc. cit.

⁵ Alec Ellis. How to Find Out about Children's Literature. p. 228.

⁶ Chad Gordon. "Social Characteristics of Early Adolescence," in Twelve to Sixteen : Early Adolescence. p. 26.

⁷ James F. Adams. "Adolescent," in The World Books Encyclopedia. v. 1, p. 54 b - 55.

ชื่อผู้แต่ง/ผู้เขียนบทความ	ช่วงอายุ	ปีที่พิมพ์
1. จิรวัดน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์	แตกพาน - 18, 19	2517 ¹
2. เดโช สนวนานนท์	13 - 19	2519 ²
3. สุโท เจริญสุข	11 - 20	2520 ³
4. ชุติ นาคะจิต	13 - 21	2521 ⁴
5. ปิ่นแก้ว ชมชื่น	11 - 20	2522 ⁵
6. สุชา จันทน์เอมและสุรางค์ จันทน์เอม	13 - 20, 24	2522 ⁶
7. นงเยาว์ กุลโฆษะ	12 - 20	2523 ⁷
8. ประเทือง โตทอง	13 - 18	2523 ⁸
9. พิพัฒน์ ชูรวะ	11 - 20	2523 ⁹
10. สวัสดิ์ สุวรรณอักษร	12 - 20, 21	2525 ¹⁰

ดังนั้น ในทัศนะของนักวิชาการบางท่านในประเทศไทยเท่าที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จึงพอประมาณได้ว่า วัยรุ่นมีช่วงอายุระหว่างเริ่มต้นเมื่อ 11, 12, 13 ปี สิ้นสุดลงเมื่ออายุ 20, 21 ปี

ถ้าในการพูดถึงวัยรุ่นตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปในหนังสือเล่มนี้ จึงจะขอให้ท่านผู้อ่านเข้าใจว่า จะมีช่วงอายุประมาณ 11 - 21 ปี

นอกเหนือจากการพิจารณาเรื่องอายุแล้ว การลงความเห็นว่ามีวัยรุ่นหรือไม่ นั้น มีปัจจัยที่พิจารณาได้หลายประการด้วยกัน¹¹

1. ทางร่างกาย เมื่อเข้าวัยรุ่น ร่างกายพร้อมที่จะเป็นพ่อคนแม่คนจะสิ้นสุดวัยรุ่น เมื่อมีวุฒิภาวะทางเพศเต็มที่ มีความสูงสูงสุด ไม่สูงกว่านั้นอีกแล้ว

2. ทางการศึกษาและการทำงาน เมื่อเข้าวัยรุ่น ผู้นั้นอาจกำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาไปจนกระทั่งเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย หรือจนกระทั่งเข้ารับราชการทหาร(ถ้าเป็นชาย) หรือจนกระทั่งเริ่มเข้าทำงาน

1 จิรวัดน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ "วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่" ใน คู่มือเขียนจิตวิทยาทั่วไป เล่ม 1 หน้า 72-76

2 เดโช สนวนานนท์ "วัยรุ่น" วิทยาสาร 27 : 17-20, 15 กรกฎาคม 2519

3 สุโท เจริญสุข จิตวิทยาพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น หน้า 16

4 ชุติ นาคะจิต "ธรรมชาติของวัยรุ่น" ศทเศรษฐศาสตร์ 22 : 33-46 พฤษภาคม 2521

5 ปิ่นแก้ว ชมชื่น "จิตวิทยาวัยรุ่น" พัฒนารวมชน 6 : 17-25 มิถุนายน 2522

6 สุชา จันทน์เอมและสุรางค์ จันทน์เอม จิตวิทยาเด็กเกสร หน้า 71

7 นงเยาว์ กุลโฆษะ "จิตวิทยาวัยรุ่น" สุขภาพ 8 : 33 พฤษภาคม 2523

8 ประเทือง โตทอง "วัยรุ่นในสายตาของครู" ใน วัยรุ่นวัยรุ่น หน้า 7

9 พิพัฒน์ ชูรวะ "สุขภาพวัยรุ่น" ใน วัยรุ่นวัยรุ่น หน้า 71

10 สวัสดิ์ สุวรรณอักษรและประหยัด ทองมาก "ศัพท์การศึกษาและจิตวิทยา" วารสารพัฒนาหลักสูตร 15 : 76 ธันวาคม 2525

¹¹ T.E. Engle. "Adolescence," in Encyclopedia Americana, v.1, p. 175-178.

เมื่อทำงานและมีรายได้ของตนเองแล้ว สามารถตัดสินใจในเรื่องการงาน การเงิน และพฤติกรรมในสังคมด้วยตนเองแล้ว เมื่อนั้น ผู้นั้นก็เป็นผู้ใหญ่ ไม่เป็นวัยรุ่นอีกต่อไป

3. สภาพเศรษฐกิจ สถานภาพทางการเงินในครอบครัว เป็นปัจจัยหนึ่งในการขัดกันระหว่างความเป็นวัยรุ่นกับความเป็นผู้ใหญ่ ผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่ยากจน เมื่อเข้าวัยรุ่นก็ทำงานหารายได้เป็นของตนเองแล้ว ในขณะที่ผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีอันจะกิน จะอยู่ในสถานศึกษาไปอีกนานกว่าจะเริ่มทำงานและเป็นผู้ใหญ่

4. สภาพบ้านเมือง ในยามที่บ้านเมืองมีศึกสงคราม ผู้มีอายุ 17 ปี อาจต้องไปเป็นทหาร เมื่อเป็นทหารก็ถือว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว แต่ในยามสงบ ช่วงอายุดังกล่าวก็ยังคงศึกษาอยู่ในสถานศึกษา และเรียกว่ายังเป็นวัยรุ่นอยู่

นอกจากนั้น ลักษณะของวัยรุ่นยังสามารถสังเกตได้ดังต่อไปนี้¹

1. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เด็กผู้ชายที่ย่างเข้าวัยรุ่นจะต้องโกนหนวดทุกวัน เสียเหงื่อ อวัยวะเพศโตเต็มที่ อายุเฉลี่ยประมาณ 14 ปีครึ่ง แต่อาจเป็นช่วง 12-18 ปี ในระยะที่กำลังเจริญเติบโตเต็มที่ อายุเฉลี่ย 13 ปี แต่อาจเป็นช่วง 10-14 ปี เด็กผู้หญิงจะเริ่มมีประจำเดือน ก่อนมีประจำเดือนหน้าอกจะโตขึ้น อายุประมาณ 13 ปี แต่อาจเป็นช่วง 10-18 ปี ในระยะที่กำลังเจริญเติบโตเต็มที่ อายุเฉลี่ย 11 ปี หรืออาจเป็นช่วง 8-11 ปี ในขณะที่เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายอายุ 11-13 หรือ 14 ปี เด็กผู้หญิงจะสูงกว่าและหนักกว่าเด็กผู้ชาย

2. การเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญา เมื่อเข้าวัยรุ่น จะสังเกตได้ว่าสติปัญญาของเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายจะเฉียบแหลมขึ้น จากการทดลองปรากฏว่า เด็กผู้หญิงเก่งกว่าเด็กผู้ชายเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเหตุผลประการคือ ประการแรกอาจเป็นเพราะแบบทดสอบทดสอบการใช้ภาษาและการวิเคราะห์ภาษา ซึ่งเด็กผู้หญิงจะทำได้ดีกว่าเด็กผู้ชาย กับประการที่สองอาจเป็นเพราะเด็กผู้หญิงเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กผู้ชาย นอกจากความแหลมคมทางสติปัญญาแล้ว วัยรุ่นส่วนใหญ่ยังรอบรู้ขึ้น เข้าใจอะไร ๆ ดีขึ้น มีวิจารณ์ญาณดีขึ้น ทำให้คิดเรื่องปัจจุบันและอนาคตดีขึ้น การใช้ภาษาระหว่างเพื่อนกันเองและกับผู้ใหญ่ดีขึ้น

3. การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ วัยรุ่นจะถือเรื่องการที่จะรักใคร่และการที่จะมีใครรักตนเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ในระยะนี้ จะรักเพื่อนมากจนอาจติดพันขึ้น กลายเป็นการรักร่วมเพศ มีการแสดงอารมณ์โกรธและกลัวรุนแรง เวลาโกรธ อาจเก็บไว้ในใจแล้วมาแสดงออกภายหลัง อาจแสดงออกโดยการสับสนสับสนสำหรับวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง อาจจะแสดงออกด้วยการร้องไห้ วัยรุ่นจะเกียจคร้าน มีความคิดเห็นเป็นของตนเอง บางครั้งวัยรุ่นแสดงออกโดยการเกาะกลุ่มในระหว่างวัยรุ่นด้วยกันและประกอบอาชีพการงาน ทั้งนี้ เมื่อวัยรุ่นอายุ 15 ปี การแสดงออกดังกล่าวจะลดลงบ้าง เมื่ออายุ 19 ปีจะสูงขึ้นอีกครั้ง และจะลดลงเมื่ออายุเลยวัยรุ่นไปแล้วคือประมาณ 25 ปี ส่วนในเรื่องความกลัวนั้น วัยรุ่นแสดงออกโดยการโกรธ กังวล บางครั้งอาจแสดงเล่ห์กลบางประการ ทั้งนี้เพื่อหลบเลี่ยงความกลัวซึ่งสังคมไม่ยอมรับ

อนึ่ง เกี่ยวกับความเจริญงอกงามและพัฒนาการของวัยรุ่นนั้น เมื่อพูดถึงเรื่องนี้ ก็มักจะนึกถึงโดยส่วนรวมว่าโดยมากเป็นอย่างไร มิได้หมายความว่าต้องเป็นไปเช่นนั้นทุกคน การเร็วหรือช้าไปบ้างจากที่ระบุไว้จึงเป็นเรื่องธรรมดา

ลักษณะของวัยรุ่นที่สังเกตได้อย่างเด่นชัดยังมีเพิ่มเติมอีกดังนี้คือ²

1. อารมณ์เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ บางครั้งดีใจมาก บางครั้งร่วมมือและรับผิดชอบดี
2. มักจะเลือกหาอุดมคติและมาตรฐาน เป็นกังวลเกี่ยวกับอนาคต
3. หมกมุ่นกับเรื่องในวงสังคม โดยเฉพาะเรื่องเพศตรงข้าม

¹ T.E. Engle. "Adolescence," in *Encyclopedia Americana* v. 1, p. 175-178.

² สุโท เจริญสุข *จิตวิทยาพัฒนาเด็กและวัยรุ่น* หน้า 23-24

4. เกรงว่าจะไม่อยู่ในความนิยมของเพื่อน จะมีคนหัวเราะเยาะ จะไม่เหมือนกับคนอื่น รู้สึกไวต่อความคิดเห็นของผู้อื่น
5. ยุ่งและกังวลเกี่ยวกับรูปร่างและหน้าตาของตนเองเป็นอันมาก
6. แสดงความเป็นอิสระแก่ตัว แต่มักจะกลับมาพึ่งผู้ใหญ่เพื่อการสนับสนุนทางใจ
7. ครูและหัวหน้ากลุ่มมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมากกว่าพ่อแม่ บางครั้งจะเข้าข้างผู้ใหญ่ที่ตนสรรเสริญ
8. ต้องการจะรับผิดชอบแต่การวินิจัยยังไม่แน่นอน
9. ต้องการหาเงินใช้เอง
10. มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แต่ไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้ง
11. มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อความรับผิดชอบและความร่วมมือของเพื่อน ๆ
12. ซื่อสัตย์ต่อเพื่อน

ลักษณะที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ เป็นลักษณะเฉพาะของวัยรุ่นซึ่งเกิดจากความเจริญเติบโตและการพัฒนาร่างกาย ทางสังคม ทางอารมณ์และจิตใจตลอดจนทางสติปัญญา ผู้เขียนหนังสือสามารถใช้ประโยชน์จากลักษณะดังกล่าวบรรยายตัวละครของตนได้เหมือนจริงและสมจริงที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ ผู้แปลเองก็สามารถทำความเข้าใจกับลักษณะของวัยรุ่นในเรื่องที่กำลังแปลได้อย่างชัดเจน เสมือนว่าทั้งผู้เขียนและผู้แปลรู้จักวัยรุ่นเป็นอย่างดี ไม่ว่าวัยรุ่นจะมีอายุห่างจากตนมากน้อยเพียงใดก็ตาม

2

ความต้องการและความสนใจของวัยรุ่น

เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่คาบเกี่ยวกันระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ เด็กบางคนเข้าสู่วัยรุ่นได้รวดเร็ว ในขณะที่วัยรุ่นบางคนในบางครั้งยังคงมีความต้องการเช่นเดียวกับวัยเด็ก หนังสือที่ผู้เขียนจะเขียนหรือเลือกมาแปล จึงควรมีแกนของเรื่องตรงกับความต้องการพื้นฐานของเด็ก และความต้องการเฉพาะของวัยรุ่นประกอบกัน ดังนั้นจึงใคร่ขอเสนอความต้องการพื้นฐานของเด็กเป็นเบื้องต้นดังนี้¹

1. **เด็กต้องการความสุขทางกาย** ความรู้สึกพอใจในสภาพทางวัตถุของมนุษย์เป็นสัญลักษณ์สำคัญของความมั่นคงในชีวิต แต่กระนั้นจนบัดนี้ ผู้คนยังหวาดหวั่นประสพภัยนานาประการ ทำให้บ้านแตกสาแหรกขาด เสื้อผ้าแทบจะไม่พอประทังชีวิตให้พ้นความหนาวเย็นของธรรมชาติ เจ็บไข้ได้ป่วยแต่ขาดยารักษาโรคเป็นที่น่าเวทนา สภาพอันไม่พึงประสงค์เหล่านี้ไม่เป็นที่ต้องการของใครโดยเฉพาะเด็ก แต่ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ หนังสือที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับชีวิตที่อยู่ดี กินดีมีความสุข งานเลี้ยงที่หรูหรา ผู้คนที่มาในงานเลี้ยงล้วนสวมใส่เสื้อผ้าอาภรณ์งดงาม เช่นนี้ จะช่วยทดแทนการขาดความสุขทางกายของเด็กได้ แกนของเรื่องที่สนองความต้องการในเรื่องดังกล่าวได้แก่เรื่องประเภทชีวิตจริง และชีวประวัติของบุคคลสำคัญในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนจะหยิบยกมาเขียนได้ ขณะเดียวกัน ผู้แปลก็สามารถเลือกแปลให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กได้เช่นเดียวกัน

2. **เด็กต้องการจะรักและต้องการความรัก** ในแวดวงชีวิตของเด็กแต่ละคนประสบความรักหลายแบบ เริ่มด้วยความรักภายในครอบครัว การได้รักพ่อแม่พี่น้อง และเป็นที่รักของบุคคลเหล่านั้น เป็นที่พึงปรารถนา เมื่อชีวิตครอบครัวอบอุ่นใจแล้ว เรื่องอื่น ๆ ก็ดูจะไม่สำคัญอะไรนัก แม้จะมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น แต่ครั้งทุกคนในแวดวงก็ให้ความเอาใจใส่

¹ Zena Sutherland, Dianne L. Monson and May Hill Arbuthnot. Children and Books. p. 20-25.

ช่วยแก้ไขปัญหาร่วมทุกข์ร่วมสุข ทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่นที่ไม่ต้องเผชิญปัญหาแต่ลำพัง เด็กจะผูกพันความรักต่อไปยัง
สัตว์เลี้ยงที่อยู่รอบครัวของตน ของเพื่อนบ้าน และแม้แต่สัตว์ที่ถูกปล่อยปลดละเลยอยู่ตามถนนหนทาง แม้บางครั้ง
เด็กกำพร้าไม่มีโอกาสอยู่ในครอบครัวอันอบอุ่น ความรักและความเอาใจใส่ของผู้ดูแลตลอดจนเพื่อน ๆ ซึ่งเสมือน
เกิดมาในครอบครัวเดียวกัน ก็สามารถสร้างความรักและเป็นที่รักได้ในครอบครัวขนาดใหญ่ ในชีวิตสัตว์ป่าที่กล่าว
ถึงความเอาใจใส่ดูแลและทะนุถนอมของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ๆ ยอมผู้ศัตรูจนแม้จะต้องพลีชีวิตก็ยอม เพื่อป้องกันผองภัย
ให้ลูกอันเป็นที่รักยิ่ง พ่อสัตว์ป่าที่ตื่นตระหนกอาหารมาเลี้ยงแม่ลูกอ่อน และลูกผู้หิวโหยอยู่ตลอดเวลา สิ่งเหล่านี้เมื่อถูก
เป็นเรื่องโดยใช้ความต้องการจะรักและต้องการความรักของเด็กเป็นพื้นฐาน ผู้เขียนย่อมประสบผลสำเร็จ และมั่นใจ
ได้ว่าจะได้รับการต้อนรับจากผู้อ่าน ในขณะเดียวกัน ผู้แปลที่แสวงหาเรื่องที่มีสิ่งเหล่านี้เป็นแกน และแปลเรื่องดังกล่าว
ก็จะเป็นที่นิยมชมชอบอย่างแพร่หลายเช่นกัน

3. เด็กต้องกาชเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เด็กต้องการรักพ่อแม่ของตน รักพี่น้องของตน อันเป็นสังคม
เล็ก ๆ ที่เป็นจุดเริ่มของชีวิตมนุษย์ เมื่อเติบโตขึ้น มีเพื่อนเล่น ก็ประสงค์จะให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ ของตน เพื่อน ๆ
เล่นเกมอะไรก็ขอมีส่วนร่วมด้วย เพื่อนเล่นกระโดดเชือกเป็นกลุ่ม แม้กระโดดไม่เป็น ขอเป็นคนแกว่งเชือกก็ยังดี ครั้น
เข้าสู่วัยเรียน มีโรงเรียน มีครู มีเพื่อนร่วมชั้น เพื่อนร่วมโรงเรียน ก็ประสงค์จะเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน เป็นคนที่
ยอมรับในกลุ่มนักเรียนชั้นเดียวกัน ถ้ามีอันจะต้องจากบ้านเกิดเมืองนอนไปศึกษาในที่อื่น ก็ประสงค์จะได้เป็นกลุ่ม
ก้อนกับผู้มาจากการบ้านเกิดเมืองนอนเดียวกัน ความรู้สึกต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ขยายแวงกว้างขึ้น ๆ จาก
บ้านไปสู่โรงเรียน บ้านเกิดของตน บ้านเมืองของตนและในที่สุดก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชาติ แกนของเรื่องที่
ผู้เขียนอาจหยิบยกมาผูกเค้าโครงเป็นเรื่องให้เป็นทีพอใจแก่ผู้อ่านเหล่านี้ และที่ผู้แปลจะเลือกแปลได้ ได้แก่ เรื่องราว
สงครามที่ผู้ชายจะต้องเสียสละเพื่อบ้านเมืองในแนวหน้า และผู้หญิงทำหน้าที่เป็นกองหนุน เป็นกำลังใจหาเครื่องอุปโภค

บริโภคส่งแนวหน้า เป็นพยาบาล เขียนจดหมายและอื่น ๆ บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่บ้านเมือง การแก้ไขมลพิษอันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่แคลงมา เช่น การกำจัดขยะ การรณรงค์ต่อต้านหมอกควัน มลพิษจากเสียง การเป็นคนใจกว้าง ไม่ถือชาติ ศาสนา ผิวพรรณ ฐานะเศรษฐกิจและชาติตระกูล ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา การเล่นกีฬาเป็นหมู่คณะ เช่นนี้เป็นต้น

4. เด็กต้องการความสำเร็จ เด็กประสงค์จะได้กระทำใด ๆ ไม่ว่าเล็กน้อยหรือสำคัญปานใด เป็นผลสำเร็จ ก่อให้เกิดความพอใจ และภูมิใจในความสำเร็จนั้น โดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่น นับตั้งแต่พ่อแม่ให้ไปซื้อของโดยลำพัง และสามารถซื้อกลับมาพร้อมด้วยเงินทองโดยไม่ขาดตกบกพร่อง การวาดรูปส่งเข้าประกวด และได้รับรางวัล หรือได้รับคำชมเชยจากครูอาจารย์ การที่เป็นเด็กพูดตะกุกตะกักหรือติดอ่าง ในที่สุดสามารถเอาชนะอุปสรรคได้ กลายเป็นตัวแทนของห้องในการกล่าวอวยพรในวันปีใหม่ในนามของเพื่อน ๆ การเกิดมาเป็นลูกที่อยู่กับแม่มาตั้งแต่เกิด และเพ่งทราบว่ามีพ่ออยู่ต่างแดนสามารถค้นคืนเสาะแสวงหาจนกระทั่งพบพ่อของตน การที่เด็กคนหนึ่งยากจน จนกระทั่งไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ ไม่มีเงินซื้อหนังสือ ต้องอาศัยอ่านจากห้องสมุดประชาชน แต่ในที่สุดเป็นผู้นำของประเทศ การที่บุคคลผู้หนึ่งอดมื้อกินมื้อ ตั้งตัวมาด้วยความมานะอดทนจนกระทั่งเป็นนักธุรกิจผู้มั่งคั่ง การเกิดมาเป็นคนในชนกลุ่มน้อย แต่สามารถชนะอุปสรรคจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและประสบผลสำเร็จในบั้นปลาย การเป็นคนพิการ แต่ไม่ยอมแพ้แก่โชคชะตา ต่อสู้ชีวิตด้วยความมานะอดทนและบากบั่นเช่นนี้ เป็นแกนของเรื่องที่ล้วนถูกใจผู้อ่าน ที่ผู้เขียนจะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการผูกเรื่อง และผู้แปลจะสามารถเลือกเรื่องได้อย่างพิถีพิถันและประสบผลสำเร็จได้

5. เด็กสนใจใคร่รู้ เด็กจะมีความอยากรู้อยากเห็น ใคร่สำรวจให้เห็นถ่องแท้ ถูกต้องและแน่นอน ทั้งนี้เป็นสัญลักษณ์แห่งความเฉลียวฉลาดและสะสมความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ถ้าผู้เขียนเขียนถึงเรื่องที่เด็กไม่เคยทราบมาก่อน และผู้แปลเลือกเรื่องดังกล่าวมาแปล เป็นที่แน่ใจได้ว่าจะได้รับการต้อนรับจากผู้อ่านอย่างแน่นอน เรื่องดังกล่าวอาจเป็นชีวิตในต่างแดน ที่ตัวละครในเรื่องมีการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี การแก้ปัญหา ภูมิประเทศ ธรรมชาติ และอื่น ๆ ผิดแผกแตกต่างออกไปจากที่เด็กเคยพบเห็นในชีวิตประจำวัน เรื่องของชนกลุ่มน้อย เช่น ชาวเขา ชาวเล เรื่องของพืชกินแมลง เต่าปูลูซึ่งมีหางยาว การอพยพของนกในฤดูต่าง ๆ แร่ หิน ปะการัง ดวงดาว จักรวาล ยานอวกาศ ชีวิตนอกโลก มนุษย์ต่างดาว วิถีเลี้ยงสัตว์เลี้ยง การปลูกพืชผักผลไม้ การประดิษฐ์คิดทำสิ่งต่าง ๆ ภาษาไทยวันละคำ ชีวิตในโลกกว้าง เหล่านี้ล้วนสนองความสนใจใคร่รู้ของเด็กทั้งสิ้น

6. เด็กรักสวยรักงามและรักความมีระเบียบ เด็กชอบดูสิ่งสวย ๆ งาม ๆ ผู้เขียนก็ควรเสนอแต่สิ่งสวย ๆ งาม ๆ แก่เด็ก ผู้แปลก็เลือกเรื่องโดยใช้หลักเดียวกัน สิ่งใดที่น่าขยะแขยง น่าสะพึงกลัวอย่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา เรื่องที่จะส่งเสริมความรักสวยรักงาม และความมีระเบียบได้แก่ การนำชมพิพิธภัณฑ์ที่ล้วนมีสิ่งสวยงามแปลกตา วนอุทยานที่มีธรรมชาติอันน่ารื่นรมย์ ป่าเขาลำเนาไพร น้ำตก ทิวไม้ ดอกไม้ นานาพันธุ์ที่ล้วนมีสีมากมายหลากหลาย อาคารทางศาสนา อันมีศิลปล้ำเลิศคู่บ้านคู่เมือง การแกะสลักวัตถุที่เป็นไม้ หิน งาช้าง กระดูก เขาสัตว์ การวาดเขียน การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ให้งดงามเป็นพิเศษ การถ่ายภาพแสนสวย การดนตรีทั้งดนตรีประจำชาติ และดนตรีสากล ตลอดจนเพลงอันไพเราะ นาฏศิลป์ ละครุสัตว์ ละครุการเดินระบำปลายเท้า เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ผู้เขียนและผู้แปลจะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเขียนและแปลให้เป็นที่ถูกใจของผู้อ่านวัยนี้ได้

เนื่องจากอายุของเด็กและวัยรุ่นคาบเกี่ยวกันอยู่ดังกล่าวข้างต้น นักจิตวิทยาบางท่านจึงกล่าวรวม ๆ กันไปถึงความต้องการของเด็กและวัยรุ่นดังนี้¹

1. เด็กทุกคนต้องการที่จะปรับปรุงสมรรถภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อจะได้มีส่วนในการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภค

2. เด็กทุกคนต้องการที่จะบำรุงสุขภาพให้ดี เพื่อให้มีร่างกายสมบูรณ์

3. เด็กทุกคนต้องการที่จะเข้าถึงสิทธิและหน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อจะได้ปฏิบัติตนให้เหมาะสมในการที่ตนเป็นสมาชิกของชุมชน เป็นพลเมืองของประเทศชาติและของโลก

4. เด็กทุกคนต้องการที่จะเข้าใจความสำคัญของครอบครัวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะนำความสุขมาสู่ครอบครัว

5. เด็กทุกคนต้องการทราบปัญหาเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน

6. เด็กทุกคนต้องการที่จะเข้าใจวิธีการทางวิทยาศาสตร์และความเจริญทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเกี่ยวกับธรรมชาติของโลกและมนุษย์

7. เด็กทุกคนต้องการที่จะปรับปรุงความสามารถที่จะซาบซึ้งถึงคุณค่าของความสวยงาม ความไพเราะของวรรณคดี ศิลป ดนตรี และธรรมชาติ

8. เด็กทุกคนมีความต้องการที่จะมีความสามารถในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และรู้จักแบ่งเวลานั้นให้พอเหมาะกับกิจกรรมของตน

9. เด็กทุกคนต้องการเคารพนับถือบุคคลอื่น และมีความสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

10. เด็กทุกคนต้องการปรับปรุงความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล สามารถที่จะแสดงความคิดเห็นของตนตลอดจนสามารถอ่านและฟังได้อย่างเข้าใจ

11. เด็กทุกคนต้องการความรักและความอบอุ่นจากบิดามารดาและครูอาจารย์

12. เด็กทุกคนต้องการความปลอดภัยในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น

13. เด็กทุกคนต้องการความสำเร็จ และมีชื่อเสียงในชีวิต

14. เด็กทุกคนต้องการให้ผู้ใหญ่สนใจและเห็นความสำคัญของตน

จะเห็นได้ว่า ความต้องการข้างต้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่อง ขยายขอบเขตและวิวัฒนาการมาจากความต้องการพื้นฐานของเด็กทั้งหกประการแรกเป็นส่วนใหญ่ แต่แยกย่อย ๆ ให้เห็นรายละเอียดเด่นชัดและเป็นจริงเป็นจิงขึ้น ที่ผู้เขียนจะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตัวละครของเรื่องจากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่น และผู้แปลจะได้เข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการดังกล่าวของตัวละครเหล่านี้อย่างขึ้นด้วย

สำหรับความต้องการพิเศษของวัยรุ่น ยังมีอีกมากมายหลายประการดังนี้²

1. ต้องการให้เพื่อนรุ่นเดียวกันยอมรับว่าตนเป็นหนึ่งในหนึ่งเหมือนกัน

2. ต้องการที่จะมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์และทัศนคติทางเพศอย่างถูกต้อง

3. ต้องการการช่วยเหลือให้ยอมรับรูปร่างหน้าตาถาวรของเขา

4. ต้องการโอกาสที่จะได้ดำเนินการรับผิดชอบและตัดสินใจเอง

¹ สุชา จันทน์เอม และ สุชาศักดิ์ จันทน์เอม จิตวิทยาเด็กเกอ หน้า 27-28

² สุโท เจริญสุข จิตวิทยาพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น หน้า 24-25

5. ต้องการโอกาสที่จะหาและเก็บเงิน
 6. ต้องการให้มีการสราญใจและกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันกับเพื่อนต่างเพศ
 7. ต้องการให้มีการช่วยเหลือในการเลือกกิจกรรมที่ทำในวันหยุดและในการพักผ่อนระยะยาว
 8. ต้องการให้มีการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ตลอดจนการวางแผนงานที่มีส่วนรับผิดชอบในกลุ่ม ให้มีส่วนวางแผนกิจกรรมในบ้าน โรงเรียนและชุมชน ต้องการโอกาสที่จะทำงานที่มีประโยชน์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานของผู้ใหญ่
 9. ต้องการความช่วยเหลือในการสร้างความสัมพันธ์กับสมาชิกอื่น ๆ ของครอบครัวในลักษณะที่เป็นผู้ใหญ่ขึ้น
 10. ต้องการการแนะนำที่มีเมตตาและความเห็นอกเห็นใจ ไม่ยอมรับการขู่เข็ญที่จะมาทำลายเสรีภาพ
 11. ต้องการการยอมรับที่อบอุ่นและด้วยความเข้าใจ เพื่อให้ได้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ในขณะที่พยายามจะดึงความรู้สึกมั่นใจในอัตภาพและเสรีภาพของงาน
 12. ต้องการการแนะนำในกิจกรรมที่ออกกำลังเพื่อป้องกันไม่ให้หักโหมเกินไป
 13. ต้องการโอกาสที่จะได้พัฒนาความสนใจ และทักษะของตน
 14. ต้องการความช่วยเหลือ เพื่อให้แบ่งส่วนดุลย์ให้ถูกต้องในความต้องการนาาประการของตนเอง
 15. ต้องการการแนะนำที่จะช่วยให้มีทักษะและความถนัดพิเศษ
 16. ต้องการความช่วยเหลือที่จะให้รู้จักยอมรับและเข้าใจผู้ที่อยู่คนละพวกกับตน และให้รู้สึกยอมรับความแตกต่างของตน
 17. ต้องการความช่วยเหลือเพื่อให้เข้าใจว่า เหตุใดตนจึงมีความรู้สึกและประพฤติเช่นนั้น
- ผู้เขียนที่สามารถให้คำตอบในเรื่องที่วัยรุ่นต้องการทราบ ให้คำแนะนำในเรื่องที่ยังเป็นปัญหา และให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่ยังตัดสินใจไม่ได้ และไม่เข้าใจเหตุผล การขจัดความวุ่นวายทั้งมวลได้ตรงจุด จะทำให้งานเขียนเป็นที่ต้องการของวัยรุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน ผู้แปลก็จะต้องแสวงหาหนังสือที่ช่วยคลี่คลายข้อข้องใจดังกล่าวข้างต้นให้แก่วัยรุ่น จะได้เป็นส่วนหนึ่งในการแนะนำทางที่ดีให้แก่วัยรุ่น ช่วยสร้างอนุชนของชาติให้เลือกทางเดินที่ถูกต้อง และสามารถมั่นใจได้ว่าเรื่องที่เขียนและแปลไปนั้น ตรงกับความต้องการของผู้อ่านอย่างแท้จริง
- สำหรับความสนใจของวัยรุ่นนั้นมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับความต้องการของวัยรุ่นอย่างใกล้ชิด เมื่อพูดถึงความต้องการแล้ว ก็ควรจะได้พูดถึงความสนใจของวัยรุ่นด้วยในด้านต่าง ๆ ดังนี้¹
1. ความสนใจในการเลือกอาชีพ
 2. ความสนใจในการคบเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ
 3. ความสนใจในการศึกษาเล่าเรียน
 4. ความสนใจในการใช้เวลาว่างเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ
 5. ความสนใจในการเล่นกีฬาและการทำงาน
 6. ความสนใจต้องการทดลองค้นคว้าหาเหตุผลด้วยตัวเอง
 7. ความสนใจในการสร้างอนาคต มีครอบครัวและปกครองตนเอง
- ต่อไปนี้จะขออธิบายเรื่องความสนใจของวัยรุ่นโดยละเอียด

1. **ความสนใจในการเลือกอาชีพ** ตามที่กล่าวข้างต้นแล้วว่าวัยรุ่นมีความต้องการโอกาสที่จะหาและเก็บเงิน การจะหารายได้เป็นผลสำเร็จก็ต้องมีอาชีพ อาชีพในสังคมมีมากมายหลายระดับ การเข้าสู่อาชีพเหล่านั้นจำเป็นต้องอาศัยการศึกษาเล่าเรียนในระดับต่าง ๆ กัน จำเป็นต้องเตรียมตัวมาตั้งแต่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายว่าจะเลือกอาชีพใดแน่ จึงจะทราบว่าควรเลือกเรียนอะไรเพื่อจะมีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะประกอบอาชีพนั้น ๆ การเลือกอาชีพเป็นเรื่องซับซ้อน วัยรุ่นส่วนใหญ่ประสงค์จะเลือกอาชีพที่เป็นที่ยอมรับในสังคมในระดับสูง เช่น แพทย์ แต่ไม่ใช่ทุกคนจะเป็นแพทย์ได้ ยังมีปัจจัยอีกหลายประการ ทั้งทางสติปัญญา ความสามารถ เศรษฐกิจ สุขภาพ เป็นต้น พ่อแม่จึงมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของวัยรุ่นอยู่มาก หนังสือที่เสนอข้อดีข้อเสียและความเป็นไปได้ของอาชีพต่าง ๆ จึงอยู่ในความสนใจของคนวัยนี้

2. **ความสนใจในการคบเพื่อนเพศเดียวกันและต่างเพศ** วัยรุ่นต้องการให้เพื่อนรุ่นเดียวกันยอมรับตนเป็นคนหนึ่งในกลุ่ม และยอมรับความสามารถของตน เพื่อนมีความสำคัญต่อวัยรุ่นมาก มักมีคำกล่าวเสมอว่าคนวัยนี้ “ไม่อยู่บ้านเพื่อนก็อยู่บ้านแฟน” มักใช้เวลาเกาะกลุ่มอยู่ในเพศเดียวกัน ทำอะไร ๆ เหมือน ๆ กัน สวมเสื้อผ้านิยมเดียวกัน สวมรองเท้าจากร้านเดียวกัน แบบเหมือนกัน ถ้าเป็นผู้หญิงจะมีทรงผมคล้ายคลึงกัน การมีนัดกับเพื่อนต่างเพศก็จะนัดเป็นกลุ่มใหญ่ แล้วจึงแยกไปเป็นคู่ ๆ ภายหลัง ความรักในวัยนี้ค่อนข้างรุนแรงและอาจเปลี่ยนแปลงไปได้ด้วยเหตุผลเพียงเล็กน้อย มีการตกหลุมรักกันหลายครั้ง จากความสนใจต่าง ๆ เหล่านี้ เมื่อวัยรุ่นมาเป็นตัวละครในเรื่อง ก็ย่อมมีบทบาทดังกล่าวเช่นเดียวกับชีวิตจริง มีความสมจริงจนกระทั่งผู้อ่านที่อยู่ในวัยเดียวกัน อาจจะนึกไปว่าตนคือตัวละครคนนั้น ถ้าเป็นเช่นนี้ได้ก็นับว่าผู้เขียนและผู้แปลเข้าถึงวัยรุ่นอย่างแท้จริง

3. **ความสนใจในการศึกษาเล่าเรียน** เพื่อบรรลุจุดหมายปลายทางแห่งชีวิตตามที่เคยตกลงใจไว้ วัยรุ่นส่วนใหญ่จึงสนใจในการขวนขวายศึกษาหาความรู้ทั้งในสถานศึกษาของตนและมีการศึกษาเป็นพิเศษด้วยตนเอง หรือกับครูพิเศษ มุมนานะพยายามในการสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย หรือสายอาชีพที่ตกลงใจไว้ โดยเฉพาะในสภาพการแข่งขันกันอย่างมากในสังคมไทย ทำให้วัยรุ่นต้องขวนขวาย เพื่อบรรลุเป้าหมายนี้ด้วยความตั้งใจเป็นพิเศษ ทั้งเพื่อตนเอง เพื่อพ่อแม่ และเพื่อคนรัก การทุ่มเทความหวังในชีวิตไว้กับการสอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย ความคาดหวังทำให้ต้องเบียดเบียนเข็มทิศแห่งชีวิตสู่มหาวิทยาลัยเปิดและมหาวิทยาลัยเอกชน ตลอดจนสถาบันอาชีวศึกษาต่าง ๆ เป็นบทบาทที่วัยรุ่นแทบทุกคนจะประสบ บ้างมีประสบการณ์ที่น่าชื่นชม บ้างขมขื่นและพลาดหวัง ก่อให้เกิดผลพลอยเสียตามมามากมายประการ สิ่งเหล่านี้ เป็นวัตถุดิบที่ผู้เขียนสามารถนำไปปรุงแต่ง พร้อมกับแนะวิถีชีวิตที่ถูกและควรปฏิบัติ ยินดีต่อผู้สมหวังและให้กำลังใจแก่ผู้พลาดหวัง ให้ข้อคิดแก่ผู้อ่านว่าการศึกษาต่อไม่ใช่ทั้งหมดของชีวิต แม้จะเป็นส่วนที่สำคัญมากก็ตาม เช่นนี้แล้วหนังสือของท่านก็จะเป็นที่สนใจต่อผู้อ่านวัยนี้เป็นอย่างมาก

4. **ความสนใจในการใช้เวลาว่างเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ** จากการทุ่มเทเพื่อการศึกษาหาความรู้แทบจะไม่มีเวลาพักผ่อน ไหนจะเรียนทั้งวัน อีกทั้งวันหยุดสุดสัปดาห์ก็มีการทำการบ้าน ทำรายงาน และเรียนพิเศษอีก อีกทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่ต้องเผชิญในการปรับตัว ทั้งทางร่างกาย สังคมและอารมณ์ ทำให้วัยรุ่นต้องการพักผ่อนหย่อนใจทันทีที่มีเวลาว่าง การพักผ่อนของวัยรุ่นมีหลายรูปแบบ ชนิดที่ไม่ต้องเสียเงินทองมากก็อาจจะเป็นการนัดพบกันที่บ้านเพื่อนคนไหนคนใด ทำอาหารง่าย ๆ รับประทานอาหารและคุยกันเป็นที่สนุกสนานเพลิดเพลิน หรือไม่ก็พากันไปเดินในศูนย์การค้า มีเครื่องปรับอากาศให้เย็นสบาย มีเสื้อผ้าและข้าวของเครื่องใช้สวย ๆ งาม ๆ ให้ดู สามารถดึงดูดความสนใจได้โดยไม่ต้องจ่ายเงินเลยก็ได้ ในวันสุดสัปดาห์ อาจจะไปดูดนตรีและฟังเพลงบนลานกว้างท่ามกลางแสงแดด แต่สลับและประหยัด แต่ถ้ามีเงินบ้างก็จะพากันไปดูภาพยนตร์ที่มีดารานักเต้นขึ้นขอบแสดงนำ ทำให้สุขสบายหายเครียดไปได้อีกเป็นอันมากเช่นกัน บางกลุ่มอาจจะพากันไปเดินร้านในจังหวัดเร็ว ๆ ร้อน ๆ สุดแต่สมัยนิยมในขณะนั้น หรือพากันไปเล่นสเก็ต สองประการหลังนี้ ค่าใช้จ่ายเพื่อแลกความสนุกสนานเพลิดเพลินค่อนข้างสูง ถ้าเบื่อบ้านเบื่อบริเวณที่อยู่จำเจทุกวัน ๆ ก็อาจพากันไป

ทัศนารต่างจังหวัดในที่ที่มีทัศนียภาพสวยงาม มีอาหารแปลก ๆ รับประทาน และสามารถร้องรำทำเพลงได้โดยอิสระ ความสนใจในการใช้เวลาว่าง เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของวัยรุ่น ถ้าสอดแทรกลงไปในเรื่องที่ท่านเขียน ก็จะทำให้มีชีวิตชีวา เป็นธรรมชาติและสมจริง ส่วนหนังสือที่ผู้แปลจะเลือกแปล กิจกรรมเหล่านี้ก็จะเป็นเป้าหมายหนึ่งในการเลือกหนังสือของท่าน เมื่อวัยรุ่นได้อ่านหนังสือที่มีลักษณะดังกล่าว ก็จะกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “สนุก”

5. ความสนใจในการเล่นกีฬาและการทำทาน ความสนใจในการเล่นกีฬา ส่วนมากมักจะพัฒนามาจากความชอบตั้งแต่ยังเยาว์วัยอยู่ เมื่อย่างเข้าวัยรุ่น จะตกลงใจเลือกเล่นกีฬาน้อยชนิดลง และฝึกฝนหนักขึ้นด้วย เหตุที่ประสงคจะให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูง เป็นคนเด่นในกลุ่ม เป็นผู้ทำชื่อเสียงให้แก่สถาบันการศึกษาของตนและประเทศชาติ วัยรุ่นที่สนใจกีฬาแต่ละคนจะเล่นกีฬาอย่างจริงจัง แต่จะมีบางพวกที่เล่นกีฬาเป็นงานอดิเรก หรือจะเล่นเมื่อต้องการพักผ่อนหย่อนใจเท่านั้น การเล่นกีฬาของวัยรุ่นนอกเหนือจากความมุ่งหมายดังกล่าว อาจเล่นเพื่อสุขภาพ เพื่อแก้ไขรูปร่างที่ยังไม่ได้สัดส่วนให้ได้สัดส่วนขึ้น ในเมื่อเรื่องนี้ เป็นเรื่องสำคัญในชีวิตจิตใจของวัยรุ่นอีกเรื่องหนึ่งเช่นกัน วัยรุ่นจะเป็นสมาชิกส่วนใหญ่ที่ใช้บริการจากสระว่ายน้ำ สนามเบตมินตัน สนามเทนนิส และสนามกีฬาอื่น ๆ แม้จะต้องเสียค่าบำรุงสนามบ้างก็ยอมตกลง กีฬาที่ต้องใช้เขวี้ยงและไหวพริบเช่น เกมหมากระดานต่าง ๆ ซึ่งเป็นกีฬาในร่ม ก็จะได้รับ ความสนใจของวัยรุ่นอีกกลุ่มหนึ่งเช่นกัน กีฬาทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ผู้ที่สนุกเป็นได้ทั้งผู้เล่นและผู้เชียร์ การกระเข้าเหย้าเหยียดด้วยถ้อยคำและเพลงเชียร์ นับเป็นที่นิยมกันอย่างกว้างขวางในหมู่วัยรุ่น

ในขณะเดียวกัน ยังมีวัยรุ่นอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งสนใจในการทำงาน การทำงานดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นด้วยความจำเป็นทางภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว หรือประสงคจะเป็นอิสระทางการเงินจากพ่อแม่ผู้ปกครอง หรือต้องการหาประสบการณ์ในการประกอบอาชีพก็ตาม วัยรุ่นจะทำงานด้วยความขยันขันแข็ง รับผิดชอบ ทั้งยังใช้ความคิด สติปัญญาปรับปรุง และพัฒนางานที่ทำอยู่ด้วยความคิดริเริ่มแปลกใหม่และได้ผลดีอีกด้วย วัยรุ่นมีพลังและสติปัญญารุ่งโรจน์ เมื่อใช้สิ่งที่มีความสามารถทุ่มเทให้กับภาระงาน จึงส่งผลในทางที่ดีเสมอมา

ถ้าผู้เขียนประสงคจะสอดแทรกในเรื่องกีฬา หรือการทำงานของวัยรุ่น ควรจะศึกษาลักษณะของการกีฬา และงานแต่ละประเภทที่เขียนถึงอย่างลึกซึ้ง พิจารณาถึงผลดีและผลเสียที่อาจเกิดขึ้นโดยละเอียด ก็จะเป็นผลดีต่องานเขียนของท่าน สำหรับผู้แปลนั้น หากต้องพบกีฬาแปลก ๆ ในหนังสือแปล ก็คงจะต้องศึกษาโดยละเอียดก่อนลงมือแปล เพื่อป้องกันความผิดพลาด สำหรับการทำงานนั้น ผู้แปลอาจจะพบปัญหาน้อยกว่า หรืออาจไม่พบปัญหาเลย

6. ความสนใจต้องการทดลองค้นคว้าหาเหตุผลด้วยตนเอง ด้วยความอยากรู้อยากเห็นที่มีมาแต่เดิม วัยรุ่นจะสนใจใคร่รู้ในเรื่องต่าง ๆ และเมื่อเกิดปัญหาขึ้นในใจ ก็จะมุ่งมั่นหาคำตอบให้จงได้ โดยไม่ยอมเลิกราจนกว่าจะประสบผลสำเร็จ เรื่องประเภทสืบสวนสอบสวน จึงเป็นที่ถูกใจวัยรุ่นเพราะตรงกับความสนใจดังกล่าว แต่ขณะเดียวกัน มีหลายเรื่องที่วัยรุ่นเกิดความสงสัยขึ้น และหุ่มตัวลงไปเพื่อศึกษาค้นคว้าเรื่องนั้นด้วยตนเอง อาจนำอันตรายและความเสื่อมเสียชื่อเสียงมาสู่ตนเองได้ เช่น การทดลองในเรื่องยาเสพติดเป็นต้น ประกอบกับความอยากเป็นหนึ่งในกลุ่มเพื่อนฝูง ทำให้เกิดฮึกเหิมและทดลองในสิ่งผิดขึ้นได้ เป็นหน้าที่ประการหนึ่งของผู้เขียนที่จะต้องระลึกไว้เสมอว่าควรสอดแทรกความคิดที่ถูกต้องในเรื่องการทดลองค้นคว้าหาเหตุผลด้วยตนเองอย่างไร จึงจะไม่กลับเป็นพิษเป็นภัยแก่วัยรุ่นเองในภายหลัง สำหรับผู้แปลนั้น ถ้าพบหนังสือที่มองเห็นว่าอาจจะยั่วให้ผู้อ่านเกิดฮึกเหิมและทดลองในสิ่งผิด อาจหลีกเลี่ยงไม่แปลหนังสือเล่มนั้นได้ ก็จะเป็นการดีมาก

7. ความสนใจในการสร้างอนาคต มีครอบครัวและปกครองตนเอง สืบเนื่องจากความสนใจในการคบเพื่อนต่างเพศ เมื่อมีความรักใคร่ชอบพอหนึ่งผู้ใดขึ้นมาเป็นพิเศษ วัยรุ่นจะเริ่มคิดในเรื่องอนาคต มุ่งสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ตั้งใจทำงานหาเงินสร้างฐานะ ทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชายมักจะช่วยกันเก็บหอมรอมริบด้วยความมานะอดทน เพื่อว่าเมื่อตกลงใจแต่งงานมีครอบครัว จะสามารถทำให้ทุกคนในครอบครัวมีความสุข ไม่เผชิญกับมรสุมการเงิน การที่ฝ่ายชายไปอยู่กับฝ่ายหญิงเมื่อแต่งงานกันแล้วตามประเพณีไทย หรือฝ่ายหญิงไปอยู่กับฝ่ายชายตามประเพณีจีนนั้น ในสมัยนี้จะคลายความเคร่งครัดลง¹ ด้วยเหตุผลหนึ่งคือ คู่สมรสต้องการความอิสระในการปกครองตนเอง ต้องการแก้ปัญหาครอบครัวด้วยตัวของตัวเองโดยไม่ต้องพึ่งผู้ใหญ่ ผู้ชายต้องการเป็นผู้นำของครอบครัว แทนที่จะเป็นลูกน้องของพ่อแม่และอยู่ภายใต้อิทธิพลของพ่อแม่ตลอดไป เรื่องนี้ การตอบสนองความต้องการของวัยรุ่นไม่มากนัก เนื่องจากขนบธรรมเนียมประเพณีที่ยึดถือกันอยู่แต่เดิม หากผู้เขียนจะหยิบยกขึ้นมากล่าว และเสนอทางออกที่ดีให้เพื่อไม่ให้ช้ำน้ำไม่ให้อนุ ก็คงจะเป็นหนังสือที่น่าสนใจต่อผู้อ่านวัยรุ่นมาก สำหรับผู้แปลนั้น วัฒนธรรมของแต่ละชาติ เสนอปัญหาต่อผู้อ่านต่างกันออกไป จึงอยู่ในดุลยพินิจของผู้แปลว่าในการตอบสนองความสนใจในเรื่องการสร้างอนาคต มีครอบครัวและปกครองตนเองนั้น ผู้แปลมีความคิดเห็นต่อเรื่องนี้อย่างไร ทั้งนี้จะส่งผลถึงหนังสือที่ผู้แปลเลือกมาแปลด้วย

ลักษณะของเยาวชนที่ต้องการ²

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว โดยระบุทิศทางการพัฒนาเยาวชนอายุ 15-25 ปีขึ้นไป ทิศทางเหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นการสนองความต้องการพื้นฐานของเยาวชน และอีกส่วนหนึ่งเป็นการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาสังคม ทิศทางเหล่านี้ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ลักษณะเยาวชนไทยที่ต้องการนั่นเอง ลักษณะดังกล่าวได้แก่

1. ทิศทางในการพัฒนาด้านสุขภาพกายและจิต

เยาวชนต้องการสารอาหารครบถ้วน เช่นเดียวกับกับเมื่อวัยเด็ก แต่จะเพิ่มปริมาณและเน้นสารอาหารบางอย่างเพื่อสร้างเสริมการเจริญเติบโตของร่างกายที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว เยาวชนพึงมีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ พึงมีที่พักอาศัยอยู่ในที่ที่ปราศจากมลภาวะที่เป็นอันตราย มีความปลอดภัยเกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สิน รู้จักป้องกันตนเอง และได้รับการดูแลสุขภาพพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

2. ทิศทางในการพัฒนาด้านสติปัญญาและความสามารถ

เยาวชนทุกคนจะต้องมีการศึกษาค้นคว้าระดับอย่างน้อย ได้เรียนรู้เรื่องของธรรมชาติและสังคม มีทักษะในการวิพากษ์วิเคราะห์ การสังเคราะห์และการบูรณาการความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ นอกจากนั้น เยาวชนพึงมีทัศนะว่าการพัฒนาความสามารถ ความรู้และทักษะนั้นต่อเนื่องและเป็นไปได้ตลอดชีวิต เยาวชนจะต้องสร้างความสนใจรอบตัวและรอบด้าน ตระหนักในศักยภาพของตนเอง และใฝ่หาความรู้และทักษะเพิ่มเติมตลอดเวลา แม้ว่าจะประกอบอาชีพแล้วก็ตาม เยาวชนพึงมีส่วนในการให้ความคิดเห็น อุทิศความสามารถและการสร้างสรรค์ของตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

¹อภิชาติ จำรัสฤทธิ์องค์ “ชี้อะไรก็จับให้ผิวเมี่ยมแยกกัน” ไทยรัฐ 5 กรกฎาคม 2528 หน้า 3

² สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ “บทคัดย่อ: การพัฒนาเยาวชนระยะยาว” วารสารทองสมุด 29 : 67-91 เมษายน-มิถุนายน 2528

3. ทิศทางในการพัฒนาด้านอาชีพ

เยาวชนต้องมีโอกาสเตรียมตัวและพัฒนาความสามารถเพื่อประกอบอาชีพ เฉพาะอย่างยิ่ง ตระหนักในความเป็นจริงของตนเองด้านความถนัด และความสนใจของตน เยาวชนต้องพยายามช่วยตนเองให้ได้มากที่สุดในการสนองความต้องการด้านเศรษฐกิจของตนเอง ของครอบครัว และของประเทศชาติ ทั้งนี้เยาวชนพึงสำนึกว่าการทำงานสุจริตเป็นหน้าที่และเป็นสิ่งที่มีเกียรติ เยาวชนพึงมีความต้องการ และมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานไปในแนวที่จะไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน ไม่ว่างานนั้นจะเป็นงานด้านใดหรือประเภทใด โดยยึดหลักของความซื่อสัตย์ ความมีวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบ ต่องาน ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานและการรักษามาตรฐานคุณภาพของงานพร้อมทั้งมีความกล้าในการริเริ่ม และในขณะเดียวกันเยาวชนต้องการความคุ้มครองในการประกอบอาชีพ มีรายได้อย่างต่ำในการสนองความต้องการพื้นฐาน และได้รับสวัสดิการตามสมควร นอกจากนี้เยาวชนยังมีการเตรียมตัวเพื่ออนาคต โดยเฉพาะเมื่อตนเองอยู่ในวัยสูงอายุ

4. ทิศทางในการพัฒนาบุคลิกภาพด้านสังคม วัฒนธรรมและจริยธรรม

เยาวชนยังมีโอกาสในการพัฒนาบุคลิกภาพให้มีคุณภาพและมีการสร้างสรรค์ มีความสามารถในการกระบวนการคิดสร้างเสริมค่านิยมทางวัฒนธรรม จริยธรรม และรับผิดชอบต่อสังคมกล่าวคือ

4.1 เยาวชนพึงพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิต มีความเข้าใจและความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง (self concept) ที่ถูกต้องตามความเป็นจริง รวมทั้งเข้าใจความต้องการและบทบาทของตนเองและของผู้อื่น โดยเฉพาะของผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยมีโอกาสในการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง พัฒนาศักยภาพของตนด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และพึงมีความรักในเพื่อนมนุษย์

4.2 เยาวชนยังมีโอกาสในการพัฒนาตนเองด้านสุนทรียภาพ ด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลป การกีฬา และการนันทนาการต่าง ๆ พึงมีความรับผิดชอบในการสืบเนื่องทางวัฒนธรรม เพื่อความอยู่รอดของชาติ รู้จักคัดเลือก รักษาและพัฒนาสมบัติวัฒนธรรมอันเป็นมรดกและอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

4.3 เยาวชนพึงยึดถือในเรื่องความเป็นธรรม และความยุติธรรมในสังคม โดยให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองต่อสังคม พึงรักในเสรีภาพของตน แต่จะต้องไม่ละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนตัวและส่วนรวม เต็มใจช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสอันเนื่องมาจากข้อจำกัดต่าง ๆ รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม มีความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกในชาติ มีส่วนในการปกครองและการเมือง อันได้แก่ความเข้าใจและปฏิบัติบทบาทของตนให้ถูกต้อง และเหมาะสมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ในการดำรงชีวิตและในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นรูปใด ๆ ให้มีคุณธรรมกำกับตนเองทั้งกาย วาจาและใจ

3

ความสนใจในการอ่านของวัยรุ่น

วัยรุ่นอ่านอะไร

การที่ผู้เขียนและผู้แปลหนังสือสำหรับวัยรุ่นทราบว่า วัยรุ่นอ่านอะไร จะช่วยให้ผู้เขียนทราบว่า จะเขียนเรื่องเกี่ยวกับอะไร วัยรุ่นจึงจะอ่าน และช่วยให้ผู้แปลเลือกแปลในเรื่องที่วัยรุ่นสนใจ ความรู้ในเรื่องแนวการอ่านของวัยรุ่นจึงมีความสำคัญต่อผู้ที่จะเป็นผู้เขียนและผู้แปลหนังสือสำหรับวัยรุ่นเป็นอันมาก

งานวิจัยเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านของวัยรุ่น

งานวิจัยเรื่องความสนใจในการอ่านต่อไปนี้ ทำกับวัยรุ่นไทยโดยตรง ภายในระยะเวลาไม่เกิน 15 ปี จากหน่วยราชการและสถาบันอุดมศึกษาที่เชื่อถือได้ เพื่อว่าผู้อ่านจะนำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างสนใจ กลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นประชากรในการวิจัยเหล่านี้ แบ่งออกเป็นสามระดับคือ ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษา และระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

ระดับประถมศึกษาตอนปลาย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการสำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชน เมื่อพ.ศ.2519 ของเด็กระดับประถมปลายในกรุงเทพมหานคร ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและปลาย กับบรรณารักษ์ทั่วประเทศ พบว่า นักเรียนระดับประถมปลาย ชอบนิทานและนวนิยายมากที่สุด และที่ขอรับรองลงมาตามลำดับคือหนังสือเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ และวรรณคดี¹

¹กรมวิชาการ รายงานแบบสำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชนไทย หน้า 5

เมื่อพ.ศ.2520 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ รายงานการสำรวจความต้องการด้านการอ่านของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5-7 ในโรงเรียนเทศบาล โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียนกรมสามัญและโรงเรียนราษฎร์ ปรากฏผลว่า จากประเภทของหนังสือ 6 ประเภทที่ให้เลือก ได้แก่ ตำนานท้องถิ่น นิทานพื้นเมือง ประวัติสถานที่สำคัญในท้องถิ่น ประวัติบุคคลสำคัญในท้องถิ่น ชีวิตความเป็นอยู่และการละเล่นพื้นเมือง นั้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-7 ต่างชอบนิทานพื้นเมืองเป็นอันดับหนึ่งและตำนานท้องถิ่นเป็นอันดับสอง ประวัติสถานที่สำคัญในท้องถิ่นเป็นอันดับ 5 และการละเล่นพื้นเมืองเป็นอันดับสุดท้าย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ชอบประวัติบุคคลสำคัญในท้องถิ่นและชีวิตความเป็นอยู่เป็นอันดับ 3 และ 4 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ชอบชีวิตความเป็นอยู่เป็นอันดับ 3 และประวัติบุคคลสำคัญในท้องถิ่นเป็นอันดับ 4¹

ต่อมา ประคอง กาญจนการุณ เปรียบเทียบความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการทดลองระดับชั้นละ 15 เล่ม ผลปรากฏว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สนใจหนังสือสารคดีและความรู้รอบตัวมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3² ทั้งยังทราบด้วยว่า เหตุผลในการเลือกหนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่เลือกอ่านโดยถือประโยชน์และสาระความรู้ที่ได้รับเป็นสำคัญ³

สำหรับ รัชณี แพรณีมิตร วิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11-14 ปีที่พิมพ์ในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2520-2522 ในตอนหนึ่ง ผู้วิเคราะห์เสนอแนะสำหรับผู้เขียนหนังสือสำหรับเด็กว่า หนังสือที่เด็กวัย 11-14 ปีสนใจมีกว้างขวางหลายประเภท แต่ที่สนใจเป็นพิเศษ คือ หนังสือเกี่ยวกับการผจญภัย การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และการปฏิบัติตนเองของเด็กวัยนี้ ในประเทศต่าง ๆ อันเป็นเนื้อหาที่ยังขาดอยู่⁴

อรศรี ศรีดารา ศึกษาความสนใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 เขตการศึกษา 5 จำนวน 8 โรงเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนร้อยละ 92.50 ชอบอ่านหนังสือนิทานโดยเฉพาะนิทานอีสป นักเรียน

¹กรมวิชาการ การสำรวจความต้องการด้านการอ่านของนักเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หน้า 16

²ประคอง กาญจนการุณ การเปรียบเทียบความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สามและประถมศึกษาปีที่หก หน้า 101

³ด. หน้า 107

⁴รัชณี แพรณีมิตร การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่พ.ศ. 2520-2522

จำนวนร้อยละ 86.88 ชอบอ่านหนังสือการ์ตูนเพราะเนื้อเรื่องสนุกสนาน นักเรียนร้อยละ 76.88 ชอบอ่านหนังสือวรรณคดีเนื่องจากได้รับความรู้ในด้านต่าง ๆ เรื่องที่ชอบอ่านมากที่สุด คือ รามเกียรติ์ นักเรียนจำนวนร้อยละ 64.38 ชอบอ่านหนังสือนวนิยาย โดยเฉพาะนวนิยายประเภทลอบขบขัน นักเรียนจำนวนร้อยละ 76.67 ชอบอ่านหนังสือเรื่องสั้นสำหรับเด็กเนื่องจากสนุกสนานและเพลิดเพลิน นักเรียนจำนวนร้อยละ 74.79 ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา เพราะสอนให้ทำดี นักเรียนร้อยละ 80.21 ชอบอ่านหนังสือที่อธิบายวิธีทำสิ่งต่าง ๆ เพราะนำมาใช้ประโยชน์ได้ นักเรียนจำนวนร้อยละ 85.00 ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เพราะทำให้ทราบความเจริญก้าวหน้าในการคิดค้นสิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์ นักเรียนร้อยละ 85.00 ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เนื่องจากอ่านแล้วได้ทราบประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญซึ่งจะนำมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของตนเองได้¹

ส่วน รัตนทิพย์ เอื้อชัยสิทธิ์ ศึกษาความสนใจในการอ่านของนักเรียนระดับเดียวกันคือ ประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 เขตการศึกษา 7 จำนวน 8 โรงเรียน ผลการวิจัยปรากฏว่า จำนวนนักเรียนสูงสุดร้อยละ 18.33 ชอบอ่านหนังสือการ์ตูน เพราะเนื้อเรื่องสนุกสนาน จำนวนนักเรียนสูงสุดร้อยละ 30.94 ชอบอ่านหนังสือประเภทชาดก จำนวนนักเรียนสูงสุดร้อยละ 24.65 ชอบอ่านวรรณคดีเรื่องสังข์ทอง เหตุที่ชอบอ่านหนังสือวรรณคดีเพราะได้รับความรู้ในด้านต่าง ๆ จำนวนนักเรียนสูงสุดร้อยละ 28.21 ชอบอ่านหนังสือเรื่องสั้นสำหรับเด็ก เพราะเนื้อเรื่องสนุกสนานเพลิดเพลิน จำนวนนักเรียนสูงสุดร้อยละ 58.99 ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนาเพราะสอนให้ทำดี จำนวนนักเรียนสูงสุดร้อยละ 34.26 ชอบอ่านหนังสืออธิบายวิธีทำสิ่งต่าง ๆ ประเภทประดิษฐ์สิ่งของ เพราะนำไปใช้ประโยชน์ได้ จำนวนนักเรียนสูงสุดร้อยละ 28.47 ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เพราะทำให้ทราบความเจริญก้าวหน้าในการคิดค้นสิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์ นักเรียนสูงสุดร้อยละ 40.46 ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ประเภทประวัติบุคคลสำคัญ เพราะได้ทราบประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ ซึ่งจะนำมาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของตนเอง

จากการวิจัย 6 เรื่องข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า หนังสือประเภทต่าง ๆ ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายสนใจมากนั้นได้แก่ หนังสือประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. ละครได้แก่ หนังสือเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 ความรู้รอบตัว
 - 1.2 ศาสนา
 - 1.3 ชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่น
 - 1.4 วิทยาศาสตร์
 - 1.5 วิธีทำสิ่งของต่าง ๆ
 - 1.6 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 - 1.7 วรรณคดี
 - 1.8 การผจญภัย
 - 1.9 ประวัติบุคคลสำคัญ
 - 1.10 การปฏิบัติตนเองของเด็กวัยนี้ในประเทศต่าง ๆ
 - 1.11 ประวัติศาสตร์

¹ อรศรี ศรีตาอา ความสนใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 5 (บทคัดย่อ)

² รัตนทิพย์ เอื้อชัยสิทธิ์ ความสนใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 (บทคัดย่อ)

2. นิทาน ได้แก่ นิทานประเภทต่าง ๆ ดังนี้

2.1 นิทานพื้นเมือง

2.2 นิทานชาดก

3. นวนิยาย ได้แก่ นวนิยายประเภทตลกขบขัน

4. เรื่องสั้น

ระดับมัธยมศึกษา

ในพ.ศ.2516 คณะนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา จำนวน 9 คน ศึกษาความสนใจและแนวการอ่านของนักเรียน อายุ 13-18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาลทั่วประเทศ โดยพิชัย เทพนิมิตรศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า นักเรียนชายและหญิงระดับอายุต่าง ๆ กัน สนใจหนังสือประเภทต่าง ๆ มากเป็นลำดับแรกตามลำดับดังนี้¹

นักเรียนชายอายุ 13 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการประดิษฐ์เครื่องแต่งกายและการออกแบบ การเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาวน์ นิทานตลกขบขัน วิศวกรรมและสุขวิทยาส่วนบุคคล ส่วนนักเรียนหญิง สนใจหนังสือเกี่ยวกับ ดาราศาสตร์ นิทานตลกขบขัน การประดิษฐ์เครื่องแต่งกายและการออกแบบ การเลือกซื้อ การประกอบอาหารและการ ตกแต่งอาคารบ้านเรือนและเกร็ดความรู้สั้น ๆ รวมกันในเล่มเดียว

นักเรียนชายอายุ 14 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับสุขวิทยาส่วนบุคคลความรู้ทั่วไป การเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาวน์ การรวบรวมแผนที่และการประดิษฐ์เครื่องแต่งกาย และการออกแบบ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจ หนังสือนิทานชาดก นวนิยายเสียดสีสังคม การรวบรวมแผนที่ นิทานตลกขบขัน และบทสนทนาภาษาต่างประเทศ

นักเรียนชายอายุ 15 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป การคิดค้นหาเหตุผล การประดิษฐ์เครื่องแต่งกาย องค์การระหว่างประเทศและวิศวกรรม ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับเกร็ดความรู้สั้น ๆ รวมกันในเล่มเดียว นิทานชาดก บทสนทนาภาษาต่างประเทศ นิทานตลกขบขันและการสร้างความเจริญให้แก่ชีวิต

นักเรียนชายอายุ 16 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับสุขวิทยาส่วนบุคคล การเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาวน์ การประดิษฐ์เครื่องแต่งกาย วิศวกรรมและการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจ หนังสือเกี่ยวกับการสร้างความเจริญแก่ชีวิต การเรียนรู้ การจำ การลิ้ม และการทดสอบเชาวน์ นวนิยายลึกลับซับซ้อน เกร็ดความรู้สั้น ๆ รวมกันในเล่มเดียว วิจัยคนและคณิตศาสตร์

นักเรียนชายอายุ 17 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาวน์กับหนังสือ เกี่ยวกับการคิดค้นหาเหตุผล ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับ การเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาวน์ นวนิยายที่เป็นเรื่องลึกลับซับซ้อน เกร็ดความรู้สั้น ๆ รวมกันในเล่มเดียว การสร้างความเจริญแก่ชีวิตและไวยากรณ์ ภาษาต่าง ๆ

นักเรียนชายอายุ 18 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับ การเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาวน์ วิศวกรรม ไวยากรณ์ของภาษาต่าง ๆ สุขวิทยาส่วนบุคคลและการคิดค้นหาเหตุผล ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับเกร็ดความรู้สั้น ๆ รวมกันในเล่มเดียว การเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาวน์กับการสร้างความเจริญแก่ชีวิต

ทองประดับ ล้มตระกูลกับประไพศรี วิสัยจร ศึกษาความสนใจและแนวการอ่านในจังหวัดภาคกลางโดย

¹พิชัย เทพนิมิตร การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโรงเรียน รัฐบาลในกรุงเทพมหานคร หน้า 157-171

ทองประดับ ล้มตระกูลศึกษาในจังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก นครสวรรค์ สระบุรีและอ่างทอง ผลปรากฏว่านักเรียนชายและหญิงระดับอายุต่าง ๆ กัน สนใจหนังสือประเภทต่าง ๆ มากเป็นลำดับแรกตามลำดับดังนี้¹

นักเรียนชายอายุ 13 ปี สนใจหนังสือนิทานตลกขบขัน นวนิยายที่เกี่ยวกับการผจญภัย หนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั ดาราศาสตร์ การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และกีฬากลางแจ้ง ส่วนนักเรียนหญิงสนใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืม การทดสอบเขาวนั นิทานตลกขบขัน นิทานที่เป็นตำนานของแต่ละท้องถิ่นเป็นเรื่องแปลกพิสดาร หรือเกินกว่าความเป็นจริง แต่ยังมีเค้าความจริงอยู่และมีสถานที่จริง นิทานชาดก และนิทานเรื่องสัตว์ที่มีตัวเอกเป็นสัตว์แต่พูด คิดและทำอย่างมนุษย์ธรรมดา

นักเรียนชายอายุ 14 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั หนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย นิทานตลกขบขัน หนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์เครื่องเล่นต่าง ๆ และกีฬากลางแจ้ง ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั หนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย นิทานตลกขบขัน นิทานชาดกและหนังสือว่าด้วยการเลือก การซื้อ การประกอบอาหาร ตลอดจนการแต่งบ้านและเครื่องเรือนต่าง ๆ

นักเรียนชายอายุ 15 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั หนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย นิทานตลกขบขัน หนังสือเกี่ยวกับคณิตศาสตร์และกีฬากลางแจ้ง ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั หนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย นิทานตลกขบขัน นิทานชาดกและหนังสือที่ให้ความรู้ทั่วไป

นักเรียนชายอายุ 16 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั หนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย นิทานตลกขบขัน นิทานเกี่ยวกับการผจญภัยและคณิตศาสตร์ ส่วนหนังสือที่นักเรียนหญิงสนใจ ได้แก่หนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั หนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย หนังสือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การสร้างความเจริญแก่ชีวิตและไวยากรณ์ภาษาต่าง ๆ

นักเรียนชายอายุ 17 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย หนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั หนังสือเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ กีฬากลางแจ้งและฟิสิกส์ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั การสร้างความเจริญแก่ชีวิต การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย หนังสือรวมคำคม สุภาษิต และข้อความที่ไพเราะที่คัดมาจากหนังสือต่าง ๆ และนวนิยายแปล

นักเรียนชายอายุ 18 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั คณิตศาสตร์ หนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย หนังสือเกี่ยวกับฟิสิกส์ เคมีและการประดิษฐ์ สร้าง ซ่อมเครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องยนต์ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั หนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและ

¹ทองประดับ ล้มตระกูล การศึกษาความสนใจ และแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโรงเรียน
อรัญประเทศ จังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก นครสวรรค์ สระบุรี อ่างทอง หน้า 225-246

มหาวิทยาลัย หนังสือประวัติศาสตร์ไทย หนังสือเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในครอบครัวและในสังคมที่อยู่ในกรอบแห่งความดีงามและหนังสือที่บรรยายถึงสงครามต่าง ๆ

ส่วนประไพศรี วิสัยจร ศึกษาความสนใจและแนวการอ่านในจังหวัดลพบุรี อยุธยา สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม นครปฐม ราชบุรีและเพชรบุรี ปรากฏผลดังนี้¹

นักเรียนชายอายุ 13 ปี สนใจหนังสือนวนิยายประวัติศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ การรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค ความรู้ทั่วไปและเกร็ดความรู้สั้น ๆ รวมกันในเล่มเดียว ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค ความรู้ทั่วไป หนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ คณิตศาสตร์ รวมบทละคร บทวิทยุ บทภาพยนตร์ นวนิยาย เรื่องสั้นของนักเรียนไทย การขับร้องและการร้องเพลง รวมเนื้อเพลง

นักเรียนชายอายุ 14 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ การรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค ดาราศาสตร์ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ การขับร้องและการร้องเพลงรวมเนื้อเพลง การเลือก การซื้อ การประกอบอาหาร การแต่งบ้าน และเครื่องเรือนต่าง ๆ

นักเรียนชายอายุ 15 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค ความรู้ทั่วไป คณิตศาสตร์ นวนิยายประวัติศาสตร์ การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ และนวนิยายวิทยาศาสตร์ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับเรื่องการรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค หนังสือเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ความรู้ทั่วไป การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยกับนวนิยายชีวิตจริงและครอบครัว

นักเรียนอายุ 16 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค หนังสือเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ความรู้ทั่วไป หนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์กับการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค การปฏิบัติตนในครอบครัวและในสังคม การขับร้องและการร้องเพลงรวมเนื้อเพลง รวมคำคม สุภาษิตและข้อความไพเราะที่คัดจากหนังสือ การเลือก การซื้อ การประกอบอาหาร การแต่งบ้านและเครื่องเรือน

นักเรียนชายอายุ 17 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป คณิตศาสตร์ การรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์กับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ การขับร้องและร้องเพลงรวมเนื้อเพลง วิถีใจคนและหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การเลือก การซื้อ การประกอบอาหาร การแต่งบ้านและเครื่องเรือนต่าง ๆ รวมบทละคร บทวิทยุ บทภาพยนตร์ นวนิยายและเรื่องสั้น

นักเรียนชายอายุ 18 ปี สนใจหนังสือรวมคำคม สุภาษิตและข้อความไพเราะ การเรียนรู้ การจำ การลืม การทดสอบเชาวน์ คณิตศาสตร์ ผู้นำหรือผู้ปกครองหรือผู้บริหารประเทศต่าง ๆ ความรู้ทั่วไป การรักษาพยาบาล การป้องกันโรค

¹ประไพศรี วิสัยจร การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโรงเรียน
อรัญประเทศจังหวัดลพบุรี อยุธยา สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม นครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี หน้า 187-207

และการใช้ยารักษาโรค ประวัติบุคคลสำคัญในสาขาวิชาต่าง ๆ ส่วนนักเรียนหญิงวัย 18 ปี สนใจการรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค นวนิยายชีวิตจริงและครอบครัว การเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาว์ น วิจัยใจคน หลักการแต่งสุนทรพจน์ ปาฐกถาและโศภาติและการขับร้อง การร้องเพลง รวมเนื้อเพลง

มนู นิมิพิบูลย์กับเอื้อมพร ชัยพิพัฒน์ ศึกษาความสนใจและแนวการอ่านในจังหวัดภาคเหนือ โดยมนู นิมิพิบูลย์ ศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร ตาก ลำปางและเชียงใหม่ ผลปรากฏว่านักเรียนชายและหญิงระดับอายุต่าง ๆ กัน สนใจ หนังสือประเภทต่าง ๆ มากเป็นลำดับแรกตามลำดับดังนี้¹

นักเรียนชายอายุ 13 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับกีฬากลางแจ้ง นิทานที่เป็นตำนานของแต่ละท้องถิ่น เป็นเรื่องแปลก หรือเกินกว่าความเป็นจริง แต่ยังมีเค้าความจริงอยู่ การประดิษฐ์ สร้างและซ่อมเครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องยนต์ ความรู้เกี่ยวกับจรวด ดาวเทียม ยานอวกาศและการสำรวจอวกาศกับนิทานตลกขบขัน ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาว์ การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและ มหาวิทยาลัย นิทานที่เป็นตำนานของแต่ละท้องถิ่น เป็นเรื่องแปลกหรือเกินกว่าความเป็นจริง แต่ยังมีเค้าความจริงอยู่ หนังสือประวัติศาสตร์ไทย การรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค ความเป็นมาของความเจริญรุ่งเรือง ของมนุษย์ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน

นักเรียนชายอายุ 14 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับกีฬากลางแจ้ง การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาว์ นิทานตลกขบขัน การประดิษฐ์ สร้างและซ่อม เครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องยนต์ ความรู้เกี่ยวกับจรวด ดาวเทียม ยานอวกาศและการสำรวจอวกาศ ส่วนนักเรียนหญิง สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาว์ ประวัติบุคคลสำคัญในสาขาวิชาต่าง ๆ การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ นวนิยายประวัติศาสตร์ การปฏิบัติตนในครอบครัวและในสังคมที่อยู่ในรอบ แห่ความดีงาม

นักเรียนชายอายุ 15 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับกีฬากลางแจ้ง การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาว์ นิทานตลกขบขัน การประดิษฐ์สร้างและซ่อมเครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องยนต์ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาว์ การศึกษา การเรียนการสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย คณิตศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงของพื้น โลก พื้นน้ำ อากาศรวมทั้งการพยากรณ์อากาศและการสร้างความเจริญแก่ชีวิต วิธีการปรับปรุงตัวให้เข้ากับบุคคล อื่น รวมทั้งวิธีสร้างเสริมบุคลิกภาพ

นักเรียนชายอายุ 16 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับกีฬากลางแจ้ง สงคราม การประดิษฐ์ สร้างและซ่อมเครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องยนต์ การเรียนรู้ การจำ การลิ้มและการทดสอบเชาว์ การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตร ในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลิ้ม และการทดสอบ เชาว์ การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การสร้างความเจริญแก่ชีวิต นวนิยายที่เป็นเรื่องลึกลับซับซ้อนและนิทานตลกขบขัน

นักเรียนชายอายุ 17 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลิ้ม และการทดสอบเชาว์ การ ประดิษฐ์ สร้างและซ่อมเครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องยนต์ การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์

¹มนู นิมิพิบูลย์ การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโตเกียวจังหวัด
จังหวัดกำแพงเพชร ตาก ลำปาง เชียงใหม่ หน้า 199-223

สงคราม จรวด ดาวเทียม ยานอวกาศ และการสำรวจอวกาศ ส่วนนักเรียนหญิง สนใจการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตร ในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย นวนิยายแปล รวมคำคม สุภาษิต และข้อความที่ไพเราะที่คัดมาจากหนังสือต่าง ๆ เกิดความรู้สั้น ๆ รวมกันในเล่มเดียว การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนกับประวัติศาสตร์ไทย

นักเรียนชายอายุ 18 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวน การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ความรู้เกี่ยวกับจรวด ดาวเทียม ยาน อวกาศและการสำรวจอวกาศ การประดิษฐ์เครื่องเล่นต่าง ๆ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับรวมคำคม สุภาษิตและ ข้อความที่ไพเราะที่คัดมาจากหนังสือต่าง ๆ การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวน การรักษาพยาบาล การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรคและเกิดความรู้ สั้น ๆ รวมกันในเล่มเดียว

ส่วนเอ็ดมุนด์ ชัยพิพัฒน์ ศึกษาความสนใจและแนวการอ่านในจังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์และน่าน ผลปรากฏดังนี้¹

นักเรียนชายอายุ 13 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืม และการทดสอบเขาวน หนังสือเกี่ยวกับ คณิตศาสตร์ ความรู้ทั่วไป นิทานตลกขบขัน กับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและ มหาวิทยาลัย ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวน การศึกษา การ เรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเปลี่ยนแปลงของพื้นโลก พื้นน้ำ อากาศ ความรู้ ทั่วไปและการท่องเที่ยว เพื่อศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์

นักเรียนชายอายุ 14 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและ มหาวิทยาลัย ฟิสิกส์ กีฬากลางแจ้ง การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวน คณิตศาสตร์ ส่วนนักเรียนหญิง สนใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวน นิทานตลกขบขัน ความรู้ทั่วไป การศึกษา การ เรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย คณิตศาสตร์และการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ทาง วิทยาศาสตร์

นักเรียนชายอายุ 15 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับกีฬากลางแจ้ง การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย สงคราม การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวน นิทานตลกขบขัน ส่วนนักเรียนหญิง สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวน การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย รวมคำคม สุภาษิตและข้อความที่ไพเราะ การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และหนังสือที่บรรยายถึงสงคราม

นักเรียนชายอายุ 16 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการประดิษฐ์ สร้างและซ่อมเครื่องมือเครื่องใช้ กีฬากลาง แจ้ง การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวน ฟิสิกส์และคณิตศาสตร์ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับ การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย หนังสือที่บรรยายถึงสงคราม การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวน รวมคำคม สุภาษิตและข้อความที่ไพเราะกับหนังสือเกี่ยวกับการสร้างความเจริญ แก่ชีวิต

นักเรียนชายอายุ 17 ปี สนใจเกี่ยวกับกีฬากลางแจ้ง การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน

¹เอ็ดมุนด์ ชัยพิพัฒน์ การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโตเกียว อุตรดิตถ์ จังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์และน่าน หน้า 128-156

วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย หนังสือที่บรรยายถึงสงคราม การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั นิทานเรื่องสัตว์ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั การสร้างความเจริญแก่ชีวิต การรักษาพยาบาล การป้องกันโรค และการใช้ยารักษาโรค ความรู้ทั่วไป

นักเรียนชายอายุ 18 ปี สนใจเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การประดิษฐ์ สร้างและซ่อมเครื่องมือเครื่องใช้ การคิดค้นหาเหตุผล หนังสือบรรยายถึงสงคราม ฟิสิกส์ และกึ่งกลางแจ้ง ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย รวมคำคม สุภาษิต และข้อความที่ไพเราะ นิทานชาดก นวนิยายแปล การสร้างและตกแต่งอาคารบ้านเรือน

มารศรี ตริทศายุทธและอรุณศรี กำลังศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนในจังหวัดภาคใต้ โดยมารศรี ตริทศายุทธ ศึกษาในจังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พัทลุงและตรัง ผลปรากฏว่านักเรียนชายและหญิงระดับอายุต่าง ๆ กัน สนใจหนังสือประเภทต่าง ๆ มากเป็นห้าอันดับแรกตามลำดับดังนี้¹

นักเรียนชายอายุ 13 ปี สนใจเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญในสาขาวิชาต่าง ๆ ฟิสิกส์ นิทานตลกขบขัน การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั การประดิษฐ์เครื่องเล่น ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับนิทานตำนานแต่ละท้องถิ่น การเรียนรู้ การจำ การลืม เขาวนัและนิทานอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ นิทานชาดกและนิทานตลกขบขัน

นักเรียนชายอายุ 14 ปี สนใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั นิทานตลกขบขัน ประวัติบุคคลสำคัญ คณิตศาสตร์ การประดิษฐ์เครื่องเล่นและจรวด ดาวเทียม ยานอวกาศ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย นวนิยายประวัติศาสตร์ นิทานชาดกและดาราศาสตร์

นักเรียนชายอายุ 15 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับสงคราม นิทานตลกขบขัน การทหาร การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย กับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั ส่วนนักเรียนหญิงสนใจเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั นิทานชาดก ประวัติศาสตร์และนวนิยายประวัติศาสตร์

นักเรียนชายอายุ 16 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การประดิษฐ์ ซ่อมสร้างเครื่องมือและจรวด ดาวเทียม ยานอวกาศ สำหรับนักเรียนหญิง สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย เกร็ดความรู้สั้น ๆ นิทานชาดก และความเป็นมาของความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์

นักเรียนชายอายุ 17 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย สงคราม การท่องเที่ยวเพื่อหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั หนังสือเกี่ยวกับเคมี ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั รวมคำคม สุภาษิต และข้อความ

¹มารศรี ตริทศายุทธ การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พัทลุงและตรัง หน้า 171-183

ไพเราะ สงครามและเกร็ดความรู้สั้น ๆ

นักเรียนชายอายุ 18 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับสงคราม การเมือง การปกครองของประเทศต่าง ๆ กีฬากลางแจ้ง การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย กับหนังสือเกี่ยวกับผู้นำของประเทศต่าง ๆ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย รวมคำคม สุภาษิต และข้อความไพเราะ การสร้างความเจริญแก่ชีวิต การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ ไวยากรณ์ของภาษาต่าง ๆ และนวนิยายเสียดสีสังคม

ส่วนอรุณศรี กำลัง ศึกษาความสนใจและแนวการอ่านของนักเรียนในจังหวัดกระบี่ นราธิวาส ภูเก็ต ยะลาและสงขลา ผลปรากฏดังนี้¹

นักเรียนชายอายุ 13 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับนิทานที่เป็นตำนานของแต่ละท้องถิ่น นิทานตลกขบขัน การประดิษฐ์เครื่องเล่นต่าง ๆ จรวด ดาวเทียม ยานอวกาศและการสำรวจอวกาศ การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และนิทานที่มีเรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืม การทดสอบเชาวน์ นิทานชาดก การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ความรู้ทั่วไป การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และพืชผักสวนครัว

นักเรียนชายอายุ 14 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ นิทานตลกขบขัน กีฬากลางแจ้ง สงครามและการประดิษฐ์เครื่องเล่น ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ นิทานชาดก การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย นิทานตลกขบขัน และความรู้ทั่วไป

นักเรียนชายอายุ 15 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การสร้าง ซ่อมและประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้และเครื่องยนต์ ประวัติบุคคลสำคัญในสาขาวิชาต่าง ๆ และความรู้ทั่วไป สำหรับนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย นิทานชาดก นิทานตลกขบขัน การสร้างความเจริญให้แก่ตนเองโดยการปรับตนให้เข้ากับบุคคลอื่นและการสร้างเสริมบุคลิกภาพ

นักเรียนชายอายุ 16 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ กีฬากลางแจ้ง การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย คณิตศาสตร์ การประดิษฐ์ สร้างและซ่อมเครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องยนต์ จรวด ดาวเทียม ยานอวกาศและการสำรวจอวกาศ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ รวมคำคม สุภาษิตและข้อความที่ไพเราะ การสร้างความเจริญให้แก่ตนเองโดยการปรับตนให้เข้ากับบุคคลอื่น รวมทั้งการสร้างเสริมบุคลิกภาพและนวนิยายแปล

นักเรียนชายอายุ 17 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ สงคราม และการคิดค้นหาเหตุผล ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรใน

¹อรุณศรี กำลัง ศึกษา การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดกระบี่ นราธิวาส ภูเก็ต ยะลาและสงขลา หน้า 202-217

โรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย นิทานตลกขบขัน การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั นิทานชาดก คณิศาสตร์ นิทานที่เป็นตำนานของแต่ละท้องถิ่นและนวนิยายแปล

นักเรียนชายอายุ 18 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย สงคราม เคมี คณิศาสตร์ และกีฬากลางแจ้ง ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียนการสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลืม การทดสอบเขาวนั การสร้างความเจริญให้เกิดแก่ชีวิตของตนเอง โดยการปรับตนให้เข้ากับบุคคลอื่น รวมทั้งการสร้างเสริมบุคลิกภาพ คณิศาสตร์ และการคิดค้นหาเหตุผล

ไพฑูรย์ สี่ไพบูลย์และเอกรินทร์ สุนทรพงษ์ ศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยไพฑูรย์ สี่ไพบูลย์ศึกษาในจังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น สกลนคร ร้อยเอ็ด และกาฬสินธุ์ ผลปรากฏว่านักเรียนชายและหญิง ระดับอายุต่าง ๆ กัน สนใจหนังสือประเภทต่าง ๆ มากเป็นลำดับแรกตามลำดับดังนี้¹

นักเรียนชายอายุ 13 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั นิทานที่เป็นตำนานของแต่ละท้องถิ่น นิทานตลกขบขัน นิทานชาดกและนิทานอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ นักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ศิลปะการแต่งกาย การแต่งผม การประเทืองผิว พจนานุกรมภาษาต่าง ๆ และการผลิตสิ่งของ

นักเรียนชายอายุ 14 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั นิทานตลกขบขัน หนังสือที่บรรยายถึงสงคราม การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และการประดิษฐ์เครื่องเล่นต่าง ๆ นักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย วิศวกรรม การประดิษฐ์เครื่องเล่นและการผลิตสิ่งของ

นักเรียนชายอายุ 15 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย หนังสือที่บรรยายถึงสงคราม ประวัติศาสตร์ศิลปะต่าง ๆ และความรู้ทั่วไป ส่วนนักเรียนหญิง สนใจหนังสือเกี่ยวกับ การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ศิลปะการแต่งกาย การแต่งผม การประเทืองผิว ความรู้ทั่วไป การปฏิบัติตนในครอบครัวและในสังคม นิทานชาดก

นักเรียนชายอายุ 16 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการทหาร การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั สุขวิทยาส่วนบุคคลและวิศวกรรม ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั การสร้างความเจริญแก่ชีวิต ความรู้ทั่วไปและผลิตสิ่งของ

นักเรียนชายอายุ 17 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั หนังสือที่บรรยายถึงสงคราม การทหาร การประดิษฐ์เครื่องแต่งกาย การออกแบบและการตัดเย็บเสื้อผ้า นักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวนั การสร้างความเจริญ

¹ไพฑูรย์ สี่ไพบูลย์ การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโอเชียเรียน อธิบาย จังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น สกลนคร อ้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ หน้า 196-206

แก๊สชีวิต นวนิยายที่เป็นเรื่องลึกลับซับซ้อนและการประดิษฐ์เครื่องแต่งกาย การออกแบบ การตัดเย็บเสื้อผ้า

นักเรียนชายอายุ 18 ปี สนใจหนังสือเกี่ยวกับการเมือง การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ความรู้ทั่วไป การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ และหนังสือเกี่ยวกับการทหาร ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือเกี่ยวกับการศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย เกียรติความรู้สั้น ๆ หลักการแต่งสุนทรพจน์ ปาฐกถา ได้ว่าที นวนิยายที่เป็นเรื่องลึกลับซับซ้อนและหนังสือที่บรรยายถึงสงคราม

ส่วนเอกรินทร์ สุนทรพงษ์ ศึกษาความสนใจและแนวการอ่านของนักเรียนในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ ปรากฏผลนักเรียนสนใจมากรวมเรียงตามลำดับหมวดหมู่ดังนี้¹

นักเรียนชายอายุ 13 ปี สนใจหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ พุทธศาสนา การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเปลี่ยนแปลงของพื้นโลก พื้นน้ำและอวกาศ จรวด ดาวเทียม ยานอวกาศและการสำรวจอวกาศ กีฬากลางแจ้ง นวนิยายประวัติศาสตร์และประวัติบุคคลสำคัญ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือที่ให้ความรู้ทั่วไป การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ พุทธศาสนา การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย บทสนทนาภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ การเลือก การซื้อและการประกอบอาหาร รวมคำคม สุภาษิตและข้อความที่ไพเราะ นวนิยายประวัติศาสตร์และประวัติบุคคลสำคัญ

นักเรียนชายอายุ 14 ปี สนใจหนังสือที่ให้ความรู้ทั่วไป การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ พุทธศาสนา นิทานตลกขบขัน การเปลี่ยนแปลงของพื้นโลก พื้นน้ำและอวกาศ การประดิษฐ์ สร้างและซ่อมเครื่องมือเครื่องใช้และเครื่องยนต์ กีฬากลางแจ้ง นวนิยายประวัติศาสตร์และประวัติบุคคลสำคัญ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือที่ให้ความรู้ทั่วไป การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ พุทธศาสนา การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย พจนานุกรมภาษาต่าง ๆ คณิตศาสตร์ การรักษาพยาบาล กีฬากลางแจ้ง รวมคำคม สุภาษิตและข้อความที่ไพเราะ นวนิยายประวัติศาสตร์และหนังสือที่บรรยายถึงสงคราม

นักเรียนชายอายุ 15 ปี สนใจหนังสือที่ให้ความรู้ทั่วไป การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ พุทธศาสนา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ดาราศาสตร์ การประดิษฐ์ สร้างและซ่อมเครื่องมือและเครื่องยนต์ กีฬากลางแจ้ง นวนิยายเกี่ยวกับการผจญภัยและหนังสือที่บรรยายถึงสงคราม ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือที่ให้ความรู้ทั่วไป การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ พุทธศาสนา การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย พจนานุกรมภาษาต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงของพื้นโลก พื้นน้ำ และอวกาศ สุขวิทยาส่วนบุคคล รวมคำคม สุภาษิตและข้อความที่ไพเราะ นวนิยายตลกขบขันและหนังสือที่บรรยายถึงสงคราม

นักเรียนชายอายุ 16 ปี สนใจหนังสือที่ให้ความรู้ทั่วไป การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ การทหาร การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และหนังสือที่บรรยายถึงสงคราม ส่วนนักเรียนหญิง สนใจหนังสือเกี่ยวกับเกียรติความรู้สั้น ๆ การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเชาวน์ พุทธศาสนา การศึกษา การ

¹แผนการจัดหมวดหมู่หนังสือแบบทศนิยม

¹เอกอินทร์ สุนทรพงษ์ การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียน 13-18 ปี ในโรงเรียน อัฐบาลจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ หน้า 155-172

เรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ไวยากรณ์ของภาษาต่าง ๆ การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การรักษาพยาบาล รวมคำคม สุภาษิตและข้อความที่ไพเราะ นวนิยายประวัติศาสตร์ และหนังสือที่บรรยายถึงสงคราม

นักเรียนชายอายุ 17 ปี สนใจหนังสือที่ให้ความรู้ทั่วไป การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวน การทหาร การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ การประดิษฐ์ สร้างและซ่อมเครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่อง ยนต์ กีฬากลางแจ้ง นวนิยายที่เกี่ยวกับนักสืบและอาชญากรรม หนังสือที่บรรยายถึงสงคราม ส่วนนักเรียนหญิงสนใจ หนังสือที่ให้เกิดความรู้สึกอื่น ๆ การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวน การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรใน โรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย พจนานุกรมภาษาต่าง ๆ คณิตศาสตร์ การเลือก การซื้อและการประกอบอาหาร รวมคำคม สุภาษิตและข้อความที่ไพเราะ นวนิยายแปลและหนังสือที่บรรยายถึงสงคราม

นักเรียนชายอายุ 18 ปี สนใจหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด การเรียนรู้ การจำ การลืมและการ ทดสอบเขาวน การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย กับหนังสือเกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจหนังสือที่ให้ความรู้ทั่วไป การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ไวยากรณ์ภาษาต่าง ๆ คณิตศาสตร์ การรักษาพยาบาล รวมคำคม สุภาษิตและข้อความที่ไพเราะ นวนิยายแปลและหนังสือที่บรรยายถึงสงคราม

จากผลจากการวิจัยเรื่องความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาล ทั่วประเทศ สรุปได้ดังนี้

1. ความสนใจและแนวการอ่านของนักเรียนชายและหญิง นักเรียนชายและหญิงสนใจเรื่องต่อไปนี้มาก เหมือน ๆ กันคือ

- 1.1 เกิดความรู้สึอื่น ๆ รวมในเล่มเดียว
- 1.2 ความรู้ทั่วไป
- 1.3 การเรียนรู้ การจำ การลืมและการทดสอบเขาวน
- 1.4 การคิดค้นหาเหตุผล
- 1.5 พุทธศาสนา
- 1.6 การศึกษา การเรียน การสอน หลักสูตรในโรงเรียน วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย
- 1.7 นิทานตลกขบขัน
- 1.8 นิทานที่เป็นตำนานของแต่ละท้องถิ่น
- 1.9 นิทานเรื่องสัตว์
- 1.10 ไวยากรณ์ภาษาต่าง ๆ
- 1.11 คณิตศาสตร์
- 1.12 ดาราศาสตร์
- 1.13 การเปลี่ยนแปลงของพื้นโลก พื้นน้ำ อากาศ รวมทั้งการพยากรณ์อากาศ
- 1.14 วิศวกรรมศาสตร์
- 1.15 การประดิษฐ์เครื่องแต่งกายและการออกแบบ
- 1.16 การรักษาพยาบาล, การป้องกันโรคและการใช้ยารักษาโรค
- 1.17 การขับร้อง การร้องเพลงรวมเนื้อเพลง

- 1.18 นวนิยายประวัติศาสตร์
- 1.19 การท่องเที่ยวเพื่อหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์
- 1.20 การรวบรวมแผนที่
- 1.21 ประวัติบุคคลสำคัญในสาขาวิชาต่าง ๆ
- 1.22 สงคราม

2. ความสนใจและแนวการอ่านของนักเรียนชาย นอกจากเรื่องข้างต้นแล้ว นักเรียนชายยังสนใจอ่านเรื่องต่อไปนี้มากอีกด้วย

- 2.1 การใช้ห้องสมุด
- 2.2 สุขวิทยาส่วนบุคคล
- 2.3 องค์การระหว่างประเทศ
- 2.4 การทหาร
- 2.5 การเมืองและการปกครองของประเทศต่าง ๆ
- 2.6 ฟิสิกส์
- 2.7 เคมี
- 2.8 ความรู้เกี่ยวกับจรวด ดาวเทียม ยานอวกาศและการสำรวจอวกาศ
- 2.9 การประดิษฐ์เครื่องเล่นต่าง ๆ
- 2.10 การประดิษฐ์สร้างและซ่อมเครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องยนต์
- 2.11 ประวัติศาสตร์ศิลป์
- 2.12 กีฬากลางแจ้ง
- 2.13 นวนิยายที่เกี่ยวกับนักสืบและอาชญากรรม
- 2.14 นวนิยายผจญภัย
- 2.15 นวนิยายวิทยาศาสตร์
- 2.16 หนังสือเกี่ยวกับผู้นำของประเทศต่าง ๆ

3. ความสนใจและแนวการอ่านของนักเรียนหญิง นอกจากเรื่องในข้อ 1 แล้ว นักเรียนหญิงยังสนใจอ่านเรื่องต่อไปนี้มากอีกด้วย

- 3.1 การสร้างความเจริญให้แก่ชีวิต โดยการปรับตนให้เข้ากับบุคคลอื่น
- 3.2 การปฏิบัติตนในครอบครัวและในสังคมที่อยู่ในกรอบแห่งความดีงาม
- 3.3 วิถีใจคน

- 3.4 นิทานชาดก
- 3.5 นิทานเรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์
- 3.6 บทสนทนาภาษาต่างประเทศ
- 3.7 พจนานุกรมภาษาต่างๆ
- 3.8 การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับและพืชผักสวนครัว
- 3.9 การผลิตสิ่งของ
- 3.10 การเลือกซื้อ การประกอบอาหาร
- 3.11 การสร้างและตกแต่งอาคารบ้านเรือน
- 3.12 ศิลปการแต่งกาย การแต่งผม การประชันผิว
- 3.13 การออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้า
- 3.14 รวมคำคม สุภาษิตและข้อความที่ไพเราะ
- 3.15 รวมบทละคร วิทยุ บทภาพยนตร์ นวนิยาย เรื่องสั้นของนักเขียนไทย
- 3.16 หลักการแต่งสุนทรพจน์
- 3.17 นวนิยายแปล
- 3.18 นวนิยายชีวิตจริงและครอบครัว
- 3.19 นวนิยายลึกลับซับซ้อน
- 3.20 นวนิยายเสียดสีสังคม
- 3.21 ความเป็นมาของความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน
- 3.22 ประวัติศาสตร์ไทย

ฉัตรมา อาษาธิรัฐ รายงานผลการศึกษาค่านิยมที่สัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศจากวรรณกรรมที่วัยรุ่นสนใจ โดยศึกษาจากวัยรุ่นชายและหญิงที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ในพระนครศรีอยุธยาและต่างจังหวัด จำนวน 666 คน ปรากฏผลตอนหนึ่งว่า วัยรุ่นสนใจอ่านสารคดีเกี่ยวกับความรู้ต่างๆ มีอันดับสูงสุด ประเภทของสารคดี ได้แก่ สารคดีท่องเที่ยวและสารคดีการเมืองได้รับความสนใจมากที่สุด นักเรียนสนใจนวนิยายรองลงมาและนวนิยายที่วัยรุ่นชอบอ่านเป็นนวนิยายที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่อ่าน อาจเป็นเพราะนวนิยายที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่นมีจำนวนน้อย¹

บุปผา ทวีสุข ศึกษาความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล 12 แห่ง จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชายและหญิงอย่างละ 250 คน ผลตอนหนึ่งปรากฏว่านอกเหนือจาก

¹ฉัตรมา อาษาธิรัฐ การศึกษาค่านิยมที่สัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศจากวรรณกรรมที่วัยรุ่นสนใจ หน้า 106

แบบเรียน นักเรียนชอบหนังสือทั้งสามประเภทคือ สารคดี ร้อยกรองและร้อยแก้ว สำหรับสารคดีชอบวิทยาศาสตร์ ภาษาและวรรณคดี การท่องเที่ยว สังคมศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การเมือง การแพทย์ ศิลปะ ศาสนาและวัฒนธรรม ธุรกิจการค้า เทคนิค อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ส่วนร้อยกรอง ชอบละคร สุภาษิต นิทานคำกลอน เสภาและร้อยกรองสั้น ๆ ประเภทร้อยแก้ว ชอบนวนิยายประเภทต่าง ๆ ได้แก่ นวนิยายวิทยาศาสตร์ นวนิยายลึกลับ ผจญภัย ประวัติศาสตร์ สงคราม ตามลำดับ¹

สมสมัย แข่งขัน ศึกษาความสนใจเนื้อหาแบบเรียนไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร 11 แห่ง จำนวน 500 คน เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงอย่างละ 250 คน ปรากฏผลตอนหนึ่งว่า นอกเหนือจากแบบเรียน นักเรียนชอบหนังสือทั้งประเภทร้อยแก้วและร้อยกรอง สำหรับร้อยแก้ว สนใจมากตามลำดับดังนี้คือ นิทาน ประวัติบุคคลสำคัญ นวนิยาย หัสนคดี สารคดีและบทความ ละคร เรื่องสั้นตลอดจนจดหมายเหตุและบันทึกประจำวัน สำหรับนิทานสนใจนิทานไทยและนิทานนานาชาติใกล้เคียงกัน ประเภทนวนิยาย สนใจนวนิยายลึกลับสอบสวน วิทยาศาสตร์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ นวนิยายผจญภัย นวนิยายประวัติศาสตร์ และพงศาวดาร เป็นต้น ส่วนสารคดีและบทความ สนใจ สารคดีวิทยาศาสตร์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์และโบราณคดี ศิลปะ การแพทย์และการเมืองเป็นต้น สำหรับหนังสือประเภทร้อยกรองสนใจละครเป็นอันดับหนึ่งและเสภาเป็นอันดับสอง นอกนั้นสนใจสุภาษิตและบทสอนใจ นิทานคำกลอน บทร้อยกรองสั้น ๆ เรื่องย่อพระเกียรติกาพย์เห่เรือ และนิราศตามลำดับ²

นิตยา บุญสิงห์ ศึกษาความสนใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทย ในโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร 9 แห่ง จำนวนนักเรียน 300 คน เป็นนักเรียนหญิง 150 คนและนักเรียนชาย 150 คน ผลตอนหนึ่งปรากฏว่า นอกเหนือจากแบบเรียนแล้ว นักเรียนสนใจเรื่องต่อไปนี้อย่างมากไปหาน้อย คือ นวนิยายลึกลับสอบสวน นิทานไทย นวนิยายผจญภัย นิทานต่างชาติ ละคร นวนิยายวิทยาศาสตร์ สารคดี วิทยาศาสตร์ ประวัติบุคคลสำคัญ หัสนคดีและนวนิยายประวัติศาสตร์ เป็นต้น โครงเรื่องที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย รองลงมาคือเรื่องที่ช่วยให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ของโลกปัจจุบัน นอกจากนั้นนักเรียนยังสนใจอ่านนวนิยายมากกว่าหนังสือประเภทอื่นใด³

ยุพา โชติเกียรติ ศึกษาความนิยมอ่านวรรณกรรมร่วมสมัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจาก 6 โรงเรียนในต่างจังหวัด จำนวน 588 คน ปรากฏผลตอนหนึ่งว่า นักเรียนทั้งชายและหญิงนิยมอ่านวรรณกรรมทุกประเภท ได้แก่ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล บทความและวรรณคดี บทร้อยกรองและกวีนิพนธ์ นักเรียนชายชอบประเภทบทความและสารคดี เรื่องที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และการเมืองมากกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนหญิงชอบหนังสือประเภทนวนิยายเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และพงศาวดารมากกว่านักเรียนชาย ทั้งชอบอ่านร้อยกรองและกวีนิพนธ์มากกว่านักเรียนชายด้วย สำหรับร้อยกรองและกวีนิพนธ์ทั้งนักเรียนชายและหญิงชอบบทร้อยกรองมาก โดยชอบบทประพันธ์ของ ม.ล.ปิ่น มาลากุลมากที่สุด เพราะมีคติสอนใจ ใช้ภาษาง่าย ๆ และเข้าใจได้ทันที รองลงมา ชอบ

¹ บุปผา ทวีสุข ความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หน้า 59

² สมสมัย แข่งขัน ความสนใจเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บทที่ 5

³ นิตยา บุญสิงห์ ความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทย หน้า

⁴ ยุพา โชติเกียรติ ความนิยมอ่านวรรณกรรมร่วมสมัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หน้า 68

บทประพันธ์ของ เปลื้อง วรรณศรี และจิตร ภูมิศักดิ์ เพราะแสดงอารมณ์รุนแรง เป็นความจริงในสังคมปัจจุบันที่มีความแตกต่างทางความคิดเห็นและฐานะทางสังคม¹

ประติณันต์ คัมภีร์มย์ ศึกษาการใช้หนังสือชุดภาษาไทยของครูสภาในห้องสมุดโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 620 คน พบว่าร้อยละของนักเรียนที่ชอบอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ตามหมวดวิชาที่สอนเรียงตามลำดับมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ความรู้ทั่วไปร้อยละ 54.69 นวนิยายร้อยละ 41.99 และวิชาการอื่น ๆ ร้อยละ 32.44²

จากการวิจัยเรื่องข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า หนังสือประเภทต่าง ๆ ที่นักเรียนมัธยมศึกษาสนใจมาก ได้แก่หนังสือประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. สารคดีและบทความ

- 1.1 ศาสนาและวัฒนธรรม
- 1.2 การเมือง
- 1.3 สังคมศาสตร์
- 1.4 ภาษาและวรรณคดี
- 1.5 วิทยาศาสตร์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์
- 1.6 การแพทย์
- 1.7 เกษตรกรรม
- 1.8 ธุรกิจการค้า
- 1.9 อุตสาหกรรม
- 1.10 ศิลปะ
- 1.11 ประวัติศาสตร์ พงศาวดาร จดหมายเหตุ บันทึกประจำวัน และโบราณคดี
- 1.12 ท่องเที่ยว
- 1.13 ประวัติบุคคลสำคัญ

2. นวนิยาย (รวมเรื่องแปล)

- 2.1 นวนิยายสำหรับผู้ใหญ่
- 2.2 นวนิยายวิทยาศาสตร์
- 2.3 นวนิยายลึกลับสอบสวน
- 2.4 นวนิยายผจญภัย
- 2.5 นวนิยายประวัติศาสตร์
- 2.6 นวนิยายเกี่ยวกับสงคราม
- 2.7 หัสนิยาย

3. อ้อยกของและกวีนิพนธ์

- 3.1 ละคร

¹ ยุกา โชติเกียรติ ความนิยมอ่านวรรณกรรมร่วมสมัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หน้า 74

² ประติณันต์ คัมภีร์มย์ การใช้หนังสือชุดภาษาไทยของครูสภาในห้องสมุดโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร หน้า 94

- 3.2 สุภาสิต
- 3.3 นิทานคำกลอน
- 3.4 เสภา
- 3.5 บทร้อยกรองสั้น ๆ
- 3.6 เรื่องย่อพระเกียรติ
- 3.7 กาพย์เห่เรือ
- 3.8 นิราศ
- 4. นิทาน
 - 4.1 นิทานไทย
 - 4.2 นิทานนานาชาติ

ระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

พรทิพย์ วัฒนสุกุล ศึกษาความสนใจและความต้องการในการอ่านวรรณกรรมสังคมศาสตร์ไทยของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยระดับปริญญาบัณฑิตและปริญญาโทบัณฑิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผลปรากฏว่านิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์โดยเฉลี่ยสนใจอ่านหนังสือด้านการเมืองการปกครองของไทยมาก และต้องการอ่านหนังสือสาขาสหศาสตร์มากกว่าสาขาอื่น ๆ ทั้งยังต้องการอ่านผลงานของผู้ชำนาญเฉพาะวิชาเป็นจำนวนมากที่สุด

พวงผกา วงศ์บุรุษ ศึกษาการใช้ห้องสมุด และความสนใจในการอ่านของนักศึกษาวิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2517 ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 850 คน ปรากฏว่า นักศึกษาสนใจอ่านหนังสืออยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ นักศึกษาชายสนใจหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับงานด้านธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และความรู้ทั่วไป ส่วนนักศึกษาหญิงสนใจนวนิยายประเภทเรื่องสั้นและรวมเรื่องสั้นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่นวนิยายเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว การก่อสร้างและการตกแต่งบ้านเรือน ศิลปะการแต่งกาย การแต่งผม การประเทืองผิว และการรักษาความงาม¹

ผลิวัลย์ รองสวัสดิ์ ศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดคณะ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 445 คนในปีการศึกษา 2519 พบว่า นักศึกษาใช้เวลาว่างด้วยการอ่านหนังสือ วารสาร นิตยสารและหนังสือพิมพ์ เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น³ การอ่านหนังสือของนักศึกษาจะสนใจอ่านผลงานของผู้เขียนที่มีความรู้เฉพาะในสาขาวิชานั้น ๆ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 71.50⁴

¹พรทิพย์ วัฒนสุกุล การศึกษาความสนใจและความต้องการในการอ่านวรรณกรรมสังคมศาสตร์ไทยของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย หน้า 342-345

²พวงผกา วงศ์บุรุษ การใช้ห้องสมุดและความสนใจในการอ่านของนักศึกษาวิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2517 : การศึกษาเฉพาะราย หน้า 130-131

³ผลิวัลย์ รองสวัสดิ์ การศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดคณะ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2519 หน้า 131

⁴ค. หน้า 86

สุธันนี กี่ศิริ สำนักรวบรวมการอ่านของนิสิตชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านิสิตอ่านหนังสือเพื่อประกอบการเรียนตามหลักสูตรมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 67.11¹ จะสนใจอ่านหนังสือในสาขาวิชาเอกของตน ชอบอ่านประวัติศาสตร์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ² และติดตามผลงานของนักประพันธ์ไทยมากกว่าชาวต่างประเทศ³

อัญชลี แหม่มชุกลิน สำนักรวบรวมความสนใจในการอ่านของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 713 คน พบว่านิสิตอ่านหนังสือเพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น ชอบอ่านหนังสือภาษาไทยมากที่สุด ชอบข้อเขียนที่ง่าย ๆ และเป็นความเรียง⁴ นิสิตสนใจติดตามผลงานของนักประพันธ์ไทยมากกว่าชาวต่างประเทศเช่นกัน⁵

ปราณี เพชรแก้ว ศึกษาความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูภาคใต้ 5 แห่ง จำนวน 300 คน ปรากฏผลว่า นักศึกษาทั้งชายและหญิงสนใจอ่านร้อยกรองมาก เพราะมีคุณค่า ประการแรกคือ ทำให้เกิดความชื่นชมในความไพเราะและความงดงามของภาษา ประการที่สองได้รับความรู้ความคิดแง่คิด คติชีวิตและข้อเตือนใจต่าง ๆ และประการที่สามคือ ได้รับความสุขและความเพลิดเพลินใจ ทั้งปรากฏว่านักศึกษาชอบกลอนมากที่สุด และชอบโคลงเป็นอันดับต่อมา วรรณกรรมร้อยกรองดังกล่าว นักศึกษาชอบแนวคิดที่สะท้อนภาพสังคม การเมือง เหตุการณ์ปัจจุบัน แนวคิดเกี่ยวกับคตินิยมและปรัชญาชีวิต นักเขียนวรรณกรรมร้อยกรองปัจจุบันที่นักศึกษายกย่องสนใจแนวนิยายเป็นอันดับแรก คือ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ รองลงมาคือ จิตร ภูมิศักดิ์ ส่วนนักศึกษหญิงสนใจแนวนิยายของอังคาร กัลยาณพงศ์⁶

จากการวิจัย 6 เรื่องข้างต้น สรุปได้ว่า นิสิตนักศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยสนใจหนังสือต่าง ๆ ในลักษณะดังนี้ คือ

1. หนังสือที่อยู่ในสาขาวิชาเอก เช่น นิสิตรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะสนใจอ่านหนังสือด้านการเมืองการปกครองมากและนักศึกษาวิทยาลัยกรุงเทพ สนใจอ่านหนังสือด้านธุรกิจมาก
2. หนังสือที่จะช่วยประกอบการเรียนตามหลักสูตรให้ได้ผลดี เช่น หนังสือเศรษฐศาสตร์ ความรู้ทั่วไป
3. หนังสือที่ผู้เขียนเป็นผู้มีความรู้เฉพาะสาขานั้น ๆ
4. หนังสือที่สะท้อนสังคม การเมืองและเหตุการณ์ปัจจุบัน

เมื่อท่านทราบว่ายารุ่นมีลักษณะอย่างไร ต้องการและสนใจอะไรบ้าง และชอบอ่านอะไรแล้ว ท่านก็พร้อมที่จะเขียนและแปลให้ยารุ่นอ่านต่อไป

¹สุธันนี กี่ศิริ การสำรวจการอ่านของนิสิตชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หน้า 167

²ด. หน้า 170

³ด. หน้า 172

⁴อัญชลี แหม่มชุกลิน การสำรวจความสนใจในการอ่านของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
หน้า 201

⁵ด. หน้า 208

⁶ปราณี เพชรแก้ว การศึกษาความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
วิทยาลัยครูภาคใต้ หน้า 98-100

บรรณานุกรม

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน “บทคัดย่อ: การพัฒนาเยาวชนระยะยาว”

วารสารทองสมุด 29 : 67-91 เมษายน-มิถุนายน 2528

จิรวรรณ วงศ์สวัสดิวัฒน์ “วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่” ใน **คู่มือเขียนจิตวิทยาทั่วไป เล่ม 1** หน้า 72-76 เชียงใหม่ ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2517

ฉัตรมา อาษาเรวัฏ การศึกษาค่านิยมที่สัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศจากวรรณกรรมที่วัยรุ่นสนใจ ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 117 หน้า

ชัยนาถ นาคบุปผา **โลกวัยรุ่น** เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2521, 328 หน้า

ชูศรี นาคะจิต “ธรรมชาติของวัยรุ่น” **คหเศรษฐศาสตร์** 22 : 33-46 พฤษภาคม 2521

ดวงเดือน พันธุพานิช และ บุญยงค์ เจริญยิ่ง **อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น** สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก 2517, 136 หน้า

เดโช สอนานนท์ “วัยรุ่น” **วิทยาสาร** 27 : 17-20, 15 กรกฎาคม 2519

ทองประดับ ลิ้มตระกูล การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ใน **โรงเรียนรัฐบาลจังหวัดจันทบุรี ณะเซ็ชเทธา ชลบุรี นครนายก นครสวรรค์ สระบุรี อ่างทอง**

ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 265 หน้า

นงเยาว์ กุลโสมพะ “จิตวิทยาวัยรุ่น” **สุขภาพ** 8 : 33 พฤษภาคม 2523

นิตยา บุญสิงห์ ความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทย ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 138 หน้า

บุปผา ทวีสุข ความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 78 หน้า

ประคอง กาญจนการุณ การเปรียบเทียบความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สามและ **ประถมศึกษาปีที่หก จังหวัดบุรีรัมย์** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 147 หน้า

ประคินันต์ คัมภีร์มย์ การใช้หนังสือชุดภาษาไทยของครูสุภาในท้องสมุดโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา **ในกรุงเทพมหานคร** วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 228 หน้า

ประเทือง ไททอง “วัยรุ่นในสายตาของครู” ใน **วัยรุ่นวัยรุ่น** หน้า 7-13 เทพนิตการพิมพ์ 2523

ประไพศรี วิสัยจร การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ใน **โรงเรียนรัฐบาล จังหวัดลพบุรี อุทัยธานี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม นครปฐม ราชบุรี และเพชรบุรี** ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 233 หน้า

ปราณี เพชรแก้ว การศึกษาความสนใจในการอ่านวรรณกรรมร้อยกรองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี **วิทยาลัยครูภาคใต้** วิทยานิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 131 หน้า

ปิ่นแก้ว ขมชื่น "จิตวิทยาวัยรุ่น" พัฒนาชุมชน 6 : 17-25 มิถุนายน 2522

ผลวิทย์ รองสวัสดิ์ การศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดคณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 131 หน้า

พรทิพย์ วัฒนสุกุล การศึกษาความสนใจและความต้องการในการอ่านวรรณกรรมสังคมศาสตร์ไทย
ของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 474 หน้า

พวงผกา วงศ์รักษ์ การใช้ห้องสมุดและความสนใจในการอ่านของนักศึกษาวิทยาลัยกรุงเทพ ปีการ
ศึกษา 2517 : การศึกษาเฉพาะราย วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2519, 144 หน้า

พิชัย เทพนมิตร การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโรงเรียน
รัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 178 หน้า

พิพัฒน์ ชูวราเวช "สุภาพวัยรุ่น" ใน วัยรุ่นวัยรุ่น หน้า 71-78 เทพนมิตรการพิมพ์ 2523

ไพฑูริย์ ลิ้มบุญย์ การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียน อายุ 13-18 ปี ในโรงเรียน

รัฐบาล จังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น สกลนคร ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 224 หน้า

มนู ฉิมบุญย์ การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียน อายุ 13-18 ปี ในโรงเรียน

รัฐบาล จังหวัดกำแพงเพชร ตาก ลำปาง เชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2516, 254 หน้า

มารศรี ตรีศายุทธ การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียน อายุ 13-18 ปี ในโรงเรียน

รัฐบาล จังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พัทลุงและตรัง วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 202 หน้า

ยุพา โชติเกียรติ ความนิยมอ่านวรรณกรรมร่วมสมัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 126 หน้า

รัชณี แพรนิมิตร การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2520-2522
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 79 (7) หน้า

รัตนทิพย์ เอื้อชัยสิทธิ์ ความสนใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 วิทยานิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 95 หน้า

วิชาการ, กรม การสำรวจความต้องการด้านการอ่านของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กองวิจัย
การศึกษา 2520, 124 หน้า

รายงานแบบสำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชนไทย กรมวิชาการ 2519,
49 หน้า

สมสมัย แข่งขัน ความสนใจเนื้อหาแบบเขียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยานิพนธ์
กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 127 หน้า

สวัสดิ์ ลูวรรณอักษร และ ประหยัด ทองมาก "ศัพท์การศึกษาและจิตวิทยา" วารสารพัฒนาหลักสูตร 15 : 76
ธันวาคม 2525

- สุชา จันทน์เอม **วัยอ่อน** อักษรบัณฑิต 2528, 109 หน้า
- สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม **จิตวิทยาเด็กเกเร** โอเดียนสโตร์ 2522, 123 หน้า
- สุโท เจริญสุข **จิตวิทยาพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น** โอเดียนสโตร์ 2520, 156 หน้า
- สุธันนี กิสิริ **การสำรวจการอ่านของนิสิตชั้นปีที่ 3 และ ปีที่ 4 คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2520, 240 หน้า
- อภิชาติ จำรัสฤทธิ์รงค์ **“ชี้เศรษฐกิจบีบให้ผิวเมียแยกกัน” ไทยรัฐ** 5 กรกฎาคม 2528 หน้า 3
- อรศรี ศรีดารา **ความสนใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 5 วิทยานิพนธ์**
ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 118 หน้า
- อรุณศรี กำลัง **การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียน อายุ 13-18 ปี ในโรงเรียน**
รัฐบาล จังหวัดกระบี่ นราธิวาส ภูเก็ต ยะลาและสงขลา ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2516, 238 หน้า
- อัญชลี แชมชุกลิน **การสำรวจความสนใจในการอ่านของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2520, 302 หน้า
- เอกรินทร์ สุนทรพงษ์ **การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียน อายุ 13-18 ปี ใน**
โรงเรียนรัฐบาล จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 191 หน้า
- เอี่ยมพร ชัยพิพัฒน์ **การศึกษาความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียน อายุ 13-18 ปี ในโรงเรียน**
รัฐบาล จังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์และน่าน ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2526, 180 หน้า
- Adams, James F. “Adolescent,” in *The World Book Encyclopedia*. v. 1, p. 54 b-55.
Chicago, World Book, Inc., 1982.
- Conger, John Janeway. *Adolescence and Youth*. 2nd. ed. New York, Harper and
Row, 1977. 670 p.
- Devaron, Tina. “Growing Up,” in *Twelve to Sixteen : Early Adolescence*. p. 337-348.
New York, W. W. Norton, 1972.
- Elkind, David. *All Grown Up and No Place to Go*. Ch. 10. Reading, Massachusetts.
Addison - Wesley Publishing Company, 1984.
- Ellis, Alec. *How to Find Out about Children’s Literature*. 3rd. ed. Oxford, Pergamon
Press, 1973. 252 p.
- Engle, T. E. “Adolescence,” in *Encyclopedia Americana*. v. 1, p. 175-178. Danbury,
Grolier Incorporated, 1983.
- Good, Carter V. *Dictionary of Education*. p. 16. 3rd. ed. New York, McGraw - Hill,
1973.

- Gordon, Chad. "Social Characteristics of Early Adolescence," in **Twelve to Sixteen : Early Adolescence**. p. 25 - 54. New York, W. W. Norton, 1972.
- Hollindale, Peter. **Choosing Book for Children**. London, Paul Elek, 1974. 187 p.
- Leslie, Shirley. **Children Growing Up**. London, Scripture Union, 1982. 126 p.
- Mays, John Barren. "Youth, Social Aspects of," in **The New Encyclopaedia Britannica**. Macropaedia. v. 19, p. 1090. Chicago, Encyclopaedia Britannica Inc., 1983.
- Sutherland, Zena, Dianne L. Monson and May Hill Arbuthnot. **Children, and Books**. 6th. ed. Glenview, Scott, Foresman, 1981. 678 p.

ตอนที่ 2

การเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น

การเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น มีลักษณะเฉพาะตัว ก้ำกึ่งกันระหว่างการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก และการเขียนหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ เป็นการเขียนให้ผู้อ่านที่ไม่ใช่เด็ก แต่ยังไม่เป็นผู้ใหญ่ ปัญหาอยู่ที่ว่าเท่าที่เป็นอยู่ในประเทศไทยขณะนี้ ยังไม่มีนักเขียนสำหรับวัยรุ่นโดยแท้จริงมากนัก วัยรุ่นก็อาศัยอ่านหนังสือที่เขียนสำหรับเด็กโตบ้างอ่านหนังสือที่เขียนสำหรับผู้ใหญ่บ้าง นักเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น จำเป็นต้องฝึกฝนตนเองขึ้นมาให้จบดี แม้ว่าจะเป็นการยากลำบากชนิด “ฝนทั่งให้เป็นเข็ม” ก็ตาม แต่จะต้องประสบความสำเร็จในบั้นปลายแน่ ๆ ในเมื่อเป็นที่ประจักษ์อยู่แล้วว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”

4

ความรู้ทั่วไปก่อนการเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น

ก่อนเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น ผู้ที่จะเป็นนักเขียนควรทำความเข้าใจกับการเขียนว่า การเขียนหนังสือมีประโยชน์อย่างไร คุณสมบัติของนักเขียนมีอะไรบ้าง ประเภทของหนังสือสำหรับวัยรุ่นมีอะไรบ้าง และสภาพหนังสือสำหรับวัยรุ่นในตลาดหนังสือในปัจจุบันเป็นอย่างไร เพื่อเป็นความรู้พื้นฐาน

ประโยชน์จากการเขียนหนังสือ

การเขียนเป็นศิลปะที่ดึงดูดใจคนเป็นอันมากแขนงหนึ่ง เพราะผู้เขียนจะได้ทั้งความรู้ ความสุข และความพอใจ มีโอกาสแสดงออก และสามารถมีอิทธิพลเหนือผู้อ่าน¹ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. **ได้รู้ความรู้อย่างกว้างขวาง** ก่อนที่จะเขียนเรื่องใด ๆ ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในเรื่องนั้นอย่างถ่องแท้ ความรู้นั้นอาจได้มาจากการเรียนในสถาบันการศึกษาโดยตรง อาจได้มาจากการอ่าน หรืออาจได้มาจากการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม การเขียนแต่ละครั้งจะทำให้ผู้เขียนมีความรู้เพิ่มขึ้น เมื่อเขียนขึ้นมาก็แสดงว่า “ถ้ายังเขียนมาก ก็ยิ่งรู้มาก”²
2. **ได้รู้ความสุขและความพอใจ** ขณะที่เขียน ผู้เขียนก็จะได้รับความสุขและความพอใจ และจะเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ งานเขียนสำเร็จ ยิ่งเมื่องานนั้นได้รับการตีพิมพ์ออกสู่บรรณโลก ก็ยิ่งทำให้เกิดความสุขและความพอใจเป็นพิเศษ สุขและพอใจที่มี “...สมบัติล้ำค่า...แม้ตัวตายก็ตกเป็นสมบัติของมนุษยชาติ”³

¹ Carl H. Klaus “Writing,” in World Book Encyclopedia. v.2, p. 423.

² พงษ์เกษตร สุวรรณกุล “วาทะนักเขียน” ปากไก่ ฉบับนักเขียน 5 พฤษภาคม 2527 หน้า 57

³ “ทองใบ ทองเปาด์ นายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย” ปากไก่ ฉบับนักเขียน 5 พฤษภาคม 2527

3. **ได้มีโอกาสแสดงออก** ความคิดเห็นของผู้เขียนเป็นเรื่องเฉพาะตัว ไม่ว่าจะเป็นความคิดเห็นต่อสิ่งใด และในแง่ใด ผู้เขียนสามารถแสดงออกมาในงานเขียนของตน ถ่ายทอดความรู้ คุณธรรม ปรัชญา และความเชื่อต่าง ๆ สู่ผู้อ่านโดยมีตัวอักษรเป็นสะพานเชื่อม แนวความคิดที่แปลกใหม่และคั่งงอทั้งมวลที่บรรดาผู้อ่านมีในตัว แต่ถ้าไม่เป็น ผู้เขียน ก็จะไม่มีโอกาสแสดงออกเลย ทั้งจะได้รับการชอนเร้นไว้อย่างน่าเสียดาย

4. **ได้มีโอกาสมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น** ผู้เขียนมีโอกาส มีอิทธิพลเหนือผู้อ่าน “นักเขียนมีหน้าที่ที่จะต้อง ผลักดันสังคมและสร้างลัทธิให้มันดีขึ้น”¹ งานเขียนที่มีส่วนผลักดันผู้อ่านแต่ละคนซึ่งรวมตัวกันเป็นสังคมและบ้านเมือง เป็นอิทธิพลที่นำมาภูมิใจไม่น้อยเลยทีเดียว นักอ่านบางท่านคงจำได้ว่า Uncle Tom’s Cabin (กระท่อมน้อย ของลุงทอม) มีอิทธิพลไม่น้อยในเรื่องการเลิกทาสในสหรัฐอเมริกา

ตลาดหนังสือสำหรับผู้ใหญ่กว้างขวาง ตรงกันข้ามกับตลาดหนังสือสำหรับวัยรุ่นซึ่งแคบกว่า สำหรับเวลานี้ จำนวนที่พิมพ์หนังสือมักจะอยู่ระหว่าง 2,000-5,000 เล่ม และขายอยู่นานกว่าจะมีการพิมพ์ใหม่ หนังสือสำหรับวัยรุ่น บางช่วงอายุอาจไม่มีเลย เช่น อายุระหว่าง 14-18 ปี² นักเขียนสำหรับวัยรุ่นยังมีจำนวนน้อยมาก สมควรที่ผู้รักการ เขียนทั้งหลายจะต้องศึกษาและฝึกฝนตนเองให้พร้อมที่จะเป็นนักเขียนสำหรับวัยรุ่นได้

คุณสมบัติของนักเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น

ผู้ที่จะเป็นนักเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น ควรมีคุณสมบัติดังนี้.

1. **เข้าใจในธรรมชาติของวัยรุ่น** ความรู้ในเรื่องจิตวิทยาวัยรุ่น ที่กล่าวมาแล้วในตอนที่ 1 ในเรื่องลักษณะ ของวัยรุ่นกับความสนใจ และความต้องการของวัยรุ่น จะช่วยให้นักเขียนเข้าใจธรรมชาติของวัยรุ่นได้ส่วนหนึ่ง แต่ถ้า นักเขียนมีโอกาสหาประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับวัยรุ่น มีโอกาสพูดคุยหรือสัมภาษณ์ความรู้สึกนึกคิด ความคิดริเริ่ม ความมีเขว้านกับไหวพริบและคุณลักษณะอื่น ๆ ก็จะปรากฏออกมาเฉพาะหน้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งควรได้ติดตามดูผลงาน ของพวกเขา เช่น ดูภาพที่พวกเขาเขียนในการแสดงนิทรรศการต่าง ๆ ดูสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ จากสื่อมวลชนต่าง ๆ อ่าน บทความ กลอน การ์ตูน ฯลฯ ที่พวกเขาเป็นผู้เขียน สังเกตการแต่งกายที่เปลี่ยนไปแต่ละยุคสมัย สังคมย่อยที่พวกเขาสร้าง ขึ้น และไม่ประสงค์จะให้ผู้ใหญ่เข้าไปเกี่ยวข้อง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงดลใจให้นำมาสร้างเค้าโครงเรื่อง ตัวละคร ภาษาที่ใช้ และอื่น ๆ ในเรื่องนวนิยายได้สมจริงยิ่งขึ้น ส่วนในด้านสารคดีนั้น ความรู้เรื่องจิตวิทยาวัยรุ่นจะช่วยให้ “เข้าถึง” วัยรุ่นได้ นับตั้งแต่การตั้งชื่อเรื่อง ไปจนถึงวิธีการเสนอข้อเท็จจริง อันจะทำให้สารคดีเล่มนั้นน่าอ่านยิ่งขึ้น

2. **ทราบความสนใจเกี่ยวกับการอ่านของวัยรุ่น** การที่จะเขียนอะไรให้ใครอ่าน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง ทราบความสนใจในการอ่านของเขาเหล่านั้นเสียก่อน เพื่อจะได้เขียนให้ตรงกับที่พวกเขาพอใจ การประมวลผลงานวิจัย เกี่ยวกับความสนใจในการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ของวัยรุ่นในตอนที่ 1 จะเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ดังกล่าว แต่การได้พูดคุยกับพวกเขาโดยตรง จะช่วยให้ความรู้เหล่านั้นเป็นจริงเป็นจังขึ้น อาจมีบางประการที่แตกต่าง ไปจากการค้นพบในงานวิจัย และเป็นสิ่งที่มีความควรทราบ หนังสือที่นักเขียนผู้นั้นเขียนจึงจะ “จับใจ” ผู้อ่านได้อย่าง แท้จริง

¹ วาณิชธนา สุเมธวธอน “วาทะนักเขียน” ปากไก่ ฉบับนักเขียน 5 พฤษภาคม 2527 หน้า 65

² วิริยะ ลิขิตขันธ์ บธธนาธิการ การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก หน้า 9

3. **ชักการเขียนหนังสือ** เมื่อมีใจรักจะทำสิ่งใด ก็เป็นที่มั่นใจได้ว่าสิ่งที่จะกระทำต่อไปนี้ จะสำเร็จสมปรารถนา เป็นการทำงานที่มีรางวัลเป็นความพอใจ ความสุขใจมากกว่าสิ่งใด หากไม่ได้เขียนด้วยใจรัก ผินใจคิด ผินใจไปทุกสิ่งทุกอย่าง เช่นนี้ ผลงานจะออกมาดีได้อย่างไร ในที่สุดความท้อถอยก็จะเกิดขึ้นกลางคัน เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นในบั้นปลายได้

4. **มีประสบการณ์** ประสบการณ์ในที่นี้ หมายถึง ประสบการณ์ในการเขียนหนังสือ และประสบการณ์ในเรื่องที่จะเขียน ประสบการณ์ด้านแรก นักเขียนอาจจะสะสมมาตั้งแต่เรียนวิชาต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษา ตั้งแต่ระดับต้น ๆ เสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระบบการเรียนที่มีการเขียนรายงานอยู่เป็นประจำ สิ่งเหล่านี้ สร้างสมประสบการณ์การเขียนมาส่วนหนึ่งแล้ว พร้อมทั้งจะขัดเกลาและตกแต่งให้งดงาม เหมาะที่จะนำมาเขียนหนังสือในโอกาสต่อไปได้ ส่วนประสบการณ์ในเรื่องที่จะเขียนนั้น ถ้าจะเขียนเรื่องใดก็ควรมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้น เช่น นวนิยายเรื่องหนึ่งจะกล่าวถึงการพักผ่อนหย่อนใจของพี่น้องในครอบครัวหนึ่งที่มีฐานะปานกลาง ต่างพากันไปยังที่แห่งหนึ่ง พี่ชายคนโตชอบว่ายน้ำเป็นชีวิตจิตใจ ก็แยกย้ายไปว่ายน้ำ น้องสาวคนรองรูปร่างค่อนข้างท้วม ตรงไปเดินแอโรบิคออกกำลังกายบริหารตามจังหวะเพลง เพราะชอบเรื่องการเดินรำและร้องเพลงมาก แต่น้องสาวคนสุดท้องที่มีรูปร่างท้วมเช่นกัน กลับตรงไปบริหารด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลดีสมประสงค์ ถ้าพูดเพียงแค่นี้ ก็ไม่ได้บรรยายภาพที่แท้จริง ผู้เขียนควรจะชอบชีวิตสระว่ายน้ำ และห้องออกกำลังกาย ขึ้นมาให้เคลื่อนไหวโคดเค้นอยู่ในสายตาของผู้อ่านแทบว่าจะได้ยินเสียงน้ำกระเซ็นที่ริมสระ และมองเห็นหยาดเหงื่อที่ชุ่มเรือนผมและเรือนร่าง ตลอดจนเสียงเครื่องออกกำลังกายดังอังกะนิง และเสียงเพลงจังหวะเร่รุ่มที่เปลี่ยนไปเป็นระยะ ๆ เพื่อมิให้เบื่อหน่าย ถ้าผู้เขียนจะเขียนสารคดีเกี่ยวกับความสำคัญของการออกกำลังกายในชีวิตประจำวัน หากมีประสบการณ์ดังกล่าวมาแล้ว ก็สามารถเขียนได้อย่างมีชีวิตชีวา น่าอ่านยิ่งขึ้นกว่าการเขียนอย่างขาดประสบการณ์ และจะเขียนเช่นนั้นได้ จะต้องมีประสบการณ์ไม่โดยทางตรงก็ทางอ้อม เช่นนี้ คงจะเห็นพ้องแล้วว่า ประสบการณ์จำเป็นแก่นักเขียนอย่างไร

5. **มีจินตนาการ** จินตนาการเป็นคุณสมบัติที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เขียนในด้านบันเทิงคดี ถ้าผ่านไปยังไม่แยก เห็นรถยนต์คันหนึ่งตะแคงอยู่ ตัวรถมีสภาพยับเยิน นักเขียนจะต้องมีจินตนาการกว้างไกลไปถึงว่า ใครเป็นเจ้าของรถ เขามาจากทิศทางใด เขาไปทำไม เขากลับมาและประสบอุบัติเหตุเวลาใด เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ฯลฯ ถ้าผู้ใดเห็นรถคันนั้นแล้วมิได้มีอะไรให้คิดผินต่อไป ก็คงเขียนได้ไม่กี่ประโยคก็จบเรื่อง คงจะจำได้ว่า “ยาขอบ” นักประพันธ์เอกท่านหนึ่งของไทย เขียนผู้ชนะสิบทิศมาจากประวัติศาสตร์เพียงไม่กี่ประโยคเท่านั้นเอง โดยเฉพาะผู้ที่เขียนหนังสือบางประเภท เช่น เรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ หรือนวนิยายวิทยาศาสตร์ ยิ่งต้องการจินตนาการมากกว่าปกติ หนังสือประเภทดังกล่าวเป็นเรื่องประเภทที่วัยรุ่นชอบมากด้วย ในการเขียนสารคดี ต้องการจินตนาการมากเช่นกัน เช่น การเขียนสารคดีชีวประวัติ การพูดถึงลักษณะสำคัญของเจ้าของชีวประวัติจะจิตคิดไม่น่าอ่าน หากผู้เขียนขาดจินตนาการเกี่ยวกับผู้นั้นย้อนหลังไปถึงระยะต่าง ๆ ของชีวิต หรือสารคดีท่องเที่ยวผู้เขียนต้องใช้จินตนาการประกอบกับประสบการณ์โดยเฉพาะ เมื่อกล่าวถึงด้านประวัติความเป็นมาของสถานที่เหล่านั้น รวมทั้งนิทานปรัมปราที่เล่าสู่กันฟังคู่กับแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น

6. **มีความทันสมัยอยู่เสมอ** ตราบใดที่โลกยังหมุนไปทุกขณะจิต ทุกอย่างย่อมหมุนเวียนเปลี่ยนไป วัยรุ่นและกิจกรรมที่น่าสนใจของวัยรุ่นในโลกเล็ก ๆ ของพวกวัยรุ่นก็ยิ่งเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วและฉับพลัน นักเขียนจะมัวล้าหลังอยู่ไม่ได้แน่ วิธีที่ปลอดภัยที่สุดก็คือ จะต้องทำตัวให้ทันสมัยด้วยการอ่านและสดับตรับฟังทุกเรื่องเกี่ยวกับวัยรุ่น และที่มีวัยรุ่นมาเกี่ยวข้องด้วย เป็นการลดช่องว่างระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้แคบลง เมื่อเขียนหนังสือให้วัยรุ่นอ่าน

ผู้อ่านจะมีความรู้สึกราวกับอ่านเรื่องนั้นจากที่พวกเขาเขียนกันขึ้นมาเอง มีเขียนโดยนักเขียนที่เกิดมาต่างยุคต่างสมัย จนพูดกันแทบไม่รู้เรื่องเลยทีเดียว

คณะกรรมการบริหารสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2527-29 และสมาชิกบางท่าน ได้ระบุถึงคุณสมบัตินักเขียนไว้ด้วยถ้อยคำสั้น ๆ หลายข้อ จึงประมวลมาและอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้¹

1. อักการอ่าน การอ่านของผู้ที่เตรียมจะเป็นนักเขียนไม่เหมือนการอ่านเอาเรื่องหรืออ่านเพื่อความสนุกเพลิดเพลินเท่านั้น จะต้องอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ วิเคราะห์และศึกษาโดยถ่องแท้ ทั้งเนื้อเรื่องและวิธีเสนอเรื่อง การเขียนหนังสือแต่ละประเภทไม่ว่าจะเป็นสารคดีหรือบันเทิงคดี ย่อมมีวิธีเสนอเรื่องแตกต่างกัน การได้อ่านมากจะทำให้สามารถศึกษาเปรียบเทียบได้ เพื่อว่าจะได้มีรูปแบบของตนเองในภายหลัง คุณสมบัติของนักเขียนที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทั้ง 6 ข้อ และที่จะกล่าวต่อไปนี้ ส่วนหนึ่งจะได้มาจากการอ่าน อ่านทั้งสารคดี นวนิยาย เรื่องสั้น บทความ การตอบปัญหา ขอบใจ ข่าวทุกประเภท อ่านแม้กระทั่งคำขวัญประจำรถสองแถว เพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนจะช่วยเพิ่มพูนคุณสมบัติอื่น ๆ ของนักเขียนให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้นทั้งสิ้น

2. มีความรู้ ผู้ที่รักจะเป็นนักเขียน ต้องไขว่คว้าหาความรู้ทุกวิถีทาง ทั้งความรู้ในเรื่องที่จะเขียน ซึ่งมีมากมายครอบคลุมจักรวาล และวิธีเขียนซึ่งมีมากมายหลายแบบเช่นกัน ความรู้ดังกล่าว เป็นเรื่องของการสะสมทีละน้อย ๆ เขียนไปก็หาความรู้ไป จะคิดว่าหาความรู้ให้ทุกแขนงวิชาแล้วจึงเขียน ก็คงจะไม่ได้เขียนหนังสือในชีวิตนี้ การหาความรู้โดยเฉพาะในเรื่องที่จะเขียน คงจะต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปเป็นประจํา ๆ จะเขียนเรื่องใด ก็ศึกษาเรื่องนั้นให้ถ่องแท้ เมื่อเริ่มคิดจะเขียนเรื่องอื่น ก็ค้นคว้าศึกษาใหม่อีก เช่นนี้ เป็นเรื่องของการหาความรู้ตลอดชีวิตโดยไม่รู้จักจบสิ้น ในเรื่องของวิธีเสนอเรื่องก็ต้องมีหลายรูปแบบ มิฉะนั้น เมื่อผู้อ่านอ่านไปถึงระยะหนึ่งก็จะเบื่อหน่าย หรือขาดความตื่นเต้นเร้าใจได้

3. มีความจำดี ผู้ที่มีความจำดี จะเป็นผู้ได้เปรียบ ไม่ว่าจะพบเห็นอะไร อ่านหรือฟังเรื่องใด หรือรู้เรื่องใดมา จะจำใส่ใจไว้ แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้ที่มีความจำไม่ดีจะเป็นนักเขียนไม่ได้ เครื่องช่วยความจำเวลานี้มีมากมายหลายแบบ จะบันทึกลงเครื่องบันทึกเสียง สมุดบันทึก หรือบันทึกลงในบัตรขนาดต่าง ๆ ก็ได้ทั้งสิ้น ถ้าเป็นคนไม่ช่างจำ แต่ช่างจด ก็ไม่ถือเป็นเรื่องบกพร่องอย่างใด การค้นหาที่จดไว้ ถ้าทำอย่างมีระบบและมีระเบียบ ก็คงไม่ต้องเสียเวลาค้นมาก และไม่ทำให้งานเขียนชะงักงันแต่อย่างใด ผู้ที่ช่างจำ ก็ควรจะตรวจสอบให้มั่นใจว่ามีความแม่นยำและถูกต้องเพียงใด ทั้งนี้เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้

4. มีความคิดอย่างฉลาด เช่นการเลือกเขียนเนื้อหาสารคดีที่ไม่เคยมีใครคิดที่จะเขียนถึงมาก่อน นักเขียนที่เขียนเรื่องประจำเดือนคนแรก ขาดดีมากเพราะวัยรุ่นอยากทราบ นักเขียนที่ไม่ฉลาดที่จะคิดก็ได้แต่รำพึงว่า “ทำไมหนอ เราจึงคิดไม่ถึงมาก่อน” หรือความฉลาดในการใช้คารมคมคาย แฝงข้อคิดอันแยบยลโดยผู้อ่านไม่สะดุด หรือถูกคิดว่าผู้เขียนกำลังสอน “อะไร” แก่ตนอยู่ การคิดอย่างฉลาด นำไปสู่การเขียนอย่างฉลาดและทำให้ผู้อ่าน “ฉลาด” ขึ้นในที่สุด การมีความคิดอย่างฉลาด เป็นเรื่องที่หมั่นฝึกฝนได้ หมั่นฝึกการคิดอย่างฉลาดรอบคอบและลึกซึ้ง เพื่อว่าเมื่อผลิตออกมาเป็นงานเขียน จะได้สามารถอุดช่องโหว่ได้รอบด้าน เป็นผลงานที่ผู้อ่านเกิดความทึ่ง และเลื่อมใสอย่างแท้จริง ความคิดอย่างฉลาด อาศัยความรู้และประสบการณ์เป็นพื้นฐานอยู่เป็นอันมาก ยิ่งรู้มากความคิดจะยิ่งแตกฉาน และยังมีประสบการณ์มาก ความคิดจะเฉียบแหลมและปลอดโปร่งไม่มีที่ติ

¹ ปากโก๋ 5 พฤษภาคม 2527 หน้า 21-48

5. **มีความสามารถในการใช้ภาษา** ภาษาที่กล่าวถึงนี้ มีความหมายเป็นสองนัยด้วยกัน ประการแรก คือ ภาษาตามหลักภาษา ที่จะต้องใช้ให้ถูกต้องตามรูปประโยค สะกดการันต์ วรรคตอนและอื่น ๆ ทำให้เกิดผลดีทั้ง การเขียนสารคดีและบันเทิงคดี กับประการที่สอง ภาษาเฉพาะกลุ่มของวัยรุ่น ในโลกใบเล็กของเด็กวัยรุ่นนี้ เขามีภาษา ของเขาเอง ที่จะทำให้ผู้เขียนกับผู้อ่านใกล้ชิดสนิทสนมยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นบทสนทนาในสารคดีชีวประวัติหรือใน บันเทิงคดี การใช้ภาษาทั้งสองประการให้ได้ผลดี อาศัยการศึกษาจากตำราภาษาไทย และการอ่านจากผลงานที่ปรากฏ อยู่ในตลาดในขณะนั้นตลอดจนการติดตามสังคมวัยรุ่นให้ทันด้วย

6. **มีเอกลักษณ์ของตนเอง** การมีรูปแบบของตนเองเป็นเรื่องสำคัญ ในตอนแรก ๆ อาจจะยังไม่มีรูปแบบ ที่ว่านั้นไม่เด่นชัด จากการอ่านและเขียนมากขึ้น จะมีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ข้อสำคัญ พยายามอย่าให้อิทธิพล ของนักเขียนที่ตนชื่นชอบมาครอบงำมากเกินไปจนกระทั่ง แสดงออกมาในผลงานที่เสนอต่อผู้อ่าน ควรจะพยายามจนถึงขั้น ที่เมื่อผู้อ่านลงมืออ่านไปไม่นานก็สามารถบอกได้ทันทีว่าใครเป็นผู้เขียน เอกลักษณ์ในนวนิยายแสดงออกโดยวิธีเสนอ เนื้อเรื่องหรือภาษา ส่วนสารคดีนั้นแสดงออกโดยประเภทของหนังสือที่เขียน

7. **มีความขยันหมั่นเพียร** แม้เรื่องการเขียนหนังสือ จะไม่ใช่เป็นเรื่องเหลือยากว่าแรงจูงใจไป แต่มี อุปสรรคที่ต้องเผชิญอยู่ไม่น้อย หนังสือแต่ละเล่ม ๆ ที่ผู้อ่าน อ่านอย่างสนุกสนาน แม้ไม่มีอุปสรรคอื่นใด เฉพาะเวลา ที่เสียไปในการเขียนจนกระทั่งพิมพ์ออกจำหน่ายสู่สายตาของวัยรุ่น เพียงแค่นี้ก็พอประมาณได้ว่า จะต้องมีความ ขยันเพียงใด จึงจะลุล่วงถึงจุดหมายปลายทางได้ มีบุคคลไม่น้อยที่งานลงกลางคันเพราะขาดความขยัน ผู้ที่ไม่อาจ ทำสิ่งใดต่อเนื่องกันเป็นเวลานานกว่าจะประสบผลสำเร็จได้ ก็คงจะเป็นนักเขียนที่ดีได้ยาก โดยเฉพาะเมื่อเริ่มเขียน ใหม่ ๆ จะต้องมีการร่างและแก้ไขอยู่หลายต่อหลายครั้ง จึงเป็นที่พอใจ และใช้ว่าเมื่อผู้เขียนพอใจแล้ว วัยรุ่นซึ่งเป็น ผู้อ่านจะพอใจด้วย อาจมีเสียงสะท้อนมาให้ออกแก้ไขปรับปรุงอีก ครั้งแล้วครั้งเล่า จึงต้องขยันเป็นอันมาก นอกจากนั้น ถ้าการเขียนเป็นงานรอง จะต้องค่อย ๆ เขียนค่อย ๆ ไป วันละสองสามชั่วโมง เมื่อกลับมาถึงบ้านแล้ว หรือเฉพาะวัน สุดสัปดาห์ ถ้าไม่ขยันโดยสม่ำเสมอ งานก็คงจะลุล่วงไปได้ยาก

8. **มีความอดทน** คุณสมบัตินี้ควบคู่ไปกับความขยัน ในระหว่างที่ขยันอยู่ ก็ต้องใช้ความอดทนเป็นเอนก ประการ อดทนต่อความเหน็ดเหนื่อยที่มีมาตลอดวัน แล้วยังมาต่อดำเนินงานเขียนนอกเวลาอีก อดทนต่อความเสียใจที่ เขียนด้วยความมานะพยายาม แต่ไม่มีสำนักพิมพ์ใดรับพิมพ์จนกว่าจะปรับปรุงแก้ไขครั้งใหญ่ อดทนต่อความผิดหวัง ที่เรื่องที่เขียนไม่ประสบผลสำเร็จและโด่งดังเท่าที่ควร เป็นต้น และถ้าผู้ใดจะเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่นเป็นงานหลักและ ไม่มีรายได้อื่นใด นอกจากจะอดทนรอคอยกว่าจะได้เงินตอบแทนมาแล้ว ระหว่างนั้นอาจจะต้องทนอดอีกด้วย

9. **มีความกล้าเขียน** สิ่งหนึ่งซึ่งสำคัญมาก ก็คือ ความกล้า ไม่ว่าผู้ที่จะเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น จะมี คุณสมบัติด้านใดอย่างเพียบพร้อมแล้วก็ตาม ถ้าไม่กล้าเขียน ก็เป็นอันจบเรื่องโดยยังไม่ทันลงมือ การเขียนครั้งแรกของใคร ก็ตาม จะต้องอาศัยความกล้าเป็นอันมาก นักเขียนอาวุโสท่านหนึ่งเคยกล่าวว่า การเขียนหนังสือครั้งแรกเหมือนการข้ามถนน ในกรุงเทพฯ ซึ่งมีรถขวักไขว่อยู่ตลอดเวลา ผู้ที่ไม่เคยข้ามถนนก็จะวิตกไปต่าง ๆ นานา เกรงจะถูกรถชนบาดเจ็บหรือถึงตาย ได้ แต่เมื่อได้ข้ามด้วยใจกล้าหาญเพียงสักครั้งการข้ามต่อ ๆ ไปก็ไม่ต้องหวั่นวิตกมากนัก หากตราบไต่ที่ยังไม่กล้าข้าม ก็ไม่อาจถึงฝั่งตรงกันข้ามได้ เปรียบเหมือนการเขียนหนังสือครั้งแรกได้ในทำนองเดียวกันนี้เอง จึงขอให้รวบรวมความ กล้าหาญฝ่าฟันความหวั่นวิตกทั้งหมด ไปสู่จุดหมายปลายทางให้จงได้

มีคุณสมบัติอีก 2 ข้อ ซึ่งปรับปรุงมาจากคุณสมบัติของนักเขียนหนังสือสำหรับเด็กอันเหมาะสมในการเขียนหนังสือประเภทนวนิยายมากกว่าสารคดี ได้แก่

1. **มีอารมณ์อ่อนไหว จิตใจละเอียดอ่อน**¹ ผู้ที่จะเขียนหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น ต้องการคุณสมบัติข้อนี้มาก วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย สังคม และอารมณ์ ผู้ที่จะเข้าถึงวัยรุ่นจะต้องมีจิตใจละเอียดอ่อนต่อสิ่งเล็กๆ น้อยๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น เพื่อจะได้ตัวละครที่เป็นวัยรุ่นจริงๆ ไม่ใช่เป็นวัยรุ่นที่มีจิตใจเป็นผู้ใหญ่ดุจเดียวกับตัวผู้เขียน ทั้งนี้ จะเชื่อมโยงไปสู่การกระทำของวัยรุ่นที่มีปฏิกิริยาต่อบุคคล สถานที่ และเหตุการณ์โดยรอบตัวของพวกเขาด้วย ความเข้าใจวัยรุ่นอย่างแท้จริงจึงจะอาศัยคุณสมบัติข้อนี้เป็นอันมาก

2. **จำเรื่องราวเมื่อยังเป็นวัยรุ่นได้อย่างชัดเจน**^{2,3} การทวนระลึกถึงครั้งเมื่อผู้เขียนยังเป็นวัยรุ่นอยู่จะทำให้เข้าถึงจิตใจของวัยรุ่นว่า ขณะนั้นเราคิดอย่างไร และเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น สิ่งใดที่เป็นปัญหาสำหรับพวกเขา เขากำกับปัญหาเหล่านั้นโดยวิธีใด ทั้งนี้ ควรนำมาเปรียบเทียบกับวัยรุ่นในยุคนี้ด้วย ความนึกคิดบางประการ อาจเปลี่ยนแปลงไปแล้ว บางประการอาจยังคงอยู่ การหยิบยกประสบการณ์ในอดีตมาพูดคุยกับวัยรุ่นในยุคนี้ จึงเป็นเรื่องที่ควรกระทำควบคู่กันไปด้วย

คุณสมบัติที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดนี้ ผู้ที่จะเป็นนักเขียนควรหมั่นฝึกฝนและปรับปรุงตนเอง เพื่อให้มีคุณสมบัติครบถ้วน และมีคุณภาพดีขึ้นเป็นลำดับ คุณสมบัติเหล่านี้ จะมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้หนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่นมีส่วนในการพัฒนาวัยรุ่นของชาติอย่างแท้จริง

ประเภทของหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น

จากผลการวิจัยเรื่องความสนใจในการอ่านหนังสือของวัยรุ่นที่กล่าวไว้แล้วในตอนต้นที่ 1 ปรากฏว่าวัยรุ่นสนใจหนังสือประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับมากคือ

1. **สารคดี** วัยรุ่นสนใจหนังสือซึ่งให้ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางในระยะแรก ๆ และจะจำกัดความสนใจลง เฉพาะวิชาเอกเมื่อศึกษาในระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาต่าง ๆ ที่วัยรุ่นสนใจประมวลมาจากตอนที่ 1 ได้แก่ ความรู้รอบตัว ศาสนาและวัฒนธรรม การปฏิบัติตนเองของวัยรุ่นในประเทศต่าง ๆ สังคมศาสตร์ ภาษาและวรรณคดี วิทยาศาสตร์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ เกษตรกรรม ธุรกิจการค้า อุตสาหกรรม ศิลปะ วิถีทำสิ่งต่าง ๆ ของการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ประวัติศาสตร์รวมทั้งพงศาวดาร จดหมายเหตุ บันทึกประจำวัน และโบราณคดี ท้องเที่ยวและผจญภัย ประวัติบุคคลสำคัญ

2. **นวนิยาย** วัยรุ่นสนใจนวนิยายประเภทดลกขบขัน นวนิยายประวัติศาสตร์ นวนิยายวิทยาศาสตร์ นวนิยายลึกลับสอบสวน นวนิยายผจญภัย นวนิยายเกี่ยวกับสงคราม และนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่

3. **เรื่องสั้น** วัยรุ่นสนใจเรื่องสั้นอยู่ในระดับสูง

4. **นิทาน** วัยรุ่นสนใจทั้งนิทานพื้นเมือง ซึ่งเป็นนิทานไทย และนิทานนานาชาติ กับนิทานชาดก

5. **ร้อยกรอง** วัยรุ่นสนใจร้อยกรองเกือบทุกประเภท มีทั้งละครสุภาษิต นิทานคำกลอน เสภา บทร้อยกรองสั้น ๆ เรื่องย่อพระเกียรติ กาพย์เห่เรือ และนิราศ

¹ Zena Sutherland, Dianne L. Monson and May Hill Arbuthnot. Children and Books. p. 20.

² Ibid.

³ วิริยะ ลือสิงห์ บธธนาธิการ การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก หน้า 29

ดังนั้น ในเรื่องการเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น จึงแบ่งออกเป็น 4 เรื่อง ตามประเภทของหนังสือที่กล่าวข้างต้นคือ

1. การเขียนสารคดี
2. การเขียนบันเทิงคดี
 - 2.1 การเขียนนวนิยาย
 - 2.2 การเขียนเรื่องสั้น
3. การเขียนนิทาน
4. การเขียนร้อยกรอง

ก่อนจะพูดถึงการเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่นประเภทต่าง ๆ จะขอพูดถึงหนังสือสำหรับเยาวชนในปัจจุบันก่อน
ดังนี้

หนังสือสำหรับเยาวชนในปัจจุบัน¹

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการวิจัยเพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านสำหรับเยาวชนไทย เป็นหนังสือที่พิมพ์เป็นรูปเล่มในระหว่าง พ.ศ. 2524-2526 ซึ่งปรากฏหลักฐาน หาได้จากห้องสมุดและแหล่งต่าง ๆ ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2527 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2528 ได้หลักฐานหนังสือจำนวน 904 เล่ม แยกออกเป็นกวีนิพนธ์ 41 เรื่อง สารคดี 412 เรื่อง และนวนิยาย 451 เรื่อง การผลิตหนังสือแต่ละปีโดยเฉลี่ย 300 เรื่อง

หนังสือสารคดี ส่วนใหญ่เป็นเรื่องประวัติศาสตร์ไทย และชีวประวัติของคนไทย โดยเฉพาะพระประวัติของพระมหากษัตริย์ไทย และพระบรมวงศานุวงศ์ รองลงมาได้แก่ ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี โดยเฉพาะของไทย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว ศาสนา ปรัชญา และจิตวิทยาตามลำดับ ส่วนเนื้อหาของสารคดีที่มีอยู่น้อยได้แก่เรื่องการถ่ายภาพ บริหารธุรกิจ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การไปรษณีย์และการโทรคมนาคม และกีฬา

ส่วนหนังสือนวนิยาย ส่วนใหญ่เป็นนวนิยายรัก นวนิยายวิทยาศาสตร์ ถัดไปได้แก่นวนิยายชีวิต ชีวิตและสังคม รวมเรื่องสั้น อาชวนิยาย นวนิยายผจญภัย นวนิยายพฤติกรรมเด็กและวัยรุ่น และนวนิยายชีวิตครอบครัวตามลำดับ ส่วนนวนิยายที่ผลิตน้อยได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หัสนิยาย นวนิยายท่องเที่ยว และนวนิยายทางศาสนาและปรัชญา

สำหรับหนังสือกวีนิพนธ์ มีการผลิตประมาณหนึ่งในสิบของหนังสือสารคดีและของหนังสือนวนิยาย ซึ่งมีการผลิตจำนวนใกล้เคียงกัน เนื้อหาของหนังสือกวีนิพนธ์ ส่วนใหญ่เกี่ยวกับปรัชญาชีวิต ความไม่เป็นธรรมในสังคม จริยธรรมสำหรับเด็ก นอกจากนั้นเป็นการรวมเรื่องหลาย ๆ แนวคิด และเกี่ยวกับการฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ส่วนลักษณะการประพันธ์ ส่วนใหญ่เป็นกลอนเปล่า กลอนสักวา และโคลงสี่

ผลงานวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ในการเลือกเขียนและแปลเรื่องสำหรับวัยรุ่น ซึ่งจะได้นำมาในตอนที่ต่อไป

¹นิศา ชูโต กลุ่มจิตต์ พลายเวช และ กานต์มณี ศักดิ์เจริญ “สรุปการวิจัยเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเยาวชน”
วารสารห้องสมุด 29 : 54-57 เมษายน-มิถุนายน 2528

5

การเขียนหนังสือสารคดีสำหรับวัยรุ่น

สารคดีคือเรื่องที่เขียนขึ้นจากเค้าความจริง ไม่ใช่จากจินตนาการ¹ หนังสือสารคดี จึงเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นจากเค้าความจริง ไม่ใช่จากจินตนาการ ลักษณะหนังสือสารคดีที่ดี จึงควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้คือ²

1. เรื่องที่จะเขียนจะต้องเป็นความจริง
 2. เรื่องที่จะเขียนจะต้องเป็นที่พอใจของผู้อ่าน
 3. เรื่องที่จะเขียนจะต้องมีความสำคัญต่อผู้อ่าน
- ลักษณะทั้งสามข้างต้นนี้ อธิบายได้ดังนี้ คือ

1. **เรื่องที่เขียนจะต้องเป็นความจริง** ไม่ว่าเรื่องที่เขียนจะเป็นเรื่องใด เรื่องนั้นจะต้องเป็นเรื่องจริง ตั้งแต่บรรทัดแรกถึงบรรทัดสุดท้าย เรื่องใดหรือข้อความใดที่ไม่แน่ใจว่าจะเป็นไปดังนั้นจริงหรือไม่ ไม่ควรเขียนลงไป จนกว่าจะมีหลักฐานแน่ชัด และยืนยันได้เสียก่อน การค้นคว้าหาข้อมูลควรมาจากแหล่งวิชาที่เป็นแหล่งเดิม³ เพราะเป็นข้อมูลที่เกิดจากการสังเกตและการศึกษาค้นคว้าของบุคคลนั้น ๆ โดยตรง ตัวอย่างเช่น รายงานของนิล อาร์มสตรอง เรื่องการไปเดินบนดวงจันทร์ จัดเป็นแหล่งเดิมและเชื่อถือได้มากกว่าเรื่องราวของเขาที่ผู้อื่นเป็นผู้เขียน แหล่งเดิมดังกล่าวได้แก่^{4,5}

- 1.1 การทดลอง
- 1.2 การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม
- 1.3 บทนิพนธ์ระดับปริญญาเอก และบทความในวารสารด้านวิชาการ

¹พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 803

²William C. Knott. *The Craft of Non-Fiction*. p. 7-16.

³Audrey J. Roth. *The Research Paper*. p. 59.

⁴ลมูล รัตตากร *การใช้ห้องสมุด* หน้า 10-11

⁵Audrey J. Roth. *loc. cit.*

- 1.4 จดหมาย สมุดบันทึกและอัตชีวประวัติ
- 1.5 งานอันเป็นผลแห่งความคิดริเริ่มด้านศิลปะและวรรณคดี
- 1.6 รายงานของทางราชการในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับชาติลงมา
- 1.7 รายงานด้านการวิจัยประจำปีของมหาวิทยาลัยและองค์การต่าง ๆ
- 1.8 หนังสือพิมพ์

หากไม่สามารถค้นหาจากแหล่งเดิมได้ เพราะไม่มีข้อมูลที่ต้องการจากแหล่งเดิมหรือมีเวลาจำกัด จึงจำเป็นต้องใช้แหล่งรอง เป็นการถอยห่างจากข้อมูลเดิมอีกหนึ่งก้าว ข้อมูลแหล่งรองนี้มักได้จากการสำรวจตรวจสอบผลการศึกษาค้นคว้าของผู้หนึ่งผู้ใดในเรื่องที่ต้องการ ศึกษาข้อเสนอแนะหรือเรื่องย่อเกี่ยวกับแหล่งเดิม แหล่งรองได้แก่¹ บทวิจารณ์ ชีวประวัติ บทความในวารสาร ตลอดจนรายงานผลงานของผู้อื่น ตัวอย่างเช่น ถ้ามีผู้ใดเขียนเรื่องเกี่ยวกับพระยาอนุমানราชธนะ ผลงานนั้นจัดเป็นแหล่งรอง แต่ถ้าเป็นอัตชีวประวัติซึ่งท่านเขียนเอง อัตชีวประวัติจึงจัดเป็นแหล่งเดิม

อย่างไรก็ตาม ใคร่ขออย่าว่า การค้นคว้าดังกล่าวเพื่อมาเสริมความรู้ที่ผู้เขียนมีอยู่เป็นส่วนใหญ่แล้วเท่านั้น ผู้เขียนคงจะไม่เขียนสารคดีใดที่ตนไม่มีความรู้ หรือประสบการณ์เลยแม้แต่น้อยเป็นแน่ เพราะวัยรุ่นต้องการอ่านผลงานของผู้เขียนที่มีความรู้เฉพาะในสาขาวิชานั้น ๆ^{2,3}

2. เรื่องที่จะเขียนจะต้องเป็นที่พอใจของผู้อ่าน ระดับความพอใจของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน แต่สามารถกล่าวได้ว่า เรื่องที่วัยรุ่นพอใจจะอ่านก็คือ เรื่องที่อยู่ในความสนใจของพวกเขาดังที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น 1 นั้นเอง แม้กระนั้นก็ตาม ยังคงต้องอาศัยหลักการเขียนที่อ่านแล้วสนุกเพลิดเพลินไปด้วย หนังสือสารคดีเล่มนั้นจึงจะเป็นที่ติดใจของผู้อ่าน

3. เรื่องที่เขียนจะต้องมีความสำคัญต่อผู้อ่าน สารคดีที่จะช่วยให้วัยรุ่นใช้เป็นแนวทางในการเลือกอาชีพ ช่วยให้สามารถคบหาเพื่อนต่างเพศได้อย่างไม่เคอะเขิน ทั้งเป็นที่ยอมรับของเพื่อนเพศเดียวกัน ช่วยให้วัยรุ่นเรียนเก่ง จนจบการศึกษาตามเป้าหมาย ช่วยให้รู้ว่าเมื่อมีเวลาว่างควรจะทำอะไร มีงานอดิเรกอะไรบ้าง มีกีฬาประเภทใดบ้าง มีที่เที่ยวที่ใดบ้าง ฯลฯ ที่จะพักผ่อนหย่อนใจได้อย่างสนุกสนาน รวดเร็ว และประหยัด มีงานที่ใดที่จะหารายได้พิเศษที่สามารถจะจับจ่ายใช้สอยโดยไม่เกี่ยวกับเงินที่พ่อแม่ผู้ปกครองให้มา เหล่านี้เป็นตัวอย่างของสารคดีที่มีความสำคัญต่อผู้เป็นวัยรุ่นทั้งสิ้น

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า หนังสือสารคดีที่ดีนั้น ให้ความรู้ทางวิชาการ และความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านควบคู่กันไป สารคดีสำหรับวัยรุ่น แบ่งออกเป็น 3 ชนิด ทำนองเดียวกับสารคดีสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ ต่างกันตรงที่เนื้อหาจะอยู่ในขอบเขตของความสนใจของวัยรุ่นโดยตรง

¹Audrey J. Roth. The Research Paper. p. 59-60.

²ฉลิวัลย์ ธงสวัสดิ์ การศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดคณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2519 หน้า 86

³พรทิพย์ วัฒนสุกุล การศึกษาความสนใจและความต้องการในการอ่านวรรณกรรมสังคัมภีร์ของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย หน้า 43

1. สารคดีทั่วไป
2. สารคดีชีวประวัติ
3. สารคดีท่องเที่ยว

1. **สารคดีทั่วไป** ได้แก่ สารคดีที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลินแก่วัยรุ่นในเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของวัยรุ่นดังกล่าวแล้วข้างต้น ตัวอย่างของหนังสือประเภทนี้ เช่น **ถามคนเก่ง** ซึ่งเป็นเรื่องน่ารู้ด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภาษาและวรรณคดี กีฬา และความรู้เรื่องเมืองไทย **การเมืองเรื่องช้าง** เป็นหนังสือให้ความรู้ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างง่าย มีการล้อเลียนและสอดแทรกการเสียดสีการเมืองและนักการเมืองไทย **ไปเรียนนอก** เป็นหนังสือแนะนำการไปเรียนในต่างประเทศ 200 บทฝึกสนทนาภาษาอังกฤษ อันจะช่วยเพิ่มพูนความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ **น่ารู้-เก๋อติวิทยาศาสตร์** ให้ความรู้ที่น่าสนใจเกี่ยวกับอวกาศ โลกของพืช วิทยาศาสตร์ทั่วไปและโลกของสัตว์ **ชีวิตนี้มีทางเลือก** เป็นสารคดีเกี่ยวกับเพศศึกษา สุขวิทยาและปัญหาวัยรุ่น **สิ่ว สิ่ว** พูดถึงสิ่วที่วัยรุ่นเป็นกันมากด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย แทรกอารมณ์ขันทำให้อ่าน **การประดิษฐ์ผ้าเช็ดหน้า** แนะนำวิธีประดิษฐ์ผ้าเช็ดหน้าเป็นรูปต่าง ๆ หลายแบบ **การว่ายน้ำและการกระโดดน้ำ** ให้ความรู้เกี่ยวกับการว่ายน้ำ และกระโดดน้ำอันเป็นกีฬาที่วัยรุ่นสนใจมาก และ **วรรณคดีขบขัน** เป็นหนังสือรวบรวมเกร็ดความรู้จากวรรณคดี ได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานไปพร้อมกัน เป็นต้น

2. **สารคดีชีวประวัติ** ได้แก่ สารคดีที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลินแก่วัยรุ่นในเรื่องบุคคลสำคัญและบุคคลดีเด่น ทั้งที่เป็นชีวิตของบุคคลคนเดียวและบุคคลหลายคนในเล่มเดียวกัน มีทั้งที่ผู้อื่นเป็นผู้เขียน และเจ้าของชีวประวัติเขียนเองที่เรียกว่า **อัตชีวประวัติ** ตัวอย่างหนังสือสำหรับวัยรุ่นได้แก่ **ขุนพลเปรม เสี่ยวชีวิตส่วนงานและส่วนตัวของพลเอกเปรม-ติณสูลานนท์** ซึ่งเป็นการรวมผลงานเขียนของผู้เขียนหลายคน ส่วนใหญ่เป็นนักหนังสือพิมพ์ ทำให้ได้ความรู้และชวนอ่าน **หมอมืองพ้าว** พร้อมด้วยจดหมายจากหมอมืองพ้าว **เสี่ยวหนึ่งแห่งความทรงจำ** เป็นชีวิตและงานที่รวมจากประสบการณ์จริงที่อำเภอพัว จังหวัดเชียงใหม่ ของหมอมืองพ้าว หรือนายแพทย์อภิเชษฐ์ นาคเลขา ซึ่งเป็นผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ด้วยตนเองในลักษณะจดหมายถึงเพื่อน **ปาร์ตย์มมม** อัตชีวประวัติของ ม.ล.มานิจ ชุมสาย เขียนได้ดีและมีคติเตือนใจมิให้ย่อท้ออุปสรรคใด ๆ ในที่สุดชีวิตจะประสบผลสำเร็จ **คนดีที่ข้าพเจ้ารู้จัก** เป็นพระนิพนธ์ของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพที่เกี่ยวกับ พระประวัติและประวัติของบุคคลที่ท่านทรงคุ้นเคย ผู้อ่านจะได้ทั้งความรู้และสนุกสนานไปด้วย **ทหารมหาเศรษฐี** รวมชีวิต และการต่อสู้ของนายทหารผู้มีชื่อเสียงของไทยและคนของโลก เป็นการแนะนำบุคคลสำคัญในยุคปัจจุบันจำนวน 26 คน

3. **สารคดีท่องเที่ยว** ได้แก่ สารคดีที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลินแก่วัยรุ่นในเรื่องการท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตัวอย่างเช่น **นำเที่ยวเมืองโบราณ** เป็นการนำชมเมืองโบราณซึ่งเป็นสถานที่ที่รวมโบราณสถานสำคัญ ๆ ของไทยทั่วประเทศมารวมไว้ในที่เดียวกัน ทำให้รู้เรื่องเมืองไทยได้ในเวลาอันรวดเร็วทันใจวัยรุ่น **สู่ดินพันเกาะ** เป็นจดหมายสิบเก้าฉบับที่พ่อเขียนถึงลูกขณะที่พ่อไปประชุมที่ประเทศฟิลิปปินส์ สนุกและเพลิดเพลินราวกับผู้อ่านได้มีโอกาสไปด้วยตนเอง **เที่ยวอย่างครู** เป็นการนำเที่ยวสหรัฐอเมริกาในแง่มุมที่แปลกและน่าสนใจ **เลียบมาเลย์** เป็นสารคดีท่องเที่ยวประเทศมาเลเซียที่น่าอ่านเล่มหนึ่ง และ **เที่ยวใต้หวัน** ให้ความรู้รอบตัวเกี่ยวกับใต้หวันด้วยสำนวนนักหนังสือพิมพ์ที่น่าอ่าน ทุกเล่มผู้เขียนจะเป็นผู้ได้รับประสบการณ์ตรงจากสถานที่หรือประเทศที่เขียนถึงนั้น กับมีภาพประกอบที่ช่วยเสริมเนื้อหาให้น่าสนใจยิ่งขึ้น

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงการเขียนหนังสือสารคดีสำหรับวัยรุ่นแต่ละประเภท

การเขียนหนังสือสารคดีทั่วไป เพื่อให้เขียนสารคดีเป็น ก่อนลงมือเขียนตามขั้นตอนต่าง ๆ ข้างล่างนี้ ควรเริ่มด้วยบทความสั้น ๆ ก่อน โดยมีการขึ้นต้นที่เราใจให้ติดตาม การดำเนินเรื่องที่ชวนให้สนใจใคร่รู้และจบเรื่องลงด้วยข้อคิดที่น่าประทับใจ แล้วขยายขอบเขตออกไปจนสามารถเขียนเป็นหนังสือสารคดีหนึ่งเล่มในเรื่องที่ไม่มีผู้ใดเขียนมาก่อน พึงระลึกไว้เสมอว่าการเขียนหนังสือ จะใจร้อนและสุกเอาเผากินไม่ได้โดยเด็ดขาด เรื่องที่เขียนออกมาจึงจะมีคุณค่าต่อวัยรุ่นอย่างแท้จริง ควรจะพยายามครั้งแล้วครั้งเล่าจนกว่าเรื่องนั้นจะดีจริง ๆ จึงจะนำออกสู่สายตาวัยรุ่น การมีผลงานน้อยแต่มีคุณค่าน่าประทับใจดีกว่ามีผลงานออกมาเป็นจำนวนมากแต่ไม่มีคุณภาพ ทำให้ผู้อ่านขาดความเชื่อถือและศรัทธา ผลงานที่ประณีตและมีคุณภาพดีเท่านั้น จึงจะคงอยู่กับผู้อ่านสืบไป จงหมั่นปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ผลงานมีคุณภาพดีขึ้นตามลำดับ คอยฟังเสียงวิจารณ์จากผู้อ่านและผู้ที่เกี่ยวข้องดีเพื่อก่อ ซึ่งเป็นกระจุกสะท้อนให้เห็นผลงานของตนเองเด่นชัดขึ้น เช่นนี้เพื่อว่า สารคดีที่ท่านเขียนจะอยู่ในบรรณพิภพสืบไปนานเท่านาน

จากการค้นคว้าการเรียงลำดับขั้นตอนในหนังสือเกี่ยวกับการเขียนหนังสือสารคดีทั่วไปสำหรับวัยรุ่นทั้ง 12 เล่มดังปรากฏในบรรณานุกรมท้ายตอนที่ 2 นี้และจากความคิดเห็นของนักเขียนดังปรากฏรายชื่อในบทที่ 12 โดยใช้แบบสอบถามในท้ายบทที่ 13 สรุปได้ว่า ควรดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่อง การเลือกเรื่องที่จะเขียน ขึ้นอยู่กับว่า ผู้ที่จะเป็นนักเขียน มีความรู้พื้นฐานในเรื่องใดมากน้อยเพียงใด แม้ว่า ถ้าดูตามรายการประเภทของหนังสือที่วัยรุ่นสนใจ จะมีจำนวนมากมายหลายประเภทก็ตาม ใช่ว่าทุกคนสามารถจะเขียนได้ทุกเรื่อง นอกจากเรื่องบางประเภทที่ไม่ต้องการความรู้เฉพาะด้านก็เขียนได้ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าท่านประสงค์จะเขียนหนังสือสารคดีทั่วไปสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เรื่องต่อไปนี้อาจพอจะค้นคว้าเพิ่มเติมเล็กน้อยและเขียนได้ เช่น ความรู้รอบตัว การใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์และการผจญภัย ถ้าผู้ที่มีความรู้ภาษาต่างประเทศดีพอ ก็อาจเขียนเรื่องการปฏิบัติตนเองของเด็กวัยรุ่นในประเทศต่าง ๆ ได้ แต่เรื่องเกี่ยวกับศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่เฉพาะถิ่น วิทยาศาสตร์ วิธีประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ วรรณคดี และประวัติศาสตร์ ต้องการผู้ที่เคยมีพื้นฐาน ความรู้ในเรื่องนั้น และสนใจค้นคว้าเรื่อยมาจึงจะเขียนได้ ผู้ที่เรียนวิทยาศาสตร์ไม่เขียนเกี่ยวกับวรรณคดีหรือประวัติศาสตร์ เช่นนี้เป็นต้น ในระดับสูงขึ้นมา เช่น ระดับมัธยมศึกษา วัยรุ่นต้องการอ่านสารคดีที่กว้างไกลกว่าระดับประถมศึกษา ยิ่งจะต้องการผู้เขียนที่มีความรู้ในเรื่องนั้นเป็นอย่างดีจึงจะเขียนได้ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา วัยรุ่นต้องการอ่านผลงานของผู้เขียนที่มีความรู้เฉพาะในสาขาวิชานั้น ๆ มากที่สุด^{1, 2}

2. การวางโครงเรื่อง

2.1 การวางโครงเรื่อง ควรกระทำเป็นขั้นตอนดังนี้

2.1.1 อ่านข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดอย่างถี่ถ้วน

2.1.2 วางโครงเรื่องว่าจะพูดถึงหัวข้อใหญ่ใดบ้าง

2.1.3 แบ่งแต่ละหัวข้อใหญ่ เป็นหัวข้อย่อย

2.1.4 นำข้อมูลที่ได้มา แบ่งออกเป็นส่วน ๆ ตามหัวข้อย่อยที่วางไว้

หัวข้อดังกล่าวนี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงภายหลัง เพื่อความเหมาะสม

¹ ผลิตวิทย์ รองสวัสดิ์ การศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2519 หน้า 86

² พงศพิศ วัฒนสุกุล การศึกษาความสนใจและความต้องการในการอ่านวรรณกรรมสังคมศาสตร์ไทยของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย หน้า 43

2.2 โครงเรื่องที่ตีควรมีลักษณะดังนี้คือ¹

2.2.1 อยู่ในขอบข่ายของชื่อเรื่อง

2.2.2 อิสระ ไม่ซ้ำซ้อนกัน

2.2.3 มีน้ำหนักและความสำคัญใกล้เคียงกันหรือตัดเทียมกัน

2.2.4 มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นอย่างดี

2.2.5 มีความสำคัญต่อความสมบูรณ์ของเรื่อง

3. การค้นคว้า การค้นคว้ารายละเอียดของเรื่องที่จะเขียน จะอาศัยข้อมูลที่มีอยู่ในห้องสมุด ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ ขั้นตอนในการหาข้อมูลต่าง ๆ มีดังนี้

3.1 หนังสือ วิธีค้นหนังสือกระทำได้โดยขั้นตอนต่อไปนี้

3.1.1 เปิดบัตรรายการประเภทบัตรเรื่อง ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ดูว่าเรื่องที่ท่านต้องการเขียนนั้น มีหนังสือเล่มใดกล่าวถึงไว้บ้าง โดยใช้คำสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนั้นเป็นกุญแจในการค้นหา

3.1.2 จดเลขเรียกหนังสือของหนังสือเหล่านั้น

3.1.3 หาหนังสือจากชั้นหนังสือในห้องสมุด ถ้าไม่มีแสดงว่ามีผู้ยืมไป ควรแจ้งความจำนงค์ไว้ที่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเพื่อจองไว้ เมื่อมีผู้ส่งหนังสือเล่มนั้นคืน ทางห้องสมุดจะแจ้งให้ท่านทราบและรับหนังสือเล่มนั้นมาได้

3.1.4 อ่านดูรายละเอียดที่ต้องการ ถ้าเห็นว่าใช้ได้จึงจดชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ และจำนวนหน้าหนังสือทั้งเล่ม หนึ่งเล่มต่อกระดาษหนึ่งแผ่น เพื่อนำไปอ้างอิงในเชิงอรรถและบรรณานุกรมในกรณีที่ข้อความที่ยกมาจากหนังสือเล่มใดยาวไม่ถึงหนึ่งหน้า แต่หากจำเป็นต้องยกข้อความมาจากหนังสือเล่มใดเป็นข้อความยาว เป็นหน้า ๆ หรือหลาย ๆ หน้า จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้แต่งและ/หรือสำนักพิมพ์ และเขียนประกาศไว้ให้ทราบในหนังสือเล่มนั้นโดยวิธีหนึ่งวิธีใดด้วยเสมอ ดังที่ปฏิบัติในหนังสือเล่มนี้

3.1.5 จดเรื่องที่ต้องการทราบลงไปย่อ ๆ เฉพาะหัวข้อสำคัญหรือใจความสำคัญ

3.2 วารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ วิธีค้น กระทำได้ดังนี้

3.2.1 ให้คำสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่ท่านต้องการเขียน ค้นตรรกชนิวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งทำหน้าที่คล้ายบัตรรายการในการค้นหนังสือ

3.2.2 จดชื่อผู้เขียนบทความ ชื่อบทความ ชื่อวารสาร นิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น เล่มที่ฉบับที่ เลขหน้าที่มีข้อความที่ต้องการ วันเดือนปีของวารสาร นิตยสารและหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ เพื่อนำไปอ้างอิงในเชิงอรรถ และบรรณานุกรมต่อไป หากจะคัดลอกมาทั้งบทความ จะต้องขออนุญาตจากผู้เขียนบทความก่อนเสมอ อาจติดต่อโดยตรงหรือผ่านบรรณาธิการ นิตยสาร หรือวารสารก็ได้

3.2.3 หาวารสาร นิตยสารหรือหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นจากห้องสมุดนั้น หรือถ้าไม่มีในห้องสมุดนั้นก็หาจากห้องสมุดอื่น ๆ ต่อไป

3.2.4 ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 3.1.5

3.3 โสตทัศนวัสดุ

3.3.1 ดูรายการโสตทัศนวัสดุของห้องสมุดนั้น ๆ บางแห่งอาจทำเป็นบัตรรายการ บางแห่งอาจมีรายการเป็นเล่ม

3.3.2 จดรายละเอียดเกี่ยวกับโลตัสคนวิเศษนั้น

3.3.3 ติดต่อเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเพื่อยืมมาใช้ในห้องสมุด

3.3.4 ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 3.1.5

ทุก ๆ ครั้ง โปรดบันทึกไว้ด้วยว่า ท่านได้หนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนโลตัสคนวิเศษนั้น ๆ มาจากห้องสมุดใด หากมีปัญหาภายหลัง จะได้กลับไปดูได้อีก ไม่ต้องเริ่มต้นขบวนการตั้งแต่ต้น

4. การรวบรวมข้อมูล จากข้อมูลที่ได้ในการค้นคว้าจากห้องสมุด การสัมภาษณ์และการถ่ายภาพดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้เขียนอาจหาข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ องค์การที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสถานทูตและสำนักข่าวสารของประเทศต่าง ๆ จากนั้น จะต้องคอยติดตามอยู่เป็นนิจว่า จะมีข้อมูลใดที่จะหามาเพิ่มเติมได้อีก เพื่อให้เรื่องที่เขียนสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้ ข้อควรจำก็คือ เมื่อได้ข้อมูลพอสมควรแล้ว ควรลงมือเขียนทันที ไม่ควรรอจนข้อมูลสมบูรณ์ทั้งหมดแล้วจึงเขียน มิฉะนั้น ข้อมูลที่หามาอาจล้าสมัยก่อนที่จะรู้สึกรู้ว่าได้ข้อมูลมา “สมบูรณ์” แล้วก็เป็นได้

5. ภาพประกอบ เพื่อให้หนังสือสารคดีทั่วไปของท่าน เป็นที่ดึงดูดใจวัยรุ่น ควรมีภาพประกอบด้วย แม้ว่าภาพประกอบอาจลดจำนวนลงเมื่อเทียบกับหนังสือเด็กเล็ก ภาพดังกล่าวจะเป็นภาพถ่ายหรือภาพวาดก็ได้ แต่ต้องเป็นภาพที่มีคุณภาพดีและช่วยเสริมเนื้อเรื่องให้เด่นชัด ภาพถ่ายจะช่วยให้ผู้อ่านได้สาระที่ “เป็นจริง” กว่าภาพวาด แต่ถ้าต้องการขยายส่วนหนึ่งส่วนใดออกมาให้เห็นชัดเจน อาจจะต้องใช้ภาพวาดด้วยก็ได้

6. การเขียน ลงมือเขียนส่วนต่าง ๆ ของหนังสือสารคดีทั่วไปดังนี้

6.1 คำนำ ควรบอกจุดมุ่งหมายในการเขียนสารคดีเล่มนั้น และขอบเขตของเนื้อเรื่อง มีการขอบคุณผู้มีส่วนช่วยให้หนังสือเล่มนั้นสำเร็จเป็นรูปเล่มมาโดยเรียบร้อย

6.2 สารบัญ ประกอบด้วยเลขที่บทเรียงตามลำดับจากน้อยไปหามากลงมาตามแนวดิ่ง ตรงกับเลขที่บททางขวามือในบรรทัดเดียวกันจะมีเลขหน้ากำกับด้วย เลขหน้าดังกล่าวเมื่อเข้าโรงพิมพ์และพิมพ์เป็นเล่ม จะต้องเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่ง เพราะขนาดของตัวพิมพ์ดีดและการพิมพ์ในโรงพิมพ์ไม่เท่ากัน ส่วนการแบ่งบทนั้น มักจะสอดคล้องกับการแบ่งหัวข้อใหญ่ในข้อ 6.2 ที่กล่าวแล้วข้างต้น

6.3 เนื้อเรื่อง เป็นส่วนสำคัญของหนังสือ ควรเขียนตามโครงเรื่องที่วางไว้ข้างต้นให้ครบถ้วน อาจเขียนทีละส่วน แล้วมาปะติดปะต่อกันภายหลังให้เป็นเนื้อเดียวกันก็ได้ เมื่อจบเนื้อเรื่องแต่ละบท มีการสรุปถึงเรื่องที่กล่าวข้างต้น และฝากปัญหาไว้ให้ขบคิด

6.4 ภาพประกอบ จะให้อยู่ตอนใดของหนังสือ ควรระบุไว้ให้ชัดเจน ควรให้หมายเลขของรูปตรงตำแหน่งที่ระบุไว้จะมีรูป และหมายเลขรูปเพื่อป้องกันความสับสนในการจัดพิมพ์

7. การตั้งชื่อเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของหนังสือที่สามารถดึงดูดใจให้วัยรุ่นหันมาจับต้องพลิก ๆ ดูและตัดสินใจซื้อหาไปอ่าน หนังสือบางเล่มเห็นชื่อเข้าก็ไม่สนใจอะไร จึงไม่มีผู้หยิบขึ้นมาพิจารณา ทั้ง ๆ ที่หนังสือเล่มนั้นก็เขียนได้น่าสนใจดี อย่างไรก็ตาม การตั้งชื่อสารคดี โดยมากจะตั้งเรียบ ๆ เมื่อเทียบกับหนังสือประเภทบันเทิงคดี การตั้งชื่อเรื่องนี้ ข้อสำคัญจะต้องเหมาะสมแก่กาลเทศะ แปลกใหม่ คมขำ จำง่าย และคลุมถึงเนื้อเรื่องทั้งหมดได้ดีที่สุด¹

¹ เจือ สตะเวทิน คำอธิบายแก้ว หน้า 125

ต่อไปนี้จะยกตัวอย่างชื่อเรื่องของหนังสือสารคดีทั่วไปที่มีอยู่ในตลาดหนังสือ¹ โปรดดูตัวอย่างชื่อเรื่องเพิ่มเติมในบรรณานุกรมท้ายตอนที่ 2 และเนื้อเรื่องในภาคผนวก 2 เพื่อเป็นแนวในการตั้งชื่อเรื่องหนังสือสารคดีของท่าน

ตัวอย่างชื่อหนังสือสารคดีทั่วไป

หอพระมณเฑียรธรรม	ศิลปการฟัง การอ่าน
เวลาเป็นของมีค่า	อาหารมีพิษ ชีวิตมีภัย
100 ปี ตราไปรษณียากรไทย	สมาธิเพื่อชีวิต
ลายสือไทย 700 ปี	สยามสังคิต
เครื่องเรือนรัตนโกสินทร์	เครื่องแขวนไทย ดอกไม้สด
คนไทยกับคนญี่ปุ่น ใครจะ...กว่ากัน	มะลิ สัญลักษณ์วันแม่ของไทย
พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร	ว่าวไทย
คอมพิวเตอร์ที่รัก	บันทึกความเป็นมาของสวนโมกขพลาราม
สารพันในบ้าน	ชีวิตชาวกรุงเมื่อก่อนศตวรรษมาแล้วและ
เพลงไทยตามนัยประวัติ	ชีวิตชาวกรุงสมัยสงคราม
การปฐมพยาบาล	การออกแบบ
วาทะหลวงตา “แพรวเขื่อนไม้”	การจัดนิทรรศการ
ปัญหา 108 ทางเศรษฐกิจ	อาหารไทยในวรรณคดี
สนุกกับภาษาไทย	เครื่องจักสาน
มงคลชีวิต	ศิลปน่ารู้สองศตวรรษ
วิวัฒนาการบอนสี	สนุกกับการประดิษฐ์
ชีวิตอมตะ	เรื่องพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
โลกสี่ศตวรรษ	แสดมปักกับสังคัม
คู่มือก่อนเข้าครัว	ความรู้เรื่องตราต่าง ๆ พระราชลัญจกร
ฟ้าแบร์เซ	สมุดภาพลายไทยชุดสัตว์หิมพานต์
ยา...หายหรือตาย	กฎหมายชาวบ้าน
วิวัฒนาการลายไทย	การเมืองเรื่องข้าวน
ปกิณกะเรื่องหนังสือในสมัยรัตนโกสินทร์	มีตอร์ญ์ญิก
สวนในฝัน	ชีวิตสวนสัตว์เมืองไทย
นกป่าดง	ชีวิตใต้ทะเลไทย
แลหลังจีน	เปลือกหอยของไทย
พุทธธรรมกับสังคม	ตุ๊กตาไทย
วิธีแก้เชิงสร้างสุข	การ์ตูนวิทยาศาสตร์
ไม้ประดับสวนแสนสวย	บ้านในฝัน

¹ รายชื่อหนังสือดีสำหรับเยาวชน หน้า 1-88

การเขียนสารคดีชีวประวัติ ก่อนลงมือเขียนตามขั้นตอนต่าง ๆ ข้างล่างนี้ ควรฝึกเขียนชีวประวัติของตนเองและคนในครอบครัวซึ่งผู้เขียนรู้จักดี แล้วให้คนในครอบครัวช่วยกันอ่านและวิจารณ์ พยายามแก้ไขให้เหมาะสมและดีขึ้นโดยไม่ถือเป็นเรื่องน่าอับอายหรือน่าโกรธเคือง จากนั้นก็อาจลองเขียนชีวประวัติของบุคคลภายนอกที่ท่านรู้จัก เช่น ผู้ใหญ่ที่ท่านรักและเคารพ บุคคลดังกล่าวข้างต้น จะช่วยให้ท่านได้ฝึกมือจนคล่องแคล่ว แล้วจึงเริ่มเขียนชีวประวัติของบุคคลสำคัญที่มีคุณค่าต่อวัยรุ่นที่ยังไม่มีผู้ใดเขียนถึงมาก่อน อาจเริ่มจากบุคคลสำคัญในประเทศ แล้วจึงขยายขอบเขตไปถึงบุคคลสำคัญของโลกก็ได้ ถ้าท่านสนใจการเขียนหนังสือสารคดีชีวประวัติ มีบุคคลสำคัญอีกมากมายที่ท่านจะเขียนถึงจนชั่วชีวิตก็ไม่หมดสิ้น บุคคลสำคัญเกิดขึ้นทยอยกันมาเรื่อย ๆ ต่างยุค ต่างสมัย ต่างอาชีพ ล้วนน่าเขียนถึงทั้งสิ้น เพียงแต่เขียนถึงบุคคลสำคัญ ท่านก็คงจะมีงานเขียนสนุก ๆ ไปได้ตลอดไปทีเดียว

อาศัยผลการค้นคว้าและการตอบแบบสอบถามข้างต้น การเขียนหนังสือสารคดีชีวประวัติสำหรับวัยรุ่น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการเลือกอาชีพของวัยรุ่นจากบุคคลสำคัญและน่าสนใจ ควรดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่อง ต่อไปนี้เป็นทางเลือกของผู้ที่จะเขียนหนังสือดังกล่าว

- 1.1 เขียนชีวประวัติบุคคลเดียวอย่างลึกซึ้งหรือเขียนถึงบุคคลหลายคนอย่างผิวเผิน
- 1.2 เขียนถึงบุคคลที่มีชีวิตอยู่หรือสิ้นชีวิตไปแล้ว
- 1.3 เขียนถึงบุคคลในกลุ่มอาชีพใดโดยเฉพาะหรือไม่
- 1.4 เขียนถึงเฉพาะประวัติของสตรีหรือเฉพาะบุรุษหรือไม่
- 1.5 เขียนถึงเฉพาะบุคคลในประเทศหรือเฉพาะบุคคลในต่างประเทศ

ทางเลือกของท่านอาจจะเป็นดังนี้ เป็นการเขียนชีวประวัติบุคคลสำคัญหลายท่านเฉพาะที่สิ้นชีวิตไปแล้ว ที่เคยเป็นนักการเมืองมีชื่อเสียง เป็นสตรีและเป็นบุคคลสำคัญของยุโรป

2. การวางโครงเรื่อง ใช้หลักการวางโครงเรื่องเช่นเดียวกับการวางโครงเรื่องหนังสือสารคดีทั่วไป และใช้หลักการต่อไปนี้ประกอบด้วย คือ

2.1 ชีวประวัติบุคคลคนเดียว ระบุนับเดือนปีเกิด บิดา มารดา พี่น้องในครอบครัว บุตร ภรรยาหรือสามีในครอบครัวใหม่ การศึกษา การงาน วิถีชีวิต ผลงานที่ควรยกย่องและเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

2.2 ชีวประวัติบุคคลหลายคน แต่ละคนมีรายละเอียดเช่นเดียวกับการเขียนชีวประวัติบุคคลคนเดียว อาจเรียงลำดับว่าจะพูดถึงใครก่อนและใครทีหลัง โยยใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

- 2.2.1 เรียงตามอาวุโส ผู้อาวุโสกว่าจะอยู่ตอนต้นของหนังสือ ผู้อาวุโสน้อยจะอยู่ตอนท้ายของหนังสือ
- 2.2.2 เรียงตามสมัย เช่น นายกรัฐมนตรีสมัยที่ 1 มาก่อนนายกรัฐมนตรีสมัยที่ 2 เช่นนี้ ตามลำดับ
- 2.2.3 เรียงตามลำดับอักษรของชื่อเจ้าของชีวประวัติ ผู้ใดมีชื่อขึ้นต้นด้วยตัวอักษรวรรคต้นก็จะได้อยู่ตอนต้น ๆ จากนั้นจะเรียงตามลำดับเรื่อยไปตั้งแต่ ก-ฮ ตามแบบพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
- 2.2.4 เรียงตามลำดับอักษรของชื่อประเทศและในประเทศหนึ่ง ๆ จึงเรียงตามลำดับอักษรของชื่อหรือนามสกุลของเจ้าของชีวประวัติ แล้วแต่ความนิยมของประเทศนั้น
- 2.2.5 เรียงตามลำดับอักษรของชื่ออาชีพ เช่น การเมืองมาก่อนค้าขาย และค้าขายมาก่อนรับราชการ เป็นต้น

2.2.6 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสตรีและกลุ่มบุรุษ ภายในกลุ่มจึงเรียงตามลำดับอักษรอีกทีหนึ่ง ทั้งนี้ผู้เขียนว่าจะใช้วิธีใด แต่ควรอธิบายได้ว่าทำไมจึงเรียงเช่นนั้น เพื่อมิให้เป็นทางเลือกที่รักมักที่ชัง

3. **การค้นคว้า** ใช้หลักการเดียวกับการค้นคว้าเพื่อเขียนหนังสือสารคดีทั่วไป

4. **การรวบรวมข้อมูล** ใช้หลักการเดียวกันกับการรวบรวมข้อมูลเพื่อเขียนหนังสือสารคดีทั่วไป

5. **การสัมภาษณ์** ในการเขียนสารคดีชีวประวัติ การสัมภาษณ์เป็นเรื่องจำเป็นมาก เพื่อจะได้รู้ซึ่งว่า เขาเป็นคนอย่างไรตลอดจนสาเหตุที่เขาเป็นเช่นนั้น การนัดในเรื่องวัน เวลา ที่เหมาะแก่การสัมภาษณ์นี้ ควรกระทำอย่างละมุนละม่อม มีการทบทวนก่อนว่าจะซักข้ออย่างใดหรือไม่ เมื่อไม่ซักข้อ จึงนัดเวลาในการสัมภาษณ์ เวลาที่นัดควรเป็นเวลาที่ทำานผู้้นั้นสะดวก ไม่ใช่ถือเวลาที่ผู้เขียนเองสะดวกเป็นใหญ่ หรืออาจใช้วิธีประนีประนอมก็ได้ จากนั้นควรเตรียมคำถามที่ต้องการถามไปให้พร้อมมูล จะได้ไม่ต้องเสียเวลาคิดคำถามเหล่านั้นอีก จัดคำถามที่จะถามตามลำดับก่อนหลัง เมื่อถึงเวลานัด ควรไปก่อนเวลาเล็กน้อย ควรมีเครื่องบันทึกเสียงไปด้วย จะทำให้การพูดคุยเป็นธรรมชาติยิ่งขึ้น เพราะการที่คนหนึ่งพูดอีกคนหนึ่งก้มหน้าก้มตาจด คงจะทำให้การสัมภาษณ์ไม่สนุกนัก การสัมภาษณ์ อาจสัมภาษณ์เจ้าของชีวประวัติหรือคนในครอบครัว หรือผู้คุ้นเคยก็ได้ ถ้าสามารถสัมภาษณ์เจ้าของชีวประวัติเอง ก็จะได้ข้อมูลที่เป็นจริงและแน่นนอนกว่าบุคคลอื่น

6. **ภาพประกอบ** ภาพประกอบหนังสือชีวประวัติ นิยมใช้ภาพถ่ายพร้อมด้วยคำอธิบายอย่างชัดเจน ให้ทราบว่าเจ้าของชีวประวัติคือบุคคลใดในภาพ หากภาพนั้นเป็นภาพที่ถ่ายร่วมกับบุคคลอื่นด้วย มีหลายคนที่ภาพในอดีตและปัจจุบันแทบไม่สามารถบอกได้เลยว่าเป็นบุคคลคนเดียวกัน

7. **การเขียน** ลงมือเขียนส่วนต่าง ๆ ของหนังสือสารคดีชีวประวัติเช่นเดียวกับส่วนต่าง ๆ ของหนังสือสารคดีทั่วไป

8. **การตั้งชื่อเรื่อง** ด้วยความสำคัญของชื่อเรื่องทีกล่ามาแล้วในการเขียนหนังสือสารคดีทั่วไป จึงควรศึกษาชื่อเท่าที่มีอยู่ในห้องตลาด และอย่าให้มีการตั้งชื่อเรื่องซ้ำกันกับเรื่องที่เคยเขียนมาแล้ว

ตัวอย่างชื่อหนังสือสารคดีชีวประวัติ¹

แม่เล่าให้ฟัง

ปลอมพระองค์

ประวัติครู

ในหลวง

นักเขียน นักหนังสือพิมพ์

ผู้หญิงระดับยอด

พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ประวัตินักวิทยาศาสตร์ไทย

ชีวิตและงานนายตำรวจ ณ เมืองใต้

พระบิดาวิทยาศาสตร์ไทย

โปรดดูตัวอย่างชื่อเรื่องเพิ่มเติมในบรรณานุกรมท้ายตอนที่ 2 และเนื้อเรื่องในภาคผนวก 2

¹ รายชื่อหนังสือดีสำหรับเยาวชน หน้า 2-77

การเขียนสารคดีท่องเที่ยว ก่อนลงมือเขียนตามขั้นตอนต่าง ๆ ข้างล่างนี้ ควรฝึกเขียนสารคดีท่องเที่ยวในที่ที่ท่านเคยอยู่ หรือเคยไปเที่ยวมาก่อน แม้ว่าจะเป็นเรื่องที่เคยมีผู้เขียนไว้แล้วก็ตาม เมื่อเกิดความมั่นใจในการเขียนสารคดีท่องเที่ยวแล้ว จึงเริ่มดำเนินการตามลำดับขั้น จนได้ข้อมูลสำหรับเขียนสารคดีท่องเที่ยวที่ยังไม่เคยมีใครเขียนมาก่อนเลย หรือถ้ามีผู้เขียนไว้แล้ว แต่ถ้าวเวลาผ่านมามากหลายสิบปีทุกอย่างย่อมเปลี่ยนไป ถ้าท่านจะเขียนเรื่องการท่องเที่ยวเมืองท่องเที่ยวและโบราณสถานต่าง ๆ ในทัศนะของผู้เขียนแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน ล้วนแต่สามารถจะให้น่าอ่าน น่าติดตามแตกต่างกันออกไป แต่หากไม่มั่นใจว่าจะเขียนได้ดีกว่าหนังสือประเภทเดียวกันที่เคยเขียนอยู่แล้ว ควรเริ่มสถานที่ใหม่ ๆ จะประสบผลสำเร็จได้ดีกว่าโดยไม่ต้องเสี่ยงกับการเปรียบเทียบกับผลงานเก่าแต่อย่างใด

อาศัยผลการค้นคว้าและการตอบแบบสอบถามที่กล่าวแล้วข้างต้น การเขียนหนังสือสารคดีท่องเที่ยวสำหรับวัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นได้รู้จักโลกที่กว้างขวางออกไปด้วยวิธีประหยัดทั้งค่าใช้จ่ายและเวลา แต่ได้ความรู้และสนุกสนาน ราวกับได้ไปเที่ยวด้วยตนเอง ควรดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่อง

ในการท่องเที่ยวครั้งหนึ่ง ๆ มีขอบเขตกว้างขวางเพียงใด¹

1.1 กล่าวถึงการท่องเที่ยวเฉพาะสถานที่ เฉพาะจังหวัด สองจังหวัดขึ้นไป หรือทุกจังหวัดของประเทศ

1.2 กล่าวถึงในแง่ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรม สถานที่น่าเที่ยว สินค้าพื้นเมือง ข้อเสนอแนะสำหรับนักท่องเที่ยวครบทุกประการหรือไม่ หรือกล่าวถึงเฉพาะบางประการ เท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ มีการเน้นเนื้อหาในด้านภูมิศาสตร์ในเรื่องที่ตั้งมากกว่าเรื่องอื่น ๆ?

2. การเลือกแบบการเขียน

ข้อเสนอแบบการเขียนสารคดีท่องเที่ยวดังนี้²

2.1 เขียนแบบบันทึกประจำวัน เช่น ผลงานของไมตรี ลิมปิชาติ ชื่อ **ไปเยี่ยมอำมาเมืองจีน**

2.2 เขียนแบบหนังสือแสดงความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ภาษาโบราณคดี เช่น ผลงานของบรรจบ พันธุเมธา ชื่อ **กาเลหม่านโต และ นิราศนครวัด** ของสมเด็จพระยาดีเรงราชานุภาพ

2.3 เขียนแบบเล่าเรื่องการผจญภัยไปพบสิ่งแปลก ๆ และแสดงความรู้สึกตื่นเต้น เช่น เรื่อง **ล่องแก่งแม่ปิง** ของยุทธ เศษคำรณ

3. การวางโครงเรื่อง ใช้หลักการเดียวกันกับการวางโครงเรื่องหนังสือสารคดีทั่วไป หากเป็นการเขียนในแบบที่ 2 คือ เขียนแบบหนังสือแสดงความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ส่วนการเขียนแบบบันทึกประจำวันและแบบเล่าเรื่องการผจญภัยนั้น อาจเรียงตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลังก็ได้

4. การค้นคว้า การใช้ข้อมูลจากภาพพจน์ส่วนตัวของท่านเองไปในเรื่องจะเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการเขียนสารคดีท่องเที่ยว แม้กระนั้นยังต้องใช้หลักการเดียวกันกับการค้นคว้าเพื่อเขียนหนังสือสารคดีทั่วไปเพื่อความถูกต้องแน่นอนยิ่งขึ้นอีกด้วย

5. การรวบรวมข้อมูล ใช้หลักการเดียวกันกับการรวบรวมข้อมูลเพื่อการเขียนหนังสือสารคดีทั่วไป

¹ กาญจนา อางองค์ การวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือท่องเที่ยวเมืองไทย บทที่ 5

² ต.

³ ต. หน้า 31-32

6. **การสัมภาษณ์** เพื่อให้ได้เกร็ดน้อย ๆ ที่เพิ่มความสนุกสนานให้แก่เรื่องท่องเที่ยวที่เขียน ผู้เขียนอาจต้องใช้วิธีพูดคุยกับผู้คนในท้องถิ่นนั้นแทนการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการเป็นเรื่องเป็นราว การพูดคุยดังกล่าว ไม่ต้องการนัดหมายแต่อย่างใด หลังจากได้สาระหรือเกร็ดความรู้ที่ต้องการแล้ว ควรรีบบันทึกไว้เพื่อกันลืม

7. **ภาพประกอบ** ภาพประกอบในหนังสือสารคดีท่องเที่ยว เป็นเรื่องจำเป็นมาก การบรรยายหรือเล่าเรื่องโดยไม่มีภาพประกอบ เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ภาพถ่ายจะเป็นภาพที่นิยมกันมาก และควรเป็นภาพสีเพื่อความสดใสและน่าอ่านของหนังสือ ควรมีคำอธิบายประกอบภาพโดยชัดเจนด้วยทุกภาพ

8. **การเขียน** ลงมือเขียนส่วนต่าง ๆ ของหนังสือสารคดีท่องเที่ยวเช่นเดียวกับส่วนต่าง ๆ ของหนังสือสารคดีทั่วไป แต่ในลัดจากสารบัญอาจมีสารบัญภาพบอกให้ทราบว่าสถานที่สำคัญใด อยู่หน้าใดของหนังสือได้ ก็จะเป็นการดียิ่ง

9. **การตั้งชื่อเรื่อง** ใช้หลักการเดียวกับการตั้งชื่อหนังสือสารคดีทั่วไป และสารคดีชีวประวัติ

ตัวอย่างชื่อหนังสือสารคดีท่องเที่ยว¹

คู่มือเที่ยวภูกระดึง	ย่าแค้นมังกร	เที่ยววัดโพธิ์	รวมภาคเหนือ	รวมภาคใต้	รวมภาคอีสาน
แนะนำภูหลวง	พระที่นั่งวิมานเมฆ	เมืองไทย	ไปเยี่ยมอำมาเมืองจีน	นี้แหละลังกา	

โปรดดูตัวอย่างชื่อเรื่องเพิ่มเติมในบรรณานุกรมท้ายตอนที่ 2 และเนื้อเรื่องในภาคผนวก 2

หลักเกณฑ์ในการเขียนเนื้อเรื่องหนังสือสารคดี

ส่วนสำคัญที่สุดของหนังสือสารคดี ก็คือ เนื้อเรื่อง เนื่องจากเนื้อเรื่องควรประกอบไปด้วยลักษณะสามประการ ที่กล่าวมาแล้วคือเป็นความจริง เป็นที่พอใจของผู้อ่าน และมีความสำคัญต่อผู้อ่าน ขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้นจะช่วยให้ในข้อที่จะทำให้อารมณ์ของท่านเป็นความจริงและมีความสำคัญต่อผู้อ่าน แต่เพื่อให้เป็นที่พอใจของผู้อ่านของท่าน หลักเกณฑ์ต่อไปนี้จะช่วยได้เป็นอันมาก^{2,3}

1. **วิธีเขียนควรมีความตื่นเต้นเร้าใจ** ถ้ามุ่งให้ข้อเท็จจริงอย่างเดียว จะทำให้น่าอ่านน้อยลง เช่น

...เมื่อประตูดังขึ้น เรือที่เข้าแข่งขันทั้งหมดจะจำ
ออกจากจุดเริ่มต้นทันที ข้างนายท้ายเรือก็จะโบก
ธงและตีฆ้องให้จังหวะไปด้วย สองฟากฝั่งแม่น้ำ
ที่ทำการแข่งขัน จะมีประชาชนเบียดเสียดแย่งกัน
ชมอย่างแน่นขนัดและส่งเสียงเชียร์กันก้องท้องน้ำ
เป็นที่สนุกสนานครึกครื้นยิ่งนัก⁴

¹ ราชบัณฑิตยสถาน ฉบับย่อ หน้า 18-86

² William C. Knott. The Craft of Non-Fiction, p. 85-94.

³ ฐิตธวัช เฟลช และ เอ.เอช. แคลสส์ ท่องเที่ยวเขียนเรื่อง บทที่ 12

⁴ ประยงค์ อนันตพงศ์ และพลขันธ์ หน้า 115

2. มีการย้ำบ้างบางตอน เพื่อเน้นในสิ่งที่น่าสนใจหรือทำให้เกิดความประทับใจโน้มน้าวใจให้ประพจน์ปฏิบัติตาม เช่น

...เคยมีแพทย์ที่รักษาคนไข้ที่มีผี “ไม่หาย” ลิงอยู่ในจิตใจโดยทำการชี้แนะหรือให้สะกดจิตตัวเอง (auto-suggestion) โดยแพทย์อธิบายและแนะว่า “จะต้องหายๆ” และให้ผู้ป่วยชี้แนะตัวเองว่า “จะหายๆๆ” โดยเฉพาะเวลาตื่นใหม่ ๆ หรือตอนใกล้ๆ จะหลับ ซึ่งเป็นขณะที่จิตอ่อนตัว ชี้นะได้ง่าย ให้พยายามท่องในใจว่า จะหายๆๆ¹

3. มีการใส่วงเล็บบ้างบางครั้ง เพื่อเปลี่ยนอารมณ์ของผู้อ่าน ช่วยไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย คล้ายกับเป็นเรื่องเฉพาะระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านโดยตรง ไม่ต้องการให้ผู้อื่นทราบ จึงใส่วงเล็บไว้ เช่น

สถานที่ที่น่าเที่ยว นอกจากร้านสรรพสินค้าต่าง ๆ แล้ว ยังมีอีกมากแห่ง เช่น สวนโอวบุนโฮ้ว อ่างอาร์เบอร์ติน ถนนวิงออน ย่านวันใจ ถนนบันไดเลาะมาเจ้า (ติดกับจีนแผ่นดินใหญ่)

คำว่า ฮ่องกง แปลว่า ฮารน้ำหอม มีฉายาอีกอย่างหนึ่งว่าเมืองแก้วมังกร ดินแดนแห่งกั๊พเพ้า (ที่กำลังจะหมดไป)²

4. ภาษาที่ใช้ควรเป็นภาษากึ่งแบบแผน แต่บางครั้งอาจค่อนข้างมาทางภาษาปากมากกว่าค่อนข้างไปทางภาษาแบบแผน มีการสอดแทรกอารมณ์ขันบ้าง มิฉะนั้นวัยรุ่นคงอ่านไปได้ไม่นาน บางท่านกล่าวว่า ถ้าเขียนสารคดีให้เหมือนเขียนบันเทิงคดีจะน่าอ่านยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ผู้เขียนควรตัดสินใจเอาเอง เช่น

...แม้ว่าเราจะมีวรรณยุกต์บังคับเสียงได้เป็นเลิศ ก็เห็นจะต้องยอมจำนนในความละเอียดอ่อนแห่งภาษา ตามที่เขียน ๆ กัน บางท่านหับศัพท์โดยไม่ฟังวรรณยุกต์เลยก็มี บางท่านชอบหยอดวรรณยุกต์ไว้เป็นว่าเล่น ซึ่งก็ช่วยอะไรไม่ได้มาก เพราะเขียนอย่างหนึ่งก็มักจะออกเสียงไปอีกอย่างหนึ่งเสมอ...³

¹ ปะเวศ วัชรี วิธีกาเชิดล่อลวง หน้า ๑

² พรพธอน ธารานุมาศ บิน 36,000 ไมล์เที่ยวอเมริกาเหนือ... หน้า 34

³ ช่วย พูลเพิ่ม สนุกกับภาษาไทย หน้า 8

5. ใช้ประโยคที่มีรูปแบบต่าง ๆ กัน ใช้บทสนทนาบ้าง คำถามคำตอบบ้าง หรือใช้ประโยคสั้นบ้าง ยาวบ้าง การใช้รูปแบบประโยคแบบเดียวกันโดยตลอดทุก ๆ ย่อหน้า หรือบ่อยมาก คงทำให้วัยรุ่นผู้ร่าเริงเคร่งครัด เพราะความเบื่อหน่ายสุดประมาณ ควรจะใช้การเปลี่ยนรูปแบบของประโยคเป็นการเร้าใจให้น่าอ่านอีกแบบหนึ่ง เช่น

ขณะที่นักศึกษาแพทย์ปริศนาตอบเช่นนั้น เณิณ
ผู้เขียนมีสติระลึกได้ว่า “เอ๊ะ ที่มันพูดนี้คงจะเป็น
ความจริง”

ขณะที่เราขึ้นวอร์ดเขาไม่ได้ขึ้น

ขณะที่เขาขึ้นเราไม่ได้ขึ้น

มันคนละเวลากันจึงไม่เจอกัน เขาจึงว่า

“เวลาผมขึ้นผมก็ไม่เจออาจารย์เหมือนกัน”¹

6. เมื่อประสงค์จะให้ข้อเท็จจริงใด ๆ ขอให้บอกกล่าวโดยตรงและชัดเจน ไม่ต้องอ้อมค้อมหรือพูดกำกวมชวนให้เข้าใจผิดไปได้ โปรดอย่าลืมว่า “วัยรุ่นใจร้อน” พวกเขาทนอ่านอะไรที่อ้อมค้อมไม่ได้แน่ เช่น “...คนญี่ปุ่นส่วนมากสามารถเข้าร่วมกันได้ ปัญหาของเขาส่วนมากอยู่ที่ไม่ค่อยมี ‘เวลา’ ของเราก็คงจะขึ้นอยู่กับว่าไม่ค่อยจะมี ‘เงิน’ ”²

7. การเขียน ควรมีความหลักแหลม น่าฟังและหมั่นปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ วัยรุ่นชอบคนเก่ง ท่านจะเป็นขวัญใจของพวกเขา ถ้าท่านพิสูจน์ได้ว่า ท่านเก่งจริง ผู้เขียนที่หมั่นปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ จะอยู่ในบรรณพิภพได้นาน เพราะจะเป็นที่สนใจของทั้งวัยรุ่นและสำนักพิมพ์ เช่น “พวกก็เป็นเรื่องดี แต่ถ้าคนของพวกไม่ดี ระบบงานก็ชะงักงัน เราก็ก็นำเอา คนของพวกดี เราก็กว่เอาพวกก่อน”³

8. อ่านแนวการเขียนสารคดีที่มีอยู่ในตลาดหนังสือ และพิจารณาว่า เหตุใดสารคดีของนักเขียนบางท่านจึงเขียนได้สนุกสนาน น่าติดตาม แล้วลองปรับปรุงมาเป็นรูปแบบของการเขียนของท่านเองบ้าง จนกว่าท่านจะมีวิธีเขียนที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

9. เมื่อเขียนจบแต่ละตอน ลองอ่านและพิจารณาอย่างใจเป็นธรรมหลาย ๆ เทียวและปรับปรุงแก้ไข ถ้ามีวัยรุ่นที่ท่านเชื่อว่า เขาอ่านแล้ว จะกล้าบอกความจริงแก่ท่าน จงนำไปให้เขาอ่านหรือเพื่อนของเขาอ่าน ให้บุคคลเหล่านั้นเป็นกระจกเงาที่ใสสะอาด ส่องให้ท่านเห็นตนเองและแก้ไขวิธีเขียนของท่านก่อนที่จะส่งถึงสำนักพิมพ์

10. การเขียนสรุปลักษณะสำคัญ ถ้าเป็นบุคคลควรบอกเพศ วัย ลักษณะเด่น ลักษณะย่อยที่อาจปรากฏเป็นปกติวิสัยหรือเป็นครั้งคราว ลักษณะนิสัยและอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่นเมื่อพบเห็นและอาชีพ สามารถดูตัวอย่างได้จากเรื่อง จรัล มโนเพ็ชร ซึ่งจะยกตัวอย่างในตอนต่อไป ถ้าเป็นการบรรยายสถานที่ ควรบอกชื่อ ที่ตั้ง ลักษณะเด่น ลักษณะย่อยที่สำคัญ ความสำคัญ เวลาและบรรยากาศ เช่น “อนุสาวรีย์เทพีสันติภาพ เป็นอนุสาวรีย์ที่มีชื่อเสียงที่สุดในโลก ฐานสูง 152 ฟุต ลำตัวเทพีสูง 151 ฟุต เป็นรูปปั้นสุภาพสตรีมือขวาชูคบเพลิง มือซ้ายกอดเอกสารคำประกาศ

¹ ปะเวศ วัชรี วิธีกัมเชษฐาสถิต หน้า 103

² ชุนทอง อินทไทย คนไทยกับคนญี่ปุ่นใครจะ...กว่ากัน หน้า 101

³ ปะวิทย์ จำปาทอง โอเชียนนกวัด หน้า 46

อิสรภาพ อยู่บนเกาะสันติภาพในอาวนครนิวยอร์ก...”¹ ส่วนถ้าเป็นสัตว์หรือสิ่งของ เมื่อบอกชื่อแล้ว ควรบอกลักษณะเด่น ลักษณะย่อยที่สำคัญ ประโยชน์ ที่อยู่ ความเป็นอยู่ และความสัมพันธ์กับเรื่องที่เขียนด้วย²

11. การเลือกใช้ถ้อยคำ ควรเหมาะกับเวลา สถานที่ และบุคคล ตรงความหมาย มีน้ำหนัก สะกดการันต์ถูกต้อง ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและความคิด ใช้คำศัพท์แทนคำอธิบาย³ เช่น “น้ำตกในแอ่งการาเวลากลางคืนงามเหมือนเมืองในเทพนิยาย เพราะเขาเปิดไฟสีต่าง ๆ ทำให้น้ำตกแลดูสวยงามยิ่งนัก”⁴ ซึ่งแสดงประโยคที่เป็นเหตุเป็นผล ทำให้น้ำหนัก

12. การเขียนให้เข้ม ควรเขียนให้สั้น ตรงจุด ทิ้งท้ายกะทัดรัด ประทับใจ⁵

...ในโลกนี้มี “ทั้งการให้และรับ” เมื่อไม่มีผู้ให้และผู้รับอยู่ด้วยกัน การร่วมมือที่แท้จริงก็จะไม่เกิดขึ้น ปัญหาที่มีอยู่ว่าขออย่าให้เป็น “ผู้รับ” อยู่ตลอดไปเท่านั้น⁶

การติดต่อสำนักพิมพ์

เมื่อต้นฉบับของท่านสมบูรณ์แล้ว ควรติดต่อสำนักพิมพ์เพื่อขายต้นฉบับของท่าน วิธีต่อไปนี้เป็นวิธีที่ท่านจะนำไปปรับปรุงใช้ได้

1. เลือกดูว่า สำนักพิมพ์ใดพิมพ์หนังสือในแนวที่ท่านมีต้นฉบับอยู่
2. เขียนจดหมายถึงเจ้าของหรือผู้จัดการสำนักพิมพ์นั้นๆ แบบนี้ว่า ท่านเป็นใคร มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่เขียนอย่างไร เรื่องที่ท่านเขียนมีใจความย่อๆ อย่างไร
3. ทิ้งระยะไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ จึงมีจดหมายหรือโทรศัพท์ไปขออนัดหมายเพื่อนำต้นฉบับไปให้สำนักพิมพ์พิจารณา
4. ควรนำต้นฉบับไปพบเจ้าของหรือผู้จัดการด้วยตนเอง
5. นัดหมายมาฟังคำตอบ
6. ถ้าสำนักพิมพ์นั้นตกลงพิมพ์ต้นฉบับของท่าน ควรกลับมาลงรายละเอียดไว้ในต้นฉบับ (สำเนา) ว่าสำนักพิมพ์ใดรับจะพิมพ์ ตกลงกันเมื่อใด ควรติดตามข่าวทุก ๆ 2-3 เดือนว่าต้นฉบับของท่านได้ตีพิมพ์แล้วหรือไม่

¹ สุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ การเขียน หน้า 23-25

² พรพรรณ ธารานุมาศ บิน 36,000 ไมล์เที่ยวอเมริกาเหนือ... หน้า 191

³ สุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ อ.ด. หน้า 6-14

⁴ พรพรรณ ธารานุมาศ อ.ด. หน้า 164

⁵ ธุดอล์ฟ เฟลช และ เอ. เอช. แลสเซ่ ห้องเขียนเขียนเรื่อง บทที่ 14

⁶ ชุนทอง อินทร์ไทย คนไทยกับคนญี่ปุ่นใครจะ...กว่ากัน หน้า 127

7. เมื่อต้นฉบับของท่านพร้อมที่จะจัดจำหน่ายแล้ว สำนักพิมพ์จะจ่ายเงินให้ท่านตามที่ตกลงกัน อาจจะเป็น การขายขาดหรือรับเงินเพียงครั้งเดียวหรือเช่าโดยกำหนดระยะเวลา เช่น ห้าปี เมื่อเกินห้าปีไปแล้ว ถ้าสำนักพิมพ์จะพิมพ์ ใหม่ ท่านมีสิทธิ์จะได้รับเงินตอบแทนอีก หรืออาจจ่ายทุกครั้งที่พิมพ์ใหม่ ก็เป็นได้

8. สำนักพิมพ์จะให้หนังสือแก่ท่านจำนวนหนึ่ง เพื่อท่านจะเก็บไว้หรือแจกจ่ายให้ญาติสนิทมิตรสหายของ ท่านต่อไป

9. ถ้าสำนักพิมพ์นี้ไม่ตกลงรับพิมพ์ต้นฉบับของท่าน โปรดใช้ขั้นตอนที่ 1-5 ต่อไป จนกว่าจะมีผู้ซื้อต้นฉบับ ของท่าน

โปรดระลึกไว้เสมอว่า ในระหว่างที่ติดต่อขายต้นฉบับอยู่นั้น จงเริ่มเขียนเรื่องต่อไป ต้นฉบับเก็บไว้ไม่เสียหาย ไม่สำนักพิมพ์ใดก็สำนักพิมพ์หนึ่งคงจะรับพิมพ์งานของท่านอย่างแน่นอน

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของการเขียนสารคดีชีวประวัติ ที่ยกมานี้เป็นเรื่องหนึ่งใน 11 เรื่องในเล่ม เพราะต้อง ด้วยหลักเกณฑ์ในการเขียนเนื้อเรื่องหนังสือสารคดีนานาประการดังนี้

1. วิถีเขียน นำอ่าน การตัดตอนคำพูดของเจ้าของชีวประวัติที่ได้จากการสัมภาษณ์ ทำให้มีความรู้สึกราว กับว่าผู้อ่านกำลังคุยอยู่กับจรัล มโนเพ็ชรเอง ขณะเดียวกันก็ได้ข้อเท็จจริงไปด้วย

2. เมื่อใดที่ผู้เขียนต้องการเน้นคุณธรรมของเจ้าของชีวประวัติ จะขึ้นย่อหน้าใหม่ให้สะดุดตาและเห็นเด่นชัด รวากับจะเชิญชวนให้วัยรุ่นปฏิบัติตาม เช่น

“จรัลเป็นเด็กชอบแสวงหาความรู้ ช่างคิดและช่างสังเกต”

“จรัลชอบวิ่งออกกำลังกายในตอนเช้า”

“จรัลเป็นเด็กขยัน ชอบทำงานและชอบช่วยเหลือผู้อื่น...”

“จรัลรักและสนใจดนตรี”

3. ภาษาที่ใช้ในการบรรยายเป็นภาษาเรียบง่าย ตรงไปตรงมาสลับด้วยคำพูดของเจ้าของชีวประวัติ แม้ว่า เรื่องนี้จะเป็นสารคดีชีวประวัติ แต่การเขียนทำให้อ่านเพลินราวกับกำลังอ่านบันเทิงคดี

4. มีการใช้ประโยคในรูปแบบต่าง ๆ มีทั้งการบรรยายอย่างสั้น ๆ สลับกับบทสนทนา ทำให้น่าอ่าน

5. ให้ข้อเท็จจริงโดยตรงและชัดเจนตลอดเรื่อง

6. มีวิธีเขียนที่หลักแหลม ยกประเด็นสำคัญขึ้นมาเป็นหัวข้อบรรยาย ทำให้ผู้อ่านประสงค์จะติดตามเรื่อง แต่ละเรื่องด้วยความสนใจ ยกความเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่ปรากฏในสื่อมวลชนมาขยายทศนะต่อเจ้าของชีวประวัติ ให้เด่นชัดยิ่งขึ้นอีกด้วย

7. มีการสรุปลักษณะสำคัญของเจ้าของชีวประวัติ จากรูป ทำให้ทราบว่าเป็นชาย จากวันเดือนปีเกิดทำให้ ทราบวัย บอกลักษณะเด่น เช่น รักและสนใจดนตรี ขยัน ชอบช่วยเหลือผู้อื่น บอกลักษณะนิสัยและอารมณ์ว่าเป็น คนช่างคิด บอกความรู้สึกของผู้อื่นเมื่อพบเห็นโดยการยกความเห็นที่ปรากฏในสื่อมวลชนมา ในตอนท้ายของชีวประวัติ และบอกอาชีพโดยครบถ้วนตามหลักเกณฑ์

8. วิถีเขียน กระชับรัด ประทับใจ เช่น “จรัลสนใจดนตรีและกีฬา” “จรัลรักสนใจคนแก่และเด็ก”

ตัวอย่างสารคดีชีวประวัติ

จรัล มโนเพ็ชร¹

ศิลปิน : ราวาลสันติภาพ
องค์การยูนิเซฟ พ.ศ. 2525

ศิลปินหนุ่มจากลานนา
ผู้โด่งดังมาจาก
“โฟล์คของคำเมือง”

บ้านของจรัลอยู่ย่านประตูเชียงใหม่ใกล้วัดพันแหวน หน้าวัดมีหนองน้ำใหญ่ ชาวบ้านเรียกกันว่า “หนองจริน” ถ้าเป็นฤดูฝน หนองจรินจะมีน้ำขังจนกลายเป็นบึงขนาดใหญ่ มีผักบุ้ง จอก แหน เต็มไปหมด มีปู ปลา ชุกชุม นกเป่านกน้ำ จึงชอบมาหากินที่หนองน้ำแห่งนี้

เด็ก ๆ ละแวกบ้านวัดพันแหวนชอบมาวิ่ง เล่น บริเวณหนองจริน รวมทั้งจรัลด้วย เพราะบริเวณกว้าง มีต้นไม้ใหญ่เยอะมาก เด็ก ๆ จะชอบมาเล่นต้นไม้ เล่นไล่จิ้งจอก เล่นฟุตบอลและอื่น ๆ อีกเด็กของจรัลจึงอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ เขาจึงรักธรรมชาติ รักป่าไม้ และสัตว์ต่าง ๆ

จรัลเป็นเด็กชอบแสวงหาความรู้ ช่างคิดและช่างสังเกต ขณะไปวิ่งเล่นที่หนองจรินในวัยเย็น เขาจะพบหญิงชราคนหนึ่งมาเก็บผักบุ้งที่หนองน้ำแห่งนี้เป็นประจำ จรัลเรียกหญิงชราคนนั้นว่า “ยาย” จรัล สนใจชีวิตความเป็นอยู่ของยายมาก รู้สึกสงสาร เพราะยายแก่มากแล้ว แต่ก็ยังต้องทำงานหาเลี้ยงตัวเอง ด้วยเหตุนี้ เขามักจะไปช่วยยายเก็บผักบุ้งอยู่เสมอ บางครั้งก็แวะไปคุยกับยายที่กระท่อมซึ่งยายปลูกอยู่ใกล้วัด วันหนึ่งเขาถามยายว่า

¹ นवलจันทร์ รัตนากษ “จรัล มโนเพ็ชร” ใน คนดีคนเด่น หน้า 3-22

“ยายจำ ทำไมยายอยู่คนเดียว ลูกหลานยายไปไหนหมด”

“ยายมีลูกสาว แต่เขาหนีตามผู้ชายไปนานแล้ว”

“ยายเสียใจไหม” จรัล ถามต่อ

“เมื่อแรกยายก็เสียใจ ยายอายุชาวบ้านเขา แต่ตอนนี้ยายไม่คิดอะไรแล้ว อีกไม่นานยายก็ตาย”

จรัลชอบชวนยายคุยถึงเรื่องเก่า ๆ เช่นเรื่องบ้านเรือน ชีวิตผู้คนในสมัยก่อน ยายจะเล่าเรื่องนั้นอย่างมีความสุข จรัล สังเกตว่า ยายพอใจในสภาพที่เป็นอยู่ ยายจึงดูเป็นคนแก่ที่มีความสุข ตอนเข้าไปทำความสะอาดบริเวณวัด เตรียมอาหารให้พระ คอยเก็บถ้วยชามล้าง เมื่อเสร็จแล้วยายจะกลับมาพักผ่อนที่กระท่อม ตอนเย็นจะออกไปเก็บผักบุ้งที่หนองจรินเพื่อนำไปส่งที่ตลาดตอนเช้ามีด

เย็นวันหนึ่ง จรัลไปเที่ยวเล่นที่หนองจรินเช่นเคย เขารู้สึกแปลกใจที่ไม่เห็นยายมาเก็บผักบุ้ง พอวันรุ่งขึ้นไม่เห็นยายอีก จึงตามไปหายายที่วัด ทางวัดบอกว่าไม่เห็นยายมาช่วยงานสองวันแล้ว จรัลตามไปดูยายที่กระท่อม ตะโกนเรียกอยู่ครู่หนึ่งไม่มีเสียงตอบ จึงเข้าไปในกระท่อม แล้วเขาก็ได้พบยาย จรัลเล่าว่า “แกตายอยู่ในกระท่อมอย่างสงบเงียบ ตอนนั้นผมอายุสักสิบขวบ เรื่องราวของแกฝังอยู่ในใจผมมาตลอด”

จรัลชอบวิ่งออกกำลังกายในตอนเช้า จรัลจะวิ่งผ่านชายชราที่กำลังจูงหลานไปโรงเรียนอยู่ทุกวัน ตาจูงหลานเป็นภาพที่ประทับใจจรัลมาก ตาถือไม้เท้ามือนึง อีกมือนึงจูงหลาน เมื่อจรัลวิ่งผ่าน เขาจะร้องทักคำว่า “สวัสดีครับ ตา” ตาจะตอบกลับมาทุกครั้งว่า “สวัสดี หลานชาย”

จรัลรักและสนใจคนแก่ ใกล้บ้านจรัล มีชอหวานตาบอด ซึ่งร้องเพลงและเล่นชิงแก่่มาก เขาเรียกเก่าว่า “ลุงคำคำ” จรัลชอบไปนั่งฟังลุงคำคำเล่นชิง จรัลบันทึกชีวิต “ลุงคำคำ” ไว้ว่า

“ลุงคำคำอยู่ข้างบ้านผม ผมเห็นแกมาตั้งแต่เด็ก แกเป็นคนตาบอดและเป็นวิฬก เมื่อก่อนมีร้านเหล้าอยู่ตรงประตูเชียงใหม่ ชื่อร้านลุงปิ่น ขายลาบ ขายเหล้าโรง บ่าย ๆ ลุงคำคำกับเมียแกจะจูงกันเดินมา โดยมีชิงแบกอยู่ ตลอดทางก็จะทะเลาะกันมาจนกระทั่งถึงร้านเหล้า...เวลามีคนให้ส่งทางค์แก หากแกอารมณ์ดีแกก็จะรับไว้ แต่ถ้าวันไหนอารมณ์ไม่ดี แกก็จะด่าคนให้เงินเจ็บ ๆ แสบ ๆ แล้วขว้างส่งทางค์ทั้งด้วย หั้ว ๆ ที่แกมีอาชีพเป็นวิฬก แต่ส่วนมากแกจะรับทานจากคนอื่น จะเป็นข้าวกับเหล้ามากกว่า ตกเย็นก็จะมากันทั้งคู่อายุ...ตอนเช้า ๆ หากแกมีอารมณ์ดี แกจะร้องเพลงเล่นชิงให้พวกเด็ก ๆ ฟัง ร้องเพลงทุกประเภทที่ตั้งอยู่ทั้งเก่าทั้งใหม่ แกร้องได้หมด ที่ประทับใจมากที่สุดเพลง-นกเขา-ของแก เนื้อร้องที่ผมพอจำได้ก็มีว่า...มีนกเขาอยู่ตัวหนึ่ง เลี้ยงไว้ได้คาบ้าน ทุกวันก็ขันหนวากู ย้ายไปแขวนไว้บนต้นไม้ ก็ขันทั้งวันทั้งคืนเลยเอานกเขาไปลอยน้ำ ก็ยังขันตลอดจนลับสายตาไป พอโตขึ้นมาแล้ว ผมเอาเนื้อเพลงนี้มาคิด ก็รู้สึกว่ามันไม่ใช่เพลงธรรมดาเนี่ย มันมีอะไรลึก ๆ แอบแฝงอยู่”

นอกจากเป็นเด็กช่างคิดและช่างสังเกตแล้ว จรัลยังสนใจเรื่องดนตรีเป็นพิเศษ ครอบครัวของจรัลรักและสนใจดนตรีกันทุกคน พ่อเล่นดนตรีได้หลายอย่าง แม่เล่นเปียโน จรัลเล่าว่า

“แม่เป็นคริสเตียน ท่านเล่นเปียโนในโบสถ์ ผมฝึกเปียโนกับท่านเมื่ออยู่ประถมสอง เรียนเปียโนทุกอาทิตย์ วันอาทิตย์ไปโบสถ์กับแม่ท่านก็สอนให้ อายุประมาณแปดขวบ ชอบดนตรีกับกีฬามาก ชอบฟังเพลง ตอนแรก ๆ ฟังพวกโฟล์คเพราะผมมีพื้นฐานจากดนตรีในโบสถ์ เพลงบลูส์เก่า ๆ ฟังแล้วชอบมาก สนใจมันอย่างจริงจัง ๆ จัง ๆ เลยทำให้เริ่มหัดเล่นกีตาร์ ช่วงอยู่ประถม 5-ประถม 7 เริ่มเรียนกีตาร์อย่างจริงจัง ซึ่งก็เล่นได้ตั้งแต่ยังเล็ก....”

“พ่อผมเป็นข้าราชการ แม่เป็นแม่บ้าน ผมมีพี่สาวคนหนึ่ง ในพี่น้องทั้งหมดเจ็ดคนซึ่งเป็นผู้ชายหมด พ่อชอบแกะสลัก ชอบเขียนรูป ซึ่งนับเป็นรายได้พิเศษให้ครอบครัว ถ้าว่าไปแล้ว ครอบครัวเราอยู่ในฐานะที่ไม่ดีมากนัก อีกทั้งยังมีลูกมากเข้าใกล้กับ แม่ต้องช่วยหารายได้ให้ครอบครัวด้วยการเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป ครอบครัวผมไม่มีปัญหาเลย ทุกคน

เรียนกันจบ ดีบ้างไม่ดีบ้าง ตัวผมนับว่าเป็นเจ้าปัญหามากกว่าคนอื่นทั้งหมด ชอบเถียง แล้วชอบพูดสั้น ๆ โดยคิดว่าผู้ฟังเข้าใจ เลยทำให้มีปัญหาอยู่เป็นประจำ เพื่อนฝูงกับผมก็เหมือนกัน บางทีเราไม่เข้าใจว่าทำไมเขาไม่เข้าใจในสิ่งที่เราพูด....”

จรัลเป็นเด็กขยัน ชอบทำงาน และชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่แล้ว ยังเป็นภาระในครอบครัว จรัลถือเป็นหน้าที่ เขาช่วยงานได้หลายอย่าง โดยเฉพาะในช่วงปิดเทอมและวันหยุด เขาเล่าว่า

“...ช่วยพ่อตอนท่านเขียนรูปขาย เวลาท่านแกะสลักก็ช่วยขัดกระดาษทราย ลงแล็กเกอร์ บางทีก็ช่วยผสมสี เาสีมาบดผสมขาว บางครั้งก็ช่วยแม่พับผ้า ดัดกระดุม เวลาปิดเทอมจะออกไปหางานทำ ทำมันทุกอย่าง เช่น เป็นคนงานกรมทาง ไปเป็นเด็กเสิร์ฟห้องอาหาร ยังเคยทำงานเก็บขยะ แต่ทำได้เพียงสิบห้าวันก็ไม่ไหว เพราะมันเหม็นมากเลย พ่อรับเงินเดือนเลยลาออก ตอนนั้นจำได้ว่ารับค่าจ้างวันละ 17 บาท บางทีพ่อไม่สบาย งานที่เขาสั่งทำกำลังเร่งอยู่ก็เลยเขียนรูปแทนให้พ่อ พวกงานเขียนอะไรทำนองนี้ผมได้มาจากพ่อ ส่วนงานทางด้านดนตรีได้จากแม่ ช่วงนั้นจำได้ว่าเล่นดนตรีกันทุกเย็น...”

ครอบครัวของจรัล เป็นที่รู้จักกันว่า “ครอบครัวนักดนตรี” เขาเล่าถึงความสุขเวลาอยู่พร้อมหน้า พ่อ แม่ พี่น้องว่า

“...ช่วงนั้นฟังเพลงเก่า ๆ สมัย ม.ล.พวงร้อย แม่ร้องให้ฟัง พ่อเล่นดนตรี ท่านเล่นซึ่งได้ เล่นก็ตาร์ได้ เล่นไวโอลินได้ วันดีคืนดีก็จะร้องกับแม่สองคน น้อง ๆ ทุกคนต่างชอบดนตรี ต่างคนต่างแสวงหากันเอาเอง พวกเราได้เปรียบตรงทุกวันนี้เราดีทุกคนจะต้องอยู่บ้าน ไม่มีใครออกไปไหนในตอนเย็น เพราะทุกคนจะต้องกินข้าวกันที่บ้านร่วมกัน จะไปไหนไม่ได้เด็ดขาด ก็เขี้ยวเสร็จจะเล่นดนตรีกัน ขณะที่เล่นกันอยู่ ชาวบ้านเขาออกมายืนฟังหน้าบ้าน พวกเขารู้เลยว่าเป็นครอบครัวนักดนตรี...”

จรัลสนใจดนตรีและกีฬา และเป็นคนตั้งใจจริง เขาฝึกซ้อมดนตรีและกีฬาย่างสม่ำเสมอ จรัลเป็นผู้รู้จักใช้เวลา เขาสามารถแบ่งเวลาเรียน เวลาเล่นได้อย่างเหมาะสม เขาเป็นนักกีฬา เขาเรียนเก่ง สอบได้ที่หนึ่งมาตลอด เคยสอบได้ที่สองครั้งเดียวตอนอยู่ ม.ศ.2 วิธีเรียนของจรัลคือ สนใจฟังครูอธิบาย กล้าซัก กล้าถาม เมื่อไม่เข้าใจ จรัลเล่าว่า

“ผมจะไม่เหมือนกับเพื่อน ๆ ที่อายุแล้วไม่ถาม ผมถามเลย ถามจนเพื่อนบางคนรำคาญ ถามอะไรมากมายนักจะกัมันไม่เข้าใจผมก็ถาม แล้วมันจบตรงเวลาเรียนเท่านั้นเอง ผมเลยไม่จำเป็นต้องไปนั่งท่องจำวิชาที่ต้องท่องอย่างประวัติศาสตร์ ผมก็ต้องท่อง เพราะบางทีไม่လာบรรยายใช้ความเข้าใจได้ งานผมทำส่งอาจารย์ตลอด...” ด้วยเหตุนี้ จรัลจึงเป็นความหวังของพ่อแม่ พ่อแม่ต้องการให้จรัลเรียนแพทย์ จรัลเล่าอีกว่า

“เพราะผมเรียนดี พ่อแม่อยากให้เรียนหมอ ความที่ผมเรียนเร็ว พอจบ ม.ศ.3 อายุแค่สิบสามเท่านี้เอง ความคิดความอ่านไม่มีเป็นตัวของตัวเอง ตามเพื่อน ติดเพื่อน เพื่อนไปเรียนเทคนิคกัน ก็ตามไปเรียนให้ได้ ทั้ง ๆ ที่พ่อแม่ไม่อยากให้เรียน อยากให้เรียน ม.ศ.4-5 ผมก็ไปสอบเข้าที่โรงเรียนปรีณชโรแยลวิทยาลัย เป็นโรงเรียนมีชื่อเสียงมากในเชียงใหม่ แล้วสอบได้ที่หนึ่งเสียด้วย แต่ผมจะไปเรียนเทคนิคภาคพาณิชย เชียงใหม่ หากไม่ได้เรียนจะไม่เรียนเลย ไปตอนแรกกลัวครูสอบแผนกไฟฟ้า เพราะเพื่อนไปสอบกันเยอะ ก็สอบติดอีก แม้รู้จักกับผู้อำนวยการ แม่ไม่อยากให้เรียน ไหน ๆ มันก็มาทางนี้แล้ว ให้มันเข้ามามาแผนกบริหาร ผมเลยย้ายไปเรียนแผนกบริหาร ใจจริงแล้ว...ช่วงนั้นนับเป็นช่วงที่แย่มากทางความคิด ความอ่าน คือเพื่อนมันโตแล้ว ส่วนผมก็ยังเป็นเด็ก ตอนนั้นเฝ้าเพื่อนอย่างเดียว...”

เมื่อสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเทคนิคพายัพ จรัลอายุยังไม่เต็ม 18 ปี จึงหางานทำไม่ได้ เขาใช้ช่วงเวลานี้หางานทำไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่เป็นเด็กรับใช้ในโรงแรม ทำสวน ทำไร่ และอื่น ๆ เมื่ออายุครบ 20 ปี เขาเข้ารับราชการเป็นสมุห์บัญชีแล้วลาออก เล่นดนตรี ฝึกฝนดนตรีอยู่พักหนึ่ง จึงไปทำงานที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ตลอดเวลาเขายังเล่นดนตรีเป็นงานอดิเรก ความคิดที่จะทำเพลงของตนเองและยึดเป็นอาชีพอย่างจริงจังได้เกิดขึ้น เมื่อเขาร้องเพลง “น้อยใจยา” ในงานวันเกิดของเพื่อน ผู้ฟังชื่นชมมาก จรัลจึงได้ลองบันทึกเพลงชุดแรก คือชุด “โฟล์คของคำเมือง” ปรากฏว่าเป็นเทปเพลงชุดที่ขายดีในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ. 2520 นับแต่นั้นมา วงการศิลปินจึงปรากฏชื่อ “จรัล มโนเพ็ชร” ศิลปินหนุ่มจากลานนา

จรัล มโนเพ็ชร

เกิดเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2498 ณ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ บิดาชื่อสิงห์แก้ว มารดาชื่อต้อมคำ บิดามีอาชีพรับราชการ จรัลมีพี่น้องเจ็ดคน

การศึกษา

จรัลเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนพุทธโสภณ และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนเมตตาศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ จรัลเป็นนักเรียนที่มีประวัติการเรียนดีมาก สอบได้ที่ 1 มาตลอด สอบได้ที่ 2 เพียงครั้งเดียว เข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยเทคนิคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาบัญชี เมื่อ พ.ศ. 2516

ฝึกดนตรีตั้งแต่เรียนชั้นประถม

จรัล รักและสนใจดนตรี ฝึกเรียนดนตรีและสามารถเล่นได้ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก หัดเล่นเปียโนเมื่อเรียนชั้นประถมปีที่ 2 เล่นซิงเมื่อเรียนชั้นประถมปีที่ 3-4 เล่นกีตาร์เมื่อเรียนชั้นประถมปีที่ 5-7 ดิซิมได้เมื่อเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1 จรัลได้รับความสนับสนุนทั้งจากทางบ้านและทางโรงเรียน ทางบ้านพ่อแม่เป็นนักดนตรี ทางโรงเรียนก็สนับสนุนและเปิดโอกาสให้แสดงความสามารถทางดนตรี เช่น ให้เป็นตัวแทนเสียงร้องเพลง แสดงดนตรีแก่ผู้มาเยี่ยมชมโรงเรียน และเล่นดนตรีให้เพื่อนนักเรียนฟังสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง

จรัล ฝึกดนตรีอย่างจริงจังเมื่อเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคพายัพปีที่ 2 ขณะนั้นอายุประมาณ 14 ปี เป็นช่วงที่เขาสนใจดนตรีลูกทุ่งตะวันตก (เพลงโฟล์ค) เช่น เพลงของ กิบบี ดีแลน เลียวนาร์ด โคเฮน พอเรียนชั้นปีที่ 3 เริ่มร้องเพลง และได้ค่าจ้างจากการไปเล่นดนตรีตามงานบ้าง ตามโรงแรมบ้าง ส่วนใหญ่เล่นเพลงลูกทุ่งตะวันตก

เขียนบทกวี แต่งเพลง

จรัลชอบเขียนบทกวี และแปลเพลงฝรั่งเป็นภาษาไทยตั้งแต่เรียนชั้นมัธยม หลังเหตุการณ์ 13-14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เขียนเพลงปลุกใจ เพลงเชียร์และเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอุดมการณ์

ชอบอ่านผลงานของเฮมิงเวย์

จรัลชอบอ่านเรื่องสั้นที่เขียนโดย เฮอร์เนสต์ เฮมิงเวย์ นักประพันธ์ชาวอเมริกัน เขาชอบลักษณะความแข็งแกร่งอดทน และวิธีการต่อสู้ของผู้เฒ่าในเรื่อง เฒ่าฉญทะเล ของเฮมิงเวย์มาก เขาสรุปว่า “ชอบอ่านเรื่องที่มีเด็กและคนแก่”

14 ตุลาคม 2516 อ่านมาก คิดมาก

ช่วงก่อน 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 มีหนังสือเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพพิมพ์เผยแพร่มาก จรัลจึงหาอ่านได้ง่าย เขาอ่านทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง ถึงอ่านมาก ก็ยังคิดมาก เริ่มมองหาจุดมุ่งหมายที่ซ่อนเร้นในหนังสือ ในบทความที่อ่าน ในข้อความระหว่างบรรทัด จรัลเล่าว่า

“ความคิดดังกล่าว มีผลต่อการร้องเพลงด้วย บทเพลงต่าง ๆ ที่ร้องมา ก็ฟังจะเข้าใจมากขึ้น ว่าเขาแต่งกันเพื่ออะไร เริ่มคิดอยากทำเพลงขึ้นมา ได้ความคิดว่า ดนตรีไม่ใช่ทำให้เรามีความสุขเพียงอย่างเดียว แต่เนื้อหาของบทเพลงควรมี

ก็หิพลดลงผู้ฟังด้วย จึงหันกลับไปฟังเพลงที่เคยฟังมาแล้ว เพื่อศึกษาและพยายามเข้าใจมันให้มากยิ่งขึ้น และเริ่มรู้ว่าคนแต่งเพลง ไม่ใช่ทำงานเพื่อธุรกิจเพียงอย่างเดียว แต่เพื่อเป้าหมายทางความคิดต่อสังคมอีกด้วย...” จรัลรู้สึกประทับใจในคำร้องในเพลง “โบวี่ง อีน เดอะ วันด์” ของ บ็อบ ดีแลน และคำร้องในเพลงของ โจน บาซ มาก

จรัลสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเทคนิคพายัพ อายุไม่เต็ม 18 ปี จึงหางานทำไม่ได้ เขาบอกกับตัวเองว่า “เราจะต้องศึกษาอะไรอีกมาก...”

แสวงหาประสบการณ์ชีวิต

“อยากจะออกไปสัมผัสกับความจริงของชีวิต อยากจะเขียนเพลง ร้องเพลงให้มันซาบซึ้ง...จริง ๆ แล้ว ตัวผมเองยังไม่รู้อะไรเลย คือยังไม่เข้าใจอะไรทั้งสิ้น เริ่มไปรับจ้างล้างจานที่โรงแรมในเชียงใหม่...พูดภาษาอังกฤษได้ เลื่อนตำแหน่งมาเป็นบอย พอดีเงินเดือนลาออกเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ถูกล้วงกระเป๋าไม่มีเงิน เห็นป้ายรับสมัครคนสวนแถวราชวิถี จึงเข้าไปสมัคร ทำงานได้เดือนครึ่งลาออก ตั้งใจจะไปท่องเที่ยวเมืองกาญจน์...แต่ลงแค่นครปฐม อยากลองไปรถโบก ออกมายืนโบกรถ แต่ไม่มีคนรับ...เลยไปสมัครทำงานในปั้มน้ำมัน จากนั้นไปทำงานในไร่อ้อยที่บ่อพลอย กาญจนบุรี ทำงานได้ทุกอย่างตั้งแต่เก็บเศษอาหารมาขายกับ ถั่วกับกล้วย เจ้าของไร่แปลกใจ ถามเรื่องการศึกษาก็บอกตามความจริง บอกแล้วก็จะลาออก เพราะอยากรู้อะไรต่อ...ไปจนถึงหาดใหญ่ นั่งกินอาหารที่ร้านไถ่ย่าง เห็นเขาเล่นกีตาร์กันก็เลยขอเขาเล่น เขาก็เลยให้เป็นนักดนตรีประจำร้าน...พอแม่มาตามตัวให้กลับไปทำงานที่เชียงใหม่ สอบได้ไปเป็นสมุห์บัญชีที่พะเยา รับราชการที่พะเยาได้ 2 ปี ลาออกจากงาน...เพราะมีความกดดันมาก พยายามทำงานและต่อสู้กับเรื่องคอร์รัปชันในระบบราชการ เมื่อมาตรวจดู เห็นว่า ไม่มีประโยชน์ที่จะต่อสู้ต่อไป จะตายเสียเปล่า ๆ...” ถึงแม้จะออกจากราชการแล้ว ความตั้งใจที่ได้รับจากการทำงานในช่วงนั้น ทำให้จรัลมองโลก มองคนในแง่ร้าย รู้สึกขมขื่น และห่อถอยไประยะหนึ่ง

ทำงานธนาคาร

จรัลเข้าทำงานที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รู้สึกพอใจในสภาพงานที่เป็นระบบ ในช่วงนี้จรัลได้รวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ เล่นดนตรีกันทุกวันเสาร์ เริ่มไปริ้วราก็เก๋ไก๋ ๆ เรื่องก็ดาร์ และซุ่มกันอย่างจริงจัง เริ่มมีความคิดที่จะทำงานเกี่ยวกับดนตรีบ้าง

แรงกระตุ้นจากเพลง “น้อยใจยา”

“ประมาณเดือนมกราคม ๖0 ผมไปงานวันเกิดของเพื่อน มีคนไปงานกันมาก ทั้งนักดนตรีและไม่ใช่นักดนตรี เล่นเพลงกันคนละเพลง พอมาถึงผมเป็นคนสุดท้าย ก็ไม่มีเพลงอะไรจะเล่นแล้ว เพราะเพื่อน ๆ เขาเล่นกันหมด เลยจัดเอาเพลงคำเมืองเพลง น้อยใจยา ขึ้นมาเล่น พอร้องเจ้าของวันเกิดกับแม่ของเพื่อนลุกขึ้นร้อง ทุกคนก็ร้องตามได้เป็นบางช่วง บางวรรค แต่ส่วนใหญ่สับสนทำนองได้หมด ผมจึงรู้ว่าเพลงพวกนี้มันอยู่ในจิตใจของทุกคน ถึงแม้ว่าพวกเขาจะเล่นเพลงสากลกันอยู่ก็ตาม คืนนั้นคุณมาบัต กัซวงค์ ไปในงานเลี้ยงนี้ด้วย ก็เลยชวนผมทำเพลงคำเมือง...”

ศึกษาค้นคว้า “น้อยใจยา”

“ผมเริ่มค้นหาคำเพลงเก่า เริ่มค้นหาคำเพลงน้อยใจยา ค้นว่าเนื้อที่ถูกต้องนั้นเป็นอย่างไร ค้นดูตามต้นฉบับจากงานสัมมนา งานวิจัย...ไปหาผู้รู้ คนเก่า คนแก่ เจอปัญหามากมายไปหมด เพราะเนื้อเพลงไม่ตรงกันสักแห่ง แต่ทำนองเหมือนกัน เลยเลือกเอาความที่จะสัมผัสกันได้ รวบรวมเรียบเรียงใหม่ เอาทำนองเพลงโบราณคงไว้...เนื้อเพลง สำนวนที่เขียนนั้นลึกลับมาก เป็นภาษาที่สละสลวยมากทีเดียว ผมไม่อยากเปลี่ยนแปลง บางคำจะไม่มีใช้แล้วในสมัยนี้ หลายคำก็ตายไปแล้วสำหรับผู้คนทุกวันนี้...”

เพลงจากนิทานพื้นบ้าน-ชีวิตจริงชาวเหนือ

เพลงของจรัลหลายเพลง มีลักษณะเป็นนิทานปรัมปราประเภทบัลลาด (Ballad) ซึ่งเป็นนิทานสำหรับขับร้องในสมัยอดีต เนื้อเรื่องของบัลลาดจะเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ เป็นต้นว่า ความรัก ความสงสาร ความตาย บางครั้งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ความกล้าหาญ ผจญภัยต่าง ๆ เพลงของจรัลที่มีลักษณะนี้ นอกจาก เพลงน้อยใจยาแล้ว ยังมีเพลงอื่น ๆ อีก เช่น เพลง มะเมียะ เอื้องผึ้ง จันผา เป็นต้น

มะเมียะ-สาวพม่า

“ผมเอามาจากเรื่องความรักอันเป็นอมตะของลูกเจ้าเมืองเชียงใหม่ (เจ้าสุทโธทนะ) กับสาวชาวพม่า (มะเมียะ) เมื่อครั้งเจ้าสุทโธทนะไปเรียนหนังสือที่เมืองมะละแหม่งประเทศพม่า...ตอนสุดท้ายต้องจากกันทั้งรัก...ใช้เวลาคนเรื่องนี้หลายปีทีเดียว...มีคำเปรียบเทียบกับ...มีจะมีเมียพม่าเมียเจ้าหรือ มีแต่จะออกแตกตายเหมือนเจ้าน้อยสุทโธทนะ”

ผลงานเพลงของจรัล

“อมตะ 1”	เพลงเอก ได้แก่ อ้ายคำ, ของกินคนเมือง
“อมตะ 2”	เพลงเอก ได้แก่ ก้ายงั่ว, แอ้วสาว
“เสียงซิ่ง ที่ลั่นทราย”	เพลงเอก ได้แก่ เมืองเหนือ, กลิ่นเอื้องเสียงซิ่ง
“จากยอดดอย”	เพลงเอก ได้แก่ จากยอดดอย, มิตะ
“ลูกข้าหนึ่ง”	เพลงเอก ได้แก่ ตากับหลาน, มะเมียะ
“แตกหนุ่ม”	เพลงเอก ได้แก่ ดอกฝ้าย, บ้าน
“อ้อ...จา..จา..”	เพลงเอก ได้แก่ อ้อ...จา..จา..”
“บ้านบนดอย”	เพลงเอก ได้แก่ ลุงดำคำ, ม่อฮ่อม
“เอื้องผึ้ง จันผา”	เพลงเอก ได้แก่ เอื้องผึ้ง จันผา, แม่คำปลาจ่อม

เอกลักษณ์ผลงานของจรัล

เอกลักษณ์การแสดงดนตรีของจรัลมีหลายลักษณะ ตั้งแต่บรรยากาศที่เป็นไทย คำร้องภาษาเมืองเหนือที่เรียกกันว่า “คำเมือง” ลักษณะเฉพาะของทำนองดนตรี และลีลาการขับร้อง

จรัลมักจะทำเพลง ทำคำร้อง ทำทำนองและขับร้องเอง และเล่นดนตรีด้วย คำร้องบางเพลงจะรวบรวมจากของเก่า แม้เพลงที่แต่งใหม่ จรัลก็พยายามใช้คำร้องเป็นคำเมือง ทั้งนี้เพราะจรัลมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น บำบัดเมืองนอนของตนยิ่งนัก มีความตั้งใจว่า “จะรักษาวัฒนธรรมของชาวเหนือให้ดำรงอยู่เท่าที่จะทำได้”

เพลงของจรัลส่วนใหญ่จะพรรณนาชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเหนือ พรรณนาภูมิประเทศทั้งดงดง บางเพลงงามทั้งคำทั้งความ บางเพลงเขียนเป็นบทกวีทางภาคเหนือ ที่เรียกว่า “คำว” เช่น เพลง “แม่คำปลาจ่อม”

จรัล รัก สนใจคนแก่และเด็ก เพลง “อ้อ...จา..จา..” จรัลได้รับอิทธิพลมาจากเพลงกล่อมเด็กของภาคเหนือ “ผมต้องการเก็บสิ่งเก่า ๆ ที่กำลังจะสูญไปเอาไว้” เมื่อองค์การยูนิเซฟ สร้างภาพยนตร์เรื่อง “เพ็ญศรีและเปรมฤดี” ซึ่งมีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับความรักความผูกพันระหว่างแม่กับลูก จรัลได้ทำเพลงประกอบให้ทั้งเรื่อง

เพลงเด่นของจรัลมีหลายเพลง เช่น เพลง “อ้ายคำ” เพลง “ลุงดำคำ” เป็นเพลงที่มีที่มาจากชีวิตจริงของคนแก่ที่จรัลเคยใกล้ชิดและคุ้นเคยด้วย ด้วยเหตุนี้จรัลจึงสามารถถ่ายทอดชีวิตคนแก่ทางภาคเหนือได้อย่างสมจริง ใส่อารมณ์และดนตรีได้อย่างกินใจ ด้วยลีลาการขับร้องที่นุ่มนวล และชัดถ้อยชัดคำ

เกี่ยวกับทำนองเพลง จรัสนิยมใช้ทำนองเพลงพื้นบ้าน เพลงลูกทุ่ง เพลงสวด และทำนองเพลงโบราณของลานนา จรัสมีจุดมุ่งหมายของการใส่ทำนองเพลงว่า

“...ต้องการเอาทำนองดนตรีดั้งเดิม นำมาทำใหม่ เพื่อต้องการให้ผู้ฟังรู้สึกตัวว่า ดนตรีประเภทนี้มีอยู่ใกล้ตัวมาก เพียงแต่นึกไม่ออกว่ามันมาจากไหนเท่านั้น ที่จริงแล้วมันก็เป็นดนตรีพื้นบ้านของเราเอง เพียงผมนำเอามาทำรูปแบบของมันให้เป็นสากล...”

เครื่องดนตรีชิ้นสำคัญของจรัส ได้แก่ กีตาร์ จรัสยังนิยมใช้เครื่องดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ เช่น สะล้อ ซอ ซึง และยังเลือกใช้เครื่องดนตรีอื่น ๆ ที่ให้อารมณ์พื้นบ้านลานนา จรัสสรุปว่า “ดนตรีอะไรก็ได้ เพียงแต่ให้ผู้ฟังรู้สึกว่าเป็นลีลาของคนทางภาคเหนือ...”

“ผมพยายามคิดว่าเครื่องดนตรีสากลชิ้นไหน ที่มีเสียงคล้ายคลึงกับเครื่องดนตรีพื้นบ้าน แต่มีขอบเขตสำหรับการเล่นได้สูงกว่า ให้ตัวโน้ตเราได้มากกว่าเครื่องดนตรีพื้นบ้าน เพราะเครื่องดนตรีพื้นบ้านบางทีให้เสียงไม่ครบ แล้วเราไม่สามารถที่จะเล่นได้อารมณ์อย่างในปัจจุบัน...”

ด้วยเหตุนี้ นอกจากจรัสจะเล่นกีตาร์แล้ว จรัสจะใช้เครื่องดนตรีอื่น ๆ ช่วยในบางครั้งบางโอกาส เป็นต้นว่า ใช้ขลุ่ยฝรั่งแทนขลุ่ยไทย เพื่อให้ได้ลมที่แน่นอน ตัวโน้ตที่แม่นยำ ใช้แมนโดลินแทนเสียงซึง เพราะขอบข่ายกว้างกว่า ใช้ซитар (เครื่องดนตรีอินเดีย) แทนซิงใหญ่ เพื่อให้ความรู้สึกเหมือนคนแก่ ได้อารมณ์ดี เช่นในเพลง “จิกโก้มังเค็ม” “ก่ายงาว”

ธำรงวัฒนธรรมชาวเหนือ

“ผมอยากจะดำรงเรื่องราวของคนทางเหนือไว้ให้มากที่สุด และมีความเป็นจริงมากที่สุดด้วย เพราะเดี๋ยวนี้เรื่องราว ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมของคนทางเหนือ ถูกทำให้บิดเบือนไปจนน่าเกลียด ไม่ว่าวัฒนธรรมในด้านใดก็ตาม แต่เดี๋ยวนี้ก็จะหาความเป็นคนเหนือแท้ ๆ ยากเต็มทน...”

“ทุกวันนี้ผมก็พยายาม ที่จะธำรงวัฒนธรรมชาวเหนือให้ดำรงอยู่เท่าที่จะทำได้ ผมมานั่งเอาทางดนตรีเป็นหลัก ก็ได้รวบรวมเอาเพลงเก่า ๆ ท่วงทำนองเก่า ๆ มาจัดรวมกันเข้าไว้ ผมพยายามสอบถามจากนักดนตรีต่าง ๆ เพื่อสอบถามไล่ขึ้นไปหาครูคนเดิม ไม่ว่าจะเป็นครูสะล้อ ซอ ซึง...ผมไม่ชอบของเก่าเพื่อเอามาเก็บ ผมต้องเอามาใช้ อย่างเพลงก็เหมือนกัน เมื่อผมเอามาออกมา ผมก็ทำมันขึ้นใหม่...”

มีความสุขกับเพลงพื้นบ้าน

“จริง ๆ แล้ว...คือผมมีความสุขกับการที่ได้เอางานพื้นบ้านมาทำ เพราะผมเห็นว่างานพื้นบ้านจริง ๆ นั้น นับวันมันจะตาย ทั้ง ๆ ที่เพลงพวกนั้นมันจะตายไป พูดถึงอารมณ์ หากหยิบขึ้นมาฟังเมื่อไหร่ก็ตาม จะได้ความรู้สึกอันดีเยี่ยม ทั้งทางด้านความสนุกสนาน และเนื้อหารวมไปด้วย...”

“เพลงพื้นบ้าน ถ้าเราไม่ทำมันขึ้นมา มันก็ตายไปอย่างน่าเสียดาย ทั้ง ๆ ที่มีค่ามาก ผมคิดว่าเป็นผลงานของคนรุ่นเก่าที่เขาสร้างเอาไว้กันอย่างมากมาย มีความหมาย มีค่า แล้วผมเองมีความสุขที่ได้เป็นนักดนตรีประเภทนี้ แต่ถ้าจะบอกว่า เป็นนักดนตรีพื้นบ้าน มันก็ไม่ถูกนัก ไม่รู้จะจัดผมอยู่ในประเภทไหน ถ้าจะกล่าวถึงเพลงพื้นบ้าน ชาวบ้านเขาจะจัดอีกแบบหนึ่ง เช่น เพลงเรือ เพลงฉ่อย...นี่แหละที่เขาเรียกเพลงพื้นบ้าน จะว่าเป็นเพลงพื้นเมืองก็ไม่ใช่ งานของผมก็ไม่ใช่ เพลงพื้นเมือง เพราะผมเล่นดนตรีสากล มันเป็นเรื่องของตัวเองนี่ คือถ้าจะว่าจากใจแล้ว ผมใฝ่ฝันอยากจะเป็นนักดนตรีที่เกี่ยวข้องอยู่กับพื้นบ้านของตัวเองมากกว่า มันเป็นเรื่องภูมิใจลึก ๆ ในภาษาของตัวเอง ในความรู้สึกของความเป็นวัฒนธรรม ห่อหุ้มที่ผมนำมาจัดอยู่...”

โครงการในอนาคต

งานเกี่ยวกับดนตรี

“จะขอชุลูกกับกีตาร์ จะทำเพลงเน้นบัลลาดเป็นส่วนใหญ่ คือ มันจะไม่ได้ขาย หรือได้ขายก็ไม่สนใจแล้ว ผมอยากจะเน้นอารมณ์ของตัวเองกับการเล่นกีตาร์...”

งานเกี่ยวกับเด็ก

จรัล มีโครงการที่จะจัดตั้งมูลนิธิ เพื่อสนับสนุนเรื่องดนตรีตามโรงเรียนในชนบท เคยจัดแสดงดนตรีการกุศลเพื่อหาทุนช่วยเหลือนักเรียน ต่อมาเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2527 จรัลได้จัดคอนเสิร์ตการกุศลขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ณ โรงละครแห่งชาติ เพื่อหาทุนซื้อเครื่องดนตรีให้แก่เด็กนักเรียนในจังหวัดภาคเหนือ

“ผมมีวัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งที่จะช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนไม่ได้แต่มีความตั้งใจในการเรียน นอกจากจะให้ความรู้ทางด้านดนตรีแล้ว ก็ยังอยากจะช่วยเรื่องทุนด้วย คือ นักเรียนที่เรียนดีและยากจน มีคนต้องการที่จะช่วยเหลือเยอะ แต่นักเรียนที่เรียนไม่ได้ ยากจน แต่ตั้งใจเรียน ไม่ค่อยมีคนช่วย ผมมองเด็กกลุ่มนี้...”

ผกขัคิดแก่เพื่อนศิลปิน

“ถ้านักดนตรีลอกเลียนเขาตลอดเวลา จะเป็นปัญหากับตัวผู้สร้างงานเอง เพราะพอจะทำเพลงใหม่ ก็จะต้องไปลอกแบบมาอีก เพราะตัวเองไม่สามารถจะคิดได้...”

“ผมอยากจะให้นักดนตรีใหม่ ๆ ที่ทำงานออกมา ใช้ความคิดของตัวเองทั้งหมด มากกว่าการไปหยิบยืมความคิดของคนอื่นมาช่วยเรียบเรียงเสียงประสานให้ ซึ่งเมื่อจ้างนักเรียบเรียงเสียงประสาน มันก็จะออกมาเหมือนกันหมด เพราะคนเรียบเรียงเสียงประสานต่างก็เป็นคน ๆ เดียวกัน ซึ่งนับเป็นสิ่งที่น่าเสียดายต่องานนั้น ๆ ตรงนี้เองที่ผมคิดว่า ดนตรีไทยเราจะไม่มีการพัฒนาเกิดขึ้น มันกลับจะแย่งลงไปอีก...”

วิจารณ์ตัวเอง

“...ของผมเองก็ไม่ได้ถือว่าเป็นดนตรีใหม่อะไร แม้แต่ชุดนี้เอง (บ้านบนดอย) มันก็เป็นดนตรีเก่า ๆ ทั้งนั้น ผมเพียงแต่เอามาดัดแปลงให้มันแปลกนิด ๆ ไม่แปลกมาก...ส่วนที่ผมพอใจมาก ๆ ก็ตรงที่ตัวเองเป็นคนเขียนเนื้อร้องทั้งวงกับเรียบเรียงเสียงประสานหรืออะไรหมด ซึ่งเป็นประโยชน์ตรงที่สามารถกำหนดดนตรีได้ด้วยตนเอง ในงานของตัวเอง...”

ได้รางวัลสันติภาพองค์การยูนิเซฟ

“เรื่องรางวัลสันติภาพ...ตอนนั้นมีคนพิจารณาทางภาคอีสานสี่หรือห้าคน เขาไม่มีเงิน แต่เป็นคนพิจารณาที่สามารถรักษาหายได้ เพียงเงินห้าพันบาทเท่านั้นเองต่อคน คนเหล่านั้นพ้นวัยเด็กไปแล้ว จึงนอกเหนือกฎเกณฑ์ของยูนิเซฟ เพราะยูนิเซฟดูแลเฉพาะเด็กอย่างเดียว ทางโรงพยาบาลก็ไม่มีเงินให้เขา ฟีปรีชา แสงอุทัย ก็บอกว่าเรามาลองทำคอนเสิร์ตกันใหม่ จัดกันที่อิมพีเรียลในคิ๊อฟฟี่ช็อฟ ร้องเพลงสัปดาห์ขอบริจาค ได้เงินมาเยอะกว่าที่เราคิดกับไว้ เลยมอบผ่านไปยังยูนิเซฟ ยูนิเซฟก็เอาไปช่วยเหลือ ผมเขิน ๆ ที่จะพูดถึงเรื่องนี้ เพราะรู้สึกว่ามันเกินไป ผมหมายถึงรางวัลเกี่ยวกับสันติภาพที่ให้มีแก่สาเหตุนี้แหละครับ...”

“อีกอย่างหนึ่งคือ เลขาของยูนิเซฟที่เป็นคนไทย พบกับผมบ่อยตอนอยู่ที่เชียงใหม่ ตอนนั้นพวกผมกับเพื่อน ๆ ทุกครั้งที่กินเหล้ากันจะลงขันคนละเท่า ๆ กัน ถ้าเงินเหลือเท่าไรจะเก็บเอาไว้ จ้างแม่ครัวในหมู่บ้านเลย เพื่อเลี้ยงเด็กยากจนในหมู่บ้านทั้งหลาย เด็กที่มีอันจะกิน เราจะทำความเข้าใจกับพ่อแม่ของเขา เพื่อเสียสละให้กับเด็กยากจน ก็เจอหน่วยงานของยูนิเซฟที่ออกไปดูแลเด็กยากจน แต่ยูนิเซฟไปทีหลังผมเท่านั้นเอง จากนั้นก็มีการประสานงานกัน ผมเป็นผู้ส่งข่าวให้ยูนิเซฟ เกี่ยวกับเด็กยากจนตามหมู่บ้าน เขาเลยสรุปว่าเราทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่ที่จริงแล้วไม่จริง เราทำเพราะเราอยากทำเท่านั้นเอง เพราะมันน่าสงสาร...”

เสียงจากสื่อมวลชน

“อุ้ยคำ เป็นเพลงที่เด่นที่สุด จนอยากจะยกให้เป็นยอดเพลงใน รอบ 10 ปี”

“ระย้า” ใน เติลนิวส์ 27 กันยายน 22

“จากยอดดอย เป็นชุดที่จรัลใช้เวลาเตรียมงานและบันทึกเสียงกว่าครึ่งปี...ชุดนี้จรัล มโนเพ็ชร ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานเพลง “จากยอดดอย” ให้เขาขับร้อง”

“วัน รันเวย์” ใน บ้านเมือง 4 สิงหาคม 23

“เพลงชุด บ้านบนดอย ถือความสวยงามอีกแบบหนึ่งจากธรรมชาติ ที่สัมผัสได้จากเสียงร้องและกีตาร์ของเขา จากเพลงชุดนี้ ยิ่งทำให้หลงใหลและดื่มด่ำความงามเมืองเหนือ ซึ่งเปรียบประดุจ มงกุฎงาม ของลานนา จรัล มโนเพ็ชร มีแบบฉบับเป็นของตนเอง เพลง บ้านบนดอย อ่อนหวาน และหักมุมในแง่ของนักคิด...”

“เท่ สัปดาห์” ใน ไทยรัฐ 15 มกราคม 27

“ความรักของจรัลเมื่อบันทึกแผ่นไปไหนไปด้วย ซึ่งปริมาณคนพอดีโรงละคร...ในคืนนั้น กลางฤดูที่ฝนฟ้า คอยแปรปรวน บอกความนิยมต่อนักฟังผู้นี้ได้ดีทีเดียว...เมื่อนักเรียนน้อยหญิง-ชาย จากโรงเรียนสุโขทัย เขตดุสิต 50 คน ประสานเพลง “น้อยใจยา” กับ “ของกินคนเมือง” แม้จะฟังเนื้อไม่ค่อยชัดถ้อยชัดคำ ก็ถือเป็นส่วนดีอีกส่วนของ รายการ...”

“อนัน” ใน มติชน 3 ตุลาคม 27

“...ความเรียบง่ายของจรัลนั้น เป็นสิ่งที่เด็กดูได้ ผู้ใหญ่ดูดี จรัลนั่งกางเกงสมัยใหม่ผ้าสีขาว ใส่เสื้อม่อฮ่อม และบางฉากเขาสวมเสื้อชั้นนอกที่มีลักษณะบอกวัฒนธรรมพื้นบ้านเด่นชัด การเคลื่อนไหวเป็นไปอย่างธรรมดา ไม่รีบร้อน หรือท่าอาการทุนทราญ เหมือนนักร้องเพลงวัยรุ่นที่ชอบร้องเพลงสากล...”

“...เอกลักษณ์ของจรัล นั้น เขาใช้คำเมืองร้องเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เคยมีใครทำ และทำได้ดีน่านอย่าง สมัยเสมอ เนื้อหาสาระในบทเพลงของจรัลนั้นเต็มไปด้วยความงดงามทั้งในลักษณะอันเป็นฉันทลักษณ์ อย่างเรียบง่าย ท่วงทำนองก็ง่าย เป็นบทเพลงที่รับใช้สังคม สะท้อนชีวิตจริงของมนุษยชาติ กระแนะกระแหนบ้างบางโอกาส ใช้คำสุภาพ ลึกซึ้งในจิตสำนึก มิได้ใช้คำที่กร้าวแข็ง เรียกร้องความเป็นธรรมจนออกหน้าออกตา หรือดุด่าหยาบหยามผู้หนึ่งผู้ใด...”

“ขอยกย่องว่า จรัลเป็นนักประพันธ์เพลงที่สามารถผสมผสานอารยธรรมของท้องถิ่น ให้เข้ากับเพลงลูกทุ่ง ตะวันตก และเข้ากับชีวิตได้อย่างถึงแล้วซึ่งอารมณ์ สะท้อนภาพชีวิตมนุษย์อันล้นหลามนี้ จนบรรยายออกมาเป็นบทเพลง ได้แจ่มแจ้ง เพลงของจรัลจึงทันสมัย ฟังได้ทุกวัย ร้องได้ทุกวัย ไม่มีข้อจำกัดอย่างเพลงประเภทอื่น ๆ”

“พูนพิศ อมาตยกุล” ใน สยามรัฐ 2 ตุลาคม 27

เสียงสะท้อนจากสังคม

กรุงเทพมหานคร

วันที่ 4 ตุลาคม 2527

เรียน คุณชินิตร์ ภู่กาญจน์ นสพ.สยามรัฐ

ผมเป็นคนหนึ่งที่ได้ไปชมการแสดงของ “จรัล มโนเพ็ชร” ที่โรงละครแห่งชาติ เมื่อคืนวันที่ 30 กันยายน 27 ตามข่าวที่ผมอ่านพบในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ผมซื้อบัตรราคา 80.- บาท ไปกับลูกชายของผม ผมดีใจมากที่ผมได้รับความบันเทิงอย่างคุ้มค่าที่สุด ลูกชายผมก็สนุกมาก ได้พบว่าป็นรายการที่มีสาระน่าชมยิ่ง ขอชมเชยคุณ จรัล มโนเพ็ชร ที่ได้แสดงน้ำใจหาเงินช่วยเหลือเยาวชนของชาติตามที่พิธีกรประกาศ และรับทราบจากหนังสือพิมพ์

สิ่งที่ส่งผลออกมาก็คือ ลูกชายผมเพียรขอร้องผมหลายครั้งว่า ขอให้ผมส่งแกไปเรียนดนตรี แกอยากจะเป็นอย่าง จรัล มโนเพ็ชร วันนั้นลูกชายผมมีความสุขมาก ตอนที่จรัลเดินลงมาแจกดอกไม้กับคนดู ลูกชายผมเป็นคนที่พยายาม เบียดกับคนอื่น ๆ เพื่อให้เข้าถึงตัวจรัล และมอบดอกไม้ให้ และขอจับมือกับจรัล และแกก็ทำจนสำเร็จ คือได้มอบดอกไม้ ให้ และรับดอกไม้กับจรัล และแกได้กอดจรัลสมใจนึกของแก ผมทราบหลังจากนั้นว่า ลูกชายผมพูดกับจรัลว่า แกจะเป็น นักดนตรีอย่าง จรัล

ผมข่มขื่นใจกับการชมดนตรีครั้งนี้เสียเหลือเกิน ผมดีใจที่ว่า ลูกชายของผมรักดนตรี ผมขอมอบเงิน 500.- บาท ผ่านคุณชินต ภูกาญจน์ สำหรับส่งต่อให้จรัล มโนเพ็ชร สมทบทุนในกองทุนที่จัดตั้งขึ้น และหากยังไม่มีชื่อ อยากจะขอ สันับสนุนให้ตั้งชื่อมูลนิธิว่า มูลนิธิ จรัล มโนเพ็ชร เพราะว่า จรัล มโนเพ็ชรมีอิทธิพลต่อเด็ก ๆ มากในด้านเพลง...."

"หมายเหตุบันทึก" ใน สยามรัฐ 15 ตุลาคม 27

บรรณานุกรม

จรัล มโนเพ็ชร. สัมภาษณ์โดย นวลจันทร์ รัตนกร. 5 ตุลาคม 2527

ลิเห์ และ ฉาน (ผู้รวบรวม) อ้อ...จา...จา จรัล มโนเพ็ชร พี เอ็ม พับลิชชิ่ง, 2527

6

การเขียนหนังสือบันเทิงคดีสำหรับวัยรุ่น

บันเทิงคดี คือ เรื่องที่เขียนหรือแต่งขึ้นโดยมุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน¹ หนังสือบันเทิงคดีจึงเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นโดยมุ่งความบันเทิงแก่ผู้อ่าน

ลักษณะของบันเทิงคดี อาจเป็นจินตนาการทั้งเรื่อง หรือส่วนหนึ่งของเรื่อง บางเรื่องอาจต่างจากเรื่องจริงโดยสิ้นเชิง ทั้งตัวละครและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่บันเทิงคดีไม่จำเป็นต้องต่างจากความจริงมากนัก บันเทิงคดีหลายเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ๆ เนื้อเรื่องจึงผสมผสานระหว่างความจริงและจินตนาการ²

แม้ว่าจุดมุ่งหมายใหญ่ของบันเทิงคดี คือ ความบันเทิง แต่บันเทิงคดีที่เป็นเรื่องหนัก บางที่ผู้อ่านก็สนใจ โดยการสร้างตัวละครจัดให้อยู่ในสถานการณ์หนึ่ง สร้างทัศนคติและเพิ่มศีลธรรมจรรยา ปรัชญา จิตวิทยาหรือปัญหาสังคมลงไป³ บันเทิงคดีช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นข้อเท็จจริงในสังคมและสาเหตุที่ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลง⁴

บันเทิงคดีให้ข่าวสารเกี่ยวกับสังคม 2 ประเภทคือ⁵

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี โครงสร้างและสถาบันในสังคม
 2. ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าและทัศนคติของสังคม ตลอดจนความคาดหวังของสังคมจากตัวละครของเรื่อง
- บันเทิงคดีเป็นวรรณกรรมที่เขียนขึ้นเพื่อความบันเทิง มักจะเขียนเป็นร้อยแก้ว อันเป็นความเรียงที่สละสลวย

ไพเราะทั้งเสียงและความหมาย⁶

¹ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 465

² Marcus Klein "Fiction," in World Book Encyclopedia, v.7, p. 91-92.

³ Ibid.

⁴ Joan Rockwell. Fact in Fiction. p. 4.

⁵ Ibid.

⁶ สิทธิ พินิจภูวนท และนิศยา กาญจนวธธรณ ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย หน้า 16-17

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า บันเทิงคดีเป็นเรื่องที่อาจเขียนจากจินตนาการ หรือผสมผสานระหว่างความจริงกับจินตนาการ มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน โดยสอดแทรกข้อเท็จจริงในสังคมและสาเหตุที่ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลง ส่วนมากจะเขียนเป็นร้อยแก้วที่สละสลวยและไพเราะ

บันเทิงคดีสำหรับวัยรุ่นที่จะกล่าวถึงในที่นี้ มีสองประเภท คือ นวนิยาย และเรื่องสั้น

การเขียนหนังสือนวนิยายสำหรับวัยรุ่น

นวนิยายเป็นเรื่องราวที่แต่งขึ้นแบบร้อยแก้ว จำลองจากชีวิตจริง นิทานพื้นบ้าน จินตนาการ หรือประสบการณ์ เป็นต้น¹ อาจยาวหนึ่งเล่มหรือมากกว่าหนึ่งเล่ม อาศัยหลักการแบ่งประเภท นวนิยายสำหรับผู้ใหญ่อาจแบ่งนวนิยายสำหรับวัยรุ่นออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้²

1. **นวนิยายรัก** อาจเป็นนวนิยายรักเบาสมองและรักสุขซึ่งจบลงอย่างเป็นสุข หรือรักโศก ที่จบลงอย่างไม่เป็นสุข
2. **นวนิยายสะท้อนสังคม** มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสังคมส่วนใดส่วนหนึ่ง ในสมัยใดสมัยหนึ่ง อาจเป็นปัญหาสังคมหรือไม่ใช่ปัญหาก็ได้
3. **นวนิยายแสดงข้อคิดหรือปัญหา** แสดงทัศนะของผู้แต่งเรื่องใดเรื่องหนึ่งเฉพาะที่เป็นปัญหาสังคม
4. **นวนิยายชีวิตโลดโผน** ตัวเอกของเรื่องจะเก่งมาก ต่อสู้ชีวิตและจบลงอย่างเป็นสุข
5. **อาชญนวนิยาย** เป็นเรื่องลึกลับ ผจญอันตรายและมีการต่อสู้
6. **นวนิยายผจญภัย** มีการเสี่ยงอันตราย บางครั้งอาจมีเหตุการณ์เหนือธรรมชาติจากจินตนาการของผู้แต่ง
7. **หัตถนิยาย** เป็นนวนิยายที่เขียนเพื่อความสนุกของผู้อ่านเป็นสำคัญ
8. **นวนิยายอิงประวัติศาสตร์** เกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์ในอดีต ตัวละครอาจเป็นตัวละครจริงในประวัติศาสตร์บ้าง
9. **นวนิยายการเมือง** เป็นเรื่องการต่อสู้ทางการเมือง และล้อเลียนการเมือง
10. **นวนิยายอิงพุทธศาสนา** เป็นนวนิยายที่มีธรรมะในพระพุทธศาสนาเป็นแกนของเรื่อง
11. **นวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์** เป็นนวนิยายที่สร้างจากจินตนาการของผู้เขียนโดยใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก
12. **นวนิยายอิงวรรณคดี** เป็นนวนิยายที่นำเรื่องราวในวรรณคดีมาเขียนใหม่
13. **นวนิยายกฤตพิศมัย** เป็นเรื่องอำนาจลึกลับ ผิดพิ ผีสิง เป็นต้น³

¹ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 423

² สพรณี วราทอ ประวัตินวนิยายไทย หน้า 14-20

³ สิทธา พินิจภูวนทล และนิตยา กาญจนวรรณ ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย หน้า 26-27

ลักษณะทั่วไปของนวนิยายที่ดีควรให้ความบันเทิงเป็นหลักและให้การศึกษาโดยผู้อ่านไม่รู้ตัวเป็นหลัก รอง¹ วัยรุ่นต้องการความเพลิดเพลินจากการอ่าน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังขาดความรู้และประสบการณ์อีกเป็นอันมาก จึงเป็นงานส่วนหนึ่งของนักเขียนที่จะช่วยกันพัฒนาเยาวชนของชาติด้วยวิธีการอันหลักแหลม ให้วัยรุ่นได้ “รู้” โดยไม่รู้ตัวว่ากำลัง “เรียน” อยู่ ผลก็คือได้เรียนรู้ไปในขณะที่กำลังอ่านนวนิยายอย่างเพลิดเพลิน นักเขียนคนใดที่ช่วยยกระดับของวัยรุ่นให้ฉลาด มีความคิดดีกว่าเดิม ใฝ่ใจจะก้าวหน้า นักเขียนผู้นั้นได้ใช้หนังสือเล่มสำเร็จแล้ว² นักเขียนนวนิยายจึงควรรับผิดชอบต่อสังคมหรือวัยรุ่นในข้อสำคัญสองประการคือ ให้ความรู้แก่ผู้อ่านอย่างกว้างขวาง และยกระดับผู้อ่านให้มีจิตใจสูงขึ้น โดยเฉพาะการรักษาคติไทยและวัฒนธรรมไทย³ นวนิยายทั้ง 13 ประเภทข้างต้น ควรสัมฤทธิ์ผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้⁴ จึงจะดี

เมื่อพูดถึงการเขียนนวนิยายสำหรับวัยรุ่น จะพูดถึงหลักในการเขียนนวนิยายทั่วไปซึ่งอิงหลักการเขียนนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ก่อน แล้วจึงจะแยกกล่าวถึงนวนิยายประเภทอื่นๆ ที่อยู่ในความสนใจของวัยรุ่นในระดับมากตามผลการวิจัยที่กล่าวแล้วข้างต้น นวนิยายประเภทต่างๆ นั้นได้แก่

1. หัสนิยาย
2. นวนิยายประวัติศาสตร์
3. นวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์
4. อาชญนิยาย
5. นวนิยายผจญภัย

การเขียนหนังสือนวนิยายทั่วไป อาศัยผลการค้นคว้าและการตอบแบบสอบถามดังกล่าวแล้วข้างต้น การเขียนหนังสือนวนิยายทั่วไปสำหรับวัยรุ่น ควรดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. **การเลือกเรื่อง**⁴ การเลือกเรื่องเพื่อเขียนนวนิยาย ควรพิจารณาจากความต้องการและความสนใจของวัยรุ่น ตลอดจนหนังสือที่วัยรุ่นชอบอ่านดังกล่าวแล้วข้างต้นเป็นหลัก โดยมากผู้เขียนมักจะเริ่มเขียนเรื่องของตนเองก่อน การเขียนด้วยเรื่องของตนเอง มีข้อได้เปรียบตรงที่เป็นเรื่องที่คุณเขียนรู้เรื่องแล้วเป็นอย่างดี ย่อมเขียนได้โดยไม่ติดขัด ปัญหาก็คือ เขียนไป ๆ แทนที่จะเป็นนวนิยาย กลับเป็นอัตชีวประวัติไป ลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างเรื่องสองประเภทนี้คือนวนิยายนั้น ผู้เขียนสามารถหยิบยกตอนหนึ่งตอนใดของชีวิตมาเขียนก็ได้ และเหตุการณ์ไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับก่อนหลัง ในขณะที่อัตชีวประวัตินั้น จะมีลักษณะตรงกันข้าม มีข้อแนะนำว่า แม้จะไม่เขียนเรื่องของตนเอง จะเขียนเรื่องใดก็ตาม ผู้เขียนควรต้องเริ่มจากเรื่องที่คุณมีประสบการณ์ก่อน เวลาเขียน ถ้าได้เห็นแนวทางตั้งแต่ต้นจนจบได้ก็จะช่วยในการเขียนได้มาก การเริ่มเรื่อง เมื่อเริ่มเขียนความจำหรือจินตนาการจะไหลออกมาเป็นสายน้ำเอง อาจเป็นความจำผสมผสานกับจินตนาการก็ได้ แต่ควรเลือกเขียนเฉพาะตอนที่มีความสำคัญต่อวัยรุ่น อาจใช้วิธีตั้งคำถามต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ จากนั้นก็บรรยายให้เห็นถึงอารมณ์ที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นชัยชนะหรือการสูญเสีย นักเขียนที่มีปากกาถึงอารมณ์ ทำประโยชน์ต่อสังคมได้น้อย⁵ จึงควร “ให้” อะไรที่สำคัญต่อผู้

¹ เจือ สตะเวทิน ประวัตินวนิยายไทย หน้า 246

² ด. หน้า 247

³ ด. หน้า 249

⁴ Ronald V. Cassill. Writing Fiction. ch. 1.

⁵ เจือ สตะเวทิน ประวัตินวนิยายไทย หน้า 247

อ่านวัยรุ่นได้บ้าง การเลือกเรื่องและลงมือเขียนทันทีเป็นเรื่องจำเป็น เพียงแต่เริ่มรู้ทฤษฎีบ้าง ก็ลงมือเขียนได้เลย ไม่จำเป็นต้องคอยจนอ่านทฤษฎีจบเสียก่อนจึงจะเขียน การที่ใครจะเขียนเรื่องอะไรนั้น บางครั้งนั่งฟังใครพูด นั่งดูภาพยนตร์ หรืออ่านหนังสืออยู่ อาจนึกคิดว่า ตนเองก็เคยพบเห็นเรื่องเช่นนี้ แล้วใช้จินตนาการเสนอเรื่องไปจนจบ การเขียนของท่านย่อมไม่ซ้ำกับที่ได้ยินได้ฟังหรือได้อ่านมาอย่างแน่นอน จึงอาจกล่าวได้ว่า การเลือกเรื่องต้องอาศัยประสบการณ์เป็นจุดเริ่มต้น และดำเนินเรื่องไปด้วยการผสมผสานระหว่างประสบการณ์กับจินตนาการ แม้ว่าการเลือกเขียนเรื่องใดเป็นเรื่องสำคัญ แต่ไม่ได้หมายความว่า จะทำให้ขาดจนลงมือเขียนไม่ได้จนแล้วจนรอด พึงปลอบใจตนเองว่า เรื่องนี้ก็เป็นเพียงเรื่องแรก หรือเรื่องแรก ๆ ของท่านเท่านั้นเอง ไม่ว่าการเลือกเรื่องของท่านจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว โปรดอย่าลืมให้สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นบทเรียนของท่านที่จะช่วยให้งานเรื่องต่อ ๆ ไปของท่านดีขึ้นตามลำดับ

2. การเขียนเนื้อเรื่อง การเขียนเนื้อเรื่องที่สำหรับนวนิยายวัยรุ่น ควรมียุคประกอบที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 ฉาก^{1, 2} ฉากจะบอกให้ทราบถึงสถานที่ และเวลาที่เรื่องนั้นเกิดขึ้น สถานที่นั้นอาจเป็นประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือแค่ลงมาเป็นเมืองใดเมืองหนึ่ง ในประเทศนั้น หรือเป็นห้องนาเล็ก ๆ ในเมืองเมืองหนึ่ง หรือเหตุการณ์อันเกิดขึ้นในห้องเรียนเพียงห้องเดียว เช่นนี้เป็นต้น ส่วนเวลานั้น หนังสือนวนิยายหนึ่งเล่ม อาจเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในช่วงระยะสิบปี หรือเพียงหนึ่งฤดูกาลหรือเรื่องที่เกิดขึ้นภายในวันเดียว เป็นต้น

นอกจากการกล่าวถึงสถานที่และเวลาแล้ว ผู้เขียนควรบอกให้ผู้อ่านทราบถึงวิถีทางในการประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อมทั่วไป บรรยากาศ สังคมและอารมณ์ในขณะนั้น ๆ ด้วย

สถานที่ เวลา และรายละเอียดอื่น ๆ ควรมีความชัดเจน สอดคล้อง ถูกต้อง เห็นภาพพจน์ และสมเหตุสมผล นวนิยายที่เริ่มต้นด้วยฉากจะได้เปรียบกว่าเริ่มต้นด้วยบทสนทนา เพราะจะทำให้ผู้อ่านได้รายละเอียดมากกว่า แต่มีข้อเสียเปรียบคือ ผู้เขียนไม่ได้เตรียมผู้อ่านให้เห็นความสำคัญในรายละเอียดนั้น วิถีแก้ไขก็คือ เมื่อมีฉาก ก็เสนอตัวละครออกมา เพื่อสร้างความสงสัยที่เริ่มมีขึ้นเมื่อเริ่มอธิบายฉาก

ฉากของนวนิยาย มีได้หลายฉาก ฉากใหญ่แต่ละฉาก ยังประกอบด้วยฉากย่อย ๆ อีก การมีฉากย่อยไม่ได้ช่วยให้เรื่องคืบหน้า แต่จะช่วยให้สิ่งที่ใกล้ตัวมาให้ใกล้ตัว ช่วยกระชับอารมณ์และเพิ่มความมีชีวิตชีวาให้แก่ทั้งเรื่อง

2.2 ทักษะของผู้เขียน ผู้เขียนอาจเป็นผู้เล่าเรื่องเอง หรือให้ตัวละครแต่ละตัวเป็นผู้เล่าเรื่อง แล้วผู้เขียนเป็นผู้อธิบายเสริมอีกทีหนึ่ง เป็นเรื่องที่ผู้เขียนเสนอทักษะของตนมายังผู้อ่านโดยตรง หรือเสนอผ่านตัวละครในเรื่อง³ เท่าที่ปรากฏในนวนิยายสำหรับวัยรุ่น มีใช้ทั้งสองวิธี ผู้เขียนบางท่านอาจจะชอบวิธีที่เป็นผู้เล่าเรื่องเอง แต่ผู้อ่านบางท่านอาจจะเห็นว่า ผู้เขียนเลือกใช้วิธีที่ง่าย เพราะการเสนอทักษะผ่านตัวละครนั้น ต้องอาศัยวิธีที่แนบเนียนและแยบยลกว่ากัน ข้อนี้คงจะต้องฝากไว้ในดุลยพินิจของท่านเอง ว่าประสงค์จะใช้วิธีใด

2.3 ตัวละคร ตัวละครในนวนิยายวัยรุ่นควรมีลักษณะดังนี้

2.3.1 ตัวละครต้องมีชื่อ⁴ การให้ชื่อตัวละคร จะทำให้ตัวละครมีชีวิตชีวาขึ้นทันที การให้ชื่อควรขึ้นอยู่กับฉากด้วย เช่น ตัวเอกของพจนม นันทพฤษฯ ชื่อบองหลา เพราะฉากของเรื่องมีว่า เขาเป็นเด็กจังหวัดพัทลุง ชื่อบองหลา เป็นภาษาถิ่น หมายถึง รูปประหลาดของชนิดหนึ่ง ตัวเอกตัวหนึ่งของเจตนาพร (นามแฝง) ชื่อ หลุยส์ เพราะเขาเป็นลูกครึ่งอเมริกัน ตัวเอกของณรงค์ฤทธิ์ ศักดารณรงค์ ในเรื่องปลานะทีรัก ชื่อฮาซัน เพราะเขาเป็นเด็กไทยที่นับถือ

¹ Zena Sutherland, Dianne L. Monson and May Hill Arbuthnot. Children and Books. p. 41-42.

² Ronold V. Cassill. Writing Fiction. ch. 3.

³ Zena Sutherland, Dianne L. Monson and May Hill Arbuthnot. op. cit., p. 42-43.

⁴ วิริยะ ลิขิตภักดิ์ บธธนาธิการ การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก หน้า 30

ศาสนาอิสลาม เช่นนี้เป็นต้น นอกจากชื่อจะต้องสอดคล้องกับฉลากแล้ว ยังต้องสอดคล้องกับบุคคลด้วย ผู้เป็นปู่ย่าควรมีชื่อคนละอย่างกับผู้ที่เป็นลูกหลานจึงจะสมจริง

2.3.2 ตัวเอกต้องอายุรุ่นราวคราวเดียวกับผู้อ่าน¹ หนังสือนวนิยายสำหรับวัยรุ่น ตัวเอกของเรื่องควรเป็นวัยรุ่น หรือมีอายุนั้นอาจมีอายุมากกว่าวัยรุ่นเล็กน้อย ผู้อ่านจะได้รู้สึกราวกับว่า ตนเองเป็นตัวเอกของเรื่องหรือกำลังอ่านเรื่องของพวกวัยรุ่นนั่นเองอยู่

2.3.3 ตัวละครต้องสมจริง² ตัวละครในเรื่อง ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด ควรพูด คิด และแสดงอาการปฏิกิริยาให้สมวัยของตน วัยรุ่น โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนต้น ขอให้ตัวละครเคลื่อนไหวว่องไว มีชีวิตชีวา อ่านแล้วรู้สึกเป็นจริงเป็นจัง³ ตัวละครต้องมีจุดเด่นและจุดอ่อนของตนเอง มีพฤติกรรมที่สมวัยและเข้ากับสถานการณ์รอบด้าน ทั้งยังมีความสำคัญต่อนื่องเรื่องด้วย⁴

2.3.4 ตัวละครต้องพัฒนาไปตามธรรมชาติ⁵ มีการพัฒนาลักษณะตัวละครในด้านต่าง ๆ บอกสาเหตุแห่งการพัฒนาลักษณะดังกล่าวอย่างสมเหตุสมผล หากยังไม่เปลี่ยนแปลง ก็จะประพฤติปฏิบัติอย่างเสมอมันเสมอไปเลย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุ เพศ พันธุ์ ระดับการศึกษา สภาพเศรษฐกิจ

2.3.5 ตัวละครควรมีลักษณะที่น่าประทับใจ⁶ ลักษณะดังกล่าวอาจแสดงโดยคำพูด อาการปฏิกิริยา ความรู้สึกนึกคิดก็เป็นได้ มีลักษณะและบทบาทที่น่าสนใจที่ผู้อ่านจะจดจำไว้ไม่มีวันลืม

2.3.6 ลักษณะอื่น ๆ ของตัวละคร⁷ ตัวละครต้องมีจำนวนพอเหมาะกับวัยของผู้อ่าน ตัวละครเอกจะประสบปัญหาสำคัญและแก้ไขได้ในตอนจบ ตัวละครมีส่วนช่วยยกระดับจิตใจผู้อ่านให้ดีขึ้น และการกระทำของตัวละครทำให้ผู้อ่านมุ่งหน้าไปสู่ความสนใจในเนื้อหาอย่างสุดขีด

2.3.7 การบรรยายตัวละคร ควรใช้หลาย ๆ วิธี เพื่อมิให้ซ้ำซาก น่าเบื่อหน่าย อาจใช้วิธีบรรยายอย่างตรงไปตรงมา ผลสมผสานอยู่ในการสนทนา ให้ตัวละครอื่น ๆ คิดในใจเกี่ยวกับตัวละคร ที่ผู้เขียนกำลังต้องการบรรยายลักษณะ ตัวละครอาจนึกถึงลักษณะของตนเอง หรือผู้อ่านอาจทราบได้จากพฤติกรรมในท้องเรื่องของตัวละครนั้น ไม่ควรบรรยายลักษณะตัวละครซ้ำซากจะทำให้หน้าเบื่อ

2.4 โครงเรื่อง โครงเรื่องก็คือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่องรวมกันเป็นหนึ่งชุด มีจุดเริ่มต้น ตอนกลาง และตอนจบ โดยมีจุดสุดยอดที่เห็นเด่นชัด มีเหตุการณ์ที่นำไปสู่จุดสุดยอดอย่างสมเหตุสมผล ตัวละครจะต้องมีอุปสรรคมีข้อขัดแย้ง ยากลำบากกว่าจะสำเร็จสู่เป้าหมาย ทำให้ตื่นเต้นและชวนติดตาม⁸

โครงเรื่องดี ทำให้แนวความคิดเป็นระเบียบ เรื่องราวมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ทำให้ข้อความแต่ละตอนมีลักษณะดีไปด้วย โครงเรื่องที่ดีควรมีลักษณะดังนี้⁹

¹ วิริยะ ลิธินิจ บัณฑิตการ การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก หน้า 31

² ด.

³ สวัสดิภา กาญจนะ การบำบัดด้วยหนังสือ การศึกษาเด็กเป็นรายกรณีกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 หน้า 92

⁴ นัยนา บัวทอง การประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี หน้า 74

⁵ Zena Sutherland, Dianne L. Monson and May Hill Arbuthnot. Children and Books. p. 43-44.

⁶ Ibid.

⁷ นัยนา บัวทอง น.ด.

⁸ Zena Sutherland, Dianne L. Monson and May Hill Arbuthnot. op. cit., p. 44.

⁹ ลมศักดิ์ ศรีมาโนชน์ การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก หน้า 4

2.4.1 เอกภาพ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีใจความและความมุ่งหมายอันสำคัญเพียงอย่างเดียว ถ้าจะกล่าวถึงเรื่องอื่น จะต้องนำมากล่าวเกี่ยวข้องหรือช่วยทำให้เรื่องเดิมเด่นชัดขึ้น

2.4.2 สัมพันธภาพ มีเนื้อความเชื่อมโยง ข้อความต่าง ๆ จะต้องดำเนินเรื่องราวไปตามความสำคัญ มีความต่อเนื่อง

2.4.3 สารัตถภาพ มีการเน้นใจความสำคัญ

อนึ่ง โครงเรื่องควรแปลก ใหม่ และไม่ซ้ำแบบใคร สมเหตุสมผล น่าเชื่อถือ ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสำหรับวัยของผู้อ่าน และมีการกระทำซึ่งชวนให้ติดตามอ่านจนจบ¹

2.5 แกนของเรื่อง แกนของเรื่องจะบอกให้ผู้อ่านทราบว่า ผู้เขียนต้องการให้ข้อคิดอะไรแก่ผู้อ่าน นวนิยายที่ดีควรมีแกนของเรื่องเสมอ และแกนของเรื่องควรเห็นได้อย่างชัดเจน² แกนของเรื่องและข้อคิดดังกล่าว ควรมีคุณค่าต่อวัยรุ่นอย่างแท้จริง สิ่งที่คุณเขียนตั้งใจจะให้ผู้อ่าน ไม่ควรมีอิทธิพลเหนือท้องเรื่องมากเกินไปจนทำให้เรื่องไม่น่าอ่าน หรือมีผลเสียอย่างอื่น แกนของเรื่องหรือข้อคิดควรผสมกลมกลืนไปกับเนื้อเรื่องอย่างแนบเนียน ผู้เขียนควรระลึกไว้เสมอว่า หนังสือที่เขียนนั้น มีเป้าหมายสอนศีลธรรมจรรยา ขอแต่ให้ผู้อ่านอ่านแล้วสามารถรู้ว่าจะอะไรดีอะไรไม่ดีด้วยตนเอง นอกจากนี้ แกนของเรื่องควรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน มีลักษณะสร้างสรรค์และยกระดับจิตใจของผู้อ่านด้วย³ ผู้เขียนสามารถศึกษาแกนของเรื่องได้จากหนังสือดี ๆ⁴

2.6 ลีลาการเขียน ลีลาการเขียนหรืออาจเรียกว่า โวหาร เป็นการเลือกและเรียบเรียงถ้อยคำให้ได้ความหมายตามที่ผู้เขียนต้องการ ผู้เขียนจะเขียนอย่างไรจึงจะเสนอความคิดต่อผู้อ่านได้ตรงเป้าหมาย เกิดความเข้าใจกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน⁵

ถ้าผู้เขียนเพียงแต่ต้องการอธิบายความ ควรใช้ภาษาง่าย ๆ จัดระเบียบความคิดให้ถูกต้อง และมีการยกตัวอย่างประกอบข้อความเพื่อความชัดเจน ถ้าต้องการพรรณนา จะต้องเขียนด้วยความรู้สึก ถ้อยคำที่ใช้จะต้องเลือกสรรอย่างประณีต เขียนให้เกิดความสนใจและประทับใจ เปรียบเทียบให้เห็นจริง ใช้ภาพพจน์ช่วยให้เกิดความประทับใจ หยิบลักษณะเฉพาะของสิ่งนั้น ๆ ขึ้นมากล่าวอย่างละเอียดเพื่อให้ข้อความที่พรรณนานั้นเด่นชัดขึ้น ถ้าต้องการเขียนเชิงอภิปราย จะต้องเขียนให้เข้าใจด้วยเหตุผล โดยใช้วิธีอธิบายช่วย ชี้ให้เห็นจริงด้วยเหตุผล และยกตัวอย่างเปรียบเทียบ ถ้าต้องการเขียนบรรยาย โดยมุ่งให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ ราวกับได้พบเห็นด้วยตนเอง ก็ควรใช้บรรยายโวหารให้เห็นจริงเห็นจังตามนั้น⁶

การใช้ถ้อยคำ การผูกประโยค การจัดย่อหน้าและการลำดับเนื้อความหรือความคิดควรมีลักษณะดังนี้⁷

2.6.1 มีความชัดเจนแจ่มแจ้ง ไม่คลุมเครือหรือแย้งได้

2.6.2 ใช้คำสั้น ๆ อ่านเข้าใจง่าย ผูกประโยคสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน

¹ นัยนา บัวทอง การประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี หน้า 60

² Zena Sutherland, Dianne L. Monson and May Hill Arbuthnot- Children and Books. p. 45.

³ นัยนา บัวทอง ล.ด. หน้า 67

⁴ วิริยะ ลิขิตสิงห์ บรรณาธิการ การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก หน้า 28-29

⁵ Richard A. Lanhan. Style : An Anti-Textbook. p. 32.

⁶ พระอภิปรัชญา ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง และราชาศัพท์ หน้า 48-51

⁷ ประสิทธิ์ ภาพยกลอน การเขียนภาคปฏิบัติ หน้า 161

- 2.6.3 มีความกระชับ เขียนได้กะทัดรัด และตรงจุดหมาย
- 2.6.4 มีความถูกต้อง ใช้ภาษาตรงตามความนิยม และระเบียบแบบแผนของภาษา
- 2.6.5 รู้จักเลือกสรร พุดในสิ่งที่ควรพูดและละเว้นในสิ่งที่ไร้สาระหรือไม่เป็นประโยชน์
- 2.6.6 มีแนวคิดใหม่ ๆ แปลก ๆ เป็นที่น่าสนใจของผู้อ่าน
- 2.6.7 มีความบริสุทธิ์แห่งลีลา พยายามใช้คำไทย คำสุภาพ และคำมีอำนาจ ละเว้นคำสแลง คำหยาบ

ศัพท์ยาก ๆ หรือภาษาต่างประเทศ

2.6.8 มีความไพเราะกลมกลืน ผูกประโยคได้สละสลวย ใช้คำเก๋แย่งเกลา ไม่สะดุดหู ข้อความทุกตอน
ทุกย่อหน้า เชื่อมกันได้สนิท

2.6.9 สามารถโน้มน้าวผู้อ่านให้สนใจและประทับใจในเรื่องที่เขียน
ลีลาการเขียนที่ดี จึงต้องใช้คำน้อยที่สุด แต่มีความแจ่มแจ้งที่สุด และเข้าใจง่ายที่สุด

2.7 บทสนทนา บทสนทนาเป็นองค์ประกอบสำคัญของนวนิยาย บทสนทนาที่ดี ควรมีลักษณะ

ดังนี้¹

- 2.7.1 ช่วยให้เนื้อเรื่องคืบหน้าไป ผู้อ่านรู้เรื่องเพิ่มขึ้น
- 2.7.2 ช่วยให้เห็นนิสัยและบุคลิกภาพของตัวละครชัดเจนขึ้น
- 2.7.3 ช่วยให้เห็นสภาพสังคม ประเพณี วัฒนธรรมและอื่น ๆ ควบคู่กันไปด้วย
- 2.7.4 ช่วยเสริมสร้างค่านิยมที่ดีงามให้แก่ผู้อ่านโดยปริยาย
- 2.7.5 ใช้ภาษาให้เหมาะกับฐานานุรูปของตัวละครนั้น ๆ
- 2.7.6 คำนึงถึงจิตวิทยาในการสนทนา โดยไม่พูดคนเดียววนเวียนกันไป ไม่พูดผิดกาลเทศะหรือกล่าวพูด
เกินไปชนิดที่คนจริง ๆ ในชีวิตจริงจะไม่กล้าพูดเช่นนั้น
- 2.7.7 ช่วยให้ฉากมีชีวิตชีวขึ้น²
- 2.7.8 บทสนทนาต้องให้เป็นธรรมชาติที่สุด ทั้งนี้ผู้เขียนต้องคอยสังเกตว่า เมื่อถึงสถานการณ์เช่นนี้
หรือมีอารมณ์อย่างนี้ จะพูดอย่างไร³

2.8 เนื้อหา นวนิยายสำหรับวัยรุ่นควรมีเนื้อหาที่มีลักษณะดังนี้⁴

- 2.8.1 ให้ความสนุกเพลิดเพลิน
- 2.8.2 ให้ความตื่นเต้นเร้าใจ
- 2.8.3 ให้ความรู้ที่ส่งเสริมสติปัญญาของเด็ก
- 2.8.4 เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของเด็ก
- 2.8.5 ส่งเสริมให้เกิดค่านิยมที่ดี
- 2.8.6 ทำให้เกิดอารมณ์คล้อยตาม
- 2.8.7 ให้ข้อคิดสอนใจที่ผู้อ่านควรทราบ
- 2.8.8 ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
- 2.8.9 ส่งเสริมให้เกิดจินตนาการ
- 2.8.10 ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำความคิด
- 2.8.11 ตรงกับความสนใจของเด็ก

¹ สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ การเขียน หน้า 126

² Ronald V. Cassill. Writing Fiction. ch. 3.

³ Ibid.

⁴ นัยนา บัวทอง การประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี หน้า 41-42

- 2.8.12 สนองอารมณ์ปรารถนา เช่นเป็นเรื่องของคนเก่ง คนกล้าหาญ
- 2.8.13 เสริมสร้างความเข้าใจในตัวผู้อ่าน และผู้อื่น
- 2.8.14 สมจริง
- 2.8.15 ช่วยทำให้เห็นวิธีแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล
- 2.8.16 ไม่มีลักษณะการสอนศีลธรรมจรรยาโดยตรง แต่แทรกไว้โดยไม่รู้ตัว
- 2.8.17 ศีลธรรมจรรยาที่สอดแทรกไว้ในเนื้อหาเป็นสิ่งที่เด็กเข้าใจและปฏิบัติได้
- 2.8.18 มีคุณค่าพอที่จะถ่ายทอดสู่ผู้อ่าน
- 2.8.19 ส่งเสริมให้รักการอ่าน
- 2.8.20 ผู้อ่านสามารถมองเห็นสิ่งดีและสิ่งไม่ดีในเนื้อหาได้
- 2.8.21 เสริมสร้างทัศนคติที่ดีและมีคุณค่า
- 2.8.22 ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

2.9 การดำเนินเรื่อง ควรมีลักษณะดังนี้¹

- 2.9.1 เรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านโดยฉับพลันตั้งแต่เริ่มเรื่อง
- 2.9.2 การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างรวดเร็ว
- 2.9.3 การดำเนินเรื่องเหมาะสมกับผู้อ่าน แม้จะขึ้นต้นร้ายก็ควรจบอย่างมีความสุข
- 2.9.4 การดำเนินเรื่องชวนติดตาม
- 2.9.5 การลำดับเรื่องมีความต่อเนื่องและเป็นไปตามลำดับ
- 2.9.6 ดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนามากกว่าการพรรณนาหรือบรรยาย
- 2.9.7 การจบเรื่องควรจบด้วยความสุข ความสำเร็จหรือสมหวัง และให้ข้อคิดเชิงสร้างสรรค์ที่จะเป็น

แบบอย่างแก่ผู้อ่าน

2.10 รูปเล่ม รูปเล่มของนวนิยายสำหรับวัยรุ่นควรมีลักษณะดังนี้²

- 2.10.1 รูปเล่มภายนอก สวยงาม ดึงดูดความสนใจ
- 2.10.2 ตัวอักษรและการพิมพ์ชัดเจน เหมาะสมกับวัย
- 2.10.3 กระดาษมีคุณภาพดี
- 2.10.4 การเข้าเล่มคงทนถาวร แข็งแรง
- 2.10.5 การจัดตัวอักษรสอดคล้องกับเนื้อที่ของแต่ละหน้ากระดาษ ตัวอักษรในแต่ละหน้าไม่แน่นจนเกินไป

2.11 การสนองความต้องการของวัยรุ่น นวนิยายสำหรับวัยรุ่นควรสนองความต้องการของวัยรุ่น

ดังนี้³

- 2.11.1 ทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าตนเป็นผู้ปกติทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม
- 2.11.2 สนองความต้องการในการพัฒนาความเป็นอิสระทางอารมณ์
- 2.11.3 สนองความต้องการในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว

¹ นัยนา บัวทอง การประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี หน้า 95

² ด. หน้า 110

³ ด. หน้า 117-118

2.11.4 สนองความต้องการในเรื่องบทบาทของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในเรื่องการหาเลี้ยงชีพ การตั้ง
หลักฐานและครอบครัว

2.11.5 สนองความต้องการด้านความสัมพันธ์อันน่าพึงพอใจกับเพื่อนชายหญิงในวัยเดียวกัน

2.11.6 สนองความเข้าใจและการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว

2.11.7 สนองความต้องการด้านความสำเร็จและสมหวัง

2.11.8 สนองความต้องการเรื่องการปรับตัวให้เข้ากับสังคม

2.11.9 สนองความต้องการเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม

2.11.10 สนองความต้องการในเรื่องการแสวงหาปรัชญาชีวิตที่แน่นอน

2.11.11 สนองความต้องการในเรื่องความซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งอันเป็นศิลปงดงาม

2.11.12 สนองความต้องการในเรื่องความบันเทิงใจและการพักผ่อน

2.12 การสอดแทรกคุณธรรมสำหรับวัยรุ่น นวนิยายสำหรับวัยรุ่นควรสอดแทรกคุณธรรมข้อหนึ่ง
ข้อใดหรือหลาย ๆ ข้อ เพื่อพัฒนาวัยรุ่นให้เป็นคนดี ดังนี้¹

2.12.1 **การพึ่งตนเอง** เพื่อช่วยพัฒนาให้วัยรุ่นกล้าตัดสินใจ มีความเชื่อมั่นในตนเองและใช้ความรู้
ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

2.12.2 **การคบคนดีเป็นมิตรและไม่คบคนชั่ว** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นติดต่อไปมาหาสู่เฉพาะคนที่
ประกอบกิจอันเป็นประโยชน์ คบคนดีที่ร่วมทุกข์ร่วมสุข มีน้ำใจดีต่อเพื่อน

2.12.3 **การไม่ทำร้ายร่างกาย** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นเป็นผู้ไม่ทำร้ายร่างกายคน สัตว์และตนเอง
ไม่ฆ่าคน สัตว์และตนเอง ไม่วางแผนหรือจ้องวานให้ฆ่า หรือทำร้ายผู้อื่น

2.12.4 **ความไม่โลภและไม่ลักขโมย** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นไม่ยักได้ของของผู้อื่น ไม่ลักขโมยของ
ของผู้อื่น ไม่ขูกรักริบผู้อื่นโดยหวังของของเขา ไม่ปล้นหรือฉ้อโกง ไม่ทำลายข้าวของของผู้อื่น ไม่ยกยอกเอาส่วนของผู้อื่น
มาเป็นของตน และรับแต่ของที่ควรรับ

2.12.5 **การไม่ประพฤติผิดในกาม** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นไม่ฉุดคร่า ช่มชู้ ไม่ประพฤติผิดทำนอง
ขู้สาวต่อภรรยาหรือสามีของผู้อื่น ซื่อตรงรักใคร่ต่อคู่ครองของตน ไม่ประพฤติอนาจารฉันทู้สาวในที่สาธารณะ และไม่
เกี่ยวพาราสีทำนองขู้สาวกับภรรยาผู้อื่นหรือสตรีที่เขาไม่พึงใจ

2.12.6 **ความสะอาดทางวาจา** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นเป็นผู้ที่พูดแต่เรื่องจริง ไม่พูดเรื่องจริงที่ให้อาย
แก่คนอื่น ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเพ้อเจ้อ เหลวไหล และพูดจาไพเราะอ่อนหวาน พูดแล้วมีประโยชน์ ถูกกาลเทศะ

2.12.7 **การไม่เล่นการพนัน** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นไม่เล่นการพนันทุกชนิด ไม่ชักชวนให้ผู้อื่นเล่น
การพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือสถานที่ที่เล่นการพนัน และไม่ตั้งบ่อนการพนัน

2.12.8 **การไม่เสพสุราเมรัย และสิ่งเสพติด** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นเป็นผู้ไม่เสพลิงเสพติด ไม่ทดลอง
สิ่งเสพติด ไม่ส่งเสริมหรือยุยงให้ผู้อื่นเสพลิงเสพติด และไม่ค้าขายสิ่งเสพติดหรือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ค้าขาย

2.12.9 **ความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นไม่กระทำชั่วทุกชนิด
ไม่ว่าจะเพราะมีค่าจ้างหรือได้รับการข่มขู่ให้ทำและหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะทำให้เกิดการกระทำชั่ว

¹ จินตนา เกษมบัวขาว การวิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือสำหรับวัยรุ่น หน้า 29-44

2.12.10 **ความอดทน** เพื่อพัฒนาวัยรุ่นให้อดทนต่อสภาพหนาว ร้อน ลม แดด เป็นการตราครุฑ อดทนต่อทุกเวทนาอันเกิดจากความเจ็บไข้ ไม่แสดงอาการทุณทุราย ทนเจ็บใจเมื่อผู้อื่นหมิ่นประมาทและอดทนที่จะยอมรับความไม่สมหวัง

2.12.11 **การมีระเบียบวินัย** เพื่อพัฒนาวัยรุ่นให้ทำงานอย่างถูกต้อง ตรงตามเวลาที่กำหนด เมื่อมีการนัดหมายจะไปทันเวลา ปฏิบัติตนตามระเบียบของหมู่คณะ และปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนควรปฏิบัติ ไม่ก้าวร้าวงานของผู้อื่น

2.12.12 **ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นเป็นผู้ยอมรับความพ่ายแพ้ ไม่เยาะเย้ยผู้แพ้ ไม่ผูกใจเจ็บผู้อื่น ไม่เอาเปรียบผู้อื่นทั้งในด้านกีฬาและการดำเนินชีวิต

2.12.13 **ความกล้าหาญและรับผิดชอบ** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นเป็นผู้ที่กล้ารับผิดชอบในเมื่อทำสิ่งใดผิดพลาด กล้าทำในสิ่งที่เห็นว่าถูก กล้าฝ่าอันตราย รู้จักต่อสู้เพื่อป้องกันตัวและเพื่อชาติ ไม่กล้าเกินไปจนกลายเป็นคนอวดดี ไม่รู้จักยำเกรงหรือไม่เกรงใจใคร กล้าพูดในสิ่งที่มีความเห็นผล ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถ ไม่หลีกเลี่ยงงานที่ได้รับมอบหมาย

2.12.14 **ความซื่อสัตย์** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นทำงานอย่างจริงจัง มุ่งให้งานสำเร็จและเกิดประโยชน์ได้จริง ๆ เอาใจใส่ต่องานในหน้าที่ รักษาคำพูด จริใจต่อคนที่เกี่ยวข้อง มุ่งประพฤติกตัญญูเป็นอริยาบถ หักห้ามใจและลับหลัง ประกอบอาชีพสุจริต

2.12.15 **ความยุติธรรม** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นเป็นผู้ให้ความเป็นธรรม ไม่ลำเอียงแก่คนในครอบครัว และคนอื่น ๆ ปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเป็นธรรม ไม่เห็นแก่พวกพ้อง พิจารณากันตามเหตุผล ความสามารถ

2.12.16 **ความขยันหมั่นเพียร** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นเป็นผู้ขยันในการเรียนและการทำงาน อดทนในการทำงานให้สำเร็จ ไม่ย่อท้อ ทำงานไม่คั่งค้าง ไม่ทอดทิ้งและไม่เกียจคร้าน

2.12.17 **ความประหยัด** เพื่อพัฒนาให้เป็นผู้รู้จักใช้จ่ายเหมาะสม ไม่สุรุ่ยสุร่ายจนเกินไป เก็บออมทรัพย์ส่วนหนึ่งไว้ใช้เมื่อจำเป็น รู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างระมัดระวัง และสามารถซ่อมแซมเมื่อชำรุดเสียหาย รู้จักประดิษฐ์เครื่องใช้ภายในบ้านจากวัสดุเหลือใช้ ไม่กู้หนี้ยืมสิน

2.12.18 **ความกตัญญูกตเวที** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นรู้จักตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณ ยกย่อง ประกาศพระคุณของผู้มีบุญคุณให้เป็นที่ปรากฏ ไม่ลบหลู่พระคุณของผู้มีบุญคุณ ไม่ยกตนเท่าเทียมผู้มีบุญคุณ และทำบุญอุทิศให้ผู้มีบุญคุณเมื่อล่วงลับ

2.12.19 **ความสุภาพอ่อนน้อม** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นรู้จักการไหว้ การกล่าวคำขอบคุณเมื่อได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับสิ่งของจากผู้อื่นและการกล่าวขอโทษเมื่อกระทำความผิดล่วงเกินผู้อื่น

2.12.20 **ความสามัคคี** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นรู้จักช่วยกันทำงาน เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมอย่างเต็มที่ กำลังความสามารถของตน มีความกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่อิจฉาริษยาแก่งแย่งชิงดีกัน ร่วมมือกันกระทำในสิ่งที่ดีงาม

2.12.21 **การถือประโยชน์ส่วนรวม** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม บำเพ็ญตนเป็นพลเมืองดี ช่วยกันรักษาสถาบันสมบัติ และเอาใจใส่เป็นธุระเมื่อมีเหตุการณ์จำเป็นเกิดขึ้น ไม่ดูคายน

2.12.22 **ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นให้ปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ถวายความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ป้องกันและยอมสละชีพของตนเพื่อประเทศชาติ และพระมหากษัตริย์

2.12.23 **การให้** เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นให้มีการให้ข้าวของเครื่องใช้แก่ผู้อื่นในสิ่งที่ตนมีอยู่ เสียสละความสุข

ส่วนตัวเพื่อผู้อื่น รู้จักให้อภัย เอื้อเฟื้อ และปรารถนาดีต่อผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือ แนะนำความรู้ ความคิดที่เป็นประโยชน์ ต่อผู้อื่น

2.12.24 **ความเมตตา กรุณา** เพื่อพัฒนาวัยรุ่นให้เป็นผู้ช่วยทำประโยชน์สุข ปลอดภัยทุกข์ของผู้อื่น ช่วยแนะนำตักเตือนห้ามปรามให้ผู้อื่นละเว้นการทำชั่วและทำแต่ความดี ไม่มีจิตใจคิดเบียดเบียน ชูตรีหรือเอาเปรียบผู้อื่น เห็นใจในความทุกข์ทรมาน และความด้อยของมนุษย์และสัตว์

2.12.25 **ความไม่ประมาทหรือความมีสติ** เพื่อพัฒนาวัยรุ่นให้เป็นผู้รู้จักระมัดระวังไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการงาน ระมัดระวังทุกครั้งทั้งมือทำงานและทุกขณะที่กำลังทำอยู่ ไม่ประมาทในการเดินทาง รู้ตัวในขณะที่ หูตหรือทำอะไรอยู่ ไม่รู้วามไปตามอารมณ์ และควบคุมตนเองได้เมื่อประสบเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด

สูตรสำหรับเขียนนวนิยาย¹

มีสูตรเพื่อเลือกเรื่องมาเขียน เพื่อสร้างฉาก เพื่อสร้างตัวละครและเพื่อสร้างแกนของเรื่องที่สามารถนำมาใช้ในการเขียนนวนิยายสำหรับวัยรุ่นได้ ดังนี้

1. **สูตรชินเดอเรลลา** เป็นสูตรของตัวเอกของเรื่องที่ยากจน แต่ได้แต่งงานกับคนชั้นสูง
2. **สูตรชายพบหญิง** เป็นสูตรที่มีเรื่องของความรักเป็นพื้น
3. **สูตรตะวันตก** เป็นเรื่องการชิงรักหักสวาทของเหล่าโคบาล
4. **สูตรหนามยอกเอาหนามบ่ง** เช่น ตัวเอกเป็นจำเลยเพราะถูกโจทก์กลั่นแกล้ง เมื่อชนะคดีจึงฟ้องกลับ เป็นต้น
5. **สูตรต้มหมู** เป็นเรื่องหลอกลวง หักหลัง
6. **สูตรสถานการณ์แบบรูปสามเหลี่ยม** มีตัวละครสำคัญ 3 ตัว อาจเป็นชาย 2 หญิงหนึ่ง หรือ หญิง 2 ชายหนึ่ง และมีข้อขัดแย้งกัน
7. **สูตรต้นธำชชพลายตี** มีการเปลี่ยนแปลงตัวละครจากชั่วเป็นดี
8. **สูตรครอบครัว** เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรักในครอบครัว มรดก เมียน้อย เมียหลวง
9. **สูตรชุมชน** เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของสังคม ผู้เขียนอาจสอดแทรกอารมณ์ขันและเสียดสีสังคมด้วย

10. **สูตรสำเร็จ** เป็นเรื่องที่ตัวเอกของเรื่องตั้งความปรารถนาอย่างแรงกล้าไว้ประการหนึ่ง แล้วฝ่าฟันอุปสรรคทั้งมวลเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น

11. **สูตรกลับ** เช่น ตัวเอกของเรื่องหายไปจนใคร ๆ พากันคิดว่าคงล้มหายตายจากไปแล้ว ปรากฏว่ากลับมาได้ แต่พบว่าคู่ชีวิตของตนแต่งงานใหม่เสียแล้ว

12. **สูตรเสียสละ** เป็นเรื่องที่ตัวเอกของเรื่องต้องสละสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยความเต็มใจ

13. **สูตรแก้แค้นหรือลงโทษ** เป็นเรื่องที่ผู้กระทำความผิดจะต้องถูกนำตัวมาสอบสวนและลงโทษในที่สุด

3. **การตั้งชื่อเรื่อง** การตั้งชื่อเรื่องของหนังสือนวนิยายวัยรุ่น มีความสำคัญเช่นเดียวกับหนังสือสารคดีสำหรับวัยรุ่น และควรใช้หลักว่าเป็นชื่อเรื่องที่เหมาะกับกาลเทศะ แปลก ใหม่ คมขำ จำง่ายและคลุมถึงเนื้อเรื่องทั้งหมดได้ดีที่สุด เช่นเดียวกัน

¹ ชัยนันท์ นันทพันธ์ การเขียนเรื่องสั้นและนวนิยาย หน้า 4

ตัวอย่างชื่อหนังสือนวนิยาย¹

กระเช้าสีดา	นกแอ่นฟ้า
กระท่อมในดง	ลูกป่า
ขนาน้อยกลางทุ่งนา	หมู่บ้านอาบจันทร์
คนขี่ม้าขาว	วัยรุ่นหมื่นตัว
หลุยส์ อีโก้และเพื่อน	คือรักและหวัง
บ้านหนูอยู่หาดเลี้ยว	โลกของหนูหวาน
ดั่งสูงซุงหนัก	ครอบครัวมีสุข
สายลมเสียงซอ	เด็กชายก้องส์
ลมหายใจสีขาว	แผ่นดินนี้เป็นที่รัก
ยายหนูลูกพ่อ	ไม้ค่อมแคะ
วัยบริสุทธิ์	ลูกห่านโตน
เด็กชายชาวเล	เหยี่ยวขาวค้วน
บองหลา	เด็กบ้านทุ่ง
กระท่อมน้อยกลางทุ่ง	หัวใจดวงน้อย
เพื่อนแท้	พระจันทร์สีน้ำเงิน
บึงหญ้าป่าใหญ่	สร้อยแสงแดง
ไข่นุ้ยไปโรงเรียน	จดหมายถึงคุณยาย
	หน้าหน้าไฟ

โปรดดูตัวอย่างชื่อเรื่องเพิ่มเติมในบรรณานุกรมท้าย ตอนที่ 2 และเนื้อเรื่องในภาคผนวก 2

การเขียนหัตถ์นิยาย

ผู้ที่จะเขียนนวนิยายประเภทนี้ ควรเป็นผู้มีอารมณ์ขันและมองโลกในแง่ดีโดยนัย มองแง่มุมต่าง ๆ เป็นเรื่องขบขันทั้ง ๆ ที่ผู้อ่านอาจเห็นเป็นเรื่องธรรมดา คุณลักษณะพิเศษของผู้เขียนนวนิยายตลกขบขันนี้ แม้จะสร้างขึ้นได้ แต่คงไม่ยากนัก ถ้าท่านเป็นคนเคร่งเครียด ขอแนะนำว่าควรเขียนนวนิยายประเภทอื่นจะดีกว่า แต่หากท่านสามารถเปลี่ยนบุคลิก

¹ รายชื่อหนังสือดีสำหรับเยาวชน หน้า 89-140

ลักษณะให้เป็นผู้มีอารมณ์ขัน และทำให้ผู้อ่านพลอยขบขันไปด้วยได้ ก็นับว่าเป็นการดี ยิ่ง นอกเหนือจากหลักในการเขียนนวนิยายทั่วไป การเขียนนวนิยายตลกขบขันสำหรับวัยรุ่น ควรดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. **การเลือกเรื่อง** เรื่องตลกขบขัน เป็นเรื่องที่สามารสร้างจากเรื่องที่พบเห็นทั่วไป รวมทั้งเรื่องที่จินตนาการเอาเองโดยตลอด บางทีอาจเป็นเรื่องที่ไม่น่าเป็นไปได้ แต่เมื่อเกิดขึ้นก็ก่อเรื่องตลกด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ทำให้เกิดความขำขันตลอดเรื่อง ผู้อ่านอ่านแล้วสนุกสนานก็เป็นอันใช้ได้

2. **การเขียนเนื้อเรื่อง** เนื้อเรื่องของนวนิยายตลกขบขัน ควรมึลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 **ฉาก** ฉากของนวนิยายประเภทนี้ มิได้หลายฉากเช่นเดียวกับนวนิยายอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นที่ไหน เมื่อใด ควรอธิบายให้ชัดเจนและมีลักษณะ โนม้นำให้เกิดเรื่องน่าขบขันขึ้นได้ เช่น มีท่อน้ำที่ตกลงไปเมื่อน้ำท่วมมิดท่อน มีเข่งกองสูง ๆ ที่ตกลงมาครอบศีรษะ มีมะพร้าวหัวตกลงมาในยามดึกส่งดทำใหตกใจแล้ววิ่งเตลิดนึกว่ามีหลอก เช่นนี้เป็นต้น

2.2 **ทัศนะของผู้เขียน** ส่วนมาก เรื่องตลกขบขันจะมีลักษณะเสมือนว่าตัวละครที่เผชิญเหตุการณ์นั้น ๆ เป็นผู้เล่าเองจึงจะทำให้ตลกขบขัน ผู้อ่านเห็นจริงเห็นจรงราวกับอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริง ๆ พลอยตลกหรือถูกขำครอบศีรษะ หรือวิงหนี “ผี” เสียจนหนีออกไปกับตัวละครด้วยก็ได้

2.3 **ตัวละคร** ตัวละครอาจมีลักษณะพิเศษ ผู้ด้อยการศึกษา ด้อยสติปัญญา หรือโง่แกมหยิ่ง ตระหนักรู้ช้า คุยโว กลั้วผี และอื่น ๆ ที่จะก่อให้เกิดเรื่องตลกขบขันขึ้นได้ ตัวละครนี้อาจจะเป็นวัยรุ่นหรือเป็นผู้ใหญ่ก็ได้

2.4 **โครงเรื่อง** โครงเรื่องควรใหม่และแปลก และไม่ซ้ำแบบใคร ถ้าตลกซ้ำ ๆ ผู้อ่านเดาได้ว่าต่อไปจะเป็นอย่างไร ก็จะไม่ตลก เป็นเรื่องเชื่อนไป หรือตลกผิด ๆ

2.5 **แกนของเรื่อง** ควรสอดแทรกให้แก่ผู้อ่านโดยไม่รู้ตัว เช่น ผีไม่มีในโลก ปลาหมอตายเพราะปาก เศรษฐียอมขาดไฟ เป็นต้น เมื่ออ่านหนังสือนวนิยายตลกขบขันจบหนึ่งเล่ม และสิ้นเสียงหัวเราะ ก็ควรมี “อะไร” ติดอยู่ในความทรงจำ เพื่อพัฒนาการของวัยรุ่นบ้าง

2.6 **ลีลาการเขียน** เขียนสำนวนเรียบง่าย ขวนขัน ไม่มีความหมายไปในทางหยาบคายหรือลามก หรือสองแง่สองมุม

2.7 **บทสนทนา** บทสนทนาจะช่วยให้เนื้อเรื่องสืบหน้าไปสู่จุดขำขัน ไม่ต้องพูดยาว เพียงคนละคำสองคำก็ชวนให้ขบขันได้

2.8 **เนื้อหา** ให้เกิดความสนุกเพลิดเพลินและตื้นเต้นเร้าใจเป็นสำคัญ

2.9 **การดำเนินเรื่อง** รูปเล่ม การสนองความต้องการของวัยรุ่น และการสอดแทรกคุณธรรมสำหรับวัยรุ่น มีลักษณะเดียวกับการเขียนนวนิยายทั่วไป ดังกล่าวแล้วข้างต้น

3. **การตั้งชื่อเรื่อง** ชื่อเรื่องที่ตั้งขึ้น จะบอกให้ผู้อ่านทราบว่นวนิยายเรื่องนี้เป็นเรื่องตลกขบขันแน่นอน เพียงเห็นชื่อก็ต้องยิ้มหรือหัวเราะออกมาเลยทีเดียว ก็ยังจะเป็นการดี

การเขียนนวนิยายประวัติศาสตร์

ผู้ที่สนใจเขียนนวนิยายประเภทนี้ ควรเป็นผู้เคยอ่านประวัติศาสตร์ตอนนั้น ๆ มาแล้วอย่างกว้างขวาง หรือเป็นผู้หนึ่งที่เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น ๆ สามารถหยิบยกขึ้นมาพูดในเรื่องที่เกิดขึ้นในครั้งกระนั้น โดยยกแง่มุมละเอียดปลีกย่อยขึ้นมาเป็นฉาก หรืออาศัยตัวละครในประวัติศาสตร์ให้แสดงบทบาทเสมือนหนึ่งผู้อ่านได้พบเห็นตัวละครในประวัติศาสตร์จริง ๆ¹ เช่น เมื่อพูดถึงประวัติศาสตร์ไทยประมาณ พ.ศ. 2484 ท้าวญี่ปุ่นผ่านมาทางประเทศไทย สู่มาเลเซีย

¹ ชัยนันท์ นันทพันธ์ การเขียนเรื่องสั้นและนวนิยาย หน้า 2

และพม่า ก็สามารถเขียนนวนิยายได้หลายเรื่องแตกต่างกัน เรื่องราวในประวัติศาสตร์รวมทั้งเรื่องเกี่ยวกับสงครามจะช่วยให้วัยรุ่นเกิดความรักชาติ หวงเหวนผินแผ่นดินไทย ตัวตายดีกว่าสิ้นชาติ เป็นนวนิยายอีกแนวหนึ่งที่ถูกใจวัยรุ่นอยู่ในระดับสูง นอกเหนือหลักเกณฑ์ในการเขียนนวนิยายทั่วไป การเขียนนวนิยายประวัติศาสตร์ ควรมียุคและเน้นหนักดังนี้

1. **การเลือกเรื่อง** เลือกมาจากตอนหนึ่งตอนใดของประวัติศาสตร์ไทย เช่น แผ่นดินพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ตอนเสียกรุงศรีอยุธยา ตอนทหารไทยไปช่วยรบในยุโรป ตอนพันธมิตรโจมตีไทยทางอากาศเมื่อสงครามโลกครั้งที่สอง เช่นนี้เป็นต้น ให้ข้อคิดเทียบเคียงกับเรื่องที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน เหล่านี้ เป็นเรื่องก่อนที่วัยรุ่นขณะนี้จะมีชีวิตอยู่ในแผ่นดินไทย เป็นเรื่องที่ผู้อ่านสนใจใคร่รู้ แต่ควรพิถีพิถันเลือกตอนที่น่าสนใจ ตื่นเต้น เร้าใจ แล้วใช้จินตนาการสานเรื่องจริงออกไปสู่ความเป็นนวนิยายต่อไป

2. **การเขียนเนื้อเรื่อง** เนื้อเรื่องของนวนิยายประวัติศาสตร์ และสงครามควรมีลักษณะดังนี้

2.1 **ฉาก** สามารถเลือกฉากจากส่วนใดของประเทศที่ผู้เขียนคุ้นเคยเป็นอย่างดี ที่จะมีส่วนกระทบจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ตอนนั้น ๆ สมมติว่า จะเขียนนวนิยายประวัติศาสตร์ไทยเมื่อ พ.ศ. 2484 ฉากอาจจะเป็นกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดหนึ่งจังหวัดใดที่ทหารญี่ปุ่นยกพลขึ้นบก เส้นทางเดินทัพ ที่ตั้งค่ายพัก การต่อต้านของทหารและประชาชนไทย ณ จุดใดจุดหนึ่ง เหล่านี้ ล้วนนำมาเป็นฉากของเรื่องได้ทั้งสิ้น

2.2 **ทัศนะของผู้เขียน** ทัศนะของผู้เขียนต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถถ่ายทอดผ่านตัวละครเอกที่เป็นยุวชนทหาร หรือตัวประกอบอื่น ๆ ทุกอาชีพที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นทหาร ข้าราชการ พ่อค้าและประชาชน ความรักชาติ ความสะเทือนใจในการสูญเสียญาติมิตรในสงคราม ความลำบากยากแค้นในการทำมาหากิน พลัดถิ่นาคาที่อยู่ ล้วนสามารถสอดแทรกทัศนะและอารมณ์ของผู้เขียนไปได้อย่างแนบเนียน

2.3 **ตัวละคร** การเขียนเรื่องในประวัติศาสตร์ ตัวละครจะต้องมีลักษณะที่เหมือนตัวละครในยุคนั้นจริง ๆ นับตั้งแต่การตั้งชื่อซึ่งนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ประสงค์จะให้ชื่อสามารถบอกได้เลยว่า เจ้าของชื่อเป็นหญิงหรือชาย ตัวละครผู้ชาย จะไม่ชื่อ ละออ หรือ ประหยัดศรี และตัวละครผู้หญิงจะไม่ชื่อ จรัส ถ้าจะให้ชื่อเช่นนั้น ควรจะมีการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของรัฐบาล “เชื้อผู้นำชาติพันธุ์” มีพจนานุกรมแสดงว่าชื่อใดเป็นชื่อผู้ชาย ชื่อใดเป็นชื่อผู้หญิง และชื่อใดเป็นชื่อของผู้หญิงก็ได้ ผู้ชายก็ได้ เจ้าของชื่อไม่ต้องเปลี่ยน ตัวละครในสมัยนั้น ต้องมีลักษณะเชื่อฟังนโยบายของรัฐบาลอย่างเคร่งครัด หรือไม่ก็ตรงกันข้าม มีความประหยัด ปลูกผักทำสวน รับประทานก๊วยเตี๋ยวเป็นอาหารกลางวัน เช่นนี้เป็นต้น จึงจะสมจริง

2.4 **โครงเรื่อง** เพื่อความแปลกใหม่และน่าตื่นเต้น ควรสร้างโครงเรื่องไม่ซ้ำกับนวนิยายที่เคยมีมาแล้วในตลาดหนังสือ จึงจะเป็นที่สนใจของวัยรุ่น

2.5 **แกนของเรื่อง** ผู้เขียนมีโอกาสดสอดแทรกคุณธรรมและคตินิยมบางประการลงไปในนวนิยายประเภทนี้โดยผู้อ่านไม่รู้ตัว เช่น เกี่ยวกับความรักชาติ การรักษาความลับของประเทศ ความกล้าหาญ การเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม ความสำคัญของการที่ทุกคนควรรู้หนังสือ เป็นต้น

2.6 **ลีลาการเขียน** ควรใช้คำกระชับ ให้ความรู้สึกตื่นเต้น ฉับไวเหมาะกับเหตุการณ์ในเรื่อง นอกจากตอนที่แสดงถึงความสูญเสีย อาจเปลี่ยนลีลาให้อ่อนไหวไปตามอารมณ์ของตัวละครในขณะนั้น ทั้งนี้ต้องพิจารณาความเหมาะสมต่อไป

2.7 **บทสนทนา** ยามศึกสงคราม คำสนทนาอาจมีน้อย ตัวละครต้องรำพึงในใจมากขึ้น เพราะ “ศัตรูคอยเงี่ยหูฟังท่านอยู่ทุกแห่ง” ตัวละครจะต้องไม่เผลอไปพูดความลับทางทหารเป็นอันขาด นอกจากนั้น ขณะที่ระเบิด

ลงตาม ๑ อยู่ในฉาก ตัวละครคงจะไม่มีแก้ไขพูดยาว ๑ นอกจากจะรีบรวบรัดและหลบภัย บทสนทนาควรให้เหมาะสมกับฉากและเนื้อเรื่องด้วย

2.8 เนื้อหา แม้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีต ผู้เขียนควรมีวิธีการดัดแปลงในอดีตนั้น ให้มาปรากฏอยู่ตรงหน้าผู้อ่าน ราวกับว่าเรื่องราวที่แต่งเกิดขึ้นสด ๆ ร้อน ๆ นี้เอง ไม่ว่าจะเป็นความตื่นเต้น หวั่นวิตก โล่งใจ และอื่น ๆ จะก่อความระทึกใจแก่ผู้อ่าน ชวนให้ติดตามเนื้อเรื่องไปโดยตลอด เช่นนี้ จึงจะน่าอ่าน

2.9 การดำเนินเรื่อง รูปเล่ม การสนองความต้องการของวัยรุ่น และการสอดแทรกคุณธรรมสำหรับวัยรุ่น มีลักษณะเกี่ยวกับการเขียนนวนิยายทั่วไปที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

3. การตั้งชื่อเรื่อง ชื่อเรื่องอาจบอกเป็นนัย ๆ หรือชัดเจนก็ได้ว่า นวนิยายเรื่องนั้น ๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ตอนใด หรือสงครามครั้งใด เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านที่ชอบอ่านนวนิยายในแนวนั้น

การเขียนนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์

นวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ วรรณกรรมอีกประเภทหนึ่งที่ใช้จินตนาการและแพร่หลายมาก นวนิยายประเภทนี้จะมิใช่วิทยาศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้องกับโครงเรื่องหรือฉากของเรื่อง¹ นวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ต่างกับนิทานประเภทเพื่อฝัน เพราะต้องนึกถึงความเป็นไปได้ มีทฤษฎีที่เป็นไปได้ หรือเป็นที่ยอมรับกันแล้วสนับสนุน บางเรื่องก็เป็นการอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ บางเรื่องก็เพียงแต่นำผู้อ่านไปสู่ดินแดนหรือเวลาที่ต่างออกไป²

ผู้เขียนนวนิยายประเภทนี้ นอกจากเป็นผู้มีคุณสมบัติของนักเขียนดังกล่าวข้างต้น ควรเป็นผู้มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และสนใจในเรื่องวิทยาศาสตร์อย่างลึกซึ้ง ประกอบกับจินตนาการอันกว้างไกล จึงจะเหมาะสมที่จะเขียนนวนิยายประเภทนี้ การที่ **จันตธี ศิริบุญรอด** บิดาแห่งนวนิยายวิทยาศาสตร์ไทยย้ำไว้ว่า ท่านเองเขียนนวนิยายวิทยาศาสตร์แบบจินตนาการ แต่ขณะเดียวกัน ในหลักวิชาวิทยาศาสตร์ท่านก็พยายามไม่ให้ผิดพลาด³ นี้เอง เป็นการยืนยันว่า คุณสมบัติดังกล่าวเป็นเรื่องจำเป็นมากเพียงใด

นอกเหนือจากหลักการเขียนนวนิยายทั่วไปดังกล่าวแล้วข้างต้น การเขียนนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ ควรดำเนินการขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่อง นวนิยายเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาศาสตร์เฉพาะสาขา เช่น ดาราศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ตลอดจนเรื่องเกี่ยวกับจรวด ดาวเทียม ยานอวกาศ และการสำรวจอวกาศ ล้วนเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจระดับสูงของวัยรุ่นทั้งสิ้น

2. การเขียนเนื้อเรื่อง

2.1 ฉาก อาจจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของโลกที่ไม่ค่อยมีใครไปมาหาสู่บ่อยนัก ยังเป็นดินแดนแห่งความมหัศจรรย์อยู่ หรือที่ที่เกิดเหตุการณ์ประหลาดอยู่เป็นนิมิตและยังไม่มีใครอธิบายได้ว่าเกิดจากอะไร ไม่ว่าจะเป็นดินแดนในใจกลางทวีป ในป่าลึก ใต้มหาสมุทร หรือในอวกาศ หรือแม้แต่ในดวงดาวอื่น และไม่ว่าเวลาในเรื่องจะเป็นปัจจุบันอนาคต หรืออดีต ก็สามารถนำมาเป็นฉากของเรื่องได้ทั้งสิ้น

2.2 ทศนะของผู้เขียน ทศนะในเชิงวิทยาศาสตร์ของผู้เขียนมักผ่านตัวละครคนหนึ่งในกลุ่มซึ่งเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่สามารถเข้าใจในความลึกลับมหัศจรรย์ได้ดีกว่าผู้อื่น บุคคลผู้นี้จะช่วยอธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจถึงทฤษฎีทาง

¹ Theodore Sturgeon "Science Fiction," in Encyclopedia Americana, v. 24, p. 390.

² Isaac Asimov, "Science Fiction," in World Book Encyclopedia, v. 17, p. 173.

³ จันตธี ศิริบุญรอด "ทศนะเกี่ยวกับนวนิยายวิทยาศาสตร์" ฟ้าเมืองทอง 12:4 ตุลาคม 2530

วิทยาศาสตร์อันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป หรือปรากฏผลได้ต่าง ๆ นานา สุดแต่คาดการณ์กันในเชิงวิทยาศาสตร์

2.3 ตัวละคร ตัวละครเอกของเรื่องมักเป็นมนุษย์ในโลก แต่ตัวละครอื่น ๆ อาจเป็นมนุษย์ หรือมนุษย์นอกพิภพ หรือเป็นได้แม้กระทั่งหุ่นยนต์ หรือสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้น การบรรยายลักษณะตัวละคร ตลอดจนอุปนิสัยของผู้มีลักษณะต่างกันไปเช่นนี้ จึงต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบและรอบรู้มากจึงจะสมจริง

2.4 โครงเรื่อง โครงเรื่องของนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์บางเรื่องอาจซับซ้อนแล้วค่อย ๆ คลี่คลายในภายหลัง แต่ไม่ควรให้สลับซับซ้อนจนผู้อ่านเกิดความงงจน ทำให้यरุ่นผู้อ่านน้อย อาจเลือกอ่านเสียกลางคัน อย่างไรก็ตาม ความแปลกใหม่ของโครงเรื่องเป็นสิ่งที่ต้องการของผู้อ่านเช่นเดียวกับนวนิยายประเภทอื่น ๆ

2.5 แก่นของเรื่อง แก่นของเรื่องมักเป็นการเดินทางในอวกาศ การเดินทางในมิติเวลาที่แตกต่างออกไป การค้นพบที่มหัศจรรย์ สิ่งประดิษฐ์ที่แสนวิเศษ¹ เหล่านี้เป็นต้น อันจะช่วยกระตุ้นหรือยั่วยุให้เกิดความศรัทธา และสร้างสรรค์ในเชิงวิทยาศาสตร์แก่यरุ่นของชาติได้

2.6 สลีลาการเขียน นอกจากการใช้ลีลาการเขียนสำหรับนวนิยายทั่วไปแล้ว ในนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์อาจมีการเอ่ยถึงทฤษฎี หรือศัพท์ทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้เขียนจำเป็นต้องอธิบายให้ผู้อ่านทราบโดยฉะพลัน เพื่อมิให้เรื่องที่ดำเนินต่อไปต้องมิดมลงเพราะความไม่เข้าใจคำเหล่านั้น สิ่งใดที่เป็นของแปลกหรือมหัศจรรย์ ควรอธิบายอย่างรัดกุมเพื่อช่วยความเข้าใจ ทั้งนี้ผู้เขียนเองจะต้องเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งเสียก่อน จึงจะสามารถเขียนให้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน

2.7 บทสนทนา บทสนทนาในนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ เป็นเรื่องจำเป็นมาก เพราะจะช่วยคลี่คลายความมหัศจรรย์หรือแปลกประหลาดที่เกิดขึ้นในเรื่องได้เป็นอย่างดี แต่การสนทนา ควรดำเนินเมื่อเหตุการณ์ต้นต้นเหล่านั้นผ่านไปแล้ว ทั้งนี้ ควรดูตามความเหมาะสมด้วย

2.8 เนื้อหา จะมีทั้งการผจญภัย ความตื่นเต้นเร้าใจ อาจมีการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินบ้าง แม้แต่ตัวเอกของเรื่อง ก็ไม่ควรแคล้วคลาดอันตรายไปทุกครั้ง ควรนึกถึงความสมจริงประกอบด้วย

2.9 การดำเนินเรื่อง ฐปเล่ม การสนองความต้องการของयरุ่น และการสอดแทรกคุณธรรมสำหรับयरุ่น มีลักษณะเช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในเรื่องการเขียนนวนิยายทั่วไป

3. การตั้งชื่อเรื่อง ควรตั้งชื่อเรื่องที่บอกได้ทันทีว่าเป็นนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ อาจมีคำว่า นอกพิภพ ต่างดาว อวกาศ คอมพิวเตอร์ ปะปนอยู่บ้าง หรือคำอื่น ๆ ที่ให้ความหมายในทำนองเดียวกันนี้ ก็จะสะดุดตาสะดุดใจผู้อ่านได้ดี

การเขียนอาชญนิยาย

นวนิยายประเภทนี้ แต่เดิมจะเป็นเรื่องลึกลับมหัศจรรย์ และอิทธิพลของไสยศาสตร์ ภายหลังจะเป็นเรื่องที่นักสืบสืบจับได้ตัวฆาตกร รวมทั้งเรื่องเกี่ยวกับอาชญากรรมด้านอื่น ๆ ที่อาจไม่ใช่เรื่องฆาตกรรม ตลอดจนผลงานของตำรวจในกิจวัตรประจำวัน และนวนิยายที่หนักไปในทางความสนใจทางจิตวิทยา การค้นคว้า ของลักษณะนิสัยและอารมณ์ เป็นต้น² ผู้เขียนจะเสนออาชญากรรม มีนักสืบ มีเงื่อนงำและข้อน่าสงสัย เมื่อนักสืบสืบไป อาจพบอาชญากรรมเพิ่มขึ้นอีก จุดสุดยอดของเรื่องอยู่ตอนที่นักสืบจับผู้ผิดได้ และเล่าให้ฟังว่าเรื่องนี้คลี่คลายอย่างไร³

¹ Isaac Asimov. "Science Fiction," in World Book Encyclopedia. v. 17, p. 173.

² Allen J. Hubin. "Mystery Stories," in Encyclopedia Americana. v. 19, p. 693-695.

³ Herbert Bream. "Detective Story," in World Book Encyclopedia. v.5, p. 134 d.

ผู้เขียนเรื่องทำนองนี้ ควรเป็นผู้ที่คลุกคลีหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรม เช่น ตำรวจ หนายความ นักสืบ หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือเป็นผู้สนใจอ่านและติดตามเรื่องทำนองนี้อย่างลึกซึ้ง จนมีจินตนาการลึกลับพอที่จะเขียนเรื่องประเภทนี้ได้

การเขียนนวนิยายประเภทนี้ ควรมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากการเขียนนวนิยายทั่วไปดังนี้

1. **การเลือกเรื่อง** ถ้าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ควรระวังไม่ให้ผู้อ่านหลงมกยไปกับความลึกลับของไสยศาสตร์ ควรจะหยิบยกเอาเรื่องที่ผู้หาประโยชน์จากไสยศาสตร์มาหลอกลวงประชาชน และถูกทางบ้านเมืองจับได้ และเปิดโปงความหลอกลวงนั้น ถ้าเป็นเรื่องฆาตกรรมหรืออาชญากรรม ผู้เขียนก็ควรระมัดระวังไม่ให้ผู้ร้ายกลายเป็นพระเอกไป จะเป็นการยั่วให้วัยรุ่นหลงผิดเพราะต้องการจะเด่นและดัง การเลือกเรื่องที่เขียน ควรใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

2. การเขียนเนื้อเรื่อง

2.1 **ฉาก** โดยมาก ในเรื่องสถานที่และเวลาที่เกิดเหตุ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก การบรรยายเรื่องสถานที่จึงต้องชัดเจนแจ่มแจ้งเป็นพิเศษ เวลาที่ปล่อยตัวละครมาผูกพันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จะต้องละเอียดลงเป็นนาทีเลยทีเดียว นอกจากนั้น บรรยายภาคในฉากควรสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการตัดสินใจของคนร้าย จึงเป็นเรื่องควรใช้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษ

2.2 **ทัศนะของผู้เขียน** ทัศนะของผู้เขียนในฐานะเป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์หรือผ่านตัวละครคนหนึ่งคนใดก็ตาม ควรเป็นทัศนะที่ถูกทำนองคลองธรรม ช่วยให้ผู้อ่านสามารถแยกแยะความชั่วความดีและยึดมั่นอยู่ในธรรมของการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วเสมอ

2.3 **ตัวละคร** อาจประกอบไปด้วยผู้กระทำความผิด และผู้นำสงสัยว่าจะกระทำความผิด ผู้เคราะห์ร้ายและผู้อยู่ในแวงดวงของผู้นั้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง ตลอดจนตัวละครแต่ละคนในเรื่อง จะต้องมีลักษณะเด่นและด้อยอย่างเห็นได้ชัด มีเหตุผลอันเพียงพอในการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของตัวละครในการกระทำความชั่วหากบุคคลผู้นั้นไม่ได้เป็นคนร้ายโดยอุปนิสัย ตลอดจนความมีเขานัวไวไหวพริบและซิงติงเด่นระหว่างตัวละครที่เป็นฝ่ายธรรมและอธรรม จะเป็นเรื่องที่ช่วยให้ผู้อ่านยิ่งขึ้น

2.4 **โครงเรื่อง** ควรประกอบด้วยต้นเหตุแห่งความชั่วร้าย การกระทำความชั่วร้ายและผลร้ายของการกระทำความผิด แต่ละตอนจะมีอุปสรรคหรือเหตุการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำผิดอย่างน่าติดตาม การวางโครงเรื่องควรจะแบบยลจนผู้อ่านไม่อาจเดาได้ว่าเรื่องจะจบลงอย่างไร

2.5 **แกนของเรื่อง** นวนิยายประเภทนี้ ล่อแหลมต่อการยกย่องต่อบุคคลที่เป็นคนร้าย แกนของเรื่องควรให้เห็นเด่นชัดว่าผู้เขียนมีความประสงค์อย่างไร จึงจะช่วยให้ผู้อ่านไขว่ไขว่ไปในทางตรงกันข้ามได้ ทั้งควรให้ผู้อ่านยึดมั่นอยู่ในความดีตลอดไปโดยไม่คลอนแคลน

2.6 **ลีลาการเขียน** การเขียนเรื่องประเภทนี้ ควรมีลีลาที่ฉับไว การใช้คำสั้น กินความมาก การพรรณนาจะมีเฉพาะที่จำเป็นจริง ๆ แม้กระนั้นการสร้างบรรยากาศให้ตื่นเต้นระทึกใจ ควรพิถีพิถันในการเลือกใช้คำให้เหมาะสมด้วย

2.7 **บทสนทนา** นวนิยายประเภทนี้ บทสนทนาจะแฝงความฉลาดเฉลียวและเขานัวไวไหวพริบอยู่เป็นอันมาก ถ้อยคำที่ใช้ต้องกระชับ ไม่ให้เข้าใจเป็นอย่างอื่นอันจะผิดความประสงค์ของผู้เขียน ถ้าผู้พูดในท้องเรื่องต้องการให้ผู้ฟังคิดอย่างไร บทสนทนาที่ใช้จะต้องตรงเป้าเช่นนั้น ถ้ามีการอ้างด้วยทกกฎหมาย ภาษาในบทสนทนายังจะต้องระวังให้ถูกต้อง แม่นยำเป็นอย่างมากด้วย

2.8 เนื้อหา เน้นลักษณะที่จะก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำควมดียิ่งกว่าสิ่งใด ส่วนลักษณะอื่น ๆ นั้นเป็นเช่นเดียวกับที่กล่าวแล้วข้างต้น

2.9 การดำเนินเรื่อง วิธีดำเนินเรื่องอาจทำได้ 2 แบบคือ ผู้เขียนให้เงื่อนไขแก่ผู้อ่านเท่าที่นักสืบทราบ ผู้อ่านอาจใช้เรื่องสืบสวนเป็นสนามลองปัญญาระหว่างตนกับนักสืบได้ หรืออาจให้ผู้อ่านรู้จักอาชญากรตั้งแต่แรกโดยให้ผู้อ่านขบคิดติดตามว่าผู้นั้นผิดจริงหรือไม่ และประกอบอาชญากรรมอย่างไร จากนั้นอาชญากรก็เผยโฉมหน้าออกมา¹ การดำเนินเรื่องดังกล่าวก็จะชวนให้ติดตามทั้งสิ้น

2.10 รูปเล่มและการสนองความต้องการของวัยรุ่น และการสอดแทรกคุณธรรมสำหรับวัยรุ่น เช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในการเขียนนวนิยายทั่วไป

3. การตั้งชื่อเรื่อง ควรตั้งชื่อเรื่องที่สร้างความสนใจ ชวนให้ตื่นเต้น และระทึกใจ อาจมีคำว่า คดี บันทึกลับ ฆาตกรรม ซ่อนเงื่อน อำพราง เป็นต้น อยู่ในชื่อเรื่อง

การเขียนนวนิยายผจญภัย

นวนิยายผจญภัยครอบคลุมขอบเขตกว้างขวาง นวนิยายทุกประเภทที่กล่าวแล้วข้างต้นไม่ว่าจะเป็นนวนิยายประวัติศาสตร์ นวนิยายเกี่ยวกับสงคราม นวนิยายวิทยาศาสตร์ นวนิยายลึกลับ สอบสวนหรืออาชญากรรม นอกจากนวนิยายประเภทลึกลับหรือลึกลับ ล้วนจัดเป็นนวนิยายผจญภัยได้ทั้งสิ้น ถ้าเรื่องเหล่านั้นมีลักษณะผจญภัยและอ่านแล้วตื่นเต้นสนุกสนาน หรือตัวเอกตกอยู่ในระหว่างอันตราย และเดือดร้อน จนต้องต่อสู้ผจญภัยเพื่อให้พ้นอันตรายและความเดือดร้อนนั้น การเขียนนวนิยายผจญภัยจึงไม่มีลักษณะโดดเด่นในตัวของมันเอง ท่านสามารถเขียนหนังสือเล่มหนึ่งให้เป็นนวนิยายประวัติศาสตร์ที่มีลักษณะนวนิยายผจญภัยไปด้วยก็ได้ หรือจะเขียนนวนิยายลึกลับ สอบสวนให้เป็นนวนิยายผจญภัยไปด้วยก็ได้เช่นกัน

ในเมื่อวัยรุ่นชอบนวนิยายผจญภัย ในการเขียนนวนิยายประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวแล้วข้างต้นให้มีลักษณะผจญภัยไปด้วย ก็จะเป็นที่ถูกใจวัยรุ่นอย่างแน่นอน

การฝึกเขียน

การฝึกเขียนนวนิยายอาจดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้²

1. เขียนอะไรก็ได้ เขียนทุกวัน เขียนแล้วทิ้งก็ได้ เพื่อความคล่องมือ
2. เขียนทุกอย่างที่ทำได้ เกี่ยวกับคน การกระทำของบุคคลเหล่านั้น ตลอดจนคำพูดของพวกเขา เพื่อฝึกการสังเกตและการระลึกได้
3. เลือกเรื่องมาหนึ่งเรื่อง แล้วเขียนตามความรู้สึก
4. ฝึกเขียนจากประสบการณ์ตรง มากกว่าเป็นคนที่มีมองจากภายนอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
5. อาจเริ่มใช้วิธีเลียนแบบงานเขียนของผู้อื่นในด้านการใช้คำ รูปประโยค วิถีบรรยาย ฉาก ตัวละคร ทศนคติ การใช้นามและสรรพนาม อารมณ์ของตัวละครต่อฉากที่ต่างกัน

6. ฝึกเปลี่ยนจากที่มีผู้เขียนไว้เป็นอีกอย่างหนึ่ง โดยเปลี่ยนบุรุษที่หนึ่งเป็นบุรุษที่สาม เปลี่ยนเรื่องเศร้าเป็นเรื่องขบขัน เปลี่ยนเรื่องเกินความจริงให้เป็นเรื่องจริงหรือจากเรื่องจริงเป็นเรื่องเกินความจริง เปลี่ยนจากการบรรยายหรือพรรณนาเป็นบทสนทนา ย่อเรื่องเดิมลงมาเหลือเพียงครึ่งเดียว เปลี่ยนจากนามเป็นสรรพนามให้หมด ทั้งนี้จะต้องเปลี่ยนข้อความอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับที่เปลี่ยนใหม่ด้วย

¹ Herbert Bream. "Detective Story," in World Book Encyclopedia, v. 5, p. 134 d.

² Ronald V. Cassill. Writing Fiction, ch. 4.

7. หาสมุดบันทึกจดสี รูปร่าง ชื่อ การทำงานของสิ่งต่าง ๆ บุคคล สถานที่ เวลา สถานการณ์ บรรยากาศ ประเด็นจากข่าว จากการขบขิบบในงานเลี้ยงคำพูด วลีที่เปล่งออกมาโดยธรรมชาติ เวลาเล่น ในงานเลี้ยง ในพิธีการ เป็นต้น จดเฉพาะที่สะดุดตาสะดุดใจ¹

8. สร้างเรื่องขึ้นจากสิ่งที่จด แต่ถ้ายังไม่สร้างไม่ได้ ก็ต้องคอยไปก่อน และพยายามต่อไป²

การเขียนหนังสือเรื่องสั้นสำหรับวัยรุ่น

เรื่องสั้นเป็นบทประพันธ์ชนิดหนึ่ง มีองค์ประกอบคือโครงเรื่อง ตัวละคร ฉากและบทสนทนาอย่างเดียวกับนวนิยาย แต่สั้นกว่า³

เรื่องสั้นที่สมบูรณ์ควรประกอบด้วยโครงเรื่อง จุดมุ่งหมายประการเดียวที่มีผลประการเดียว ใช้เวลาน้อย ใช้ตัวละครน้อยและมีขนาดประมาณ 4,000-5,000 คำ⁴แต่ผู้รู้บางท่านกล่าวว่า เรื่องสั้นบรรจุค่าประมาณ 1,000 คำ ถึง 10,000 คำ⁵

หนังสือเรื่องสั้น ประกอบด้วยเรื่องสั้นในเล่มประมาณ 10-15 เรื่อง อาจเป็นเรื่องสั้นของนักเขียนคนเดียวหรือหลาย ๆ คนก็ได้ การเขียนเรื่องสั้นแต่ละเรื่อง มีรูปแบบที่อิสระเสรีมาก⁶ สิ่งที่จะเสนอต่อไปนี้ เป็นแนวคิดหนึ่งที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการหารูปแบบของตนเองต่อไป เนื่องจากเรื่องสั้นและนวนิยายมีความคล้ายคลึงกันมาก ในการเขียนเรื่องสั้นจึงจะดำเนินตามขั้นตอนทำนองเดียวกับการเขียนนวนิยายทั่วไปสำหรับวัยรุ่นดังนี้

1. **การเลือกเรื่อง** เรื่องที่จะมาเขียนเป็นเรื่องสั้นมีขอบเขตกว้างขวางมาก นับตั้งแต่เรื่องที่เป็นประสบการณ์ตรงของผู้เขียนในแง่มุมต่าง ๆ แล้วนำมาดัดแปลงให้น่าอ่านหรือขำขัน เช่น ชีวิตในครอบครัว ในห้องถิ่น ชีวิตในสถาบัน การศึกษา ชีวิตต่างแดน แหล่งของกินที่ถูกและอร่อย หรืออาจเป็นแรงบันดาลใจที่เกิดจากข่าวสำคัญในหนังสือพิมพ์ที่สามารถนำมาดัดแปลงให้เป็นเรื่องสั้นได้ หรืออาจเป็นปัญหาในแง่เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมืองหรือสังคม ปัญหาการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาการเรียนต่อ การฝึกอาชีพ การสมัครงาน เรื่องความรักและการเลือกคู่ครอง เป็นต้น ทั้งนี้ขอให้เรื่องที่อยู่ในความสนใจอ่านของวัยรุ่นดังกล่าวแล้วข้างต้น และอาศัยการเลือกเรื่องของการเขียนนวนิยายประกอบด้วย จากนั้น จึงใช้จินตนาการสร้างเรื่องสั้นขึ้น

2. **การเขียนเนื้อเรื่อง** การเขียนเนื้อเรื่องเรื่องสั้นที่ดีสำหรับวัยรุ่น ควรมียุทธศาสตร์ประกอบที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 **ฉาก** ฉากของเรื่องสั้นจะเสนออย่างตรงไปตรงมา และง่าย ๆ ระยะเวลาอาจเป็นชั่วขณะเดียว วันเดียว หรือชั่วระยะหนึ่งของชีวิตก็ได้ บรรยากาศก็สอดคล้องไปกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในฉาก ถ้าเป็นเรื่องสั้นที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ในช่วงระยะหนึ่ง ฉากอาจเปลี่ยนไปมากกว่าหนึ่งฉากก็ได้

2.2 **ทัศนะของผู้เขียน** เรื่องสั้นที่เกิดจากประสบการณ์ของผู้เขียน ผู้เขียนจะแสดงทัศนะของตนต่อผู้อ่านโดยตรง ส่วนเรื่องที่เขียนขึ้นเอง อาจใช้วิธีเดียวกันหรืออาจแสดงทัศนะผ่านตัวละครอย่างแนบเนียน และแยบยลก็สามารถทำได้

¹ Ronald V. Cassill. Writing Fiction. ch. 5.

² Ibid.

³ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 691

⁴ เจือ สตะเวทิน เรื่องสั้นตัวอย่าง หน้า 238-239

⁵ ทักษิณัท นันทพันธ์ การเขียนเรื่องสั้นและนวนิยาย หน้า 1

⁶ Ruby V. Redinger. "Short Story," in Encyclopedia Americana. v. 24, p. 753.

2.3 ตัวละคร ตัวละครสำคัญ ๆ ในเรื่อง จะมีเพียงจำนวนน้อยที่เข้ามาอยู่ในเหตุการณ์เดียวหรือชุดเดียวที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วราวกับฉายด้วยกระจกเงา¹ ควรมีตัวละครเอกของเรื่องเพียงตัวเดียว และตัวประกอบไม่เกิน 5 ตัว² นอกนั้น ใช้หลักการเดียวกันกับตัวละครของนวนิยาย

2.4 โครงเรื่อง อาจมีลักษณะเหมือนการเขียนเรื่องสั้นแบบดั้งเดิม คือ มีการเปิดเรื่อง ขยายเรื่องและจบเรื่อง หรือจะเป็นลักษณะไม่มีโครงเรื่องแบบเรื่องสั้นสมัยใหม่ที่ตัดกลับไปกลับมาเหมือนการฉายภาพยนตร์ในปัจจุบันแล้วแต่ผู้เขียนเรื่องสั้นผู้นั้นจะเลือกใช้วิธีใด การเปิดเรื่องอาจเปิดด้วยบทสนทนา บทประพันธ์ คติธรรมหรือการบรรยายสั้น ๆ ก็ได้ การจบเรื่องจะจบอย่างหักมุมจนผู้อ่านคาดไม่ถึง หรือจบอย่างมีความสุขหรือความเศร้าก็ได้ ผู้เขียนมีอิสระเสรีที่จะวางโครงเรื่องได้ตามใจปรารถนา

2.5 แก่นของเรื่อง แก่นของเรื่องหรืออาจจะเรียกว่าข้อคิดที่ผู้เขียนประสงค์จะแสดงต่อผู้อ่าน หรือเรียกว่าวัตถุประสงค์ของการเขียนเรื่องก็ได้ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เป็นแก่นของเรื่องสั้น จะต้องมียุติการเดียวเท่านั้น

2.6 สลีการเขียน การเขียนเรื่องสั้น ควรใช้คำน้อยที่สุด แต่แจ่มแจ้งและเข้าใจง่าย เมื่ออ่านจบ ผู้อ่านจะเกิดอารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้เขียนต้องการ นอกนั้นใช้หลักเดียวกับสลีการเขียนนวนิยาย

2.7 บทสนทนา บทสนทนาของเรื่องสั้นจะต้องสั้นมาก และพูดเฉพาะใจความสำคัญ ๆ เท่านั้น เพื่อให้เรื่องดำเนินไปอย่างรวดเร็วและมีชีวิตชีวาที่สุดเป็นเรื่องสำคัญ ส่วนหลักอื่น ๆ โปรดปฏิบัติเช่นเดียวกับการเขียนนวนิยาย

2.8 เนื้อหา เรื่องสั้นสำหรับวัยรุ่นควรมีเนื้อหาลักษณะเดียวกับนวนิยาย แต่สั้นและกระชับกว่า

2.9 การดำเนินเรื่อง เน้นการดำเนินเรื่องที่รวดเร็ว ชวนติดตาม นอกจากนั้น จะใช้หลักเดียวกับกาเขียนนวนิยาย

2.10 รูปเล่ม นอกจากลักษณะรูปเล่มที่กล่าวมาแล้วในเรื่องรูปเล่มของนวนิยาย เรื่องสั้นในเล่มควรมีประมาณ 10-15 เรื่อง เหมาะที่จะนำติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่าง ๆ ได้โดยสะดวก

2.11 การสนองความต้องการของวัยรุ่นและการสอดแทรกคุณธรรมสำหรับวัยรุ่น ยึดหลักเดียวกับนวนิยาย แต่เน้นเฉพาะบางประการเท่านั้น เรื่องสั้นหนึ่งเรื่องย่อย อาจสนองความต้องการของวัยรุ่นและสอดแทรกคุณธรรมสำหรับวัยรุ่นได้เพียงประการเดียวเท่านั้นก็ได้

3. การตั้งชื่อเรื่อง การตั้งชื่อเรื่องสำหรับเรื่องสั้น จะทำเป็น 2 ครั้งคือ ให้ชื่อเรื่องสั้นแต่ละเรื่องในเล่มและให้ชื่อเรื่องหนังสือที่รวมเรื่องสั้นนั้น ซึ่งอาจจะตั้งใหม่หรือนำชื่อเรื่องสั้นใด ๆ ในเล่มมาเป็นชื่อหนังสือทั้งเล่มก็ได้ ทั้งนี้ควรพิจารณาอย่างรอบคอบเช่นเดียวกับการตั้งชื่อนวนิยายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ตัวอย่างต่อไปนี้ เป็นชื่อหนังสือเรื่องสั้นสำหรับวัยรุ่น ที่ท่านจะใช้เป็นแนวทางในการตั้งชื่อหนังสือของท่าน^{3,4}

จักรยานแดงในรั้วสีเขียว

หวานรักนักศึกษา

ลองรักนักศึกษา

นายเรียวกัทพ์

เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง

สุดทางรักนักศึกษา

เรียนรักนักศึกษา

ขอยเดียวกัน

บ้านริมทะเล

โปรดดูตัวอย่างชื่อเรื่องเพิ่มเติมในบรรณานุกรม หัวยตอนี่ 2 และเนื้อเรื่องในภาคผนวก 2

¹ Ruby V. Redinger. "Short Story," in *Encyclopedia Americana*. v. 24, p. 752-758.

² ชัยนันท์ นันทพันธ์ การเขียนเรื่องสั้นและนวนิยาย หน้า 1

³ จินตนา เกษบัวขาว การวิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือสำหรับวัยรุ่น หน้า 464-478

⁴ รายชื่อหนังสือสำหรับเยาวชน หน้า 114-141

ผู้เขียนไม่อาจจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่องสั้น ให้เข้ารูปเข้ารอยสมบูรณ์เท่านวนิยาย จึงควรเลือกเน้นองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เน้นความคิด เน้นการสร้างตัวละคร เน้นการสร้างบรรยากาศ หรือการใช้ภาษา หรือเน้นการผูกเรื่องให้ตื่นเต้นชวนติดตาม¹ ทั้งนี้ ผู้เขียนมีเสรีภาพที่จะเลือกตามความถนัด และความสามารถของตนได้

เนื่องจากใน พ.ศ. 2528 นี้ เป็นวาระครบรอบ 100 ปี เรื่องสั้นไทย สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย ประกาศเกียรติคุณนักเขียนเรื่องสั้นดีเด่น 15 ท่าน² ในฐานะที่ผลงานมีลักษณะริเริ่มและสร้างสรรค์ มีคุณค่าทางวรรณศิลป์ และมีผลงานเผยแพร่อย่างต่อเนื่องและมีปริมาณมากพอ จึงควรที่นักเขียนเรื่องสั้นรุ่นใหม่จะได้ติดตามศึกษาผลงานของท่านเหล่านั้นอย่างละเอียด นักเขียนดังกล่าวได้แก่

1. ดอกไม้สด
2. ศรีบูรพา
3. มาลัย ชูพินิจ
4. ยาชอบ
5. มนัส จรรยงค์
6. เทพ มหาเปารยะ
7. ร.จันทะพิมพะ
8. อิศรา อมันตกุล
9. ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
10. ศุภร บุญนาค
11. อ.อุดาการ
12. อาจันต์ ปัญจพรรค์
13. ลาว คำหอม
14. 'รงค์ วงษ์สวรรค์
15. สุวรรณ สุคนธา

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างเรื่องสั้น 3 เรื่อง เรื่องแรกเป็นเรื่องที่ยกมาจากรวมเรื่องชวนยิ้มของหนอน อันต์ที่ 24 ในชุดชวนยิ้ม จากบรรดาเรื่องสั้นทั้งหมด 21 เรื่องในเล่ม เพื่อให้เห็นแนวการเขียนเรื่องสั้นประเภทตลกขบขันแบบหนึ่งในหลาย ๆ แบบ ความไม่เข้าใจกันระหว่างข้าราชการซึ่งพูดภาษาในระดับหนึ่งกับคนไข้ซึ่งเป็นชาวชนบทเกิดขึ้นอยู่เสมอ เป็นมุขตลกที่นำมาเขียนเมื่อใด ก็เกิดความขำขันเมื่อนั้น การให้ชื่อเรื่อง ตรงไปตรงมา อ่านแล้วทราบได้ทันทีว่าเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นเพราะคนไข้เป็นคนบ้านนอก ฉากสำคัญของเรื่องเกิดขึ้นในโรงพยาบาล อันเป็นที่รวมของคนไข้ที่มีพื้นฐานการศึกษาและเศรษฐกิจต่างกันอย่างมาก เรื่องเกิดขึ้นในเวลาเพียงหนึ่งวัน ผู้เขียนแสดงทัศนะผ่านความนึกคิดของตัวละครในแง่ที่ว่า ความล่าช้าทั้งหมดเกิดขึ้นจากสาเหตุต่าง ๆ ในโรงพยาบาลนั่นเอง ทำให้คนไข้

¹ ภิญญา กองทอง “ทางเดินของเรื่องสั้นไทย 2428-2528” ปากไก่ ฉบับ 5 พฤษภาคม 2528 หน้า 33

² คึกฤทธิ์-สุพรรณนิติกลง 15 นักเขียนเรื่องสั้นดีเด่น หน้า 1

จำนวนหนึ่งหมดศรัทธาที่จะมารักษาตัวที่โรงพยาบาล ตัวละครมีตัวเอกเพียง 1 คน คือ ลุงห้อย ส่วนนอกนั้นเป็นเพียงตัวประกอบ มีการเปิดเรื่อง ขยายเรื่องและจบเรื่องแบบดั้งเดิมทำให้เข้าใจง่าย แก่นของเรื่อง มุ่งให้เห็นความยุ่งยากที่คนใช้บ้านนอกต้องประสบ เป็นการประชดประชันสังคมอีกรูปแบบหนึ่งที่ไม่จริงจังอะไรนัก เป็นการเขียนที่ใช้คำน้อย แจ่มแจ้งและเข้าใจง่าย มีบทสนทนาเพียงสั้น ๆ เฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น เป็นการดำเนินเรื่องที่รวดเร็ว ทันใจวัยรุ่น ทั้งนี้ต้องตามทฤษฎีว่าด้วยการเขียนเรื่องสั้นอย่างแจ่มแจ้ง

เรื่องที่สองเป็นเรื่องสั้นที่มีความเป็นมาค่อนข้างแปลกตรงที่ “ชัยคุปต์” เขียนเรื่องนี้เป็นภาษาอังกฤษก่อน แล้วจึงเขียนเป็นภาษาไทยและจากนั้นจึงเขียนเป็นภาษาเยอรมัน ผู้เขียนเลือกเขียนเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ซึ่งเขาถนัดและมีความรู้ในฐานะเป็นอาจารย์วิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัย ชื่อเรื่องเรียบง่ายแต่ตรงเนื้อเรื่องอันเป็นการเดินทางจากโลกอื่นสู่โลกของเรา จากชื่อเรื่องจะทำให้ผู้อ่านทราบได้ทันทีว่ากำลังอ่านเรื่องสั้นวิทยาศาสตร์ ลักษณะการเขียนเรื่องเริ่มจากฉากที่น่าสนใจตรงที่ตัวเอกของเรื่องอยู่ในโลกอื่น โลกนั้นมีลักษณะพิเศษนานาประการที่ลึกลับ น่าสนใจ เช่น มีดวงอาทิตย์สองดวง มีเทคโนโลยีสูง สิ่งที่มีชีวิตในโลกนั้นมีพลังจิตสูง กระทำการต่าง ๆ นับตั้งแต่การปรับป้อนไปถึงการทำลายชีวิตด้วยพลังจิต ฉากของการเดินทางสู่ระบบสุริยะจักรวาลเมื่อผ่านดาวเคราะห์แสดงความรู้ในวิทยาศาสตร์พื้นฐานช่วยให้ฉากโดดเด่นอยู่เบื้องหน้า กับอีกฉากหนึ่งใน “ห้องแปลก ๆ ที่สว่างจ้าเกินไป” ที่ทำให้ผู้อ่านมองเห็นทหารและแพทย์ในห้องนั้นอย่างชัดเจน ผู้เขียนแสดงทัศนะผ่านความนึกคิดของ โอ-เอล ตัวเอกของเรื่องตลอดเรื่อง ให้ความความขัดแย้งระหว่างการต้องการแก้แค้นกับการตัดสินใจดับชีวิตตนเองเมื่อหมดหน้าที่และหมดความรัก การเปิดเรื่องนำตื้นเต้นและน่าสนใจ เรื่องดำเนินมาอย่างชวนให้ติดตาม รวดเร็วและกระชับ การจบเรื่องแตกต่างไปจากการคาดเดาของผู้อ่าน แก่นของเรื่อง ตั้งใจจะเน้นความไม่เข้าใจกับของผู้ที่อยู่กับคนละโลก ในขณะที่ชาวโลกอื่นมาอย่างมิตร แต่เพื่อความมั่นคงของชาติ ชาวโลกเราก็ก่อทำลายทุกอย่างที่แปลกปลอมเข้ามา ลีลาการเขียน ใช้คำน้อย แจ่มแจ้งและกระชับ เมื่ออ่านจบ ผู้อ่านเกิดความรู้สึกว่าไม่น่าจะมีการทำลายล้างเช่นนี้เลย มีบทสนทนาแต่เพียงสั้น ๆ เพื่อเพิ่มความมีชีวิตชีวาให้เนื้อเรื่อง การดำเนินเรื่องรวดเร็ว ชวนติดตาม ควรแก่การศึกษา เพื่อเป็นตัวอย่างการเขียนเรื่องสั้นวิทยาศาสตร์ได้

ส่วนเรื่องที่สาม เป็นการพยากรณ์ผลการตัดไม้ทำลายป่าของไทยในเชิงวิทยาศาสตร์ที่น่าสนใจและน่าคิดยิ่งขึ้น เป็นการยกตัวอย่างเพื่อให้เห็นแนวการเขียนเรื่องสั้นวิทยาศาสตร์อีกแนวหนึ่ง ผู้เขียนเลือกเขียนเรื่องสั้นแนววิทยาศาสตร์ซึ่งเขาถนัดและมีความรู้ในฐานะเป็นอาจารย์วิทยาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา ชื่อเรื่องน่าประทับใจและเก๋ ตรงกับแก่นของเรื่องที่ว่า การตัดไม้ทำลายป่าทำให้อุณหภูมิแห้งแล้งจัดจนเกิดเป็นพายุทรายกลบประเทศทั้งประเทศภายในเวลาสามเดือน ทัศนะของผู้เขียนที่ผ่านมาสู่ผู้อ่านแฝงแนวความคิดทางการเมืองเรื่องความรับผิดชอบของผู้บริหารชั้นสูงของประเทศที่มีต่อประชาชน ตัวละครมีเพียง 2 ตัว ตัวเอกคือ มาร์คผู้เป็นผู้สืบเชื้อสายจากนายกรัฐมนตรี กับเจนนีเพื่อนของเขาซึ่งเป็นตัวประกอบ โครงเรื่องเป็นลักษณะการเขียนเรื่องสั้นสมัยใหม่ที่เปิดเรื่องด้วยการตัดกลับไปสู่อดีตนานห้าหมื่นปีที่คนเลิฟอาหารกำลังเขียนบันทึกจากแสงเทียนเล่มสุดท้าย จากนั้นจึงดำเนินเรื่องมาสู่ปัจจุบันที่คำว่าพลังงานก๊าซกลายเป็นเรื่องคร่ำครึไปเสียแล้ว เป็นการก้าวไปสู่อนาคตอีกห้าหมื่นปีข้างหน้า มีการแสดงถึงเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการค้นข้อมูล เช่น การค้นไมโครฟิล์มสีล้านแผ่นได้ภายในเวลาเพียงสามชั่วโมงเท่านั้น ในห้องสมุดมีคอมพิวเตอร์ที่มีโปรแกรมละเอียดอ่อนราวกับมนุษย์เป็นผู้ควบคุมดูแล ขณะนั้นมนุษย์ไปไหนมาไหนด้วยยานอวกาศที่ขับเคลื่อนด้วยพลังแสงอาทิตย์... ลีลาการเขียนที่กระชับ สั้นและเข้าใจง่าย แต่กลับชวนให้ติดตามเป็นอย่างยิ่ง มีบทสนทนาเพียงสั้น ๆ ทำให้เรื่องดำเนินไปข้างหน้าอย่างน่าทึ่ง นับเป็นเรื่องสั้นที่น่าสนใจมากเรื่องหนึ่งที่มีคุณสมบัติควรแก่การเป็นตัวอย่างเรื่องสั้นวิทยาศาสตร์สำหรับวัยรุ่นได้

การเขียนเรื่องสั้น มีลักษณะเฉพาะตัวอยู่เป็นอันมาก ตัวอย่างที่ยกมาทั้งสามเรื่องนี้ เป็นเพียงเพื่อกระตุ้นให้ผู้ที่จะฝึกเป็นนักเขียนเรื่องสั้นกล้าที่จะลงมือเขียนอย่างจริงจัง ด้วยการอ่านตัวอย่างในที่นี้และหาตัวอย่างอื่น ๆ อ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ หลังจากทราบเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ควรระลึกไว้เสมอว่า トラバิด ที่ท่านยังไม่ลงมือเขียน ท่านจะก้าวไปสู่ความเป็นนักเขียนยังไม่ได้อย่างแน่นอน การปฏิบัติจริงเท่านั้นจะช่วยให้ท่าน บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้

ตัวอย่างเรื่องสั้น

(ตลกขบขัน)

คนใช้บ้านนอก¹

เจนภพ จบกระบวนวรรณ

ลุงห้อย นามสกุลที่พ่อแม่ของตะแคงตั้งมาแต่ก่อนแต่อกคือ อ่อนระโยย เป็นชื่อจริงนามสกุลจริงที่ลุงห้อยภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง
ชาติกำเนิดของแกเป็นคนบ้านนอกโดยแท้หาได้ดัดจริตเป็นในภายหลังไม่
ลุงห้อยไม่เคยมีเมียมาก่อน จะเรียกว่าครองตัวเป็นหมันโสดบริสุทธิ์โสดมาตั้งแต่หนุ่มแตกพานจนบัดนี้ย่างเข้า
68 ขวบ แล้วก็ไม่มีผิดแต่อย่างใด

เคยมีคนถามหาเหตุเอาผลจะตะแคงอยู่บ่อย ๆ ว่าทำไมไม่คิดมีลูกมีเมียเหมือนคนอื่นเขาบ้าง ไม่กลัวลำบากยากใจ
ตอนแก่หรือไง ลุงห้อยจะส่ายหน้าอ้อมยิ้มแก้เกี้ยวก่อนจะพ่นพรวดว่าจ้อออกมาดัง ๆ ว่า

“พระพุทธเจ้าท่านก็สอนไว้ว่า ที่ใดมีรักที่นั่นมีทุกข์ ข้ากลัวว่ามีเมียแล้วแทนที่มันจะสุขสบาย มันจะกลายเป็น
ลำบากมากขึ้นกว่านี้อีก ข้าก็เลยไม่คิดอยากมี อีกอย่าง ข้าตัวคนเดียวหากินไปปากเดียวท้องเดียวก็ได้อยู่แล้ว มันเรื่องอะไร
ต้องหาคนมาแย่งข้ากินด้วยเล่า”

ลุงห้อย เลยเหยวแห่งมาตลอด

แต่ถึงลุงห้อยจะไม่มีลูกมีเมีย ก็เชื่อว่าตะแคงจะเป็นคนใจแคบหรือเป็นพวกขี้ติด เปเล่เลย ตะแคงเป็นคนใจคอ
กว้างขวาง มีน้ำใจต่อเพื่อนบ้านใกล้เรือนเคียงตลอดเวลา ความเป็นคนใจคอยังกะแม่น้ำนี้ล่ะที่ทำให้ ลุงห้อย ไม่ได้มี
ชีวิตอยู่แบบซังกะตาย กระหม่อมของลุงห้อยแม้จะไม่ใหญ่โตโอโง่งเหมือนของคนอื่น แต่ก็เป็นกระหม่อมเดียวในทุ่งนั้นที่มี
ผู้คนขวักไขว่มากที่สุด

ความขวักไขว่ของผู้คนในกระหม่อมของลุงห้อยนี้ละเคยเป็นชนวนเรียกให้สารวัตรกำนันพาตำรวจบุกมาที่บ้าน
ลุงห้อยในคราวหนึ่ง เล่นเอาลุงห้อยที่ปกติหน้าตาที่เกี้ยวอยู่แล้วดูจะยิ่งเกี้ยวมากขึ้นไปอีก

“โอ้-โถ พ่อศาลาวัด”

“เรียกข้าสั้น ๆ จะดีกว่าน่าตาห้อยนา เรียกยาว ๆ แล้วมันฟังพิกล ๆ ยังไงไม่รู้” สารวัตรกำนันซึ่งอายุอานาม
น้อยกว่าลุงห้อยเสียอีกแต่พอสวมหัวโขนเข้าหนอยดูจะวางท่าหยิ่ง ๆ เต๊ะจ๊วยจนใครต่อใครพากันสรรเสริญเจริญพรถึง
ญาติโกโหติกาบ่อย ๆ แบะปากเหล่สายตามาทางลุงห้อยเมื่อเห็นลุงแค้นตื้อ

“โอ้เราริมันก็คนกันเอง เห็นกันมาแต่ไหนแต่ไร นิสัยฉันเป็นยังงิพอสารวัตรก็น่าจะรู้อยู่ มันเรื่องอะไรที่ฉันจะต้อง
เสี่ยงคุกเสี่ยงตารางต้มเหล้าเถื่อนขายเล่า บัดโถ แค่ชุดเผือกชุดมันขายไปวัน ๆ นี่ก็จะมีมีแรงอยู่แล้ว พ่อยังจะลากตาราง
มาใส่ฉันอีกหรือพ่อคุณ”

“ก็เห็นมันคุ้มกันมากเหลือเกินนี่ มันก็ชวนให้น่าสงสัยไม่ใช่รี”

“เด็ก ๆ มันก็แะมาเยี่ยมฉันตามประสาคนคุ้นเคยกันก็เท่านั้นเอง พ่อสารวัตรโง่มองคนแต่ในแง่ร้ายเล่า”

เป็นอันว่าวันนั้นสารวัตรกำนันและพวกตำรวจก็กลับไปมือเปล่า เอาอะไรผิดกะลุงห้อยแกไม่ได้

กรณีของลุงห้อยเป็นที่โจษขานกันไปทั้งหมู่บ้าน ส่วนมากล้วนเห็นอกเห็นใจแกทั้งนั้นด้วยลุงห้อยไม่เคยเป็นพิษ
เป็นภัยกะใครเลย นิสัยซื่อตรง เทียงธรรมเป็นลักษณะเฉพาะของลุงห้อยเสมอมา

¹เจนภพ จบกระบวนวรรณ “คนใช้บ้านนอก” ใน หนองน้ยม อันดับที่ 24 หน้า 165-172

ธรรมดาแล้วคนในหมู่บ้านมักจะเห็นลุงห้อยชุดเผือกชุดมันเอามาขายที่ตลาดนัดเสมอ ๆ วันวันวันมาที่บ้าง หรือไม่กี่วันไปซึกสองวันก็มาบ้าง ขายเผือกขายมันเสร็จสรรพแล้ว แหล่งสิงสถิตของลุงห้อยก็ไม่มีที่ไหนเหมาะเท่ากับ ร้านกาแฟข้างวัดนั้น

เห็นแก่เป็นคนแก่เขย ๆ ยังไง แต่เรื่องข่าวสารบ้านเมือง เรื่องความรู้รอบตัว ลุงห้อยจัดว่าเป็นเตี้ย ที่เป็นเช่นนั้น เพราะตะแอกอาศัยพึ่งพิงอยู่เสมอ แม้ความรู้ทางตัวหนังสือตะแอกจะไม่เอาเสียเลยก็ตาม แต่เรื่องจะมามากแกลเห็นท่าจะยากซักหน่อย

ทุกครั้งทีลุงห้อยปักหลักนั่งได้ที่ร้านกาแฟข้างวัดนั้นแล้ว เสียงวิพากษ์วิจารณ์การบ้านการเมืองจะดังหึ่งหึ่ง ราวกับแมงหรีมารวมตัวกันอยู่ซึกหมื่นซึกหมื่นตัวทีเดียว

ลุงห้อยดูเหมือนที่ปรึกษาประจำหมู่บ้านอะไรเทือกนี้แหละ เพราะตะแอกช่างรอบรู้ไปเสียหมดทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็น เรื่องโรงเรื่องศาล เรื่องหยูกเรื่องยา เรื่องน้ำมัน น้ำมัน สารพัดเรื่อง เรียกว่า ใครมีปัญหาอะไรขึ้นมา หากเจอลุงห้อย ลองถามเอาเหอะ ตะแอกเป็นแก่ไขให้ได้เป็นเปลาะ ๆ ไปเขย

แต่แล้วปลาก็มาตายน้ำตื้นจนได้

มีเรื่องที่ลุงห้อยต้องอ่อนระโหยจนแทบจะห่อเหี่ยวไปในบัดดลและเล่นเอาตะแอกไม่รู้จะเอาหน้าไปวางไว้ที่ไหนอยู่ เรื่องหนึ่ง ที่ถึงหากคนในหมู่บ้านเดียวกันกะแอกจะไม่รู้ไม่เห็น แต่ตะแอกก็รู้เห็นอยู่ดำดดำใจแอกเอง

เรื่องมีอยู่ว่า ลุงห้อย ซึ่งปกติเป็นคนแข็งแรงแต่จู่ ๆ ตะแอกก็เกิดล้มป่วยลงอย่างกะทันหัน อาการไม่ค่อยจะดีขึ้น แต่ถึงกระนั้นความเป็นคนใจแข็ง ทำให้ลุงห้อยยังพวยตัวเองไปหาหมอไหว

หมออนามัยตรวจอาการของลุงห้อยคร่าว ๆ แล้วก็เห็นว่าไม่ควรจะรังตัวแกลไว้ เพราะแกลเหมือนมีอาการคล้าย ๆ หอบหืด เกรงจะเป็นเรื่องของหีบเลยแนะนำให้ลุงห้อยให้ไปหาหมอในกรุงเทพฯ

“นะลุงนะ ไปเหอะลุง อย่าปล่อยไว้เลยนะ ไปตรวจไปเอ็กซเรย์ดูปอดดูหัวใจหน่อยนะลุง ที่นี้มันบ้านนอก เครื่องไม้เครื่องมือไม่ดี ถ้าลงไปตรวจกรุงเทพฯ ได้ก็จะดีกว่าที่นี้เยอะ” หมอหนุ่มแนะนำด้วยน้ำใสใจจริง

“เอ้อ...ต้องไปถึงกรุงเทพฯ เขียวหรือหมอ ข้า...เอ๊ย กระผมไม่เคยเข้าไปเลย กลัวจะหลงนะหมอ แล้วจะไปหาใคร ที่ไหนล่ะ กระผมมันก็ตัวคนเดียว”

แต่ที่สุดลุงห้อยก็ต้องเข้ากรุงเทพฯ ได้ เพราะหมอยืนยันว่าควรจะต้องตรวจเสียให้ดี แล้วหมอก็แนะนำให้ลุงห้อย ขึ้นรถไฟไปลงสถานีบางกอกน้อย จากนั้นก็เดินต่ออีกหน่อยก็จะถึงโรงพยาบาลศิริราช เวลาตรวจเสร็จจะกลับก็เดิน กลับมาขึ้นรถไฟที่สถานีใกล้เคียงกันนิดเดียว

ลุงห้อยเลยต้องกลายเป็นคนไข้ทั้ง ๆ ที่แกลไม่อยากจะเป็น

วันที่แกลเข้ากรุงเทพฯ แกลไม่ได้บอกใคร เพราะกลัวจะเอิกเกริกโดยใช่เหตุ แกลแอบขึ้นรถไฟนั่งเขยเข้ากรุงเทพฯ แต่ เข้ามืด ใจก็นึกกระหยิ่มว่าเรื่องซึ้งแค่นี้มีหรือคนอย่างลุงห้อยจะหลง

แล้วจริง ๆ ตะแอกก็ไม่หลง เพราะลงรถไฟที่โรงพยาบาลก็อยู่ติดกับสถานีอยู่แล้ว

ลุงห้อยเดินยืดอกเหี้ย ๆ เข้าไปรอตรวจอยู่ที่ของคนไข้ใหม่ แม้ว่าแกลจะอ่านหนังสือไม่ออกเลย แต่ไหวพริบ ปฏิภาณของแกลเป็นเยี่ยม อาศัยมีปากถามเข้าห้อยก็รู้แล้วว่าตรงไหนที่แกลควรจะนั่ง

ลุงห้อยได้เบอร์เป็นแผ่นพลาสติกมาถืออยู่ 1 อัน แกลก็ไม่ว่าเบอร์อะไร ตามคนข้าง ๆ เขาก็บอกว่าเบอร์ 7 เดียวพอเจ้าหน้าที่เขาเรียกเบอร์ 7 ลุงก็ไปหาเขาได้เลย รู้เท่านั้น ลุงห้อยก็ยังอมยิ้มใหญ่ ในใจพาลนึกว่ามันก็ไม่เห็น ยุ่งยากอะไรเลย

เวลาผ่านไปจนกระทั่ง 8 โมงเช้าการเรียกขานเบอร์คนไข้ก็เริ่มขึ้น ไม่นานนักก็ถึงเบอร์ 7 ของลุงห้อย ตะแอก

เข้าไปหาเจ้าหน้าที่ผู้เรียกเบอร์นั้นพลางยื่นแผ่นเบอร์คืนเขาไปตามที่เห็นคนแรก ๆ เขาทำอย่างนั้น

เจ้าหน้าที่รับเบอร์จากลุงห้อยไปพลางสอบถามชื่อแซ่ตรวจสอบกับบัตรคนไข้ใหม่ที่ทำไว้แล้วก็บอกกับลุงห้อยว่า

“เดี๋ยวคุณลุงถือบัตรคนไข้ไปนั่งรอฝั่งโน้นนะคะ แล้วพยาบาลเขาจะเรียกชื่อคุณลุงเอง”

ลุงห้อยยิ้มจนน้ำลายยืดออกมาข้างมุมปากก่อนจะรับบัตรคนไข้เดินออกมา แกจำได้ดีดหว่าเจ้าหน้าที่เสียงหวานนั้นบอกให้แกไปรอฝั่งโน้นกะเดี๋ยวพยาบาลจะเรียกชื่อแกเพื่อเข้าตรวจเอง ตะแคงใจที่จะได้ตรวจเร็ว ๆ และนึกชมเชยบริการของโรงพยาบาลศิริราชว่าช่างยอดเยี่ยมกระเทียมต้องเสียจริง ๆ

แต่แล้วสิ่งที่ลุงห้อยชมชื่นมาจนบัดนี้ก็เกิดขึ้น

เวลาผ่านไปตั้งแต่ 8 โมงกว่า ๆ จนกระทั่งพระอาทิตย์จะตกดินอยู่แล้ว แต่ลุงห้อยแกก็ยังไม่ได้เข้าตรวจเลย แม้แต่น้อย แกนั่งรอแล้วรออีกจนทิว แต่ก็ไม่กล้าไปหอะไรกินเพราะเกรงว่าเมื่อพยาบาลเรียกแล้วแกจะไม่ได้ยิน แกพยายามตะแคงหูฟังจนสัปหงกจิกงักไปก็หลายหน แต่ก็ไม่มีแว้วว่าจะได้ยินเสียงเรียกชื่อแกเลย จนแกอดรนทนไม่ได้ จึงต้องข้ามฟากเดินกระຍ่องกระแย่งเข้ามาสอบถามกับเจ้าหน้าที่คนเดิมที่ทำท่าจะกลับบ้านอยู่รอมร่อแล้ว

“อ้าว คุณลุงมีอะไรหรือคะ”

“คือว่าคุณบอกให้ผมไปรอฝั่งโน้นเดี๋ยวพยาบาลจะเรียก ผมก็ไปนั่งรอตั้งแต่เช้าจนนี้มันก็ปาเข้าไปเกือบจะ 5 โมงเย็นแล้วมั้ง ไม่เห็นมีใครเรียกชื่อผมเลย”

เจ้าหน้าที่ทำหน้าง ๆ พลาจสอบถามเค้นเอาความจริง

“เอ....คุณลุงไปนั่งรอที่ไหนหรือคะ ถึงไม่ได้ยิน”

“ก็ฝั่งโน้นตามที่คุณบอกแหละครับ ผมก็ไม่วั้วว่าข้ามฝั่งนั้นจะต้องเก็บตังค์ด้วย แถมข้ากลับมานี้ก็เอาตังค์ผมอีก ตรวจก็ไม่ได้ตรวจยังจะต้องมาเสียตังค์อะไรก็ไม่รู้”

“ฮ้า...ลุงไปรอฝั่งไหนนะคะ”

ลุงห้อยไม่ตอบ สีหน้าแกชักจะเริ่มปั่นยากจนไม่อาจจะเปรียบกับหน้าอะไรถูก แกชี้มือไปทางฝั่งโน้นที่แกไปนั่งรอมาทั้งวัน พอเจ้าหน้าที่คนนั้นรู้ความจริงก็หัวเราะคิกพลาจระร่วนตอบคำแกไปทันที

“โธ่ ลุง หนูบอกให้คุณลุงไปรอฝั่งโน้น หมายถึงแก้อั้วแถวยาวตรงข้ามนั้นใจ ทำไมลุงถึงข้ามฟากไปรอที่ท่าพระจันทร์เล่าคะ แล้วลุงจะไปได้ยินพยาบาลเขาเรียกชื่อได้ยังไงล่ะ คายจริง สงสัยคุณลุงต้องมาใหม่พรุ่งนี้แล้วละ นี่มันหมดเวลาตรวจแล้ว”

ลุงห้อย อ่อนระโหย จำได้ว่าตะแกริบทุนหันออกจากโรงพยาบาลมาโดยเร็ว อาการหอบหืดที่เป็นอยู่ทำท่ากำเริบ จนแทบจะทรงตัวไว้ไม่ไหว แต่ตะแคงคิดลึนใจไปตายคาบนานึกว่าจะไปตายฝั่งโน้นอย่างที่แกเกือบไปรอจนตายมาแล้วทั้งวัน

ตัวอย่างเรื่องสั้น
(วิทยาศาสตร์)
จากใจกลางกาแล็กซี่โลก^{1, 2, 3}
“ชัยคุปต์”

โอ-เอลโผล่พรุดขึ้นมาจากผิวน้ำสีชมพู น้ำรอบตัวแตกซากระจายเป็นคลื่นตึงโล่งออกไป ดวงอาทิตย์ส่องดวงส่องแสงสีน้ำเงินอยู่ในท้องฟ้า โอ-เอลมองดูคนรอบตัวเขาด้วยทั้งตาและจิต ตาของเขามองเห็นใบหน้ายิ้มแย้มอย่างสนุกสนานของผู้คนรอบ ๆ ตัวเขา แต่จิตของเขาสามารถมองไปได้ไกลกว่า...และลึกกว่า เขาบรรลุนิติภาวะเป็นผู้ใหญ่เต็มตัวแล้วเมื่อสามเดือนหรือ 136 วันก่อน และบัดนี้ ถึงเวลาแล้วที่เขาจะต้องหาคู่ของเขาเพื่อร่วมชีวิตและหน้าที่กับเขา

สาวสวยคนหนึ่งใกล้ ๆ กับโอ-เอลยิ้มให้ชายหนุ่ม กระแสจิตของเขากับเธอก็สัมผัสกัน โอ-เอลยิ้มตอบเธอ แต่เขาก็ตระหนักในจิตของเขาอย่างชัดเจนว่า เธอไม่ใช่คนที่เขากำลังแสวงหา แล้วตาของโอ-เอลก็มองไปทางขวาของหญิงสาว มองเห็นสาวสวยตาดำโตคนหนึ่งกำลังมองไปอีกทางหนึ่งอย่างไร้จุดหมายอันแท้จริง

“เธอสวยจริง ๆ” โอ-เอลคิดแล้วส่งกระแสจิตของเขาไปลองสัมผัสกับจิตของเธอ สาวสวยตาดำกลมโตและมีผมยาวสีทองหันมาทางโอ-เอล จิตของเขาและของเธอสัมผัสกัน ศึกษาซึ่งกันและกัน

“ผมชื่อโอ-เอล”

“ฉันชื่ออา-ริล”

จิตของคนทั้งสองบอกซึ่งกันและกัน เขายิ้มให้เธอ เธอยิ้มตอบเขา ผู้คนรอบตัวจะหายไปหมด ณ ที่นั่นคุณจะมีแต่เพียงเขาและเธอ และแล้วเขาก็มั่นใจ...ก็ทราบ...ว่า เขาพบแล้ว เพื่อนคู่ชีวิตที่เขาแสวงหา

“คุณทั้งสองของจงได้รับความเห็นชอบและคำอวยพรจากสภาในวาระการแต่งงานอันสมบูรณ์ การรวมกันทั้งกายและจิตอย่างแท้จริง”

โอ-เอลและอา-ริล กำลังยืนเคียงคู่กัน จับมือกัน อยู่ต่อหน้าสภาสูงสุดแห่งดาวเคราะห์ การสื่อสารด้วยวาจาเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก และมักจะสับสนไว้เฉพาะงานพิธีอันศักดิ์สิทธิ์ดังวาระการแต่งงานนี้

สมาชิกสภาผู้มีอาวุโสสูงสุดและเป็นผู้เดียวที่กำลังยืนอยู่ กล่าวต่อหนุ่มสาวทั้งสองว่า

“บัดนี้ คุณทั้งสองก็พร้อมแล้วที่จะรับงานอันเป็นหน้าที่ขั้นแรก งานของคุณอยู่ที่เกือบขอบนอกกาแล็กซี่ของเรา คุณทั้งสองเข้าใจในงานที่จะต้องทำชัดเจนหรือไม่?”

โอ-เอลและอา-ริล ผงกศีรษะ

“อาละ อย่างไรก็ตาม คุณทั้งสองก็จงฟังคำเตือนของเราให้ดี” สมาชิกสภาผู้มีอาวุโสกล่าวต่อ “เราทราบว่า ณ บนดาวเคราะห์อันไกลโพ้นดวงใดดวงหนึ่งนั้น มีอารยธรรมเกิดขึ้น แต่เราไม่ทราบว่า พวกเขาเจริญก้าวหน้ากันมาถึง

¹ ชัยวัฒน์ คุปตะกุล “จากใจกลางกาแล็กซี่โลก” บี.อาร์. โดย ชัยคุปต์ (นามแฝง) 12 : 147-149 มกราคม 2526 (ภาคภาษาไทย)

² Shaiwatana Kupratakuln. “The Mission to Earth,” Bangkok Post, by Shai Kupt (pseu) July 18, 1982. p. 20. (ภาษาอังกฤษ)

³ Shaiwatana Kupratakuln. “Aus dem Herzen de Galaxis zur Erde,” in Science Fiction Story-Reader. p. 75-80. (ภาคภาษาเยอรมัน)

ระดับไหน หน้าที่ของคุณก็คือ เดินทางไปเท่านั้น ศึกษาดูพวกเขา เชิญให้พวกเขาเข้าร่วมในจักรวรรดิกาลักซีเมื่อพวกเขาพร้อม คุณทั้งสองจะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ถ้าอารยธรรมของพวกเขายังล่าช้าอยู่อย่างมาก คุณทั้งสองมีอำนาจจะทำลายดาวเคราะห์ทั้งดวงได้ แต่คุณทั้งสองจะต้องไม่ใช่อำนาจของคุณโดยเด็ดขาด ยกเว้นเฉพาะกรณีที่ชีวิตของคุณหรือสวัสดิภาพของจักรวรรดิกาลักซีถูกคุกคาม”

หลังจากกระโดดผ่านไฮโปสเปสหลายครั้ง ในที่สุดยานอวกาศรูปจานก็เดินทางมาถึงระบบสุริยะ มีดาวเคราะห์เป็นบริวารเก้าดวง อา-ริลเบียดกระเซสติดกับโอ-เอล นัยน์ตาของคนทั้งสองจ้องมองดูจอภาพขนาดใหญ่ประดับด้วยอวกาศอันมืดสนิทเป็นฉาก มีจุดดวงดาวสว่างนวลประดับอยู่เต็ม โอ-เอลใช้อำนาจจิตของเขาปรับปุ่มบังคับ ภาพบนจอเปลี่ยน ณ จุดตรงกลางจอพลังปรากฏภาพขยายขนาดขึ้นของดาวฤกษ์สว่างสดใสดวงหนึ่ง ดวงอาทิตย์ของระบบสุริยะนี้และที่มุมหนึ่งของจอรับภาพ ปรากฏภาพดาวเคราะห์บริวารดวงหนึ่งมีวงแหวนสวยงามอย่างชวนพิศวงล้อมรอบ

“ดวงอาทิตย์ดวงนี้อายุยังน้อย น้อยกว่าดวงอาทิตย์ทั้งสองของเรา” โอ-เอลกล่าวเจิบ ๆ ด้วยกระแสดิจิตกับอา-ริล

“แต่ก็ควรจะมากพอ พอที่จะเกิดมีสิ่งมีชีวิตขึ้นสูงถึงขั้นมีสติปัญญาแล้วบนดาวเคราะห์ดวงใดดวงหนึ่ง” จิตของอา-ริลตอบ

มันเป็นการเดินทางอันยาวนานและแปลกประหลาดสำหรับ โอ-เอลและอา-ริลจากดาวเคราะห์บ้านเกิดใกล้ศูนย์กลางกาลักซี แต่เขาและเธอไม่เคยเหงา ถึงแม้จะมีเพียงเขาและเธอเท่านั้นบนยานอวกาศ ทั้งนี้เพราะ การแต่งงานระหว่างเขากับเธอ เป็นการแต่งงาน...การรวมกัน...อันสมบูรณ์ของสองดวงจิต เป็นแหล่งกำเนิดแห่งพลังงานและความสุข

ยานอวกาศจากใจกลางกาลักซีพุ่งทะยานเข้าสู่ระบบสุริยะเบื้องหน้า มุ่งเข้าหาดาวเคราะห์เหลืองอันเป็นดวงอาทิตย์ของระบบสุริยะนี้ ผ่านดาวเคราะห์ดวงนอกสุดขนาดเล็ก ผ่านดาวเคราะห์ดวงถัดไปสี่ดวงมีวงแหวนล้อมรอบ ผ่านดาวเคราะห์ดวงที่หกสีแดง ในที่สุดยานอวกาศก็เดินทางถึงดาวเคราะห์ขนาดเล็กสีเขียวดวงที่เจ็ด และเขากับเธอก็แน่ใจว่าได้เดินทางถึงจุดหมายปลายทางแล้ว

โอ-เอลและอา-ริลจ้องมองดูภาพของดาวเคราะห์สีเขียวลอยเด่นอยู่ในอวกาศกลางจอรับภาพ โอ-เอลใช้กระแสดิจิตของเขาปรับปุ่มบังคับของเครื่องรับภาพ และภาพของดาวเคราะห์สีเขียวก็เปลี่ยน ก็ขยายขนาดขึ้น จนกระทั่งเขาและเธอสามารถมองเห็นภาพพื้นผิวของดาวเคราะห์โดยละเอียด

หลังจากที่โคจรรอบดาวเคราะห์สีเขียวครบเจ็ดรอบ โอ-เอลและอา-ริลก็พร้อมที่จะเบนยานอวกาศมุ่งลงสู่ผิวโลกเบื้องล่าง พร้อมที่จะติดต่อกับสิ่งมีชีวิตที่ทรงปัญญาของโลกสีเขียว

โอ-เอลและอา-ริลพอใจกับผลการสำรวจและการศึกษาโลกเบื้องล่างจากอวกาศ เขาและเธอมั่นใจแล้วว่างานของเขาและเธอจะต้องประสบความสำเร็จ

“พวกเขาดูจะมีความเจริญก้าวหน้ามากด้านเทคโนโลยี” จิตของโอ-เอลกล่าว “มากเกินไปที่เราจะหวังได้จากดาวเคราะห์อายุน้อยขนาดนี้ และมีดวงอาทิตย์เพียงดวงเดียว”

“จริง” อา-ริลเห็นด้วย “พวกเขาประสบความสำเร็จขั้นแรกในการบุกเบิกอวกาศแล้ว และด้วยความช่วยเหลือจากเรา ในไม่ช้า พวกเขาจะสามารถเดินทางระหว่างดวงดาวในกาลักซีได้ แล้วพวกเขาก็จะได้รับเชิญให้เข้าร่วมในจักรวรรดิกาลักซี”

“คุณพร้อมหรือยัง?” โอ-เอลถาม

“ฉันพร้อมแล้ว” อา-ริลตอบ

ยานอวกาศเปลี่ยนเส้นทางการเคลื่อนที่พุ่งลงสู่ดาวเคราะห์เบื้องล่าง ทะลุผ่านเข้าไปในบรรยากาศห่อหุ้ม

ดาวเคราะห์

“นั่งใจ พวกเขามาแล้ว” จิตของอา-ริลกล่าวอย่างตื่นเต้นเมื่อมองเห็นเครื่องบินจำนวนหนึ่งบินขึ้นมาจากดาวเคราะห์สีเขียว พุ่งเข้าหายานอวกาศของเธอและเขา

“ติดต่อกับพวกเขาได้แล้ว” โอ-เอลกล่าว

โอ-เอลและอา-ริลรับส่งกระแสจิตของเขาและเธอไปต้อนรับนักบินจากโลกเบื้องล่าง จิตของโอ-เอลสัมผัสกับจิตของนักบินคนหนึ่ง จิตของโอ-เอลกล่าวทักทายจิตของนักบิน

แต่แล้ว หลังจากที่จิตของโอ-เอลสัมผัสกับจิตของนักบินได้ไม่นาน โอ-เอลก็ได้ยินเสียงจิตของอา-ริลกล่าวกับเขาอย่างตกใจ

“โอ-เอล ฉันติดต่อกับพวกเขาได้แล้ว แต่สื่อสารกับพวกเขาไม่ได้”

สถานการณ์เดียวกันก็กำลังเกิดขึ้นกับ โอ-เอลเช่นกัน

“มันไม่น่าเชื่อจริง ๆ” จิตของโอ-เอลกล่าวกับอา-ริล “มนุษย์แห่งโลกนี้มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ ภายภาคทางด้านเทคโนโลยีอย่างดีเยี่ยม แต่วิทยาศาสตร์ทางด้านจิตของพวกเขายังล้าหลังอยู่มาก”

โอ-เอลและอา-ริลต่างก็เงยไปชั่วขณะหนึ่ง แล้วโอ-เอลก็กล่าวต่อ “อย่างไรก็ดี อา-ริล เราไม่มีทางเลือก นอกจากต้องพยายามสื่อสารกับพวกเขาต่อไป”

“โอ-เอล จิตของอา-ริลร้องเรียกเสียงดังในสมองของโอ-เอล “ฉันรู้สึกจะสัมผัสกับอะไรบางอย่างที่แข็งแกร่งดุจหิน และน่าเกลียด”

“ผมก็เหมือนกัน”

“พวกเขากำลังใช้อาวุธ ใจมืดเรแล้ว!” จิตของอา-ริลตะโกน

“ทำลาย...อาวุธ...ของพวกเขา!” โอ-เอลอยากจะ...และเกือบจะ...ใช้คำว่า “ยานบิน” แทนคำว่า “อาวุธ”

ในทันทีที่ผู้บังคับฝูงบินจากโลกสีเขียวสั่งยิง นักบินทุกคนก็กดปุ่มยิงจรวดนำวิถีเข้าสู่อานอวกาศจากนอกโลกทันที แต่แล้ว นักบินทุกคนก็ต้องประหลาดใจและตระหนกเมื่อจรวดนำวิถีทุกลูกระเบิดทำลายตัวเองก่อนสัมผัสกับยานอวกาศ

ผู้บังคับฝูงบินตะโกนออกคำสั่งยิงใส่ระบบสื่อสารติดต่อกับนักบินทุกคนอีก และจรวดนำวิถีก็พุ่งออกจากเครื่องบินแต่ละลำ ทะยานเข้าหาเป้าหมายเดียวกันอีกครั้งหนึ่ง

จรวดนำวิถีเกือบทั้งหมดระเบิดทำลายตัวเองกลางอากาศอีก แต่มีอยู่ลูกหนึ่ง...เพียงลูกเดียว...ที่เกือบจะเดินทางถึงเป้าหมาย แต่ก็ระเบิดขึ้นก่อนที่จะชนเป้าหมาย

ยานอวกาศสันตะทานอย่างรุนแรงดังถูกมือยักษ์จับเข่า โคลงเคลงอยู่กลางอากาศชั่วขณะหนึ่ง แล้วก็ตกลงสู่พื้นโลกเบื้องล่าง กระแทกใส่ดินโคลนกระเด็นกระจายไปไกลเสียงดังสนั่นหวั่นไหว แล้วก็สงบนิ่งฝังจมอยู่ในดินเป็นหล่มโคลนตมครั้งล่าสุด

สติสัมปชัญญะของโอ-เอลกำลังกลับคืนมาอย่างช้า ๆ เขารู้สึกเหมือนกับกำลังว่ายน้ำ...อยู่ในน้ำขุ่นมัวมานาน ปอดอันเดียวของเขากำลังตะโกนต้องการอากาศ ในที่สุด เขาก็โผล่ขึ้นมาจากผิวน้ำสีชมพู แล้วก็พบอา-ริลกำลังมองมาทางเขา กำลังยิ้มให้เขา ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวพลันสว่างสดใสขึ้นมาทันที

เขาและอา-ริลกำลังอยู่ในอวกาศ กำลังปฏิบัติหน้าที่แรกในชีวิตของเขาและเธอ มันเป็นการเดินทางที่ยาวนาน แต่เขาไม่เคยรู้สึกเหงา

เขายับตัวเข้าหาเธอ ร่างของเขา จิตของเขา ต้องการเธอ เขาได้สัมผัสกับเธอแล้ว และเขาก็ตระหนักในส่วนลึก

แห่งจิตสำนึกว่า ชีวิตนี้ของเขาจะขาดเธอไม่ได้

เพราะความรักเป็นสิ่งจำเป็นแห่งชีวิต เป็นอาหารทิพย์แห่งการดำรงอยู่

และนั่นแหละคือวิถีแห่งชีวิตของเพื่อนร่วมโลกเดียวกับเขาและอา-ริล โลกบวราแห่งดาวฤกษ์ ดวงอาทิตย์คู่แฝดอันเป็นแหล่งพลังงานและก่อกำเนิดชีวิต ณ ตำแหน่งใกล้ใจกลางกาแล็กซี่

โอ-เอลรู้สึกตัวเต็มที่ ความรู้สึกนึกคิดชัดเจนแจ่มชัดเต็มที่ พร้อมกับความรู้สึกชัดเจนที่กลับคืนมา โอ-เอลก็รู้สึกปวดขัดยอกไปทั้งตัว แต่ความเจ็บปวดที่กำลังเกิดขึ้นมิได้ทำให้เขาเกิดความกังวลหรือ เพราะเขาทราบดีว่า มันเป็นเพียงความเจ็บปวดที่เกิดจากการบาดเจ็บบอบช้ำทางร่างกาย และเขาก็มีอำนาจจิตสูงพอที่จะรักษาอาการผิดปกติทางกายใด ๆ ได้ทั้งหมด สิ่งสำคัญคือจิตของเขา โอ-เอลถอนหายใจโล่งอกเมื่อรู้สึกว่า จิตของเขายังชัดเจนเป็นปกติ

โอ-เอลส่งกระแสจิตไปหาอา-ริล...แต่ไม่พบเธอ!

โอ-เอลลืมหันหันที่

เขากำลังอยู่ในห้องแปลก ๆ ที่สว่างจ้าเกินไป จนกระทั่งรู้สึกเคืองตา เขากำลังนอนอยู่บนอะไรบางอย่างที่อ่อนนุ่มและรอบ ๆ ตัวเขา มีคนพื้นเมืองของดาวเคราะห์สีเขียวประมาณสิบคนก้มอยู่ คนพื้นเมืองสองคนอยู่ในชุดเครื่องแบบแปลก ๆ สีเขียว คนอื่น ๆ ทั้งหมดสวมเสื้อคลุมสีขาว

คนพื้นเมืองคนหนึ่งกำลังกล่าวว่า “มันไม่น่าเชื่อจริง ๆ คนสองคนนี้มีรูปร่างลักษณะหน้าตาเหมือนเทพเจ้าในเทพนิยายกรีกโบราณอย่างที่สุด พวกเขาแตกต่างจากพวกเราเพียงอวัยวะภายในร่างกายบางอย่าง เช่นปอดและหัวใจ ซึ่งมีจำนวนตรงข้ามกับเรานั้นคือ พวกเรามีปอดสองปอดและหัวใจเพียงหนึ่งหัวใจ ซึ่งถ้าเราไม่ทำการตรวจภายในโดยละเอียดก็จะไม่ทราบความแตกต่างนี้ และก็จะไม่ทราบเลยว่า พวกเขามาจากอวกาศ จากโลกอื่น”

โอ-เอลได้ยินเสียงที่ดังออกมาจากปากของคนพื้นเมือง แต่เสียงนั้นแปลกและไม่มีความหมายใด ๆ สำหรับเขา

โอ-เอลมองดูหน้าและจับความรู้สึกนึกคิดของคนพื้นเมืองที่ยืนล้อมรอบตัวเขาอยู่ เขาพบความพิศวง ทั้ง และความหวาดกลัว

เขามองเห็นร่างของอา-ริลอีกด้วย เธอกำลังนอนอยู่บนที่รองรับคล้าย ๆ กับของเขา

โอ-เอลส่งกระแสจิตไปหาอา-ริลอีก ก็พบแต่ความว่างเปล่าอีก

แล้วโอ-เอลก็ทราบ ทราบอย่างไม่มีทางผิดเพี้ยนไปได้ว่า อา-ริลได้จากเขาไปแล้ว จากไปโดยไม่มีวันกลับคืนมาหาเขาอีก

จิตของโอ-เอลตะโกนสุดเสียงทันทีว่า “อา-ริล!”

เขาทราบอีกด้วยว่า ใครเป็นคนทำให้อา-ริลต้องจากเขาไป

ด้วยความโกรธความเจ็บแค้นที่พลุ่งขึ้น โอ-เอลก็พุ่งพลังจิตของเขาเข้าไปในคนพื้นเมืองที่ยืนล้อมรอบตัวเขาอยู่ คนพื้นเมืองแห่งดาวเคราะห์สีเขียวทุกคนล้มฟาดลงกับพื้น...สิ้นลมหายใจทันที...โดยไม่ทันส่งเสียงอะไรออกมา

เขาจะอย่างไรต่อไปดี โอ-เอลคิดตัวอย่างรวดเร็ว เขามีพลังจิตสูงพอที่จะฆ่าคนพื้นเมืองทุกคนบนโลกสีเขียวนี้ หรือแม้แต่ว่าลายดาวเคราะห์โลกนี้ให้แหลกละเอียดเป็นจุลไปก็ได้

โอ-เอลรวบรวมพลังจิตของเขา เตรียมจะใช้พลังจิตของเขาปลิดชีวิตคนพื้นเมืองให้หมดโลกสีเขียว แต่แล้วเขาก็ชะงัก

เมื่อขาดอา-ริล การกระทำของเขา หน้าที่ของเขา ชีวิตของเขาก็ปราศจากความหมาย ที่สำคัญที่สุดก็คือ เขาไม่ปรารถนาจะมีชีวิตอยู่อีกต่อไป ชีวิตที่ขาดอา-ริล

ดังนั้น โอ-เอลจึงปิดเปลือกตาของจิตของเขา...และชีวิตของเขา

และมนุษย์โลกไม่ทราบหรอกว่า เผ่าพันธุ์มนุษย์โลกได้เดินเฉียดใกล้การถูกทำลายล้างให้ดับสูญไปจากผิวโลก
สีเขียวแค่นั้น

ประวัติศาสตร์โลกได้บันทึกไว้ว่า พระเจ้าผู้ทรงอิทธิฤทธิ์ได้เสด็จมาเยือนโลกเมื่อวันที่ 8 เดือนกรกฎาคม
พ.ศ. 2525 แต่พระเจ้าไม่ทรงประทับอยู่
พระเจ้าตายแล้ว

ตัวอย่างเรื่องสั้น

(วิทยาศาสตร์)

พายุทราย¹

วิภาวดี

มันมาอีกแล้ว ผมทราบดี เพราะคุ้นกับเสียงหวีดหวิวปานปีศาจร้องของมันมาหลายหนแล้ว แต่ทุกครั้งที่มีมันมา มันจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเท่าตัวทุกครั้ง

ผมกำลังบันทึกเหตุการณ์นี้เอาไว้ให้อนุชนรุ่นหลังรับทราบ ถ้าหากบังเอิญจะยังมีอนุชนรุ่นหลังเหลืออยู่ และมาพบบันทึกฉบับนี้

ในห้องที่ผมกำลังนั่งเขียนบันทึกอยู่นี้ มีเพียงผมกับแสงเทียนเท่านั้น เราไม่มีไฟฟ้าใช้มานานแล้ว หลังจากพายุทรายลูกที่สามโหมเข้าทำลายโรงไฟฟ้าพลังก๊าซธรรมชาติจนพินาศสิ้น

ไม่เคยมีใครคิดว่าพายุทรายจะมีพลังงานมหาศาลอย่างนี้ มันเริ่มต้นอย่างฉับพลันและพัดกระหน่ำเข้าใส่เราอย่างไม่ปรานี พัดแล้วพัดเล่า ก่อนจะหยุดลงอย่างกะทันหัน ทั้งเอาไว้แต่เนินทราย แลดูแว้งว่างไปทุกทิศทุกทาง บ้านเรือนในที่ลุ่มถูกทรายกลบสูงเป็นเมตร

ไม่มีอะไรเหลือรอดไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์เลย

ความช่วยเหลือนั้นหรือ ไม่มีเลย ผู้ที่ใคร ๆ คิดว่าจะหาทางช่วยเหลือเราได้คือนายกรัฐมนตรี แต่ท่านก็อพยพครอบครัวบินหนีไปต่างประเทศเสียแล้ว

นั่นเป็นคราวที่เกิดพายุทรายหนที่สอง ซึ่งพอสงบก็เหลือซากเมืองไม่ถึงครึ่ง

ท่านนายกรัฐมนตรียังไม่ยอมปล่อยวางอำนาจ ท่านพยายามจัดตั้งรัฐบาลพลัดถิ่น และสั่งการให้อพยพผู้ที่ยังรอดตายออกไปจากเมืองนี้เท่านั้น

แต่จะมีสักกี่คนที่จะอพยพออกไปได้ล่ะครับ เพราะประเทศต่าง ๆ ก็กีดกันผู้อพยพลี้ภัยจากประเทศเราทั้งนั้น ต้องมีเงินแสนเหรียญไปแสดง เขาจึงจะให้เข้าประเทศ เงินสกุลของเราไม่มีค่าดอกครับ เพราะธนาคารทั้งหลายล้มเลิกกิจการไปหมดแล้ว

พอมหาพายุทรายครั้งที่สี่ซึ่งโหมพัดกระหน่ำนานสองอาทิตย์ เมืองทั้งเมืองก็เกือบจมหายไปใต้นทราย แลเห็นทรายเป็นเนินสูงต่ำสุดลูกหูลูกตา ผมไม่ทราบว่ามีใครเหลือรอดอยู่บ้าง เพราะไม่มีปัญญาออกจากห้องที่ผมอยู่ไปตระเวนหาได้ ผมคิดว่าคงจะมีอยู่ตามอาคารสูง ๆ ที่ทรายท่วมไม่ถึงเหมือนห้องที่ผมอยู่เหมือนกันแหละครับ

ผมโชคดีหน่อยเพราะห้องของผมเป็นชั้นที่เป็นภัตตาคารของตึก ดังนั้นจึงมีน้ำอัดลมและอาหารให้ผมพอประทังชีวิตอยู่ได้ ไม่อย่างนั้นผมก็คงจะไม่มีทางมาเขียนบันทึกฉบับนี้ดอกครับ คงจะตายตามคนอื่น ๆ ไปเสียนานแล้ว

ผมต้องขอภัยที่เขียนไม่ค่อยปะติดปะต่อ คนเสิร์ฟอาหารอย่างผมก็ทำได้เท่านี้แหละครับ ตอนนี้เสียงพายุดังกึกก้องขึ้นทุกที เสียงมีดทรายปลิวกระหน่ำกระเจกหน้าต่างรุนแรงกว่าทุกครั้งที่ผมเคยได้ยิน ผมเคยบอกแล้วใช่ไหมครับว่าลมมันแรงเป็นสองเท่าของคราวที่แล้วทุกครั้งที่ผมเองก็ไม่คิดว่าจะมีชีวิตรอดวันนี้ไปได้ดอกครับ ผมคิดว่าพายุคราวนี้คงจะนานอย่างน้อยสี่อาทิตย์แน่ ๆ

เทียนของผมจวนจะหมดแล้ว ผมอุตส่าห์ไม่ใช้มันมาก่อนเลย แต่เก็บเอาไว้เพื่อเขียนบันทึกเล่าวาระสุดท้ายนี้เท่านั้น ผมจะต้องรีบเอากระดาษไปพับใส่ไว้ในกล่องเก็บเงินของแคชเชียร์ มันคงจะปลอดภัยดี และถ้าโชคดียังจะมีใครสักคน

¹ คณธิต มาลัยวงศ์ “พายุทราย” วิทยาศาสตร์มหัศจรรย์ โดย วิภาวดี (นามแฝง) 16 : 50-53 ธันวาคม 2527

เปิดออกอ่าน อาจจะศตวรรษหน้าหรือหมื่นปีข้างหน้าก็ไม่รู้...

“เป็นอย่างไรคะ บันทึกที่คุณค้นพบในกล่องโลหะ” เสียงแจ้ว ๆ ดังขึ้นข้างหลังทำให้ชายหนุ่มเงยหน้าจากกระดาษเอกสารที่เขา กำลังเขียนข้อความอยู่

“น่าสนใจมากทีเดียว เจนนี่ คอมพิวเตอร์บอกว่าบันทึกที่เราพบเป็นภาษาที่เก่าแก่กว่าภาษาหนึ่ง และตัวอักษรกับไวยากรณ์ของภาษานี้ถูกลิ้มเลียนไปหมดแล้ว คนรุ่นหลังไม่มีใครสนใจเพราะต้องเขียนตัวอักษรแถวหนึ่งหลายบรรทัดสู่ภาษาที่เราใช้อยู่เดี๋ยวนี้ไม่ได้ บังเอิญผมพบโปรแกรมเก่าแก่ที่สุดในห้องสมุดโปรแกรม ซึ่งเอามาใช้ลองแปลบันทึกนี้ได้ ไม่อย่างนั้นก็คงต้องมหาความหมายกันต่อไปอีกนาน”

“บันทึกนี้เกี่ยวกับอะไรคะ ถึงมาพบใจกลางทะเลทรายอย่างนี้” หญิงสาวถามอย่างสงสัย

“เกี่ยวกับเมืองโบราณ ซึ่งถูกพายุทรายพัดกระหน่ำ คนตายไปมากมาย” ชายหนุ่มเหินเศษกระดาษเก่าคร่ำคร่าแผ่นนั้นขึ้นมาพิจารณาอย่างระมัดระวัง “คอมพิวเตอร์ให้คำแปลหลายคำที่ผมเองก็ไม่ทราบความหมายอย่างเช่น นายกรัฐมนตรี และรัฐบาลพลัดถิ่น เห็นพูดถึงเรื่องโรงไฟฟ้าพลังแก๊สธรรมชาติด้วย แสดงว่าเป็นยุคซึ่งต้องใช้พลังงานในแบบดั้งเดิมอยู่”

“คุณค้นพบใหม่คะว่าเป็นเมืองชื่ออะไร” เจนนี่ถามพลางก้มหน้าลงพิจารณาดูกระดาษบันทึก “เป็นลายมือที่แปลกมากจริง ๆ ดูไม่มีความหมายเลย มาร์ค คุณนี่เก่งแท้ ๆ ที่อ่านบันทึกออก”

“ไม่ใช่ผมอ่านออก คอมพิวเตอร์ต่างหาก”

“นั่นแหละ ถ้าไม่มีคุณแล้วคอมพิวเตอร์มันจะรู้ได้อย่างไรว่าจะต้องใช้โปรแกรมอะไรมาแปลภาษานี้ ในเมื่อคุณบอกว่ามันเป็นภาษาที่เก่าแก่มาก จนไม่มีใครรู้แล้ว แล้วนี่คุณจะทำอย่างไรต่อไปคะ”

“ผมก็ต้องค้นคว้าหาร่องรอยของเมืองนี้ต่อไป เราอาจจะต้องเริ่มจากห้องสมุดจักรวาลที่สะสมไมโครฟิล์มของหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ย้อนหลังไปห้าหมื่นปี ผมคิดว่าจะชวนคุณไปด้วยนะ”

ในวันรุ่งขึ้น มาร์ค และเจนนี่ใช้ยานอวกาศของสำนักงานโบราณคดีเพื่อสันติเดินทางไปถึงห้องสมุดจักรวาลซึ่งโคจรรอบโลก โดยใช้พลังแสงอาทิตย์ เป็นตัวขับเคลื่อนประคองตัวไม่ให้ตกกลับคืนมาสู่โลก ทั้งคู่แสดงรหัสผ่านของสำนักงานและได้รับอนุมัติให้เข้าไปสู่บริเวณห้องสมุดชั้นในได้

“เราคงเข้ามาไม่ได้ถ้าไม่มีบัตรผ่านของสำนักงานนะมาร์ค” เจนนี่กระซิบขณะเดินตามระเบียบโลหะมุ่งไปสู่ห้องเรียกค้นข้อมูลชั้นใน

“จริงของเธอ เจนนี่ แต่ที่จริงยังมีอีกห้องที่เก็บเรื่องราวความลับทั้งหมดของจักรวาล”

“เราจะเข้าไปในห้องนั้นได้ไหม” เจนนี่ถามเบา ๆ

“ไม่รู้ซี มันแล้วแต่ว่าเราจะพบอะไรจากห้องแรกนี่ก่อนหรือเปล่า” มาร์คอธิบาย

“คุณจะค้นอะไร” เจนนี่ถาม

“กำเนิดทะเลทราย” มาร์คตอบสั้น ๆ

ทั้งคู่ใช้จอภาพของคอมพิวเตอร์ค้นหาเรื่องที่ต้องการทราบนานสามชั่วโมง โดยไม่ได้สิ่งที่ต้องการเลย ทั้ง ๆ ที่คอมพิวเตอร์ค้นหาเรื่องที่เขาต้องการรู้บนไมโครฟิล์มสลิ้นแผ่นจนหมดสิ้น

มาร์คส่ายหน้าอย่างสิ้นหวังขณะที่ปิดสวิทช์เครื่อง “มีทางเดียว คือเราต้องเข้าไปห้องชั้นในสุด”

“คุณคิดอย่างไร ทำไมเราจึงไม่พบคำตอบที่ต้องการ แม้แต่ชื่อเมือง ๆ เดียว แค่นี้”

“ผมคิดว่ามีสองอย่าง อย่างแรกคือ มันเป็นความลับสุดยอด และอย่างที่สองคือใครบางคนอาจจะเล่นเกมอะไรสักอย่างกับคอมพิวเตอร์” มาร์คตอบ

“ฉันรู้แล้ว ทำไมเราไม่หาแผนที่เมื่อห้าหมื่นปีที่แล้วมาล่ะ” เจนนีอุทานอย่างตั้งใจเมื่อได้ไอดีเดียวใหม่

“ไม่มีประโยชน์ ผมลองแล้ว คุณก็ทราบแล้วว่าโลกเราถูกเปลี่ยนโฉมหน้าไปมาก เมื่อตอนเกิดสงครามนิวเคลียร์ ผมหาแผนที่เก่าก่อนยุคสงครามนิวเคลียร์ไม่ได้เลย” มาร์คหัวเราะแล้วลุกขึ้นเดินกลับไปกลับมา ก่อนจะตัดสินใจ “ถึงเราจะไม่มีการผ่านเข้าห้องขึ้นใน แต่ผมก็จะลองขออนุญาตดู”

ที่หน้าห้องขึ้นในสุด มีจอภาพพร้อมแป้นพิมพ์ติด มาร์คส่งบัตรผ่านของสำนักงานเข้าไปในเครื่องตรวจบัตรผ่าน ใต้อีเดียจอภาพก็ปรากฏแถวตัวอักษรขึ้น

“ขอทราบชื่อ กรุณาพิมพ์ชื่อ นามสกุล และหมายเลขประจำตัวประชากร”

มาร์คแลสบตาเจนนีก่อนจะพิมพ์ข้อความเข้าเครื่องตามคำสั่ง

ฉับพลันก็ปรากฏแถวอักษรขึ้นใหม่ “มาร์ค คุณไม่มีสิทธิ์เข้าใช้บริการในห้องขึ้นในสุด แต่เราตรวจสอบประวัติคุณแล้ว จะอนุญาตให้เป็นพิเศษ กรุณายกมือทั้งสองวางบนจอเพื่อตรวจสอบลายมือ”

มาร์คยกมือทั้งสองวางบนจอ ลักครู่ก็มีเสียงกริกเบา ๆ พร้อมกับประตูเปิดออก มาร์คจุดแขนเจนนีให้เดินเข้าไปข้างใน แต่ก็มีเสียงพูดดังขึ้นเบา ๆ ในอากาศ “มาร์ค อนุญาตให้คุณเข้าได้คนเดียว”

ทั้งสองชะงักแล้วเจนนีก็ถอยออกมา “คุณเข้าไปเถอะ ฉันจะรอ”

มาร์คเดินหายเข้าไปในห้องราวครึ่งชั่วโมงก็เปิดประตูออกมา ใบหน้าซีดเผือด เจนนีรับลูกจากมายาวริมทางเดินเข้าไปหา เธอทราบทันทีว่าไม่ใช่เรื่องสนุกเสียแล้ว

มาร์คจุดแขนเจนนีรับจำเดินไปจากที่นั่นทันที ทั้งคู่ไม่ได้พูดอะไรกันอีกเลยจนกระทั่งเข้ามาอยู่ในยานอวกาศแล้ว

“คุณค้นพบอะไรร้ายแรงหรือคะ” เจนนีถาม

“ยิ่งกว่าร้ายอีก คนถึงห้าพันห้าล้านคนถูกทะเลทรายกลบในชั่วเวลาสามเดือน”

“จุดรัฐเมืองแล้วหรือคะ”

มาร์คพ่นคำนำ “นี่เป็นครั้งแรกที่คนเราได้เห็นทะเลทรายเกิดขึ้นในชั่วเวลาสั้น ๆ ทรายมันไหลทะลักออกจากเปลือกโลกเข้าไปใต้ดินแล้ว เหมือนกับลาวาไหลจากภูเขาไฟ แต่ที่นั่นไม่ใช่ทราย ทรายมัน ๆ ซึ่งถูกลมพัดกระจายเกิดเป็นพายุทรายพัดกระหน่ำกลบเมืองต่าง ๆ ทั้งใหญ่ทั้งเล็ก นักวิทยาศาสตร์คิดว่าสาเหตุเกิดจากการตัดไม้ถางป่าลงปลูกข้าวและพืชล้มลุกเป็นอาหาร ทำให้ภูมิอากาศแห้งแล้งจัดมากขึ้น ๆ”

“เมืองนี้ชื่ออะไรคะ น่าสงสารจัง”

มาร์คถอนใจยาว “ลองพิมพ์เดอริบอว่า คือประเทศไทย มีเมืองหลวงชื่อกรุงเทพ เมืองอื่น ๆ อีกเจ็ดสิบกว่าเมืองถูกทำลายหมดสิ้น”

ทั้งคู่นั่งเงียบไปพักใหญ่ เจนนีได้จั่วजूเครื่องมือต่าง ๆ ในยานก่อนหันมาของมาร์ค “ขอถามอีกสักสองข้อ ทำไมคุณดูจะตกใจมากเหลือเกิน แล้วทำไมเรื่องนี้จึงถูกเก็บเป็นความลับสุดยอด”

“หลายพันปีมาแล้วมีคนทำลายข้อมูลเกี่ยวกับชื่อประเทศที่ประสพภาวะวิบัติแห่งนี้ออกไปจากธนาคารข้อมูลจนเกือบหมดสิ้น เหลือไว้ชุดเดียวสำหรับให้ผมอ่าน คนทำลายนั้นเป็นลูกหลานคนไทยที่รอดชีวิตมาได้” มาร์คคอยสลายตาของเขาแผ่วไปข้างหน้าอย่างไร้จุดหมาย

“ทำไมจึงต้องเหลือไว้ชุดเดียวเพื่อให้คุณเล่าแก่ผมมาร์ค”

มาร์คขบขมปากแน่นจนเป็นล้นนูน “เพราะคอมพิวเตอร์สอประวัติของผมย้อนหลังไปในอดีตแล้วพบว่าผมลืมที่จะบอกผมว่าผมเคยรู้ผมเคยรู้ คนที่ทิ้งประชาชนหนีออกนอกประเทศไปได้ก่อน ตั้งให้คนอื่นอีกหลายสิบคนถูกทรายกลบตายนะซี ผมน่าจะเอาเจ้าคอมพิวเตอร์มันเหลือประมาณเลยละคุณ”

7

การเขียนนิทานและการเขียนร้อยกรองสำหรับวัยรุ่น

การเขียนนิทานสำหรับวัยรุ่น

นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา¹ นิทานมีหลายประเภท แต่นิทานที่วัยรุ่นในระดับประถมศึกษาตอนปลายสนใจมากได้แก่นิทานพื้นเมืองไทย และนิทานชาดก นิทานพื้นเมืองไทยช่วยให้วัยรุ่นทราบถึงคติเก่า ๆ ของไทย ทราบถึงผลการทำความดีและความชั่ว ความสุจริตยุติธรรม มานะและอดทนของคนดี² ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังคุณธรรมประจำใจแก่ผู้อ่านเหล่านั้น ส่วนนิทานชาดกนั้นจะช่วยให้วัยรุ่นเข้าใจคำสอนทางพุทธศาสนาโดยวิธีง่าย ๆ จากการอ่านนิทานทั้งสองประเภทนี้ ผู้อ่านทั้งสนุกและทั้งได้ข้อคิดในการดำรงชีวิตสืบไปด้วย

การเขียนนิทานพื้นเมือง

ผู้เขียนนิทานพื้นเมืองควรดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. **การแสวงหานิทาน** นิทานพื้นเมืองไทย กระจายอยู่ในท้องถิ่นทั่วไทย การที่จะได้นิทานมาเขียนจึงควรดำเนินการดังนี้

1.1 เดินทางไปสู่ถิ่นกำเนิดของนิทานนั้นด้วยตนเอง ถ้าไม่ต้องการลงทุน ค่าเดินทางมากและต้องประหยัดเวลา อาจเริ่มด้วยท้องที่ที่ตนอยู่ก่อน แล้วจึงขยายวงกว้างออกไปตามลำดับ และควรทำในภูมิภาคของตน

1.2 สืบหาผู้เฒ่าผู้แก่ของหมู่บ้านโดยผ่านทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้อาวุโสเหล่านั้นโดยมากจะพูดภาษาถิ่นเท่านั้น ผู้เขียนจึงควรเป็นคนถิ่นนั้น จึงจะเข้าใจภาษาดังกล่าว การใช้คำเป็นภาษาลงทุนสูงและไม่สะดวก ทั้งอาจเกิดความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้ ทั้งนี้ นอกจากจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น ความจำเป็นจะเกิดขึ้นเมื่อคนภาคเหนือจะเข้าใจแต่คำพูดของคน

¹ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 หน้า 441

² แปลก สนธิรักษ์ นิทานไทย หน้า ข.

เมืองแต่ไม่เข้าใจภาษาของลื้อ จีนและไทยใหญ่ คนภาคใต้จะเข้าใจแต่คำพูดของคนปักใต้ แต่ไม่เข้าใจภาษายาว นอกจากนั้นยังมีชนกลุ่มน้อยที่กระจัดกระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ อีกเป็นอันมาก เมื่อเกิดความจำเป็นเช่นนี้ จึงจำเป็นต้องใช้ล่าม

1.3 วิธีรวดเร็วคือบันทึกคำบอกเล่าลงเครื่องบันทึกเสียงแล้วจึงมาแปลเป็นภาษากลางในภายหลัง ซึ่งจะทำให้ผู้เล่าสามารถเล่าไปโดยไม่มีการขัดจังหวะ แต่ถ้าจะจดด้วยมือ ผู้จดอาจชักถามคำแปลจากภาษาถิ่นเป็นภาษากลางทำให้ผู้เล่าเกิดความรำคาญและเล่าไม่ต่อเนื่องกัน ทั้งอาจจะจดไม่ทันอีกด้วย

1.4 ถอดความจากเครื่องบันทึกเสียงลงในกระดาษ ตรวจสอบคำที่ไม่เข้าใจ ได้ถามจนได้รับความครบถ้วน

2. การลงมือเขียนนิทาน ควรดำเนินการดังนี้

2.1 อ่านต้นฉบับนิทานในข้อ 1.4 หลายครั้งจนเข้าใจเรื่องอย่างทะลุปรุโปร่ง เข้าใจเนื้อเรื่องและแกนของเรื่องอย่างชัดเจน

2.2 นำมาเขียนใหม่ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย

2.3 แทรกบทสนทนาลงไปบ้าง เพื่อให้ผู้อ่านยิ่งขึ้น

2.4 อ่านทวนอีกครั้ง เพื่อความผสมกลมกลืนของเรื่อง

2.5 ตั้งชื่อเรื่องใหม่ หรือคงชื่อเดิมไว้ก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม

3. การรวมเล่ม หนังสือนิทานเล่มหนึ่ง ควรประกอบด้วยนิทานประมาณ 10-15 เรื่อง ทั้งนี้พิจารณาจากความยาวของนิทานแต่ละเล่ม จากนั้นจึงตั้งชื่อหนังสือเล่มนั้น โดยใช้หลักเกี่ยวกับการตั้งชื่อหนังสือรวมเรื่องสั้น

4. การเตรียมต้นฉบับและติดต่อสำนักพิมพ์ ดำเนินการเช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

การเขียนนิทานชาดก

เพื่อให้ผู้ศึกษามีความกระจำในเรื่องของนิทานชาดกที่จะกล่าวต่อไปนี้ จะขออธิบายถึงคำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

ชาดก^{1,2} ชาดกเป็นเรื่องราวพระพุทธเจ้าที่มีมาในชาดิก่อน ๆ ตามที่กล่าวไว้ในคัมภีร์ชาดก คำว่า ชาดก แปลว่า กล่าวถึงสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว หมายความว่าแสดงนิทานประกอบสุภาษิตเพื่อให้เข้าใจสุภาษิตง่ายขึ้น

คัมภีร์ชาดกมีมาในพระไตรปิฎก ส่วนพระสูตรหรือพระสูตรตันตปิฎก เป็นส่วน 1 ใน 9 ส่วนที่เรียกว่า นวัคคัสตฺตสํมุตตํ คือคำสอนของพระพุทธเจ้ามีองค์ 9 และเป็นคัมภีร์ 1 ใน 15 คัมภีร์ชุดนิกาย พระสูตรตันตปิฎก เรียกกันว่าชาดกปกรณ์บ้าง นิบาตชาดกบ้าง ที่ยุติโดยทั่วไปนั้นเรียกนิบาตชาดก ชาดกเป็นคัมภีร์ใหญ่ มีจำนวนนิทานชาดกถึง 550 เรื่อง แบ่งเป็นนิบาตได้ 21 คัมภีร์ รวมทั้งคัมภีร์ทศชาติด้วยเป็น 22 คัมภีร์ เรื่องชาดกในบาลีพระไตรปิฎกแสดงแต่เรื่องย่อเป็นคาถาล้วน มุ่งแสดงสุภาษิตเป็นสำคัญ

นิบาตชาดก³ คัมภีร์ใหญ่ในพระสูตรตันตปิฎก เรียกว่า ชาดกปกรณ์ เป็นคัมภีร์ใหญ่มาก เดิมเป็นภาษาบาลี พระเถระชาวสิงหลคงเป็นผู้รวบรวมขึ้นในลังการาวเมื่อพระพุทธเจ้านิพพานได้ 100 ปีแล้ว พระพุทธโฆษาจารย์ชาวชมพูทวีปแปลจากภาษาสิงหลเป็นภาษาบาลีและเติมเรื่องให้บริบูรณ์ มีผู้เลือกแปลแล้วนำมาแต่งเป็นโคลงฉันท์กาพย์กลอนบ้าง ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้ราชบัณฑิตยสภาแปลให้มีความ

¹พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 264

²เกษม บุญศรี "ชาดก" ใน สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่มที่ 10 หน้า 6178-6186

³อุทัย สินธุสาร "นิบาตชาดก" ใน สารานุกรมไทย เล่ม 11 หน้า 2155-2156

บริบูรณ์และตีพิมพ์ขึ้น ต่อมาสำนักวัดสามพระยา พระนคร ได้แปลและตีพิมพ์ขึ้นอีกสำนวนหนึ่ง นิบาตชาดกแบ่งเป็นนิบาตได้ 20 คัมภีร์รวมทั้งคัมภีร์ทศชาติด้วยเป็น 22 คัมภีร์ โดยจัดนิทานที่มีคาถาเดียวขึ้นไปถึง 80 คาถารวมเป็นหมวดตามจำนวนคาถา นิบาตที่มีคาถาเดียวเรียกว่าเอกนิบาต 2 คาถาเรียกว่าทูกนิบาต 13 คาถาเรียกว่าเตรสนิบาต 80 คาถาเรียกว่าอัสตินิบาต หมวดเบ็ดเตล็ดเรียกว่าปิกณกนิบาต มีมากกว่า 80 คาถาเรียกว่ามหานิบาต ในบาลีพระไตรปิฎกแสดงแต่เรื่องย่อเป็นคาถาล้วน มุ่งแสดงแต่สุภาษิต ในชั้นอรรถกถาจึงเล่าเรื่องประกอบสุภาษิตให้พิสดาร ในนิบาตชาดกมีนิทานถึง 550 เรื่อง เป็นเรื่องอดีตชาติของพระพุทธเจ้าที่เรียกว่าพระเจ้า 500 ชาตินิทานในนิบาตชาดกเป็นเรื่องเก่าแก่มีมาแต่ก่อนพุทธกาล 300 ปีถึง 100 ปี ในชาดกก็ขึ้นต้นว่า อดีตเต เต้าเรื่องแยกได้เป็นเรื่องประวัติหรือพงศาวดารยุคโบราณ เช่นเรื่องที่ชาวกุมาร นิทานชาวบ้านถิ่นต่าง ๆ รวมทั้งอิสปปกรณ์ (นิทานอิสป) เช่น เรื่องสุวรรณหงส์ชาดกกับเรื่องท้าวทอง และนิทานเทียบสุภาษิตให้สัตว์พูดได้ นิทานชาดกแต่ละเรื่องแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนต้นแสดงเรื่องปัจจุบัน ตอนที่สองเป็นชาดกคือเรื่องในอดีตและตอนสุดท้ายแสดงเรื่องการกลับชาติ

พระชาติ คำว่า “พระ” ในความหมายหนึ่งหมายถึงพระพุทธเจ้าหรือเนื่องด้วยพระพุทธเจ้า¹ ส่วนคำว่า “ชาติ” หมายถึงการเกิด² ดังนั้น คำว่าพระชาติจึงหมายถึงการเกิดของพระพุทธเจ้า อาจกล่าวได้ว่าพระชาติเป็นคำที่ใช้สำหรับการเกิดของผู้ที่เป็นพระพุทธเจ้า หรือผู้ที่เกี่ยวเนื่องกับพระพุทธเจ้า นั่นคือพระโพธิสัตว์ที่ปรารถนาพุทธภูมิจะไม่กลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีก³ จะพบคำว่าพระชาติได้ในชาดกต่าง ๆ

ปัญญาสชาดก^{4,5} คำว่า ปัญญาสแปลว่าหำสิบ ปัญญาสชาดกหมายถึงชาดก 50 เรื่อง ได้แก่ นิทานชาดกพื้นเมือง 50 เรื่อง เป็นหนังสือรุ่นหลังจากนิบาตชาดก (ชาดก 500 เรื่อง หรือพระเจ้า 500 ชาต) สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพได้ประทานพระนิพนธ์ไว้ว่า หนังสือปัญญาสชาดกนี้คือประชุมนิทานเก่าแก่ที่เล่ากันมาในเมืองไทยแต่โบราณ 50 เรื่อง

ปัญญาสชาดกนี้ ต้นฉบับเดิมเป็นคัมภีร์ใบลานรวม 50 ผูก บัดนี้มีอยู่แต่ในเมืองไทยกับที่เมืองหลวงพระบาง และกัมพูชาเท่านั้น เคยมีที่พม่าซึ่งเรียกว่า เชียงใหม่ปัญญาส แต่กษัตริย์พม่าองค์หนึ่งทรงเห็นว่าเป็นหนังสือที่แต่งปลอมพระพุทธวจนะจึงทรงสั่งให้เผาเสีย ปัญญาสชาดกนี้มีผู้แปลเป็นภาษาพื้นเมืองและแต่งเป็นคัมภีร์เทศน์ ทั้งคำร้อยกรองและร้อยแก้ว ชาวบ้านเรียกคัมภีร์ชาดกเหล่านี้ว่า ธรรมด้าว เป็นนิทานสอนเยาวชนถึงแบบอย่างแห่งจริยธรรมที่ดีงามในชีวิตประจำวัน เช่น การเสียสละเพื่อส่วนรวม ความกตัญญูและความซื่อสัตย์

นิทานในปัญญาสชาดกนี้มีผู้นำมาแต่งเป็นร้อยกรองในวรรณคดีภาคกลางหลายเรื่อง เช่น พระสมุทโฆษ พระสุธนนางมโนรา พระรถเสน พระควาวิ ทางภาคเหนือก็มีวรรณกรรมที่มาจากชาดกนี้มากมาย เช่น เรื่องนกกระจาบ หงส์หิน จันทประโชติ จำปาสดัน ปลาตะเพียน แสงเมือง ก้ากาคำ สังข์ทอง (สุวรรณสังข์ชาดก) ข้างโพง (พหลควาวิชาดก) และเจ้าสุธน (สุธนชาดก)

¹พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 569

²ด. หน้า 264

³สุนทร ณ ธงชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ลมุล รัตตากร เป็นผู้สัมภาษณ์ ณ ภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2531

⁴พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 520

⁵อุทัย สินธุสาร “ปัญญาสชาดก” ใน สาธนากรมไทย เล่มที่ 14 หน้า 6682-6683

ผู้เขียนนิทานชาดกควรดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. **การแสวงหานิทาน** นิทานชาดกเป็นเรื่องราวแต่หนหลังของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มุ่งหมายให้ผู้อ่านเข้าใจธรรมทางพระพุทธศาสนาด้วยวิธีง่าย ๆ ผู้ที่เขียนนิทานชาดกสำหรับวัยรุ่น สามารถหาอ่านนิทานชาดกสำหรับผู้ใหญ่ที่เขียนมาแล้วในอดีต ตัวอย่างเช่น **ปัญญาสาตก ฉบับหอสมุดแห่งชาติ** กล่าวถึงชาดกถึง 50 ชาดก เช่น รถมณฑล ชาดก สมุทโฆษชาดก สุนันทชาดก เป็นต้น ขุติมนชาดก เป็นชุดที่น่าอ่านอีกชุดหนึ่ง มีผู้นำมาจัดพิมพ์ใหม่ในโอกาสต่าง ๆ เช่น **นิบาตชาดก เล่มที่ 14 วิสดีนิบาต** กล่าวถึงพระชาติที่ 497 ตอนพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นมาตงคดาบส จนถึงพระชาติที่ 510 พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นอโยธยุมาร เป็นงานเรียบเรียงของหลวงธำรงเจริญรัฐ (เทศ วิจิตร) ปริยญา 4 ประโยค วัดจักรวรรดิ หนังสือชาดกบางเล่มจะขอกรมศิลปากรมาพิมพ์เฉพาะบางเล่ม เช่น **โศคนันทชาดก สุวณณสาหมชาดก จันทคารชาดก** มีเพียงสามเรื่องซึ่งกล่าวถึงพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพราหมณ์ฤๅษีชื่อ โศคนันทิตและสุวณณสาม กับ เสวยพระชาติเป็นพระเจ้าจันทคาร หนังสือ**พระเจ้าสิบชาติ** เป็นเรื่องสิบพระชาติสุดท้ายก่อนตรัสรู้ เสวยพระชาติเป็นพระเดวี พระชนก พระสุวรรณสาม พระเนมิราช พระมหิลส พระกัณโฑ พระจันทกุมาร พระพรหมนารถ พระวิฑูรย์บัณฑิตและพระเวสสันดร บำเพ็ญบารมีต่าง ๆ เช่น ความสงบสุขโดยสันโดษ ความเพียร กตเวทิตาธรรม เป็นต้น สำหรับพระชาติสุดท้ายคือพระเวสสันดรนั้น มีผู้เขียนหลายสำนวน เช่น **มหาเวสสันดรชาดก 13 กัณฑ์** เล่มเดียว รวมพระนิพนธ์ของสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส ผลงานของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) พระเทพมุนี (ด่าง) วัดสังกระยา และพระเทพโมลี(กลิ่น) วัดด้วยกัน โดยรับผิดชอบแต่ละกัณฑ์ไป **พระเวสสันดรชาดก** ของประยูร พิศนาคะ เขียนครบทั้ง 13 กัณฑ์แต่ลำพัง เป็นร้อยแก้ว เรียบ ง่าย **มหาชาติ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 4** เป็นพระนิพนธ์ที่พระองค์ท่านทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นสำหรับสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอและพระเจ้าลูกเธอถวายเทศน์เมื่อทรงผนวชเป็นสามเณร มีเพียง 5 กัณฑ์ ได้แก่ วณโปลาสน์ จุลวันวันณา มหาวณวันณา สักรบรรพและฉัตตยบรรพ สามกัณฑ์แรกและกัณฑ์ที่ 5 ทรงพระนิพนธ์ประมาณ พ.ศ.2410 หรือ 2411 ส่วนกัณฑ์ที่ 4 ประมาณ พ.ศ.2409¹ พระธรรมโกศาจารย์ วัดมหาธาตุ คณะ 1 เห็นว่าเวสสันดรชาดกที่เรียนกันและรู้จักกัน เป็นเรื่องเน้นวรรณคดีไม่เข้าถึงธรรมะของศาสนา จึงเขียนหนังสือขึ้นเล่มหนึ่ง เพื่อก่อให้เกิดการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในชาดกในทางที่ถูกต้อง หนังสือชื่อ **ปธธรรณ เวสสันดรชาดก** แต่หนังสือทั้งสามเล่มเรื่องเวสสันดรชาดกข้างต้นที่เลือกมาแล้วนั้นล้วนเข้าถึงธรรมะทางพุทธศาสนาทั้งสิ้น² สำหรับพระชาติที่พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระมหิลสผู้บำเพ็ญบารมีนั้น มีผู้เขียนไว้เป็นหลายสำนวน เช่น **มโหสถ จอมปราชญ์แห่งมิตถานคร** ของกำธร สถิตถาวร ซึ่งให้เหตุผลว่าที่เขียนเพราะพระชาตินี้สนุกกว่าชาดกเรื่องอื่น ๆ ให้คิดและเป็นประโยชน์ในการครองชีวิตปัจจุบัน นาวาอากาศเอกแยม ประพัฒน์ทอง เขียน **มหาบัณฑิตแห่งมิตถานคร** โดยตั้งใจจะเรียบเรียงให้สนุกสนาน อ่านง่าย เพราะที่แต่งกันส่วนใหญ่จะเน้นสำนวนโวหารหรูหรา เต็มไปด้วยศัพท์บาลี ก่อนพิมพ์เป็นเล่ม ได้เคยเผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยมาก่อน ปรากฏว่ามีผู้สนใจมาก จึงนำมารวมเป็นเล่ม สำหรับหนังสือที่เขียนเพียงพระชาติเดียวอีกเล่มหนึ่งที่น่าสนใจคือ **สุวรรณสามชาดกคำกลอน** หนังสือทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนี้ เป็นตัวอย่างหนังสือเกี่ยวกับชาดกที่ผู้ที่เขียนนิทานชาดกสำหรับวัยรุ่นควรอ่าน

¹มหาชาติ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 4 หน้า ก.

²โปรดดูคำอธิบายและหลักฐานอ้างอิงในคำอธิบายท้ายบท

2. การลงมือเขียนนิทาน ควรดำเนินการดังนี้

2.1 อ่านต้นฉบับนิทานที่ได้มาจากข้อ 1 หลายครั้งจนเข้าใจเรื่องอย่างแจ่มแจ้ง เข้าใจทั้งเนื้อเรื่องและคติธรรมที่แฝงอยู่อย่างถ่องแท้

2.2 นำมาเขียนใหม่ด้วยภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจ

2.3 เพิ่มบทสนทนาลงไปบ้าง เพื่อให้ผู้อ่านยิ่งขึ้น

2.4 อ่านทบทวนอีกครั้ง เพื่อความผสมกลมกลืนของเรื่อง

2.5 ตั้งชื่อเรื่องใหม่ หรือคงชื่อเดิมไว้ แล้วแต่ความเหมาะสม

3. การรวมเล่ม หนังสือนิทานชุดหนึ่งเล่ม ควรประกอบด้วยนิทานประมาณ 10 เรื่อง ทั้งนี้ เพื่อมิให้ผู้แต่งซึ่งเป็นวัยรุ่นในระดับประถมปลายเกิดความเบื่อหน่าย จากนั้นจึงตั้งชื่อหนังสือโดยใช้หลักเดียวกับการตั้งชื่อหนังสือรวมเรื่องสั้น

4. การเตรียมต้นฉบับและติดต่อสำนักพิมพ์ ดำเนินการเช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ต่อไปนี้จะยกนิทานเก่าเรื่องหนึ่งชื่อ “ผีนไม้แก่น” ซึ่งผู้รวบรวมได้มาจากการสัมภาษณ์พระภิกษุรูปหนึ่งผู้ไม่ประสงค์จะออกนาม

ผีนไม้แก่น

มีนิทานอีกหนึ่งเรื่องหนึ่งคราวหนึ่ง พระอิศวรเจ้าโลก มีวาจาประกาศว่า ใครผีนยังงี้ก็ให้ไต่ยังงั้น วันหนึ่งพระยาเลิโครงผีนว่า ได้กินนางช่างเผือก แล้วก็มากินนางช่างเผือก นางช่างเผือกก็ว่ามันไม่ยุติธรรม ข้าจะไปหาทนายสู้ เจ้าเลิโครงว่าหาทนายสู้ก็หาไป แล้วไปได้พญาลิงผู้ใหญ่มาก คำนึงทีเดียว จึงพากันมาหาพระอิศวร พญาลิงเผือกก็ชี้ช่างมา ทำเป็นหลับปะหงกปะโยย ปะหงกปะโยย มามาถึงพระอิศวรแล้ว พระอิศวรก็ว่า สู้มายังงี้กันไว้อย่างไร พญาลิงก็ว่าหม่อมฉันผีนว่าได้กินนางช่าง นางช่างไม่ให้กินก็หาทนายมาสู้ พระอิศวรก็ว่านี่หรือทนาย ไหว้ออก ไหว้ลงจอนี้หรือเกล้ากระหม่อมนี้แหละเป็นทนายพระเจ้าข้า อ้อ แต่ว่าเมื่อจะขอเป็นทนายแก่ต่างนั้นจะขอเล่าพฤติกรรมที่มากลางทางก่อน เอ้าว่าไปไต่ พญาลิงเผือกจึงว่านาน ๆ ไม่ได้ขึ้นช้าง ขึ้นช้างมานั้นนอนหลับบนหลังช้าง ผีนว่าได้ไปนอนร่วมกับพระอุมาเมสสิของพระองค์ ขอได้โปรดให้เป็นยังงั้นเถิดพระเจ้าข้า พระอิศวรก็อ้า ๆ ไม่ได้ ๆ ลูกลาย¹ ศาสนานี้ไฉน ต่อแต่นี้ไปใครผีนอย่างไรก็อย่าให้มันแน่ ผีนเบอร์ก็อย่าให้มันแน่ ผีนกินรวบก็อย่าให้มันแน่ ผีนอะไร ๆ ก็อย่าให้มันแน่ สัตว์เดรัจฉานก็อย่าให้มันพูดได้ สัตว์เดรัจฉานเลยพูดไม่ได้ตั้งแต่นั้นมา โบราณเขาว่ายังงี้ พระอิศวรก็จนพญาลิงเผือกเหมือนกัน

คำศัพท์

¹ ลูกลาย - ลูกถูก, ขำขี้

เมื่อมีนิทานข้างต้นมาแล้ว จึงดำเนินวิธีการดังกล่าวในข้อ 2.1-2.5 เขียนนิทานด้วยสำนวนใหม่และให้ชื่อใหม่ ว่า “เพียงความผีน” มา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพียงความฝัน¹

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พระอิศวรผู้เป็นเจ้าทรงประกาศว่า

“ต่อจากนี้ไป ใครฝันสิ่งใด ขอให้สิ่งนั้น สมปรารถนา”

ทุกคนเมื่อทราบความต่างพากันยินดีเป็นที่ยิ่ง

อยู่มาวันหนึ่ง พญาลือโคร่งตัวหนึ่งฝันว่า ตนได้กินนางข้างเผือกจึงออกจากที่อาศัย ตามไปจนพบนางข้างเผือก

ตัวนั้น

“เฮ้ย! นางข้างเผือก ข้าฝันว่าได้กินเจ้าเป็นอาหาร จงมาให้ข้ากินเสียดี ๆ” พญาลือโคร่งขู่ว่า

“จะมากินข้าได้ยังไง ข้าไม่ยอมหรอก” นางข้างเผือกเถียงไม่ลดละ ในใจรู้สึกวิตกกังวลเป็นอย่างยิ่ง

“อ้อ นี่เจ้าจะขัดบัญชาของพระอิศวรเป็นเจ้ารึ?” พญาลือโคร่งย้อนถาม

“ไม่รู้ละ ข้าไม่ยอมเด็ดขาด ข้าจะไปหาหนายมาสู้” นางข้างเผือกยืนกราน ใครจะยอมตายง่าย ๆ นางข้างเผือกคิด

ในใจ

“เชิญตามสบาย เชิญข้ามาสามศอกไปบอกหนาย” พญาลือโคร่งแหย่ มันมั่นใจว่า ถึงอย่างไร นางข้างเผือกก็สู้

มันไม่ได้แน่

นางข้างเผือกผลุนผลันออกจากที่นั่นไป นางไปหาพญาลิงเผือกเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ฟังตั้งแต่ต้นจนจบและขอให้

พญาลิงช่วยเป็นหนายแก้ต่างให้ตน

“ไม่เป็นไร ใจเย็น ๆ ไว้ ไว้เป็นธุระของข้าเอง” พญาลิงเผือกรับคำและปลอบ นางข้างเผือกเชื่อปณิธานของพญา

ลิง จึงค่อยคลายความวิตกกังวลลงไปบ้าง

จากนั้น ทั้งสองจึงออกเดินทางไปด้วยพระอิศวร พญาลิงเผือกนั่งบนหลังนางข้างเผือก สลับทงทงหุบหุบโงนเงน

ไปตลอดทาง ฝ่ายพญาลือโคร่งก็ตรงมาเข้าเฝ้าพระอิศวรเช่นกัน

“เป็นไง มาพร้อมหน้าพร้อมตากันเชียวนะ มีเรื่องอะไรหรือ?” พระอิศวรรับสั่งถาม

“ข้าแต่พระอิศวรเป็นเจ้า ข้าฝันว่าได้กินนางข้าง แต่นางข้างกลับไม่ยอมให้ข้ากิน” พญาลือโคร่งทูลฟ้อง

“นางข้างเลยไปหาหนายมาสู้พระเจ้าข้า”

“ไหนละ หนาย” พระอิศวรรับสั่งถาม

“ข้าเองพระเจ้าข้า” พญาลิงทูลพระอิศวร

พระอิศวรทรงเห็นหนายเป็นเพียงลิงใหญ่ก็หัวเราะชอบใจทรงคิดว่า วันนี้นางข้างเผือกคงจะต้องตกเป็นเหยื่อ พญาลือโคร่งอย่างแน่นอน

“เจ้าหนายจ้อ จะว่าอย่างไรก็ว่ามาเลย” พระอิศวรทรงอนุญาต

“ก่อนทูลเรื่องนางข้างกับพญาลือโคร่ง ข้าขอทูลเรื่องข้าเองเสียก่อนพระเจ้าข้า” พญาลิงเผือกทูลขอ

“อย่างนั้นก็ได้ เร็ว ๆ เข้านะ ธุระของข้ายังมีอีกมาก” พระอิศวรทรงเร่งรัด

“ระหว่างเดินทางมา ข้ากลับไปบนหลังนางข้าง ข้าฝันว่าข้าได้พระอูมา พระเมสสิของพระองค์มาเป็นภรรยา ขอได้โปรดประทานพระอูมาให้ข้าด้วยเถิดพระเจ้าข้า” พญาลิงเผือกเล่าทูลเป็นจริงเป็นจัง

¹ ปรัชญา อุตระภูษ “ฝันไม่แน่” ใน วรรณกรรมพื้นบ้าน จากตำบลดงเค็งใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
หน้า 234

“ฮ่า! ไอ้จ๋อนี้กำเริบพูดออกมาได้ ไม่รู้จักฟ้าสูงแผ่นดินต่ำ นี่แน่ะเฮ้ย! ต่อไปนี้ ใครฝันอะไร ก็อย่าให้ได้ลืมนั้น ไอ้พวกเดรัจฉานทั้งหลาย ขออย่าให้พูดได้อีกเลย”

พระอิศวรมีประกาศิตแล้วผลุนผลันออกไปอย่างอารมณ์เสียที่แพ้รู้พญาลิง

ตั้งแต่นั้นมา ความฝันก็ไม่เป็นความจริง และสัตว์ทั้งหลายก็พูดไม่ได้อีกต่อไป

การเขียนร้อยกรองสำหรับวัยรุ่น

ร้อยกรองเป็นถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์¹ อันเป็นตำราว่าด้วยคำประพันธ์² ผู้ที่จะเขียนร้อยกรอง นอกจากจะมีคุณสมบัติต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นและมีพื้นฐานในภาษาไทยทั่วไปแล้ว จะต้องมีความรู้ในเรื่องวิธีเรียบเรียงถ้อยคำให้ไพเราะ ใช้เสียงและคำต่าง ๆ ในภาษาไทยทำให้เกิดจังหวะและเสียงที่คล้องจองกัน ถูกต้องตามลักษณะของคำประพันธ์ประเภทนั้นด้วย เพื่อว่าผู้อ่านจะได้อ่านกลอนเหล่านั้นอย่างซาบซึ้งกินใจ จดจำแนวคิดที่สอดแทรกไว้อย่างแนบเนียนตลอดไป

การเขียนร้อยกรองสำหรับวัยรุ่น ควรมีลักษณะดังนี้

1. **การเลือกเรื่อง** บทร้อยกรองแต่ละบทที่จะเขียนควรตรงกับความต้องการและความสนใจในการอ่านของวัยรุ่นที่กล่าวมาแล้วข้างต้น หรืออาจเป็นเรื่องที่สามารถสนองความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ เช่น ในเรื่องความรักความเมตตา ความอบอุ่น ความอิสระเสรี การให้อภัย การลงโทษด้วยความรัก ความอยากรู้อยากเห็น และความสนุกสนานเพลิดเพลินที่ไม่มีพิษมีภัย³ สำหรับวัยรุ่นในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย บทร้อยกรองอาจเป็นปรัชญาชีวิต หรือธรรมที่สามารถยึดถือเป็นหลักในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ หรืออาจเสนอปัญหาของสังคมตลอดจนข้อแก้ไข เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้สามารถหยิบยกมาจากเรื่องในชีวิตประจำวัน และธรรมชาติรอบข้าง ตลอดจนปัญหาของบ้านเมืองและปัญหาของโลก

2. **การเขียนร้อยกรอง** บทร้อยกรองสำหรับวัยรุ่นที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

2.1 **ความถูกต้องของฉันทลักษณ์** ไม่ว่าผู้เขียนจะตกลงเขียนโคลง ฉันท์ กาพย์หรือกลอน ควรจะได้ศึกษาฉันทลักษณ์อย่างลึกซึ้ง รู้ระเบียบของคำประพันธ์แต่ละประเภทว่าบังคับ ครุ ฤ ฌ ฝ ฒ วรรคตอนหรือจำนวนคำในแต่ละบาทและบทอย่างไร บางท่านอาจมีความเห็นว่า ฉันทลักษณ์ แปลว่า แบบอย่างที่น่าพอใจ หมายถึงการใช้ภาษาโดยวิธีที่ทำให้น่าพอใจหรือประเทืองใจ⁴ ซึ่งเป็นความหมายที่กว้างกว่าความหมายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ประเภทคำประพันธ์ที่แต่งสำหรับวัยรุ่น ควรเลือกใช้เฉพาะรูปแบบที่วัยรุ่นมีความคุ้นเคยเพื่อจะได้เข้าใจได้ง่าย และสื่อความหมายได้รวดเร็ว ประเภทของร้อยกรองที่ควรมีดังนี้

โคลง ใช้เฉพาะโคลงสี่สุภาพ

ฉันท์ ใช้เฉพาะอินทรีวิเชียรฉันท์

กาพย์ ใช้เฉพาะกาพย์ยานีและกาพย์ฉบัง

กลอน ใช้เฉพาะกลอนสุภาพ กลอนสักวา กลอนบทดอกสร้อย และกลอนเปล่า

¹ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 หน้า 671

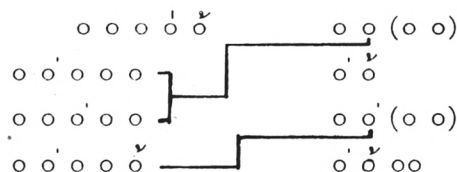
² ด. หน้า 246

³ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ การเขียนร้อยกรอง บรรยายในการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อ 27 กรกฎาคม 2526

⁴ จินดา ดวงจินดา “แนวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ กับ เพียงความเคลื่อนไหว” ใน เพียงความเคลื่อนไหว หน้า 14

ร้อยกรองแต่ละประเภทมีฉันทลักษณ์กำหนดไว้ดังนี้

โคลงสี่สุภาพ โคลงสี่สุภาพ 1 บท มี 4 บาท วรรคแรกของแต่ละบาทมี 5 คำ วรรคหลังของบาทที่ 1-3 มี 2 คำ แต่บาทที่ 1 และที่ 3 อาจมีคำสร้อยตกแต่งความได้ตามความเหมาะสม ไม่บังคับว่าจะต้องมีคำสร้อย ส่วน วรรคหลังของบาทที่ 4 มี 4 คำ เขียนขีดกันเสมอ

คำที่มีวรรณยุกต์เอกโทของบาทที่ 1 ในวรรคแรก คำที่ 4 และคำที่ 5 อาจวางสลับที่กันได้ คำที่บังคับวรรณยุกต์เอกนั้น หากจำเป็นจริง ๆ ในกรณีที่ทำไม่ได้ ให้ใช้คำตายแทนที่คำที่บังคับวรรณยุกต์เอกนั้นได้ บาทแรกของโคลงต้องย่อหน้าเสมอ ส่วนบาทที่ 4 วรรคหลังคำทั้งสี่ต้องเขียนติดกัน แต่วรรคหลังของบาทที่ 1 และ 3 หากมีคำสร้อยให้เขียนเว้นวรรค จะต้องวรรคระหว่างสองคำแรกกับคำสร้อยสองคำหลัง

ตัวอย่างโคลงสุภาพ¹

ไม้ป่าจากป่าแก้ว	กระถางกรุง
หอมป่าปลอมปรนปรุง	ป่าไม้
พอชื่นฉ่ำบำรุง	บริษัท
เห็นชื่นหอมฉ่ำให้	ห่างข้าลาหาย

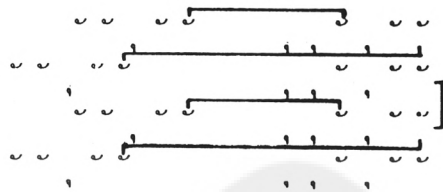
เพื่อให้โคลงสี่สุภาพมีลีลาที่ไพเราะ มีกฎเกณฑ์ปลีกย่อยที่ผู้เขียนโคลงควรปฏิบัติดังนี้²

- 2.1.1 ไม่ใช้คำที่มีวรรณยุกต์เอกส่งสัมผัส
- 2.1.2 คำสุดท้ายของวรรคแรกที่จะส่งสัมผัสไปยังคำที่ 5 ของบาทที่ 2 และบาทที่ 3 ไม่นิยมใช้คำที่มีรูปวรรณยุกต์เอก โทหรือตรี
- 2.1.3 สัมผัสนอก จะใช้เสียงเดียวกันรับสัมผัสกันไม่ได้ เช่น ชม, ชม, ชม แม้ว่าบางทีคำสุดท้ายของบาทแรกอนุโลมให้เข้ากับคำที่ 5 ของบาทที่ 3 ได้ เช่น ตรี, ลม, ตรี แต่ไม่นิยม ไม่ควรใช้จนกว่าจะจนแก่ถ้อยคำจริง ๆ
- 2.1.4 คำสุดท้ายของบาทที่ 4 ซึ่งเป็นคำจบบท ให้ใช้คำที่มีเสียงจัตวาหรือเสียงสามัญเท่านั้น ห้ามใช้เสียงเอก โทหรือตรี
- 2.1.5 คำที่ 5 ของบาทที่ 4 กับคำที่ 7 ของบาทที่ 4 ไม่ควรใช้สระตัวเดียวกันเป็นแบบสัมผัสสระ แต่จะเล่นคำเป็นคำเดียวกันได้
- 2.1.6 การเล่นสัมผัสในของโคลง นิยมใช้สัมผัสพยัญชนะมากกว่าสัมผัสสระ
- 2.1.7 คำสร้อยในวรรคที่ 1 และวรรคที่ 3 คำที่ 3 กับคำที่ 4 ไม่นิยมใช้คำที่มีความหมายทั้งสองคำ
- 2.1.8 ถ้าคำที่ 5 และคำที่ 6 ในบาทเดียวกันส่งและรับสัมผัสพยัญชนะจะเพิ่มความไพเราะยิ่งขึ้น

¹ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ชักมาชมเมือง หน้า 29

² สุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ กาพย์เขียน หน้า 141

อินทรวีเชียรฉันท อินทรวีเชียรฉันทบทหนึ่งมี 2 บาท บาทหนึ่งมี 2 วรรค วรรคแรกมี 5 คำ วรรคหลังมี 6 คำ รวมเป็น 11 คำ ประกอบด้วย ครุ ลหุ และสัมผัสดังแผนบังคับข้างล่างนี้ คำว่า ครุ หมายถึงคำที่มีเสียงหนักได้แก่คำที่ประสมด้วยสระเสียงยาวทั้งหมด และคำที่มีตัวสะกดทั้งหมด รวมทั้งคำที่ประสมด้วยสระไอ โอ เอาด้วย ส่วนคำที่ประสมด้วยสระอานัน ใช้เป็นครุหรือลหุก็ได้ แต่ปัจจุบันนิยมใช้เป็นครุ คำว่าลหุ หมายถึงคำที่มีเสียงเบา ได้แก่คำที่ประสมด้วยสระเสียงสั้นและไม่มีตัวสะกด¹ ส่วนคำ บ บั ธ ณ และ ก็ อนุโลมใช้ได้ทั้งที่เป็นครุและลหุ

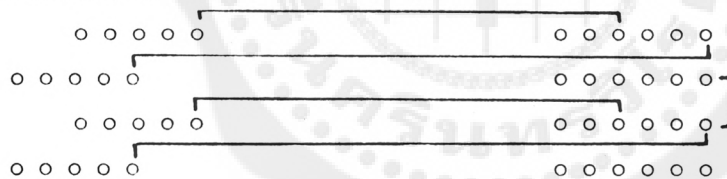

~ หมายถึง ครุ และ , หมายถึง ลหุ

ตัวอย่างอินทรวีเชียรฉันท²

บรรตามนุษย์เรา	ผิจะเอามันสปลง
ปล่อยจิตต์บจ้านง	ธูระแห่งสหายนอง
ต่างตนจะต่างอยู่	สละหมูมิปรองดอง
ไหนเลยจะสบลอง	คุณสุขเกษมศานต์

กาพย์ยานี กาพย์ยานีบทหนึ่งมี 2 บาท บาทหนึ่งมี 2 วรรค วรรคแรกมี 5 คำ วรรคหลังมี 6 คำ ไม่บังคับ ครุ ลหุ มีแผนบังคับสัมผัสดังนี้

ตัวอย่างกาพย์ยานี³

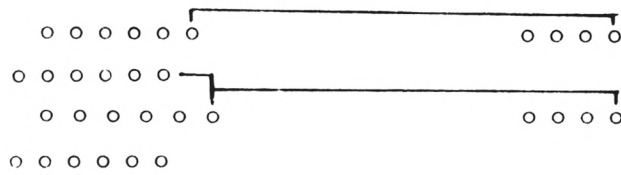
คำนึงถึงเดือนหก	ทั่วทายกตามโคมเคย
งามสุดนุชพี่เอย	ได้เห็นกันวันบูชา
เดือนแปดวันเพ็ญเจ้า	ย่อมไปเข้าพระพรรษา
รับศีลอย่างสีกา	ด้วยเจตนาจำนงใน

กาพย์ฉบัง กาพย์ฉบังบทหนึ่งมี 3 วรรค วรรคแรกมี 6 คำ วรรคที่ 2 มี 4 คำ วรรคที่ 3 มี 6 คำ รวมเป็น 16 คำ มีแผนบังคับสัมผัสดังนี้

¹ สุริวงศ พงศ์ไพบุลย์ การเขียน หน้า 156

² พระยาอุปกิตศิลปสาร คำประพันธ์บางเรื่อง หน้า 59

³ ประชุมกาพย์เห่เรือ หน้า 26

ตัวอย่างภาพย่นบัง¹

อันว่านิเวศน์เทวินทร์	อิศวรศูลิน
ณ ถิ่นไกรลาสโอฬาร	
อันเลิศเพริศพราวราวปาน	เงินยวงชวงฉาน
พิมานมาศตั้งหลังผา	
ล้วนผ่องผองรัตนานา	ส่องแสงแจ้งฟ้า
ดั่งว่ากลางวันบันดาล	

กลอนสุภาพ กลอนสุภาพ 1 บท มี 2 คำกลอน หนึ่งคำกลอนมี 2 วรรค ในหนึ่งวรรคมีคำตั้งแต่ 7 ถึง 9 คำ

คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 นิยมให้เป็นเสียงจัตวา หรืออาจใช้เสียงเอก โท หรือตรีก็ได้ แต่ไม่นิยมใช้เสียงสามัญ

คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 นิยมใช้เป็นเสียงจัตวา แต่อาจใช้เสียงเอกหรือโทได้ ไม่นิยมใช้ และห้ามใช้เสียงสามัญ

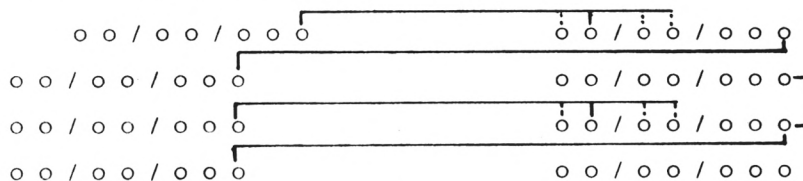
คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 นิยมใช้เสียงสามัญ แต่อาจใช้เสียงโทหรือตรีก็ได้ ส่วนเสียงเอกไม่นิยมใช้ ห้ามใช้เสียงจัตวา

คำสุดท้ายของวรรคที่ 4 นิยมให้เป็นเสียงสามัญหรือเสียงตรี ส่วนเสียงเอกหรือโท ไม่นิยมใช้ ห้ามใช้เสียงจัตวา

แต่ละวรรคของกลอนอ่านเป็น 3 จังหวะ ถ้าวรรคนั้นมี 7 คำ แบ่งเป็นช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 ช่วงละ 2 คำ ช่วงที่ 3 มี 3 คำ ถ้าวรรคนั้นมี 8 คำ จังหวะที่ 1 และจังหวะที่ 3 มีจังหวะละ 3 คำ ส่วนช่วงกลางมี 2 คำ สำหรับวรรคที่มี 9 คำ แบ่งเป็น 3 จังหวะ จังหวะละ 3 คำเท่า ๆ กัน

แผนบังคับสัมผัส

1. สำหรับกลอนที่มีวรรคละ 7 คำ

คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 จะสัมผัสกับคำที่ 2 หรือคำที่ 1, 3 หรือ 4 คำหนึ่งคำใดของวรรคที่ 2 ก็ได้ และคำสุดท้าย ของวรรคที่ 3 จะสัมผัสกับคำที่ 2 หรือคำที่ 1, 3 หรือ 4 คำหนึ่งคำใดของวรรคที่ 4 ก็ได้เช่นกัน แต่สัมผัสอื่น ๆ ต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน

¹ พระยาอุปกิตศิลปสาร คำประพันธ์บางเรื่อง หน้า 106

ตัวอย่าง¹

เงินค่าทำได้จะไปบ้าน
ยังพียงน้องมองชะเง้อ
ยายตาพูดจากับแม่ทัพ
ฝากลูกอวนว่าทั้งตายาย

กลับมาให้ทานช้อยเหลือแหล่
แท้แล้วควรท่านเป็นเจ้านาย
ค่านับลาท่านจะผันผาย
ลาวทองใจหายห่วงมารดา

2. สำหรับกลอนที่มีวรรคละ 8 คำ

○○○ / ○○○ / ○○○ ○○○○ ○○○○ / ○○○○ / ○○○○
○○○ / ○○○ / ○○○ ○○○○ ○○○○ / ○○○○ / ○○○○
○○○ / ○○○ / ○○○ ○○○○ ○○○○ / ○○○○ / ○○○○
○○○ / ○○○ / ○○○ ○○○○ ○○○○ / ○○○○ / ○○○○

คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 จะสัมผัสกับคำที่ 3 หรือคำที่ 1, 4 หรือ 5 คำหนึ่งคำใดของวรรคที่ 2 ก็ได้และ
คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 จะสัมผัสกับคำที่ 3 หรือคำที่ 1, 4, หรือ 5 คำหนึ่งคำใด ของวรรคที่ 4 ก็ได้เช่นกัน แต่
สัมผัสอื่น ๆ ต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน

ตัวอย่าง²

ถึงยามค่าย้าฆ้องจะร้องไห้
ไถ่ยามดึกดาวเคลื่อนเดือนก็คล้อย

รำพึงไร้ญจนวนทวนละห้อย
น้ำค้างย้อยเย็นน้ำที่อัมพร

3. สำหรับกลอนที่มีวรรคละ 9 คำ

○○○ / ○○○○ / ○○○ ○○○○ ○○○○ / ○○○○ / ○○○○
○○○ / ○○○○ / ○○○ ○○○○ ○○○○ / ○○○○ / ○○○○
○○○ / ○○○○ / ○○○ ○○○○ ○○○○ / ○○○○ / ○○○○
○○○ / ○○○○ / ○○○ ○○○○ ○○○○ / ○○○○ / ○○○○

คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 จะสัมผัสกับคำที่ 3 หรือคำที่ 1, 4 หรือ 6 คำหนึ่งคำใดของวรรคที่ 2 ก็ได้ และ
คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 จะสัมผัสกับคำที่ 3 หรือคำที่ 1, 4 หรือ 6 คำหนึ่งคำใดของวรรคที่ 4 ก็ได้เช่นกัน แต่
สัมผัสอื่น ๆ ต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน

ตัวอย่าง³

จิ้งจกเรียกจะเข้ายกกขึ้นท้า
แมวเป็นอาของพยัคฆ์ชักว่านเครือ

แมวตัวเล็กเขาก็ว่าเป็นอาเสือ
ไม่น่าเชื่อหลานอะไรใหญ่กว่าอา

¹ ขุนช้างขุนแผนฉบับหอสมุดแห่งชาติ หน้า 215

² สุนทรภู่ พระอภัยมณีคำกลอน หน้า 529

³ สุภาษิตโบราณ สุภาษิตสอนเด็กและสุภาษิตสอนสตรี หน้า 23-24

อนึ่ง ไม่ว่าจะเป็กลอนที่มีวรรคละ 7, 8 หรือ 9 คำ ถ้าภายในวรรคเพิ่มสัมผัสระหว่างจังหวะทุกช่วงจะไพเราะน่าฟังยิ่งขึ้นและหากเป็นไปได้ สัมผัสดังกล่าวควรเป็นสัมผัสสระมากกว่าสัมผัสพยัญชนะ

ตัวอย่าง¹

นางเจ๊กน้อยสร้อยเศร้าให้เหงาหงิม	น้ำตาปรึ้มเปี่ยมตามารศรี
ละอื้นอ่อนวอนว่ากับสามี	ว่าน้องนี้ไม่ห้ามตามพระทัย
ด้วยธุระพระก็มีเป็นที่ยิ่ง	น้องเห็นจริงของพระองค์ไม่สงสัย
แต่จะห้ามความรักหักอาลัย	มิใคร่ได้ด้วยจะลั้บไปนับนาน
ถึงใครอื่นหมั่นแสนไม่แม่นเหมือน	พระผู้เพื่อนยากไร้ไกลสถาน
เคยปกเกล้าเข้าคำได้ล่ำราญ	แต่นั้นานจะได้มาเห็นหน้ากัน

ตัวอย่างกลอนสุภาพ²

เพียงความเคลื่อนไหว
ข้าหนักภาวะ หยับปีกกลางเปลวแดด
ร้อนที่แผดก็ผ่นเพลาพระเวหา
พอใบไม้ไหวพลักริกrikมา
ก็รู้ว่าวันนี้มีลมมาก
เพียงกระเพื่อมเลื่อมรับวันวันไหว
ก็รู้ว่าน้ำใสไขกระจก
เพียงแววตาคุ่นั้นหวั่นสะทก
ก็รู้ว่าในหัวอกมีหัวใจ

กลอนสี่ก้า กลอนสี่ก้า 1 บทมี 4 คำกลอน หนึ่งคำกลอนมี 2 วรรค ในหนึ่งวรรคมี 8 คำ จะขึ้นต้นคำกลอนที่ 1 วรรคที่ 1 ด้วยคำว่าสี่ก้า และลงท้ายคำสุดท้ายของวรรคสุดท้ายด้วยคำว่าเอ๋ย ลักษณะแผนสัมผัสดำเนินไปในทำนองเดียวกับกลอนสุภาพ

ตัวอย่างสี่ก้า³

สี่ก้าเวลาดีกสั่งด	พระพายแล้วแผ่วพัดกลืนบุปผา
น้ำค้างพรอยหยอยหิมริมพลับพลา	พระจันทร์ลอยลับยับใ้พโยม
ทั้งเวลาจวนรุ่งยุงก็รุ่ม	ส่งสารพุ่มพวงผกาสุดาโฉม
จะจากไปให้ระทดกำสรดไทรม	อย่าทุกข์โศกนัสสนาขอลาเอ๋ย
	(คุณพุ่ม)

¹ สุนทรภู่ พระอภัยมณี หน้า 189

² เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ เพียงความเคลื่อนไหว หน้า 46

³ สมเด็จพระราชินีนาถอานันทราชนิกุล ประชุมบทสี่ก้า เล่นถวายในรัชกาลที่ 5 หน้า 21

กลอนบทดอกสร้อย บทดอกสร้อย 1 บทมี 4 คำกลอน หนึ่งคำกลอนมี 2 วรรค ในหนึ่งวรรคมี 8 คำ ยกเว้น วรรคแรกของคำกลอนที่ 1 จะมีเพียง 4 คำ และคำที่สองของวรรคนี้จะมีคำว่า เอ๋ย เมื่อจบบทจะลงท้ายด้วยคำสุดท้ายของ วรรคสุดท้ายว่า เอ๋ย ลักษณะแผนสัมผัส มีลักษณะเดียวกับกลอนสุภาพ

ตัวอย่างบทดอกสร้อย¹

ความเอ๋ยความรู้
หมดโอกาสที่จะซัดนี้ไป
อันความยากหากให้ร่ำศึกษา
หมดทุกข์ขลุ่ยแต่ก็คิดหากิน

เป็นเครื่องชูชีทางสว่างไสว
จะหวังโยเยากรู้ลงสู่ดิน
ย่นปัญญาความรู้อยู่แค่นั้น
กระแสวิญญาณเงินเพียงนั้นเอ๋ย

กลอนเปล่า กลอนเปล่าเป็นกลอนชนิดเดียวที่ไม่มีรูปแบบแน่นอน กลอนเปล่าจึงไม่เน้นในเรื่องฉันทลักษณ์ แต่เน้นในเรื่องความไพเราะ และทัศนะของผู้ประพันธ์เท่านั้น การเขียนกลอนเปล่าจึงแล้วแต่ผู้เขียนจะกำหนด มักจะเขียน เป็นวรรค ๆ คล้ายกลอน แต่ไม่คำนึงถึงเรื่องสัมผัส อาจมีสัมผัสบ้างก็เพื่อความไพเราะ ไม่จำกัดวรรค กลอนเปล่าจึงเป็นการ ผลงผลระหว่างร้อยแก้วกับร้อยกรอง

ตัวอย่างกลอนเปล่า²

ฉันเดินไปในป่า

เห็นแสงแดดส่องประกาย

ลอมบ วลหมู่แมงไม้เป็นเงาเทยง

เงียบสงบ...วังเวงและเปล่าเปลี่ยว

ฉันถูกปล่อยอย่างโดดเดี่ยว...แน่หรือ

ตะวันกำลังจะลับขอบฟ้า

กาลเวลาข้างหน้ากำลังจะมีมิติ

แต่ชีวิตเรายังมิได้หยุดลง

ความมั่นคงในจิตใจเท่านั้นที่เราจะยึดได้

รอเวลา...เวลาที่ฟ้าจะเบิกบาน

เมื่อถึงวันนั้น...ขออย่าให้วัฏจักรของความเลวร้ายได้กลับมาอีกเลย

2.2 ความไพเราะ ความไพเราะของบทร้อยกรองถ่ายทอดจากผู้เขียนถึงผู้อ่านด้วยคำที่เลือกใช้อย่างประณีต มีจังหวะจะโคน อ่านแล้วเกิดความรู้สึกซาบซึ้งในอารมณ์ รับรู้ในข้อคิดที่สอดแทรกมาในลีลาของร้อยกรองด้วยความเต็มใจ ก่อให้เกิดจินตนาการกว้างไกลยิ่ง อย่างหาขอบเขตมิได้ ทั้งรู้สึกเพลิดเพลินราวกับกำลังฟังเสียงขับกล่อมของธรรมชาติ ที่มีชีวิตชีวาสุดพรรณนา

2.3 ทัศนะของผู้ประพันธ์ นอกเหนือจากความเพลิดเพลินในความไพเราะของบทร้อยกรองและความทั้ง ในความสามารถด้านฉันทลักษณ์ของผู้ประพันธ์ บทร้อยกรองแต่ละบทควรมีข้อคิดที่ผู้ประพันธ์ถ่ายทอดไปสู่ผู้อ่านอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการด้านความรู้ สังคมและอารมณ์ของวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี เป็นการถ่ายทอดโดยตรง ไม่ต้องผ่าน ตัวละครเหมือนกับการเขียนประเภทอื่น ๆ นับเป็นโอกาสดีที่จะได้ช่วยกันสร้างเยาวชนของชาติเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อวัยรุ่นเหล่านั้นจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในวันข้างหน้า

¹ พระยาอุปกิตศิลปสาร คำประพันธ์บางเรื่อง หน้า 126

² บ๊อง (นามแฝง) “ฉันเดินไปในป่า...” สกุลไทย 31: 29, 20 สิงหาคม 2528

3. **การตั้งชื่อบทร้อยกรอง** การตั้งชื่อบทร้อยกรองแต่ละบทนอกจากจะมีลักษณะเช่นเดียวกับการตั้งชื่อเรื่องทีกล่ามาแล้วข้างต้น ควรคำนึงถึงความไพเราะเป็นพิเศษ สั้น กระชับรัด สะดุดตาและประทับใจ ในการตั้งชื่อบทร้อยกรองแต่ละครั้ง ควรตั้งไว้หลาย ๆ ชื่อแล้วเลือกชื่อที่ดีและเหมาะสมที่สุดเพียงชื่อเดียว และเมื่อรวมเล่มแล้ว จึงใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับการตั้งชื่อหนังสือรวมเล่มเรื่องสั้น

ตัวอย่างหนังสือร้อยกรอง¹

หญิงดี สุภาสิตลอนหญิงร่วมสมัย

ศรีจุฬาลักษณ์

นิทานภาพพุทธรักษา

เพลงขลุ่ยผิว

เยียรพระเกียรติกษัตริราชแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์

ร.ศ. 200

เจ้าขุนทองไปปล้น

โปรดยกเนื้อเรื่องของหนังสือเหล่านี้ในภาคผนวก 2

4. **การรวมเล่ม** หนังสือร้อยกรองหนึ่งเล่ม มีจำนวนบทมากน้อยตามความจำเป็น ขนาดและชนิดของคำประพันธ์ เหล่านั้น บทร้อยกรองในหนึ่งเล่มอาจเป็นเรื่องที่มีแกนของเรื่องเป็นอย่างเดียวกันและสนับสนุนกันและกัน หรือจะเป็นบทประพันธ์ที่รวบรวมบทประพันธ์แต่ละบทสั้น ๆ ซึ่งแต่ละบทมีข้อคิดแตกต่างกันออกไปในเรื่องต่าง ๆ กันก็เป็นได้ ในลักษณะหลังนี้ อาจเป็นผลงานของบุคคลคนเดียวหรือผู้ประพันธ์มากกว่าหนึ่งคนก็ได้ ในการตั้งชื่อหนังสือเล่มนี้ ใช้หลักเดียวกับการตั้งชื่อหนังสือรวมเรื่องสั้นทีกล่ามาแล้วข้างต้น

5. **การเตรียมต้นฉบับและติดต่อสำนักพิมพ์** ดำเนินการเช่นเดียวกับทีกล่ามาแล้วข้างต้น

การฝึกเขียน

การฝึกเขียนบทร้อยกรอง อาจดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. เขียนถึงสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวที่เป็นสิ่งของเครื่องใช้ การสูญเสีย การได้มาใหม่ เปรียบเทียบกับข้อคิดในการดำเนินชีวิต พุทธปรัชญา ระบอบการปกครอง ภาวะทางเศรษฐกิจ การศึกษา เป็นต้น
2. เขียนถึงบุคคลที่อยู่ใกล้ตัว เช่น บุคคลในครอบครัว เพื่อนสนิท คนรัก สอดแทรกความรู้สึกลงไปให้ความมีชีวิตชีวาแก่บทร้อยกรองนั้น ๆ
3. หาแนวที่ตนถนัด ว่าชอบบทประพันธ์ประเภทใด และฝึกฝนประเภทนั้นจนใช้ได้ แล้วอาจฝึกประเภทอื่นเพิ่มเติม หรือคงเขียนประเภทนั้นประเภทเดียวต่อไป
4. เมื่อพบเห็นสิ่งใด พยายามแต่งคำประพันธ์ในใจ มีสมุดบันทึกติดตัวเพื่อจดบทประพันธ์ที่เกิดจากแรงคลไจดังกล่าว เมื่อมีโอกาส จึงเขียนจนจบและกล่าภาษาจนสละสลวยและประณีตเป็นที่พอใจ
5. บางคนอาจใช้เวลาในการเข้าถึงบทประพันธ์ประเภทหนึ่งประเภทใดจนสามารถเขียนให้ผู้อื่นอ่านได้ บางคนอาจใช้เวลาน้อยกว่านั้นมาก แต่ไม่มีสิ่งใดที่เกินความพยายามและตั้งใจจริงไปได้
6. ผู้ที่จะหัดเป็นนักเขียนประเภทร้อยกรอง การตั้งต้นแต่งแบบครูเป็นดีที่สุด²

¹ รายชื่อหนังสือดีสำหรับเยาวชน หน้า 142-151

² ม.จ.จันทร์จิรายุ อภัย "คำนำเสนอ" ใน ขั้วมาชมเมือง หน้า (24)

ขณะนี้ท่านเรียนรู้ถึงการเขียนหนังสือประเภทต่างๆ สำหรับวัยรุ่นแล้ว ท่านอาจใช้เวลาทดลองความถนัดของท่านเองสักระยะหนึ่ง เพื่อทราบว่าท่านควรเป็นนักเขียนหนังสือประเภทใด บางท่านที่มีความพร้อมทางด้านภาษา ประสบการณ์ตลอดจนคุณสมบัติอื่น ๆ อาจทราบได้เร็วกว่าผู้อื่น บางท่านอาจถนัดเขียนมากกว่าหนึ่งประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลซึ่งไม่เหมือนกัน นอกเหนือจากความสามารถอื่นใด เรื่องการฝึกฝนเป็นเรื่องสำคัญ การฝึกฝนให้ผลงานเป็นที่ยอมรับและปรับปรุงให้ดีขึ้นไปตลอดชีวิตการเขียนหนังสือของท่าน ผลงานของท่านจะได้รับการต้อนรับจากบรรณพิภพตลอดไป

คำถามส่งท้าย มีคำถามอยู่ 25 ข้อต่อไปนี้ ปรับปรุงมาเพื่อให้ผู้ที่จะเป็นนักเขียนทดสอบตนเอง ถ้าคำตอบเป็นคำตอบรับมากเพียงใด แสดงว่าผลงานของท่านมีคุณภาพสูงเท่านั้น และถ้าคำถามข้อใด มีคำตอบเป็นปฏิเสธ ท่านอาจใช้เวลาใคร่ครวญดูว่า ควรปรับปรุงตนเองในเรื่องนั้น ๆ หรือไม่และอย่างไร

ก่อนเขียน¹

1. ข้าพเจ้าสนใจเรื่องที่ตกลงใจจะเขียนนี้หรือไม่
2. เรื่องที่จะเขียนจำกัดขอบเขตดีพอแล้วหรือไม่
3. ข้าพเจ้าเข้าใจเรื่องที่จะเขียนแล้วหรือไม่
4. เรื่องที่จะเขียนตรงกับความสนใจและความต้องการของวัยรุ่นแล้วหรือไม่
5. ข้าพเจ้าตั้งใจจะเขียนเรื่องนี้ให้ดีที่สุดแล้วหรือไม่
6. ข้าพเจ้าเขียนตามโครงเรื่องที่วางไว้หรือไม่

ลงมือเขียน

7. เรื่องที่ข้าพเจ้ากำลังเขียน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างหัวข้อสำคัญ ๆ แล้วหรือไม่
8. ข้าพเจ้าเสนอความเห็นและข้อขัดแย้งลงไปในเรื่องที่เขียนบ้างหรือไม่
9. ข้อความแต่ละย่อหน้า เขียนครบถ้วนตามหัวข้อที่กำหนดไว้แล้วหรือไม่
10. เมื่อจะขึ้นข้อความใหม่ ข้าพเจ้าเตือนให้ผู้อ่านรู้ตัวด้วยการใช้คำว่า ยิ่งกว่านั้น ในที่สุด แต่ หรือคำทำนองเดียวกันแล้วหรือไม่
11. คำนำของผู้เขียนสะดุดตาผู้อ่านแล้วหรือไม่
12. มีเอกสารอ้างอิงที่ตรงกับสิ่งที่กำลังอภิปรายหรือไม่ (เฉพาะสารคดี)

ปรับปรุง

13. ข้าพเจ้าชอบงานเขียนเล่มนั้นแล้วหรือไม่
14. ประโยคที่ใช้แต่ละประโยค มีเหตุผลแล้วหรือไม่
15. ความยาวของประโยคและโครงสร้างของประโยคที่ใช้มีความผิดแผกแตกต่างกันแล้วหรือไม่
16. เปลี่ยนแปลงถ้อยคำที่ยังไม่สื่อความหมายเสียใหม่แล้วหรือไม่
17. การใช้ภาษาเป็นธรรมชาติ เสมอต้นเสมอปลายและถูกต้องกับระดับของภาษาแล้วหรือไม่ เช่น ภาษาแบบแผน ภาษากึ่งแบบแผนหรือภาษาปาก

¹ Adrienne Robins. The Writer's Practical Rhetoric. (Verso of the covers)

ตรวจทาน

18. ตัวสะกดการันต์ถูกต้องหรือไม่ ดีกว่างานเล่มที่แล้วหรือไม่
19. การใช้สรรพนามถูกต้อง และเสมอดันเสมอปลายหรือไม่
20. กิริยาของประโยคไปด้วยกันได้หรือไม่กับสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ ฯลฯ ของประธานของประโยค
21. ประโยคที่ใช้ถูกต้องตามหลักภาษาแล้วหรือไม่
22. เครื่องหมายวรรคตอนและเครื่องหมายอื่น ๆ ที่ใช้ถูกต้องแล้วหรือไม่
23. คำพูดที่ยกมา มีเครื่องหมายอัญประกาศ และมีเชิงอรรถแล้วหรือไม่ (เฉพาะสารคดี)
24. ข้อความที่ยกมาจากที่อื่น มีเชิงอรรถครบถ้วนแล้วหรือไม่ (เฉพาะสารคดี)
25. การเขียนบรรณานุกรมถูกต้องตามระเบียบแล้วหรือไม่ (เฉพาะสารคดี)

คำอธิบายท้ายบท

ตามที่พระธรรมโกศาจารย์ วัดมหาธาตุ คณะ 1 เห็นว่า เวสสันดรชาดกที่เรียนกันและรู้จักกัน เป็นเรื่องเน้นวรรณคดี ไม่เข้าถึงธรรมะของศาสนา นั้น ขออธิบายเพิ่มเติมว่า **มหาเวสสันดรชาดก 13 กัณฑ์¹ พระเวสสันดรชาดก² และ มหาชาติพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 4³** ทั้งสามเล่มที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ไม่รวมอยู่ในคำกล่าวนั้นด้วย ขอแนะนำว่าหนังสือสองเล่มแรกมีเรื่องครบทุกกัณฑ์นับตั้งแต่กัณฑ์ทศพร ทิมาพันต์ ทานกัณฑ์ วนประเวศน์ ชุชก จุลพน มหาพน กุมาร มัทรี ลักกบรรพ มหาราช ฉกษัตริย์และนครกัณฑ์ สำหรับเล่มที่สามนั้น มีเฉพาะ วนเปวส (วนเปวส) จุลวันวันณนา (จุลพน) มหาวนวันณนา (มหาพน) และฉกษัตริย์บรรพ (ฉกษัตริย์)

พระเวสสันดรชาดก เน้นหนักในเรื่องทานบารมี หนังสือทั้งสามเล่มนี้เน้นให้เห็นเด่นชัดในบารมีดังกล่าวของพระเวสสันดร นับตั้งแต่พระเวสสันดรเสด็จจากพระอุทรพระมารดา หนังสือเล่มแรกกล่าวว่า “...เมื่อลิมเนตรทั้งซ้ายขวา เทยิตพระกรจึงทูลอ้อนวอนพระมารดาว่า อมม ช้าแต่พระแม่เจ้า ยี่ กัญจิ ธนั ทรัพย์อันใดของเราที่บรรดามี พระลูกนี้จะบำเพ็ญทาน” (หน้า 13) ส่วนเล่มที่สอง ก็กล่าวสอดคล้องกันว่า “เมื่อลิมเนตร ก็กล่าวทูลวิงวอนพระมารดาว่า ช้าแต่พระแม่เจ้า ทรัพย์อันใดของเราบรรดามี พระลูกนี้จะบำเพ็ญทาน” (หน้า 21) ส่วนเล่มที่สาม ไม่รวมตอนนี้ไว้

เมื่อพระเวสสันดรมิพระชนมายุได้เพียงแปดพรรษา ก็ทรงดำริในเรื่องทานในเล่มแรกกล่าวว่า “...อาตมาบริจาทานอลังการรัตนวิภูษิตประเสริฐ ก็เป็นพาหิรททานอันล้ำเลิศควรจะเลื่อมใส โกจิ ยาจโก ถ้าและว่ายาจากผู้ใดจะปรารณาดวงหทัยเนื้อเลือดก็จะฉะเชิดบริจาทให้เป็นทาน...” (หน้า 14) ในหนังสือเล่มที่สองก็กล่าวว่า “พระเวสสันดร จิตใจของพระองค์เต็มไปด้วยการเสียสละ แม้ดวงหทัยและเลือดเนื้อ หากมีผู้ใดมาขอพระราชทาน พระองค์ก็จะมอบให้โดยหน้าขึ้น...” (หน้า 22) เมื่อพระเวสสันดรทรงทราบว่าพระบิดารับสั่งให้จากเมืองเพราะเป็นประชามติเพราะพระองค์พระราชทานช้างปัจจัยนาเคนทร์แก่พราหมณ์กลิงครารู จึงมีพระดำรัส “ก็เเม พาหิรโก ธนั อย่าว่าแต่เสวตคชาพาหิรททานที่เราบริจาท ถึงอัมมัตติกทานอันยอดเยี่ยมที่จะยกให้ ถ้าแลมียาจากผู้ใดจะปรารณา ซึ่งพาหิรทหทัยนเนตรทั้งคู เราก็จะเชิดชูออกบริจาทให้เป็นทาน จะแลภพระโพธิญาณในเบื้องหน้า...” (หน้า 21) ย่อมเป็นหลักฐานแสดงว่าทรงแน่วแน่ในทานบารมี ไม่ว่าจะเป็นทานภายนอกหรือทานภายใน ซึ่งหนังสือเล่มที่สองก็แสดงในเรื่องนี้เช่นกันคือ “อย่าว่าแต่ปัจจัยนาเคนที่เราบริจาทเลย ก็ใครจะปรารณาส่งใดอีกเล่า ขอให้ขอมาเถิด แม้กระทั้งดวงตาทั้งคู่ของเรา เราก็อุปถัมภ์ไม่ เพื่อที่เราจะได้แลภกับพระโพธิญาณในเบื้องหน้า...” (หน้า 30) นอกจากนี้พระเวสสันดรยังได้ทูลขอผิดเวลาเสด็จจากเมืองเป็นเวลาสองวันสองคืน ในเล่มแรกกล่าวว่าเพื่อ “...ได้บำเพ็ญทานบารมีให้อัมมศรัทธาแล้วจะถวายบังคมลา...” (หน้า 21) และเล่มที่สองก็ยืนยันพระประสงค์เช่นกันว่า “...ก็เพื่อจะทรงบำเพ็ญบารมีในการให้ทาน เป็นโอกาสสุดท้ายที่ประทับอยู่ในกรุง...” (หน้า 37)

เมื่อพระเวสสันดรเสด็จออกจากเมืองพร้อมด้วยพระนางมัทรี พระชาลีและพระกัณหามิได้เสด็จโดยพระบาท เพราะพระราชบิดาทรงจัดรถพระที่นั่งให้ทรง แต่แล้วก็มีพราหมณ์มาขอพระราชทานม้าและราชรถทีละอย่างและพระองค์ก็พระราชทานตามคำขอ ในที่สุดจึงเสด็จพระราชดำเนินด้วยพระบาท ในเล่มแรกพระเวสสันดรจึงตรัสกับ

¹ต่อไปนี้จะเรียกว่า เล่มแรก

²ต่อไปนี้จะเรียกว่า เล่มที่สอง

³ต่อไปนี้จะเรียกว่า เล่มที่สาม

พระนางมัทรีว่า “...ดูกรมัทรี พึงจะอุ้มบุตราพ่อชาติ เจ้าจงอุ้มบุตรี้แก้วกัณฑ์หา ลหุภา ฝ่ายจะบอกาว่าพ่อชาติ...” (หน้า 43) และเล่มที่สองก็กล่าวเช่นเดียวกันว่า “พึงจะอุ้มเจ้าชาติ พระน้องจงอุ้มพระกัณฑ์หาเราพากันไปเกิด...” (หน้า 44) ส่วนเล่มที่สามก็กล่าวถึงตอนนี้ไว้ว่า “...เมื่อเสด็จโดยวิถีกุศลสถาน ดำเนินโดยบทมาลในทางกันดารดังกล่าวนมา สมเด็จพระบรมโพธิสัตว์ด้วยพระองค์ทรงอุ้มพระชาติ สมเด็จพระมัทรีทรงอุ้มนางกัณฑ์หาชีนา...” (หน้า 1)

ขณะนี้พระเวสสันดรทรงสิ้นแล้วซึ่งสมบัตินอกพระวรกาย ยังคงมีแต่เป็นทองที่ทรงปักพระโมลี ก่อนจะแยกทางสู่เขาวงกต ทรงพบพรานป่าซึ่งถวายน้ำผึ้งเป็นพระกระยาหาร ในเล่มแรกอธิบายตอนนี้ไว้ว่า “...ท้าวเธอก็พระราชทาน ปิ่นทองปักพระโมลี...” (หน้า 53) และเล่มที่สองก็กล่าวเช่นเดียวกันว่า “ทรงถอดปิ่นทองที่ปักพระโมลี (มวยผม) ประทานให้เป็นของขวัญอันนับเป็นของมีค่าขึ้นสุดท้ายในการบริจาทาน...” (หน้า 51) เล่มที่สาม กล่าวถึงตอนนี้ไว้ว่า “...จึงพระราชทานรางวัลคือถอดพระสุวรรณหงส์จากพระเมาลีแล้วยื่นให้ไปเป็นทาน...” (หน้า 22)

พระเวสสันดรทรงมีแต่พระโอรสพระธิดา คือ พระชาติและพระกัณฑ์หา กับพระนางมัทรีผู้เป็นพระมเหสีเท่านั้น ทั้งสามเป็นที่สนิหเสน่หาของพระองค์เป็นที่ยิ่ง แต่เมื่อชุกมาทูลขอพระชาติพระกัณฑ์หา ก็ทรงยกให้ และทรงยอมรับความปดร้าอย่างสาหัสสนั่น หนังสือเล่มแรกได้กล่าวถึงตอนนี้ไว้ว่า “พราหมณ์เอย ท่านมาออกปากขอสองกุมาร พระลูกรักดังดวงตา เราก็คงตัดทรวงเสน่หาให้แก่พราหมณ์เฒ่า...” (หน้า 119) และเล่มที่สองได้กล่าวอย่างชัดเจนว่า “เมื่อท่านมาออกปากขอ พระลูกรักทั้งสองดังดวงตา เรามิขัดขวาง จะยกให้...” (หน้า 99)

สมเด็จพระสัทสนัยน์ทรงทราบว่าพระเวสสันดรได้ทรงยกพระโอรสพระธิดาแก่พราหมณ์ชุกแล้ว ก็ทรงเกรงว่าถ้ามีผู้หนึ่งผู้ใดมาทูลขอพระนางมัทรี พระเวสสันดรก็คงจะทรงยกให้ จึงทรงแปลงร่างเป็นพราหมณ์ไปขึงขอพระนางมัทรีเสียก่อน แล้วจะทูลถวายคืนให้ เพื่อพระเวสสันดรก็จะได้ทรงบำเพ็ญทานบารมีและพระนางมัทรีเองก็จะมีต้องทรงตกระกำลำบากไปอยู่กับผู้อื่น เมื่อพราหมณ์แปลงทูลขอพระนางมัทรีต่อพระเวสสันดร ในหนังสือเล่มแรกกล่าวไว้ว่า “...ดูกรธิดี ท่านมาขอพระมัทรีศรีเสาวภาคย์ อันเป็นเพื่อนพเนจรจากพระนครเมื่อยามไร้ จิตของเราก็งอนไสลโสมนัสในทาน มิได้หวั่นไหวด้วยมัจฉริยะหมู่มารมลทิน อันเป็นทานราคนินโทษ จะยกให้สำเร็จประโยชน์พญาดุจจารย์ แลกเอาพระสัพพัญญุตญาณในกายหน้า...” (หน้า 155) และเล่มที่สองกล่าวอย่างชัดเจนว่า “...แม้ว่าเราจะรักพระน้องนางมัทรีสักแสนเท่า แต่สัพพัญญุตญาณ (ญาณคือความเป็นผู้รู้ธรรมทั้งปวง) นั้นยิ่งกว่า ขอให้ภริยาทานของเราจงสัมฤทธิ์ผลสมประสงค์ด้วยเถิด...” (หน้า 156) ด้วยน้ำพระทัยที่หาผู้ใดเสมอเหมือนมิได้ในเรื่องทานบารมี เล่มที่สองยังกล่าวอีกว่า “...จึงมีคำพังเพยว่า ทำใจให้ได้อย่างพระเวสสันดร ไม่ว่าลูกไม่ว่าเมีย ใครขอให้ไปสิ้น” (หน้า 163)

ผู้ที่ได้อ่านหนังสือทั้งสามเล่มนี้ ย่อมซาบซึ้งและเข้าถึงธรรมะทางพระพุทธศาสนาอย่างแน่นอน

บรรณานุกรม

- กาญจนา อาจองค์ การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือท่องเที่ยวเมืองไทย วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 222 หน้า
- การศาสนา, กรม หนังสือธรรมะ เล่ม 1 กรมการศาสนา 2525, 121 หน้า
- กำธร สถิตถาวร มโหสถ จอมปราชญ์แห่งมิตินานคร โรงพิมพ์บริษัทประเสริฐธนกิจ จำกัด 2500, 436 หน้า
- กิ่งแก้ว อัดถาวร คติชนวิทยา กรมการฝึกหัดครู 2519, 366 หน้า
- เกรียงไกร (นามแฝง) พระเจ้าสิบชาติ ฉบับประกอบภาพ สำนักงานหอสมุดกลาง 09, 2524, 352 หน้า
- เกษม บุญศรี "ชาตก" ใน สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่มที่ 10 หน้า 6178-6186 ราชบัณฑิตยสถาน
2516
- ขุนช้างขุนแผนฉบับหอสมุดแห่งชาติ หน้า 215 คลังวิทยา 2506
- ขุนทอง อินทรีย์ไทย คนไทยกับคนญี่ปุ่นใครจะ...กว่ากัน พินาศการ 2527, 256 หน้า
- ครุฑิต มัลลยวงศ์ "พายุทราย" วิทยาศาสตร์มหัศจรรย์ โดย วิภาที (นามแฝง) 16:50-53 ธันวาคม 2527
- คึกฤทธิ์-สุวรรณ ติดกลุ่ม 15 นักเขียนเรื่องสันติเตน เอกสารประกอบการสัมมนาพิเศษของสถาบันพัฒนา
สื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ 31 สิงหาคม - 1 กันยายน 2528 แผ่นปลิว อัดสำเนา
- จรัสศรี นิตยฤกษ์ การเขียนล่องล่อง ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี
2525, 172 หน้า
- จรุณห์ เพชรบุณ วรรณกรรมสำหรับเด็ก นครศรีธรรมราช ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
2523, 175 หน้า
- จันทร์ ศิริบุญรอด "ทัศนะเกี่ยวกับนวนิยายวิทยาศาสตร์" ฟ้ามืองทอง 12:4 ตุลาคม 2530
- จันทร์จิราภา ราชัน, ม.จ. "คำนำเสนอ" ใน ชักมาชมเมือง พิมพ์ครั้งที่ 3 หน้า (24) บรรณกิจ 2524
- จิตรลดา สุวดีกุล การสอนในทัศนะและหลักเกณฑ์ที่ได้จากวรรณกรรมไทยร่วมสมัย เรื่อง "เขาชื่อ กานต์"
ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2518, 135 หน้า
- จินดา ดวงจินดา "นาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ กับ เพียงความเคลื่อนไหว" ใน เพียงความเคลื่อนไหว หน้า 14 สำนัก
พิมพ์ปากไก่ ม.ป.ป.
- จินตนา เกษรบัวขาว การวิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 515 หน้า
- จิรี เปลี่ยนสมัย นวนิยายที่เหมาะสมในการใช้เป็นหนังสืออ่านประกอบระดับมัธยมศึกษาในทัศนะของ
ครูภาษาไทย ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 92 หน้า
- เจนภพ จภะบรรณวรรณ "คนไข้บ้านนอก" ใน นอนยิ้ม อันดับที่ 24 หน้า 165-172 นอน ม.ป.ป.
- เจือ สดะเวทิน ตำรับร้อยแก้ว ภาษาไทยอุดมศึกษา เล่ม 2 โรงพิมพ์สุทธินิสารการพิมพ์ 2517, 173 หน้า
- ประวัตินวนิยายไทย บรรณกิจ 2521, 254 หน้า
- เรื่องสั้นตัวอย่าง หน้า 238-239 ศึกษาภัณฑ์พานิช 2516
- ฉลวย สุรสิทธิ์ ศิลปะการเขียน โอเดียนสโตร์ 2522, 387 หน้า

ฉัฐมา อาชาวัชร การศึกษาค่านิยมที่สัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศจากวรรณกรรมที่วัยรุ่นสนใจ
 ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 117 หน้า

ชนะ เวชกุล การเขียนลัทธิสังคมนิยม บทที่ 9 โอเดียนสโตร์ 2524

ช่วย พูลเพิ่ม สนุกกับภาษาไทย ห้องหนังสือบันเทิงคดี 2527, 196 หน้า

ชัยนันท์ นันทพันธ์ การเขียนเรื่องสั้นและนวนิยาย เอกสารประกอบการสัมมนาพิเศษ ของสถาบันพัฒนาสื่อสาร
 มวลชนและการประชาสัมพันธ์ 31 สิงหาคม - 1 กันยายน 2528, 6 หน้า อัดสำเนา

ชัยวัฒน์ คุประตกุล “จากใจกลางกาแล็กซี่โลก” โดย ชัยคุปต์ (นามแฝง) บี.อาร์. 12 : 147-149 มกราคม 2526
 ———. “นิยายวิทยาศาสตร์ : บทเรื่งระบำแห่งจักรวาล” **ไทยแลนด์ 2 : 37-39, 22-28 กรกฎาคม 2526**

ชำนาญ รอดเหตุภัย วรรณกรรมไทยลือ ตำนานหยวน อำเภอยะรัง จังหวัดชัยภูมิ เอกสารการนิเทศ
 การศึกษา ฉบับที่ 158 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2517, 363 หน้า

ไชยยศ เหมะรัชตะ “กฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์” วารสารห้องสมุด 25 : 52-66 เมษายน-มิถุนายน 2524
 ———. “ลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ” **วารสารห้องสมุด 26 : 53-75 ตุลาคม-ธันวาคม 2525**

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ การเขียนอรรถกถา บรรยายในการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อ 27 กรกฎาคม 2526

ณรงค์ ทองปาน การลัทธิหนังสือสำหรับเด็ก พิมพ์ครั้งที่ 2 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์
 กรมการฝึกหัดครู 2526, 173 หน้า

ด้วยปัญญาและความรัก นิทานชาวเมืองเหนือ เล่าโดย คนเมือง ลือ ไทยใหญ่ เขิน สยามสมาคมและ
 สำนักพิมพ์สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย 2519, 521 หน้า

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า ประชุมบทสวดมนต์ถวายในรัชกาลที่ 5 พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราช
 ทานเพลิงศพ อำมาตย์โท พระยาพิบูลย์พิทยาพรศ 30 ตุลาคม 2509 โรงพิมพ์พระจันทร์ 2509, 121 หน้า

ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ จากต้นฉบับโบราณอักษรไทยยวน คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์
 สำนักนายกรัฐมนตรี 2514, 150 หน้า

ทองสุก เกตุโรจน์ การเขียนแบบลัทธิสังคมนิยม มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2519, 123 หน้า

นวลจันทร์ รัตนกร คนดีคนเด่น รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์ 2528, 158 หน้า

นัยนา บัวทอง การประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 230 หน้า

นิบาตชาติถก เล่มที่ 14 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์เป็นของหลวง
 พระราชทานในงานพระศพ สมเด็จพระปิตุจฉาเจ้า สุขุมมาลมารศรี พระอัครราชเทวี ณ พระเมรุท้องสนามหลวง
 พ.ศ. 2471 โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ 2471, 276 หน้า

นิตา ชูโต กล่อมจิตต์ พลายเวช และ กานต์มณี ศักดิ์เจริญ “สรุปผลการวิจัยเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเยาวชน” วารสาร
ห้องสมุด 29 : 54-57 เมษายน-มิถุนายน 2528

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ชักม้ามขมเมือง พิมพ์ครั้งที่ 3 บรรณกิจ 2524, 110 หน้า
 ———. **เพียงความเคลื่อนไหว** สำนักพิมพ์ปากไก่ ม.ป.ป. 96 หน้า

ประชุมกาพย์เห่เรือ หน้า 26 ครุสภา 2504

ประยงค์ อนันทวงศ์ แดหล่งจีน รวมสาส์น 2525, 189 หน้า

ประยูร พิศนาคะ พระเวสสันดรชาตก สำนักงานหอสมุดกลาง 09, 2524, 260 หน้า

ประวิทย์ จำปาทอง โธมเขียนนภทวิต รุ่งแสงการพิมพ์ 2530, 168 หน้า

ประเวศ วะสี วิถีนักเชิง สร้างสุข หมอชาวบ้าน, 2529, 180 หน้า

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน การเขียนภาคปฏิบัติ ไทยวัฒนาพานิช 2518, 294 หน้า

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน และคนอื่น ๆ การเตรียมเพื่อการพูดและการเขียน มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2521, 191 หน้า

ปรีชา อุยตระกูล วรณกรธมพื้นบ้านจากตำบลอังกาใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เอกสาร

การนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 203 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2521, 318 หน้า

ป้อม (นามแฝง) “ฉันเดินไปในป่า...” สกุลไทย 31 : 29, 20 สิงหาคม 2528

ปัญญาสาตก ฉบับหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร 2499, 2 เล่ม

ปากไก่ ฉบับ 5 พฤษภาคม 2527 สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย 2527, 72 หน้า

แปลก สนธิรักษ์ นิทานไทย รวมสาส์น 2510, 393 หน้า

ผลวัลย์ รองสวัสดิ์ การศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดคณะของนักศึกษามหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2519 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 131 หน้า

ผะอบ โปษะกฤษณะ ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง และภาษาศัพท์

พิมพ์ครั้งที่ 3 รวมสาส์น 2526, 234 หน้า

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ราชบัณฑิตยสถาน 2525, 930 หน้า

พรทิพย์ วัฒนสุกุล การศึกษาความสนใจและความต้องการในการอ่านวรรณกรรมสังคมศาสตร์ไทย

ของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 474 หน้า

พรพรรณ ธารานุมาศ บิน 36,000 ไมล์ เทียวอเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ บรรณกิจ 2529, 314 หน้า

_____. ส่วนวนการเขียน บรรณกิจ 2519, 165 หน้า

พระธรรมโกศาจารย์ วัฒนาธาคณะ 1 ปิธธอศน์เวสสันดรชาตก เสริมวิทย์บรรณาการ 2513, 532 หน้า

พิพิชญ์ พุทธิพงษ์ วิเคราะห์นวนิยายที่ได้ับธางวัล ส.ป.อ. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2521, 255 หน้า

เฟลซ, รุทอลฟ์ และ เอ. เอช. แลสส์ ห้องเขียนเขียนเรื่อง แปลโดย ศรีเฉลิม สุขประยูร บรรณกิจ 2518, 236 หน้า

ภิญโญ กองทอง “ทางเดินของเรื่องสั้นไทย 2428-2528” ปากไก่ ฉบับ 5 พฤษภาคม 2528 หน้า 12-39 สมาคม

นักเขียนแห่งประเทศไทย 2528

มหาชาติ พระธาตุนิพนธ์ในรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ หม่อมเจ้าจางกลณี วัฒนวงศ์ ณ เมรุหน้าพลับพลา

อิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส วันที่ 19 พฤศจิกายน 2508 โรงพิมพ์พิมพ์หามกุฏราชวิทยาลัย 2508, 89 หน้า

มหาเวสสันดรชาตก 13 กัณฑ์ พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ คุณแม่กั เนตรมัย ณ เมรุวัดประยูรวงศา

ธนบุรี 27 สิงหาคม 2510 ม.ป.ท. ม.ป.ป. 212 หน้า

ยุพดี ฤทธิสิทธิ์ การวิเคราะห์คุณค่าของเรื่องสั้นที่ใช้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาในระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2522, 608 หน้า

แย้ม ประพัฒน์ทอง, นาวาอากาศเอก มหาบัณฑิตแห่งมิดิลานคอ บรรณกิจ 2523, 808 หน้า

รัชณี แพรนิมิตร การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี ที่พิมพ์ในประเทศไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ.
2520-2522 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 79(7) หน้า

ธายชื้อหนังสือดีสำหรับเด็กเยาวชน กรมวิชาการ 2528, 152 หน้า

ลมูล รัตติกาล การเขียนหนังสือสำหรับเด็กวัยอนุ เอกสารประกอบการสอนนิสิตวารณกรรมวัยรุ่น ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 4 หน้า พิมพ์ดีด

———. การใช้ห้องสมุด พิมพ์ครั้งที่ 7 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2530, 185 หน้า

วรรณิ ศิริสุนทร การวิเคราะห์หนังสือภาษาไทยสำหรับเด็กขณะการประกวดตั้งแต่ พ.ศ. 2520 - พ.ศ.
2523 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2527, 202 หน้า

วรรณิ โสมประยูร การเขียนแบบลัทธิสังสรรค์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 176 หน้า

วิริยะ สิริสิงห์ บรรณาธิการ การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก ชมรมเด็ก 2524, 118 หน้า

สมศักดิ์ ศรีมานโชน การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก โอเดียนส์ไตร์ 2523, 168 หน้า

สาวิกา กาญจนะ การบำบัดด้วยหนังสือ การศึกษาเด็กเป็นรายกรณีกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518, 124 หน้า

ลิตธา พินิจกุล และคนอื่น ๆ การเขียน มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2516, 200 หน้า

ลิตธา พินิจกุล และ นิตยา กาญจนะวรรณ ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย พิมพ์ครั้งที่ 2 ดวงกมล 2520,
459 หน้า

สุชา จันทรเฒ และ สุรางค์ จันทรเฒ จิตวิทยาเด็กเกเร โอเดียนส์ไตร์, 2522, 123 หน้า

สุดาดวง กำเนิดเพชร “เด็กกับหนังสือ” มิตเรศ 21 : 39-42 มิถุนายน 2522

สุธิวศ์ พงศ์ไพบูลย์ การเขียน ไทยวัฒนาพานิช 2522, 178 หน้า

สุนทรภู่ พระอภัยมณี หน้า 189 บรรณาการ 2517

———. พระอภัยมณีคำกลอน หน้า 529 บรรณาการ 2513

สุนทร มี่พร้อม วิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กฉบับขณะการประกวด วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 219 หน้า

สุพรรณิ วราทร ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึง พ.ศ. 2475 มุลนิธิโครงการ
ตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 2519, 300 หน้า

สุภาชิตติธรรณ สุภาชิตสอนเด็กและสุภาชิตสอนสตรี หน้า 23-24 โรงพิมพ์สามมิตร 2508

สุวรรณสามชาตคำกลอน พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพหลวงประเสริฐโรทรการ (ชวน บุญสถิตย์)
ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมนัสวิหาร 2 ตุลาคม 2503 กรมศิลปากร 2503, 40 หน้า

- โศภนันทชาตก สุวัฒน์สามชาตก จันทภาตชาตก พิมพ์เป็นบรรณาการเนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ นางโสทิตบรรณลักษณ์ (ลันจี กิตติขจร) ณ เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส 15 กุมภาพันธ์ 2511 กรมศิลปากร 2511, 150 หน้า
- หทัย ดันหยง “โครงสร้างของหนังสือสำหรับเด็ก” ใน *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก* หน้า 137-164 พิชญ์โลก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญ์โลก 2525
- อิสานคตติ เนื่องในงานการละเล่นพื้นเมืองอีสาน ณ โรงละครแห่งชาติ 6 กุมภาพันธ์ 2521 คณะอาจารย์และนักศึกษา คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร 2521, 123 หน้า
- อุทัย สินธุสาร “นิบาตชาตก” ใน *สารานุกรมไทย* เล่มที่ 11 หน้า 2155-2156 โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ 2519
- _____. “ปัญญาสาตก” ใน *สารานุกรมไทย* เล่มที่ 14 หน้า 6682-6683 โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ 2519
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา คำประพันธ์บางเอื้อง อนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ ม.ล. กิ่งกาญจน์ นรารณภักดี 25 สิงหาคม 2509 ม.ป.ท. 143 หน้า
- Asimov, Isaac. “Science Fiction,” in *World Book Encyclopedia*. v. 17, p. 173-174. Chicago, World Book, Inc., 1983.
- Bream, Herbert. “Detective Story,” in *World Book Encyclopedia*, v. 5, p. 134 d. Chicago, World Book, Inc., 1983.
- Cassill, Ronald V. *Writing Fiction*. 2nd. ed. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, 1975. 174 p.
- Hubin, Allen J. “Mystery Stories,” in *Encyclopedia Americana*. v. 19, p. 693-695. Danbury, Grolier Incorporated, 1983.
- Klaus, Carl H. “Writing,” in *World Book Encyclopedia*. v. 2, p. 423-424. Chicago, World Book, Inc., 1983
- Klein, Marcus. “Fiction,” in *World Book Encyclopedia*. v. 7, p. 91-92. Chicago, World Book, Inc., 1983.
- _____. “Short Story,” in *World Book Encyclopedia*, v. 17, p. 354. Chicago, World Book, Inc., 1983.
- Knott, William C. *The Craft of Non Fiction*. Reston, Virginia, Reston Publishing Company, a Prentice-Hall Company, 1974. 126 p.
- Lanham, Richard A. *Style : An Anti-Textbook*. New Haven, Yale University Press. 1974, 142 p.
- Redinger, Ruby V “Short Story,” in *Encyclopedia Americana*. v. 24, p. 752-758. Danbury, Grolier Incorporated, 1983.
- Robins, Adrienne. *The Writer’s Practical Rhetoric*. New York, John Wiley & Sons, 1980. 563 p.
- Rockwell, Joan, *Fact in Fiction*. London, Routledge & Kegan Paul, 1974. 211 p.

- Shaiwatna Kupratakuln. "Aus dem Herzen de Galaxis Zur Erde," in **Science Fiction Story - Reader**. p. 75-80. München, Wilhelm Heyne Verlag, 1983.
- . "The Mission to Earth," **Bangkok Post**. July 18, 1982. p. 20.
- Sturgeon, Theodore, "Science Fiction," in **Encyclopedia Americana**. v. 24, p. 390-391. Danbury, Grolier Incorporated, 1983.
- Sutherland, Zena. "Literature for Children," in **World Book Encyclopedia**. v. 2, p. 316-344. Chicago, World Book Inc., 1983.
- Sutherland, Zena, Dianne L. Monson and May Hill Arbuthnot. **Children and Books**. 6th. ed. Glenview, Scott, Foresman, 1981. 678 p.

บรรณานุกรม

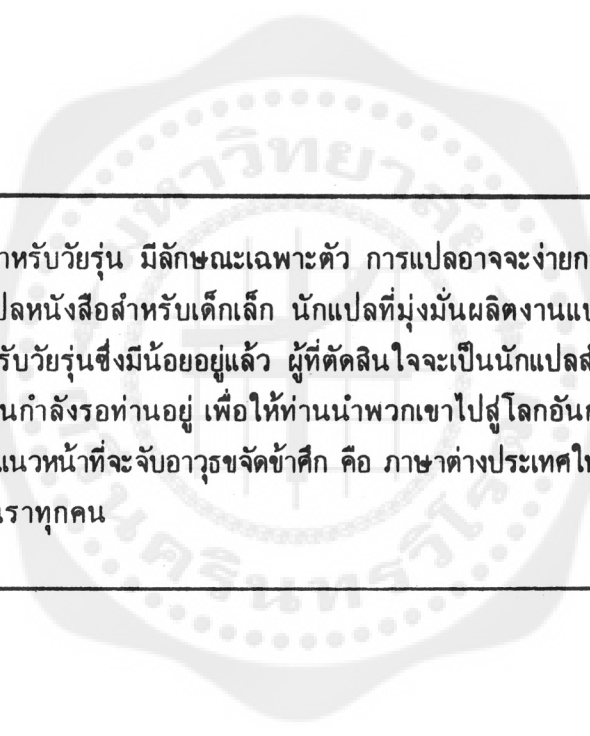
ขั้นตอนในการเขียนหนังสือสารคดีสำหรับวัยรุ่น

- กล่อมจิตต์ พลายเวช และอรชุนา ยุทธวงศ์ **วรรณกรรมและลีลาชีวิตระดับประถมศึกษา** มหาวิทยาลัยสุโขทัย-
ธรรมาธิราช 2526, 386 หน้า
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ **การทำหนังสือสำหรับเด็ก** พิมพ์ครั้งที่ 4 บุรพาสาน 2527, 271 หน้า
- _____. **บทสคริปต์การทำหนังสือสำหรับเด็ก** พิมพ์ครั้งที่ 2 บุรพาสาน 2527, 166 หน้า
- ณรงค์ ทองปาน **การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก** กรมการฝึกหัดครู 2526, 172 หน้า
- บันลือ พุกกะวัน **วรรณกรรมสำหรับเด็ก** ไทยวัฒนาพานิช 2531, 138 หน้า
- ปราณี เชียงทอง **วรรณกรรมสำหรับเด็ก** ชมรมเด็ก 2526, 151 หน้า
- วิริยะ สิริสิงห **การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก** สุวีริยาสาส์น 2524, 118 หน้า
- หทัย ดันหยง **การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก** พิษณุโลก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2525, 523 หน้า
- Glazer, Joan I. and Gurney Williams III. **Introduction to Children's Literature**. New York, McGraw-
Hill Book Company. 1979, 737 p.
- Haviland, Virginia. **Children and Literature: View and Review**. London The Boldley Head Ltd.
1973, 468 p.
- Hoffman, Miriam and Eva Samuels. **Authors and Illustrators of Children's Books: Writings on Their
Lives and Works**. New York, R. R. Bowker Company. 1972, 471 p.
- Sutherland, Zena, Dianne L. Monson and May Hill Arbuthnot. **Children & Books**. 6th. ed. Glenview,
Ill., Scott, Foresman. 1981, 678 p.

ตอนที่ 3

การเปลี่ยนหนังสือสำหรับวัยรุ่น

การแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น มีลักษณะเฉพาะตัว การแปลอาจจะง่ายกว่าการแปลหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ แต่ยากกว่าการแปลหนังสือสำหรับเด็กเล็ก นักแปลที่มุ่งมั่นผลิตงานแปลเพื่อวัยรุ่นในเมืองไทย มีน้อยยิ่งกว่านักเขียนสำหรับวัยรุ่นซึ่งมีน้อยอยู่แล้ว ผู้ที่ตัดสินใจจะเป็นนักแปลสำหรับวัยรุ่นจะเป็นที่ต้อนรับในวงการหนังสือ วัยรุ่นกำลังรอท่านอยู่ เพื่อให้ท่านนำพวกเขาไปสู่โลกอันกว้างไกลที่น่าตื่นเต้นและน่าสนใจนั้น ท่านคือทหารแนวหน้าที่จะจับอาวุธขัดขี้ศึก คือ ภาษาต่างประเทศให้หมดไป เพื่อวัยรุ่นอันเป็นลูกหลานที่รักยิ่งของพวกเราทุกคน

8

ความรู้ทั่วไปก่อนการแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น

ก่อนลงมือแปลหนังสือ ผู้ที่จะเป็นนักแปลควรทำความเข้าใจกับการแปลเสียก่อนว่า การแปลคืออะไร มีประโยชน์อย่างไร คุณสมบัติของผู้แปลมีอะไรบ้าง ประเภทของหนังสือแปลสำหรับวัยรุ่นมีอะไรบ้าง และสภาพหนังสือแปลสำหรับวัยรุ่นในตลาดหนังสือในปัจจุบันเป็นอย่างไร เพื่อเป็นความรู้พื้นฐาน

การแปลคืออะไร

การแปลเป็นการถ่ายทอดภาษา ความคิดความเข้าใจ วัฒนธรรม และจินตนาการจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งโดยยังคงความหมายเดิมไว้ การแปลที่พูดถึงในหนังสือเล่มนี้หมายถึง การแปลจากภาษาต่างประเทศมาเป็นภาษาไทย

ประโยชน์จากการแปลหนังสือ

การแปลให้ประโยชน์แก่ผู้แปลแตกต่างจากการเขียนให้ประโยชน์แก่ผู้เขียนอยู่บ้าง แม้กระนั้น งานแปลยังมีเสน่ห์ในตนเองอยู่ไม่น้อย ผู้แปลได้รับประโยชน์ทั้งด้านความรู้ และได้รับความสุขความพอใจไม่น้อยกว่างานเขียนแต่อย่างใดดังจะอธิบายต่อไปนี้

1. **ได้รับความรู้** ความรู้จะได้มาโดยตรงจากการแปลหนังสือสารคดีในด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจในการอ่านของวัยรุ่น เป็นความรู้สำเร็จรูปที่ดึงดูดใจให้ใฝ่หา สิ่งใดที่ยังไม่รู้ลึกซึ้งพอที่จะแปลได้ ก็จำเป็นต้องหาความรู้ในเรื่องนั้นทันที ทำให้ความรู้เพิ่มพูนขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า ในการแปลบันเทิงคดี นิทานและร้อยกรอง จะได้รับความรู้ในด้านวัฒนธรรมและข้อคิดอันเป็นประโยชน์ของต่างชาติต่างภาษาที่นำศึกษาและน่าสนใจเป็นอันมาก

2. **ได้รับความสุขและความพอใจ** ผู้แปลเสมือนเป็นสะพานเชื่อม ที่จะนำผู้อ่านไปสู่โลกกว้าง เป็นผู้จัดความไม่รู้ในภาษานั้น ๆ อันเป็นปัญหาอันขวางกั้นมิให้ผู้อ่านเดินทางไปสู่ความรู้ ความเข้าใจ และความสนุกเพลิดเพลินที่เขาพึงได้รับโดยการให้ผู้นั้นได้อ่านเป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาที่เขาจะอ่านเข้าใจได้ทันที นับเป็นความปลื้มใจที่มีอาจมองข้ามได้เลย

3. **ได้มีโอกาสแสดงออก** การแสดงออกของผู้แปล เป็นการแสดงออกด้านความสามารถทางภาษาที่มีคนจำนวนน้อยเท่านั้น ที่จะสามารถในด้านนี้ ผู้แปลมีโอกาสถ่ายทอดภาษาและความรู้ในภาษาเดิมไปสู่ภาษาไทยที่เรียบเรียงแล้วอย่างประณีต ทั้งได้นำทัศนะของผู้เขียนในภาษาเดิมไปสู่ผู้อ่านตามความมุ่งหมายของผู้เขียนเดิมอีกด้วย

4. **ได้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น** ผู้แปลผลิตผลงานแปลที่มีอิทธิพลเหนือผู้อ่านเช่นเดียวกับผู้เขียน ผลงานเขียนมีอิทธิพลเหนือผู้อ่าน ผู้แปลเป็นผู้นำอิทธิพลจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน ขณะเดียวกันอิทธิพลนั้นก็เป็นผู้แปลไปด้วยโดยปริยาย

นักแปลหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ อาจมีงานแปลเป็นอาชีพหลักได้และมีรายได้ค่อนข้างสูง แต่สำหรับผู้ที่จะเป็นนักแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น ควรมีอาชีพอื่น ๆ เป็นอาชีพหลัก และแปลหนังสือเป็นอาชีพรองหรือเป็นงานอดิเรกที่นักแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่นเกือบทั้งหมดในเวลานี้กระทำอยู่ อย่างไรก็ตาม เชื่อกันว่าเมื่อเวลาผ่านไป นักแปลสำหรับวัยรุ่นคงได้รับการยอมรับให้มีค่าตอบแทนเสมอเหมือนกับนักแปลหนังสือสำหรับผู้ใหญ่

นักแปลที่แปลหนังสือสำหรับวัยรุ่นโดยตรงในปัจจุบัน มีจำนวนน้อยมากทั้ง ๆ ที่วัยรุ่นในสถาบันการศึกษามีทั้งระดับประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา อีกทั้งวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาก็จำนวนมาก วัยรุ่นเหล่านี้จะเป็นผู้อ่านที่มีจำนวนมากและเป็นผู้อ่านที่ไม่อาจมองข้ามได้ ถ้าเรื่องที่แปลสำหรับพวกเขาเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจในการอ่านของวัยรุ่นเหล่านี้อย่างแท้จริง งานแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่นเป็นงานที่ทำท้าทายความสามารถ หากจะผลิตผลงานแปลที่มีคุณภาพดีและมีปริมาณสูง ควรจะได้ศึกษาเรื่องที่จะกล่าวในบทต่อไปอย่างลึกซึ้ง และหมั่นฝึกฝนอย่างแท้จริงความสำเร็จจะเป็นของท่านอย่างแน่นอน

ทฤษฎีการแปล¹

ทฤษฎีการแปล หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลที่สืบเนื่องมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่ก่อนนี้ การแปลไม่มีทฤษฎี มักใช้วิธีแปลตามตัวอักษร หรือแปลคำต่อคำ หรือประโยคต่อประโยค และพยายามรักษาการแปลให้ใกล้เคียงต้นฉบับมากที่สุด ผู้แปลดีในสมัยนั้นคือผู้ที่สามารถแปลตามตัวอักษรอย่างเคร่งครัด ผู้ที่ใช้วิธีแปลแบบนี้เรียกว่า **นักแปลฝ่ายอักษรศาสตร์** ในปัจจุบันนี้ การแปลจะต้องอาศัยความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ รัฐศาสตร์ และอื่น ๆ การเน้นความสำคัญในเรื่องความหมายจึงมีความสำคัญมากขึ้น วิชาภาษาศาสตร์ทั่วไปนับเป็นเครื่องมือการแปลที่ได้ผล ฝ่ายหลังนี้เรียกว่า **นักแปลฝ่ายวิทยาศาสตร์** ซึ่งเพิ่งเริ่มขึ้นเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 นี้

ยุคสมัยของทฤษฎีการแปล แบ่งออกได้เป็น 2 ยุค คือ

1. **ยุคก่อนวิชาภาษาศาสตร์สมัยใหม่ (Pre-linguistic Period)** นับตั้งแต่ 550 ปีก่อนคริสตกาลจนถึง ค.ศ.1923 ในยุคนี้นี้มีวิธีแปลเป็นสองแบบด้วยกันคือ การแปลตามตัวอักษรและการแปลแบบอิสระ

1.1 การแปลตามตัวอักษร เป็นการแปลที่รักษาสภาพเดิมของภาษาต้นฉบับไว้อย่างเคร่งครัด หรืออาจจะปรับปรุงบ้างเป็นเล็กน้อย

1.2 การแปลแบบอิสระ เป็นการแปลที่ไม่จำกัดขอบเขตในด้านไวยากรณ์ ความหมาย หรือความคิด ผู้แปลมีอิสระในการต่อเติม ตัดทอน และปรับปรุงงานแปลของตนได้ การแปลแบบอิสระนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การแปลความหมาย

¹ สิทธิา พินิจภูวดล น้อมนิจ วงศ์สุทธิธรรม และ ภาณีนิล บุญญะวรรณ: รายงานการวิจัยเชิงความคืบหน้าของงานแปลของภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทย หน้า 16-24

สามารถเปรียบเทียบการแปลตามตัวอักษรและการแปลแบบอิสระได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 Give me a ring tonight.

การแปลตามตัวอักษร	คืนนี้กริ่งมาหาฉันด้วย
การแปลแบบอิสระ	คืนนี้โทรศัพท์มาหาฉันหน่อยนะ

ตัวอย่างที่ 2 It's raining cats and dogs.

การแปลตามตัวอักษร	ฝนตกหนัก
การแปลแบบอิสระ	ฝนตกไม่ลืมหูลืมตาเลย

ตามตัวอย่างข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า การแปลแบบอิสระไพบเราะนุ่มนวลกว่า แต่คนในยุคนี้มักเชื่อถือการแปลตามตัวอักษรมากกว่า

2. **ยุคภาษาศาสตร์สมัยใหม่ (Linguistic Period)** ยุคนี้ เป็นยุคที่นักภาษาศาสตร์พยายามคิดค้นหลักการแปลที่จะทำให้การแปลได้ผลดีที่สุด ในที่สุด จึงได้ข้อสรุปว่า วิชาภาษาศาสตร์เป็นเครื่องมือทุ่นแรงในการแปลภาษาที่นักแปลใช้เปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าของวิทยาการที่ก้าวไกลโดยไม่หยุดยั้ง เมื่อพบคำใหม่ในต้นฉบับก็จะคิดค้นศัพท์เพื่อใช้ไปชั่วคราวจนกว่าจะมีการบัญญัติศัพท์อย่างเป็นทางการของคำเหล่านั้นขึ้นใช้ในภาษาของตน เช่นคำว่า **information** มีการใช้คำต่าง ๆ กันเพื่อแปลคำนี้ จนในที่สุด เหลือคำสำคัญที่นิยมใช้สองคำคือ **สารนิเทศ** กับ **สนเทศ** แต่เมื่อมีศัพท์บัญญัติว่า สารนิเทศ นักแปลจึงหันมาใช้คำนี้โดยทั่วถึงกัน

เพื่อให้สอดคล้องกับทฤษฎีการแปลดังกล่าว ก็สามารถจัดระเบียบวิธีการแปลที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้ 4 วิธีดังนี้¹

1. **วิธีแปลคำต่อคำหรือแปลตามตัวอักษร** คือการแปลที่มุ่งรักษาสภาพเดิมของภาษาต้นฉบับไว้อย่างเคร่งครัด ยิ่งกว่ามุ่งให้เข้าใจความหมายได้อย่างชัดเจน การแปลในลักษณะนี้ผู้แปลจะแปลทีละประโยคทีละย่อหน้าจนจบเรื่อง ไม่มีการดัดแปลง ตัดทอน การแปลวิธีนี้มักใช้กับการแปลคัมภีร์ทางศาสนา วิชาการศึกษา และวิชาภาษาศาสตร์ เป็นต้น

2. **วิธีแปลแบบประยুক্ত** คือการแปลที่มุ่งนำสาร หรือสาระมายังผู้ใช้งานแปล เป็นการแปลเพื่อเก็บความหมายจากต้นฉบับ หรือแปลเฉพาะบางตอนที่ต้องการ หรือแปลเพื่อประมวลความคิดเห็นที่ปรากฏในต้นฉบับ การแปลวิธีนี้นิยมใช้กับการแปลตำราวิชาการ รายงานทางวิชาการ และการสำรวจข้อมูลเพื่อการวิจัย เป็นต้น

3. **วิธีแปลแบบตัดแต่งเติม** คือการแปลที่มุ่งสื่อความหมายไปยังผู้ใช้งานแปล หากข้อความตอนใดใช้ภาษาที่ยากต่อความเข้าใจหรือขัดต่อลักษณะภาษาของผู้ใช้งานแปล ผู้แปลก็อาจตัดทอนออกไปได้ หรือแต่งใหม่โดยรักษาความหมายเดิมไว้ หรือเพิ่มเติมถ้อยคำเพื่อขยายความหมายให้ชัดเจนขึ้นได้ การแปลวิธีนี้มักใช้กับงานทางด้านวัฒนธรรม นวนิยาย บทละคร และภาพยนตร์

4. **วิธีแปลแบบสัณฐานสอดคล้อง** เป็นการแปลแบบอิสระอย่างแท้จริง คือการแปลที่มุ่งสื่อความหมายโดยใช้งานแปลเป็นสื่อ ส่วนงานแปลนั้นจะได้รับการปรุงแต่งให้คงตามจนบางครั้งรูปแบบทางไกลจากต้นฉบับเดิมทั้ง ๆ ที่เนื้อหาสาระไม่เปลี่ยนแปลง การแปลวิธีนี้มักใช้กับในวงการแปล วารณคดี กวีนิพนธ์ บทเพลง เมื่อแปลแล้ว วารณกรรมฉบับแปลจะมีความงดงามจนเป็นวารณคดีใหม่อีกฉบับหนึ่ง เช่น นวนิยายเรื่อง กามนิธ แปลโดย เสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป เป็นต้น

อย่างไรก็ตามในการแปลงานชิ้นใดชิ้นหนึ่ง ผู้แปลอาจจะเลือกใช้วิธีแปลหลาย ๆ วิธีได้ตามความเหมาะสม

¹ ลิขิตา พินิจภูวดล เสนอในการประชุมวางแผนการจัดทำหนังสือแปลเพื่อการศึกษา ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ณ หอประชุมกรมสามัญศึกษา เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2530

ปัญหาในการแปลในประเทศไทย¹

ต่อไปนี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในวงการแปลปัจจุบันของประเทศไทย ผู้ที่จะก้าวเข้าสู่การแปลควรเตรียมเผชิญปัญหาต่อไปนี้ และหาทางแก้ไขให้จงได้

1. ปัญหาทางด้านภาษา ผู้แปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยมักพบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การใช้กิริยาในกาลต่าง ๆ (Tenses) โดยเฉพาะการใช้ **past participle** และการใช้ **passive voice** ที่ละกรियाช่วยไว้ ทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ ผู้แปลจึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เช่น

Children **killed** in the car accident. ประโยคนี้เป็น **passive voice** ซึ่งควรเขียนเต็มรูปประโยคว่า Children **was killed** in the car accident. การแปลจึงต้องอาศัยการพิจารณาเนื้อความในประโยคช่วยด้วยจึงจะทราบความหมายที่ถูกต้องได้ว่า เด็ก ๆ เสียชีวิตในอุบัติเหตุรถยนต์

1.2 ศัพท์เฉพาะด้าน (Technical Terms) ปัญหาในเรื่องศัพท์เฉพาะด้านที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ สามารถแก้ไขได้โดยวิธีทับศัพท์ไปก่อน เมื่อมีศัพท์บัญญัติจึงใช้ตามศัพท์บัญญัตินั้น เช่น เดิมคำว่า Africa ทับศัพท์กันหลายแบบ บัดนี้ใช้คำว่า แอฟริกา เป็นต้น

1.3 สำนวน (Idioms) ปัญหาในเรื่องสำนวนนี้ทำความยุ่งยากให้กับนักแปลเป็นอันมาก สำนวนที่รวบรวมไว้ในพจนานุกรมที่มีอยู่ก็ยังไม่เพียงพอในการแก้ปัญหาได้ จะต้องค้นคว้าด้วยตนเองด้วยความยากยิ่ง ทั้งยังต้องเปรียบเทียบกับสำนวนไทยอีกด้วย เช่น

He sat down in black despair.

เขานั่งลงด้วยความหมดหวังอย่างมืดแปดด้าน

She has made a cat's paw of you.

เธอใช้คุณเป็นเครื่องมือ

He was in rags.

เขาแต่งตัวปอน

2. ปัญหาด้านความรู้รอบตัว นักแปลบางคนไม่ประสบความสำเร็จในการแปลเพราะขาดความรู้รอบตัว ดังกล่าวแล้วว่างานแปลต้องอาศัยความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ มากมาย นักแปลต้องทำตัวให้ทันสมัยโดยการอ่านมาก ฟังมาก และค้นคว้าทำความเข้าใจอยู่เสมอ นอกจากนั้น ผู้แปลสารคดีเฉพาะด้าน ก็ต้องหาความรู้ในด้านนั้น ๆ อยู่เสมอ

3. ปัญหาการพิมพ์และการตลาด นักแปลมีปัญหากในการหาตลาดเพื่อเผยแพร่ผลงานของตน เรื่องนี้เกี่ยวข้องไปถึงการเลือกเรื่องให้ตรงกับความต้องการของผู้อ่านและสำนักพิมพ์ที่จะรับต้นฉบับไปจัดพิมพ์ด้วย การติดต่อกับสำนักพิมพ์ในโลกแห่งการแข่งขันเช่นนี้ ผู้แปลจะต้องเป็นผู้ไปเสนอผลงานของตนต่อสำนักพิมพ์ จะขอให้สำนักพิมพ์ติดต่อมานั้นไม่ทันการเสียแล้ว นักแปลจึงต้องรอบรู้เกี่ยวกับสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนแนวที่อยู่ในความสนใจของสำนักพิมพ์เหล่านั้นด้วย

¹ ลิขิตา พินิจภูวนต น้อมนิจ วงศ์สุทธิตธรม และ ภาณุณี บุณญะวธธนะ รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการงานแปลของภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทย หน้า 28-33

คุณสมบัติของนักแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น

ผู้ที่จะเป็นนักแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น ต้องการคุณสมบัติทั้งที่เหมือนกับคุณสมบัติของผู้เขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่นดังกล่าวแล้วในบทที่ 4 แต่ด้วยความจำเป็นที่แตกต่างกันและต้องการคุณสมบัติเฉพาะของผู้ที่จะเป็นนักแปลอีกด้วย ผู้ที่จะเป็นนักแปล ควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. **เข้าใจในธรรมชาติของวัยรุ่น** ในการแปลนวนิยาย ความเข้าใจในธรรมชาติของวัยรุ่นทำให้ผู้แปลสามารถเข้าถึงจิตใจของวัยรุ่นซึ่งเป็นตัวละครเอก และตัวละครส่วนใหญ่ของเรื่องเข้าใจในการกระทำ คำพูด ความนึกคิด ความอยากรู้อยากเห็น การอยากทดลองในสิ่งแปลกและใหม่ เป็นต้น ทำให้สามารถเข้าถึงเรื่องที่กำลังแปลอย่างเต็มที่ นักแปลที่สวมิวิญญาณของนักเขียน จะมีผลงานออกมาน่าอ่านยิ่งนัก แม้แต่นักอ่านบางท่านที่อคติต่องานแปล ก็อดไม่ได้ที่จะอ่านผลงานของท่าน เมื่อเป็นเช่นนั้น ก็สื่อยอดปรารภของนักแปลแล้ว ส่วนการแปลสารคดีนั้น ความเข้าใจในธรรมชาติของวัยรุ่นทำให้สามารถ “เข้าถึง” วัยรุ่นได้ นับตั้งแต่การเลือกเรื่องที่จะแปล การตั้งชื่อเรื่อง การใช้คำในการแปลข้อเท็จจริงซึ่งจะทำให้สารคดีแปลเล่มนั้นน่าอ่านยิ่งขึ้น

2. **ทราบความสนใจเกี่ยวกับการอ่านของวัยรุ่น** หนังสือที่เป็นภาษาต่างประเทศในตลาดหนังสือของเมืองไทย มีมากมายสุดจะคณานับ แต่จะมีเล่มที่เหมาะสมแก่วัยรุ่นและอยู่ในความสนใจของวัยรุ่น หนังสือที่วัยรุ่นไม่ประสงค์จะอ่าน ไซ้ว่าจะเป็นหนังสือไม่มีดี เป็นเพียงแต่เป็นหนังสือที่วัยรุ่นไม่ชอบอ่าน ถึงจะเป็นหนังสือดีและแปลอย่างดีเพียงใด เมื่อวัยรุ่นไม่ประสงค์จะอ่าน ความพยายามของท่านก็จะจบสิ้นเสียตั้งแต่ต้น ตรงกันข้าม ถ้าท่านเลือกแปลในเรื่องที่อยู่ในความสนใจของพวกเขา แม้ความสามารถในการแปลของท่านในระยะแรก ๆ จะด้อยไปบ้างผลงานของท่านจะเป็นที่ต้อนรับของวัยรุ่นอย่างอบอุ่นแน่นอน การทราบความสนใจเกี่ยวกับการอ่านของวัยรุ่น จึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้ท่านตัดสินใจว่าจะเลือกแปลหนังสือเล่มใดจึงจะถูกใจวัยรุ่น

3. **รักการแปลหนังสือ** งานแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่นก็เหมือนงานอื่น ๆ ที่มีอุปสรรคชวนให้ท้อถอย และล้มเลิกกลางคัน ความรักการแปลจะเป็นเสมือนเกราะคุ้มครองท่านจากอุปสรรคทั้งมวล ท่านจะแปลต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งตราบดีที่ท่านทำงานนั้นด้วยใจรัก ตัวอักษรทุกตัวที่ท่านบรรจงแปลด้อยค่าทุกคำที่กลั่นกรองแล้วอย่างประณีตจะเป็นตัวแทนความรักการแปลของท่านที่มอบให้วัยรุ่นผู้เป็นที่รักของท่าน ช่วงระยะเวลาการเป็นนักแปลของท่านจะยาวนาน สามารถผลิตผลงานออกสู่บรรณพิภพอย่างเพียบพร้อมด้วยคุณภาพและปริมาณสมปรารถนา

4. **มีประสบการณ์** ประสบการณ์ในที่นี้หมายถึงหลายนัยด้วยกัน ได้แก่ ประสบการณ์ในการแปลภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย อันเป็นประสบการณ์สะสมที่เคยเรียนมาจากครูอาจารย์ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ประสบการณ์ในการใช้ภาษาต่างประเทศนั้น ๆ ด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่งผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานกับชาวต่างประเทศหรือเคยไปเที่ยวหรือไปอยู่ในต่างประเทศที่ใช้ภาษาที่ท่านกำลังจะแปลเป็นภาษาไทย ก็จะช่วยให้การแปลเป็นไปอย่างราบรื่นและเข้าถึงต้นฉบับได้มากขึ้น ประสบการณ์อันสืบเนื่องจากข้อที่สองนี้ ก็คือความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ลักษณะภูมิศาสตร์ นิสัยใจคอของชนในชาติ อัตราการแลกเปลี่ยนเงินตรา พืชพันธุ์ในชาติ ดอกไม้ประจำชาติ สินค้าเข้า สินค้าออก เหล่านี้เป็นต้น ประสบการณ์ทั้งสามประการดังกล่าว หากผู้แปลไม่มีประสบการณ์ตรง ก็คงจะต้องขวนขวายหาประสบการณ์ทางอ้อม ด้วยการคบหากับชนชาตินั้น ๆ หากความรู้ทุกประการที่เกี่ยวกับชนชาติที่ท่านกำลังจะแปลหนังสือจากภาษาของเขามาสู่ภาษาไทยจะด้วยการอ่านหนังสือ ดูภาพยนตร์ เทปโทรทัศน์ หรือโทรทัศน์ ฟังวิทยุ การปาฐกถา ขมนิทรรศการ วิธีหนึ่งวิธีใด หรือหลาย ๆ วิธีรวมกันก็ได้ ก็จะทำให้ท่านสามารถทดแทนประสบการณ์ตรงที่ขาดไปในส่วนนั้นได้ และแปลทั้งนวนิยายและสารคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. **มีจินตนาการ** ผู้แปลที่ขาดจินตนาการ จะแปลนวนิยายอันเต็มไปด้วยจินตนาการของผู้เขียนได้ยากยิ่ง ผู้แปลจะต้องตามให้ทันจินตนาการของผู้เขียนทุกแง่มุมและทุกตัวอักษร ไมเช่นนั้น จะเกิดความผิดพลาดขึ้นอย่างแน่นอน และเมื่อท่านเข้าถึงจินตนาการของผู้เขียนและอยู่เคียงคู่กับเขาต่อไป การแปลของท่านก็จะบรรลุเป้าหมายได้อย่างงดงาม สำหรับการแปลสารคดี ต้องการจินตนาการมากเช่นกัน เช่นการแปลสารคดีท่องเที่ยว แม้ท่านจะเคยมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับสถานที่นั้นมาแล้ว แต่แง่มุมในการมองของนักเขียนที่มองต่างกันกับท่าน ท่านก็ต้องใช้จินตนาการติดตามแง่มุมเหล่านั้น ยิ่งถ้าจะมีการให้ความถึงประวัติความเป็นมาหรือนิยายปรัมปราด้วยแล้ว ก็ยิ่งจำเป็นที่นักแปลจะต้องมีคุณสมบัติด้านจินตนาการนี้

6. **มีความทันสมัยอยู่เสมอ** ความทันสมัยของนักแปล เป็นเรื่องสำคัญมาก โดยเฉพาะนวนิยาย หนังสือที่ตกเข้ามาในเมืองไทยใหม่ ๆ ถ้านักแปลท่านใดทราบเข้าไป จะลงมือแปลทีหลังผู้อื่น และเมื่อกำลังแปล มีผลงานแปลนั้นออกมาสู่ตลาดแล้ว ผู้แปลทีหลังก็ต้องสละผลงานของตนไปอย่างเสียใจ อนึ่ง ในการแปลหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ จะมีการแบ่งกันแปล ยิ่งจะทำให้งานแปลหนังสือเล่มนี้ สำเร็จรวดเร็วขึ้นไปอีก นักแปลที่อยู่ในโลกแห่งการแข่งขันเช่นนี้ จึงจะต้องเป็นผู้ทันสมัย จึงจะสามารถดำรงตนอยู่ได้ หนังสือสารคดีล้ำสมัยได้ง่ายกว่านวนิยาย นักแปลจะต้องฉับไวเป็นทวีคูณ ตัวอย่างที่เห็นได้ง่าย เช่นเรื่องดาวหางฮัลเลย์ ผู้แปลก่อนท่านนั้นจึงครองตลาดได้

7. **รักการอ่าน** นักแปลจะต้องเป็นนักอ่าน เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางรอบด้าน¹ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเลือกหนังสือมาแปล ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างมากมาย เล่มแล้วเล่มเล่า บางทีอาจจะอ่านอยู่เป็นสิบ ๆ เล่ม แต่ยังไม่มียังหนังสือที่เหมาะสมแก่การแปลสำหรับวัยรุ่นเลย ถ้าท่านเห็นการอ่านเพื่อเลือกหนังสือ เป็นงานที่น่าเบื่อหน่าย ท่านคงจะเป็นนักแปลได้ยาก เพราะสิ่งนี้เป็นงานประจำที่นักแปลพึงปฏิบัติกระทำอยู่เป็นกิจวัตร แต่ท่านที่รักการอ่าน แม้จะไม่มียังหนังสือที่เหมาะสมแก่การแปลก็ยังได้รับความพอใจในการอ่านหนังสือต่างประเทศเหล่านั้น ก็จะทำให้ยังคงค้นหา “เพชรในตม” อยู่ต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง นักแปลที่เลือกเฟ้นน้อย และแปลทุกเล่มที่อ่านโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมใด ๆ เท่ากับถูกผู้อ่านว่าแปลอะไรมาให้อ่าน ก็อ่านทั้งสิ้น ผู้แปลควรจะซื้อสัตย์ต่อผู้อ่าน และมีความปรารถนาดีต่อวัยรุ่น ผลงานแปลของท่านจึงจะได้รับ การต้อนรับจากพวกเขาตลอดไป จึงขอให้ให้นักแปลจงอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ และเลือกแปลหนังสือที่ดีที่สุดสำหรับวัยรุ่นของเราเท่านั้น

8. **มีความรู้** นักแปลที่จะแปลเรื่องใด โดยเฉพาะการแปลหนังสือสารคดีสำหรับวัยรุ่น จะต้องมีความรู้ในสิ่งที่ตนกำลังจะแปลอย่างเพียงพอ² ถ้ามีความรู้ไม่เพียงพอที่จะแปล ก็ต้องขวนขวายทุกวิถีทางที่จะให้รู้ได้เพื่อความถูกต้องแน่นอนของหนังสือเล่มนั้น ในหนังสือบันเทิงคดี นิทานหรือร้อยกรอง หากมีเรื่องใดที่ผู้แปลยังไม่มีความรู้ดีพอ ก็จะต้องหาความรู้ก่อนจะแปลเช่นกัน แม้จะไม่เคยทราบมาก่อน แต่เมื่อลงมือแปลจะต้องมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ แล้วอย่างถ่องแท้ จึงจะแปลได้

9. **มีความจำดี** ความจำจะช่วยท่านเวลาที่ใช้ในการแปลเป็นอันมาก ถ้านักแปลจำศัพท์ยาก ๆ ว่าแปลเป็นไทยว่าอย่างไร ก็ไม่ต้องเปิดพจนานุกรมภาษานั้นเป็นภาษาไทยอยู่เรื่อยไป ท่านนั้นยังไม่สู้กระไรนัก แต่นักแปลบางท่านเพิ่งเปิดดูคำศัพท์คำนั้นไปเมื่อสักครู่นี้เอง เมื่อมาพบคำศัพท์นั้นอีก กลับนึกไม่ออกจะต้องเปิดดูคำศัพท์นั้นใหม่อีกครั้งเช่นนี้ทำให้เสียเวลามาก อีกประการหนึ่ง ในการแปลนวนิยาย การเรียกชื่อตัวละคร เนื่องจากบางชื่ออาจเรียก

¹ ปธานี บานชื่น “การแปล” วารสารอักษรศาสตร์จุฬา 11 :55 กรกฎาคม 2522

² ด.

³ สมทอง ณ นคร “คุยกันเรื่องแปล” วารสารอักษรศาสตร์จุฬา 11 :37 กรกฎาคม 2522

ได้มากกว่าหนึ่งคำ เมื่อแปลไปได้ส่วนหนึ่ง ถ้าจำไม่ได้ว่าเคยตกลงเรียกตัวละครตัวนั้นว่าอย่างไร อาจจะเรียกเป็น
อย่างอื่น ตัวละครตัวเดียว จึงมีมากกว่าหนึ่งชื่อ ผู้อ่านอาจเกิดความสับสนได้ หรือถ้าผู้แปลเกิดความไม่แน่ใจต้องพลิก
ไปดูว่าตอนต้นเรื่องเขียนไว้ว่าอย่างไร จำไม่ได้ว่าเคยเรียกไว้ตรงไหนก็จะต้องเสียเวลาเป็นอันมาก หรือบางครั้ง
ลำดับญาติไปเรียบร้อยแล้ว ตัวละครคนนั้นจะเป็นอา ภายหลังเกิดจำไม่ได้ เรียกใหม่ว่าลุง เช่นนี้ก็ทำให้ผิดจาก
ความเป็นจริงไปได้ ส่วนการแปลสารคดี ผู้แปลจะต้องพึงศรัทธาบัญญัติ การสะกดคำจะต้องแม่นยำมาก เพื่อว่า
นำไปอ้างอิงภายหลังได้อย่างไม่ผิดพลาด การแปลชื่อเฉพาะทั้งหลายในสารคดี หากขาดความแม่นยำก็จะประสบปัญหา
เช่นเดียวกัน ความจำจึงช่วยผู้ที่เป็นนักแปลได้มากอย่างคาดไม่ถึง

10. มีความคิดอย่างฉลาด ในการแปลสารคดีเรื่องนี้มีประโยชน์นับตั้งแต่การเลือกเรื่อง การใช้คำใน
ภาษาไทยให้มีความหมายเท่ากับคำในภาษาเดิม ตลอดจนการใช้อุปมาอุปไมยตามความนิยมในภาษาไทย สำหรับการ
แปลนวนิยาย นักแปลที่มีความคิดอย่างฉลาด นอกจากจะตามให้ทันความคิดของผู้เขียนต้นฉบับเดิมแล้ว ยังต้อง
ใช้แก้ปัญหาเมื่อเกิดความติดขัดในการแปลขึ้น เพื่อว่าจะได้จัดปัญหานั้นให้หมดไป หรือผ่อนปรนให้เบาบางลงได้
อย่างฉลาด แขนงเขียนจนผู้อ่านไม่รู้สึกละเลยว่าเป็นเช่นนั้นก็ด้วยความคิดอันชาญฉลาดในการแก้ปัญหาของผู้แปล
โดยแท้

11. มีความฉลาดในการใช้ภาษา นักแปลจะต้องมีความรอบรู้อย่างลึกซึ้งสองภาษา¹ คือภาษาต่าง-
ประเทศของต้นฉบับเดิมและภาษาไทยที่กำลังจะเรียบเรียงให้ไพเราะ สละสลวย ประณีตเพื่อผู้อ่าน ภาษาทั้งสองนี้มีความ
แตกต่างกันทั้งในด้านโครงสร้าง รูปแบบและพื้นฐานด้านอื่น ๆ ทำอย่างไรจึงจะสามารถแปลออกมาเป็นภาษาไทย
ที่อ่านแล้วไม่สะดุดหูเลี้ยวกำลังอ่านเรื่องแปลอยู่ ผู้แปลจึงต้องมีความสามารถในทางภาษาอย่างแท้จริงจึงจะทำได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

12. มีเอกลักษณ์ของตนเอง นักแปลมีความเป็นตัวของตัวเองที่แสดงออกได้หลายแบบ เพื่อเป็นเอกลักษณ์
ของตน บางท่านอาจสังเกตได้จากลีลาการแปล บางท่านอาจเห็นได้จากการเลือกเรื่องของนวนิยายและประเภทของ
สารคดี บางท่านอาจเห็นได้จากภาษาไทยที่ใช้เป็นต้น เอกลักษณ์ของนักแปลบางท่านชัดเจนมาก จนกระทั่งผู้อ่าน
สามารถบอกได้ว่าเป็นงานแปลของผู้ใดทั้ง ๆ ที่ยังไม่ได้อ่านชื่อผู้แปลเลย ยิ่งแปลนานไปเท่าใด เอกลักษณ์นี้จะเด่นชัดขึ้น
ไม่มีใครเหมือนและไม่เหมือนใคร

13. มีความขยันหมั่นเพียร ความขยันหมั่นเพียรจะช่วยให้นักแปลทำงานได้ลุล่วงสมปรารถนา ขยันทำไปวัน
ละเล็กละน้อยอย่างสม่ำเสมอ ไม่ช้าวันหนึ่งสื่อนานหลายร้อยหน้าก็จะสำเร็จออกมาเป็นหนังสือภาษาไทยที่วัยรุ่นจะอ่านได้
อย่างพอใจ เมื่อทำงานสำเร็จไปหนึ่งเล่มก็เริ่มจับงานใหม่ เช่นนี้เรื่อยไปโดยไม่หยุดยั้ง นักแปลที่ไม่ขยัน เมื่อแปลไปหนึ่ง
เล่ม ก็หายไปจากวงการ กว่าจะกลับมาแปลอีกครั้ง ผู้อ่านก็ลืมท่านไปแล้ว ข้อนี้นจะเป็นข้อเสียเปรียบเป็นอันมาก นักแปลที่อยู่ใน
ความทรงจำของผู้อ่านตลอดไป ก็คือผู้ที่มีผลงานออกมาอย่างสม่ำเสมอ ทะยอยมาเช่นเดียวกับคลื่นที่ซัดทะยอยสู่ฝั่ง
ผู้อ่านจะไม่ลืมผู้แปล เช่นเดียวกับหาดที่ไม่ลืมคลื่นและจะคงอยู่คู่กันตราบนิจรันตร

14. มีความอดทน ผู้แปลมีปัญหาหลายประการที่ต้องใช้ความอดทน นับตั้งแต่ความอดทนในการเปิดศัพท์
ที่ไม่ทราบความหมายจากพจนานุกรมคำแล้วคำเล่าทั้งนวนิยายและสารคดี อดทนต่อนักอ่านไม่นิยมอ่านนวนิยาย
ฉบับแปล นอกจากจำเป็นจริง ๆ ไปจนถึงความอดทนต่อการวิจารณ์อย่างไม่เป็นธรรมจากนักวิจารณ์งานแปลของ
ท่าน ทั้ง ๆ ที่ผู้วิจารณ์ยังไม่เคยอ่านต้นฉบับเลย ผู้เขียนอดทนเพื่องานเขียนเพียงใด ผู้แปลอดทนเพื่องานแปลเป็นทวีคูณ

¹ สมทรง ณ นคร “คุยกันเรื่องแปล” วารสารอักษรศาสตร์จุฬาฯ 11 : 36 - 37 กรกฎาคม 2522

ผู้แปลที่ขาดความอดทน คงจะลาบรรณโลกไปในเวลาอันไม่ช้านี้เอง ท่านจึงต้องอดทนต่ออุปสรรคทุกประการ แล้วท่านจะเป็นผู้ชนะในที่สุด

15. มีความกล้าแปล ความกล้าแปล จะส่งผู้แปลออกสู่สายตาของผู้อ่าน ไม่ว่าท่านจะมีคุณสมบัติพร้อมมูล อย่างอื่นเพียงใดตราบเท่าที่ท่านยังไม่กล้าแปล ผลงานของท่านก็จะไม่ปรากฏออกมา แล้วท่านจะเป็นนักแปลได้อย่างไร ไม่มีงานแปลของผู้ใดจะสมบูรณ์จนไม่มีที่ติ ไม่มีงานแปลเล่มใดที่ผู้แปลถูกใจร้อยเปอร์เซ็นต์ งานทุกอย่างต้องการการปรับปรุงแก้ไข อาจแก้ไขในการพิมพ์ครั้งต่อไป หรือแก้ไขงานแปลเล่มต่อไปก็ได้ จงกล้าแปลและเตรียมพร้อมที่จะรับผลสะท้อนจากการแปลนั้น ไม่ว่าจะดีหรือไม่ก็ตามและจงเผชิญหน้ากับสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างกล้าหาญ

16. มีอารมณ์อ่อนไหว จิตใจละเอียดอ่อน คุณสมบัติข้อนี้สำหรับนักแปลนวนิยายโดยเฉพาะ ผู้แปลจะต้องมีอารมณ์อ่อนไหวและจิตใจละเอียดอ่อน เพื่อให้เข้าถึงจิตใจของผู้เขียนและตัวละครในเรื่องอย่างนุ่มนวล คุณเดียวกับเครื่องส่งและเครื่องรับวิทยุที่ปรับให้เข้ากันได้อย่างเหมาะสม งานแปลจึงจะออกมาได้อย่างสวยงามเป็นที่ยอมรับของผู้อ่าน

17. จำเรื่องราวเมื่อยังเป็นวัยรุ่นได้อย่างชัดเจน การเข้าถึงตัวละครวัยรุ่นในเรื่องราวกับผู้แปลเป็นตัวละครนั้น ๆ เอง เอาใจวัยรุ่นมาใส่ใจผู้แปลได้สนิทสนม จะต้องอาศัยการจดจำเรื่องราวในวัยรุ่นอย่างชัดเจน ไม่ว่าการกระทำ คำพูด ความนึกคิด และสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับวัยรุ่น ความเข้าใจนั้นจะสะท้อนมาให้เห็นในงานแปลของท่าน คุณสมบัติข้อนี้จำเป็นสำหรับนักแปลนวนิยายมากกว่านักแปลสารคดี

คุณสมบัติของนักแปลเหล่านี้ เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องสร้างขึ้นให้เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของท่านให้จงได้ ไม่ว่าจะใช้เวลานานเท่าใดก็ตาม และเมื่อมีคุณสมบัติเหล่านั้นแล้ว ควรปรับปรุงให้มีคุณภาพสูงขึ้นอยู่เสมอโดยไม่หยุดยั้งเช่นนี้ จะสะท้อนสู่งานแปลของท่าน ทำให้งานแปลมีคุณภาพสูงขึ้น ๆ และอยู่ในความนิยมของวัยรุ่นตลอดไป

ประเภทของหนังสือแปลสำหรับวัยรุ่น

ประเภทของหนังสือแปลสำหรับวัยรุ่น เป็นไปในทำนองเดียวกับประเภทของหนังสือสำหรับวัยรุ่น ที่กล่าวไว้ในบทที่ 4 คือ สารคดี บันเทิงคดี นิทานและร้อยกรอง ซึ่งอยู่ในความสนใจอ่านของวัยรุ่นในระดับมาก

ดังนั้นในการแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น จึงจะแบ่งออกเป็น 4 เรื่องตามประเภทของหนังสือที่กล่าวแล้วข้างต้น คือ

1. การแปลสารคดี
2. การแปลบันเทิงคดี
 - 2.1 การแปลนวนิยาย
 - 2.2 การแปลเรื่องสั้น
3. การแปลนิทาน
4. การแปลร้อยกรอง

หนังสือแปลสำหรับเยาวชนในปัจจุบัน

หนังสือแปลสำหรับเยาวชนในปัจจุบัน มีลักษณะเช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 ที่จะกล่าวเพิ่มเติมก็คือ หนังสือที่กล่าวแล้วนั้นเป็นหนังสือแปล 333 เรื่อง เป็นนวนิยายแปล 291 เรื่อง สารคดี 38 เรื่อง และร้อยกรอง 4 เรื่อง¹ หนังสือแปลจึงน้อยกว่าหนังสือที่เขียนเป็นภาษาไทยอย่างเห็นได้ชัด

ลิขสิทธิ์^{2,3}

ลิขสิทธิ์เป็นสิทธิทางวรรณกรรมและศิลปกรรมซึ่งผู้เป็นต้นประพันธ์ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย⁴ เป็นทรัพย์สินในทางปัญญาอย่างหนึ่ง แต่ลิขสิทธิ์เป็นทรัพย์สินที่แตกต่างจากทรัพย์สินอย่างอื่นในประการสำคัญคือมีอายุจำกัด เมื่อ พ.ศ. 2437 มีประกาศของหอพระสมุดวชิรญาณ (หอสมุดแห่งชาติปัจจุบัน) ห้ามผู้ใดนำเรื่องต่าง ๆ ที่ลงพิมพ์ในหนังสือวชิรญาณวิเศษไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมสัมปาทกสภา นับเป็นการให้ความคุ้มครองเฉพาะหนังสือดังกล่าวเท่านั้น ครั้น พ.ศ. 2444 จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ ร.ศ. 120 และแก้ไขเมื่อ พ.ศ. 2457 แต่กฎหมายทั้งสองฉบับนี้คุ้มครองลิขสิทธิ์เฉพาะในงานวรรณกรรมเท่านั้น ในพ.ศ. 2474 มีการยกเลิกกฎหมายทั้งสองฉบับนี้และขยายการคุ้มครองไปถึงงานศิลปกรรม งานในแผนกวิทยาศาสตร์และงานต่างประเทศด้วย พ.ศ. 2521 มีการปรับปรุงกฎหมายเดิมให้ทันสมัย กลายเป็นพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 ซึ่งยังคงใช้จนถึงปัจจุบัน ใจความสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้กล่าวถึงลิขสิทธิ์ว่า เป็นลิขสิทธิ์แต่ผู้เดียวในการกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำขึ้น โดยความคิดริเริ่มของตนเองและเป็นงานประเภทต่าง ๆ ดังนี้ คือ วรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ งานแพร่เสียงแพร่ภาพ และงานอื่นใดอันเป็นงานในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์และแผนกศิลป์

เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิตามกฎหมายที่จะกระทำการดังต่อไปนี้

1. ทำซ้ำ หมายถึงการคัดลอก เลียนแบบ ทำสำเนา ทำแม่พิมพ์ บันทึกเสียง บันทึกภาพ เป็นต้น
2. นำออกโฆษณา หมายถึงการทำให้ปรากฏต่อสาธารณชนโดยการแสดง การบรรยาย หรือการทำให้ปรากฏด้วยเสียงหรือภาพ เป็นต้น
3. ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น
4. อนุญาตให้ผู้อื่นไปทำซ้ำได้ ดัดแปลงได้ นำออกโฆษณาได้ และการอนุญาตจะมีเงื่อนไขหรือไม่มีเงื่อนไขก็ได้

สำหรับอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์นั้น โดยทั่วไปจะมีอยู่ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์และมีอยู่ต่อไปอีกเป็นเวลาห้าสิบปี นับตั้งแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย ถ้าเป็นงานที่มีผู้สร้างสรรค์ร่วม จะมีอายุของการคุ้มครองต่อไปอีกเป็นเวลาห้าสิบปี นับตั้งแต่ผู้สร้างสรรค์คนสุดท้ายถึงแก่ความตาย ตลอดเวลาดังกล่าว ถ้ามีบุคคลใดกระทำการที่กฎหมายให้สิทธิแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ แต่ผู้เดียวกระทำได้ โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของ ก็ถือว่าผู้นั้นละเมิดลิขสิทธิ์ ผล

¹ ศาสตราจารย์ ดร. ชูโต กล่อมจิตต์ พลายเวช และกานต์มณี ศักดิ์เจริญ “สรุปการวิจัยเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเยาวชน” วารสารห้องสมุด 29 : 56 เมษายน-มิถุนายน 2528

² คณิศ ภาณุไชย “การใช้ลิขสิทธิ์ต่างประเทศในประเทศไทย” ลิขสิทธิ์ 10 : 4 + กรกฎาคม 2527

³ ไชยยศ เทมะธัชตะ “กฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์” ลิขสิทธิ์ 3-7, 15 + พฤษภาคม 2530

⁴ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หน้า 712

ของการละเมิดจะมีโทษทั้งทางอาญา สามารถนำตัวมาฟ้องลงโทษ จำคุกหรือปรับ และมีโทษทางแพ่ง คือจะต้องรับผิดชอบกับผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์โดยชดใช้เป็นค่าเสียหาย

นอกจากมีการคุ้มครองลิขสิทธิ์ของคนในชาติหรือบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศของตนแล้วยังมีการให้ความคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ของประเทศอื่นอีกด้วย โดยประเทศต่าง ๆ ร่วมมือในการคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างกันในรูปแบบของอนุสัญญาระหว่างประเทศ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2521 ได้บัญญัติเรื่อง ลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศไว้ว่า เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมายของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วยและกฎหมายของประเทศเหล่านั้นก็ให้ความคุ้มครองแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของภาคีอื่น ๆ แห่งอนุสัญญาดังกล่าว หรืองานอันมีลิขสิทธิ์ขององค์การระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยร่วมเป็นสมาชิกอยู่ด้วย ย่อมได้รับความคุ้มครองเช่นกัน ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาซึ่งประเทศไทยตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ พ.ศ. 2526 ขึ้นและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2526 เป็นต้นไป

หนังสือทุกเล่มไม่ว่าเป็นหนังสือสารคดี บันเทิงคดี นิทานหรือร้อยกรอง ตลอดจนภาพประกอบที่มีอยู่ในหนังสือเล่มนั้น ล้วนมีลิขสิทธิ์ทั้งสิ้น การนำหนังสือเล่มหนึ่งเล่มใดมาแปลจะต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อนเสมอ ถ้าผู้ใดสนใจจะเสนอแปลหนังสือกับโครงการจัดแปลหนังสือ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีข้อกำหนดว่า¹ จะต้องแปลเกี่ยวกับ 10 สาขาต่อไปนี้คือ วิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์การแพทย์ วิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช เกษตรศาสตร์และชีววิทยา วิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยา ผู้แปลจะต้องทำรายละเอียดต่อไปนี้ให้พิจารณา คือ¹

1. ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์และจำนวนหน้า ตลอดจนเนื้อเรื่องย่อเป็นภาษาไทยของหนังสือที่จะแปล

2. คุณวุฒิและประสบการณ์ด้านการแปลของผู้แปลกับผู้ตรวจและขัดเกลาภาษาตลอดจนหมายเลขโทรศัพท์หรือสถานที่ติดต่อได้สะดวก

3. ส่งต้นฉบับหนังสือที่จะแปลและแจ้งลักษณะ ประเภทและจำนวนผู้ใช้หนังสือเท่าที่คาดหมายได้

เมื่ออนุกรรมการจัดแปลฯ อนุมัติให้จัดแปลได้แล้ว กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ของสำนักงานจะมีหนังสือแจ้งให้ผู้แปลและสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้องทราบ

การดำเนินการเกี่ยวกับลิขสิทธิ์หนังสือแปล สำนักงานฯ จะรับผิดชอบในการติดต่อขอหรือซื้อลิขสิทธิ์หนังสือแปลและผู้แปลจะเริ่มจัดแปลหนังสือได้ต่อเมื่อสำนักงานฯ ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว² และเมื่อแปลแล้วสำนักงานฯ จะเป็นผู้จ่ายค่าลิขสิทธิ์ให้ผู้แปลแต่ผู้แปลจะต้องยกลิขสิทธิ์ในการแปลให้แก่สำนักงานฯ³ สำหรับสำนักพิมพ์เอกชนมักจะเลียนแบบระเบียบที่ทางราชการปฏิบัติอยู่ แต่อาจแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย เช่น บางสำนักพิมพ์อาจกำหนดไว้ว่า⁴ ถ้าเป็นหนังสือสารานุกรม สำนักพิมพ์จะติดต่อโดยตรงกับสำนักพิมพ์ที่เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ถ้าหากเป็นหนังสือวิชาการหรือหนังสือทั่วไป ผู้แปลหรือสถาบันจะเป็นผู้ติดต่อขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เอง การที่สำนักพิมพ์จะ

¹โครงการจัดแปลหนังสือ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ วิธีเสนอและดำเนินการจัดแปล หน้า 1-2

² ด. หน้า 2

³ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการจ่ายเงินตอบแทนผู้แปลหนังสือพ.ศ. 2529 หน้า 2

⁴อนุช อภาภิรม บรณานิการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด จดหมายถึงมุล อดิตการ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2531

รับพิมพ์ก็ต่อเมื่อมีการขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เรียบร้อยแล้ว ถ้าเจ้าของลิขสิทธิ์หนังสือที่ต้องการแปลอยู่ในประเทศไทย ผู้แปลจะต้องเป็นผู้ติดต่อเอง ส่วนเรื่องภาพประกอบนั้น บางครั้งเจ้าของลิขสิทธิ์คนเดียวกันเป็นทั้งเจ้าของลิขสิทธิ์เรื่องและภาพประกอบ แต่บางครั้งเป็นคนละคนกัน การนำภาพประกอบในเล่มมาใช้ด้วยหรือไม่อยู่ที่สัญญา ถ้าผู้ขอลิขสิทธิ์ต้องการให้รวมอยู่ด้วย ก็สามารถระบุไว้อย่างเด่นชัดในสัญญา การแปลคำอธิบายภาพประกอบหรือไม่นั้น อยู่ในดุลยพินิจของผู้แปล ถ้าหากผู้ที่จะใช้หนังสือแปลเล่มนั้นไม่สันทนต์ในภาษาต่างประเทศก็ต้องแปลจึงจะได้ประโยชน์

สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับลิขสิทธิ์หนังสือแปลกับประเทศสหรัฐอเมริกา¹ มีข้อแนะนำว่า¹ ควรทำในนามสำนักพิมพ์หรือสถาบันจะสะดวกกว่า ในหนังสือแต่ละเล่มจะระบุที่อยู่ติดต่อได้ของเจ้าของลิขสิทธิ์ไว้เรียบร้อยแล้ว ในกรณีที่ผู้แปลเป็นผู้ขอลิขสิทธิ์เอง จะต้องระบุว่าสำนักพิมพ์ใดจะเป็นผู้จัดพิมพ์หนังสือแปลเล่มนั้น ปีที่จะจัดพิมพ์เรียบร้อยแล้วและจำนวนเล่มที่จะพิมพ์ด้วย ถ้าต้องการภาพประกอบด้วยก็ให้ระบุในจดหมายติดต่อกับเจ้าของลิขสิทธิ์บ้าง สำหรับคำอธิบายภาพนั้นควรแปลไปตามนั้นโดยไม่ดัดแปลง ส่วนการดำเนินการเกี่ยวกับลิขสิทธิ์หนังสือแปลในประเทศไทยนั้น ให้ผู้แปลเป็นผู้ติดต่อโดยตรงกับเจ้าของลิขสิทธิ์ สำหรับในเรื่องอื่น ๆ เป็นไปเช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น²

¹สจันต์ พลพัชชพิจารณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ลมุล รัตตากร เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่แผนกวัฒนธรรณ โครงการหนังสือแปล สำนักข่าวสารอเมอริกัณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2531

²ผ่องพรรณ ธันณภูษิต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ลมุล รัตตากร เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่แผนกห้องสมุด บัณฑิตยเคาน์ซิล กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2531

9

การแปลสารคดีสำหรับวัยรุ่น

หนังสือสารคดีภาษาต่างประเทศที่จะนำมาแปล ควรมีลักษณะ 3 ประการดังกล่าวมาแล้วในบทที่ 5 คือ

1. เรื่องที่จะแปลจะต้องเป็นเรื่องจริง
2. เรื่องที่จะแปลจะต้องเป็นที่พอใจของผู้อ่าน
3. เรื่องที่จะแปลจะต้องมีความสำคัญต่อผู้อ่าน

คืออธิบายถึงเหตุผลทั้งสามประการนี้ เช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 5

สารคดีสำหรับวัยรุ่นที่จะนำมาแปลมี 3 ชนิด คือ

1. สารคดีทั่วไป
2. สารคดีชีวประวัติ
3. สารคดีท่องเที่ยว

1. **สารคดีทั่วไป** ได้แก่ สารคดีที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลินแก่วัยรุ่นในเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของวัยรุ่นดังกล่าวมาแล้วในหน้า 50 ตัวอย่างของหนังสือประเภทเหล่านี้ ได้แก่ตัวอย่างข้างล่างนี้ ซึ่งบางเล่มผู้แปลจะแปลสำหรับวัยรุ่นโดยตรงแต่บางเล่มผู้แปลไม่เจาะจงจะเขียนสำหรับวัยรุ่น แต่เป็นหนังสือที่อยู่ในความสนใจของวัยรุ่นและพิจารณาแล้วว่าเหมาะสมกับวัยรุ่น จึงขอยกตัวอย่างมา ณ ที่นี้ดังนี้

เรื่องเกี่ยวกับ	ชื่อเรื่อง	เรื่องย่อ
1. ความรู้รอบตัว	ผ้าโลกสีกลับอียิปต์ยุคใหม่	การผจญภัยในอียิปต์ ให้สาระน่ารู้เกี่ยวกับปิรามิด มัมมี่ หมอผีและโลกสีกลับแห่งอาณาจักรอียิปต์
2. ศาสนา	สิทธิธรรมะ	แสดงถึงบทบาทต่าง ๆ ของมนุษย์ ปัญหามูลฐานของอิตตา ลัทธิพราหมณ์ การบำเพ็ญพรตและพุทธศาสตร์
3. วัฒนธรรม	งานเทศกาลในเอเชีย	การจัดงานเทศกาลที่สำคัญของประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย ในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรม
4. การปฏิบัติตนเอง ของวัยรุ่นในประเทศ	สร้างพลังสู่ความสำเร็จ	กล่าวถึงปัญหาและวิธีการต่าง ๆ ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาเพื่อความสำเร็จในการดำรงชีวิต
5. สังคมศาสตร์	โครงสร้างสังคมของ ชาวนาไทย	สภาพสังคมชนบทในภาคเหนือของไทยในด้านสภาพครอบครัว โครงสร้างทางสังคมและขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมสืบเชื้อต่ประการ
6. ภาษา	สนุกกับคำจีน	แสดงให้เห็นตัวอักษรพื้นฐานของจีนที่สามารถนำมาประกอบเป็นตัวอักษรใหม่ที่มีความหมายใหม่ มีภาพการ์ตูนประกอบ
7. วรรณคดี	กามนิคฉบับสมบูรณ์	ผู้แต่งได้ผูกเรื่องขึ้นและอธิบายธรรมตามแนวพุทธศาสนา เป็นวรรณกรรมที่มีสำนวนแปลอันประณีต
8. วิทยาศาสตร์	ฟิสิกส์เพื่อความเพลิดเพลิน	อธิบายเรื่องจริงและปรากฏการณ์ต่างๆ ทางฟิสิกส์
9. ความก้าวหน้าทาง วิทยาศาสตร์	คอมพิวเตอร์ ความหวัง หรือหายนะ	กล่าวถึงผลกระทบของคอมพิวเตอร์ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ก้าวหน้าและทันสมัย
10. การแพทย์	ว่านทางจระเข้ดำรับ แพทย์จีน	กล่าวถึงคุณค่าของว่านทางจระเข้ในด้านการรักษาโรค ตลอดจนการปลูกและการดูแลรักษา
11. เกษตรกรรม	นมและผลิตภัณฑ์นม	เรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับการใช้นม ผลิตภัณฑ์นมในรูปแบบต่าง ๆ แนวทางเพื่อนำอาหารนมไปสู่แหล่งที่ต้องการ ตลอดจนวิธีการผลิตและประโยชน์ของนม
12. ธุรกิจการค้า	คู่มือเจ้าของกิจการ	แนะนำใหู้จักการเริ่มงานในฐานะเป็นผู้ประกอบการ การดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องและทางขยายกิจการ
13. อุตสาหกรรม	เมดิอินเจแปน	ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบการธุรกิจและอุตสาหกรรม แนวทางการต่อสู้และปรัชญาการดำเนินชีวิตของนายอาคิโอะ โมริตะ ประธานบริษัทโซนี่

เรื่องเกี่ยวกับ	ชื่อเรื่อง	เรื่องย่อ
14. ศิลปะ	การทำภาพยนตร์การ์ตูน	รวบรวมประวัติและวิธีการสร้างภาพยนตร์การ์ตูนอย่างละเอียด พร้อมภาพประกอบ
15. วิธีทำสิ่งของต่าง ๆ	การทำเครื่องดนตรี	กล่าวถึงการทำเครื่องดนตรีจากวัสดุที่หาได้ในครัวเรือน เช่น ขวด ไม้ กระดาษ กระบอง
16. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	ความสุขกับการถ่ายภาพ	ให้ความรู้เกี่ยวกับการสื่อความรู้สึก ความหมายบนใบหน้า เครื่องมืออุปกรณ์และเทคนิคการถ่ายภาพบุคคลในโอกาสต่าง ๆ
17. ประวัติศาสตร์	ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น 600 ปี	กล่าวถึงความสัมพันธ์ การติดต่อค้าขาย การเจริญพระราชไมตรีระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงสมัยใกล้ปัจจุบัน
18. พงศาวดาร	หมานชู (จดหมายเหตุพวกหมาน) ของผื่นลั่ว	จดหมายเหตุจีนโบราณ เกี่ยวกับพวกหมาน กล่าวถึงชนเผ่าต่าง ๆ ทางตอนใต้ของจีน สถาปัตยกรรม บ้านเมือง ขนบธรรมเนียมประเพณี และการปกครอง
19. จดหมายเหตุ	จดหมายเหตุลาลูแบร์	กล่าวถึงประเทศสยามในด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี จารีตของชาวสยามตามชั้นบุคคล
20. บันทึกประจำวัน	จดหมายเหตุรายวันของท่านบาดหลวง เดอซัวลี	บันทึกประจำวันของท่านบาดหลวงเดอซัวลีเกี่ยวกับการเดินทางมาเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศสยามของคณะทูตชาวฝรั่งเศส
21. โบราณคดี	ประติมากรรมขอม	กล่าวถึงวัสดุที่ใช้ในการแกะสลักประติมากรรมขอม วิธีแกะสลัก รูปร่างและท่าทางลักษณะทั่วไป และศิลปะขอมแบบต่างๆ

จะเห็นว่า ความสนใจในการอ่านของวัยรุ่นแผ่ขยายไปเกือบทุกสาขาวิชา หากท่านสนใจการแปลสารคดีประเภทใดนอกเหนือไปจากการแปลสารคดีชีวประวัติและสารคดีท่องเที่ยวดังจะกล่าวในตอนต่อไป ที่เห็นว่าวัยรุ่นควรอ่านและมีได้ระบอบอยู่ในความสนใจในการอ่านที่กล่าวมาแล้วนี้ ขอให้ใช้หลักการแปลสารคดีทั่วไปดังจะกล่าวต่อไปนี้ได้ทันที เมื่อเป็นเช่นนี้ หลังจากการเรียนรู้เรื่องการแปลสารคดีทั่วไป สารคดีชีวประวัติและสารคดีท่องเที่ยวแล้ว ท่านสามารถจะแปลสารคดีทุกประเภทที่ต้องการได้

2. **สารคดีชีวประวัติ** ได้แก่สารคดีที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลินแก่วัยรุ่นในเรื่องบุคคลสำคัญและบุคคลผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ มีทั้งที่เป็นชีวประวัติบุคคลคนเดียวในเล่ม และรวมชีวประวัติ ตัวอย่างหนังสือแปลที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่น เช่น **ครุสตีเลียนนามของสหรัฐ** เป็นชีวประวัติของครูสตรีหลายคนในสหรัฐอเมริกา **ยอดนักขาย** เป็นอัตชีวประวัติของผู้ประสบผลสำเร็จในอาชีพการขาย แสดงถึงความอดทนอย่างยอดเยี่ยมในการฝึกฝนตนเองจนประสบความสำเร็จ **วัยเยาว์** เป็นอัตชีวประวัติของนักเขียนผู้มีชื่อเสียง เป็นต้น

3. **สารคดีท่องเที่ยว** ได้แก่สารคดีที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลินแก่วัยรุ่นในการท่องเที่ยว ทำให้วัยรุ่นมีความรู้กว้างขวางในเรื่องของต่างประเทศ แม้จะไม่มีโอกาสได้ไปเที่ยวเอง ก็สามารถหาประสบการณ์ทางอ้อมได้ด้วยการอ่านหนังสือเกี่ยวกับประเทศหรือเมืองเหล่านั้นที่มีผู้แปลเป็นภาษาไทย เช่น เรื่อง **เที่ยวตายในปารีส นิคารากัวหลังการปฏิวัติ เรื่องของชนชาติญี่ปุ่น ทูงวอเตอร์ชิพ และไอร์แลนด์แดนเลือด** เป็นต้น

การแปลหนังสือสารคดี ก่อนลงมือแปลตามขั้นตอนต่าง ๆ ข้างล่างนี้ ควรฝึกแปลสารคดีทั่วไป สารคดีชีวประวัติและสารคดีท่องเที่ยวสั้น ๆ ก่อน เมื่อการแปลอยู่ในระดับดีแล้ว จึงแปลหนังสือสารคดีต่อไป จากความคิดเห็นของนักแปลดังปรากฏรายชื่อในบทที่ 13 โดยใช้แบบสอบถามท้ายบทที่ 13 สรุปได้ว่า ในการแปลหนังสือสารคดีทั่วไป สารคดีชีวประวัติและสารคดีท่องเที่ยวสำหรับวัยรุ่น ควรดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. **การเลือกเรื่อง**¹ การเลือกเรื่องที่จะแปลเป็นปัญหาเบื้องต้นที่ผู้แปลทุกคนจะเผชิญ ทั้ง ๆ ที่เคยพบเห็นและมีให้แปลมากมายในห้องสมุดใหญ่ ๆ และในตลาดหนังสือ แต่การจะแปลเรื่องใดดีนั้นยังเป็นปัญหาย่อยมาก

มีหลักอยู่ 3 ประการ ที่ควรนำมาพิจารณาในการเลือกแปลหนังสือสารคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกเหนือจากการระวังไม่ให้แปลซ้ำกับผู้อื่น²

1.1 **วัยของผู้อ่าน** ผู้แปลควรพิจารณาให้ต้องเห็นว่าสนใจจะแปลหนังสือให้วัยรุ่นระดับใดอ่าน ความสนใจดังกล่าว มักมาจากพื้นฐานที่ว่า ผู้แปลรู้จักมักคุ้นและชอบพอกับวัยรุ่นระดับใดมากที่สุด บางท่านอาจสนใจแปลให้วัยรุ่นระดับประถมปลาย บางท่านอาจสนใจแปลให้วัยรุ่นระดับมัธยมศึกษา ในขณะที่บางท่านสนใจแปลให้วัยรุ่นในระดับอุดมศึกษาอ่าน เมื่อเป็นเช่นนี้ หนังสือสารคดีที่ท่านเลือกแปลย่อมผิดแผกแตกต่างกันออกไป แต่ถ้าในระยะแรก ๆ ผู้แปลยังไม่ตกลงใจหรือยังไม่อาจตกลงใจได้ คงต้องใช้วิธีอ่านหนังสือสารคดีของวัยรุ่นหลาย ๆ ระดับ การที่จะเป็นนักแปลที่ดีได้ ก็ควรจะเป็นนักอ่านที่ดีมาก่อน ทั้งยังเปิดโอกาสให้ได้ใกล้ชิดโดยทางอ้อมกับวัยรุ่นในระดับนั้น ๆ ที่จะเป็นผู้อ่านของท่านอีกต่อไปด้วย บางท่านอาจลองแปลดูหลาย ๆ ระดับ ไม่ช้าก็คงตัดสินใจได้เองว่าวัยรุ่นที่ผู้แปลสนใจมากที่สุดเป็นวัยรุ่นในระดับใด

1.2 **ความสนใจของวัยรุ่น** ในการเลือกแปลสารคดีสำหรับวัยรุ่นควรเลือกแปลเรื่องที่อยู่ในความสนใจของวัยรุ่นระดับนั้น ๆ ตามที่ผู้แปลตกลงใจเลือกแล้ว โดยพิจารณาจากความสนใจของวัยรุ่นและความสนใจในการอ่านของวัยนั้น ๆ ดังกล่าวแล้วในตอนที่ 1

สำหรับความสนใจของวัยรุ่นในเรื่องชีวประวัตินั้น หากวัยรุ่นสนใจอ่านเรื่องประเภทใด ควรแปลชีวประวัติของบุคคลในสาขาวิชานั้น เช่น วัยรุ่นสนใจวิทยาศาสตร์ ควรแปลชีวประวัตินักวิทยาศาสตร์ วัยรุ่นสนใจประวัติศาสตร์ ควรแปลชีวประวัตินักการเมืองและการปกครอง เช่นนี้เป็นต้น การได้อ่านชีวประวัติของบุคคลในสาขาวิชาที่ตนสนใจ ทำให้วัยรุ่นทราบว่า การเดินทางสู่ความเป็นนักวิทยาศาสตร์นักการเมืองและการปกครอง ฯลฯ เหล่านั้น บุคคลสำคัญ ๆ ได้ดำเนินชีวิตของตนอย่างไร มีปรัชญาในการดำเนินชีวิตอย่างไร บุคคลเหล่านั้นประกอบความดีอะไรบ้างจึงมีชีวประวัติเป็นที่ปรากฏ วัยรุ่นผู้นิยมชมชอบคนเก่ง ก็จะได้มีตัวอย่างในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคตเป็นความใฝ่ดีที่ควรสนับสนุนอย่างถึง

¹ ภูมิ รัตตากร การแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น หน้า 4 5

² นิตยสารสันติสาร โลกหนังสือ 4 : 67 กันยายน 2524

1.3 หลักสูตรในสถานการณ์ศึกษา พิจารณาจากหลักสูตรที่วัยรุ่นเรียนอยู่ในระดับต่างๆ ว่า ในหลักสูตรพูดถึงสาขาวิชาใดบ้าง เกี่ยวกับบุคคลสำคัญในต่างประเทศคนใดบ้าง และเกี่ยวกับสถานที่สำคัญๆ และประเทศสำคัญใดบ้าง ผู้แปลสามารถเลือกแปลสารคดีทั่วไป สารคดีชีวประวัติและสารคดีท่องเที่ยวให้เสริมความรู้ที่เรียนมาในหลักสูตรได้ ทั้งยังให้ความสนุกสนานแก่วัยรุ่นและน่าอ่านกว่าตำราเรียนอีกด้วย

1.4 คุณธรรม เรื่องของคุณธรรมเป็นเรื่องที่ควรเน้นหนักในการเลือกเรื่องมาแปล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแปลสารคดีชีวประวัติ การจะแปลเรื่องของบุคคลสำคัญคนใด ควรพิจารณาว่าผู้นั้น มีคุณธรรมข้อใดหรือหลายข้อ ข้อที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 6 อย่างเด่นชัด สมควรที่วัยรุ่นจะได้ทราบและพิจารณาเป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิตของตน จึงจะแปลเรื่องของผู้คน

1.5 ลักษณะหนังสือดี เรื่องที่จะแปลนั้น ควรมัลักษณะของหนังสือดี เป็นเรื่องที่แท้จริง เป็นที่สนใจของผู้อ่านและมีความสำคัญต่อผู้อ่านลักษณะดังกล่าว ถ้าผู้แปลจะเลือกจากหนังสือที่ได้รับรางวัลต่างๆ มาแล้วในต่างประเทศ ก็จะมีคามมั่นใจได้ว่าเป็นเรื่องดีจริง ๆ แต่จะมีผลเสียตรงที่อาจจะมัลใจตรงกันกับผู้แปลคนอื่น ๆ ได้ และในเมื่อต่างคนต่างแปล และออกสู่ตลาดหนังสือไม่พร้อมกันความเสียเปรียบจะตกอยู่กับผู้ที่มีผลงานออกมาทีหลังหรือเป็นผู้อ่อนอาวุโส ในวงการแปลซึ่งจะเป็นการไม่ยุติธรรมอยู่เป็นอันมาก ถ้าเลือกเรื่องที่ไม่เคยมีชื่อเสียงมาก่อน ปัญหาเรื่องการแปลซ้ำกับผู้อื่นก็จะน้อยลงไป แต่ต้องเลือกเฟ้นอย่างพิถีพิถันจริง ๆ จึงจะได้หนังสือที่ดีมีคุณภาพ ทั้งยังได้ภาคภูมิใจว่าหากเรื่องที่ท่านเลือกแปลนั้นโด่งดังขึ้นมา ก็มิได้อาศัยความมีชื่อเสียงของเรื่องเดิมเหมือนกับไปเลือกเรื่องที่เคยได้รับรางวัลมาแล้ว ตรงกันข้าม กลับภาคภูมิใจว่าท่านเป็นผู้ที่ขุดเพชรในตมมาเผยแพร่ให้เป็นที่ปรากฏ ทั้งนี้สุดแล้ว เหตุผลประการใดจะเป็นที่สนใจของผู้แปลที่กำลังเลือกเรื่องอยู่อย่างตั้งใจจริงนี้มากกว่ากัน ถ้าท่านเลือกแปลหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุด เป็นที่เชื่อถือได้ว่าเป็นหนังสือดี แต่ควรที่จะเลือกแปลหนังสือที่ไม่มีผู้ยืมอ่านมากนัก จึงจะมั่นใจว่า ไม่เป็นเรื่องที่ผู้อ่านส่วนใหญ่เคยอ่านมาแล้ว

1.6 ความสนใจในเรื่องที่จะแปล ผู้ที่จะพิจารณาว่าเรื่องที่จะแปลนั้น น่าสนใจหรือไม่ เพียงใด ประกอบไปด้วยบุคคลอย่างน้อยสามฝ่ายสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1.6.1 ผู้แปล ก่อนที่จะตกลงแปลเรื่องหนึ่งเรื่องใด ผู้แปลควรจะมีคามมั่นใจได้ว่า เรื่องนั้น เป็นเรื่องที่ผู้แปลมีความสนใจอย่างแท้จริง และมีพื้นฐานความรู้ในสาขานั้นอย่างพอเพียง เพื่อให้การแปลเป็นไปอย่างราบรื่นและตลอดรอดฝั่ง หากฝืนใจแปลในเรื่องที่ไม่ชอบด้วยเหตุผลอื่นใด โอกาสจะประสบผลสำเร็จในผลงานจะเป็นไปได้ยาก ความทุ่มเทจิตใจลงในการแปลจะมีผลทำให้ผลงานสละสลวยสวยงาม น่าอ่านเพียงใด การฝืนใจแปลเรื่องที่ไม่น่าสนใจจะได้รับผลเสียหายตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาแล้วมากมายเพียงนั้น นอกจากนั้นอาจเกิดความท้อแท้เหนื่อยหน่าย แม้จะพยายามแปลเรื่องนั้น ๆ ไปจนจบแต่เป็นการยากที่จะมีกำลังใจใฝ่หาเรื่องอื่น ๆ มาแปลต่อไปอีก การแปลเรื่องที่ไม่ติดต่อกันไป ทำให้ชื่อของผู้แปลเลื่อนหายไปจากความทรงจำในเวลาอันรวดเร็ว

1.6.2 ผู้อ่าน เรื่องที่จะแปลนั้น นอกจากจะให้ความถูกใจผู้แปลเองแล้ว ยังต้องพิจารณาความสนใจของผู้อ่านอีกด้วย เมื่อผู้แปลตกลงใจในข้อ 1.1 ได้แล้วว่าจะตกลงแปลให้ผู้อ่านซึ่งเป็นวัยรุ่นระดับใดอ่าน ก็จะต้องศึกษาความสนใจของวัยรุ่นให้ต้องแท้ ตามความสนใจของผู้คนในข้อ 1.2 ด้วยวัยรุ่นบางระดับมีความสนใจต่างกัน ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย แต่ผู้แปลควรจะต้องตระหนักว่า ผู้อ่านของตนมีทั้งสองเพศ จึงควรที่จะเลือกเรื่องที่วัยรุ่นหญิงก็อ่านได้ วัยรุ่นชายก็อ่านได้ จะเหมาะสมกว่าจะใจแปลให้วัยรุ่นหญิงหรือวัยรุ่นชายอ่านแต่เพียงเพศเดียว นอกจากบางเรื่องที่แน่ใจว่าอยู่ในความสนใจของเพศหนึ่งเพศใดโดยเฉพาะ

1.6.3 **สำนักพิมพ์** สำนักพิมพ์แต่ละแห่งมักมีแนวของตนเองว่าจะพิมพ์หนังสือประเภทใด มีสำนักพิมพ์ไม่กี่แห่งที่ยอมรับพิมพ์หนังสือแปลที่ละเรื่องโดยไม่จำกัดประเภท ก่อนจะเลือกเรื่องแปล จึงควรพิจารณาดูว่า จะมีสำนักพิมพ์ใดรับพิมพ์เรื่องที่กำลังจะแปลนี้บ้างหรือไม่

1.7 **ความทันสมัย** หนังสือสารคดีล้ำสมัยได้ง่าย โดยเฉพาะหนังสือสารคดีท่องเที่ยว เพราะช่วงเวลาที่ผ่านมา สำนักพิมพ์จะสั่งซื้อเข้ามาในประเทศไทย กว่าท่านจะอ่านพบในตลาดหนังสือหรือในห้องสมุด และกว่าจะแปลเป็นภาษาไทยเรียบร้อยเป็นช่วงเวลาที่ยาวนาน ทำให้ตัวเลขต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในหนังสือ เช่น จำนวนประชากร อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา เป็นต้น จะเปลี่ยนไปเป็นอันมาก บางท่านอาจแก้ปัญหาด้วยการมีตัวแทนในต่างประเทศ ส่งหนังสือตรงมายังท่านในทันทีที่หนังสือออกสู่ตลาดต่างประเทศก็เป็นได้ อย่างไรก็ตาม ผู้แปลควรคำนึงถึงข้อนี้ให้จงหนัก

2. **การอ่านเรื่อง** ก่อนลงมือแปล ควรอ่านเรื่องจากภาษาต่างประเทศโดยละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบเล่มอย่างน้อย 2 เทียว¹ เพื่อให้มั่นใจว่า ท่านสามารถเข้าใจเรื่องได้โดยตลอด หากมีความติดขัดเกิดขึ้นชนิดแก้ไขไม่ได้จริง ๆ ก็สามารถเปลี่ยนเรื่องที่จะแปลได้โดยไม่ต้องเปลืองแรงแปลต่อไป เมื่อตกลงใจจะแปลเรื่องนั้นอย่างแน่นอนแล้ว จึงดำเนินการขั้นต่อไป

3. **การตั้งชื่อเรื่อง** ชื่อเรื่องในฉบับภาษาต่างประเทศ ถ้าสามารถแปลแล้วได้ความกระชับ สะดุดตาในภาษาไทย ก็ควรแปล แต่ถ้าแปลแล้วเห็นว่า ภาษาไม่เหมาะสม รุ่มร่าม ก็ควรตั้งชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยเสียใหม่ แต่ควรระวังให้อยู่ในแนวเดิมของต้นฉบับ นอกจากผู้แปลเห็นว่าไม่เหมาะสม ควรตั้งชื่อเรื่องใหม่โดยสิ้นเชิงก็ย่อมกระทำได้โดยยึดหลักเดียวกับการตั้งชื่อหนังสือสารคดีทั่วไปในบทที่ 5 เป็นแนวทาง นักแปล 2 ท่าน บังเอิญแปลเรื่องเดียวกัน ชื่อเรื่องอาจไม่เหมือนกันก็ได้ เช่นเรื่อง **What Every Woman Should Know about Men** ทศนียา บุชยวงศ์ให้ชื่อว่า **มนุษย์ผู้ชาย**² แต่ ลลิตา ธีระสิริ ให้ชื่อว่า **เรียนรู้เรื่องผู้ชาย**³ ดังนั้น การตั้งชื่อเรื่องที่แปลมาจึงเป็นสิทธิของนักแปลที่จะพิจารณาตามความเหมาะสมว่าจะใช้วิธีใดจึงจะดี ถ้าจะตั้งชื่อเรื่องตามวิธีที่ 1 หรือ 2 สามารถตั้งได้ทันทีที่เห็นชื่อเรื่องในภาษาต่างประเทศ แต่ถ้าต้องการใช้วิธีที่ 3 อาจตั้งภายหลังที่แปลเรื่องนั้นไปจนจบเล่มแล้วก็ได้ เพื่อจะได้เข้าถึงแก่นของเรื่องนั้น ๆ อย่างแท้จริง ส่วนการตั้งชื่อเรื่องหนังสือสารคดีชีวประวัติ ผู้แปลอาจพิจารณาระบุชื่อของเจ้าของชีวประวัติเป็นส่วนหนึ่งของชื่อเรื่องด้วยก็ได้ ถ้าบุคคลผู้นั้นเป็นผู้ที่ช่วยรุ่นคุณเคยจากข้อ 1.3 ที่กล่าวแล้วข้างต้น ทั้งนี้ผู้แปลต้องพิจารณาตามความเหมาะสมด้วย

4. **การค้นคว้า** ในขณะที่อ่านเรื่อง ท่านอาจพบปัญหาต่าง ๆ เช่น ไม่เข้าใจศัพท์ทางวิชาการที่ใช้ในหนังสือสารคดีเล่มนั้น ท่านอาจต้องพึ่งพจนานุกรมเฉพาะวิชา นอกเหนือไปจากพจนานุกรมภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยที่ท่านมีอยู่และเมื่อทราบศัพท์นั้น ท่านต้องตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรกับศัพท์นั้น เช่น ทับศัพท์และอธิบายความหมายควบคู่กันไป แปลความหมายโดยไม่ใช้ศัพท์เฉพาะวิชา หรือใช้ศัพท์แล้วอธิบายความหมายไว้ท้ายเล่ม ถ้าตกลงจะทับศัพท์ ก็ต้องตรวจสอบหลักการทับศัพท์ว่าเมื่อเขียนเป็นภาษาไทยแล้วจะสะกดอย่างไรจึงจะถูกต้อง แล้วจึงสะกดเช่นนั้นต่อไปจนตลอดเล่ม

¹ปราณี บานชื่น "การแปล" วารสารอักษรศาสตร์จุฬา 11 : 55 กรกฎาคม 2522

²จอยซ์ บราเธอร์ มนุษย์ผู้ชาย แปลจาก What Every Woman Should Know about Men โดย ทศนียา บุชยวงศ์ หน้าปกใน

³จอยซ์ บราเธอร์ เรียนรู้เรื่องผู้ชาย แปลจาก What Every Woman Should Know about Men โดย ลลิตา ธีระสิริ หน้าปกใน

ถ้าข้อความตอนใดในเล่ม ทำให้ท่านไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้พอที่จะแปลได้ ควรหาความรู้ในเรื่องนั้นด้วยการอ่าน ตำราในวิชาการนั้น ๆ ที่เขียนเป็นภาษาไทย ควรอ่านหลาย ๆ เล่ม เพื่อความถูกต้องแน่นอน ถ้าไม่มีเล่มใดแก้ข้อข้องใจได้ จึงใช้วิธีสุดท้ายคือ ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ

นอกเหนือจากปัญหาที่ผู้แปลจะประสบในการแปลหนังสือสารคดีแล้วในการแปลสารคดีชีวประวัติ จะมีชื่อของ บุคคลและสถานที่เกี่ยวข้องอยู่เป็นอันมาก ผู้แปลควรค้นคว้าให้แน่ใจว่าจะทับศัพท์อย่างไร สะกดการันต์ในภาษาไทย อย่างไร ถ้าสงสัยอาจสอบถามผู้เชี่ยวชาญหรือสำนักข่าวสารหรือสถานทูตของประเทศนั้น ๆ เพื่อความเข้าใจอีกครั้ง สำหรับเรื่องสถานที่ ถ้าเป็นชื่อเมืองสำคัญ ๆ สามารถค้นคว้าได้จากหนังสือแผนที่และพจนานุกรมศัพท์ภูมิศาสตร์ที่เป็น ภาษาต่างประเทศได้ แล้วตรวจสอบกับคำอ่านภาษาต่างประเทศจากเอกสารของราชบัณฑิตยสถานอีกครั้ง เมื่อตกลงจะ เขียนอย่างไรแล้ว ควรจดไว้ในบัตร 3" x 5" เรียงไว้ตามลำดับอักษรภาษาไทย ถ้าเป็นชื่อบุคคล ควรเรียงตามอักษรของ นามสกุล ทั้งนี้เพื่อจะได้เปิดดูขณะที่แปล และจะได้มั่นใจว่าการเขียนชื่อเหล่านั้นเป็นภาษาไทยเป็นไปในทำนองเดียวกัน ตลอดเล่ม

5. การแปล เมื่อจัดข้อข้องใจด้วยวิธีการค้นคว้าเพิ่มเติมในข้อ 4 แล้วจากนั้นจึงลงมือแปล การแปล ถ้าไม่มี เหตุจำเป็นอย่างอื่น ควรแปลให้จบเป็นตอน ๆ หรือเป็นบท ๆ ไป แปลไปทีละเล็กทีละน้อย เช่นนี้เรื่อยไปจนจบเล่ม โดยไม่ ต้องห่วงเรื่องภาษา ลีลาและถ้อยคำที่ใช้ ขอเพียงแต่ให้แปลจนจบเท่านั้น ในการแปลถ้ามีห่วงพะวงหลายประการ ก็จะทำให้การแปลไม่ราบรื่นเท่าที่ควร เกิดความท้อถอยหรือเบื่อหน่ายได้ ทั้งนี้จะเกิดผลเสียแก่งานแปลเป็นอย่างยิ่ง

6. การเกลานำนวนภาษา เมื่อแปลจนจบเล่มแล้ว จึงอ่านบทวนตั้งแต่ต้นจนจบ ตรวจดูในเชิงภาษาไทย ทั้งตัวสะกด วรรคตอน สำนวนโวหาร ฯลฯ ถ้าสามารถทำให้อ่านได้สนุกเพลิดเพลินราวกับอ่านนวนิยายได้ ก็จะเป็นการดี ยิ่ง เมื่อเกลารียบร้อยแล้ว ควรนำไปให้ผู้อื่นอ่าน ถ้าผู้อ่านในตอนนี้เป็นวัยรุ่นก็จะดียิ่ง เป็นการอ่านเพื่อติชมและแก้ไข ต่อไปจนกว่าจะเป็นที่พอใจ จึงจะเตรียมต้นฉบับ เพื่อส่งสำนักพิมพ์ตามวิธีที่เคยกล่าวมาแล้วในบทก่อน ๆ

7. ภาพประกอบ เท่าที่สำนักพิมพ์ในประเทศไทยปฏิบัติเกี่ยวกับภาพประกอบ มี 2 วิธีคือ ใช้ภาพจาก ต้นฉบับในหนังสือภาษาต่างประเทศ หรือเขียนภาพนั้นขึ้นใหม่ สำหรับหนังสือสารคดีชีวประวัติและสารคดีท่องเที่ยว จะใช้วิธีที่ 1 วิธีเดียว ส่วนหนังสือสารคดีทั่วไปนั้น สำนักพิมพ์อาจเลือกวิธีหนึ่งวิธีใดก็ได้ตามแต่จะเห็นสมควร และ ระบุข้อตกลงนั้นไว้ในสัญญาเมื่อดำเนินการขอลิขสิทธิ์หนังสือแปล

การฝึกแปล ควรฝึกแปลสารคดีทั่วไป สารคดีชีวประวัติและสารคดีท่องเที่ยวสั้น ๆ ก่อน เมื่อการแปลอยู่ใน ระดับดีแล้ว จึงแปลหนังสือสารคดีต่อไป

หลักเกณฑ์ในการแปลเนื้อเรื่องหนังสือสารคดี

การแปลหนังสือสารคดี ไม่ว่าจะเป็นสารคดีทั่วไป สารคดีชีวประวัติ หรือสารคดีท่องเที่ยว ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. การแปลจะต้องสื่อความหมายได้ครบถ้วนเท่าที่ปรากฏในต้นฉบับภาษาต่างประเทศ
2. การใช้ภาษา จะต้องระลึกรู้เสมอว่า วัยรุ่นไม่ใช่นักวิชาการ ภาษาที่ใช้จึงต้องอ่านแล้วเข้าใจได้ทันทีโดยไม่ต้องพึ่งคำอธิบายหรือพจนานุกรมใด ๆ อีก
3. การแปลศัพท์เฉพาะ ต้องสุ่มรอบคอบ ค้นคว้าให้แน่ใจจริง ๆ แล้วจึงแปล อาจอธิบายเพิ่มเติมเพื่อความ เข้าใจยิ่งขึ้นโดยไม่ต้องวางเล็บภาษาต่างประเทศนั้นไว้อีก

4. เปลี่ยนรูปประโยครวมวาทะที่มีกรรมเป็นประธาน เป็นกรรตุวาทะที่มีประธานเป็นผู้ทำกริยา ตามความนิยมของภาษาไทย

5. ประโยคภาษาอังกฤษไม่เท่ากับประโยคภาษาไทย อาจมีการรวมความหรือสลับที่กันบ้างเพื่อความเหมาะสม

6. การใช้พจนานุกรมภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย ควรมีความละเอียดรอบคอบ เพราะการให้ความหมายในพจนานุกรม บางครั้งจะไปกับไม่ได้กับเรื่องที่กำลังแปล ควรปรึกษาเจ้าของภาษาให้เข้าใจความหมายที่แท้จริงแล้วจึงแปล

7. เพื่อให้การแปล เข้าถึงกับฉบับเดิม ควรศึกษาวัฒนธรรม อุปนิสัยประจำชาติ และเรื่องที่เกี่ยวข้องของชาตินั้น ๆ อย่างลึกซึ้ง

8. เมื่อแปลจบแล้ว ควรอ่านทบทวนหลายครั้ง ให้มั่นใจได้ว่า การแปลของท่านอ่านแล้วนุ่มนวล ราบรื่นราวกับกำลังอ่านหนังสือสารคดีที่เขียนเป็นภาษาไทยมาแต่เดิม ไม่ใช่เป็นฉบับที่เพิ่งแปลมาจากภาษาต่างประเทศทีเดียว

การเตรียมต้นฉบับ

การเตรียมต้นฉบับแปลหนังสือสารคดีทั่วไป สารคดีชีวประวัติ และสารคดีท่องเที่ยว นอกจากจะดำเนินการดังกล่าวในท้ายบทที่ 5 แล้ว ควรจะระบุชื่อผู้แต่งฉบับภาษาต่างประเทศ และชื่อภาษาต่างประเทศของหนังสือเล่มที่แปลนั้นด้วย เพื่อว่าสำนักพิมพ์อาจจะระบุรายละเอียดดังกล่าวลงในคำนำหนังสือสารคดีฉบับที่แปลเป็นภาษาไทยแล้ว

การติดต่อสำนักพิมพ์

การติดต่อสำนักพิมพ์เพื่อขายต้นฉบับแปล ดำเนินวิธีเดียวกันกับที่กล่าวไว้ในท้ายบทที่ 5

10

การเปลี่ยนหนังสือบันเทิงคดีสำหรับวัยรุ่น

การเปลี่ยนหนังสือบันเทิงคดีในบทนี้ จะกล่าวถึงเป็น 2 เรื่อง คือ

1. การเปลี่ยนหนังสือนวนิยาย ครอบคลุมถึงการเปลี่ยนนวนิยายทั้งประเภทหัตถนิยาย นวนิยายประวัติศาสตร์ นวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ อาชญนิยาย และนวนิยายผจญภัย

2. การเปลี่ยนเรื่องสั้น

การเปลี่ยนหนังสือนวนิยายสำหรับวัยรุ่น อาศัยขั้นตอนการเปลี่ยนหนังสือสารคดีสำหรับวัยรุ่น ควรดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่อง นอกเหนือจากการระมัดระวังไม่ให้เรื่องที่แปลซ้ำกับผู้อื่น¹ การเลือกหนังสือนวนิยายประเภทต่าง ๆ ควรปฏิบัติดังนี้

1.1 การเลือกเรื่องประเภทหัตถนิยาย การเลือกเรื่องหนังสือประเภทนี้ ผู้แปลอาจจะประสบความสำเร็จยากอยู่บ้าง ทั้งนี้เพราะความรู้สึกขบขันของแต่ละชาติไม่เหมือนกัน เนื่องจากพื้นฐานทางวัฒนธรรม สังคม อารมณ์และอุปนิสัยประจำชาติไม่เหมือนกัน นวนิยายตลกขบขันสำหรับวัยรุ่น มักแบ่งเป็นบทสั้น ๆ โดยใช้ตัวละครเดียวกันตลอดเล่ม ปัญหาอยู่ที่ว่า บางเรื่องในเล่ม อ่านแล้วไม่รู้สีกว่าขบขันแต่อย่างใด ในขณะที่บางเรื่องอาจทำให้ขบขัน การเลือกเรื่องมาแปลจึงทำได้ค่อนข้างยากมาก ถ้าเรื่องซ้ำกันเฉพาะอาชีพ บางทีจะทำได้ง่ายกว่า และเป็นเรื่องขบขันร่วมกันได้ เช่น เป็นเรื่องของครู พนักงานเดินตลาด แพทย์ ตำรวจ เป็นต้น เรื่องขบขันบางเรื่อง จะเป็นเรื่องทำนองตลกหรือเหยียดหยามชนกลุ่มน้อยของประเทศนั้น ๆ ไม่ควรเลือกมาแปล เพราะจะสร้างนิสัยที่ไม่ดีให้แก่วัยรุ่นของไทย เป็นการหัวเราะบนน้ำตาของผู้ที่ด้อยกว่าในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ การเลือกเรื่องนวนิยายประเภทนี้ จึงต้องรอบคอบเป็นพิเศษ

¹“นิตยสารบันเทิงคดี” โลกหนังสือ 4 : 67 กันยายน 2524

1.2 การเลือกนวนิยายประวัติศาสตร์ นวนิยายประเภทนี้ในภาษาต่างประเทศ มีให้เลือกมากมาย ผู้แปลควรเลือกเรื่องอย่างพิถีพิถัน ให้เข้ากับลักษณะนวนิยายที่ติดมากที่สุด ตรวจสอบทั้งฉาก ทศนะของผู้เขียน ตัวละคร โครงเรื่อง แก่นของเรื่อง ลีลาการเขียน บทสนทนา เนื้อหา การดำเนินเรื่อง การสนองความต้องการของวัยรุ่นและการสอดแทรกคุณธรรมสำหรับวัยรุ่น นอกเหนือไปจากความสนใจในนวนิยายประเภทนี้ของผู้แปลแต่อย่างเดียว สำหรับเนื้อหา อาจเลือกเรื่องที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่วัยรุ่นเรียนอยู่ในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ก็ได้ เพื่อว่าเมื่อวัยรุ่นมีพื้นฐานมาบ้างแล้ว จะช่วยให้เขาเข้าใจในนวนิยายประเภทนี้และอ่านสนุกยิ่งขึ้น

1.3 การเลือกนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องที่อยู่ในความสนใจของวัยรุ่นในระดับมากได้แก่นวนิยายเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาศาสตร์เฉพาะสาขาเช่น ดาราศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ตลอดจนเรื่องเกี่ยวกับจรวด ดาวเทียม ยานอวกาศและการสำรวจอวกาศ จึงควรแปลเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ที่กล่าวนี้

1.4 การเลือกอาชญนวนิยาย นวนิยายประเภทนี้ที่แปลเป็นไทยมีมากมายในตลาดหนังสือ ต้องตามให้ทันตลาดหนังสือประเภทนี้ ถ้ามีเพื่อนฝูงอยู่ต่างประเทศที่คอยส่งเรื่องใหม่ ๆ มาให้แปลก็ยิ่งดี มีข้อควรสังวรประการหนึ่งคือ ท่านกำลังแปลให้วัยรุ่นอ่าน ดังนั้น เรื่องใดที่อ่านแล้วทำให้ผู้อ่านหลงผิด หรือทำร้ายจิตใจอันดีงามของผู้อ่านโดยทางหนึ่งทางใด ก็ไม่ควรเลือกแปล อย่าตามใจตลาดจนลืมนึกถึงศีลธรรมจรรยาของวัยรุ่นของชาติ ขอให้ใช้ความรอบคอบเป็นพิเศษในการเลือกเรื่องประเภทนี้ เพราะเป็นเรื่องล่อแหลมต่อการชักชวนไปในทางที่ผิดมากกว่านวนิยายประเภทอื่น ๆ

1.5 การเลือกนวนิยายผจญภัย เนื่องจากนวนิยายผจญภัยมีขอบเขตกว้างขวางดังกล่าวแล้ว การเลือกนวนิยายประเภทนี้ จึงอาศัยกฎเกณฑ์ของการเลือกนวนิยายประเภทอื่นได้ เช่น ถ้าเป็นหนังสือนวนิยายผจญภัยเชิงวิทยาศาสตร์ก็เลือกโดยใช้หลักการเลือกนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ ถ้าเป็นนวนิยายผจญภัยเชิงลึกลับ สอบสวน ก็ใช้หลักการเลือกนวนิยายประเภทอาชญนวนิยายได้ เป็นต้น

2. การอ่านเรื่อง ก่อนลงมือแปล ควรอ่านเรื่องจากภาษาต่างประเทศโดยละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบอย่างน้อยสองเที่ยว¹ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าท่านสามารถเข้าใจเรื่องโดยตลอด

3. การตั้งชื่อเรื่อง การแปลชื่อเรื่องนั้น อาจแปลตรงจากภาษาต่างประเทศ หรือแปลให้คงเค้าเดิมอยู่บ้าง หรือตั้งชื่อเรื่องใหม่โดยสิ้นเชิงก็ได้ แต่ควรระวังในการแปลชื่อนวนิยายประเภทลึกลับ เนื่องจากอารมณ์ขันของไทยกับของต่างชาติไม่เหมือนกัน ชื่อเรื่องของต้นฉบับภาษาเดิม คนในชาติของเขาอ่านแล้วอาจขบขัน แต่เรากลับไม่รู้สึกเช่นนั้น วิธีที่ดีที่สุดก็คือ ตั้งชื่อเรื่องใหม่แบบไทยไทย ให้ผู้อ่านเห็นชื่อเรื่องก็คาดหมายได้ทันทีเลยว่าจะได้อ่านเรื่องขำขันในเล่มอย่างแน่นอน

4. การค้นคว้า ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับศัพท์ วลี ประโยค หรือข้อความตอนใด ที่ไม่เข้าใจ ควรหาความรู้เพิ่มเติมโดยละเอียด เพื่อให้สามารถแปลในส่วนที่ติดขัดอยู่นั้นให้ทะลุปรุโปร่งได้ ถ้าแปลข้ามไปเป็นอันขาด โดยเฉพาะในการค้นคว้านวนิยายแปลประเภทลึกลับ สอบสวน หรืออาชญนวนิยาย เนื่องจากเรื่องประเภทนี้ มีเงื่อนไขซับซ้อนมาก ผู้แปลเองควรเข้าใจเรื่องโดยถ่องแท้เสียก่อน ถ้ามีปัญหาใด ๆ ไม่ว่าในด้านภาษาหรือความเข้าใจในเรื่อง ควรคลี่คลายให้กระจ่างก่อนลงมือแปล บางครั้งอาจต้องปรึกษาผู้มีอาชีพเกี่ยวข้องกับงานแปลนี้โดยตรง หาก ผู้แปลผู้นั้นไม่ได้เป็นนักสืบ ตำรวจ ทนายความ หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองโดยตรง

¹ปธานิ บานชื่น "การแปล" วารสารอักษรศาสตร์จุฬาฯ 11 : 55 กรกฎาคม 2522

5. การแปลงเนื้อเรื่อง เมื่อจัดข้อข้องใจทั้งหมดแล้ว จึงลงมือแปล โดยคำนึงถึงลักษณะดังต่อไปนี้

5.1 ฉาก

5.1.1 **ฉากของนวนิยายประเภทหัตถนิยาย** ฉากของนวนิยายประเภทนี้ ไม่ว่าสถานที่ เวลา หรือบรรยากาศ จะเอื้ออำนวยให้เกิดเรื่องตลกขบขัน ผู้แปลจะต้อง “เข้าถึง” ฉากที่ผู้เขียนเขียนไว้อย่างลึกซึ้งเสียก่อน การแปลจึงจะแปลให้ขบขันได้ดี บางครั้งอาจต้องวาดแผนผังประกอบการแปลในกระดาษร่าง เพื่อช่วยความเข้าใจดังกล่าว

5.1.2 **ฉากของนวนิยายประวัติศาสตร์** ฉากของนวนิยายประเภทนี้ อาจมีฉากเดียวหรือหลายฉากได้เช่นเดียวกับนวนิยายประเภทอื่น ๆ ต่างกันแต่ว่า อาจจะมีฉากราชสำนักเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ถ้าเป็นเรื่องประวัติศาสตร์ของประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศ ถ้าเป็นเช่นนั้น การแปลตอนบรรยายฉากควรจะใช้ภาษาที่สละสลวยและไพเราะเป็นพิเศษ เพื่อให้ความงดงามบรรเจิดจำปรากฏอยู่ตรงหน้าผู้อ่านราวกับกำลังเป็นส่วนหนึ่งของฉากนั้น เพื่อให้เข้าใจฉากอย่างเด่นชัด ควรหารูปภาพที่เกี่ยวข้องกับสมัยต่าง ๆ ในสารานุกรมภาษาต่างประเทศด้วย ถ้าเป็นเรื่องสงคราม ภาพสงครามที่เกิดขึ้นจริง ๆ จะรวมอยู่ในสารานุกรมดังกล่าวด้วย การค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับฉากในเรื่อง จะช่วยให้งานแปลสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเป็นอันมาก

5.1.3 **ฉากของนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์** ฉากของนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ ทั้งสถานที่ เวลา และบรรยากาศ ต้องใช้หลักวิทยาศาสตร์ควบคุมกันไปกับจินตนาการลึกซึ้ง จึงจะเข้าใจอย่างแท้จริง รายละเอียดแม้แต่เพียงเล็กน้อย ผู้แปลจะมองข้ามไปไม่ได้เลย การแปลนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์จึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ

5.1.4 **ฉากของอาชญากรรมนิยาย** การแปลฉากอาชญากรรมจะต้องแปลอย่างละเอียดทุกตัวอักษร ทุกอย่างประกอบขึ้นเป็นฉาก ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ เวลา หรือบรรยากาศ จะมีผลต่อการทำความเข้าใจ หรือประกอบอาชญากรรมอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่าง การแปลนวนิยายประเภทนี้จึงต้องเข้าใจฉากอย่างลึกซึ้ง และแปลอย่างประณีตมาก

5.2 **ทัศนะของผู้เขียน** ทัศนะของผู้เขียนมักจะแสดงออกผ่านตัวละครในเรื่อง ผู้แปลจะต้องทำตัวให้ตนเองหายไป กลายเป็นตัวละครในเรื่องการแสดงออก ไม่ว่าทางกิริยา วาจา หรือความรู้สึกนึกคิด ผู้แปลจะต้องตามผู้เขียนให้ทันทุกเรื่องไป ในกรณีที่เป็นนวนิยายประวัติศาสตร์ ผู้แปลพยายามเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนที่มีต่อเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ตอนนั้น ๆ โดยไม่สอดแทรกทัศนะของผู้แปลลงไปเป็นอันขาด สิ่งใดที่ผู้เขียนเชื่อ สิ่งนั้นผู้แปลจะแปลให้เป็นที่น่าเชื่อถือแก่ผู้อ่าน ไม่ว่าผู้แปลจะเชื่อเช่นนั้นหรือไม่ก็ตาม สำหรับทัศนะของผู้เขียนนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ มักแสดงผ่านคนหนึ่งคนใดในกลุ่มตัวละคร คน ๆ นั้นจะเข้าใจวิทยาศาสตร์มากกว่าผู้อื่น ผู้แปลที่มีพื้นความรู้ทางวิทยาศาสตร์ จะต้องแปลให้ “เข้าถึง” ทฤษฎีต่าง ๆ กัน อันเป็นทัศนะของนักเขียนที่ผ่านตัวละครผู้นั้นออกมา การทำความเข้าใจในเรื่องทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ควบคู่กับจินตนาการนี้ จึงเป็นเรื่องท้าทายผู้แปล และทำให้ผู้แปลจะต้องแปลอย่างละเอียดรอบคอบ ส่วนทัศนะของผู้แปลอาชญากรรมนิยาย ทัศนะของผู้เขียนในฐานะผู้อยู่ในเหตุการณ์หรือผ่านตัวละครคนหนึ่งคนใดก็ตาม ผู้แปลควรถ่ายทอดอย่างตรงไปตรงมา อย่าให้อคติในการเอาใจช่วยตัวละครบางตัว ทำให้บิดเบือนทัศนะของผู้เขียนไป และผลสุดท้ายของเรื่อง ควรจะลงเอยด้วยการสามารถจับตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายของบ้านเมือง จึงต้องอาศัยการแปลที่พิถีพิถันเป็นอันมาก

5.3 **ตัวละคร** นวนิยายประเภทหัตถนิยาย ผู้เขียนมักจะสร้างตัวละครให้มีลักษณะพิเศษที่มีน้ำหนักมาก

เป็นคนไข້นอนเตียงพยาบาลในโรงพยาบาลทำให้เตียงพัง หรือมีความสูงเป็นพิเศษที่ก่อเรื่องวุ่นวายต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ตัวละครเหล่านี้จะแสดงออกด้วยคำพูดที่ชวนขัน กริยาที่น่าหัวเราะ และคิดไปคนละทางกับคนทั่วไป สิ่งเหล่านี้ผู้แปลจะต้องแปลให้เป็นขบขัน บางทีอาจมีการดัดแปลงหรือเรียบเรียงบางตอนใหม่เท่าที่จำเป็น เพื่อสร้างตัวละครให้มีชีวิตชีวาตามความประสงค์ของผู้เขียนต้นฉบับเดิม

ถ้าตัวละครเป็นพี่น้องหรือเครือญาติกัน ผู้แปลจะต้องลำดับญาติให้ถูกต้อง^{1, 2} และบันทึกไว้ว่าใครเป็นใคร อาจบันทึกเป็นลักษณะแผนผังลำดับญาติจะได้ไม่สับสนในการเรียกหาว่าผู้นั้น เป็นพี่ ป้า น้า อา หรือลุง

การบรรยายตัวละครในนวนิยายประวัติศาสตร์ ควรถ่ายทอดออกมาอย่างชัดเจนหมดจด ทั้งการแต่งกาย อากัปกิริยา ความรู้สึกนึกคิด ควรแปลโดยละเอียดไม่ให้ผิดเพี้ยนจากต้นฉบับภาษาต่างประเทศเป็นอันขาด สำหรับตัวละครในนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ จะมีอยู่พวกหนึ่งซึ่งมนุษย์สามัญจะไม่เคยพบเห็นมาก่อน เพราะสิ่งเหล่านั้นเกิดจากจินตนาการของผู้เขียน มนุษย์นอกพิภพที่หน้าตาแปลกประหลาด ผู้แปลจะต้องให้เห็นว่าแปลกประหลาดจริงดังจินตนาการของผู้เขียน อาจต้องดูภาพประกอบไปพร้อมกัน เพื่อให้กระจ่างขึ้นและตรงตามต้นฉบับจริง ๆ ส่วนตัวละครในอาชญนิยาย จะมีลักษณะจิตใจและบุคลิกลักษณะที่ส่งผลต่อการกระทำผิดหรือตกเป็นเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย ลักษณะเหล่านี้ ผู้แปลจะต้องให้ปรากฏภาพพจน์เด่นชัด และแจ่มแจ้งต่อผู้อ่านราวกับตัวละครเหล่านั้นปรากฏอยู่ตรงหน้า ผู้แปลในขณะเดียวกัน ผู้อ่านเองก็ไม่อาจตัดสินใจได้ว่า ตัวละครคนใดเป็นผู้กระทำผิด ยกเว้นบางเรื่องที่ผู้กระทำผิดได้รับการเปิดเผยตัวต่อผู้อ่านก่อนดำเนินเรื่องซึ่งนักเขียนบางคนนิยมใช้ การแปลที่เข้าถึงตัวละครตลอดจนอุปนิสัยของตัวละคร จะช่วยให้งานแปลชวนอ่านยิ่งขึ้น

5.4 โครงเรื่อง โครงเรื่องของนวนิยายที่ผ่านการเลือกแล้วอย่างดีจากผู้แปล จะไม่มีปัญหาอะไรในขั้นแปล ผู้แปลสามารถแปลตามโครงเรื่องในภาษาต่างประเทศได้เลยทีเดียว

5.5 แก่นของเรื่อง ผู้แปลควรอ่านต้นฉบับเดิมจนจับใจความได้ว่า ผู้เขียนต้องการฝากข้อคิดอะไรให้แก่ผู้อ่าน เมื่อแปลแล้ว ให้ข้อคิดนั้นยังคงอยู่อย่างเดิมให้จงได้

5.6 ลีลาการแปล สำนวนโวหารที่ใช้ในนวนิยายประเภทหลัสนิยายมักจะสั้น ตรงไปตรงมาแต่แปลยาก เช่น คำอุทานคำเดียว “Oh!” ถ้าจะแปลว่า “โอ” ก็ไม่ได้ความหมายเดิมแต่อย่างใด อาจแปลว่า “งั้นหรือ?” ตามความหมายที่ผู้เขียนสื่อมาในถ้อยคำนั้น หน้าที่ของผู้แปล คือต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะใช้ภาษาไทยให้เทียบเท่าหรือได้ความหมายที่ผู้เขียนเขียนไว้แต่เดิม ส่วนนวนิยายประเภทประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีต ผู้แปลเป็นคนในยุคปัจจุบัน การใช้สำนวนโวหารควรระมัดระวังเป็นพิเศษ อย่าใช้ภาษาใหม่ จนกระทั่งผู้อ่านรู้สึกราวกับว่าเหตุการณ์ในนวนิยายนี้ เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่กี่วันที่ผ่านมานี้เอง สำนวนและลีลาการแปล ควรให้เข้ากับฉากและบรรยากาศของเรื่องอย่างแนบเนียน

นวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ อาจเป็นเรื่องในปัจจุบันหรือปัจจุบันไปสู่อดีต หรือสู่ออนาคต ลีลาการแปลจะต้องคำนึงว่าให้สอดคล้องกับฉากและบรรยากาศด้วย ผู้เขียนนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์มักจะเขียนด้วยลีลาตรงไปตรงมา ทำให้แปลได้ง่ายและแปลได้ดี ส่วนการแปลอาชญนิยาย ต้องการคำที่ฉับไว ใช้ภาษาให้กินความมาก แต่ใช้คำน้อย คำในภาษาต่างประเทศบางคำ ผู้แปลอาจใช้ภาษาไทยหลายคำจึงจะมีความหมายเท่ากัน แม้กระนั้นเมื่อแปลนิยายประเภทนี้ พยายามเลือกใช้คำที่สั้นที่สุดที่ความหมายไม่ผิดจากต้นฉบับเดิม นอกจากนั้น ลีลาการแปล ควรระลึกรถึงความตื้นตันระทึกใจของเรื่องอันเกิดจากการใช้คำที่เลือกแล้วเหล่านั้นด้วย

¹ ผนวดี อดตโมทย์ “หัวใจของการแปล” ภาษาและหนังสือ 14 : 44 มกราคม 2518

² นิศา เทพนิตดา (นามแฝง) “แปลให้เขาชอบ” ใน ปากไก่ ฉบับวอชนกธอมวิพากษ์ หน้า 218

5.7 บทสนทนา ในภาษาไทย การใช้ภาษา รวมทั้งคำสรรพนามของบุรุษที่หนึ่ง สองและสาม จะต้องผสมกลมกลืนกับฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ของตัวละคร^{1,2}

5.7.1 บทสนทนาในหัตถ์นิยาย นวนิยายประเภทนี้อาจแสดงความซับซ้อนออกมาทางบทสนทนา ผู้แปลจะต้องแปลให้ความซับซ้อนนั้น คงอยู่ให้จงได้ บางครั้งความซับซ้อนอาจอยู่กับการเล่นคำที่สะกดเหมือนกัน แต่อ่านต่างกันและมีความหมายต่างกัน หรือมีคำพ้องเปรียบเทียบกับ เรื่องนี้ผู้แปลควรระมัดระวังเป็นพิเศษ

5.7.2 บทสนทนาในนวนิยายประวัติศาสตร์ การใช้คำพูดระหว่างตัวละครในเรื่องที่เป็น ชุนนาง อัศวิน ทูตทหาร ฯลฯ ย่อมมีความผิดแผกแตกต่างกัน ดันฉบับเดิมช่วยผู้แปลได้น้อยมาก ผู้แปลจะต้องฟื้นฟูเรื่องนี้ด้วยตนเอง และใช้ให้ลุ่มาเสมอลดลดทั้งเล่ม การแปลราชาศัพท์ของราชวงศ์ต่างประเทศจะต้องดูความเหมาะสมอย่าให้รู้มร่ามจนเกินไป แต่ต้องใช้อย่างไม่ให้มากหรือน้อยจนเกินไป ทั้งนี้อาจขอให้ผู้รู้ตรวจภาษาในส่วนนี้ก่อนส่งดันฉบับไปยังสำนักพิมพ์ ก็จะเป็นการดี

อนึ่ง ถ้ามีคำอุปมาอุปไมยหรือประชดประชันดังที่นิยมใช้กันทั่วไปในนวนิยายประเภทนี้ ผู้แปลควรตีความให้เข้าใจแจ่มแจ้ง แล้วจึงแปลให้สื่อความหมายดั้งเดิม

5.7.3 บทสนทนาในนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ บทสนทนาในนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์มักมีคำยาก ๆ ประปรายบ้าง บางทีเป็นคำที่ผู้เขียนคิดขึ้นเอง ที่ผู้แปลต้องใช้ดุลยพินิจว่าจะทำอย่างไรดี จะคิดศัพท์ใหม่ เพื่อแปลให้ตรงความหมายของคำนั้น หรือจะทับศัพท์แล้วจึงอธิบาย ทั้งนี้ต้องพิจารณาและยึดหลักการแปลให้ผู้อ่านกระจ่างในเรื่องราวที่สุดเป็นสำคัญ

5.7.4 บทสนทนาในอาชญนิยาย การแปลบทสนทนาจะต้องชัดเจนมีความหมายเป็นอย่างเดียว ไม่สามารถตีความเป็นอย่างอื่น ถ้าเป็นภาษากฎหมายควรรักษาลักษณะของการสนทนาให้คงรูปโดยใช้ถ้อยคำที่เป็นภาษากฎหมายของไทยด้วย

สำหรับการแปลฉากและบทสนทนาของนวนิยายผจญภัยนั้นอาศัยกฎเกณฑ์ของการแปลนวนิยายประเภทอื่นได้ เช่นถ้าเป็นการแปลนวนิยายผจญภัยเชิงวิทยาศาสตร์ก็อาศัยการแปลฉากและบทสนทนาของนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ ถ้าเป็นการแปลนวนิยายผจญภัยเชิงอาชญนิยาย ก็อาศัยกฎเกณฑ์การแปลฉากและบทสนทนาอาชญนิยายได้ เป็นต้น

6. การกล่าวนวนภาษา ส่วนภาษาของนวนิยายแปล จะต้องพิถีพิถันกว่าส่วนภาษาสารคดีแปล เพื่อความงดงามของภาษาจึงควรปฏิบัติดังนี้คือ

6.1 อ่านบทวนตั้งแต่ต้นจนจบ ดูความกลมกลืนของเนื้อเรื่องเป็นหลัก

6.2 ตรวจและแก้ไขความถูกต้องของภาษาไทย ในด้านตัวสะกด วรรคตอน ส่วนวโวหาร ฯลฯ ให้คงความเป็นหนังสือหัตถ์นิยาย นวนิยายประวัติศาสตร์ นวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ อาชญนิยาย และนวนิยายผจญภัย ไว้เช่นเดียวกับดันฉบับเดิม

6.3 นำไปให้วัยรุ่น หรือผู้เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นอ่านเพื่อติชม

6.4 นำมาพิจารณาแก้ไข

6.5 อ่านบทวนตั้งแต่ต้นจนจบอีกครั้ง

6.6 เตรียมดันฉบับและส่งสำนักพิมพ์ตามวิธีที่เคยกล่าวมาแล้วในบทก่อน

¹กาวดี อุตโตมรย์ “หัวใจของการแปล” ภาษาและหนังสือ 14 : 44 มกราคม 2518

²นิดา-เทพนิตดา (นามแฝง) “แปลให้เขาชอบ” ใน ปากไก่ ฉบับวรรณกรรมวิพากษ์ หน้า 218

7. **ภาพประกอบ** สำนักพิมพ์อาจเลือกใช้ภาพจากต้นฉบับในหนังสือภาษาต่างประเทศหรือเขียนภาพนั้นขึ้นใหม่ ตามแต่จะเห็นสมควร และระบุข้อตกลงนั้นไว้ในสัญญาเมื่อดำเนินการขอลิขสิทธิ์หนังสือแปล

การฝึกแปล การฝึกแปลนวนิยาย ไม่เป็นเรื่องจำเป็นแต่อย่างใด เมื่อดำเนินขั้นตอนดังกล่าวแล้วข้างต้นและย่อในข้อ 6 แต่นักแปลที่เริ่มงานแปลใหม่ ๆ ควรเลือกรื่องที่คิดว่าจะแปลได้ง่ายมาแปลก่อน แล้วจึงเลือกรื่องที่ยากขึ้นมาแปลเมื่อเกิดความชำนาญในการแปลแล้ว เท่ากับฝึกไปในตัว แต่ขณะเดียวกัน ผลงานที่ได้ก็สามารถนำไปพิมพ์ได้ทุก ๆ เล่ม

การแปลเรื่องสั้นสำหรับวัยรุ่น

1. **การเลือกเรื่อง** เนื่องจากหนังสือรวมเรื่องสั้นที่ผู้แปลจะเลือกแปล มักมีเรื่องสั้นประมาณ 10-15 เรื่อง บางเรื่องก็สนุกและถูกรสนิยมของวัยรุ่นไทย บางเรื่องจะไม่สนุกเลย การเลือกเรื่องสำหรับแปลจึงทำได้ 3 ทางคือ

1.1 เลือกแปลหนังสือรวมเรื่องสั้นที่สนุก ๆ เกือบทั้งเล่ม แต่ไม่แปลเรื่องที่ไม่สนุก

1.2 เลือกแปลเรื่องสั้นที่สนุก ๆ จากหนังสือรวมเรื่องสั้นหลายเล่มให้ได้ 10-15 เรื่อง เพื่อเป็นหนังสือแปลรวมเรื่องสั้นใหม่หนึ่งเรื่อง

1.3 แปลทั้งเล่ม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสนุกทุกเรื่องหรือมีเรื่องไม่สนุกอยู่บ้างก็ตาม

การแปลโดยอาศัยการเลือกเรื่องโดยวิธีใด เป็นสิทธิของผู้แปลอย่างเต็มที่และวิธีมีข้อดีข้อเสียคือ วิธีที่หนึ่งจะได้หนังสือแปลที่มีแต่เรื่องสนุกน่าอ่าน แต่ไม่อาจรวมผลงานของบุคคลคนเดียวไว้ทั้งเล่ม

วิธีที่สอง จะได้เรื่องสนุกและน่าอ่านเช่นเดียวกับวิธีที่หนึ่ง แต่ผู้แปลจะต้องเป็นนักอ่านที่จะเลือกเฉพาะเรื่องดี ๆ มาจนครบเล่ม ทำให้เสียเวลามาก

ส่วนวิธีที่สาม ถ้าเรื่องสนุกทุกเรื่องก็นับว่าโชคดี แต่ถ้ามีเรื่องไม่สนุกปะปนอยู่ ก็จะทำให้ด้อยค่าไป แต่สะดวก

2. **การอ่านเรื่อง** การอ่านเรื่องก่อนลงมือแปล อ่านเพียงเที่ยวเดียวก็สามารถเข้าใจได้ และพร้อมที่จะแปลทันทีที่อ่านเรื่องจบหนึ่งเที่ยว เพราะเรื่องสั้นไม่มีอะไรซับซ้อน

3. **การตั้งชื่อเรื่อง** ถ้าเลือกเรื่องด้วยวิธีที่หนึ่ง ควรตั้งชื่อเรื่องใหม่มากกว่าจะแปลเรื่องเดิม ส่วนวิธีที่สองนั้นต้องตั้งชื่อเรื่องใหม่อย่างแน่นอน ทั้งนี้ควรศึกษาการตั้งชื่อเรื่องหนังสือรวมเรื่องสั้นที่มีอยู่ในตลาดหนังสือ กับการตั้งชื่อเรื่องหนังสือรวมเรื่องสั้นที่กล่าวมาแล้วในเรื่องการเขียนหนังสือเรื่องสั้นประกอบด้วย

ส่วนการแปลชื่อเรื่องในวิธีที่สาม อาจใช้วิธีแปลจากชื่อเรื่องเดิมตรงตัว หรืออาศัยคำเดิมแต่เปลี่ยนแปลงบ้าง หรือจะตั้งชื่อใหม่เลยก็สามารถทำได้

4. **การค้นคว้า** การค้นคว้าในที่นี้ คงไม่มีอะไรทำมากไปกว่าการหาศัพท์บางคำเท่านั้น เช่น ถ้าเป็นเรื่องสั้นในนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ อาจมีศัพท์เฉพาะของทางวิทยาศาสตร์มาปะปนอยู่บ้าง หรืออาจหาศัพท์ทางภาษาเพิ่มเติมบ้างเล็กน้อยสำหรับผู้แปลที่อาจหลงลืมความหมายภาษาต่างประเทศเหล่านั้นไปบ้าง แต่ส่วนใหญ่แล้ว การค้นคว้าในขั้นตอนนี้จะไม่ยุ่งยากหรือเสียเวลามากเลย

5. **การแปลเนื้อเรื่อง** เนื่องจากเรื่องสั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับนวนิยายมาก การแปลเรื่องสั้นสามารถใช้หลักเกณฑ์การแปลนวนิยายประเภทหนึ่งประเภทใดมาปรับปรุงใช้ได้ เช่น ถ้าเป็นเรื่องสั้นแนวอาชญากรรม ก็ใช้หลักการแปลเนื้อเรื่องอาชญากรรม เป็นต้น

6. **การแปลสำนวนภาษา** ปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีปฏิบัติกรณแปลนวนิยาย

7. ภาพประกอบ สำนักพิมพ์สามารถเลือกปฏิบัติโดยใช้ภาพจากต้นฉบับในหนังสือภาษาต่างประเทศ หรือเขียนภาพนั้นขึ้นใหม่ ตามแต่จะเห็นสมควร และระบุข้อตกลงนั้นไว้ในสัญญาเมื่อดำเนินการขอลิขสิทธิ์หนังสือแปล

การฝึกแปล การฝึกแปลเรื่องสั้น ไม่มีความจำเป็นใด ๆ แต่บางท่านอาจเริ่มแปลเรื่องสั้นไปก่อน จนชำนาญ แล้วจึงตั้งต้นแปลนวนิยาย ก็สามารถทำได้ นับว่าเป็นการฝึกแปลโดยไม่เสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์

ตัวอย่างหนังสือนวนิยายแปล

เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกหนังสือนวนิยายต่างประเทศ มาแปลสำหรับวัยรุ่น ขอยกตัวอย่างหนังสือนวนิยาย สำหรับวัยรุ่นอายุ 11-14 ปี ซึ่งพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2525-2527 ที่ผ่านการพิจารณาด้านเนื้อหา โครงเรื่อง แนวคิดของ เรื่อง การเสนอตัวละคร การใช้ภาษาและแนวการเขียน การดำเนินเรื่อง การจบเรื่อง รูปเล่มและการสนองความต้องการ ของวัยรุ่น ว่าเป็นนวนิยายที่มีคุณค่าตามเกณฑ์อยู่ในระดับดี โดยเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้¹

เจ้าหมื่นน้อย	รอรวันนั้น	ผจญภัยทะเลใต้
พรานน้อยนุกิ	แก๊งม้าขาว	เพียงความฝัน
ความใฝ่ฝันของมิเกล	ภาพปริศนา	จอมขนิ โคลาส
เจ้าเลื้อยลาย	ปริศนาระฆังแก้ว	สองพี่น้อง
คำสัญญา	สี่สหายผจญภัย	นิโคลาลูกพ่อ
เพนกวินยอดนักแสดง	ฮุกฮุกจอมยุ่งมาแล้ว	ไม่มีใครร้ายเท่าน้องเล็ก
พล แก้วแป	เด็กกระป๋อง	เจ็ดนักสืบน้อย
เลื้อยร้อยชุด	ห้าใบเตา	เมื่อฮิตเลอร์ขโมยกระต่ายสีชมพู
ครอบครัวหรรษา	แต่น้ำตาที่โง่เขลา	หน้าต่างบานเดียว
ต้นล้มแสนรัก	ไพศาลแสนซน	ไอ้อลิซ
สุนัขล่องหน	กระรอกเทา	ระวางไฟ
บ้านที่มีพ่อหกลีบคน	ซูบเปอร์ยาย	รอฟอ้ายมยาก
ตามล่า	เจ้าโพสซัม	

¹ นัยนา บัวทอง การประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11-14 ปี หน้า 166-167

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ แปลโดย ชัยคุปต์ ซึ่งเป็นทั้งนักเขียนและนักแปลนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์สำหรับวัยรุ่นที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งของไทย การแปลนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์เรื่องนี้มีลักษณะสำคัญที่ควรสังเกตดังนี้คือ ในการตั้งชื่อเป็นการแปลตามตัวและได้ความไพเราะเท่าเดิม และในการแปลเนื้อเรื่องเน้นการแปลและเรียบเรียงโดยรักษาความเดิมอย่างเคร่งครัด แต่ก็ให้เป็นสำนวนไทยให้มากที่สุด

ตัวอย่างนวนิยายเชิงวิทยาศาสตร์¹ (แปล)

รตรางเดียวลดความเร็วลงในขณะที่กำลังแล่นไปตามรางวิ่งที่ลาดชันสูงขึ้นออกมาจากแผ่นดินระดับต่ำในเจามิด อีกไม่นานหอคอยพวกเขาก็จะไล่ดวงอาทิตย์ทัน แซดเลอร์คิด เส้นเขตแดนความมืดขยับเคลื่อนอย่างช้า ๆ ณ ที่นี้ จนกระทั่งคน ๆ หนึ่งสามารถเดินไปกับเส้นเขตแดนนี้ได้อย่างไม่ต้องใช้ความพยายามมากนัก เขาลำบากจะเดินไล่ไปกับดวงอาทิตย์ ให้ดวงอาทิตย์อยู่ ณ เส้นขอบฟ้าตลอดเวลาได้จนกว่าเขาจะต้องหยุดพักเอง แม้แต่กระนั้นแล้ว ดวงอาทิตย์ก็จะขยับเคลื่อนตกจากขอบฟ้าไปอย่างอ้อยอิ่ง กว่าที่แสงสุดท้ายของดวงอาทิตย์จะดับหายไปจากขอบฟ้าดวงจันทร์มันก็กินเวลานานกว่าชั่วโมง และแล้ว รัตติกาลอันยาวนานบนดวงจันทร์ก็มาเยือน

เขาได้เดินทางมาตลอดคืนนั้น ตามเส้นทางที่เปิดโดยนักบุกเบิกเมื่อสองศตวรรษมาแล้ว ด้วยความเร็วที่สม่าเสมอและอย่างค่อนข้างสบายคือ 500 กิโลเมตรต่อชั่วโมง นอกเหนือไปจากคนควบคุมรถที่มีหน้าที่แล่นจะเบรคหนาย และไม่มีอะไรจะทำ นอกจากรินกาแฟให้เมื่อมีคนขอแล้ว ผู้โดยสารอื่น ๆ ที่มีอยู่คือนักดาราศาสตร์สี่คนจากหอดูดาว พวกเขามองศีรษะให้แซดเลอร์เป็นการต้อนรับหรือทักทายเมื่อเขาก้าวเข้ามาในรถ แต่หลังจากนั้นพวกเขาก็หันหน้าเข้าหาหน้าต่างเพื่องานวิชาการกัน และไม่สนใจใส่แซดเลอร์เลย แซดเลอร์รู้สึกสะเทือนใจนิด ๆ ที่ถูกทอดทิ้งให้อยู่แต่ลำพังคนเดียว แต่เขาก็นึกปลอบใจตนเองว่า บทนี้พวกเขาอาจคิดว่าเขาเป็นคนที่เคยอยู่ที่นั่นมาก่อน ไม่ใช่คนที่ใหม่สำหรับที่นี่ คนที่เพิ่งจะได้รับงานให้ทำบนดวงจันทร์เป็นครั้งแรกในชีวิต

แสงสว่างภายในรถทำให้คนที่อยู่ในรถซึ่งกำลังแล่นตะบึงไปในความมืดอย่างเงียบเชียบ มองสภาพภายนอกไม่ค่อยมากนัก ภูมิประเทศนอกรถตกอยู่ในความมืด แต่คำว่ามืดก็เป็นเพียงคำเปรียบเทียบกับเท่านั้น ถูกแล้ว ดวงอาทิตย์ได้ดับหายไปแล้ว แต่ในห้องฟ้าเหนือดวงจันทร์ ณ จุดเกือบตรงศีรษะ โลกกำลังสว่างขึ้นเกือบถึงเสียหนึ่งของดวง และโลกก็จะสว่างขึ้นทุกขณะ จนกระทั่งถึงเวลากลางดึกครึ่งคืนของดวงจันทร์อีกหนึ่งสัปดาห์ จากวันนี้ไปโลกจะสุกสว่างเจิดจ้าจนกระทั่งมองด้วยตาเปล่าไม่ได้

แซดเลอร์ลุกขึ้นจากที่นั่งของเขา แล้วก็เดินไปทางด้านหน้ารถ เขาเดินผ่านกลุ่มนักดาราศาสตร์ที่ยังถกเถียงกันตรงไปยังตอนหน้าของรถที่มีผ้าม่านปิดกั้นอยู่ เขายังไม่ชินกับสภาพการมีน้ำหนักเพียงหนึ่งในหกของน้ำหนักบนโลก เขาจึงเดินอย่างระมัดระวังไปตามทางเดินแคบ ๆ ระหว่างห้องสุขาและห้องควบคุมรถเล็ก ๆ

ตอนนี้ เขาสามารถมองเห็นได้อย่างดี แซดเลอร์รู้สึกวุ่นวายที่หน้าต่างชมสภาพภายนอกจะมีขนาดเล็กไปหน่อย นั่นก็เป็นเพราะกฎระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยอย่าง แต่ไม่มีแสงสว่างภายในที่จะรบกวนสายตาของเขา และในที่สุดเขาก็สามารถชื่นชมกับความสวยงามอันเยือกเย็นของแผ่นดินที่แสงจะแก่แก่กันได้

เยือกเย็น...ใช่แล้ว! เขาเชื่อว่านอกหน้าต่างออกไปอุณหภูมิลดต่ำลงถึงสองร้อยองศาได้ชัดเจน ถึงแม้ว่าดวงอาทิตย์จะได้ดับหายไปเมื่อไม่กี่ชั่วโมงมานี้เอง แสงสว่างจากโลกที่สะท้อนจากทะเลและหมู่เมฆที่ปกคลุมโลกอันแสน

¹อาร์เธอร์ ซี. คลาค แสงโลก แปลโดย ชัยคุปต์ (นามแฝง) บทที่ 1

ไกลออกไป เป็นแสงที่ทำให้เกิดความรู้สึกแปลก ๆ มันเป็นแสงสว่างเกมม่น้ำเงินและเขียว เป็นแสงสว่างนวลที่ดูสงบเรียบ ปราศจากอะตอมแห่งความร้อน และนั่น...แซดเลอร์คิด...ก็เป็นปัญหาที่ชวนพิศวง เพราะแสงสว่างนั้นมาจากโลกที่เต็มไปด้วยแสงและความอบอุ่น

รางทางวิ่งเบื้องหน้าของรถ...รองรับโดยเสาใหญ่มั่นคงที่จะอยู่ห่างกันมากกันไป...พุ่งตรงไปทางทิศตะวันออก นี่ก็เป็นปัญหาชวนพิศวงอีกปัญหาหนึ่งของโลกนี้ โลกของดวงจันทร์ดูจะเต็มไปด้วยปัญหาที่ชวนพิศวง ทำไมดวงอาทิตย์จึงไม่ตกทางทิศตะวันตกดังเช่นบนโลก? มันคงจะต้องมีคำตอบทางดาราศาสตร์ง่าย ๆ อย่างแน่นอน แต่ขณะนี้แซดเลอร์นึกหาคำตอบไม่ออก และแล้วเขาก็รู้สึกขึ้นมาว่า ความจริงแล้วการกำหนดทิศทางใด ๆ ก็ตามล้วนแต่ไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ชัดเจน และดังนั้นเมื่อโลกใหม่ถูกค้นพบ การกำหนดกฎเกณฑ์ใด ๆ ก็อาจผิดพลาดได้ง่าย ๆ

รถรางเดียวทั้งคงแล่นขึ้นตามทางวิ่งลาดสูงขึ้นอยู่ทุกขณะอย่างช้า ๆ และทางด้านขวาของรถก็มีหน้าผาสูงปิดกั้นภูมิประเทศที่จะมองเห็นได้ ทางด้านซ้าย...ซึ่งก็หมายถึงทางทิศใต้ใช่ไหมล่ะ? ...แผ่นดินที่ลาดต่ำลงมีลักษณะเป็นขั้น ๆ เป็นระยะลดหลั่นกันลงไปเสมือนหนึ่งว่า เมื่อหนึ่งพันล้านปีมาแล้ว หินละลายลาวาจากภูเขาไฟบนดวงจันทร์ที่ทะลักขึ้นมาจากใจกลางของดวงจันทร์ได้ไหลเลื่อนลงมาจากปากภูเขาไฟ แล้วก็แข็งตัวเป็นฟัก ๆ เป็นระยะ ๆ มันเป็นภาพที่ทำให้คนที่มีมองเห็นรู้สึกเย็นยะเยือกจับใจ แต่ทว่า...บนโลกของเราก็มีแผ่นดินที่มีสภาพคล้ายคลึงกับภาพที่แซดเลอร์กำลังมองดูอยู่หลายแห่ง เบดแลนด์แห่งอะริโซนามีสภาพที่เปล่าเปลี่ยวพอ ๆ กับที่นี่ ทางขึ้นตอนบนของภูเขาเอเวอเรสต์ป่าเถื่อนกว่าที่นี่ อย่างน้อย...ที่นี่...ก็ไม่มีลมที่พัดทำลายทุกอย่างอยู่ชั่ววันรันดร์

และแล้ว แซดเลอร์ก็เกือบจะเผลอต้อทานเสียงดังออกมา เมื่อหน้าผาทางด้านขวาหายไปอย่างทันทีทันใด เสมือนหนึ่งถูกตัดหายด้วยสวียักษ์ออกไปจากพื้นผิวดวงจันทร์ หน้าผาไม่ปิดกั้นภูมิประเทศทางด้านขวาของเขาอีกแล้ว เขาสามารถมองเห็นสภาพภูมิประเทศทางทิศเหนือได้ตลอด และสิ่งที่เขาเห็นมันทำให้เขาต้องตะลึงงันมองดูอย่างไม่อยากเชื่อสายตาว่า ธรรมชาติสามารถจะผลิตงานศิลปะที่ทรงคุณค่าได้เช่นนี้ มันไม่น่าเชื่อเลยว่าสิ่งที่เขากำลังมองเห็นอยู่จะเป็นเพียงผลจากอุบัติเหตุการของเวลาและสถานที่เท่านั้น

แซดเลอร์จับตามองดูที่เขาเป็นแนวยาว ยอดเขาเรืองแสงสว่างจากรังสีแสงอาทิตย์สุดท้าย แสงจากดวงอาทิตย์ที่ลับหายไปแล้ว แสงสว่างที่ระเบิดจ้าขึ้นทันทีทำให้ตาของแซดเลอร์เกือบบอด เขายกมือขึ้นป้องสายตาของเขาจากแสงสว่างจ้า และรออยู่พักหนึ่งจนกระทั่งเขาสามารถจะมองดูยอดเขาเหล่านั้นได้อีก เมื่อสายตาของเขามองอะไรต่ออะไรเห็นได้อีก เขาก็ได้พบการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ดวงดาวซึ่งเมื่อสักครู่นี้ประดับประดาเต็มท้องฟ้าได้หายไปหมดแล้ว แม้แต่ดาวที่เพ่งมองหากก็มองไม่เห็นดวงดาวเหล่านั้น และแม้แต่โลกที่ส่องแสงสว่างในท้องฟ้าดวงจันทร์นั้น ตอนนั้นก็เพียงวัตถุที่มีแสงสว่างเลือนลางออกสีเขียว แสงจางจากยอดเขาซึ่งยังอยู่ห่างไกลออกไปหนึ่งร้อยกิโลเมตรได้ลบรัศมีแสงสว่างจากจุดกำเนิดแสงอื่น ๆ ทั้งหมด

ยอดเขาดูเหมือนกับลอยอยู่ในท้องฟ้า ยอดเขาที่มีสภาพเป็นดั่งเช่นปรางค์เพลิงอันน่าพิศวง ยอดเขาที่ดูจะไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับพื้นผิวดวงจันทร์เลย ดั่งเช่นหมู่เมฆจับกันเหนือผิวน้ำโลกยามตะวันตกดิน เส้นเขตบริเวณเงามืดชัดเจน ส่วนล่างของภูเขาทั้งหลายไปในความมืดอย่างสนิท เหลือเพียงแต่ยอดเขาสว่างเท่านั้นที่มองเห็นว่ามีอยู่จริง อีกหลายชั่วโมงที่เดียวกว่าที่ยอดเขาอันสูงส่งเหล่านั้นจะถูกกลืนหายไปเ็นเงามืดของดวงจันทร์และพายุแพ็คอ์ติคาล

ผ้าม่านด้านหลังของแซดเลอร์แยกออกจากกัน เพื่อนผู้โดยสารคนหนึ่งก้าวเข้ามาในห้องที่แซดเลอร์ยืนอยู่ และเดินตรงไปที่หน้าต่าง แซดเลอร์กำลังคิดและขังใจดูว่า เขาควรจะเริ่มการสนทนาก่อนดีหรือไม่ เขายังรู้สึกน้อยใจอยู่บ้างที่ถูกเมินเฉยโดยสิ้นเชิง อย่างไรก็ตามก็ดี ปัญหาการแนะนำตัวก็หมดไปสำหรับเขา เมื่อชายที่ก้าวเข้ามาใหม่ในห้องเป็นฝ่ายเริ่มต้นก่อน

“คัมค่าที่เดียวที่มาจากโลกแล้วมาเห็นภาพนี้ จริงไหมครับ?”

“จริง” แซดเลอร์ตอบ “แต่ผมคิดว่า แล้วคุณก็คงชินกับมันเอง”

เสียงหัวเราะเบา ๆ ดังขึ้นมาในความมืด “ผมว่าไม่จริงเสมอไปหรอก นี่เป็นสิ่งที่คุณไม่เคยรู้สึกชินกับมันเลย ไม่ว่าจะอยู่ที่นั่นนานแค่ไหน เพิ่งมาใหม่ใช่ไหม?”

“ครับ มาถึง ไทโค บราเฮอ เมื่อคืนนี้ ยังไม่เห็นอะไรมาเลย”

แซดเลอร์รู้สึกตัวขึ้นมาทันทีว่า เขากำลังพูดโดยใช้ประโยคสั้น ๆ ติดไปกับคู่สนทนาด้วย เขานึกสงสัยว่าทุกคนบนดวงจันทร์พูดกันแบบนี้หรือเปล่าหนอ? บางที...พวกเขาคิดว่ามันจะได้เป็นการประหยัอากาศหายใจ

“จะไปทำงานที่หอดูดาวใช่ไหมครับ?”

“ก็ทำนองนั้น แต่ไม่ใช่ไปเป็นคนประจำที่นั่น ผมเป็นนักบัญชีมาทำการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายดำเนินการของคุณ” คำพูดของแซดเลอร์มีผลทำให้เกิดความเงิบอย่างครุ่นคิดกันชั่วขณะหนึ่ง แล้วความเงิบก็ถูกทำลายในที่สุด “ขอโทษด้วย...ผมควรจะแนะนำตัวเองก่อน โรเบิร์ต มอลตัน หัวหน้าหน่วยสเปกโตรสโคปี ดิครีบีที่เราจะได้มีใครสักคนที่จะช่วยเราทำเรื่องภาษีเงินได้”

“ครับ ผมก็คิดว่าคงหนีเรื่องนี้ไม่พ้น” แซดเลอร์กล่าว “ผมชื่อ เบอร์เทรม แซดเลอร์ ผมมาจากแผนกตรวจสอบ”

“อิม! คุณคิดว่าสิ่งที่เราทำที่นี่เปลืองเงินเปลืองทองไปเปล่า ๆ หรือ?”

“นั่นมันเป็นเรื่องของคนอื่นที่จะตัดสิน ผมเพียงแต่ต้องดูว่า คุณใช้เงินอย่างไร ไม่ใช่ทำไม”

“ครับ คุณจะได้สนุกกับงานของคุณแน่ ๆ ทุกคนที่นี่จะมีเหตุผลให้คุณอย่างดีว่า เขาควรจะได้เงินมากกว่าที่เขาได้อย่างน้อยสองเท่า และผมอยากจะรู้เหมือนกันว่า คุณจะติราคาระบบวิจัยทางวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ได้อย่างไร!”

แซดเลอร์ได้คิดเรื่องนี้มาก่อนบ้างแล้ว แต่คิดว่าตอนนี้อ่าเพ่งพยายามอธิบายอะไรมากมายนักจะดีกว่า เรื่องของเขาเป็นที่ยอมรับโดยไม่มีใครตั้งคำถามอยู่แล้ว ถ้าเขาพยายามจะทำให้เรื่องของเขาเป็นที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้นไปอีก มันอาจจะกลายเป็นพิรุณของเขาไปได้เพราะเขาไม่ใช่ นักโกหกที่ดี แต่เขาก็หวังว่าเขาจะมีประสบการณ์ในเรื่องนี้ดีขึ้น

อย่างไรก็ดี สิ่งที่เขาบอกมอลตันก็เป็นความจริง เพียงแต่ว่า มันไม่ใช่ความจริงทั้งหมด มันเป็นความจริงเพียงห้าเปอร์เซ็นต์เท่านั้น

“ผมกำลังนึกสงสัยว่า เราจะผ่านภูเขาเหล่านั้นได้อย่างไร” แซดเลอร์กล่าว มือของเขาชี้ไปที่ยอดเขาสูงว่างจำเบื้องหน้า “เราจะข้าม...หรือทะลุมันไป?”

“ข้าม” มอลตันกล่าว “มันดูน่าตื่นเต้นมาก แต่ความจริงแล้ว มันก็ไม่ใหญ่โตจริง ๆ นักรอก คุณต้องรอดูภูเขาโลบนิคส์หรือทิวเขาโอเบิร์ทเสียก่อน พวกนั้นสูงกว่าพวกนี้สองเท่าทีเดียว”

นี่นับเป็นการเริ่มต้นที่ไม่เลวนัก แซดเลอร์คิด รถรางเดียวพุ่งตะบึงไปข้างหน้าในเงามืดตามรางที่ลาดสูงชันขึ้นช้า ๆ ในความมืดรอบนอก รถ ภูเขาหินและหน้าผาที่เห็นลง ๆ ในเงามืดวิ่งผ่านรถไปอย่างรวดเร็ว แล้วก็ลับหายไป แซดเลอร์รู้สึกและเข้าใจทันทีว่า คงจะไม่มีที่ไหนอีกแล้วที่คนเราจะสามารถเดินทางด้วยความเร็วสูงดังเช่นที่เขา กำลังประสบอยู่ขณะนี้ ใกล้พื้นดินเช่นนี้ เครื่องบินไอพ่นที่แล่นด้วยความเร็วสูงเหนือหมู่เมฆของโลกไม่เคยให้ความรู้สึกที่กำลังเคลื่อนที่ด้วยความเร็วสูงเช่นขณะนี้เลย

ถ้าขณะนี้เป็นเวลากลางวัน แซดเลอร์ก็จะสามารถมองเห็นผลงานของนักวิศวกรรมที่สร้างทางวิ่งพาดเนินเขา ยาวเหยียดได้อย่างมหัศจรรย์ แต่ความมืดได้บังสะพานที่ดูแบบบางและห้อยระยียงระย้างโยงมาข้ามหุบเขาเป็นแนวโค้ง เขาเห็นแต่เพียงยอดเขาสูงว่างที่ใกล้เข้ามาทุกขณะ ยอดเขาที่ลอยเด่นอยู่เหนือทะเลแห่งความมืด

และแล้ว ทางขอบฟ้าด้านตะวันออกของดวงจันทร์ ส่วนหนึ่งของลูกไฟโค้งดั่งคันธนูและสว่างจ้าก็พลันโผล่ขึ้นมา พวกเราได้เดินทางพ้นเงามืดแล้ว ถึงภูเขาแล้ว และก็ไล่ดวงอาทิตย์จนทัน แสดเลอร์เป็นหน้าหนีแสงสว่างจ้าที่สาดเข้ามาในห้องและเขาก็มองเห็นชายที่ยืนอยู่ใกล้ ๆ เขายังชัดเจนเป็นครั้งแรก

ศาสตราจารย์มอลตันเป็นคนอยู่ในวัยประมาณห้าสิบปีแล้ว แต่ผมยังคงจำ มีใบหน้าที่ยังดูหนุ่มแน่น เชื่อถือได้ เป็นคนมีอารมณ์ขัน เป็นนักปรัชญาของทุกคน เป็นโสเครตีสยุคใหม่ พร้อมทั้งจะให้คำแนะนำแก่เพื่อนมนุษย์ทุกคนโดยไม่หลงหรือลืมน “ข้างนอกขรุขระ ข้างในตึงตังโหน่ง” แสดเลอร์นึกในใจ และก็นึกยิ้มในใจอีกด้วย เจ็บ ๆ กับคำพังเพยที่เคยได้ยินบ่อย ๆ

ตาของชายทั้งสองประสานกัน หยั่งดูที่หากันอย่างเจ็บ ๆ อย่างตระหนักดีว่างานของเขาทั้งสองจะต้องนำเขาทั้งสองมาพบกันอีก แล้วมอลตันก็ยิ้ม ทำให้ใบหน้าของเขามีรอยยิ้มปรากฏมากขึ้นพอ ๆ กับสภาพพื้นผิวดวงจันทร์นอกรถ

“นี่ต้องเป็นยามเช้าครั้งแรกของคุณบนดวงจันทร์ ถ้าเราจะเรียกมันว่า “ยามเช้า” ได้...อย่างไรก็ดี...มันก็เป็นดวงอาทิตย์ขึ้น น่าเสียดายที่มันจะอยู่เพียงแค่สิบนาทีก่อนแล้วเราก็จะข้ามพ้นจุดสูงสุดของเส้นทาง และก็จะกลับเข้าไปสู่ความมืดของกลางคืนอีก จากนั้นคุณก็จะต้องรออีกสองอาทิตย์จึงจะเห็นดวงอาทิตย์อีกครั้งหนึ่ง”

“สิบสัปดาห์จะต้องเก็บตัวอยู่...มันจะไม่น่าเบื่อแย่เลยหรือครับ?” แสดเลอร์ถาม แต่ในทันทีที่คำพูดหลุดออกจากปากไป เขาก็รู้สึกตัวว่าเขาได้พูดอะไรเขย ๆ ออกไปแล้ว มอลตันไม่ซ้ำเติมเขา

“แล้วคุณจะเห็นเอง” เขาตอบ “กลางวันหรือกลางคืนมันก็เหมือนกันเมื่ออยู่ใต้ดิน อย่างไรก็ตาม...คุณก็จะขึ้นไปข้างบนเมื่อไรก็ได้ บางคนชอบเวลากลางคืนมากกว่า แสงโลกทำให้พวกเขารู้สึกโรแมนติก”

รถรางเดียวได้เดินทางมาถึงจุดสูงสุดบนภูเขาแล้ว ผู้โดยสารทั้งสองคนต่างยืนสงบนิ่งไม่กล่าวอะไร ในขณะที่ยอคเขาทั้งสองด้านของรถวิ่งหนีไป แล้วก็จมต่ำลงไปทางด้านหลัง พวกเขาเดินทางทะลุผ่านเขตภูเขาแล้ว และกำลังพุ่งลงตามทางลาดชันที่ลดระดับลงอย่างรวดเร็ว มองเห็นเมร์ อิมเบรียม ในขณะที่เขากำลังเดินทางลดระดับต่ำลง ดวงอาทิตย์ก็เช่นเดียวกัน ความเร็วของพวกเขาได้นำดวงอาทิตย์ขึ้นมาจากกลางคืนแล้วนั้น ขณะนี้กำลังจะจากไปอีก ดวงอาทิตย์ลดขนาดลงจากส่วนหนึ่งของทรงกลมเป็นเพียงเส้นแสงสว่าง จากเส้นแสงสว่างเป็นเพียงจุดสว่างจุดหนึ่งแล้วก็ลับหายไป ในช่วงเวลาไม่กี่วินาทีก่อนที่ดวงอาทิตย์จะหายลับไปอีก และก่อนที่พวกเขาจะจมหายเข้าไปในเงามืดของดวงจันทร์อีกครั้งนั้น แสดเลอร์ก็ได้พบเห็นสิ่งที่เขาสันนิษฐานว่าน่าทึ่งและน่าอัศจรรย์ใจ เขาตลอดไปอย่างไม่มีวันลืม เขากำลังเดินทางไปตามแนวขอบฟ้าที่ดวงอาทิตย์เพิ่งจะลับหายไป แต่รางรถซึ่งอยู่สูงจากพื้นดินเพียงประมาณหนึ่งเมตรยังจับแสงอาทิตย์ได้อยู่ ดังนั้น มันจึงเป็นเสมือนกับว่ารถรางเดียวกำลังวิ่งไปตามรางเพลิงสว่าง เป็นเส้นดั่งริบบิ้นที่ลอยอยู่ในความว่างเปล่า อยู่ได้โดยอำนาจเวทมนต์คาถา มิใช่โดยความสามารถทางวิศวกรรมของมนุษย์ และแล้ว...ความมืดก็โผล่ขึ้นในที่สุด และความน่าพิศวงก็ยุติลง ดวงดาวเริ่มปรากฏให้เห็นบนท้องฟ้าอีกเมื่อตาของแสดเลอร์เริ่มชินกับความมืดอีกครั้งหนึ่ง

“คุณโชคดี” มอลตันกล่าว “ผมเดินทางมากับรถนี้นับเป็นร้อยครั้งแล้ว แต่ผมก็ไม่เคยเห็นภาพนี้เลย กลับเข้าไปทางด้านหลังรถเถอะ...เขาจะเสิร์ฟอาหารกันแล้ว และก็ไม่มียะหร่ายอีกแล้วด้วย”

แสดเลอร์ไม่เห็นด้วย แสงสะท้อนจากโลกที่กลับคืนมาครองความเป็นจ้าวยามราตรีบนดวงจันทร์ที่นี่ ได้ปกคลุมไปทั่วที่ราบกว้างใหญ่ ซึ่งนักดาราศาสตร์ได้ตั้งชื่ออย่างไม่สมจริงว่า ทะเลน้ำฝน แน่แน่นอน! เมื่อเปรียบเทียบกับภูเขาที่หนีหายไปทางด้านหลัง ที่ราบกว้างใหญ่นี้ก็เปรียบเทียบสู้ไม่ได้ แต่มันก็น่าชม น่าตื่นใจอยู่ดี

“ผมจะรอสักครู่” แสดเลอร์ตอบ “อย่าลืมนึกไว้ว่า นี่เป็นครั้งแรกของผมที่ได้เห็นภาพเหล่านี้ และผมไม่ต้องการพลาดอะไรเลย”

มอลตันหัวเราะ “จริงของคุณ” เขากล่าว “ขอโทษด้วยที่บางครั้งเราก็ลืมไปว่าไม่ใช่ทุกคนที่ชินกับสิ่งต่าง ๆ

ที่นั่นแล้ว”

รตรางเดียวแล่นตะบึงพุ่งลงทางลาดชันอย่างน่ากลัว ถ้าเป็นบนโลก ก็จะเป็นการฆ่าตัวตายทีเดียว ที่ราบอบแสง โลกลีเซียและเยือกเย็นยกตัวขึ้นมามต้อนรับผู้โดยสาร ภูเขาเตี้ย ๆ เป็นแนวยาวที่ดูจะเป็นดังภูเขาแคระ เมื่อเทียบกับภูเขาใหญ่ด้านหลัง โผล่ขึ้นมาจากเส้นขอบฟ้าข้างหน้า อีกครั้งหนึ่งที่เส้นขอบฟ้าซึ่งดูประจักษ์อยู่เพียงแค่อีกไกล ๆ ของโลก ดวงจันทร์ก็พลันแปร เทภูถล่มรบบตัวพวกเขาอีก พวกเขาได้กลับคืนสู่ระดับน้ำทะเลอีกครั้งแล้ว

แซดเลอร์เดินตามมอลตันทะลุผ่านม่านกันห้องเข้าไปสู่ห้องพักผู้โดยสาร พนักงานประจำรถกำลังจัดอาหารสำหรับคนไม่กี่คน

“คุณมีผู้โดยสารเพียงไม่กี่คนอย่างนี้เสมอไปหรือเปล่า?” แซดเลอร์ถาม “มันดูไม่น่าจะคุ้มกับการลงทุนเลย”

“ก็แล้วแต่ว่าคุณจะตีความหมายคำว่าคุ้มว่าอย่างไร” มอลตันตอบ “หลายสิ่งหลายอย่างที่นี่จะดูแปลก ๆ ในบัญชีของคุณ แต่การเดินทางเดียวนี้ไม่ต้องลงทุนอะไรมาเลย อุปกรณ์ชิ้นส่วนจะคงทนอยู่ตลอดไป...ไม่มีการขึ้นสนิมเพราะไม่มีอากาศ การตรวจสอบสภาพรถทำกันสองสามปีครั้งก็พอ”

นั่นเป็นสิ่งที่แซดเลอร์ไม่ได้คาดคิดมาก่อน มีอะไรหลายสิ่งหลายอย่างที่นี่ที่เขาจะต้องเรียนรู้ และบางครั้งเขาอาจจะต้องเรียนรู้ด้วยราคาแพง!

อาหารมีรสชาติดี แต่บอกไม่ได้ว่าเป็นอะไร อาหารที่เขากำลังลิ้มรสอยู่ขณะนี้คงเหมือนกับอาหารอื่น ๆ ทั้งหลายบนดวงจันทร์ คือ เป็นผลผลิตจากฟาร์มเกษตรขนาดใหญ่กินพื้นที่หลายตารางกิโลเมตร ภายใต้เรือนกระจกยักษ์อยู่ตามแถบเส้นศูนย์สูตร สำหรับเนื้อก็คงถูกสังเคราะห์ขึ้นมา มันอาจจะเป็เนื้อวัวจริง ๆ ก็ได้ แต่แซดเลอร์ก็บังเอิญไปทราบมาว่า วัวตัวเดียวที่มีอยู่บนดวงจันทร์ก็กำลังอยู่อย่างสุขสบายในสวนสัตว์ฮิปโปปารัสส์ นี่คือนักขโมยที่ไม่มีประโยชน์อะไรเลย ซึ่งเขามักจะเก็บขึ้นมาและไม่ยอมลิ้ม

การรับประทานอาหารพร้อมกันดูจะทำให้นักดาราศาสตร์คนอื่น ๆ ปล่อยตัวเป็นกันเองมากขึ้น ทุกคนมีหน้าที่เป็นมิตรกับชาติพหุสมควรมื่อมอลตันแนะนำใหู้จักกัน และพวกเขาก็หยุดคุยกันเรื่องวิชาการเป็นเวลาสองสามนาทีย่างไรก็ดี เมื่อพวกเขาทราบว่าแซดเลอร์มาที่ดวงจันทร์ทำไม พวกเขาก็มีท่าทีไม่สบายใจนัก แซดเลอร์รู้สึกเหมือนกับจะหยั่งสัมผัสความนึกคิดของแต่ละคนได้ว่า พวกเขาคงจะกำลังนึกบวกลบคูณหารในใจ และคงจะพยายามค้นหาเหตุผลความจำเป็นในการใช้เงิน เมื่อถูกซักถาม เขามั่นใจว่าทุกคนจะต้องมีเหตุผลดีเยี่ยมในการใช้เงิน และคงจะพยายามปิดหูปิดตาของเขาด้วยวิทยาศาสตร์ ถ้าเขาพยายามจะจับผิดให้ได้ เขาเคยผ่านประสบการณ์เช่นนี้มาก่อนแล้ว ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ในสถานการณ์เช่นนี้

รตรางเดียวได้มาถึงช่วงสุดท้ายของการเดินทางแล้ว และจะเดินทางถึงหอดูดาวภายในเวลากว่าหนึ่งชั่วโมงเล็กน้อย เส้นทางยาว 600 กิโลเมตร ช้าม แมร์ อิมเบรียม เกือบจะเป็นเส้นตรงตลอดและอยู่ในแนวระดับ ยกเว้นเสียแต่ช่วงที่ต้องเปลี่ยนเส้นทางสั้น ๆ ไปทางทิศตะวันออกเพื่อเลี้ยวภูเขาที่เป็นเสมือนกำแพงยักษ์ล้อมรอบที่ราบอาร์คิมิดีส แซดเลอร์นั่งลงและขยิบตัวให้สบาย ดึงเอาแผ่นกระดาษปึกหนึ่งเกี่ยวกับภาระกิจของเขาที่ได้รับมอบหมายขึ้นมาศึกษา

แผนผังแสดงระบบการดำเนินงานที่ถูกคัดลอกวางบนโต๊ะ มีขนาดใหญ่เกือบเต็มโต๊ะ แซดเลอร์มองดูแผนผังพิมพ์หลายสี แสดงรายละเอียดสายการทำงานของแผนกต่าง ๆ อย่างไม่ชอบใจนัก เขาจำได้ว่า คนโบราณได้รับการกล่าวขานเป็นสัตว์โลกสร้างเครื่องมือ แต่สำหรับคนยุคใหม่ เขารู้สึกบอ้ย ๆ ว่า ลักษณะบรรยายที่ดีที่สุดคือ สัตว์โลกใช้กระดาษเปลือง!

ภายใต้ตัวอักษร “ผู้อำนวยการ” และ “รองผู้อำนวยการ” สายการดำเนินงานแยกออกเป็นสามสาย คือ งานบริหาร งานวิศวกรรม และเทคโนโลยี และหอดูดาว แซดเลอร์มองหาลูกพี่ลูกน้องของตัวเอง เขารู้สึกพอใจที่เจอพี่เขา

หอดูดาว ได้ตัวอักษรหัวหน้านักวิทยาศาสตร์ ของหน่วยสเปกโตรสโคปี เขามีผู้ช่วยหกคน สิ่งคนคือ จามิสันและวิลเลอร์ ซึ่งแซดเลอร์เพิ่งจะได้รับการแนะนำให้รู้จัก เพื่อนผู้โดยสารอีกคนหนึ่งปรากฏว่าไม่ใช่ นักวิทยาศาสตร์ เขามีตำแหน่งเฉพาะของเขาในแผนผัง และขึ้นต่อผู้อำนวยการโดยตรงเพียงคนเดียว แซดเลอร์เชื่อว่า เลขาณูการแวกนอนอลล์คงจะเป็นคนที่มีความสำคัญเอาการที่นี่ และเป็นคนที่เขาน่าจะต้องจับตาและคบเอาไว้

หลังจากที่ได้ตั้งใจศึกษารายละเอียดระบบการดำเนินงานตรงหน้าของเขาเป็นเวลาประมาณครึ่งชั่วโมงแล้ว ใครคนหนึ่งก็เปิดวิทยุ เสียงดนตรีเบา ๆ ที่ดังขึ้นมีได้รับกวนสมาธิการทำงานของเขาเลย เพราะเขาเคยเผชิญกับการรบกวนที่รุนแรงกว่านั้นมาก่อนแล้วอย่างไม่ลำบากยากเย็นนัก และแล้ว ดนตรีก็นิ่งหายไป ความเงียบเกิดขึ้นชั่วขณะหนึ่ง เสียงบี๊ ๆ ดังขึ้นหกครั้งบอกเวลา และเสียงทุ้ม ๆ ของผู้ประกาศก็ดังขึ้น

“นี่คือโลก ช่องสอง ข่ายงานระหว่างดวงดาว สัญญาณที่ท่านเพิ่งจะได้ยินนั้นบอกเวลายี่สิบเอ็ดนาฬิกาเวลากกรินนิช ต่อไปนี้ท่านจะได้ฟังข่าว”

เสียงจากเครื่องรับวิทยุดังชัดเจนปราศจากเสียงรบกวน ประจุดังส่งมาจากสถานีห้องดินบนดวงจันทร์ แต่แซดเลอร์ได้สังเกตเห็นเสาอากาศบนหลังคารถางเดียวแล้ว และก็ทราบว่าเขากำลังฟังข่าวโดยตรงจากโลก ทุกถ้อยคำที่เขาได้ยินได้เดินทางจากโลกมาแล้วเกือบหนึ่งวินาทีครึ่ง และในทันทีคำพูดเหล่านั้นก็ได้เดินทางต่อไปอย่างรวดเร็วผ่านเขามุ่งตรงไปยังโลกอื่น ๆ ที่อยู่ไกลจากโลกออกไปอีก คนบางคนจะต้องรออีกหลายนาทิจึงจะได้ยิน สำหรับคนที่อยู่ในยานอวกาศของสหพันธ์ซึ่งกำลังอยู่ไกลกว่าวงโคจรของดาวเสาร์ออกไปอีก และกำลังเปิดเครื่องรับฟังอยู่ จะต้องรออีกนานอาจจะอีกหลายชั่วโมงทีเดียว กว่าที่จะได้ยินได้ฟังข่าวนี้นี้ และเสียงจากโลกก็จะยังคงเดินทางต่อไปอีก แม้กระจ่ายไกลออกไปอีกและอ่อนกำลังลงไป ไกลเกินขอบเขตการสำรวจของมนุษย์โลก จนกระทั่งถูกกลบหายไปโดยเสียงคลื่นวิทยุจากดวงดาวทั้งมวลในอวกาศ ในระหว่างทางมุ่งตรงไปยังดาวอัลฟา เซนจูรี เสียงคลื่นวิทยุจากดวงดาวที่ไม่เคยหยุด

“ข่าวจากกรุงเฮกแจ้งว่า การประชุมเรื่องทรัพยากรระหว่างดวงดาวได้ประสบความสำเร็จโดยสิ้นเชิง ผู้แทนของสหพันธ์กำลังเตรียมตัวเดินทางไปจากโลกในวันพรุ่งนี้ และทำเนียบประธานาธิบดีได้ออกแถลงการณ์ดังต่อไปนี้...”

ไม่มีอะไรในข่าวที่แซดเลอร์ไม่คาดคิดมาก่อน แต่เมื่อความหวาดหวั่นได้เปลี่ยนเป็นความจริงขึ้นมา ถึงแม้ว่าจะเป็นสิ่งที่เขาคาดคิดไว้ก่อนมานานแล้ว มันก็ทำให้เขาใจหายอยู่ดี เขาเหลียวมองดูเพื่อนผู้โดยสาร พวกเขาตระหนกหรือเปล่าหนอว่า สถานการณ์ร้ายแรงเพียงใด?

พวกเขาตระหนกดี เลขาณูการแวกนอนอลล์ใช้มือทั้งสองจับคางบิบบแน่น ดร.มอลตันเอนหลังพิงพนักเก้าอี้หลังตาอย่างใช้ความคิด จามิสันและวิลเลอร์จ้องมองดูโต๊ะอย่างเงิบขมริม ไข่แล้ว พวกเขาเข้าใจสถานการณ์ดี งานและความห่างไกลจากโลกของพวกเขาได้ตัดพวกเขาให้ขาดจากความเคลื่อนไหวที่สำคัญของมนุษยชาติ

เสียงผู้ประกาศราบเรียบที่กล่าวถึงข้อขัดแย้ง ข้อกล่าวหาและการขู่ที่เกือบจะเป็นการขู่โดยตรงนั้น เหมือนหนึ่งจะมีผลชักดึงความเย็นหนาวเหน็บของกลางคืนบนดวงจันทร์นอกรถให้ซึมซาบและแผ่เข้ามาสู่ภายในรถ มันยากทีเดียวที่คนเราจะยอมรับความจริงที่น่ากลัว และคนจำนวนหลายล้านจึงพยายามหลอกตนเอง พวกเขาจะยกไหล่ แล้วก็ฝันใจพูดอย่างร่าเริงว่า “ไม่ต้องกลัวหรอก แล้วทุกอย่างก็จะเรียบร้อยไปเอง”

แซดเลอร์ไม่เชื่อว่าทุกอย่างจะเรียบร้อยไปเอง ในรถรางเดียวคันเล็กที่สว่างไสวด้วยแสงไฟซึ่งกำลังพุ่งตะบึงมุ่งไปทางทิศเหนือตัดข้ามทะเลผืนนั้น เขานั่งนิ่งครุ่นคิด และทราบดีว่า นับเป็นครั้งแรกในรอบสองร้อยปี ที่มนุษยชาติจะต้องเผชิญหน้ากับเงามืดหะมิมของเค้าสงครามอีกครั้งหนึ่ง

11

การแปลนิทานและการแปลร้อยกรองสำหรับวัยรุ่น

การแปลนิทานสำหรับวัยรุ่น การแปลนิทานสำหรับวัยรุ่น จะกล่าวถึงการแปลนิทานสองประเภท คือ นิทานพื้นเมืองและนิทานชาดก

การแปลนิทานพื้นเมือง วัยรุ่นระดับประถมศึกษาตอนปลาย จะสนใจนิทานพื้นเมืองไทยในระดับมาก ถ้าแปลนิทานพื้นเมืองของชาติอื่นมาเป็นภาษาไทย ก็คงได้รับการต้อนรับจากวัยรุ่นระดับนี้เช่นกัน อาศัยขั้นตอนการแปลหนังสือบันเทิงคดีสำหรับวัยรุ่น การแปลควรดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. **การเลือกเรื่อง** เนื่องจากหนังสือรวมนิทานที่ผู้แปลจะเลือกแปล มักมีนิทานประมาณ 10-15 เรื่อง บางเรื่องอาจเป็นนิทานที่ให้ข้อคิดดี ๆ และสนุก แต่บางเรื่องอาจหนักไปทางเอารัดเอาเปรียบหรือรังแกผู้อ่อนแอหรือผู้ที่ด้อยกว่าด้วยประการหนึ่งประการใด เรื่องเช่นนี้ แม้จะสนุกก็ไม่ควรเลือกแปล การเลือกนิทานสำหรับแปลจึงทำได้สามทางคือ

1.1 เลือกแปลหนังสือรวมนิทานที่มีนิทานดีและสนุก ๆ เกือบทั้งเล่ม แต่ไม่แปลนิทานที่ไม่ดีและไม่สนุก

1.2 เลือกแปลนิทานที่ดีและสนุก ๆ จากหนังสือรวมนิทานหลายเล่มให้ได้นิทาน 10-15 เรื่อง เพื่อเป็นหนังสือแปลรวมนิทานเรื่องใหม่หนึ่งเรื่อง

1.3 แปลทั้งเล่ม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องดีและสนุกทุกเรื่องหรือมีเรื่องไม่ดีและไม่สนุกอยู่บ้างก็ตาม ข้อดีและข้อเสียในการแปลทั้งสามวิธีนี้ เช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้ว ในการเลือกแปลเรื่องสั้น

2. **การอ่านเรื่อง** การอ่านเรื่องก่อนลงมือแปล อ่านเพียงเที่ยวเดียวก็สามารถเข้าใจได้ดี และพร้อมที่จะแปลได้ทันที เพราะนิทานประเภทนี้ไม่มีอะไรซับซ้อนเลย

3. **การตั้งชื่อเรื่อง** ใช้หลักเดียวกับการตั้งชื่อเรื่องสั้นที่กล่าวแล้วข้างต้น

4. **การค้นคว้า** ได้แก่การหาศัพท์ยากจากพจนานุกรมภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย ซึ่งจะหาได้ตามห้องสมุด

ทั่วไป แม้คำแปลจะมีมากกว่าหนึ่งความหมาย สภาพเรื่องของนิทานก็สามารถช่วยให้ตัดสินใจได้ว่า คำแปลใดจะเหมาะสมกับนิทานเรื่องนั้นที่สุด

5. การแปลเนื้อเรื่อง การเขียนนิทาน เป็นการเขียนง่าย ๆ ทุกชาติ ทุกภาษา การแปลนิทานจึงเป็นการแปลที่ตรงไปตรงมาที่สุด และไม่มีสิ่งใดเป็นปัญหาเลย การแปลจะเลือกแปลนิทานเรื่องใดก่อนก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับ เพราะแต่ละเรื่องจบในตัวเอง ไม่มีผลต่อกันแต่อย่างใด

6. การแปลสำนวนภาษา ปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีปฏิบัติในการแปลสำนวนภาษาการแปลนวนิยาย

7. ภาพประกอบ สำนักพิมพ์สามารถเลือกปฏิบัติโดยใช้ภาพจากต้นฉบับในหนังสือภาษาต่างประเทศหรือเขียนภาพนั้นขึ้นใหม่ ตามแต่จะเห็นสมควร และระบุข้อตกลงนั้นไว้ในสัญญาเมื่อดำเนินการขอลิขสิทธิ์หนังสือแปล

การฝึกแปล การฝึกแปลนิทานไม่มีความจำเป็นใด ๆ แต่บางท่านอาจเริ่มแปลนิทานก่อน แปลเรื่องสั้นและก้าวขึ้นไปแปลนวนิยายหรือสารคดีต่อไปก็ได้ การเริ่มแปลนิทานเป็นการเริ่มต้นที่ดีของนักการแปลนับเป็นการฝึกแปลโดยไม่เสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์

การแปลนิทานชาดก นิทานชาดกจะแปลมาจากภาษาต่างประเทศทางซีกโลกตะวันออกหรือตะวันตกก็ได้ เป็นนิทานทางพุทธศาสนาที่มั่นใจได้ว่าเป็นเรื่องดีมีคุณธรรม หนังสือภาษาต่างประเทศที่ตีพิมพ์หนึ่งที่นักแปลนิทานชาดกสำหรับวัยรุ่นควรรู้จัก คือ Jataka Tales, Birth Stories of the Buddha มีชาดก 35 ชาดก เขียนโดย Ethel Beswick ด้วยสำนวนเรียบง่าย น่าอ่าน การแปลควรดำเนินขั้นตอนเช่นเดียวกับการแปลนิทานพื้นเมืองที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทุกประการ

ตัวอย่างต่อไปนี้ เป็นการแปลนิทานพื้นเมืองของญี่ปุ่นที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ นิทานที่มีเค้าโครงเรื่องทำนองนี้มีด้วยกันหลายชาติหลายภาษา เป็นที่นิยมอ่านกันทั่วไป

ตัวอย่างนิทานแปล

เจ้าบ่าวของชูโกะ¹

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีหนุ่มผู้มั่งคั่งตัวหนึ่งอาศัยอยู่ที่ห้องเก็บของมืด ๆ ของตึกใหญ่แห่งหนึ่ง หนูตัวนี้มีลูกสาวชื่อชูโกะ ในสายตาของพ่อ ชูโกะเป็นหนูที่สวยงามที่สุด ฉลาดที่สุด และสง่างามที่สุดในประเทศ

“ในเมื่อลูกของเราเป็นหนูที่สวยงามที่สุด และน่ารักที่สุด สิ่งที่มีอำนาจยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกเวลานี้เท่านั้น จึงจะคู่ควรกับลูกของเรา” พ่อหนูพูดกับแม่หนู “เราต้องเสาะแสวงหาอย่างหนัก เพื่อเลือกหาผู้ที่เหมาะสมมาแต่งงานกับชูโกะลูกสาวของเรา”

แม่หนูนั่งลงและก้มศีรษะสีเทาเล็ก ๆ หึก ๆ พ่อหนูนั่งแกว่งหางยาวสีเทาอยู่ไปมา “ใครละยิ่งใหญ่พอที่จะแต่งงานกับชูโกะ ลูกสาวของเรา?” ทั้งสองคนต่างคิดถามอยู่ในใจ

ทันใดนั้นพ่อหนูก็ยิ้มอย่างมีความสุข “นี่ออกแล้ว” มันพูด “สิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกก็คือ ดวงอาทิตย์นั่นเอง ดวงอาทิตย์ให้ความสว่างความอบอุ่นแก่เรา และทำให้ข้าวในนาออกงามได้ จะต้องเป็นดวงอาทิตย์เท่านั้นที่เหมาะสมที่สุดที่จะแต่งงานกับชูโกะ”

“จริงด้วย ความคิดวิเศษมาก” แม่หนูสนับสนุน “ไปเร็ว ๆ ชู ไปถามดูว่าจะแต่งงานกับลูกสาวของเราได้ไหม”

ดังนั้น ในวันนั้นเองพ่อหนูแต่งตัวอย่างดี เพื่อไปหาดวงอาทิตย์ผู้ยิ่งใหญ่

¹ ยูชิโกะ อุชิตะ: “เจ้าบ่าวของชูโกะ” ใน นิทานเอกของญี่ปุ่น แปลโดย ลมุล รัตตากร หน้า 99-105

“ดูก่อนดวงอาทิตย์” มันร้องเรียก “ซูโกะลูกสาวของข้าสวยงามและน่ารักอย่างยิ่ง นางจะต้องได้แต่งงานกับผู้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกเท่านั้น ท่านทั้งใหญ่และส่องแสงแรงจ้า แสงสว่างของท่านทำให้พวกเราอบอุ่นและทำให้ข้าในนางอก-งาม เราคิดว่าท่านเป็นผู้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกจึงอยากจะให้ได้แต่งงานกับลูกสาวสวยของเรา”

ดวงอาทิตย์ยิ้มและส่องแสงรัศมีสีทองออกไปรอบ ๆ “หามิได้, เพื่อนยาก” ดวงอาทิตย์พูด “ข้าไม่ใช่ผู้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกหรอก ยังมีสิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่าข้าอีก”

“ใครกัน?” พ่อหนูดาม

“ลองดูหมู่เมฆสีขาวโน้นซิ” ดวงอาทิตย์ตอบ “ไม่ข้าก็จะลอยข้ามฟ้ามาทางนี้ และปกคลุมข้าด้วยผ้าห่มเบา ๆ สีขาวผืนนั้น ท่านก็จะไม่เห็นข้าอีกต่อไป คิดดูซิ ข้ากลายเป็นผู้ที่ไม่มีอำนาจเลยเมื่อเมฆเข้ามาบังข้า”

“แหม, ถ้าเป็นเช่นนั้น ข้าก็จะไปหาเมฆละ เพราะเมฆยิ่งใหญ่กว่าท่าน” พ่อหนูพูดแล้วตรงไปหาเมฆ

“ดูก่อน เมฆงามผู้ลอยสูงอยู่บนฟ้า ท่านเป็นผู้ที่ยิ่งใหญ่กว่าดวงอาทิตย์ ท่านสามารถบดบังแสงดวงอาทิตย์ไม่ให้ส่องแสงต่อไปได้ ข้ามาเพื่อถามว่า ท่านจะต้องการแต่งงานกับซูโกะ ลูกสาวของข้าหรือไม่ เพราะนางจะต้องได้แต่งงานกับผู้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกเท่านั้น”

“จริงอยู่, ข้าสามารถบดบังแสงอาทิตย์ได้ และบังแสงจันทร์ก็ได้ด้วย แต่ข้าไม่ใช่ผู้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดหรอก ยังมีสิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่าข้าและมีอำนาจมากกว่าข้าอีก”

“มีอำนาจมากกว่าท่านนะหรือเมฆ? โปรดบอกทีเถิดว่าสิ่งนั้นคืออะไร” พ่อหนูดาม

“ลมนะซิท่าน ลมพัดมาแรง ๆ แล้วพัดข้าให้ลอยไปไหนก็ได้ตามแต่ใจเขาปรารถนา คัดดูซิว่าเขายิ่งใหญ่กว่าข้าเพียงใด” เมฆตอบ

“ถ้าเช่นนั้น ลมก็ยิ่งใหญ่ที่สุด” พ่อหนูพูดแล้ว จึงลงจากเมฆไปหาลมซึ่งพัดเอื่อย ๆ อยู่เหนือต้นสนใหญ่

“ดูก่อนลมผู้ยิ่งใหญ่” มันพูด “เมฆสามารถบดบังแสงอาทิตย์และแสงจันทร์ได้ แต่ท่านกลับยิ่งใหญ่ไปกว่าเมฆเสียอีก เพราะท่านสามารถพัดเมฆไปทีใด ๆ ได้ตามความต้องการของท่าน ท่านเป็นผู้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก ข้ามาเพื่อถามว่า ท่านต้องการจะแต่งงานกับลูกสาวผู้สวยงามของข้าหรือไม่”

“ขอบใจมาก, พ่อหนู แต่ข้าไม่ได้ยิ่งใหญ่จริงอย่างที่ท่านคิดหรอก” ลมกระซิบเบา ๆ “เพราะเมื่อใดที่ข้าพัดกำแพง ไม่ว่าข้าจะพัดแรงสักเท่าใดก็ไม่สามารถจะพัดให้กำแพงพังได้”

“อ้าว, ถ้าเช่นนั้นกำแพงก็ยิ่งใหญ่กว่าท่านนะซิ” พ่อหนูพูด “ข้าลาก่อนละ เพราะข้าจะไม่หยุดพักจนกว่าข้าจะได้พบผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก” แล้วมันก็วิ่งกลับไปยังทิศใหญ่

“กำแพง, กำแพง,” มันร้องเรียก “ท่านเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกนี้ เพราะลมที่สามารถพัดเมฆที่บดบังแสงอาทิตย์และแสงจันทร์ก็ไม่สามารถพัดท่านให้พังลงได้ ท่านจะต้องเป็นผู้ที่ได้แต่งงานกับซูโกะ ลูกสาวผู้สวยงามของข้า”

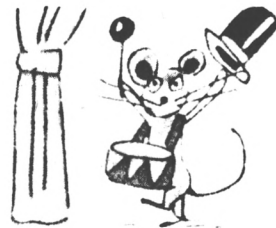
“ข้าก่อน, พ่อหนู” กำแพงพูด “จริงอยู่ข้าแข็งแรงกว่าลม เพราะลมไม่สามารถจะพัดข้าให้พังลงได้ ไม่ว่าจะพัดแรงสักแค่ไหน ข้าสามารถจะยับยั้งลมไว้ได้อย่างง่ายดาย แต่มียกอย่างหนึ่งที่ข้าไม่อาจจะทำให้หยุดได้”

“ผู้ที่ท่านไม่สามารถจะทำให้หยุดได้ยังมีอีกหรือ, กำแพง? ใครกันนะ?” พ่อหนูดาม

“ก็หนูตัวเล็ก ๆ นะซิ” กำแพงหัวเราะ “พวกหนูพากันมาเจาะกำแพงทำรังอยู่ในนี้ ข้าก็ทำอะไรพวกหนูไม่ได้”

“สวรรค์ทรงโปรด” พ่อหนูร้อง “ถ้าเช่นนั้นหนูก็เป็นผู้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกนะซิ” มันรีบกลับบ้านอย่างมีความสุข เพราะมันจะได้บอกกับแม่หนูถึงข่าวดีอันนี้

เมื่อมาถึงบ้าน แม่หนูกำลังคอยฟังผลอยู่อย่างกระวนกระวายใจ “เป็นไง, พ่อหนูพบเจ้าบ่าวที่เหมาะสมสำหรับซูโกะ, ลูกสาวที่น่ารักของเราหรือยัง?” แม่หนูดาม

“ข้ามีข่าวที่ประหลาดยิ่งมาบอกจะ แม่หนู” พ่อหนูพูดและยิ้มอย่างมีความสุข “พวกหนูนี้แหละยิ่งใหญ่กว่าใคร ๆ ทั้งหมดในโลก”

“โอ้โฮ ข้าจริง ๆ เสียด้วย” แม่หนูพูด “เอ๊ะ, แต่บอกข้าหน่อยได้ไหมว่าพ่อหนูทราบได้อย่างไร?”

“เรื่องเป็นอย่างนี้ เดิมทีข้าคิดว่าดวงอาทิตย์ยิ่งใหญ่ที่สุด แต่ความจริงไม่เลย เพราะดวงอาทิตย์ทำอะไรไม่ได้เลย เวลาเมฆบัง แต่เมฆก็ไม่มียิ่งใหญ่อะไร เพราะลมสามารถพัดเมฆไปทางไหนได้ตามที่ลมต้องการ”

“ใช่ซี, ลมยิ่งใหญ่ที่สุด” แม่หนูพูด

“ใช่เมื่อไหร่ล่ะ เพราะลมพัดมาโดนกำแพงข้าก็หมดปัญญาไปไม่รอด แต่กำแพงเองบอกกับข้าว่า มีอีกสิ่งหนึ่งที่กำแพงไม่อาจทำให้หยุดได้ สิ่งนั้นก็คือหนูที่ขุดรูอยู่ในกำแพงนั่นเอง” พ่อหนูพูด “ดังนั้นหนูตัวนั้นจึงยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก เราจะให้ซูโกะแต่งงานกับหนูละ”

“ความคิดดีมาก, พ่อหนู” แม่หนูเห็นด้วย

“ข้าก็คิดว่าเป็นความคิดที่ดีเหมือนกัน” ซูโกะซึ่งนั่งฟังพ่อหนูเล่าเรื่องให้ฟังโดยตลอดมาอย่างเงียบ ๆ เอ่ยขึ้น

ดังนั้นซูโกะหนูตัวสวย ก็แต่งงานกับหนูหนุ่มที่อยู่บ้านใกล้เรือนเคียงกันนั่นเอง บรรดาหนูทั้งหลายที่อยู่ใกล้และไกล ก็พากันมาดูงานอันมหัศจรรย์นี้ ทุกตัวเห็นว่าการแต่งงานวันนี้ เป็นการแต่งงานที่เหมาะสมที่สุดเท่าที่เคยมีมา และหนูทั้งหลายก็อยู่ด้วยกันมีความสุขตลอดกาลนาน.

การเปลี่ยนงานเรื่องนี้ มีลักษณะสำคัญที่ควรสังเกตดังนี้คือ

1. การตั้งชื่อ เป็นการตั้งชื่อใหม่ตามความเหมาะสม เพราะถ้าแปลตรงตัวว่าการแต่งงานของหนู ก็จะไม่เหมาะ ไม่ชวนให้ติดตามตรงกันข้ามกับชื่อที่ตั้งขึ้นใหม่ซึ่งมีชีวิตชีวา เข้าใจง่ายและชวนอ่าน ตลอดจนคลุมเนื้อหาของเรื่องได้เป็นอย่างดีด้วย

2. การเปลี่ยนเนื้อเรื่อง

2.1 แปลคำต่อคำ ส่วนใหญ่ของเรื่องจะแปลในลักษณะนี้ เป็นการคงเรื่องของผู้เขียนไว้ให้มากที่สุด

2.2 แปลแบบตัดแต่งเดิม มีบางครั้งที่การแปลตรงตัวกระทำไม่ได้เพราะไม่เข้ากับสำนวนไทย ทำให้พยางค์ผู้แปลจะแปลโดยวิธีแปลเอาความ เช่น “search far and wide แปลไว้ว่า “แสวงหาอย่างหนัก” หรือ “I have it!” แปลไว้ว่า “นี่ออกแล้ว” หรือ “No, no...” แปลไว้ว่า “ใช่เสียเมื่อไหร่ล่ะ”

3. ข้อบกพร่อง

3.1 บางครั้งผู้แปล แปลน้ำหนักของคำไม่เท่าต้นฉบับเดิม เช่น he cried ควรจะแปลว่า มันร้องขึ้น กลับแปลเพียง มันพูด

3.2 บางครั้งผู้แปลข้ามคำบางคำไป เช่น our beautiful Chuko แทนที่จะแปลว่า ชูโกะ ลูกสาวแสนสวยของเรา กลับแปลข้ามคำคุณศัพท์ไป อาจเป็นเพราะมีคำทำนองนี้ซ้ำกันมากในเรื่องนี้

ข้อบกพร่องเหล่านี้ สามารถแก้ไขได้โดยง่ายหากผู้แปลเพิ่มความละเอียดรอบคอบให้มากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ยกมานี้ แสดงให้เห็นว่า วิธีการแปลเรื่องหนึ่งเรื่องใดนั้น ผู้แปลมักใช้วิธีผสมผสานกันมากกว่าหนึ่งวิธีขึ้นไป ทั้งนี้ อยู่ที่วิจารณญาณของผู้แปลที่จะพิจารณาตามความเหมาะสม

การแปลร้อยกรองสำหรับวัยรุ่น

บทร้อยกรองภาษาต่างประเทศ มีลักษณะแตกต่างกันกับบทร้อยกรองไทย การแปลร้อยกรองภาษาต่างประเทศ จึงเพียงแต่รักษาลักษณะของบทประพันธ์ ให้ใกล้เคียงกับภาษาเดิมมากที่สุดเท่านั้น การจะแปลเป็นบทประพันธ์ชนิดใด อยู่ในดุลยพินิจของผู้แปลเอง การแปลบทร้อยกรองจึงควรทำเป็น 7 ขั้นตอนคือ

1. **การเลือกบทร้อยกรอง** เลือกบทที่มีข้อความไพเราะกินใจ ให้แนวคิดในการดำเนินชีวิตของวัยรุ่น หรืออาจเป็นเรื่องที่สามารถสอนความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ดังกล่าวแล้วในบทที่ 7

หนังสือรวมบทร้อยกรองแต่ละเล่ม อาจมีถึง 40-50 บท อาจเป็นผลงานของกวีท่านเดียวหรือหลายท่านรวมกัน แต่มีลักษณะเดียวกันเช่นเป็นเรื่องของความรักทั้งเล่ม เช่นเรื่อง **ห้วงหาอาทอ** อันเป็นบทกวีที่คัดตอนมาจากจดหมายรักของคาลิล ยิบรานกับมารี ฮัสเคิล หรือเป็นเรื่องประสพการณ์การท่องเที่ยวของคนหนุ่ม เช่น **พเนจร** ของแฮร์มานน์ เฮลเล่ หรือเป็นเรื่องของการรอคอยอิสรภาพ เช่นเรื่อง **พันธนาการ** ของโฮจิมิน เป็นต้น

2. **การอ่าน** ควรอ่านบทร้อยกรองแต่ละบทอย่างน้อย 2 เที่ยว เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่ซ่อนเร้นอยู่อย่างแจ่มแจ้ง

3. **การตั้งชื่อ** มีทั้งการตั้งชื่อบทร้อยกรองแต่ละบทและการตั้งชื่อนี้ชื่อทั้งเล่ม การตั้งชื่อดังกล่าว อาจแปลจากชื่อเดิม หรือดัดแปลงโดยอิงชื่อเดิมหรือตั้งชื่อใหม่ตามความเหมาะสม

4. **การค้นคว้า** หาศัพท์ที่ไม่ทราบตั้งแต่บทแรกจนถึงบทสุดท้ายที่ต้องการแปล

5. **การแปล** ควรกระทำเป็น 2 ขั้นตอนคือ

5.1 แปลเป็นร้อยแก้วให้ได้ใจความครบถ้วนแต่ละบรรทัด

5.2 แต่งเป็นบทร้อยกรองโดยใช้ความรู้ในเรื่องการแต่งบทร้อยกรองที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 7

6. **การกล่าวลำนวนภาษา** พิจารณาให้ได้เนื้อความครบถ้วนถูกต้องตามฉันทลักษณ์ และมีความไพเราะในสำนวนที่แปลเป็นภาษาไทยแล้ว

7. **ภาพประกอบ** เพื่อให้เกิดอารมณ์สุนทรีย์ไปตามบทกวีเหล่านั้น การมีภาพประกอบเป็นเรื่องสำคัญ ผู้แปลอาจแนะนำให้สำนักพิมพ์ทราบเพราะเป็นผู้เข้าใจในบทร้อยกรองซาบซึ้งกว่า สำนักพิมพ์สามารถเลือกปฏิบัติว่าจะใช้ภาพจากต้นฉบับในหนังสือภาษาต่างประเทศหรือเขียนภาพนั้นขึ้นใหม่ ตามแต่จะเห็นสมควร และระบุข้อตกลงนั้นไว้ในสัญญาเมื่อดำเนินการขอลิขสิทธิ์หนังสือแปล

การฝึกแปล การแปลเป็นร้อยแก้วคงไม่มีปัญหาอะไรมาก แต่การแต่งเป็นร้อยกรอง คงต้องฝึกก่อนลงมือแปลตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เช่นเดียวกับการเขียนบทร้อยกรองที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 7

บทร่ายกรอนบทหนึ่งของ Thomas Gray ชื่อ Elegy Written in the Country Churchyard ซึ่งพระยาอนุমানราชธน เป็นผู้แปล และพระยาอุปกิตศิลปสาร เป็นผู้ร่ายกรอนเป็นบทดอกสร้อย เป็นตัวอย่างที่ดีของการถ่ายทอดเป็นภาษาไทยที่ไพเราะ ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ และได้ความครบถ้วน¹ การตั้งชื่อ เป็นการตั้งชื่อใหม่ตามความเหมาะสม โดยการแปลชื่อเดิมแบบเอาความหมายแล้วนำมาหาคำใหม่ซึ่งมีความเท่าเดิม แต่ถ้อยคำกินใจกว่า และให้อารมณ์เศร้าตรงตามความมุ่งหมายของกวีในต้นฉบับเดิม ส่วนการแปลเนื้อเรื่อง เป็นการแปลแบบตัดแต่งเดิม ที่ถอดความตรงกับความหมายเดิม แล้วนำมาร้อยกรอนตามลักษณะของบทดอกสร้อยอันเป็นบทประพันธ์ที่คนส่วนใหญ่อ่านเข้าใจได้โดยง่าย อันเป็นวิธีการแปลกวีนิพนธ์ที่ผู้ปฏิบัติงานแปลส่วนใหญ่นิยมใช้² มีการขยายความให้เห็นภาพพจน์ของฉากอย่างแจ่มชัดจากต้นฉบับเดิม คือ “ตะวันลับอับแสงทุกแห่งหน” การเติมในลักษณะนี้ ไม่เป็นการเสียหายแก่บทกวีอันเป็นต้นฉบับเดิม แต่กลับเสริมให้ความกระจ่างขึ้นอีกด้วย

ELEGY

Written in a Country Churchyard

The curfew tolls the knell of parting day,
The lowing herd wind slowly over the lea
The ploughman homeward plods his weary way,
And leaves the world to darkness and to me.

“รำพึงในป่าช้า”

วังเอ๋ยวังเวง	ห้วงแห่งย่ำค่ำระงังขาน
ฝูงวัวควายผ่ายลาทิวากาล	ค่อย ๆ ผ่านท้องทุ่งมุ่งถิ่นตน
ชาวนาเหน็ดเหนื่อยต่างจรกลับ	ตะวันลับอับแสงทุกแห่งหน
ทิ้งทุ่งให้มืดมัวทมิฬนทล	และทิ้งตนดูเปลี่ยวอยู่เดียวเอย

¹ สมทรง ณ นคร “คุยกันเรื่องแปล” วารสารอักษรศาสตร์จุฬาฯ 11 : 46 กรกฎาคม 2522

² ลิขิตา พินิจภูวดล น้อมนิจ วงศ์สุทธิธรรม และ ผาณิต บุญญะวธธนะ รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการงานแปลของภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทย หน้า 155

บรรณานุกรม

- คล้าก, อาร์เธอร์ ซี. **แสงโลก** แปลโดย ชัยคุปต์ (นามแฝง) เซนเตอร์ พับลิเคชั่น 2527, 297 หน้า
- “คุยกับจุฬา แก้วมงคล ผู้แปลมชุดจากบราซิล” **โลกหนังสือ** 3 : 100 - 101 มกราคม 2523
- “คุยกับมัทนี เกษกมล ผู้แปลต้นส้มแสนรัก” **โลกหนังสือ** 3 : 74 - 75 ธันวาคม 2522
- “คุยกับสิทธิชัย แสงกระจ่าง ผู้แปลรักของผู้อุบายไร้และความตายของอิวาน อิลิช” **โลกหนังสือ** 3 : 102 - 105 พฤศจิกายน 2522
- ชัยวัฒน์ คุประตกุล “ศิลปการแปล” **Intellectuals** 1 : 50 - 55 เมษายน 2522
- _____ “ศิลปการแปล” **Intellectuals** 1 : 62 - 67 พฤษภาคม 2522
- ดุษ ขุมสาย, ม.ล. **การแปลและคำไวพจน์ภาษาอังกฤษ** สหการพิมพ์ 2517, 80 หน้า
- “นัดพบสันติศิริ” “**โลกหนังสือ**” 4 : 64 - 71 กันยายน 2524
- นัยนา บัวทอง **การประเมินคุณค่าวรรณกรรมแปลสำหรับเด็กวัย 11 - 14 ปี** ปรินทิฟอนท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 230 หน้า
- นิตา-เทพนิตดา (นามแฝง) “แปลให้เขาชอบ” ใน **ปากไก่ ฉบับ วรรณกรรมวิพากษ์** หน้า 216 - 219 สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย 2518
- นิตา ชูโต กล่อมจิตต์ พลายเวช และกานต์มณี คักดิ์เจริญ “สรุปการวิจัยเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเยาวชน” **วารสารห้องสมุด** 29 : 56 มิถุนายน 2528
- ประยูร ณ นคร “การแปลสารคดีวิทยาศาสตร์” **Intellectuals** 1 : 74 - 75 มีนาคม 2522
- _____ “สนทนากับเรื่องแปล” **Intellectuals** 1 : 61 - 63 กุมภาพันธ์ 2522
- ปราณี บานชื่น “การแปล” **วารสารอักษรศาสตร์ จุฬา** 11 : 51 - 58 กรกฎาคม 2522
- _____ “ศิลปการแปล” **Intellectuals** 1 : 52 - 56 กรกฎาคม 2522
- ผกาวิ อดุลโมทย์ “การแปลเชิงมนุษยวิทยาสังคมและภาษาศาสตร์” **จันทร์เกษม** 153 : 3 - 12 มีนาคม - เมษายน 2523
- ไพลิน รุ่งรัตน์ “คนเขียนหนังสือ : เปิดใจนักแปลสิงห์ปืนไว สมพล สังขะเวล” **สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์** 7 : 31 - 32 สิงหาคม 2525
- ลมูล รัตดากร “การแปลหนังสือสำหรับเด็ก” **วารสารบรรณศาสตร์** 2 : 11 - 17 กรกฎาคม 2522
- _____ **การแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น** เอกสารประกอบการสอนวิชาวรรณกรรมวัยรุ่น ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 8 หน้า พิมพ์ดีด
- สมทรง ณ นคร “คุยกันเรื่องแปล” **วารสารอักษรศาสตร์ จุฬา** 11 : 34 - 50 กรกฎาคม 2522
- สมพร มั่นตะสูตร “วรรณกรรมแปล” ใน **วรรณคดีไทยปัจจุบัน** หน้า 183 - 188 ไก่เดี๋นส์ไตร์ 2525
- สัญญาวิ สายบัว **หลักการแปล** คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2525, 147 หน้า
- สำราญ สัมฤทธิ์สุวรรณ “จุดที่ควรจะเริ่มต้นการเป็นนักแปล” **Intellectuals** 3 : 53 - 54 มกราคม 2524
- _____ “ศิลปการแปล” **Intellectuals** 1 : 49 - 51 มกราคม 2522
- ลิตา พินิจภาวดี น้อมนิจ วงศ์สุทธิธรรม และ ผาณิต บุญญะวรรณ **รายงานการวิจัยเชิงความต้องการงานแปลของภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทย** มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2529, 171(42) หน้า

หนูหริ่ง - หนูหริ่ง (นามแฝง) "สัมภาษณ์บิดา คุณแม่รักเขียน" แม่และเด็ก 8 : 89 - 92, 15 ธันวาคม 2527
หอมหาว ชื่นจิตร "การแปลนวนิยายสำหรับเด็ก" ใน การแปล : อาชีพสุปวงชน หน้า 55 - 63 โรงพิมพ์ไต้เต็ก
โปรดักชั่น 2527

_____. "การแปลอังกฤษเป็นไทยในวรรณกรรมระยะแรก" ธรรมศาสตร์ 7 : 45 - 81 ตุลาคม - ธันวาคม 2520
อาจินต์ เจริญ "ปัญหาบางประการในการแปลภาษาอังกฤษเป็นไทย" คุรุปริทัศน์ 4 : 24 - 29 กันยายน 2522
อำพรณ โอตระกูล "นักแปลวรรณกรรม ผู้แปลคนนอกและเจ้าของน้อย" โลกหนังสือ 5 : 38 - 42 กรกฎาคม 2525
อุทิศ, โยชิโกะ นิทานเอกของญี่ปุ่น แปลโดย ลมูล รัตนากร แพร่พิทยา 2526, 196 หน้า

Beswick, Ethel, retold by, **Jataka Tales, Birth Stories of The Buddha**. London, John
Murray 1956 105 p.

Duff, Alan, **The Third Language : Recurrent Problems of Translation into English**.
Oxford, Pergamon Press, 1981, 138 p.

บรรณานุกรม (ตัวอย่างชื่อเรื่อง)

สารคดีทั่วไป

ศรัณย์, เดล วิถีชนมิตถและสูงใจคน แปลโดย อภษา ขจรจิตต์เบตต์ พิมพ์ครั้งที่ 15 ขจรจิตต์เบตต์ 2525, 476 หน้า
ซีเกรฟ, ลเดอลิง **ฝนเหลือง** แปลโดย สุระเดช กกกลิ้น อาทิตย์ 2525, 234 หน้า

ดูแวน, เอเวอร์ริบ และจอย จอห์นสัน **ศิลปการนัดพบ** แปลโดย ศุจดดา (นามแฝง) พิมพ์ครั้งที่ 3 เซอร์เคิลบุ๊ค
2525, 208 หน้า

ถนอมขวล ณ ป้อมเพชร (ผู้แปล) **ความหวังจากมหาสมุทร** สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 2519, 111 หน้า
บวลณี พานิชกุล และ สมบูรณ์ ศุภศิลป์ (ผู้แปล) **อาณาจักรแห่งชีวิตและความรัก** ดอกหญ้า 2525, 209 หน้า
บราเดอร์, จอมขี้ **มนุษย์ผู้ชาย** แปลโดย ทัศนียา บุญวงศ์ เกล็ดไทย ม.ป.ป. 264 หน้า

_____. **เรียนรู้เรื่องผู้ชาย** แปลโดย ลลิตา ธีระสิริ เมติคอล มีเดีย 2527, 175 หน้า

บูลเลน, เลียนารด์ เอ. **ศาสตร์แห่งการดำเนินชีวิต** แปลโดย พระปราชญ์ ปณณธโม พิมพ์ครั้งที่ 5 มูลนิธิโกลม
คัมทอง 2527, 208 หน้า

เฟลมมิง, คอง **สารานุกรมพระคริสต์ธรรมคัมภีร์** แผนกคริสตศาสนศึกษา คณะแบปติสต์ 2523, 527 หน้า
มาร์แชล, โจอัน บอนนี **รอบเดือน** แปลโดย จันทวิภา อภิสุข แสงแดด 2526, 87 หน้า

สารคดีชีวประวัติ

คอลลตรอย, ลีโอ วยเยาว์ : **วรรณกรรมเชิงอัตชีวประวัติ** แปลโดย คันธะ ศรีวิมล และคำรวี (นามแฝง) อาร์ต
แอนด์ชามส์ 2526, 234 หน้า

เฟลมมิง, อลิซ **ครุสตีเรื่องนามของลอร์ด** แปลโดย ชิต สุเทโธธาน ก้าวหน้า 2510, 286 หน้า

แมบติโน, ไอ.จี. **ยอดนักชาย** แปลโดย วารินทร์ สิ้นสูงสุด และ วันทิพย์ สายใจ 2526, 158 หน้า

สารคดีท่องเที่ยว

คาร์ทแลนด์, บาร์บารา **เที่ยวตายในปารีส** แปลโดย อัญมา (นามแฝง) สี่เกลอ 2526, 277 หน้า
เบอร์บาซ, โรเจอร์ **นิการากัวหลังการปฏิวัติ** แปลโดย วิลัญชา ร้อยโกมล ปรีทัศน์ 2524, 118 หน้า
ไรเซาเออร์, เอ็ดวิน โอ. **เรื่องของคนชาติญี่ปุ่น** แปลโดย ประเสริฐ จิตติวัฒนพงศ์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ม.ป.ป. 601 หน้า
อดัมส์, ริชาร์ด **ทุ่งวอเตอร์ชิพ** แปลโดย สุตจิตต์ ภิญโญยัง สุกิจัยการพิมพ์ 2518, 549 หน้า
อูริส, เลอง **ไอส์แลนด์แดนเลือด** แปลโดย ลองแมน (นามแฝง) โคมทอง 2524, 2 เล่ม

นวนิยาย

กอสซินี และ ซอมเป้ (นามแฝง) **จอมชนนิโคลาส** แปลโดย สุพรรณิการ์ (นามแฝง) ดวงมล 2525, 151 หน้า
ক্রীমগোল্ড, โจเซฟ **ความฝันของมิเกล** แปลโดย พัสอง (นามแฝง) ดันหมาก 2525, 139 หน้า
เคลการ์ต, จิม **สุนัขล่องหน** แปลโดย ลมูล รัตตากร ไทยวัฒนาพานิช 2526, 185 หน้า
เคอร์รี่, จูดีธ **เมื่อฮิตเลอร์ขโมยกระต่ายสีชมพู** แปลโดย สุพรรณิการ์ (นามแฝง) กอไผ่ 2525, 272 หน้า
จูตต์, ฟรานซิส เค. **ภาพปศุศนา** แปลโดย วัฒนศร (นามแฝง) ไทยวัฒนาพานิช 2525, 162 หน้า
ดิก, เทเรลลา แลมสัน **ปศุศนาระวังแก้ว** แปลโดย จันทราวดี (นามแฝง) ไทยวัฒนาพานิช 2526, 2 เล่ม
เดจอง, ไมเคิล **บ้านที่มีพ่อหกสิบคน** แปลโดย เนื่องน้อย ศรีธธา วิชาการ 2525, 215 หน้า
เทเลอร์, ซิดนีย์ **ทำบาปเถา** แปลโดย เนื่องน้อย ศรีธธา ไทยวัฒนาพานิช 2527, 192 หน้า
นิโคลาสถูกพ่อ แปลโดย อร (นามแฝง) ไทยวัฒนาพานิช 2526, 175 หน้า
เนสบิท, อี. **ธอพ่อขมขาก** แปลโดย สุธีริน (นามแฝง) พิมพ์ครั้งที่ 2 อาร์ตแอนชายส์ 2526, 306 หน้า
เนอสลิงเงอร์, คริสทีน **เด็กกระป๋อง** แปลโดย อัมภา โอตระกูล ดันหมาก 2525, 175 หน้า
โนซอพ, นิโคล **ครอบครัวทอรรษา** แปลโดย มัทนี เกษกมล เคล็ดไทย 2527, 132 หน้า
บลูม, จูดี **เพียงความฝัน** แปลโดย ธารพายุ โตวิระ เคล็ดไทย 2525, 206 หน้า
_____ **ไม่มีใครอายเท่าน้องเล็ก** แปลโดย ธารพายุ โตวิระ พิมพ์ครั้งที่ 2 เคล็ดไทย 2526, 159 หน้า
_____ **ธอวันนั้น** แปลโดย กันยรัตน์ ปฐมกุลมัย พิมพ์ครั้งที่ 2 เคล็ดไทย 2526, 216 หน้า
บอลด์วิน, แอนน์ **แต่น้ำตาที่ใจเซลา** แปลโดย กันยรัตน์ ปฐมกุลมัย เคล็ดไทย 2526, 151 หน้า
บอร์เดิน, นินา **แก๊งม้าขาว** แปลโดย ไพรัช แสนสวัสดิ์ ไทยวัฒนาพานิช 2526, 213 หน้า
ไบร์ด, เออร์เนสติน เอน. **เจ้าหมื่นน้อย** แปลโดย จันทราวดี (นามแฝง) ไทยวัฒนาพานิช 2525, 152 หน้า
ไบลดัน, เอนิด **เจ็ดนักสืบน้อย** แปลโดย อ้อยควัน (นามแฝง) ไทยวัฒนาพานิช 2527, 105 หน้า
_____ **สี่สายผจญภัย** แปลโดย อนินิตตา (นามแฝง) ไทยวัฒนาพานิช 2526, 144 หน้า
มาร์แชล, เจมส์ **คำสัญญา** แปลโดย อ.สนิทวงศ์ (นามแฝง) ดันหมาก 2525, 163 หน้า
_____ **ธอวงโพธิ์** แปลโดย ปิยดา วอนันทน (นามแฝง) พิมพ์ครั้งที่ 3 ชมรมเด็ก 2525, 175 หน้า
แม็คเคน, วอลเตอร์ **สองพี่น้อง** แปลโดย ชัยคุปต์ (นามแฝง) ดันหมาก 2525, 233 หน้า
โมเวท, ฟาร์ลีย์ **ถูกขโมยมาแล้ว** แปลโดย สุพรรณิการ์ (นามแฝง) ดันหมาก 2525, 154 หน้า

ลิปินคอตต์, โจเซฟ วาร์ดัน **กระรอกเทา** แปลโดย ลมูล รัตตากร ไทยวัฒนาพานิช 2526, 120 หน้า

_____. **เจ้าโพสขัม** แปลโดย ลมูล รัตตากร ไทยวัฒนาพานิช 2526, 117 หน้า

_____. **เจ้าเสือลาย** แปลโดย จันทราวดี (นามแฝง) ไทยวัฒนาพานิช 2526, 122 หน้า

วอลเคค, ที.เจ. **พลาญจำปา** แปลโดย ลมูล รัตตากร ไทยวัฒนาพานิช 2526, 190 หน้า

_____. **ตามล่า** แปลโดย ลมูล รัตตากร ไทยวัฒนาพานิช 2526, 227 หน้า

วิลสัน, ฟอริเรส **ซูปเปอร์ยาย** แปลโดย มตแดง (นามแฝง) บัตเตอร์ฟลาย 2526, 211 หน้า

วิลส์, โจฮัน **ผจญภัยทะเลใต้** แปลโดย ปิยดา วนันท์ (นามแฝง) ไทยวัฒนาพานิช 2526, 71 หน้า

หลุยส์, ซี เดย์ **หน้าต่างบานเดียว** แปลโดย สุธัชริน (นามแฝง) บัตเตอร์ฟลาย 2526, 214 หน้า

อุนเนอร์ สติว, อีดิธ **ไฟศาลแสนชน** แปลโดย ลมูล รัตตากร ดันหมาก 2526, 168 หน้า

เอสเตส, อีนิเนอร์ **เลื้อยร้อยชุด** แปลโดย สุพรรณิการ์ (นามแฝง) ดันหมาก 2525, 75 หน้า

แอทวอเตอร์, ริชาร์ด และ แอทวอเตอร์ ฟลอเรนซ์ **เพนกวินยอดนักแสดง** แปลโดย สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ ชมรมเด็ก 2526, 136 หน้า

ไอ้อลิซ แปลโดย โรจนา นาเจริญ ประพันธ์สาส์น 2525, 136 หน้า

ฮิวตัน, อัลมา **พธานน้อยนุกิ** แปลโดย ลมูล รัตตากร ไทยวัฒนาพานิช 2526, 147 หน้า

เรื่องสั้น

ชัยวัฒน์ คุประตกุล, ผู้แปล **กว่าอารยธรรมจะรุ่ง** แหล่งข่าว 2527, 180 หน้า

_____. **มนุษย์สองร้อยปี** ดวงกมล 2523, 178 หน้า

ปราศรัย รัชไชยบุญ, ผู้แปล **อภิลอนและหลายเรื่องสั้น** แปลโดย นิดา (นามแฝง) ธนบรรณ 2527, 230 หน้า

ร้อยกรอง

คาลิล ยิบราน **เพื่อนร่วมชาติของข้า** แปลโดย ช. ชญานุตม์ มิตรสยาม 2521, 148 หน้า

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์, ผู้แปล **ท่วงท่าอาทอ** ก.ไก่ 2527, 69 หน้า

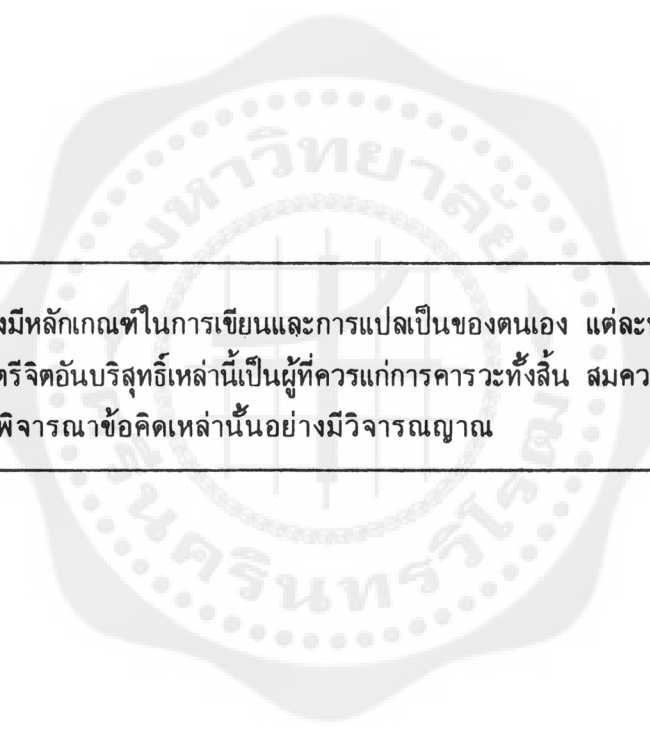
รพินทรนาถ ฐากูร **จันทร์เสี้ยว** ถอดความโดย ปรีชา ช่อปทุมมา ทานตะวัน 2526, 125 หน้า

เฮลสาละ, แฮร์มานน์ **พเนจร** แปลโดย วัชรรา ทรัพย์สุวรรณ เจ้าพระยา 2526, 76 หน้า

โฮ จิ มิน **พันธนาการ** แปลโดย วิรุณ ตั้งเจริญ กระดาษสา 2527, 79 หน้า

ตอนที่ 4

ข้อคิดจากนักเขียนและนักแปล

นักเขียนและนักแปลต่างมีหลักเกณฑ์ในการเขียนและการแปลเป็นของตนเอง แต่ละท่านที่ฝากข้อคิดสำหรับ
นักเขียนรุ่นใหม่ด้วยไมตรีจิตอันบริสุทธิ์เหล่านี้เป็นผู้ที่ควรแก่การคารวะทั้งสิ้น สมควรที่ผู้จะเป็นนักเขียนและ
นักแปลรับทราบ และพิจารณาข้อคิดเหล่านั้นอย่างมีวิจารณญาณ

12

ข้อคิดจากนักเขียน

นักเขียนสารคดีและบันเทิงคดี ซึ่งเป็นผู้เขียนหนังสือที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่นและเป็นผู้อยู่ในวงการที่เกี่ยวข้องกับการเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่นให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่นที่ท่านเหล่านั้นประสงค์จะบอกกล่าวแก่นักเขียนรุ่นหลัง พร้อมกันนั้น ยังได้บอกให้ทราบถึงนามปากกาที่ใช้และเรื่องที่ท่านเหล่านั้นเขียน และพอใจมากจำนวน 5 เรื่องที่ผู้จะเป็นนักเขียนจะได้ติดตามอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและให้ความสนใจใส่เป็นพิเศษเพื่อเป็นตัวอย่างในการเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่นต่อไป

โปรดสังเกตว่า นักเขียนบางท่านก็เป็นนักแปลด้วย (ดูเพิ่มเติมในบทที่ 13)

การกล่าวถึงนักเขียนเหล่านี้ จะกล่าวก่อนหลังเรียงตามลำดับอักษรของนามจริงของท่าน จะช่วยให้ทราบนามจริง นามปากกา ผลงานและข้อคิดเห็น อันเป็นประโยชน์แก่นักเขียนใหม่ไปพร้อมกัน

ข้อมูลทั้งหมดนี้ ได้จากการตอบแบบสอบถามดังแนบมาท้ายตอนที่ 4 นี้

นามจริง นาย ครรชิต มาลัยวงศ์

นามปากกา

1. คำนวน คณิตวงศ์
2. คอมพิวเตอร์
3. มนุษย์คอมพิวเตอร์

งานเขียน **สารคดี**

1. คอมพิวเตอร์ที่รัก
2. ศิลปะการอ่านหนังสือ
3. ได้อ่านาคต

4. จากลูกคิดสู่คอมพิวเตอร์
5. จดหมายจากวิศวกร (ยังไม่ได้รวมเล่ม)

บันทึก

เขียนนวนิยายวิทยาศาสตร์ไว้หลายเรื่องแต่ยังไม่ได้รวมเล่ม

ข้อคิด

1. บันทึกคิดควรเขียนด้านสร้างเสริมจินตนาการและความคิดฝัน
2. การเขียนบันทึกคิดควรเขียนอย่างกระชับรัดกุมแบบการเขียนทางวิชาการ ไม่ยืดเยื้อเป็นเยื้อ
3. การเขียนสารคดีควรให้กระชับรัดกุม สื่อสารความหมายโดยตรงและถูกต้อง
4. พรรณนาโวหารควรใช้ในการเขียนบันทึกคิดมากกว่าสารคดี

นามจริง

นางสาวจินตนา ไบกาชอุย

นามปากกา

งานเขียน

สารคดีและบทความ

1. ครูคนแรกของลูก
2. หัดให้ทำงานบ้าน
3. อาณาจักรในบ้าน
4. ไปโรงเรียน
5. วิทยุอันอ่อนแอ

บันทึก

เป็นหนังสือสำหรับเด็ก

ข้อคิด

1. ควรเขียนเรื่องทุกอย่างที่เกี่ยวกับวิทยุเมืองไทย ทั้งวิทยุในเมืองและในชนบท เพราะหนังสือสำหรับวิทยุ โดยเฉพาะบันทึกสำหรับวิทยุมีน้อย

2. แนวการเขียนบันเทิงคดีสำหรับวัยรุ่น ไม่ควรเหมือนการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก
3. ควรแยกให้เด็ดขาดระหว่างแนวการเขียนบันเทิงคดีและสารคดี ปัจจุบันนี้เป็นการเล่าประสบการณ์หรือเล่าความรู้แทรกชีวประวัติการต่อสู้ของตนเองทำให้เรื่องราวน่าเบื่อ ไม่สนุกสนาน ความรู้ที่ได้ก็ไม่ละเอียดพอ ควรทำเป็นบันเทิงคดีจริงๆ
4. สารคดีสำหรับวัยรุ่นควรมีให้มากเพราะยังขาดแคลน นักเรียนในชั้นมัธยมต้นและมัธยมปลายอาศัยอ่านหนังสือสำหรับผู้ใหญ่
5. ตัวละครในหนังสือสำหรับวัยรุ่น ควรอยู่ในความสนใจของผู้อ่านมี บุคลิกเด่น ชักจูงให้ผู้อ่านทำตาม ไม่ควรเป็นมนุษย์จริง ๆ มาก เพราะมนุษย์จริง ๆ มีทั้งส่วนดีและส่วนไม่ดีจะทำให้ผู้อ่านเกิดข้อขัดแย้งได้ง่าย
6. แก่นของเรื่องไม่ควรเป็นเรื่องลึกซึ้ง เป็นปรัชญาของผู้ใหญ่มากนัก ควรเป็นเรื่องรอบ ๆ ตัวของวัยรุ่นมากกว่า

นามจริง

นาย ชัยวัฒน์ คุประตกุล

นามปากกา

1. ชัยคุปต์
2. เตศวอน
3. วัฒนชัย
4. ศรีวัฒน์ (นามปากการ่วมกับชูศรี คุประตกุล)

งานเขียน

สารคดี

1. วรรณคดีกับวิทยาศาสตร์
2. พัฒนาการของวิทยาศาสตร์ในสังคมไทย
3. อะตอมเพื่อนรัก
4. วิทยาศาสตร์กับคุณค่าความเป็นมนุษย์
5. วิทยาศาสตร์ในนิยายวิทยาศาสตร์

บันเทิงคดี

1. เจาสีเขียว
2. จากใจกลางกาแล็กซี่สู่โลก
3. ฮาเฮออสเตรเลีย
4. โลกมียุคที่สอง
5. เรื่องเป็นไปไม่ได้

ข้อคิด

เขียนให้วัยรุ่นเกิดความหวังและตระหนักในบทบาทและความรับผิดชอบของมนุษย์เราแต่ละคน ต่ออนาคตของสังคมทุกระดับ ให้วัยรุ่นเข้าใจว่าคนเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกแสดงบทบาทชีวิตของตนเองได้ว่าจะเลือกแสดงละครชีวิตเป็นผู้ดีหรือผู้ร้ายก็ได้ ไม่มีใครจะมาบังคับเราได้จริงๆ ขอให้มองไกลๆ ไปถึงวันสุดท้ายของชีวิต เพื่อที่จะได้สามารถมองย้อนหลังสู่ออดีต และจากโลกนี้ไปอย่างภาคภูมิใจว่า เกิดมาไม่เสียชาติเกิด

นามจริง นาย แรงค์ บ่อมบุบผา

นามปากกา

งานเขียน **สารคดี**

แสดต้นสาก หนังสือในโครงการพระราชดำริ

นอกนั้นเป็นหนังสือสำหรับเด็ก

ข้อคิด

1. ภาษาที่ใช้ควรจะเป็นแบบอย่างที่ต้องการ สละสลวยและเข้าใจง่าย
2. แนวของเรื่องควรจะเป็นประโยชน์ ริเริ่ม สร้างสรรค์ และจรรโลงใจวัยรุ่นในทางดี
3. คิดถึงมุมมองที่หลากหลาย ๆ มุม เพราะผลงานแต่ละชิ้นผู้อ่านแต่ละคนสามารถขบคิดและประทับใจได้ต่าง ๆ กันไป

นามจริง นาย ทานู อันประเสริฐ

นามปากกา

งานเขียน **บันเทิงคดี**

1. บ้านร้างอันแสนสุข
2. เพื่อนแท้
3. กระต่อมน้อยกลางทุ่ง
4. พ่อครับผมรักพ่อ
5. ผจญภัยในขุนเขา

ข้อคิด

1. ใช้ถ้อยคำสำนวนเหมาะสม ไม่เยิ่นเย้อ อ่านง่าย ไม่ละจุด ไม่เสียความรู้สึกขณะอ่าน
2. เขียนให้สนุกสนาน ใ้ใจให้ติดตามเพื่อสนองความต้องการความเบิกบานแจ่มใสของวัยรุ่น
3. เขียนถึงความเป็นจริงของชีวิต ว่าต้องมีทั้งสุขทั้งทุกข์ คนที่มีความอดทน มีปัญญาเท่านั้นจึงจะอยู่รอดได้ไม่ตกต่ำเกินไป
4. เขียนให้อ่านแล้วเกิดความรู้สึกซาบซึ้งประทับใจ และกระตือรือร้นในอันที่จะทำแต่สิ่งดีงาม

นามจริง นางสาว ทิพย์วาทิ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

นามแฝง

1. เขาวภาณี
2. เทียน เขาวภาณี

งานเขียน **สารคดี**

1. ชุดเมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก
2. ชุดจังหวัดต่าง ๆ (ภายหลังจะชื่อว่า แผ่นดินทองของไทย)

บันเทิงคดี

1. ชุดกระเช้าดอกไม้ (ชุดเรื่องสั้น)
 2. ชุดนิทานคนเร่ร่อนลี้ภัย
 3. ชุดนิทานคนแฉวเรือจ้าง
- นอกนั้นเป็นงานเขียนสำหรับเด็ก

ข้อคิด

1. ควรเขียนสารคดีประวัติศาสตร์ในแนวแปลกเช่นเรื่อง เมื่อคุณตาคุณยายยังเด็ก ใช้ภาษาง่าย ๆ ไม่บรรยายยืดเยื้อ
2. สอนศีลธรรมเด็กโดยเล่าเป็นนิทานเปรียบเทียบ
3. แนะนำให้ผู้อ่านรู้ว่า แต่ละจังหวัดของไทยนั้นถ้าจะนำมาหากินจริง ๆ แล้ว มีทางทำได้หลายทาง สอนให้รักแผ่นดิน ไม่ทิ้งถิ่นที่อยู่
4. ยกย่องผู้ใหญ่ ผู้มีบุญคุณ ไม่ให้ดูถูก รักษาวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ไม่ว่าท่านโง่ ถึงแม้ท่านเหล่านี้นั้นจะไม่ได้รับการศึกษาอย่างในปัจจุบันก็ตาม

นามจริง

นาย เทพศิริ สุขโสภา

นามแฝง

-

งานเขียน**สารคดี**

ชุดช้างนั้งกระบุง (เป็นชุดชีวิตชนบท ยังไม่รวมเล่ม)

บันเทิงคดี

บึงหญ้าป่าใหญ่

ข้อคิด

ศึกษาอารมณ์คนและสังคม ยิ่งค้นคว้าในลักษณะของการวิจัยยิ่งดี ให้ทราบพัฒนาการของอารมณ์ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขต่าง ๆ คือทุกอย่างย่อมไม่อยู่นิ่ง เช่นสังคมวัยรุ่นทุกวันนี้ เปลี่ยนไปตามยุคสมัย ความปั่นป่วนทางวัฒนธรรมมีผลต่อพวกเขา หากทางไหนทำให้พวกเขาใช้ชีวิต ยกระดับสังคมคำนึงถึงส่วนรวมอย่างมีความหวัง เพราะมีท่าทีว่าวัยรุ่นจะต่อต้านมากขึ้น ดูดซับสังคมมากขึ้น สนใจสิ่งที่ไม่เป็นความรู้ ใช้ชีวิตเรื่อยเฉื่อยไปตามอารมณ์

ถ้าจะกล่าวสำหรับคนเขียนหนังสือด้วยกัน ให้พึงระวังงานที่จะออกมาอย่าให้เป็นสารคดีและความรู้ ต้องข้ามไปให้ถึงอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นพจนานายให้ได้ หัดสังเกตคนให้มาก เพื่อตัวละครในเรื่องจะลึกซึ้งกว่าที่เขียนกันอยู่

ขอให้นักเขียนช่วยปลูกวัยรุ่นให้ตื่นขึ้นมาเป็นผู้รู้ทางออกของชีวิต กระจือรือร้น ไม่ท้อแท้ และอยู่แบบตัวใครตัวมัน

ขอให้นักเขียนต่อสู้กับอุปสรรคทั้งมวลด้วยความอดทนพยายามพัฒนาฝีมือและความสามารถไปจนถึงขั้นเป็นวรรณศิลป์แล้วนักเขียนจะมีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย

นักเขียนควรมีความสุขที่ได้มีชีวิตอยู่กับจับปากกาเหนือสิ่งอื่นใด

นามจริง

นาง ธนาลัย สุขพัฒน์

นามปากกา

1. ธ. ภักดีกุล
2. นิธินันท์
3. ธนพัฒน์

งานเขียน**สารคดี**

1. 30 วันรอบโลก
2. ชีวิตในอิตาลี

บันทึงคดี

1. คำแต่นอกในแล้ว
2. น้ำใจ
3. เลือดก้อนเดียว
4. มาราชูปูล
5. ยิว-อาหรับ

ข้อคิด

1. ควรใช้ภาษาง่าย ๆ อาจจะเข้าสมัยของวัยรุ่นปัจจุบันแต่ต้องถูกหลักไวยากรณ์ และเป็นภาษาเขียนที่ดี
2. ควรมุ่งสอนค่านิยมให้ผู้อ่านด้วย แต่จะต้องสอดแทรกโดยไม่ให้รู้สึกตัว

นามจริง

นางสาว ธรรมบุญ โรจนะบุรานนท์

นามปากกา

-

งานเขียน

เคยเขียนแต่หนังสือวิชาการ

ข้อคิด

1. เขียนให้อ่านสนุกตามวัยของผู้อ่าน
2. แทรกคุณธรรมอย่างน้อย 1 ข้อโดยอย่าให้รู้สึกชัดเจนแต่ให้เป็นธรรมชาติ
3. ศึกษาจิตวิทยาวัยรุ่นให้เข้าใจ
4. ลองเอาใจวัยรุ่นมาใส่ใจผู้เขียนว่าจะชอบแบบใด

นามจริง

นาง นพคุณ สุปิต

นามปากกา

1. แมน สุปิต
2. พิมพ์
3. เกสร ศุภมณฑา

สารคดี

1. รอบเมืองไทย จำนวนมากกว่าร้อยเรื่อง

บันทึงคดี

1. น้ำตาพระจันทร์
2. พยานบาป
3. หนามเสน่หา
4. กุหลาบสีเลือด
5. ทะเลเงิน

ข้อคิด

1. เน้นให้เคารพบิดามารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณ ควรสุภาพอ่อนน้อม
2. ปลุกใจให้กล้าหาญ เสียสละ เคารพกฎของสังคม เตือนให้มีสติและให้เป็นนักสู้ชีวิต
3. หาทางออกให้วัยรุ่น เมื่อมีปัญหาครอบครัว
4. ปลุกฝังให้เด็กวัยรุ่นรู้จักทำมาหากิน และแนวอาชีพง่าย ๆ เท่าที่พวกเขาจะทำได้
5. สอดแทรกอารมณ์ขัน ความไพเราะของบทกวี โนม่นาวให้อ่อนโยนจากข้อเขียนมากกว่าจะเขียนเชิงสั่งสอนเคร่งเครียด

นามจริง นางสาว นวลจันทร์ รัตนกร

นามปากกา -

งานเขียน **สารคดี**

1. ว.ณ ประมวลมารค : พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิต
2. ปกิณกะเรื่องหนังสือสมัยรัตนโกสินทร์ (ภาค 1)
3. พระยาอนุমানราชธนกับงานวัฒนธรรม (มูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป จัดพิมพ์เป็นที่ระลึกครบ 8 รอบ พระยาอนุমানราชธน)
4. คนดีคนเด่น
5. แต่ดวงใจ

ข้อคิด ในการเขียนสารคดี ควรดำเนินตามขั้นตอนดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายว่าจะชี้แนะเรื่องใด
2. วางโครงเรื่อง
3. วางแกนของเรื่อง
4. ทารูปแบบของการเขียน พยายามหารูปแบบที่แปลกใหม่
5. สำนวนภาษา ง่าย ๆ และชัดเจน
6. ภาพประกอบ อธิบายเรื่องได้และนำเรื่องได้

นามจริง นาง นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร

นามปากกา -

งานเขียน **สารคดี** เป็นตำรา และงานวิจัย
บันเทิงคดี

1. เสาร์กับนกกระยาง
2. คุณหญิงพูนทรัพย์

ข้อคิด ในการเขียนเรื่องต่าง ๆ อาจแสดงให้เห็นสภาพที่แท้จริงของสังคมปัจจุบันได้ (เช่น ความเหลวไหลทางเพศ ความฟุ้งเฟ้อฟุ้งเฟ้อ ฯลฯ) แต่ควรให้มโนคติในเรื่องซึ่งมีการกระทำหรือแสดงความคิดเห็นตัวอย่างที่ดีในแบบต่าง ๆ พอที่จะปลุกฝังค่านิยม และการปฏิบัติตนที่ถูกต้องให้เยาวชนด้วย คือแสดงของสองสิ่งให้เยาวชนเห็นและ (จงใจโดยไม่ให้เขารู้ตัว) ให้เขาคัดสินใจ เลือกสิ่งที่ดีและเหมาะสมได้ด้วยตัวเอง

นามจริง นาย นิเวศน์ กันไทยราษฎร์

นามปากกา 1. ลำลี สีบานเย็น

2. พลอย ทับทิม

งานเขียน **บันเทิงคดี**

1. ถนนนอกเมือง
2. ลมหายใจสีขาว
3. จดหมายถึงลูก

	4. คนบ้านนอกอย่างข้า 5. ห้องสี่เหลี่ยม
ข้อคิด	1. ไม่ควรตามวัยรุ่นมากเกินไป จนบางครั้งทำให้ภาษาวิบัติย่อ ๆ เพี้ยน ๆ เช่น "บับ แทนที่จะเขียนว่า ฉบับ เป็นต้น 2. ไม่ควรจัดรูปเล่มตามแนวหนังสือต่างประเทศจนมีลักษณะฉีกคำมากมาย แยกคำที่ไม่ควรแยกออกจากกัน เช่น คน กับ ตรี อยู่แยกกัน เป็นต้น
นามจริง	นาง บุญเยี่ยม วิเลปนพฤกษ์
นามปากกา	-
งานเขียน	บันเทิงคดี
	1. ถึงเป็นแม่ก็ผิดได้นะลูกรัก 2. จิงโจ้ลูกพ่อ 3. บันทึกของนก 4. ชีวิต 5. ลุงเล็ก
ข้อคิด	1. เขียนเรื่องชีวิตภายในครอบครัวต้องการสอน แต่ผู้อ่านอ่านแล้วไม่รู้ตัวว่าผู้เขียนกำลังสอน 2. สำนวนโวหารง่าย ๆ เหมือนผู้อ่านกำลังคุยกับเพื่อน แต่เป็นภาษาไทยที่ถูกต้อง หลีกเลี่ยงคำสแลงทั้งหมดภาษาง่าย ๆ ก็ทำให้ไพเราะได้ 3. เป็นเรื่องที่เหมือนจริง เกือบจริง ไม่เตาสุ่มเขียน 4. ชื่อตัวละคร ใช้ชื่อไทยคำโตด ๆ ดีกว่าชื่อที่มีหลายพยางค์ 5. อย่ามีอคติในตัวละคร จงวางอุเบกขาให้มาก ให้มีเมตตาในทุกถ้อยคำที่เขียนถึงตัวละครผู้นั้นถ้าทำใจเป็นกลางไม่ได้จริง ๆ
นามจริง	นาย ประภัสสร เสวิกุล
นามปากกา	-
งานเขียน	สารคดี
	1. ความร่วมมือที่ประเทศไทยให้แก่สหประชาชาติ 2. ถนนกรุงเทพฯ
	บันเทิงคดี
	1. อำนาจ (นวนิยาย) 2. เวลาในขวดแก้ว (นวนิยาย) 3. อีกวันหนึ่งของตรัน (เรื่องสั้น) 4. คนบนยอดดึก (รวมเรื่องสั้น) 5. ซัมโบ้ (รวมเรื่องสั้น)
ข้อคิด	1. สร้างเสริมคุณธรรม และคุณค่าทางสังคม เพื่อกำหนดชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข 2. ความภูมิใจในตนเองและประเทศชาติ

3. ความกล้าแสดงออกในทางความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ
4. ความประณีตทางวรรณศิลป์ที่สื่อความหมายที่เหมาะสมและกลมกลืนกับเนื้อหา
5. มีอุดมคติในการเขียน กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสร้างสรรคและมีทัศนคติอันดีงาม
6. พิจารณาปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิจารณญาณ ให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายไม่ควรด่วนสรุปด้วยอคติหรือความรู้สึกส่วนตัว

นามจริง นาง เปรมจิตต์ แทนสถิตย์

นามปากกา -

งานเขียน **สารคดี**

1. พฤติกรรมพิศดารของแมลง
2. การพัฒนาชนบทโดยใช้แบบการทำฟาร์มผสมผสาน
(นอกนั้นเป็นตำราระดับอุดมศึกษา)

ข้อคิด

1. วิจารณ์ข้อบกพร่องที่จริงเรื่องทางเพศ
2. ควรเขียนเรื่องทั่ว ๆ ไปและกว้าง ๆ เช่นเรื่องมลพิษ เช่น น้ำเสีย อากาศเสีย และแผ่ความคิดในการเตือนสติด้วย

นามจริง นาย พิศาล สร้อยสุหรั

นามปากกา -

งานเขียน เคยเขียนตำราทางวิชาการ

ข้อคิด

1. ควรเขียนเกี่ยวกับประวัติการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ เรื่องที่เป็นจริงบางทีก็สนุกกว่านิยาย และให้ความประทับใจมากกว่า อาจเขียนเกี่ยวกับการค้นคว้าของนักวิทยาศาสตร์ไทยก็ได้
2. การเขียนควรคำนึงถึงผู้อ่านให้มากกว่านี้ในเชิงอรรถส เท่าที่พบทั่วไป บางครั้งเปรียบเหมือนอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ แต่ไม่ถูกรสนิยมผู้รับประทาน

นามจริง นาย มานพ แก้วสนิท

นามปากกา -

งานเขียน **สารคดี**

1. ชีวิตไทย
2. เฮฮาชาวใต้

บันเทิงคดี

1. ไข่นุ้ยไปโรงเรียน
2. เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง
3. ชนบทที่รัก
4. เด็กบ้านนอก
5. เรื่องสั้นชีวิตชนบท เล่ม 1, 2

ข้อคิด

1. หนังสือสำหรับวัยรุ่น ควรเป็นหนังสือที่ให้แนวคิดสร้างสรรค์ แนะนำวิถีทางการดำเนินชีวิตที่ดีงาม

และถูกต้องสำหรับวัยรุ่น

2. หนังสือสำหรับวัยรุ่น แนวเรื่องควรสนุกสนาน ชวนอ่าน สารสำคัญควรสอดแทรกอยู่โดยไม่ใช้วิธีสอนโดยตรง
3. หนังสือสำหรับวัยรุ่น ควรมีแนวคิดแปลกใหม่ท้าทายให้ผู้อ่านนำไปขบคิดเพื่อให้เรื่องที่เขียนชวนติดตาม
4. การเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น ควรใช้ภาษาที่อ่านง่าย สละสลวย รูปประโยคเข้าใจง่าย
5. การเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่น ควรแทรกขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม เพื่อวัยรุ่นสมัยใหม่ที่ไม่เข้าใจและไม่เคยเห็น

นามจริง นาย โมตรี ลิ้มปชาติ

นามปากกา 1. เมฆ เมืองใต้

2. พลัฏย์ บางจาก

งานเขียน

สารคดี

1. ไปเยี่ยมอำมาเมืองจีน
2. เกี่ยวกับเมีย
3. คนในผ้าเหลือง
4. สูถิ่นพันเกาะ
5. เทียวเมืองฝรั่ง

บันเทิงคดี (เรื่องสั้น)

1. รวมเรื่องสั้นชุด "คนอยู่วัด"
2. รวมเรื่องสั้นชุดข้าราชการ "ทางออกที่ถูกปิด"
3. นวนิยายขนาดสั้น "ความรักของลุงจ๋วย"

ข้อคิด

นักเขียนที่เขียนเรื่องวัยรุ่นมีน้อย ถ้ามีส่วนมากจะเขียนเกี่ยวกับเรื่องความรัก ชนิดที่เขวกันไปเขวกันมา ผลที่สุดก็รักกัน ทั้งๆ ที่สิ่งที่วัยรุ่นสนใจน่าจะมีมากกว่าความรัก เช่น การผจญภัย การต่อสู้ และอื่นๆ

จึงอยากให้นักเขียนรุ่นหลังศึกษาความต้องการของวัยรุ่น แล้วเขียนเรื่องแนวอื่น นอกเหนือจากความรักบ้าง

นามจริง นาง รัชนิ ศรีไพรวรรณ

นามปากกา 1. อัมพา ศรีไพร

2. งจิต

3. นายมะลำ

4. รัตติ

5. นิศา ป่าสัติ

งานเขียน

สารคดี

1. เด็กจะเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจได้อย่างไร

2. เต็ม มีนา
3. คนโปรดของคุณครู
4. กระบวนการหมู่พวก
5. คำเป็นคำตาย

บันทึงคดี

1. มุ่งเพื่อนเลือด
2. น้ำทิพย์
3. แสงทองส่องฟ้า
4. แก้วคินเรือน
5. น้ำฝน น้ำใจ

ข้อคิด

1. ควรเขียนเรื่องจากปัญหาของคนส่วนใหญ่ เพื่อให้เห็นปัญหา และวิธีแก้ปัญหาย่างฉลาด
2. เขียนเพื่อส่งเสริมความดีงาม สร้างสรรค์สังคม
3. เขียนเพื่อส่งเสริม เพิ่มพูนความคิด สติปัญญาของผู้อ่าน
4. เลือกใช้ภาษาทั้งดงาม สร้างสรรค์ แม้จะโลดโผนก็ไม่ควรให้ภาษาวิบัติ
5. โครงเรื่อง สร้างจากพื้นฐานของความจริงและความเป็นไปได้

นามจริง

นาย วาณิช จรุงกิจอนันต์

นามปากกา

-

งานเขียน

สาธคดี

1. เลาะยุโรป
2. รอยยิ้มหลังม่านหยก
3. วาณิชสนทนา
4. จากสำนวนไทย
5. จดหมายถึงเพื่อน

บันทึงคดี

1. ขวัญจุด
2. เคาสน์ดาว
3. ซอยเดียวกัน
4. สนทนาภาษาจน
5. ริมระเบียง

ข้อคิด

1. ขอให้ม่ฝีมือ ให้จัดจ้านและจัดเจนในเรื่องภาษาและการใช้ ให้เข้าใจภาษาที่ใช้อย่างรอบด้านว่า ถ้อยคำและถ้อยความที่ใช้นั้น สื่อความหมายไปได้แค่ไหน เช่นไร
2. ให้เข้าใจความหมายของการสร้างงานศิลปะว่ามีกลวิธีและแนวทางอย่างไร ให้รู้แจ้งว่าลักษณะการเขียนเช่นไร ที่กล่าวว่าเป็นงานศิลปะที่ดี
3. ให้มีความคิดคมคาย ก้าวหน้าและนำเสนออยู่เสมอ กล้าที่จะปฏิเสธความคิดเก่าที่พ้นยุคสมัย

นามจริง นาย วินัย รอดจ่าย

นามปากกา 1. เจ้าพระยา

บันทึก

1. ทางนกยูง
2. เหตุเกิดที่อยุธยา
3. บ้านนาคู

ข้อคิด

1. คิดถึงความต้องการของเด็กในวันนี้
2. ควรเป็นเรื่องที่เร้าความสนใจตลอดเวลา เช่น เด็กผู้ชายชอบการแข่งขัน ผจญภัย เป็นต้น
3. เรื่องต้องสมจริง สมเหตุสมผล

นามจริง นาย วิริยะ สิริสิงห

นามปากกา 1. โอภาส อาจอารมณ

2. บุรพา
3. บอน
4. ขวัญกลม
5. ยูเรเนียม

งานเขียน

สารคดี

1. คู่มือเลี้ยงปลาตู้
2. ดวงดาวและอวกาศ
3. ดวงอาทิตย์และดาวเคราะห์
4. คณิตคิดสนุก
5. เกียรติวิทยาศาสตร์

บันทึก

1. ปลาваฬของน้อย
2. อาณาจักรริมบึง
3. บัว - ลอย
4. โข่ง - นักวิทยาศาสตร์ในอนาคต
5. อุบัติเหตุ

ข้อคิด

1. ช่วยชี้แนะช่องทางในการดำรงชีวิต
2. ให้อ่านรู้จักรักสภาพของตนเอง
3. อย่าสอหดแทรกความรู้ในเรื่องที่เขียนมากเกินไป ควรให้ความรู้กับความบันเทิงมีน้ำหนักเท่าๆ กัน

นามจริง นาง ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์

นามปากกา 1. ศ. สุรางค์

2. S. SURANG

3. SRISURANG POOLTHUPYA

งานเขียน**สารคดี**

1. ก๊วยจากค่านิยมเรื่องการเสริมสวย
2. ปรัชญาชีวิตจากบทละครเรื่องรามเกียรติ์
3. ทำไมโลเครติส จึงต้องดื่มยาพิษ
4. ทำไมจึงต้องเรียนประวัติศาสตร์
5. สตรีหมายเลข 1 นางอินทรา คานธี

บันเทิงคดี เป็นหนังสือสำหรับเด็ก**ข้อคิด**

1. วัยรุ่นชอบอ่านหนังสือหนักที่เป็นประโยชน์พอ ๆ กับหนังสือเบาสมอง
2. วัยรุ่นชอบอ่านหนังสือชีวประวัติสั้น ๆ หรือเรื่องสั้น แนวลึกลับ
3. ควรเขียนเรื่องที่ช่วยให้วัยรุ่นเข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้อง
4. ถ้าต้องการสอนวัยรุ่นอย่าสอนตรง ๆ เขาจะมีปฏิกิริยาต่อต้าน ควรแต่งเป็นเรื่องตลกให้เขาเห็นพฤติกรรมที่ไม่ควรทำ เป็นเรื่องขบขัน
5. ควรอ่านเรื่องวัยรุ่นที่นิยมกันในต่างประเทศเพื่อให้เห็นแนวทางการเขียนและนำมาประยุกต์ใช้

นามจริง

นาง สลวย โรจนสโรช

นามปากกา

ส. คู่ปดากา

งานเขียน**บันเทิงคดี**

1. หัวใจปรารถนา และอาณาจักรใจ
2. ในรอยพรหมลิขิต
3. เหนือดวงใจ
4. ริมฝั่งแม่มรณ
5. บ้านเปลี่ยว

ข้อคิด

1. เน้นความประพจน์ในด้านคุณธรรม
2. ไม่ควรเขียนสิ่งที่เป็ดดาบสองคมแล้วทั้งปัญหาชี้ช่องในด้านลบซึ่งขัดกับขนบธรรมเนียมประเพณีเกินไป
3. ควรเขียนปลุกความรับผิดชอบต่อสังคม ต่อตนเอง ฯลฯ
4. ควรเขียนในด้านที่จะเน้นในข้อ 1-3 โดยไม่คำนึงถึงความเพ้อฝันในทางตรงข้ามตามความต้องการของตลาด
5. พยายามกระตุ้น ปลุกฝัง ในเรื่อง “วินัย” ของสังคม

นามจริง

นาย สว่าง คงยก

นามปากกา

-

งานเขียน**บันเทิงคดี**

1. เบิกอรุณแห่งชีวิต (นวนิยาย)
2. ความอึดใจ (เรื่องสั้น)
3. เพื่อน (เรื่องสั้น)

ข้อคิด

1. มองสภาพปัญหาของวัยรุ่นให้ชัด

	2. ก่อนเขียนต้องถามตัวเองว่าจะให้อะไรแก่วัยรุ่น 3. ใช้ภาษาธรรมดา เข้าใจทันที 4. เน้นคุณธรรมให้มาก
นามจริง	นาย สันต์ เตชะกัมพูช
นามปากกา	-
งานเขียน	เขียนสารคดี 2 เรื่อง
ข้อคิด	1. การเขียนถ้าไม่เย็นเยือกมากเกินไป ก็จะต้องดูความสนใจของผู้อ่านวัยรุ่นโดยมากเท่ากัน 2. ในกรณีที่เขียนสารคดี ถ้าเขียนไม่เย็นเยือกจะช่วยให้จับสาระได้ง่าย
นามจริง	นาย สัมฤทธิ์ พุ่มสุวรรณ
นามปากกา	1. ส. พุ่มสุวรรณ 2. ฤทธิยากร
งานเขียน	สารคดี (บทความ) 1. สารคดีสัตว์น้ำ 2. สารคดีทั่วไป บันเทิงคดี 1. เทียวผจญภัย 2. ชีวิตเด็กริมแม่น้ำกับปลาไทย 3. ไม้ค่อมแคว 4. บินสุดขอบฟ้า 5. หุบเขาดาวลูกไก่
ข้อคิด	1. พยายามรู้ให้ได้ว่า วัยรุ่นต้องการอ่านหนังสือเกี่ยวกับอะไร เช่น การผจญภัย ความรักปริศนา ฯลฯ แล้วเขียนให้เขาอ่าน 2. เขียนแนวแปลกใหม่ น่าสนใจ วัยรุ่นชอบ 3. ควรมีนิยายสารสำหรับวัยรุ่นโดยเฉพาะ 4. ตัวอย่างหนังสือแนวแปลกใหม่ และน่าสนใจ และเป็นสิ่งที่วัยรุ่นต้องการได้แก่การตุนญี่ปุ่น
นามจริง	สุชาติ ชินะจิตร
นามปากกา	-
งานเขียน	สารคดี 1. อันตรายจากสารเคมี 2. คู่มือความปลอดภัยในปฏิบัติการเคมี
ข้อคิด	ควรเป็นเรื่องสร้างสรรค์ และให้ข้อคิดประเทืองปัญญามากกว่าเรื่องเพ้อฝัน
นามจริง	นาง สุภา สิริสิงห
นามปากกา	โด้
งานเขียน	บันเทิงคดี 1. ความสมหวังของแก้ว

	2. แววัน 3. ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด 4. ยายหนูลูกพ่อ 5. ตราไว้ในดวงจิต
ข้อคิด	1. การเขียนเรื่องเพื่อผ่นประเภท ชินเคอเรลล่าหรือความสนุกสนานเกินเลยของวัยรุ่นอาจเป็นดาบสองคมได้ ควรเขียนเรื่องจริง ๆ การต่อสู้ชีวิตของคนในยุคปัจจุบันบ้าง เพราะเศรษฐกิจแย่ และชีวิตไม่ใช่ความฝันหวาน 2. วัยรุ่นเป็นวัยที่เต็มไปด้วยความขัดแย้ง ภายในความบันเทิงเป็นสิ่งที่แต่ต้องมีจริยธรรม และสอนให้รู้จักชีวิตในทางที่ถูกที่ควร ไม่ย่อท้อ ต่อความลำบาก 3. เรื่องแม่เลี้ยงพ่อเลี้ยงรังแกลูกเลี้ยงควรเลิกได้แล้ว เพราะเด็กสมัยนี้พ่อแม่เลิกกันมีมาก ไม่ควรทำให้ผู้อ่านหวาดระแวง ไม่สบายใจ
นามจริง	นาย อำนาจ เจริญศิลป์
นามปากกา	-
งานเขียน	สารคดี 1. บทเรียนจากธรรมชาติ 2. อันตรายของอารมณ์ 3. ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ 4. วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับโลก 5. โลกและการอนุรักษ์ บันเทิงคดี 1. การ์ตูนวิทยาศาสตร์ 2. แม่น้ำเจ้าพระยา 3. ไฟฟ้าเป็นเหตุ 4. รั้วไฟฟ้า 5. นิทานรอบกองไฟ
ข้อคิด	1. ใช้ภาษาง่าย ๆ อ่านเข้าใจง่าย 2. ถ้าพิมพ์ควรมีขนาดใหญ่ ถ้าพิมพ์ตัวเล็กผู้อ่านจะเสียสายตา 3. ราคาถูก 4. รูปเล่มหนังสือควรแข็งแรง ไม่หนาเกินไป 5. มีภาพประกอบมาก

13

ข้อคิดจากนักแปล

นักแปลสารคดี และบันเทิงคดีเป็นผู้แปลหนังสือที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่น และเป็นผู้อยู่ในวงการที่เกี่ยวข้องกับการแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่นที่ท่านเหล่านั้นประสงค์จะบอกกล่าวแก่นักแปลรุ่นหลัง พร้อมกันนั้น ยังได้บอกให้ทราบถึงนามปากกาที่ใช้ และเรื่องที่ท่านเหล่านั้นเขียน และพอใจมากจำนวน 5 เรื่อง ที่ผู้จะเป็นนักแปลจะได้ติดตามอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพื่อเป็นตัวอย่างในการแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น

โปรดสังเกตว่านักแปลบางท่านก็เป็นนักเขียนด้วย (ดูเพิ่มเติมในบทที่ 12)

การกล่าวถึงนักแปลเหล่านี้จะกล่าว ก่อนหลังเรียงตามลำดับอักษรของนามจริงของท่านจะช่วยให้ได้ทราบนามจริง นามปากกา ผลงานและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์แก่นักแปลรุ่นใหม่ไปพร้อมกัน

ข้อมูลทั้งหมดนี้ ได้มาจากการตอบแบบสอบถามดังแนบมาท้ายตอนที่ 4 นี้

นามจริง นาย ครรชิต มัลย์วงศ์

นามปากกา 1. วิสวาท

2. อภิรุท

งานแปล **สารคดี**

1. ปลาลึกลับ

2. จกเของไกโบราณคดี

3. โลกของสัตว์

4. มิตรภาพในธรรมชาติ
5. กลศาสตร์ของอวกาศ (ยังไม่รวมเล่ม)

บันทึกคดี

1. ศาสตราจารย์สมองใจ
2. นิยายวิทยาศาสตร์ (รวมเล่ม)

ข้อคิด

1. วัยรุ่นไม่ค่อยมีหนังสืออ่านมากนัก ดังนั้น ควรเสาะหาหนังสือดี ๆ มาแปลเผยแพร่ให้มากขึ้น
2. หนังสือที่เหมาะสมกับวัยรุ่นตอนต้น น่าจะเป็นทางจินตนาการและประวัติวีรบุรุษ ที่มีการผจญภัยมาก ๆ
3. หนังสือที่เหมาะสมกับวัยรุ่นตอนกลางและปลาย คงเป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคลิกภาพ การแต่งตัว การสร้าง ความมั่นใจ อาชีพ และวิทยาการใหม่ ๆ
4. การแปล ควรเปลี่ยนประโยคและข้อความให้เป็นภาษาไทยมากที่สุด หลังจากแปลแล้ว ควรอ่าน ดัง ๆ เพื่อฟังว่าสำนวนราบรื่นหรือไม่
5. ควรใช้สำนวนให้ถูกกลุ่มเป้าหมายและถูกกับวิธีการพูดหรือใช้ของผู้พูดในเรื่อง พยายามตรวจทาน ความคงเส้นคงวาของการใช้สรรพนาม

นามจริง

นาย ชัยวัฒน์ คุประตกุล

นามปากกา

1. ชัยคุปต์
2. เต๋อคอน
3. วัฒน์ชัย
4. ศิรวัฒน์ (นามปากการ่วมกับ ชุติ คุประตกุล)

งานแปล

สารคดี

1. ดิน น้ำ ลม และดวงอาทิตย์ : แหล่งพลังงานทดแทนของเรา
2. คู่กับคนทำงาน

บันทึกคดี

1. มนุษย์ล่องรักบี้
2. ราม
3. แต่พ่อตา ด้วยความรัก
4. แสงโลก
5. สองพี่น้อง

ข้อคิด

แปลให้วัยรุ่นเกิดความหวังและตระหนักในบทบาทและความรับผิดชอบของมนุษย์แต่ละคน ต่อบ้านชาติของสังคมทุกระดับ ให้วัยรุ่นเข้าใจว่าคนเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกแสดงบทบาทชีวิตของตนเองได้ว่าจะเลือกแสดงละครชีวิตเป็นผู้ดีหรือผู้ร้ายก็ได้ ไม่มีใครจะมาบังคับเราได้จริง ๆ ขอให้มองไกล ๆ ไปถึงวันสุดท้ายของชีวิต เพื่อที่จะได้มองย้อนหลังสู่อดีต และจากโลกนี้ไปอย่างภาคภูมิใจว่า เกิดมาไม่เสียชาติเกิด

นามจริง นาง ธนาลัย สุขพัฒน์

นามปากกา อ. ภักดีกุล

งานแปล **บันเทงคดี**

1. จดหมายถึงพระเจ้า
2. น้ำผึ้งขม
3. สาวใช้บ้านนอก
4. บ้านเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์
5. ความรักของแม่

ข้อคิด

1. ถ้าเป็นเรื่องรัก โรแมนติกขอให้เลือกเฟ้นให้มีสาระบ้าง
2. ถ้าเป็นไปได้ ขอให้แปลวรรณคดีสำหรับวัยรุ่น

นามจริง นางสาว อารามบุญ ไร่ชนะบุญเกศ

นามปากกา -

งานแปล แปลตำราวิชาการ

ข้อคิด

1. ควรพยายามดัดแปลงให้เข้ากับบรรยากาศไทย ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงข้อดีข้อเสียที่ต้องการเน้น
2. การแปลแบบเรียบเรียงรื่นหูกว่าการแปลโดยตรง
3. พยายามแทรกคุณธรรมจริยธรรมอย่างน้อย 1 ข้อในแต่ละเรื่อง

นามจริง นาง บุญเยี่ยม วิเลปพฤกษ์

นามปากกา -

งานแปล **สารคดี**

1. มหาตมะ คานธี
2. การท่องเที่ยวชมสิ่งมหัศจรรย์ของโลกแต่โบราณ
3. อียิปต์โบราณ
4. จีนโบราณ

บันเทงคดี

1. เมื่อบาผู้กล้าหาญ
2. บ้านนี้เรารัก

ข้อคิด

1. เลือกเรื่องที่เหมาะสม ไม่มีตัวผู้ร้ายหรือนางอิจฉาเป็นส่วนใหญ่ ถ้ามีบ้างก็ต้องแพ้นิดในที่สุด เช่น เรื่องเมื่อบาผู้กล้าหาญ
2. พยายามถอดความให้ตรงกับของเดิมอย่างยิ่ง แต่สำนวนโวหาร สีสานต้องเป็นของไทย อ่านแล้วไม่ประดักประเดิด ให้ฟังดูเป็นโวหารของวัยรุ่นด้วย
3. ต้องมีความเคารพต้นฉบับ อย่าบิดเบือน
4. อย่ายาวมากนัก ให้มีบทขบขันแทรกในคำพูดของตัวละคร แม้เนื้อเรื่องจะไม่ใช่วรรณคดี
5. ถ้ามีภาพประกอบในเล่ม ถึงจะใช้ของเดิมที่เป็นต้นฉบับก็ยังดีกว่าเขียนใหม่ โดยหน้าตาทำทางและส่วนประกอบของภาพกลายเป็นไทยทั้งหมด

นามจริง นาง ปราวศรี รัชไชยบุญ (แสง-ชูโต)

นามปากกา นิดา

งานแปล บ้านเทงคัต

1. คำสารภาพของมารี อองตัวแน็ตต์
2. โองการนรก
3. จักรทะเลทราย
4. ครึ่งเดียว ไม่เคยพอ
5. หัวใจที่ร้าวราน

ข้อคิด

1. ควรเลือกนวนิยายที่ให้ความรู้แบบสากล มีเค้าโครงเรื่องและปรัชญาชีวิตที่วัยรุ่นของไทยสามารถเข้าถึง
2. ผู้แปลต้องมีความรู้ในภาษาไทยที่สละสลวย น่าอ่าน น่าติดตาม
3. มีความรู้ชัดเจนในภาษาเดิมของหนังสือเล่มนั้น ๆ ถ้าไม่เข้าใจหรือ คิดว่าไม่เข้าใจเพียงพอ อย่าดันทุรังแปลผิด ๆ ถูก ๆ หรือข้ามไปเลย
4. นักแปลที่ทำงานเพื่อเงิน โปรดอย่าแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น เพราะจะให้ความประณีตในการทำงานไม่เพียงพอ นั่นคือผลร้ายใหญ่หลวงต่อผู้อ่าน
5. พยายามเลือกเรื่องที่จะสร้างแต่สิ่งสุนทรีย์ให้เกิดในหัวใจของวัยรุ่น อย่าขัดเยียดความขมขื่นรุนแรงโดยไม่จำเป็น

นามจริง นาย ปัญญา ลมบุญเคลป์

นามปากกา -

งานแปล สารคดี

มาแล้วแกมสัทเด็กทะเลซีกโลกกับเบบี๋

ข้อคิด

1. ควรแปลหนังสือประเภทสารคดีที่ให้ความรู้แก่เด็กวัยรุ่นให้มากขึ้น และเลือกเรื่องที่น่าสนใจเรื่อยไป
2. หนังสือประเภทบันเทิงคดีนั้น ผู้อ่านมักจะจำชื่อ สถานที่หรือบุคคลต่างประเทศไม่ค่อยได้ หากสามารถดัดแปลงชื่อเหล่านั้นให้เป็นไทยไทยได้ก็อาจเป็นที่น่าสนใจมากขึ้น
3. ส่วนงานการแปลควรมีดีไวเซอร์ไทยไว้ ส่วนบางอย่างเช่นที่ใช้ในการแปลนวนิยายเงินในปัจจุบัน ควรระวังให้ดีขาด

นามจริง นาง เปรมจิตต์ แทนสถิตย์

นามปากกา -

งานแปล สารคดี

แมลงบนผืนผ้า

ข้อคิด

1. ควรเป็นเรื่องเบา ๆ สั้น ๆ แฝงคติเตือนใจ
2. หนังสือที่เป็นวิทยการควรมีพื้นฐานกว้าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องทางด้านวิทยาศาสตร์
3. ภาษาที่แปล ไม่ควรจะใช้ศัพท์เทคนิคมากเพราะผู้อ่านจะเบื่อ

นามจริง พรชูลี อาชาวำรุง

นามปากกา -

งานแปล สารคดี

1. สารานุกรมสำหรับเด็กเล็ก 12 เล่ม (บริทานิกา)
2. สารานุกรมสำหรับเด็ก 16 เล่ม (บริทานิกา)
3. ขนาดและประชาธิปไตย
4. สู่การสอน

ข้อคิด	1. ควรพิจารณาแปลสาระที่ไม่อิงวัฒนธรรมมากนัก มิฉะนั้นผู้อ่านคนไทยอาจเข้าใจเนื้อหาได้ยาก2. ไม่ควรแปลบรรทัดต่อบรรทัด และระวังการใช้สำนวนให้เป็นไทยจริง ๆ3. ควรพยายามรักษาเอกลักษณ์ของลีลาการเขียนของผู้เขียนไว้ให้มากที่สุด

นามจริง นาย พิศาล สร้อยธูร่า

นามปากกา -

งานแปล ตำราทางวิชาการ

ข้อคิด	1. ควรแปลหนังสือเกี่ยวกับประวัติทางวิทยาศาสตร์2. การแปล ควรคำนึงถึงผู้อ่านในเชิงอรรถรสให้มากกว่านี้

นามจริง นาง วชิรญา บัวศรี

นามปากกา วิชรญาณ

งานแปล สารคดี

1. ดึกเจ็ด
2. มาร์ติน ลูเธอร์ คิงส์
3. ยอร์ช วอชิงตัน มหาบุรุษ
4. ชีวิตของ ชาร์ลส์ ดิกเกนส์

บันเทิงคดี

นางพญาไอยคุปต์

ข้อคิด	1. ผู้แปลควรศึกษาภูมิหลังของผู้เขียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาช่วยในการแปลให้ได้ตรงกับสิ่งที่ผู้เขียนตั้งใจจะบรรยายในภาษาของเขา2. ผู้แปลควรมีความรู้พื้นฐานในหนังสือที่จะแปล เช่น ถ้าเป็นหนังสืออิงนิยายประวัติศาสตร์ อิงจิตวิทยา อิงภูมิศาสตร์ ฯลฯ ก็ควรจะไปแสวงหาความรู้พื้นฐานด้านนั้น ๆ เสียก่อนที่จะแปลให้ได้ความถูกต้องและมีอรรถรส เพราะศัพท์ที่เป็นศัพท์ทางวิชาการ มีความหมายเฉพาะแตกต่างกันไป การดูความหมายในพจนานุกรมไม่เป็นการเพียงพอ3. วัยรุ่นแต่ละชาติก็มีสำนวนสแลงในยุคของเขา ควรต้องศึกษาเรื่องนี้ด้วย ถ้าจะแปลให้ผู้อ่านได้รสชาติและสื่อความหมายให้ตรงกับเจ้าของภาษาที่เขียนต้นฉบับ

นามจริง นางสาว ศรีสว่างค์ พูลทรัพย์
นามปากกา ศ. สุรางค์
งานแปล สารคดี
อยู่อย่างต่ำ
บันเทิงคดี
รอยยิ้มพระพุทธรูป

- ข้อคิด**
1. ควรเลือกแปลเรื่องที่มีความเป็นสากล เข้าใจง่ายโดยไม่ต้องเข้าใจวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้งเสียก่อน
 2. ควรแปลเรื่องจากซีกโลกตะวันออกบ้าง ไม่ใช่แปลแต่เรื่องทางตะวันตก

นามจริง นาย สันต์ เตชะกัมพูช
งานแปล แปลสารคดี เป็นส่วนใหญ่

- ข้อคิด**
- การที่ผู้แปล เกรงจนเกินไปว่าสำนวนการแปลจะไม่ตรงต้นฉบับ ทำให้สำนวนที่แปลเข้าใจยากเพราะไม่ใช่สำนวนไทย ถ้าผู้แปลจะอ่านที่แปลไว้อีกครั้งหนึ่ง แล้วปรับปรุงส่วนที่เข้าใจยากให้เป็นสำนวนไทย โดยไม่ต้องพะวงว่าจะไม่ตรงตามต้นฉบับเองก็จะช่วยให้เกิดประโยชน์เต็มที่

นามจริง ม.ร.ว. ส่ายสิงห์ ศิริบุตร
นามปากกา -
งานแปล

- ข้อคิด**
1. ฉบับภาษาไทย ควรเรียบเรียงภาษา ผู้อ่านไม่รู้สึกที่กำลังอ่านเรื่องแปล
 2. เมื่อแปลแล้ว ควรตรวจสอบ ความถูกต้องของสำนวนแปล โดยผู้รู้ภาษาต้นฉบับอย่างดี

นามจริง สุชาดา ชินะจิตร
นามปากกา -
งานแปล สารคดี
การแยกย่อย และการรวมสร้าง

- ข้อคิด**
- ควรเลือกแปลเรื่องสร้างสรรค์ และให้ข้อคิดประเทืองปัญญามากกว่าเรื่องเพื่อฝัน

นามจริง นางสาว สิริสิงห์
นามปากกา 1. ปิยดา วนันท์
2. สุภา ลือศิริ (เป็นนามสกุลเดิมก่อนแต่งงาน)
งานแปล สารคดี
1. นกบินไม่ได้
2. สัตว์โลกล้านปี

- บันทึก**
1. นิทานสัตว์รอบโลก
 2. ผืนเพื่อง
 3. พ่อมดเมืองมายา
 4. ชัศมงูภัย
 5. รวมเรื่องเอกจากนานาชาติ

- ข้อคิด**
1. หากมีสภาพสังคมที่ต่างจากของไทยมากนักไม่ควรแปล นอกจากแปลต้องมีคำอธิบายประกอบ
 2. ถ้าดัดแปลงเป็นเรื่องไทย ควรให้หมดกลิ่นนมเนย มิฉะนั้นจะมีข้อขัดแย้ง
 3. ต้องระวังเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศในนิยายวัยรุ่นของฝรั่ง เพราะวัฒนธรรมต่างกันมาก หนังสือสำหรับผู้อ่านก่อนวัยรุ่นของตะวันตกอาจจะเหมาะกับวัยรุ่นของไทย เพราะเด็กเอเชียโตช้ากว่าเด็กฝรั่ง
 4. ควรเลือกแปล เรื่องที่สอนให้เด็กไม่ย่อท้อต่อความลำบาก

นามจริง อัจฉรา โชติบุตร

- นามปากกา**
1. คุณอัจฉ
 2. กิ๊กก๊อก
 3. Darean 222
 4. ชอกแซก
 5. La gourmande

- งานแปล**
- สารคดี**
1. กลุ่มวัยรุ่นฝรั่งเศส
 2. ทักษะของวัยรุ่นฝรั่งเศส
 3. Fast Food กับวัยรุ่นฝรั่งเศส
 4. ความลับของโมนาลิซ่า
 5. Mr. Sony เศรษฐีผู้บุกเบิก

- บันทึก**
1. ชีวิตของ Michael Jackson
 2. ทำไมเขาจึงเป็น Boy George
 3. วัยรุ่นวัยรุ่น
 4. วัยรุ่นฝรั่งเศสแต่งตัว

- ข้อคิด**
1. การใช้ภาษาต้องให้ร่วมสมัยและเข้าถึงวัยรุ่น บางครั้งต้องใช้สำนวนที่กลุ่มวัยรุ่นนิยม มิฉะนั้นเขาจะไม่อ่าน
 2. เรื่องที่แปลต้องเลือกที่อยู่ในความนิยมของวัยรุ่น ไม่ใช่สารคดีวิชาการที่หนักเกินไป เพราะหนังสือที่วัยรุ่นซื้ออ่านก็เพื่อหย่อนใจ และต้องสนุก อาจแทรกข้อคิดหรือเกร็ดความรู้ แนวคิด ข้อวิจารณ์ได้บ้าง
 3. หากเป็นไปได้ ควรหารูปประกอบเพื่อจูงใจ ทำให้น่าอ่าน บางครั้งวัยรุ่นอ่านเพราะรูปละคุดตาเป็นครั้งแรก
 4. บทความที่แปลไม่ควรยาวจนเกินไป เพราะเขาชอบเรื่องสั้นขนาด 2-3 หน้ากระดาษพิมพ์จบในฉบับมากกว่าที่จะอ่านเรื่องต่อกันหลายฉบับ

นามจริง นาย อีนาจ เจริญศิลป์
นามปากกา -
งานแปล สารคดี
 1. ทำไมผู้ชายจึงตายเร็ว
 2. การออกกัมมันต์ทำให้สมองดีขึ้นจริงหรือไม่

ข้อคิด ควรอดทนและเรียนรู้กับแรงกดดันให้เป็นแนวทาง ๆ

นามจริง นางอุไร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

นามปากกา 1. อ. สนิทวงศ์

2. อรุณฯ

3. อรุไร

งานแปล บันเทิงคดี

1. สัตว์นี้

2. กระต่ายน้อยของลุงทอม

3. ไม้เท้า

4. ชะตบะวม

5. ล่องฟ้าน้อง

ข้อคิด 1. ควรเลือกเรื่องที่น่าสนใจ และมีคติธรรมสอนใจเพื่ออบรมจิตใจเยาวชนให้เป็นคนดี มีเมตตา กรุณา
 2. การแปลควรใช้ภาษาที่ถูกต้อง ไพเราะ เพื่อช่วยส่งเสริมการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องให้แก่เยาวชน
 3. ควรถือเป็นหน้าที่ของผู้แปลที่จะรักษาความหมายของเจ้าของเดิมจากต้นฉบับให้ใกล้เคียงที่สุด และย่อมไม่นำความวิบัติในการใช้ภาษาไทยมาให้แก่ผู้อ่าน โดยเฉพาะที่เป็นเยาวชน

แบบสอบถาม
ความคิดเห็นของนักเขียน/นักแปล

นักเขียน

1. ชื่อ นามสกุล

2. นามปากกา

2.1

2.2

2.3

2.4

2.5

3. เรื่องที่ท่านเขียน และพอใจมาก 5 เรื่อง

สารคดี

3.1

3.2

3.3

3.4

3.5

บันเทิงคดี

3.6

3.7

3.8

3.9

3.10

4: ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเขียนหนังสือสำหรับวัยรุ่นที่ท่านประสงค์จะบอกกล่าวแก่นักเขียนรุ่นหลัง

4.1

4.2

4.3

4.4

4.5

แบบสอบถาม
ความคิดเห็นของนักเขียน/นักแปล

นักแปล

1. ชื่อ นามสกุล

2. นามปากกา

2.1

2.2

2.3

2.4

2.5

3. เรื่องที่ท่านแปล และพอใจมาก 5 เรื่อง

สารคดี

3.1

3.2

3.3

3.4

3.5

บันเทิงคดี

3.6

3.7

3.8

3.9

3.10

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น ที่ท่านประสงค์จะบอกกล่าวแก่นักแปลรุ่นหลัง

4.1

4.2

4.3

4.4

4.5

แบบสอบถาม
 ความคิดเห็นของนักเขียน
 เรื่อง
 ขั้นตอนในการเขียนสารคดีประเภทต่าง ๆ

หมายเลข	ขั้นตอนการเขียน	สารคดีทั่วไป			สารคดีชีวประวัติ			สารคดีท่องเที่ยว			หมายเหตุ
		ไม่ควรมี	ควรมี	ลำดับที่	ไม่ควรมี	ควรมี	ลำดับที่	ไม่ควรมี	ควรมี	ลำดับที่	
1	การเลือกเรื่องที่จะเขียน										
2	การตั้งชื่อเรื่อง										
3	การค้นคว้า										
4	การสัมภาษณ์										
5	การหาภาพประกอบ										
6	การรวบรวมข้อมูล										
7	การวางโครงเรื่อง										
8	การลงมือเขียนเนื้อเรื่อง										
9	การฝึกเขียน										

แบบสอบถาม

ความคิดเห็นของนักแปล

เรื่อง

ขั้นตอนในการแปลหนังสือประเภทต่าง ๆ

หมายเลข	ขั้นตอนการแปล	สารคดี			นวนิยาย			เรื่องสั้น			นิทาน			ร้อยกรอง			หมายเหตุ
		ไม่ครบ	ครบ	ล้นเกิน	ไม่ครบ	ครบ	ล้นเกิน	ไม่ครบ	ครบ	ล้นเกิน	ไม่ครบ	ครบ	ล้นเกิน	ไม่ครบ	ครบ	ล้นเกิน	
1	การเลือกเรื่องที่จะแปล																
2	การตั้งชื่อเรื่อง																
3	การอ่านเรื่อง																
4	การค้นคว้า																
5	การแปลเนื้อเรื่อง																
6	การแปลสำนวนภาษา																
7	การหาภาพประกอบ																
8	การฝึกแปล																

ภาคผนวก 1

ทำเนียบนามสำนักพิมพ์

ทำเนียบนามสำนักพิมพ์

กราฟฟิคอาร์ต (พิศิษฐ์ งามจริยางกูร)

204/12 - 13 ถนนสุรวงศ์ บางรัก กทม 10500 โทร. 233 - 0302 - 3

ก้าวหน้า (สุเทพ ชูเชื้อ)

882 วังบูรพา กทม 10200 โทร. 222 - 6541

คลังวิทยา (ประจักษ์ ขวณะบุตรวิลัย)

724 - 726 วังบูรพา กทม 10200 โทร. 222 - 4546

ครูสภา, องค์การค้า ศึกษาภัณฑ์พานิช (กำธร สกิริกุล)

อาคาร 9 ถนนราชดำเนิน กทม 10100 โทร. 281 - 6543

ชมรมเด็ก (และสุวิริยาสานัน) (วิริยะ สิริสิงห์)

323 หมู่ 1 ซอยธีรพัฒน์ ถนนประชาอุทิศ บางมด ราษฎร์บูรณะ กทม 10140
โทร. 427 - 5709

โชคชัยเทเวศร์ (เฉลิมกรุง) (วิชัย โรจนประภายนต์)

59 ถนนตีทอง กทม 10100 โทร. 222 - 6660

ดวงกมล (สมควร โสมณภักดิ์/สุข สูงสว่าง)

244 - 246 สยามสแควร์ ซอย 2 หลังโรงพยาบาลนตลีโต ปทุมวัน กทม 10500
โทร. 251 - 6335 - 6 (สาขา - สำนักพิมพ์ต้นหมาก)

ดอกหญ้า (พงษ์เทพ มนุพิพัฒน์พงศ์)

31/12 ถนนมหาราช แขวงพระบรมมหาราชวัง กทม 10200 โทร. 222 - 3715

ไทยวัฒนาพานิช (บุญพริ้ง ต.สุวรรณ)

599 ถนนไมตรีจิต กทม 10100 โทร. 210 - 1111 - 5

ธรรมบูชา, มุลนิธิ (วิโรจน์ ศิริรัฐ)

5/1 - 2 ถนนอัษฎางค์ กทม 10100 โทร. 222 - 3549, 285 - 0010

ธีรสาสน์ (ประเสริฐ อรุณศิริ)

326 - 328 สยามสแควร์ ซอย 4 ปทุมวัน กทม 10500 โทร. 252 - 0239

นิพนธ์ (สุนตรา คงศิริ)

40 - 42 ถนนเจริญกรุง สี่กัพระยาศรี กทม 10100 โทร. 221 - 2611

นิยมนวิทยา (วิทยา รุจิราวณิชเทพ)
192 ถนนบำรุงเมือง สำราญราษฎร์ กทม 10200
โทร. 221 - 7611, 223 - 7235, 221 - 1016
บรรณกิจ (สมศักดิ์ เตชะเกษม)
250 - 252 สยามสแควร์ ซอย 2 หลังโรงภาพยนตร์ลิโด ปทุมวัน กทม 10500
โทร. 251 - 5866, 251 - 8478
34 - 40 ถนนนครสวรรค์ ผ่านฟ้า กทม 10100
โทร. 281 - 4213, 282 - 7537, 282 - 5520 (สำนักงานใหญ่)
บรรณาการ (กิตติ จิระบันดาลสุข)
236 เวียงนครเกษม กทม 10100 โทร. 222 - 7796
บุรพาสาน (ดนัย ศิริวรารุณ)
728 วังบูรพา กทม 10200 โทร. 221 - 5672, 223 - 7975
ประพันธ์สาส์น (ประพันธ์ และสุกิตา เตชะธาดา)
236 - 237 สยามสแควร์ ซอย 2 ปทุมวัน กทม 10500 โทร. 251 - 2342 - 3
ปานยา (วาทีน ตันตินันตร์)
25 สุขุมวิท 56 กทม 10110 โทร. 311 - 2447
ผดุงศึกษา (ทรวง เตชะธาดา)
886 วังบูรพา กทม 10200 โทร. 222 - 0460
แพร่พิทยา (จิตต์ แพร่พานิช)
716 - 718 วังบูรพา กทม 10200 โทร. 221 - 4283, 222 - 1286
ภาษิต (อำพา สุทธิวงษ์)
81/8 ถนนเพชรเกษม บางแค กทม 10160 โทร. 413 - 1211 - 4
รวมสาส์น (นงเยาว์ ทวีวัฒนสาร)
864 วังบูรพา กทม 10200 โทร. 221 - 6483
1091/86 - 7 จตุรัสนครหลวง ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ ประตูนํ้า กทม 10400
โทร. 251 - 5642 (สาขา)
เลี้ยงเชียง, ร้าน (โรงพิมพ์ต้นตระกูล) (สุขสันต์ จงพัฒน์ยิ่ง)
223 ถนนบำรุงเมือง สำราญราษฎร์ กทม 10200 โทร. 223 - 8979
วัฒนาพานิช (เรียงชัย จงพัฒน์สุข)
216 - 222 ถนนบำรุงเมือง กทม 10200 โทร. 222 - 4772
ศูนย์หนังสือกรุงเทพฯ (สมหมาย สิมกุล)
303 - 304 สยามสแควร์ ซอย 4 ข้างโรงภาพยนตร์สยาม กทม 10500
โทร. 251 - 6348 (สาขา)

ศูนย์หนังสือจุฬาฯ(อุไรวรรณ กรวิทยาธิลป)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท กทม 10500 โทร. 251 - 8705 - 6, 252 - 7008

ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ณรงค์ศักดิ์ ตันติพิณจวงศ์ และพรทิพย์ พึ่งพา)

อาคารเอนกประสงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถนนพระจันทร์ กทม 10200

โทร. 221 - 0633

หนอน (พัคตร์พริ้ง ลิ้มปีชาติ)

19/286 ซอย 14 หมู่บ้านทิพวัล 1 ถนนเทพารักษ์ อำเภอเมือง สมุทรปราการ

โทร. 394 - 1857

อักษรเจริญทัศน์ (สุทัศน์ เทวอักษร)

142 ถนนแพร่สรรพศาสตร์ กทม 10200 โทร. 223 - 2371 - 3

อักษรบัณฑิต

1667/173 - 177 ถนนปิ่นเกล้า - นครไชยศรี แขวงบางบำหรุ บางกอกน้อย

โทร. 424 - 7161

อักษรวัฒนา (อารีย์ พันนาถ)

124 - 126 ถนนประชาธิปไตย เชียงสะพานพุทธ (ฝั่งธน) กทม 10600

โทร. 4650562

อุดมศึกษา (ชาญชัย จงกมานนท์)

201 ถนนบำรุงเมือง สำราญราษฎร์ กทม 10200

โทร. 222 - 2762, 222 - 2435, 222 - 2429

โอเดียนสโตร์ (วิชัย แพร่พานิช)

860 - 862 วังบูรพา กทม 10200 โทร. 221 - 6567

218/10 - 12 สยามสแควร์ ซอย 1 กทม 10500

โทร. 251 - 4476

หนังสืออ้างอิง

กรองจิตต์ พรหมรักษ์ และคนอื่นๆ นามานุกรมสำนักพิมพ์ที่น่าสนใจในกรุงเทพมหานคร รายงานวิชาการ

เลือกและการจัดหาวัสดุเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 76 หน้า

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ 11 สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย 2525, 72 หน้า

สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 14 บุรพาสาลีน 2528, 120 หน้า

ภาคผนวก 2

ตัวอย่างหนังสือประเภทต่าง ๆ และเนื้อเรื่องย่อ

ตัวอย่างชื่อหนังสือสารคดีทั่วไป

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
1	หอพระมณเฑียรธรรม	หอสมุดทางพุทธศาสนาที่สำคัญแห่งหนึ่งในสมัยรัตนโกสินทร์ กล่าวถึงความสำคัญทางก่อสร้าง การปฏิสังขรณ์อาคาร และองค์ประกอบภายในหอพระมณเฑียรธรรม
2	เวลาเป็นของมีค่า	พระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตรัสเล่าถึงงานอดิเรกต่าง ๆ เช่น การปักภาพ เป็นต้น
3	100 ปี ตราไปรษณียากรไทย	งานรวมตราไปรษณียากรตั้งแต่ดวงแรกของไทยจนถึง ชุดกรุงเทพฯ 2526 ให้ข้อมูลเทียบกับชื่อชุด วันแรกจำหน่าย จำนวนดวง ที่มาและความมุ่งหมาย ผู้ออกแบบ สถานที่พิมพ์ วิธีการพิมพ์ ราคา เป็นต้น
4	ลายสือไทย 700 ปี	กล่าวถึงวิวัฒนาการของรูปตัวหนังสือ การพัฒนาหนังสือไทยในระยะหลัง ตัวพิมพ์ไทย การปรับตัวหนังสือไทย กับไมโครคอมพิวเตอร์ การฉลอง 700 ปีลายสือไทย ตัวเลข และตัวอักษรกลุ่มอื่น ๆ
5	เครื่องเรือนรัตนโกสินทร์	รวบรวมภาพ และเรื่องราวของเครื่องเรือนสมัยรัตนโกสินทร์
6	คนไทยกับคนญี่ปุ่น ใครจะ...กว่ากัน	เปรียบเทียบลักษณะคล้ายคลึงและแตกต่างของคนไทย และคนญี่ปุ่นในแง่ต่าง ๆ และปัจจัยสำคัญที่ทำให้ญี่ปุ่น เจริญก้าวหน้ามากกว่าประเทศอื่นในเอเชีย
7	พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร	กล่าวถึงประวัติพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากรและเครื่อง-ทรงวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพระพุทธรูปฉลอง-พระองค์ประจำรัชกาลที่ 1 และ 2
8	คอมพิวเตอร์ที่รัก	อธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ของคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ขนาดอุปกรณ์ และวิธีการใช้คอมพิวเตอร์
9	สารพันในบ้าน	รวบรวมเรื่องที่ควรรู้และเป็นประโยชน์ในด้านต่าง ๆ
10	เพลงไทยตามนัยประวัติ	รวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับเพลงไทย จำนวน 56 เพลง กล่าวถึงประวัติความเป็นมา ผู้แต่ง เนื้อร้อง และ ทำนองเพลง

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
11	การปฐมพยาบาล	รวบรวมความรู้ที่จำเป็นในการปฐมพยาบาล เพื่อนำไปใช้ในคราวจำเป็น
12	ศิลปการฟัง การอ่าน	ให้ความรู้เกี่ยวกับ หลักการฟังเพื่อความเข้าใจ หลักการอ่านหนังสือ และการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ
13	อาหารมีพิษ ชีวิตมีภัย	ให้ความรู้แก่ผู้บริโภคในเรื่องของอาหารบางอย่างที่มีลึกลับแปลกปลอมซึ่งเป็นอันตราย
14	สมาธิเพื่อชีวิต	แนะนำวิธีปฏิบัติสมาธิที่ง่ายและได้ผล และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยภาคแรกเป็นเรื่องการฝึกสมาธิ ภาคสองเป็นเรื่องของพลังจิต
15	ลขามลึงคิต	รวบรวมเรื่องราวของคนตรีไทย 50 เรื่อง ได้แก่ เรื่องของเพลงไทย คนตรีไทย และนักดนตรีไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
16	เครื่องแขวนไทย ดอกไม้สด	กล่าวถึงประวัติ ประเภท ประโยชน์และวัสดุอุปกรณ์ในการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทย อธิบายส่วนประกอบและวิธีทำเครื่องแขวนชนิดต่าง ๆ
17	มะลิ สัญลักษณ์วันแม่ของไทย	ให้ความรู้เกี่ยวกับดอกมะลิ ศิลปะการจัดและตกแต่งดอกมะลิในรูปแบบต่าง ๆ
18	ว้าวไทย	ตำนานการเล่นว้าวของไทย อธิบายถึงลมว้าว ประเภทส่วนประกอบและวิธีทำว้าว และสำนวนภาษาที่มาจากอิทธิพลการเล่นว้าว วรรณคดีไทย บทเพลง และการเล่นว้าวของคนชาติต่าง ๆ ในเอเชีย
19	บันทึกความเป็นมาของสวนโมกขพลาราม	ประวัติความเป็นมา และกิจกรรมของสวนโมกขพลาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
20	ชีวิตชาวกรุงเมื่อก่อนศตวรรษมาแล้ว และชีวิตชาวกรุงสมัยสงคราม	สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนกรุงเทพฯ ในปลายสมัยรัชกาลที่ 6 ต่อดันรัชกาลที่ 7 ตลอดจนวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และสภาพความลำบากของชาวกรุงในสมัยสงคราม
21	การออกแบบ	พื้นฐานการออกแบบขั้นต้น ขั้นตอนการทำงาน การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และการสร้างสรรค์งานศิลปะ
22	วาทะหลวงตา “แพรวเขื่อนไม้”	ชีวประวัติและผลงานของพระครูพิศาลธรรมโกศล (แพรวเขื่อนไม้) รวมทั้งวาทะของท่านจากเรื่องสั้นต่าง ๆ

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
23	ปัญหา 108 ทางเศรษฐกิจ	ความรู้ทางเศรษฐกิจเบื้องต้น และปัญหาหลักของประเทศไทย เขียนในลักษณะคำถาม คำตอบ
24	สนุกกับภาษาไทย	ความรู้ในการเขียนและอ่านภาษาไทย
25	มงคลชีวิต	รวมหลักธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อความเจริญก้าวหน้าของชีวิตตามหลักมงคลสูตร 38 ประการ
26	วิวัฒนาการบอนสี	ความรู้เกี่ยวกับการปลูกบอน ประวัติ ความเป็นมา ลักษณะการผสมพันธุ์ และชื่อบอนสีชนิดต่าง ๆ
27	ชีวิตอมตะ	อธิบายเรื่องของหลักการ บทบาทและผลกระทบของวิทยาศาสตร์ต่อสังคมมนุษย์
28	โลกสีคราม	ให้ความรู้เกี่ยวกับฝึกการดำน้ำ ชีวิตสัตว์ทะเล สภาพชีวิตของท้องทะเลลึก และการค้นหาซากเรือโบราณในอ่าวไทย
29	คู่มือก่อนเข้าครัว	ความรู้ต่าง ๆ ในการประกอบอาหารไทยและต่างประเทศ
30	ฟาแบร์เซ่	ฟาแบร์เซ่ เป็นช่างทองแห่งราชสำนักรัสเซีย ได้ประดิษฐ์ศิลปะวัตถุอันล้ำค่าตามรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสะสมไว้เป็นสมบัติของชาติ
31	ยา...หายหรือตาย	ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาต่าง ๆ
32	วิวัฒนาการลายไทย	ให้ความรู้เกี่ยวกับลายไทย ลักษณะลวดลาย และวิวัฒนาการของลายไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงสมัยรัตนโกสินทร์
33	ปกิณกะเรื่องหนังสือในสมัยรัตนโกสินทร์	รวมเรื่องราวเกี่ยวกับหนังสือในสมัยรัตนโกสินทร์ ได้แก่ ประวัติความเป็นมา รางวัลเกี่ยวกับหนังสือ หอสมุด และกฎหมายลิขสิทธิ์
34	สวนในฝัน	ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดสวนแบบต่าง ๆ
35	นกป่าดง	ให้ความรู้เกี่ยวกับนกป่าดงในเมืองไทยชนิดต่าง ๆ รวมทั้งประโยชน์ที่มีต่อมนุษย์
36	แลหลังจีน	กล่าวถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชาวจีน
37	พุทธธรรมกับสังคม	รวมเรื่องราวเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
38	วิถีแก่งเชิงสร้างสุข	รวมบทความเกี่ยวกับศิลปะการดำเนินชีวิต การทำงานและการแก้ปัญหาของชีวิต โดยแฝงหลักคำสอนทางพุทธศาสนา
39	ไม้ประดับสวนแลนสวย	ให้ความรู้เกี่ยวกับแบบอย่างการจัดสวนแบบต่าง ๆ
40	การจัดนิทรรศการ	ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการจัดนิทรรศการ จุดมุ่งหมาย การเตรียมการ ตลอดจนการประเมินผลการจัดนิทรรศการ
41	อาหารไทยในวรรณคดี	รวบรวมอาหารต่าง ๆ จาก “กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน” พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ 2 และอาหารไทยจาก “กาพย์เห่ชมเครื่องว่าง” พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ 6 รวมทั้งขนมที่ใช้ในพิธีมงคลต่าง ๆ
42	เครื่องจักสาน	ให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องจักสานในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศไทย
43	ศิลปนำร่องสองศตวรรษ	รวมเรื่องเกี่ยวกับศิลปะไทยสมัยรัตนโกสินทร์
44	สนุกกับการประดิษฐ์	ให้ความรู้เรื่องการเย็บปักถักร้อย ศิลปะตกแต่งสิ่งประดิษฐ์สำหรับพ่อบ้าน และศิลปะสำหรับเด็ก
45	เรื่องพระราชพิธีพืชมงคล ทางชลมารค	อธิบายความรู้เกี่ยวกับพระราชพิธีการเสด็จฯ ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ตำนานการเห่เรือ
46	แลตมภ์กับสังคม	อธิบายบทบาทและลักษณะของตราไปรษณียากร ประวัติ-การไปรษณีย์ในสมัยต่าง ๆ ของไทย
47	ความรู้เรื่องตราต่าง ๆ พระราชลัญจกร	รวมเรื่องเกี่ยวกับประวัติพระราชลัญจกรและตราต่าง ๆ ของไทย
48	สมุดภาพลายไทยชุดลัทธิมหานิกาย	รวมภาพลายไทยชุดลัทธิมหานิกายที่กล่าวถึงในวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ พร้อมคำอธิบายรายละเอียด
49	กฎหมายชาวบ้าน	ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันตั้งแต่เกิดจนกระทั่งสิ้นชีวิต
50	การเมืองเรื่องช้าง	อธิบายความรู้ด้านการเมือง การปกครอง
51	มรดกธัญญา	กล่าวถึงประวัติความเป็นมา หลักการทำมรดกธัญญาวัฒนธรรมประเพณีอันเกี่ยวกับการทำมรดก
52	ชีวิตสวนสัตว์เมืองไทย	ความรู้เกี่ยวกับสัตว์ป่าประเภทต่าง ๆ ในสวนสัตว์ของเมืองไทย อธิบายลักษณะธรรมชาติ ชีวิต ความเป็นอยู่ของสัตว์เหล่านั้น

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
53	ชีวิตใต้ทะเลไทย	ความรู้เรื่องสัตว์ทะเลที่พบในประเทศไทย อธิบายลักษณะชีวิตความเป็นอยู่ และความรู้เรื่องการจำแนกประเภทของสัตว์ทะเล
54	เปลือกหอยของไทย	ความรู้เรื่องเปลือกหอยในท้องทะเลไทย อธิบายรูปร่างลักษณะ ขนาด แหล่งที่พบ ส่วนประกอบที่สำคัญของหอย และการจำแนกหมวดหมู่ที่สำคัญของไทย
55	ตุ๊กตาไทย	ประวัติความเป็นมาของตุ๊กตาไทยตั้งแต่สมัยอุทองจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ประเภทของตุ๊กตา และการประดิษฐ์ตุ๊กตา
56	การ์ตูนวิทยาศาสตร์	ความรู้เกี่ยวกับการนำวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
57	บ้านในฝัน	กล่าวถึงลักษณะการจัดบ้าน จัดสวนแบบต่างๆ และศิลปะการตกแต่งบ้าน

ตัวอย่างชื่อหนังสือสารคดีชีวประวัติ

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
1	แม่เล่าให้ฟัง	พระราชประวัติของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ระหว่าง พ.ศ.2443-2481 ตั้งแต่ประสูติจนได้รับพระราชทานพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระราชชนนี
2	ปลอมพระองค์	รวบรวมบทความ 12 เรื่อง เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อปลอมพระองค์
3	ประวัติครู	รวบรวมประวัติครู 11 คน ตลอดจนเรื่องราวเกี่ยวกับการศึกษาของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
4	ในหลวง	รวบรวมเรื่องพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
5	นักเขียน นักหนังสือพิมพ์	รวบรวมประวัตินักเขียนและนักหนังสือพิมพ์ที่มีผลงานดีเด่น 37 คน กล่าวถึงประวัติส่วนตัว ชีวิตครอบครัว และผลงานที่ดีเด่น
6	ผู้หญิงระดับยอด	รวบรวมเรื่องของสตรีที่มีคุณสมบัติดีเด่นในด้านต่าง ๆ กล่าวถึงประวัติส่วนตัว คุณสมบัติเด่นและผลงานสร้างสรรค์
7	พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจที่พระองค์ท่านได้ทรงปฏิบัติมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน
8	ประวัตินักวิทยาศาสตร์ไทย	รวบรวมประวัตินักวิทยาศาสตร์ไทยที่มีผลงานดีเด่น ทุกแขนงรวม 33 ท่าน
9	ชีวิตและชานนายตำรวจ ณ เมืองใต้	กล่าวถึงชีวประวัติของอาจารย์เปลื้อง ณ นคร หรือนายตำรวจ ณ เมืองใต้ โดยละเอียด
10	พระบิดาวิทยาศาสตร์ไทย	กล่าวถึงพระปรีชาญาณของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเน้นด้านวิทยาศาสตร์

ตัวอย่างชื่อหนังสือสารคดีท่องเที่ยว

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
1	คู่มือเที่ยวภูกระดึง	ให้ความรู้เกี่ยวกับภูกระดึงอันเป็นวนอุทยานแห่งชาติแห่งหนึ่ง นับตั้งแต่การเตรียมการเดินทาง การเที่ยวชมธรรมชาติและเส้นทางท่องเที่ยว
2	แนะนำภูหลวง	กล่าวถึงภูหลวงอันเป็นวนอุทยานแห่งชาติแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตลอดจนการท่องเที่ยวไปภูหลวง
3	ย่าแฉนมังกร	กล่าวถึงการเสด็จพระราชดำเนินเพื่อเจริญพระราชมงคลกับสาธารณรัฐประชาชนจีนของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และพระราชดำริซึ่งสอดคล้องกับบทบันทึกโดยละเอียด
4	พระที่นั่งวิมานเมฆ	ประวัติความเป็นมาของพระที่นั่งวิมานเมฆ ตลอดจนศิลปวัตถุบางชิ้นที่แสดงในพระที่นั่งวิมานเมฆ
5	เที่ยววัดโพธิ์	นำชมวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) ประวัติความเป็นมา โบราณวัตถุสถานในวัด รายได้และการบริการของวัดแก่ประชาชน
6	เมืองไทย	สถานที่สำคัญของไทยทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด กล่าวถึงความสำคัญ ประวัติและลักษณะของสถานที่เหล่านั้น
7	รวมภาคเหนือ รวมภาคใต้ รวมภาคอีสาน	ความรู้เกี่ยวกับภูมิภาคต่าง ๆ ของไทย ประวัติความเป็นมาในอดีต สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน แหล่งท่องเที่ยวและสถานบันเทิง
8	ไปเยี่ยมอำมาเมืองจีน	สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนในเมืองจีนในอีกแง่มุมหนึ่ง
9	นี่แหละดงกา	กล่าวถึงสภาพภูมิประเทศ ขนบธรรมเนียมประเพณี ประวัติศาสตร์และชีวิตความเป็นอยู่ของชาวลังกา

ตัวอย่างชื่อหนังสือนวนิยาย

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
1	กระเช้าสีดา	ชีวิตบุคคลในสังคมเมืองใหญ่ ทั้งการแสดงความคิดเห็น ความประพฤติ และความเข้าใจอันดีต่อปัญหาของบุคคลอื่น
2	กระท่อมในดง	การดำเนินชีวิตของครอบครัวในไร่ที่เอควาดอร์ ความรักในครอบครัวและธรรมชาติ
3	ชนาน้อยกลางทุ่ง	การผจญภัยและการใช้ชีวิตของเด็กชายในท้องทุ่งภาคใต้ สอดแทรกทัศนคติด้านการศึกษา การครองชีพ การเมือง และความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่
4	คนขี่ม้าขาว	ชีวิตความเป็นอยู่และการต่อสู้เพื่อการดำรงชีวิตของชาวสวนยางในภาคใต้ ที่รวมตัวกันต่อสู้กับอิทธิพลของกำนัน ภายหลังได้มีคนขี่ม้าขาวมาช่วยเหลือชาวบ้านได้ทันเหตุการณ์
5	หลุยส์ อีโก้ และเพื่อน	ชีวิตการต่อสู้ของเด็กลูกครึ่งเป็นกำพร้าพ่อหรือแม่ โดยมีนักสังคมสงเคราะห์บางคนเข้ามาช่วยเหลือ
6	บ้านหนูอยู่หาดเลี้ยว	ชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีและการทอดผ้าดินจกของชาวไทยพวน ซึ่งอพยพมาอยู่ตำบลหาดเลี้ยว อำเภอสรีสะเกษณาลย์
7	ตลิ่งสูงซุงหนัก	เรื่องราวของค่างายซึ่งเป็นความทุกข์ของปลายสุด ช้างที่เขาเลี้ยงมาตั้งแต่เล็ก เนื่องจากความจำเป็นในครอบครัว เขาจึงต้องสูญเสียปลายสุดไป ตอนจบเขาขอมาแกะสลักช้างไม้เพื่อแลกกับปลายสุด แต่ทั้งสองได้จบชีวิตในระหว่างที่กำลังขนซุงขนาดหนักก่อนที่จะทำงานดังปรารถนาได้สำเร็จ
8	ลายลมเสียดขน	เรื่องราวของครูในชนบทที่ได้พยายามใช้เสียงดนตรีไทย ในการขัดเกลาจิตใจตนเอง เพื่อนและนักเรียนให้มีจิตสำนึก วัฒนธรรมและรักความสงบ

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
9	ลมหายใจสีขาว	จดหมายจากพ่อถึงลูกที่อยู่ในครรภ์ จนกระทั่งคลอดออกมา แสดงความรัก ความจริงใจที่มีต่อลูก และปัญหาต่างๆ ที่มีต่อสังคม
10	ยายหนูลูกพ่อ	ชีวิตความรักและความผูกพันระหว่างพ่อกับลูกสาว แม้จะไม่ใช่พ่อที่แท้จริงและเป็นคนพิการ พ่อที่ได้ให้ความรัก และการเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด เมื่อลูกเติบโตเป็นสาว แม่ซึ่งทอดทิ้งไปแต่เล็กได้กลับมาและพาลูกจากไป ในที่สุดได้ตัดสินใจเสียสละความสุขส่วนตัวและกลับมาอยู่กับพ่อ
11	วัยบิสิสุทธิ์	พ่อแม่ที่มีลูกอยู่ในวัยเจริญเติบโตจะต้องให้การอบรมเลี้ยงดูและชี้แนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อที่เขาจะได้เผชิญกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมั่นใจ
12	เด็กชายชาวเล	สะท้อนภาพการดำเนินชีวิตของประชาชนตามแถบชายฝั่งทะเล ตลอดจนขนบธรรมเนียมและประเพณีของชาวใต้
13	บองทลา	เรื่องราวของเด็กชายในชนบทภาคใต้ ที่มุ่งมั่นเรียนหนังสือ เพื่อหวังจะช่วยพัฒนาหมู่บ้านให้รุ่งเรืองในอนาคต
14	กระท่อมน้อยกลางทุ่ง	ความรัก ความผูกพันและความพึงพอใจของแดนและครอบครัวในการใช้ชีวิตอย่างสงบสุขในกระท่อมกลางทุ่ง
15	เพื่อนแท้	ความรัก ความผูกพัน การเสียสละเพื่อเพื่อนของสิง นก กระต๊วและกระต่ายน้อย
16	บึงหญ้าป่าใหญ่	กล่าวถึงชีวิตในวัยเยาว์ของเด็กในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะเป็นบึงหญ้าและป่าใหญ่ ชีวิตที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติไม่มีอิทธิพลของวัฒนธรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเกี่ยวข้อง
17	ไข่มุกไปโรงเรียน	ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับโรงเรียน โดยมีไข่มุกเป็นผู้มีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับเพื่อน ๆ ครูและโรงเรียน
18	นกแอ่นฟ้า	เรื่องความทรงจำในวัยเด็กกับผู้เขียน สะท้อนเหตุการณ์ต่างๆ ในชนบทภาคเหนือของไทย แสดงชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมประเพณี
19	ลูกป่า	กล่าวถึงความรัก ความผูกพันระหว่างเด็กชายต่างเผ่าสองคนที่พยายามต่อสู้เพื่อความสำเร็จของตน

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
20	หมู่บ้านอาบจันทร์	การดำเนินชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีที่งดงามของชาวเขาเผ่าเย้าบนดอยสูง ทางภาคเหนือของไทย
21	วัยอันหมุนตัว	เรื่องวุ่น ๆ น่ารัก สนุกสนานของวัยรุ่นสี่คนซึ่งมีความรักใคร่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และพยายามปรับตัวปรับใจให้เข้ากับสังคม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีงามโดยไม่ทิ้งบุคลิกของวัยรุ่น
22	คือรักและหวัง	ความรัก ความผูกพันของตาและหลานชาย โดยหวังจะให้หลานได้เป็นหมอในอนาคต แต่ก็ต้องผิดหวังจึงส่งหลานชายไปทำงานที่กรุงเทพฯ
23	โลกของหนูแหวน	เรื่องราว ความคิดและจินตนาการของหนูแหวน เด็กหญิงชนบทที่มีโลกส่วนตัวคือ ธรรมชาติอันบริสุทธิ์ที่เป็นทั้งเพื่อน ครู และตัวเธอเอง
24	ครอบครัวมิสซึ	เรื่องของเด็กชายและเด็กหญิงในครอบครัวที่มีวิธีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีบ้านอยู่ใกล้กันและเป็นเพื่อนที่รักใคร่กันมาก
25	เด็กชายก้องล์	ชีวิตในวัยเยาว์ของเด็กชายคนหนึ่งซึ่งมีความบริสุทธิ์สดใสและหรรษา ท่ามกลางความรักแถมหมั่นใส่ใจในความสนของเด็กชาย
26	แผ่นดินนี้เป็นที่รัก	เกร็ดชีวิตของเด็กชายที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านชนบทขนาดเล็กของเมืองหลวงที่มีความสุขอยู่กับธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณีแบบไทย ๆ มีความหวังที่จะพัฒนาแผ่นดินที่อาศัยอยู่นั้นให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น
27	ไม่คอมแคระ	การผจญภัยของไม่รวกผู้เกิดมาพิการซึ่งต้องผจญภัยกับอันตรายต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อม
28	ลูกท่านโชน	ชีวิตการผจญภัยของลูกท่านโชน ตั้งแต่ยังเป็นไขจนกระทั่งเติบโตเป็นท่านหนุ่ม น่ารัก และเป็นสัตว์เลี้ยวตัวโปรดของลูกชายเจ้าของฟาร์ม
29	เหยี่ยวชาดวัน	เรื่องราวความรัก ความผูกพันของเด็กชายน้อยที่อยากมีสัตว์เลี้ยวของตัวเอง กับเหยี่ยวชาดวันตัวหนึ่ง ในที่สุดเหยี่ยวชาดวันก็ต้องพบจุดจบทำให้เกิดความทุกข์กับเด็กชายน้อยมาก

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
30	เด็กบ้านทุ่ง	ประสบการณ์ชีวิตของเด็กชายกลุ่มหนึ่งในแวดวงของการทำนาในจังหวัดภาคใต้ของไทย
31	หัวใจดวงน้อย	เรื่องราวของเด็ก ๆ ในดวงใจมีแต่ความบริสุทธิ์ สดใส และอ่อนเยาว์ต่อโลก ได้แสดงบทบาทและคำพูดที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของเด็ก
32	พระจันทร์สีน้ำเงิน	เรื่องราวชีวิตของลูกในครอบครัวที่พ่อแม่แยกทางกัน จนในที่สุดต้องตกเป็นทาสอันเลวร้ายของสังคม
33	สอ้อยแสงแดง	เรื่องความรัก ความผูกพันของคนในครอบครัวที่มีต่อสัตว์เลี้ยงคือไก่และสุนัข การแสดงความรัก ความเมตตา และการปฏิบัติต่อสัตว์
34	จดหมายถึงคุณยาย	บันทึกชีวิตการเจริญเติบโตของเด็กหญิงสามคนในอเมริกา แม้จะได้เรียนรู้วิชาจากฝรั่ง แต่การอบรมสั่งสอนเด็กทั้งสามคนจากพ่อแม่เป็นแบบไทย ๆ
35	หนังสือหน้าไฟ	เรื่องราวความขัดแย้งของบุคคลสองกลุ่ม คือ ฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายผู้ก่อการร้าย แต่ตัวเอกของเรื่องได้พยายามต่อสู้เพื่อให้เขาเหล่านั้นหันมานิยมสถาบันทั้งสามของไทยคือชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ตัวอย่างหนังสือเรื่องสั้น

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
1	จักรยานแดงในรั้วสีเขียว	รวมเรื่องสั้น ชีวิตและความรักของนักศึกษามหาวิทยาลัย-เกษตรศาสตร์ซึ่งใช้จักรยานเป็นพาหนะประจำ
2	นายเรือยกทัพ	รวมเรื่องสั้น กล่าวถึงชีวิต ความรัก ความเป็นอยู่และค่านิยมของนักเรียนนายเรือ
3	เขียนรักนักศึกษา	เรื่องราวความรักของนักศึกษาที่พลาดหวังจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ต่างไปพบกันที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง พูดถึงชีวิตการเรียน การผัดหวัง ความหึงหวงและในที่สุดก็เข้าใจกัน
4	ลองรักนักศึกษา	รวมเรื่องสั้น ชีวิต และความรักของนักศึกษา
5	สุดทางรักนักศึกษา	รวมเรื่องสั้น ชีวิตและความรักของนักศึกษา
6	หวานรักนักศึกษา	กล่าวถึงชีวิตและความรักของบุคคลที่อยู่ในวัยรุ่นและนักศึกษา
7	เด็กน้อยแห่งท้องทุ่ง	รวมเรื่องสั้น เล่าประสบการณ์ชีวิตของเด็กในท้องทุ่งภาคใต้ของไทย ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมประเพณีของชาวชนบท
8	ซอยเดียวกัน	รวมเรื่องสั้น ซึ่งเขียนขึ้นระหว่างปี 2514-2526 จำนวน 14 เรื่องและบทที่ 1 เรื่อง “ซอยเดียวกัน” ให้ภาพความเป็นอยู่ของคนเมืองหลวงที่มีเรื่องเศร้า เดือดร้อน และหงุดหงิดเสมอ
9	บ้านริมทะเล	รวมเรื่องสั้น 9 เรื่อง สะท้อนเรื่องน่าสะเทือนใจของผู้คนในหมู่บ้านริมทะเลที่ต้องสูญเสียบ้านเพราะการตัดถนนสายใหม่

ตัวอย่างหนังสือร้อยกรอง

ลำดับที่	ชื่อหนังสือ	เนื้อเรื่องย่อ
1	หญิงดี สุภาสิตสอนหญิงร่วมสมัย	รวมสุภาสิตสอนหญิง 80 บท โดยประยุกต์ทัศนคติที่ดีของสังคมเก่าให้เข้ากับสังคมใหม่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับสตรีวัยรุ่น
2	ศรีจุฬาลักษณ์	โคลงสี่สุภาพเกี่ยวกับการเกิดพระเกียรติ พระมหาธรรมราชาลิไท กษัตริย์สมัยสุโขทัยและเผยแพร่พิธีกรรมในอดีต
3	นิทานภาพพุทธธำมรงค์	รวมนิทานในพุทธศาสนาเขียนเป็นบทร้อยกรองประกอบภาพรวม 22 เรื่อง ที่ลงในวารสารพุทธธำมรงค์ ระหว่าง พ.ศ.2520-2524
4	เพลงขลุ่ยผิว	บทร้อยกรองประเภทกลอนบรรยาย 50 บท บรรยายสุนทรีของธรรมชาติและให้แนวคิดในการเสริมสร้างคุณธรรม
5	เยธพระกษัตริย์อาชิตยแห่ง บรมราชจักรีวงศ์	กล่าวถึงพระราชนิพนธ์กวีสำคัญของพระมหากษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ 9 รัชกาล
6	ร.ศ. 200	บทร้อยกรองประเภทกลอน 52 บท บรรยายเหตุการณ์ระทึกใจตลอดปี และให้ข้อคิดเนื่องจากเหตุการณ์เหล่านั้น
7	เจ้าขุนทองไปปล้น	รวมบทร้อยกรองของสุจิตต์ วงษ์เทศ ตอนที่ 1 เป็นกลอนเพลงขับร้องสำหรับวงดนตรีไทย ตอนที่สองเป็นกลอนสุภาพแต่งเป็นนิราศรำพันเหตุการณ์เด่น ๆ ในแต่ละเดือนครบ 12 เดือน

ภาคผนวก 3

ต้นฉบับภาษาอังกฤษ

เรื่อง

The Wedding of The Mouse

และ

Earthlight

THE WEDDING OF THE MOUSE

Once upon a time, there lived in the deep, dark cellar of a large mansion a very wealthy and prosperous mouse. Now he had a daughter named Chuko whom he thought was the most beautiful, intelligent, and graceful mouse in the whole country.

"Why, she is so fair and so lovely, only the greatest being in this whole wide world would be worthy of her," he said to his wife. "We must search far and wide until we find just the right person to marry our Chuko."

Mother Mouse sat down and cocked her little gray head. Father Mouse sat down and whisked his long gray whiskers. "Now who is great enough to marry our lovely daughter?" they both thought to themselves.

Suddenly Father Mouse smiled happily. "I have it!" he cried. "The greatest being in all this world is the bright sun who sends down his rays to keep us warm and to help the rice in the fields to grow. It shall be the sun who marries our beautiful Chuko."

"Yes, yes, that is an excellent idea," agreed Mother Mouse. "Go quickly and ask the sun if he will marry our daughter."

So that very day, Father Mouse put on his best clothes and scampered out to see the great sun.

"Oh, Mr. Sun, Mr. Sun," he called. "Our daughter, Chuko, is so beautiful and so lovely she must marry the greatest being on this earth. You are big and bright; your warm rays bring us light each day and help the rice to grow in the fields. We think you are greater than anyone else in this world, and would like you to marry our beautiful daughter."

The sun smiled and sent bright golden beams scattering through the air. "Ah, my good friend," he said. "I am not the greatest being on earth. There is someone who is even greater than I."

"But who can that be?" asked Father Mouse.

"Look over there at those white clouds," said the sun. "Soon they will scurry across the sky and cover me with a soft white blanket and you will no longer be able to see me. You see, I am powerless when Mr. Cloud comes to hide me."

"Alas, then I must seek Mr. Cloud, for he is even greater than you," said Father Mouse, and off he scampered to see the cloud.

"Oh, beautiful cloud up in the blue sky, you are greater than the sun itself, for you can hide the sun so it can no longer shine. I have come to ask if you will marry my daughter, Chuko, for she must marry the greatest being on this earth."

"Yes, I can hide the sun, and the moon too, but I am not the greatest. There is someone greater and more powerful than I."

"More powerful than you, Mr. Cloud? Pray tell me who that may be," asked Father Mouse.

"Why, it is the wind, for when Mr. Wind comes and huffs and puffs, he can blow me wherever he wishes. You see, he is greater than I," said Mr. Cloud.

"Then it is the wind who is greatest," said Father Mouse, and off he went in search of the wind that blew gently through the tall pine trees.

"Oh, great wind," he said. "Mr. Cloud can hide the sun and the moon, but you are even greater than the cloud, for when you huff and puff you can scatter the cloud wherever you wish. You are the greatest being on this earth, and I have come to ask if you will marry my beautiful daughter."

"Thank you, Mr. Mouse, but I am not as great as you think", whistled the wind, "for when I come up against Mr. Wall, I cannot blow him down no matter how hard I blow."

"Ah, then the wall is greater than you, Mr. Wind," said Father Mouse. "Farewell then, for I cannot rest until I find the greatest being in this world." And off he ran back to the big mansion.

"Mr. Wall, Mr. Wall," cried Father Mouse. "You are the greatest being on this earth, for the wind can scatter the clouds that can hide the sun or moon, but he can never blow you down. You shall be the one to marry my beautiful Chuko."

"Now just a moment, Mr. Mouse," said the wall. "Yes, I am stronger than the wind, for he cannot blow me down no matter how hard he tries. I have no trouble stopping Mr. Wind, but there is someone I can never stop."

"Someone that even you cannot stop, Mr. Wall? Now who could that be?" asked Father Mouse.

"Why, it's the little mouse himself!" laughed the wall. "When mice come to nibble at me and make holes in my sides, I can do nothing to stop them."

"My goodness," cried Father Mouse. "Then the mouse is the greatest being on earth!" He happily hurried toward home so he could tell Mother Mouse the good news.

When he got home, Mother Mouse was waiting anxiously. "Did you find a good husband for our lovely Chuko?" she asked.

"I have some wonderful news for you, my dear," said Father Mouse, smiling happily. "We mice are greater than anyone else on earth!"

"My, my, that is good news," said Mother Mouse. "But tell me, how did you learn that?"

"You see, I thought the sun was the greatest, but he really isn't at all, for he can do nothing when Mr. Cloud wraps him up in a blanket of white. Now Mr. Cloud is not the greatest either, for when Mr. Wind comes whistling along he can send Mr. Cloud scurrying wherever he wishes across the sky."

"Then surely Mr. Wind is greatest," said Mother Mouse.

"No, no, for when Mr. Wind comes up against Mr. Wall he can go no further. Then Mr. Wall told me that there is someone even he cannot stop, and that is the mouse who can nibble holes right through his sides. So you see," said Father Mouse, "the mouse is the greatest of all. We shall marry Chuko to a mouse."

"A fine idea, Father. A very fine idea," said Mother Mouse.

"And I think it is a fine idea, too," said Chuko, who had been sitting quietly all this time listening to her father's story.

And so beautiful little Chuko married the fine young mouse who lived next door. All the mice from near and far came to see the beautiful wedding, and all agreed that it was quite the loveliest wedding they ever did see. And of course, they both lived very happily ever after.

REFERENCE

Uchida, Yoshiko. The Dacing Kettle and Other Japanese Folk Tales. p. 89-94. New York, Harcourt, Brace and Company, 1949.

EARTHLIGHT

CHAPTER ONE

The monorail was losing speed as it climbed up out of the shadowed lowlands. At any moment now, thought Sadler, they would overtake the sun. The line of darkness moved so slowly here that, with a little effort, a man could keep abreast of it, could hold the sun balanced on the horizon until he had to pause for rest. Even then, it would slip so reluctantly from sight that more than an hour would pass before the last dazzling segment vanished below the edge of the Moon, and the long lunar night began.

He had been racing through that night, across the land that the first pioneers had opened up two centuries ago, at a steady and comfortable three hundred miles an hour. Apart from a bored conductor, who seemed to have nothing to do but produce cups of coffee on request, the only other occupants of the car were four astronomers from the Observatory. They had nodded affably enough when he came aboard, but had promptly lost themselves in a technical argument and had ignored Sadler ever since. He felt a little hurt by this neglect, then consoled himself with the thought that perhaps they took him for a seasoned resident, not a newcomer on his first assignment on the Moon.

The lights in the car made it impossible to see much of the darkened land through which they were racing in almost complete silence. "Darkened," of course, was only a relative term. It was true that the sun had gone, but not far from the zenith the Earth was approaching its first quarter. It would grow steadily until at lunar midnight, a week from now, it would be a blinding disk too bright for the unprotected eye to gaze upon.

Sadler left his seat and went forward, past the still-arguing astronomers, toward the curtained alcove at the front of the car. He was not yet accustomed to possessing only a sixth of his normal weight, and moved with exaggerated caution through the narrow corridor between the toilets and the little control room.

Now he could see properly. The observation windows were not as large as he would have liked; some safety regulation was responsible for that. But there was no internal light to distract his eyes, and at last he could enjoy the cold glory of this ancient, empty land.

Cold—yes, he could well believe that beyond these windows it was already two hundred degrees below zero, though the sun had sunk only a few hours before. Some quality of the light pouring down from the distant seas and clouds of Earth gave the impression. It was a light tinged with blues and greens, an arctic radiance

that gave no atom of heat. And that, thought Sadler, was surely a paradox, for it came from a world of light and warmth.

Ahead of the speeding car, the single rail—supported by pillars uncomfortably far apart—arrowed into the east. Another paradox; this world was full of them. Why couldn't the sun set in the west, as it did on Earth? There must be some simple astronomical explanation, but for the moment Sadler could not decide what it was. Then he realized that, after all, such labels were purely arbitrary, and could easily get misplaced when a new world was mapped.

They were still rising slowly, and there was a cliff on the right which limited vision. On the left—let's see, that would be south, wouldn't it?—the broken land fell away in a series of layers as though a billion years ago the lava welling up from the Moon's molten heart had solidified in successive, weakening waves. It was a scene that chilled the soul, yet there were spots on Earth as bleak as this. The badlands of Arizona were equally desolate; the upper slopes of Everest were far more hostile, for here at least was no eternal, ravaging wind.

And then Sadler almost cried aloud, for the cliff on the right came to a sudden end as if a monstrous chisel had sliced it off the surface of the Moon. It no longer barred his view: he could see clear round to the north. The unpremeditated artistry of Nature had produced an effect so breath-taking that it was hard to believe it was merely an accident of time and place.

There, marching across the sky in flaming glory, were the peaks of the Apennines, incandescent in the last rays of the hidden sun. The abrupt explosion of light left Sadler almost blinded; he shielded his eyes from the glare, and waited until he could safely face it again. When he looked once more, the transformation was complete. The stars, which until a moment ago had filled the sky, had vanished. His contracted pupils could no longer see them; even the glowing Earth now seemed no more than a feeble patch of greenish luminosity. The glare from the sunlit mountains, still about sixty miles away, had eclipsed all other sources of light.

The peaks floated in the sky, fantastic pyramids of flame. They seemed to have no more connection with the ground beneath them than do the clouds that gather above a sunset on Earth. The line of shadow was so sharp, the lower slopes of the mountains so lost in utter darkness, that only the burning summits had any real existence. It would be hours yet before the last of those proud peaks fell back into the shadow of the Moon and surrendered to the night.

The curtains behind Sadler parted; one of his fellow passengers came into the alcove and took up a position by the window. Sadler wondered whether to open the conversation. He still felt a little piqued at being so completely ignored. However, the problem in etiquette was solved for him.

"Worth coming from Earth to see, isn't it?" said a voice from the gloom at his side.

"It certainly is," Sadler replied. Then, trying to be blase, he added: "But I suppose you get used to it in time."

There was a chuckle from the darkness.

"I wouldn't say that. Some things you never get used to, however long you live here. Just got in?"

"Yes. Landed last night in the *Tycho Brahe*. Haven't had time to see much yet."

In unconscious mimicry, Sadler found himself using the clipped sentences of his companion. He wondered if everyone on the Moon talked like this. Perhaps they thought it saved air.

"Going to work at the Observatory?"

"In a way, though I won't be on the permanent staff. I'm an accountant. Doing a cost analysis of your operations."

This produced a thoughtful silence, which was finally broken by: "Rude of me—should have introduced myself. Robert Molton. Head of Spectroscopy. Nice to have someone around who can tell us how to do our income tax."

"I was afraid that would come up," said Sadler dryly. "My name's Bertram Sadler; I'm from the Audit Bureau."

"Humph. Think we're wasting money here?"

"That's for someone else to decide. I've only got to find *how* you spend it, not why."

"Well, you're going to have some fun. Everyone here can make out a good case for spending twice as much money as they get. And I'd like to know how the devil you'll put a price tag on pure scientific research."

Sadler had been wondering that for some time, but thought it best not to attempt any further explanations. His story had been accepted without question; if he tried to make it more convincing, he would give himself away. He was not a good liar, though he hoped to improve with practice.

In any case, what he had told Molton was perfectly true. Sadler only wished it were the whole truth, and not a mere five per cent of it.

"I was wondering how we're going to get through those mountains," he remarked, pointing to the burning peaks ahead. "Do we go over—or under?"

"Over," said Molton. "They look spectacular, but they're really not so big. Wait till you see the Leibnitz Mountains or the Oberth Range. They're twice as high."

These are quite good enough to start with, thought Sadler. The low-slung monorail car, straddling its single track, bored through the shadows on a slowly rising

course. In the darkness around them, dimly seen crags and cliffs rushed forward with explosive swiftness, then vanished astern. Sadler realized that probably nowhere else could one travel at such velocities so close to the ground. No jet liner, far above the clouds of Earth, ever gave such an impression of sheer speed as this.

If it had been day, Sadler could have seen the prodigies of engineering that had flung this track across the foothills of the Apennines. But the darkness veiled the gossamer bridges and the canyon-fringing curves; he saw only the approaching peaks, still magically afloat upon the sea of night that lapped around them.

Then, far to the east, a burning bow peeped above the edge of the Moon. They had risen out of shadow, had joined the mountains in their glory and overtaken the sun itself. Sadler looked away from the glare which flooded the cabin, and for the first time saw clearly the man standing by his side.

Doctor (or would it be Professor?) Molton was in his early fifties, but his hair was quite black and very abundant. He had one of those strikingly ugly faces that somehow immediately inspire confidence. Here, one felt, was the humorous, worldly wise philosopher, the modern Socrates, sufficiently detached to give unbiased advice to all, yet by no means aloof from human contact. The heart of gold beneath the rugged exterior, Sadler thought to himself, and flinched mentally at the triteness of the phrase.

Their eyes met in the silent appraisal of two men who know that their future business will bring them together again. Then Molton smiled, wrinkling a face that was almost as craggy as the surrounding moonscape.

"Must be your first dawn on the Moon. If you can call this a dawn, of course—anyway, it's a sunrise. Pity it'll only last ten minutes—we'll be over the top then and back into night. Then you'll have to wait two weeks to see the sun again."

"Doesn't it get a trifle—boring—being cooped up for fourteen days?" asked Sadler. No sooner had he spoken the words than he realized that he had probably made a fool of himself. But Molton let him down lightly.

"You'll see," he answered. "Day or night, it's much the same underground. Anyway, you can go out whenever you like. Some people prefer the nighttime; the Earthlight makes them feel romantic."

The monorail had now reached the apex of its trajectory through the mountains. Both travelers fell silent as the peaks on either side reared to their climax, then began to sink astern. They had burst through the barrier, and were dropping down the much steeper slopes overlooking the *Mare Imbrium*. As they descended, the sun, which their speed had conjured back from night, shrank from a bow to a thread, from a thread to a single point of fire, and then winked out of existence. In the last

instant of that false sunset, seconds before they sank again into the shadow of the Moon, there was a moment of magic that Sadler would never forget. They were moving along a ridge that the sun had already left, but the track of the monorail, scarcely a yard above it, still caught the last rays. It seemed as if they were rushing along an unsupported ribbon of light, a filament of flame built by sorcery rather than human engineering. Then final darkness fell, and the magic ended. The stars began to creep back into the sky as Sadler's eyes readapted themselves to the night.

"You were lucky," said Molton. "I've ridden this run a hundred times, but I've never seen that. Better come back into the car—they'll be serving a snack in a minute. Nothing more to see now, anyway."

That, thought Sadler, was hardly true. The blazing Earthlight, coming back into its own now that the sun was gone, flooded the great plain that the ancient astronomers had so inaccurately christened the Sea of Rains. Compared with the mountains that lay behind, it was not spectacular, yet it was still something to catch the breath.

"I'll wait awhile," Sadler answered. "Remember, this is all new to me and I don't want to miss any of it."

Molton laughed, not unkindly. "Can't say I blame you," he said. "Afraid we sometimes take things for granted."

The monorail was now sliding down an absolutely vertiginous incline that would have been suicide on Earth. The cold, greenlit plain lifted to meet them: a range of low hills, dwarfs beside the mountains they had left behind, broke the skyline ahead. Once again, the uncannily near horizon of this little world began to close in upon them. They were back at "sea" level. . . .

Sadler followed Molton through the curtains and into the cabin, where the steward was setting out trays for his small company.

"Do you always have as few passengers as this?" asked Sadler. "I shouldn't think it was a very economical proposition."

"Depends what you mean by economical," Molton replied. "A lot of the things here will look funny on your balance sheets. But it doesn't cost much to run this service. Equipment lasts forever—no rust, no weather. Cars get serviced only every couple of years."

That was something Sadler certainly hadn't considered. There were a great many things he had to learn, and some of them he might find out the hard way.

The meal was tasty but unidentifiable. Like all food on the Moon, it would have been grown in the great hydroponic farms that sprawled their square miles of pressurized greenhouses along the equator. The meat course was presumably

synthetic: it might have been beef, but Sadler happened to know that the only cow on the Moon lived in luxury at the Hipparchus Zoo. This was the sort of useless information his diabolically retentive mind was always picking up and refusing to disgorge.

Perhaps mealtime had made the other astronomers more affable, for they were friendly enough when Dr. Molton introduced them, and managed to avoid talking shop for a few minutes. It was obvious, however, that they regarded his mission with some alarm. Sadler could see them all mentally reviewing their appropriations and wondering what kind of case they could put up if they were challenged. He had no doubt that they would all have highly convincing stories, and would try to blind him with science if he attempted to pin them down. He had been through it all before, though never in quite such circumstances as these.

The car was now on the last lap of its journey, and would be at the Observatory in little more than an hour. The three-hundred-seventy-mile run across the *Mare Imbrium* was almost straight and level, apart from a brief detour to the east to avoid the hills around the giant walled plain of Archimedes. Sadler settled himself down comfortably, pulled out his briefing papers, and began to do some study.

The organization chart he unfolded covered most of the table. It was neatly printed in several colors, according to the various departments of the Observatory, and Sadler looked at it with some distaste. Ancient man, he remembered, had once been defined as a tool-making animal. He often felt that the best description of modern man would be a paper-wasting animal.

Below the headings "Director" and "Deputy Director" the chart split three ways under the captions ADMINISTRATION, TECHNICAL SERVICES, and OBSERVATORY. Sadler looked for Dr. Molton; yes, there he was, in the OBSERVATORY section, directly beneath the chief scientist and heading the short column of names labeled "Spectroscopy." He seemed to have six assistants: two of them—Jamieson and Wheeler—were men to whom Sadler had just been introduced. The other traveler in the monocab, he discovered, was not really a scientist at all. He had a little box of his own on the chart, and was responsible to no one but the director. Sadler suspected that Secretary Wagnall was probably quite a power in the land, and would be well worth cultivating.

He had been studying the chart for half an hour, and had completely lost himself in its ramifications, when someone switched on the radio. Sadler had no objection to the soft music that filled the car; his powers of concentration could deal with worse interference than this. Then the music stopped; there was a brief pause, the six beeps of a time signal, and a suave voice began:

"This is Earth, Channel Two, Interplanetary Network. The signal you have just heard was twenty-one hundred hours G.M.T. Here is the news."

There was no trace of interference. The words were as clear as if they were coming from a local station. Yet Sadler had noticed the skyward-tilting antenna system on the roof of the monocab and knew that he was listening to a direct transmission. The words he was hearing had left Earth almost one and a half seconds ago. Already they would be heading past him to far more distant worlds. There would be men who would not hear them for minutes yet—perhaps for hours, if the ships that the Federation had beyond Saturn were listening in. And that voice from Earth would still go on, expanding and fading, far beyond the uttermost limits of man's explorations, until somewhere on the way to Alpha Centauri it was at last obliterated by the ceaseless radio whispering of the stars themselves.

"Here is the news. It has just been announced from The Hague that the conference on planetary resources has broken down. The delegates of the Federation are leaving Earth tomorrow, and the following statement has been issued from the office of the President. . . ."

There was nothing here that Sadler had not expected. But when a fear, however long anticipated, turns into a fact, there is always that same sinking of the heart. He glanced at his companions. Did they realize how serious this was?

They did. Secretary Wagnall had his chin cupped fiercely in his hands; Dr. Molton was leaning back in his chair, eyes closed; Jamieson and Wheeler were staring at the table in glum concentration. Yes, they understood. Their work and their remoteness from Earth had not isolated them from the main currents of human affairs.

The impersonal voice, with its catalogue of disagreements and countercharges, of threats barely veiled by the euphemisms of diplomacy, seemed to bring the inhuman cold of the lunar night seeping through the walls. It was hard to face the bitter truth, and millions of men would still be living in a fool's paradise. They would shrug their shoulders and say with forced cheerfulness, "Don't worry—it will all blow over."

Sadler did not believe so. As he sat in that little, brightly illuminated cylinder racing north across the Sea of Rains, he knew that for the first time in two hundred years humanity was faced with the threat of war.

REFERENCE

Clarke, Arthur Charles. Earthlight. ch. 1. New York, Harcourt, Brace and Company, 1955.

ดรรชนีหัวเรื่อง

กลอน. การเขียน 122

บทดอกสร้อย 125

เปล่า 125

สักรา 124

สุภาพ 122

ภาพ. การเขียน 121

ฉบับ 121

ยานี 121

การเขียนหนังสือ

บันเทิงคดี 79

- นวนิยาย 80

- นิทาน 113

- ร้อยกรอง 119

- เรื่องสั้น 97

ประโยชน์ 45

สารคดี 53

- ชีวประวัติ 60

- ท่องเที่ยว 62

- หัวไป 56

การแปล

ทฤษฎี 142

ปัญหา 144

การแปลหนังสือ

บันเทิงคดี 161

- นวนิยาย 161

- นิทาน 175

- ร้อยกรอง 179

- เรื่องสั้น 166

ประโยชน์ 141

สารคดี 156

หลักคิด ดูดรรชนีนักเขียน-นักแปล

คุณธรรม. การสอดแทรก 87

คุณสมบัติ

นักเขียน 46

นักแปล 145

โคลงสี่สุภาพ. การเขียน 120

ฉันท. การเขียน

อินทรวีเชียร 121

ต้นฉบับ

การขาย 66

หนังสือภาษาอังกฤษ 237

ตัวอย่างการเขียน

นิทาน

- พื้นเมือง 117

ร้อยกรอง 120

เรื่องสั้น

- ตลกขบขัน 102

- เชิงวิทยาศาสตร์ 105

สารคดี

- ชีวประวัติ 68

ตัวอย่างการแปล

นวนิยาย

- เชิงวิทยาศาสตร์ 168

นิทาน

- พื้นเมือง 176

ร้อยกรอง 180

ตัวอย่างหนังสือ

นวนิยาย 230

ร้อยกรอง 235

เรื่องสั้น 234

สารคดี

- ชีวประวัติ 228

- ท่องเที่ยว 229

- หัวไป 223

นวนิยาย, การเขียน

- ตัวอย่าง 92
- ประวัติศาสตร์ 91
- ผจญภัย 96
- เชิงวิทยาศาสตร์ 93
- สูตร 89
- หัตถ์นิยาย 90
- อาชญากรรม 94

นวนิยาย, การแปล 161

- ตัวอย่าง 168

นิทานชาดก

- การเขียน 114
- การแปล 176

นิทานพื้นเมือง

- การเขียน 113
- การแปล 175
- ตัวอย่าง 117, 176

เยาวชน, หนังสือสำหรับ 51**ร้อยกรอง, การเขียน 119**

- กลอน 122
- กาพย์ 121
- โคลง 120
- ฉันท์ 121

ร้อยกรอง, การแปล 179**เรื่องสั้น**

- การเขียน 97
- การแปล 166
- ตัวอย่าง 102

ลิขสิทธิ์ 149**วัยรุ่น**

- ความต้องการพิเศษ 12
- ความต้องการพื้นฐาน 9
- ความสนใจ 13
- ความสนใจในการอ่าน 19
 - ระดับประถมศึกษาตอนปลาย 19
 - ระดับมัธยมศึกษา 22
 - ระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย 36
- ช่วงอายุ 3
- ลักษณะเยาวชนไทย 16

สารคดี

- การเขียน 53
- การแปล 153

สำนักพิมพ์

- การติดต่อ 66
- ทำเนียบนาม 215

หลักเกณฑ์

- การเขียนสารคดี 63
- การแปลสารคดี 159

ดรรชนีนักเขียน-นักแปล (ข้อคิด)

- กีกกอก คูที่ อัจฉรา โชติบุตร
เกสร ศุภมณฑา คูที่ นพคุณ สุปิต
ขวัญกมล คูที่ วิริยะ สิริสิงห
กระชิต มัลลยวงศ์ 187, 203
คอมพิวเวอร์ม คูที่ กระชิต มัลลยวงศ์
คุณอจ คูที่ อัจฉรา โชติบุตร
งจิต คูที่ รัชนิ ศรีไพรวรรณ
จินตนา ไบกาซูยี 188
เจ้าพระยา คูที่ วินัย รอดจ่าย
ชัยคุปต์ คูที่ ชัยวัฒน์ คุประตกุล
ชัยวัฒน์ คุประตกุล 189, 204
ชอกแซก คูที่ อัจฉรา โชติบุตร
ณรงค์ ป้อมมบุบผา 190
เตศิวงน คูที่ ชัยวัฒน์ คุประตกุล
ทำนุ อันประเสริฐ 190
ทิพยวณิ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา 190
เทพศิริ สุขโสภา 191
เทียน เขาวภาณิ คูที่ ทิพยวณิ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
ธนพัฒน์ คูที่ ธนาลัย สุขพัฒน์ธี
ธนาลัย สุขพัฒน์ธี 191, 205
- ธ. ภักติกุล คูที่ ธนาลัย สุขพัฒน์ธี
ธรรมบุญ ไรจนะบุรานนท์ 192, 205
นพคุณ สุปิต 192
นวลจันทร์ รัตนากอ 193
นายมะล้า คูที่ รัชนิ ศรีไพรวรรณ
นิตา คูที่ ปราศรัย รัชไชยบุญ
นิธินันท์ คูที่ ธนาลัย สุขพัฒน์ธี
นิรมล ตีธณาสถ สวัสดิบุตร 193
นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ 193
นิตา ปาสิตี คูที่ รัชนิ ศรีไพรวรรณ
บอณ คูที่ วิริยะ สิริสิงห
บุญเยี่ยม วิเลปพฤกษ์ 194, 205
บุรพา คูที่ วิริยะ สิริสิงห
ไบตัน คูที่ สุภา สิริสิงห
ประภัสสร เสวิกุล 194
ปราศรัย รัชไชยบุญ 206
ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ 206
ปิยตา วนนันทน์ คูที่ สุภา สิริสิงห
เปรมจิตต์ แทนสถิตย์ 195, 206
พชรุลี อาชาวอำรุง 207

พลอย ทับทิม คูที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์
พลัย เมืองไค้ คูที่ ไผตรี ลิ้มปชาติ
พิมลดา คูที่ นพคุณ สุปิต
พิศาล สร้อยขุทธา 195, 207
มนุษย์คอมพิวเตอรส์ คูที่ ครรชิต มัลลยวงค์
มานพ แก้วสนิท 195
เมฆ เมืองไค้ คูที่ ไผตรี ลิ้มปชาติ
แมน สุปิต คูที่ นพคุณ สุปิต
ไมตรี ลิ้มปชาติ 196
ยูเรเนียม คูที่ วิริยะ สิริสิงห
เยาวภาณี คูที่ ทิพวาณี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
ธันนี ศรีไพรวรรณ 196
ธัตติ คูที่ รัชนี ศรีไพรวรรณ
ฤทธิยากร คูที่ สัมฤทธิ์ พุ่มสุวรรณ
วชิรญา บัวศรี 207
วชิรญาณ์ คูที่ วชิรญา บัวศรี
วัฒนชัย คูที่ ชัยวัฒน์ คุประตกุล
วานิช จรุงกิจอนันต์ 197
วินัย รอดจำย 198
วิริยะ สิริสิงห 198
วิศวาที คูที่ ครรชิต มัลลยวงค์
ศรีวัฒน์ คูที่ ชัยวัฒน์ คุประตกุล

ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์ 198, 208
ศ.สุรางค์ คูที่ ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์
ส. คุปตาภา คูที่ สลวย โรจนสโรช
ส. พุ่มสุวรรณ คูที่ สัมฤทธิ์ พุ่มสุวรรณ
สลวย โรจนสโรช 199
สว้าง คงยก 199
สันต์ เตชะกัมพูช 200, 208
สัมฤทธิ์ พุ่มสุวรรณ 200
สายสิงห์ ศิริบุตร. ม.ธ.ว. 208
สำลี สืบบานเย็น คูที่ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์
สุชาตา ชินะจิต 200, 208
สุภา ลือศิริ คูที่ สุภา สิริสิงห
สุภา สิริสิงห 190, 208
อรนุช คูที่ อุไร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
อรอุไร คูที่ อุไร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
อ.สนิทวงศ์ คูที่ อุไร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
อัจฉรา โชติบุตร 209
อัมพา ศรีไพธ คูที่ รัชนี ศรีไพรวรรณ
อำนาจ เจริญศิลป์ 201, 210
อุไร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา 210
โอภาส อาจอารมณ คูที่ วิริยะ สิริสิงห

แนะนำผู้เขียน
ดร. ลมูล รัตตากร

- 2474 เกิดที่อำเภอเมือง ปัตตานี
- 2484 จบจากโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดตานีนรสโมสร)
- 2490 จบจากโรงเรียนสตรีเดชะปัตตะโกนากุล (โรงเรียนเดชะปัตตะโกนากุล)
- 2493 ได้รับประกาศนียบัตรประโยคครูประถมจากโรงเรียนฝึกหัดครูสวนสุนันทาวิทยาลัย (วิทยาลัยครูสวนสุนันทา) วุฒิ ป.ป.
- 2495 ได้รับประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยมจากโรงเรียนฝึกหัดครูมัธยม (วิทยาลัยครูจันทระเกษม) วุฒิ ป.ม.
- 2496-8 รับราชการ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ อ.เมือง ปัตตานี
- 2500 ได้รับปริญญาการศึกษาบัณฑิต จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร) วุฒิ กศ.บ.
- 2501 รับราชการ ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน) จนถึงปัจจุบัน
- 2504 ได้รับปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์ จาก Indiana University, U.S.A. วุฒิ M.A. in Library Science
- 2519 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และได้รับปริญญาเอกทางบรรณารักษศาสตร์ จาก University of Southern California, U.S.A. วุฒิ Doctor of Library Science
- 2522 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์
- 2524 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
- 2528 ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
อีกวาระหนึ่ง

ผลงานของ ดร. ลมูล รัตตากร

1. ปริญญาานิพนธ์

Adequacy of Book Collections in Seven School of Education Libraries of Srinakharinwirot University

2. ตำราและหนังสือทางบรรณารักษศาสตร์และสนเทศศาสตร์

2.1 งานเขียน

การใช้ห้องสมุด ฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 7

การสอนให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุด

วิธีคิดเลขหมู่

ห้องสมุดบางแห่งในสหรัฐอเมริกา

2.2 งานแปล

การวางแผนเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางสารนิเทศ

ระบบและบริการสนเทศ

3. หนังสือเด็กและวัยรุ่น

3.1 งานเขียน

3.1.1 สารคดี

มะละกอ

มะม่วง

กุ้ง

ส้ม

มะนาว

แมงกะพรุน

ส้มโอ

แมงดาทะเล

3.1.2 บันเทิงคดี

นกกระจอกสร้างรัง

เพื่อนใหม่ของไวพจน์

ปัมเจอซุมทรัพย์

นากน้อย

เมืองทองคำ

กูกไก่จะอยู่กับแม่

หนูหยกกับกระจกวิเศษ

สามพี่น้องท่องกรุง

เจ้าหญิงสมบุญสุข

บ่วงวิบาก

ตุ๊กตากับเทวดาเห็ด

ปู่ผ้ายผจญภัย

ลูกแมวอยากอยู่ในบ้าน

3.2 งานแปลและแปลข

3.2.1 สารคดี

การทำเครื่องดนตรี

3.2.2 บันเทิงคดี

นาซีลซ์สหลงเงา

นิทานจุ่มจิม

นิทานเอกของญี่ปุ่น ชุดที่ 1

นิทานอุคมทิพย์ เล่ม 1

นิทานเอกของญี่ปุ่น ชุดที่ 2

นิทานอุคมทิพย์ เล่ม 2

ขุนพลมหมทอง	นักสืบจำเป็น	จอมชนคนเก่ง
ประกายดาว	เพื่อนยาก	นิทานหลายรส
แสงโสม	ราชาแห่งวาญ	พรานน้อยนุกิ
พลายจำปา	กระรอกเทา	ตุ๊กตาไม้
นาร์ - อัล-ดิน	เจ้าโพสซัม	สิงโตกับโทก
ตามล่า	ปริศนาระฆังแก้ว เล่ม 1, 2	บทเรียนราคาแพง
สุนัขล่องหน	มนุษย์หมาป่า	ไพศาลแสนชน
เจ้าสิริรุ่ง	จังหวัดเข้ากรุง	สามชายผู้ช่วยนายประกาศาร
เจ้าหมื่นน้อย	น้ำใจนักกีฬา	คาบของคุณปู่
เจ้าเสือลาย	กวางเขายาว	เหยี่ยวทองคำ เล่ม 1, 2
เจ้าต่าง	คำอธิษฐานของดอกไม้	ในส่วนนี้ไม่มีรัก

4. บทความทางวิชาการ (เรียงตามปีที่พิมพ์เผยแพร่)

- “การให้บริการตอบคำถามภายในห้องสมุดโรงเรียน” วารสารห้องสมุด 5 : 15 - 19 กรกฎาคม - สิงหาคม - กันยายน 2504
- “การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก” วารสารห้องสมุด 7 : 48 - 57 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2506
- “ชีวิตและงานของมันโร ลีฟ” วารสารห้องสมุด 8 : 18 - 21 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2507
- “พจนานุกรมช่วยในการสอน” วารสารห้องสมุด 12 : 170 - 183 พฤษภาคม - มิถุนายน 2511
- “ห้องสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน” วารสารห้องสมุด 14 : 213 - 224 กรกฎาคม - สิงหาคม 2513
- “ความเป็นมาเกี่ยวกับนักเขียนภาพประกอบและภาพประกอบหนังสือเด็กในต่างประเทศ” วารสารห้องสมุด 15 : 31 - 41 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2514
- “ความเป็นมาเกี่ยวกับวรรณคดีสำหรับเด็กในต่างประเทศ” วารสารห้องสมุด 15 : 91 - 107 มีนาคม - เมษายน 2514
- “ท่านถาม - เราตอบ” วารสารห้องสมุด 15 : 137 - 142 มีนาคม - เมษายน 2514
- “กระดาศและวิวัฒนาการของกระดาศ” วารสารห้องสมุด 15 : 217 - 221 พฤษภาคม - มิถุนายน 2514
- “ประวัติการพิมพ์ในประเทศตะวันออกและตะวันตก” วารสารห้องสมุด 15 : 292 - 297 กรกฎาคม - สิงหาคม 2514
- “อนาคตสดใส” วารสารห้องสมุด 15 : 347 - 363 กันยายน - ตุลาคม 2514
- “กิจกรรมที่ควรจัดในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ” วารสารห้องสมุด 16 : 119 - 123 มีนาคม - เมษายน 2515
- “การสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ การอบรมครูบรรณารักษ์ และการปรับปรุงหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์” วารสารห้องสมุด 16 : 262 - 275 พฤษภาคม - มิถุนายน 2515
- “นำชมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ 1 - 7 เมษายน 2515” วารสารห้องสมุด 16 : 297 - 321 กรกฎาคม - สิงหาคม 2515

- “เทคนิคการจัดหมู่หนังสือ” **วารสารห้องสมุด** 16 : 533 - 537 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2515
- “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจดหมายเหตุของยุโรปและอเมริกา” **วารสารห้องสมุด** 16 : 538 - 543 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2515
- “โครงการจัดพิมพ์หนังสือสำหรับประชาชนของสมาคมห้องสมุด” **วารสารห้องสมุด** 17 : 38 - 41 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2516
- “รายงานการปฏิบัติงานของแผนกเผยแพร่วิชาการในระหว่างปี 2515” **วารสารห้องสมุด** 17 : 67 - 69 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2516
- “รายงานของแผนกจัดกรรณดรี” **วารสารห้องสมุด** 17 : 237 - 238 พฤษภาคม - มิถุนายน 2516
- “จดหมายจากคนไกลบ้าน” **วารสารห้องสมุด** 17 : 439 - 442 กันยายน - ตุลาคม 2516
- “จดหมายจากคนไกลบ้าน (ต่อ)” **วารสารห้องสมุด** 19 : 212 - 221 พฤษภาคม - มิถุนายน 2518
- “บรรณานุกรมพร้อมด้วยบรรณนิทัศน์ เรื่องบริการด้านโสตทัศนวัสดุ สำหรับเด็กวัยรุ่นในสหรัฐอเมริกา” **วารสารห้องสมุด** 20 : 179 - 195 พฤษภาคม - มิถุนายน 2519
- “ธนาการแห่งข่าวสาร” **วารสารห้องสมุด** 20 : 491 - 494 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2519
- “ห้องสมุดอเมริกันที่ข้าพเจ้าไปเห็นมา” **วารสารห้องสมุด** 21 : 37 - 55 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2520
- “ห้องสมุดกับการศึกษาและพัฒนามาตรฐานเมือง” **วารสารห้องสมุด** 21 : 141 - 150 มีนาคม - เมษายน 2520
- “ห้องสมุดที่มีชื่อเสียงในอดีต” **วารสารห้องสมุด** 22 : 1 - 15 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2521 (มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
- “ห้องสมุดที่ข้าพเจ้าไปเห็นมา (ต่อ)” **วารสารห้องสมุด** 22 : 135 - 158 มีนาคม - เมษายน 2521
- “กลไกระบบสารนิเทศ” **วารสารห้องสมุด** 22 : 406 - 428 กรกฎาคม - ตุลาคม 2521 (เขียนร่วมกับคนอื่น ๆ)
- “การวัดความเพียงพอของหนังสือ” **วารสารห้องสมุด** 22 : 557 - 568 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2521
- “ความเพียงพอของหนังสือวิชาการศึกษาในห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้งเจ็ดวิทยาเขต” **วารสารห้องสมุด** 23 : 232 - 248 พฤษภาคม - มิถุนายน 2522
- “การแปลหนังสือสำหรับเด็ก” **วารสารบรรณศาสตร์** 2 : 11 - 17 กรกฎาคม 2522
- “เขาเขียนหนังสือทางวิชาการกันอย่างไร” **วารสาร มศว ปทุมวัน** 5 : 43 - 49 กันยายน 2522
- “บทบาทของสมาคมห้องสมุดทางด้านวิชาการบรรณารักษศาสตร์” **วารสารห้องสมุด** 24 : 94 - 99 มกราคม - มีนาคม 2523 (เขียนร่วมกับคนอื่น ๆ)
- “สรุปการบรรยายเรื่องการเขียนเอกสารทางวิชาการ” ใน **สรุปผลการสัมมนาเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพอาจารย์ในการเขียนเอกสารทางวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน 2 - 3 มิถุนายน 2524** หน้า 25 - 27
- “การเขียนอัญประกาศ เชิงอรรถและบรรณานุกรมโดยสังเขป” ใน **สรุปผลการสัมมนาเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพอาจารย์ในการเขียนเอกสารทางวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน 2 - 3 มิถุนายน 2524** หน้า 28 - 34

“วรรณกรรมเด็กและวัยรุ่นที่แปลและแปลงมาจากต่างประเทศ (บางเรื่อง)” วารสาร มศว,พฤษภาคม 7 :

14 - 21 กันยายน 2524

“ความเป็นมาของหนังสือภาพในต่างประเทศ” วารสารวิชาการภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พฤษภาคม 4 : 33 - 47 ปีการศึกษา 2524

“ความเป็นมาของวรรณกรรมเด็กในต่างประเทศ” วารสาร มศว,พฤษภาคม 7 : 92 - 111 กุมภาพันธ์ 2525

“การแปลหนังสือสำหรับเด็ก” วารสารห้องสมุดโรงเรียนสวนกุหลาบ 2 : 4 - 9, 1 สิงหาคม 2525

“การอ่าน” วารสารสมาคมผู้ปกครองและครูอุเทนถวาย 7 : 57 - 60 กรกฎาคม 2528

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ ๓๒๓/๑๐ ซอยพญานาค
ถนนพญาไท กทม. ๑๐๔๐๐ โทร. ๒๕๕-๘๗๓๑
นายสันติภาพ สิริพรพรสุณี ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๓๑

